

POLITIET

Politiets årsrapport

2024

Innhold

1. Leders beretning	5
2. Introduksjon til virksomheten	8
Politiets organisering og ledelse	9
Utvalgte hovedtall	11
3. Årets aktiviteter og resultater	14
Mål 1 – Samfunnets trygghet og sikkerhet er ivaretatt	19
Mål 2 – Kriminaliteten er lav	25
Mål 3 – Straffesaksbehandlingen er rettssikker og effektiv	31
Mål 4 – Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold	33
Mål 5 – Politiet er tilgjengelig og har god service effektive tjenester	37
Øvrig rapportering	46
Ressursbruk 2024	49
4. Styring og kontroll i virksomheten	57
Risikovurdering	57
Internkontroll	57
Sikkerhet i politiet	58
Riskrevisjonsmerknader	59
Arbeidsmiljø, sykefravær og ledelse	63
5. Vurdering av fremtidsutsikter	67
6. Årsregnskapet 2024	79
Ledelseskommentarer	71
Prinsippnote til årsregnskapet	73
Virksomhetsregnskapet	74
Statlige rammebetingelser	76

Vedlegg

Vedlegg 1	Politiets straffesaksbehandling 2024. Politidirektoratet og Riksadvokaten
Vedlegg 2	Rapportering på oppdrag
Vedlegg 3	Oppfølging av anbefalinger fra GRECO, Jensen-utvalget og Rolleforståelseutvalget
Vedlegg 4	Årsrapport Trygghet i hverdagen
Vedlegg 5	Felles årsrapport 2024 for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet
Vedlegg 6	Antall ansatte i åpningstiden per tjenestested
Vedlegg 7	Bemanning tjenestesteder pr desember 2024
Vedlegg 8	Mangfold og likestilling - vedlegg til politiets årsrapportering 2024
Vedlegg 9	Oppfølgingsplan 25. juni-evalueringen fra POD
Vedlegg 10	Statistikk

Begrepsliste forkortelser:

POD:	Politidirektoratet
JD:	Justis- og beredskapsdepartementet
RA:	Riksadvokaten
DSB:	Direktoratet for samfunnssikkerhet- og beredskap
Bufdir:	Barne – og familiedirektoratet
Hdir:	Helsedirektoratet
KDI:	Kriminalomsorgsdirektoratet

Leders beretning

1

Politiet er i fredstid samfunnet sitt einaste sivile maktapparat. I lys av samfunns- og kriminalitetsutviklinga vert oppgåvene stadig meir krevjande. Eg vil takke alle som jobbar i politiet for innsatsen deira. I året som gjekk, mista vi ein medarbeidar i te- nesta, noko som understrekar alvoret i vårt samfunnsoppdrag.

Den tryggingpolitiske situasjonen har forverra seg, og me opplever raskt skiftande omstende. Eit sterkt og velfungerande politi er avgjerande for motstandskrafta til samfunnet vårt - med trygge lokalsamfunn, minimal polarisering og tillit mellom politiet og innbygarane som sentrale element.

Trusselbiletet i dag krev at me alle er ekstra årvakne og det fører til auka ressursbruk i politiet. Politiet har ansvaret for samansett verkemiddelbruk som kjem til uttrykk som kriminalitet. Statlege aktørar sin bruk av ulike verkemiddel i europeiske land for å skapa uro, har ført til ein auke i rapportering av mistenkelege hendingar i Norge som politiet må undersøka. Politiet deler informasjon for å etablere ei felles, nasjonal situasjonsforståing i samfunnet og må handtera saker inntil det er klart at Politiets tryggingsteneste (PST) tek over. Særleg distrikta i Nord-Norge og på Vestlandet har utført kartlegging av uønska aktivitet som er viktig for å byggja eit nasjonalt situasjonsbilete.

Politiet jobbar systematisk med å forstå samfunnstruande kriminalitet. Den tryggingpolitiske situasjonen og truslane frå transnasjonale kriminelle nettverk krev auka innsats. Kripos koordinerer arbeidet mellom politidistrikt og særorgan, og spissar innsatsen mot dei største trusselaktørane. Innsatsen har gitt solide resultat – fleire drap er avverja, lange fengselsdommar er idømt, og andelen rettskraftige inndragingar har auka med nærare 40 prosent dei siste to åra. Me forventar gode resultat av styrka innsats også i 2025, inkludert fleire pågripingar, ytterlegare auke i inndraging av verdiar og beslag av narkotika og våpen. Samtidig er det ein krevjande situasjon med sterk auke i digitale bedrageri og med for lang saksbehandlingstid i for mange straffesaker. Systematiske tiltak vil verta iverksett i 2025 i samarbeid med riksadvokaten.

Politiet er uroa for rekruttering av sårbare ungdommar til kriminelle nettverk. Det har vore ein auke i mindreårige svenske statsborgarar som får i oppdrag å gjennomføra valdelege handlingar – også drap – i Norge. Politiet fekk i 2024 midlar til målretta å førebygga og kjempa mot ungdomskriminalitet. Dette arbeidet held fram i 2025. Å førebygga at unge blir rekrutterte til kriminelle nettverk bør vere ei felles, nasjonal oppgåve.

Trusselbiletet i dag krev at me alle er ekstra årvakne og det fører til auka ressursbruk i politiet

Politiet si innbyggerundersøking for 2024 viser at 87 prosent kjenner seg trygge og kun fire prosent som opplever utrygghet i eige nærmiljø. Tala er ikkje endra frå 2023. Kjensla av å vere utrygg er høgast blant 16 og 17-åringar – spesielt blant jenter.

Undersøkinga viser at det er framleis høg tillit til politiet. Vi er heilt avhengige av tillit for å få til eit nødvendig samspel med innbyggerane våre. Då vil dei dela informasjon med oss, hjelpe oss med å oppklara kriminalitet – og indirekte verna seg sjølv og samfunnet.

For første gong har vi utarbeidd *Politidirektørens faglege råd*, som har danna grunnlag for ein eigen debatt i Stortinget. Rådet skisserer utfordringane vi står overfor og peikar på samfunnsaktørar som må mobilisera saman med oss for å verna samfunnet og demokratiet vårt. Auka polarisering og væpna konflikt i våre nærområde skaper behov for å sjå den nasjonale beredskapen i samanheng.

Eit særleg innsatsområde for politiet i 2024 har vore førebyggjande arbeid mot vald og overgrep. Fleire tiltak i opptrappingsplanen til regjeringa er iverksett, inkludert oppfølging av besøksforbod, brot på besøksforbod, mobil valdsalarm og bruk av omvendt valdsalarm. Bruk av omvendt valdsalarm er nesten tidobla – ein auke frå 20 saker til i underkant av 200 etter lovendringa i 2024.

Tryggleik står sentralt i samfunnsoppdraget til politiet, og for meg som politidirektør dei neste seks åra. Politiet kan ikkje sikra samfunnstryggleik aleine – me er avhengige av at dei samla beredskapsressursane i landet jobbar godt saman om denne krevjande oppgåva.

Oslo, 15.03.2025

Håkon Skulstad
politidirektør

Introduksjon til virksomheten

2

Fotograf: Arne Lutro / Politiet

2. Introduksjon til virksomheten

Politiet er en virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Samfunnsoppdraget er forankret i politiloven:

Politiloven § 1, annet ledd:

«Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

Etaten utgjør et sentralt ledd i samfunnets samlede innsats for å skape trygghet for den enkelte og sikre fellesskapets interesser. Med døgntinuerlig tjeneste, beredskapsressurser, mobilitet og desentralisert lokalisering er politiet et av fellesskapets viktigste redskaper i arbeidet for et trygt samfunn. Politiet har også ansvaret for flere forvaltningsoppgaver og sivil rettspleie.

Politiet har et omfattende samarbeid med andre statlige myndigheter, fylker, kommuner og private organisasjoner. Politiet deltar aktivt i ulike tverretatlige innsatsgrupper, og har et omfattende bilateralt og multilateralt samarbeid med andre lands politimyndigheter.

Politiet jobber mot fem virksomhetsspesifikke mål, med tilhørende

styringsparametere. Målene skal bygge opp under samfunnsoppdraget og er førende for politiets prioriteringer. De virksomhetsspesifikke målene er:

1. Samfunnets trygghet og sikkerhet er ivarettatt
2. Kriminaliteten er lav
3. Straffesaksbehandlingen er rettssikker og effektiv
4. Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold
5. Politiet er tilgjengelig og har god service og yter effektive tjenester i hele landet

Samfunnet endrer seg, og politiet er i stadig utvikling for å møte kriminalitetsutviklingen. For å forstå hvordan politiet må videreutvikles for å svare på innbyggernes og medarbeidernes forventninger, må politiet ha et tydelig bilde av hva som vil kreves i fremtiden.

Politiet har en virksomhetsstrategi som gjelder for 2023 – 2025.

Virksomhetsstrategien, setter retning og mål for utviklingen av politiet de nærmeste årene og skal bidra til at politiet i fremtiden leverer godt på samfunnsoppdraget.

Politiets organisering og ledelse

Politiet er en statlig virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Politidirektøren er virksomhetsleder i politiet og beskikkes på åremål av Kongen i statsråd.

Politiet er organisert med et sentralt direktorat (Politidirektoratet) med følgende underliggende enheter: tolv politidistrikter¹, fem særorganer (Kripos, Økokrim, Politiets utlendingsenhet, Utrykningspolitiet og Politihøgskulen) med nasjonale oppgaver og fire øvrige underliggende enheter (Politiets IT-enhet, Politiets fellestjenester, Nasjonalt ID-senter og Grensekommisariatet).

Politidistriktene er organisert etter felles prinsipper med tilpasninger til distriktets egenart. Politidistriktene er inndelt i funksjonelle og geografiske driftsenheter. De geografiske driftsenhetene (GDE) er inndelt i ett eller flere politistasjonsdistrikter (tjenesteenheter), og har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område. De funksjonelle driftsenhetene (FDE) har fagansvar innenfor konkrete fagområder, og skal støtte polititjenesten i de geografiske driftsenhetene. Oslo politidistrikt har, som landet største politidistrikt, egen organisering og en egen enhet med nasjonalt bistandsansvar med utpekte ressurser.

Politidistriktene ledes av en politimester som også er leder av påtalemyndigheten i eget distrikt. Politimesterne er i tillegg gitt myndighet til å lede de respektive lokale redningssentralene. Samme myndighet har Sysselmesteren på Svalbard

¹ Sysselmesteren på Svalbard er politimester for øygruppa, jf. Svalbardloven § 5. Sysselmesteren etatsstyres fra og er administrativt direkte underlagt JD

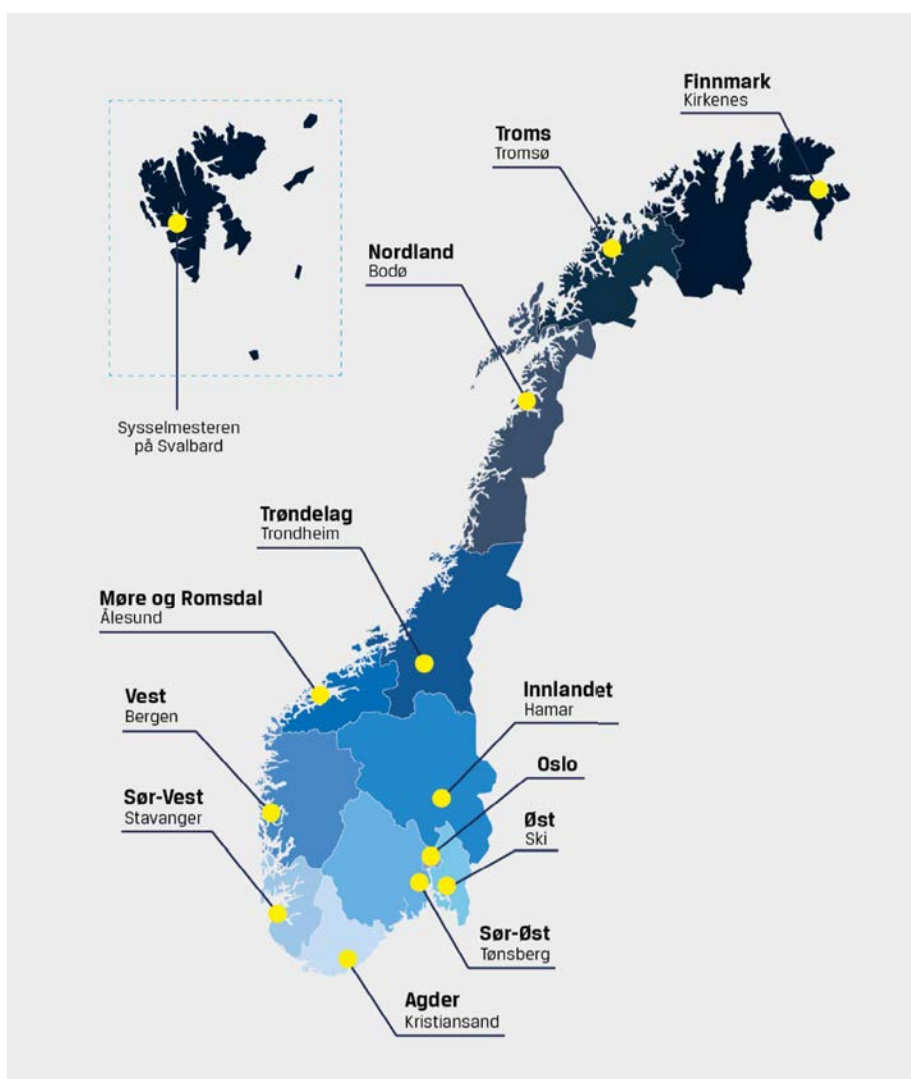

Figur 1: Politiets virksomhetsstrategi 2023-2025 – tre strategiske mål

for sitt ansvarsområde, men Sysselmesteren er direkte underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Politimesteren i Nordland og i Sør-Vest politidistrikt har ansvaret for de operative funksjonene ved Hovedredningssentralene i henholdsvis Nord-Norge og Sør-Norge. Politiet har totalt 108 tjenesteenheter og 234 tjenestesteder.

Påtalemyndighetens laveste nivå er en integrert del av politiet og står under faglig ledelse av Den høyere påtalemyndighet (riksadvokatembetet og statsadvokatembetene). Påtalemyndigheten i politiet har ansvar for etterforskningen, vurderer bruk av tvangsmidler, og avgjør spørsmål om påtale i straffesakene og aktorerer de fleste straffesakene.

Politidistriktene, Kripos og Økokrim er dermed underlagt to styringslinjer i straffesaksbehandlingen: Den høyere påtalemyndighet har ansvaret for fagledelsen i straffesaksbehandlingen, og Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet for organisering, ressurssetting og kompetanse på straffesaksfeltet.

Figur 2: Geografisk distriktsinndeling

Utvalgte hovedtall

Tabell 1: Utvalgte hovedtall ²	2022	2023	2024
Ansatte i politiet			
Totalt antall lønnede årsverk per 31.12	18 611	18 323	18 372
Politiutdannede ³	11 204	10 858	10 942
Påtale ⁴	979	1 002	1 005
Sivile	6 428	6 463	6 425
Politiets innbyggerundersøkelse			
Opplevd trygghet i eget nærmiljø	89 %	87 %	89 %
Opplevd trygghet ved bruk av digitale tjenester	62 %	62 %	65 %
Ganske eller svært høy tillit til politiet	72 %	72 %	70 %
Respons på operative hendelser			
Antall nødanrop	757 643	824 489	739 209
Nødanrop besvart innen 20 sekunder	98,3 %	98,5 %	98,3 %
Antall hasteoppdrag	18 099	17 707	18 250
Straffesaksbehandling			
Antall anmeldte saker	305 318	328 774	342 138
Antall påtaleavgjorte saker	304 717	334 787	340 242
Den sivile rettspleien på grunnplanet			
Totalt antall innkomne saker	588 549	614 559	581 091
Antall avsluttede saker	541 129	603 064	600 281
Antall mottatte forliksklager	51 215	42 983	35 369
Antall mottatte søknader gjeldsordning	4 992	4 462	4 563
Andre forvaltningsoppgaver			
Antall utstedte pass	912 672	665 236	640 557
Antall utstedte nasjonale ID-kort	460 389	397 137	320 921
Antall behandlede politiattester ⁵	517 448	538 182	532 096
Antall våpensøknader	84 355	87 023	78 944 ⁶
Antall tvangsmessige uttransporteringer	2 695	2 323	2 446
Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet			
Samlet tildeling ⁷	23 914	25 786	28 027
Driftskostnader ⁸	23 419	25 466	25 470
Lønnsandel av driftskostnader ⁹	72,7 %	73,2 %	74,6 %
Lønnskostnader per utførte årsverk ¹⁰	967 070	1 061 621	1 091 520

² Viser til www.politi.no for en mer utfyllende oversikt over andre nøkkeltall.

³ Eksklusive politiårsverk ved PST (sentrale enhet).

⁴ Fra 1.1.22 er betegnelsen endret fra jurist til påtale, og inneholder kun ansatte som er en del av påtalemyndigheten i politiet. Øvrige jurister er kategorisert under sivile.

⁵ Viser ikke kun politiattester, men også avslag, doble/triple søknader, fornyet vandelskontroll etc.

⁶ Tall på antall våpensøknader som er registrert i nasjonalt våpenregister i 2024. Tallene for 2022 og 2023 er hentet ut på samme måte. Det er likevel sannsynlig at det totale antallet søknader er noe høyere, men at lang saksbehandlingstid gjør at disse ikke er registrert inn i nasjonalt våpenregister ennå.

⁷ Samlede tildelinger til politiet inkl. overføringer (tall i mill. kroner) jf. Note A.

⁸ Sum driftskostnader, jf. resultatregnskapet (tall i mill. kroner).

⁹ Lønnsandel av driftskostnader, jf. resultatregnskapet.

¹⁰ Utførte årsverk jfr. Kommunal- og moderniseringsdepartementets skriv av 27.11.2019 PM-2019-13

Nedenfor følger en oversikt over regnskapsmessige nøkkeltall som beskriver ressursbruken i politiet *under kap. 440, post 01 Driftskostnader, jf. oppsett i vedlegg 3* i tildelingsbrevet for 2024 (tall i mill. kroner). Det er gjort noen justeringer som følge at det brukes tall fra SRS-regnskapet. Som følge av nye kap/poster i 2023 er nøkkeltallene for 2023 og 2024 inkludert kap. 441, post 01 og kap. 443, post 01 for å være sammenlignbare med tidligere år.

Tabell 2: Regnskapsmessige nøkkeltall

	2022		2023		2024	
	Drifts-kostnader	Andel av drifts-kostnader	Drifts-kostnader	Andel av drifts-kostnader	Drifts-kostnader	Andel av drifts-kostnader
Personellkostnader	16 676	75,7 %	18 206	76,1 %	18 544	76,5 %
Herav lønnskostnader (inkl. overtid)	16 322	74,1 %	17 904	74,8 %	18 233	75,2 %
Herav overtidskostnader	689	3,1 %	599	2,5 %	648	2,7 %
Eiendoms-, bygg- og anleggskostnader	2 131	9,7 %	2 264	9,5 %	2 349	9,7 %
Herav husleiekostnader	1 397	6,3 %	1 543	6,5 %	1 658	6,8 %
Materiellkostnader	2 278	10,3 %	2 370	9,9 %	2 549	10,5 %
Herav IKT-materiell	1 072	4,9 %	1 222	5,1 %	1 356	5,6 %
Herav kostnader til transportmidler	534	2,4 %	583	2,4 %	590	2,4 %
Tjenestekostnader	899	4,1 %	1 058	4,4 %	782	3,2 %
Herav IKT-tjenester	395	1,8 %	452	1,9 %	358	1,5 %
Herav tolketjenester	98	0,4 %	99	0,4 %	103	0,4 %
Diverse andre kostnader	33	0,1 %	25	0,1 %	17	0,1 %
Sum driftskostnader	22 018	100 %	23 922	100 %	24 241	100 %
Anleggsmidler (Netto bokført verdi)	5 979	-	5 765	-	5 579	-
Avskrivninger	669	-	693	-	762	-
Avskrivningsandel	37 %	-	42 %	-	47 %	-
Opprettholdelsesgrad	93 %	-	88 %	-	85 %	-
Gjeld til ansatte	487	-	523	-	803	-

Tabell 3: Kostnader til IKT og konsulenter

	2022		2023		2024	
	Drifts-kostnader	Andel av drifts-kostnader	Drifts-kostnader	Andel av drifts-kostnader	Drifts-kostnader	Andel av drifts-kostnader
IKT-kostnader	1 468	6,7 %	1 674	7,0 %	1 714	7,1 %
Herav IKT-anskaffelser ¹¹	339	1,5 %	264	1,1 %	320	1,3 %
Herav kostnader til IKT-drift og vedlikehold	1 129	5,1 %	1 410	5,9 %	1 394	5,8 %
Kostnader til konsulenttjenester¹²	336	1,5 %	329	1,4 %	377	1,6 %

¹¹ Aktiveringer i SRS-regnskapet innenfor IKT-området.

¹² Summen av konto 670-673 i tillegg til konto 10700 (konsulentkostnader på utviklingsprosjekter under arbeid).

Årets aktiviteter og resultater

3

Fotograf: Politiet

3. Årets aktiviteter og resultater

Politiets aktiviteter skal innrettes for å levere på samfunnsoppdraget. Virksomheten skal være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd.

Utviklingen i den sikkerhetspolitiske situasjonen og kriminaliteten utfordrer samfunnsoppdraget

Den sikkerhetspolitiske situasjonen medfører et komplekst, alvorlig og uforutsigbart trusselbilde som treffer hele politiets samfunnsoppdrag. Å forebygge og håndtere konsekvenser av den sikkerhetspolitiske situasjonen er en av de høyest prioriterte oppgavene for politiet. Det sivile samfunnet må være forberedt på situasjoner høyt i krisespekteret, og må være motstandsdyktig mot blant annet sammensatt virkemiddelbruk innrettet for å rokke ved befolkningens tillit til myndighetene. Politiets rolle i å etablere situasjonsbilde er særlig viktig, vi har en viktig rolle i å detektere, etterforske og håndtere mulig sikkerhetstruende hendelser.

Sikkerhetspolitisk situasjon må ses i sammenheng med kriminalitetsbildet. Alvorlig og organisert kriminalitet har blitt mer synlig siste par årene, og situasjonen er svært alvorlig. Trusselen fra transnasjonale kriminelle nettverk med profitt drevet og voldelig aktivitet, vurderes nå som samfunnstruende. Europol vurderer organisert kriminalitet som en større trussel enn terror.

Sikkerhetspolitisk situasjon må ses i sammenheng med kriminalitetsbildet

Samtidig som den organiserte og alvorlige kriminaliteten krever økt oppmerksomhet, må politiet også evne å håndtere den anmeldte kriminaliteten med høy kvalitet. I snitt går det med vesentlig mer tid til hver enkelt straffesak, og politiets evne og kapasitet til å håndtere et tilstrekkelig antall saker på et tilstrekkelig høyt nivå, i tråd med samfunnets forventninger til politiet, utfordres.

Et krevende oppdrag

Personellet er politiets viktigste ressurs. Medarbeiderundersøkelsen i 2024 viser at ansatte uttrykker et høyt engasjement, men at jobben oppleves mer krevende, særlig i møtet med innbyggere. Det er en gradvis økning i forekomst av sjikane, vold og trusler om vold utført av innbyggere de siste årene; 46 prosent av ansatte opplevde sjikane og 25 prosent ble utsatt for trusler og vold i 2024. Dette er et arbeidsmiljøproblem. Samtidig ser vi at oppdragsmengden øker som følge av at politiet må håndtere flere hendelser enn før.

Kriminalitetsforebyggende arbeid

Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk representerer en betydelig trussel i både Europa og Norge. Denne kriminaliteten er i stor grad transnasjonal og grenseoverskridende. Trusselen fra organisert kriminalitet har aldri vært høyere i Europa, og den er også betydelig i Norge (Politiets trusselvurdering 2024). Innsatsen mot disse nettverkene synliggjøres i liten grad i tilgjengelig statistikk, men flere miljøer har i 2024 vært under etterforskning. Det er i 2024 falt dom mot flere personer fra disse miljøene, hvor de er ilagt lange fengselsstraffer og betydelige inndragningskrav. Politiet har også avverget flere bestillingsdrap som skulle utføres i Norge av unge bosatt i Sverige.

Politiet er i 2024 tilført ekstra midler for å styrke den nasjonale innsatsen mot denne kriminaliteten. I 2024 har politiet styrket sin etterretning og det vært lagt vekt på å bygge kapasitet. Det forventes klare effekter av den styrkede innsatsen gjennom 2025.

Enkelte unge er i risikozonen for å bli rekruttert til kriminelle nettverk. Politiet jobber aktivt med forebygging av denne rekrutteringen. Det er gode effekter av arbeidet, og det forventes ytterligere effekter grunnet den nasjonale innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk i 2025.

Bedragerienheten ved Økokrim ble offisiell åpnet i oktober 2024. Konkrete tiltak fra det forebyggende arbeidet mot digitalt bedrageri har gitt effekter i 2024.

Gjennom samarbeidet med Nkom er det utviklet et tiltak som medfører at tilnærmet all spoofing av norske mobilnumre fra utlandet nå stanses. Videre har vi gjennom dette samarbeidet jobbet for at tjenesten 'Sender ID Protection' skal bli mer utbredt. Løsningen bidrar effektivt mot mange svindelmoduser, ved at de kriminelles mulighet til å sende SMS på vegne av kjente virksomheter (for eksempel Vegvesenet, DNB, Skatteetaten osv.) vanskeliggjøres.

Innenfor arbeidet med vold og overgrep har det vært særlig fokus på å utvikle beskyttelsestiltak og implementere nye lover som gir politiet mulighet til å håndheve besøksforbud med elektronisk kontroll. Økt bruk av omvendt voldsalarm (OVA) har hatt en positiv effekt. I april 2024 trådte lovendring i straffeprosessloven i kraft som ga politiet hjemmel til å ilagge besøksforbud med

elektronisk kontroll. Rask oppfølging har ført til at bruk av OVA har økt fra ca. 20 årlig til rett i underkant av 200 i 2024.

Politiet forbereder for en digital transformasjon

Over tid har politiet blitt hengende etter i den digitale utviklingen og ikke oppnådd ønsket effekt av digitaliseringen. Riksrevisjonen slo i november 2023 fast at politiet har digitalisert for lite og politiets evne til effektiv forebygging og bekjempelse av kriminalitet, samt bidrag til samfunnssikkerhet er begrenset av mangelfull digital støtte. For at politiet skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag jobber etaten med å styrke endringskapasiteten (modenheten) gjennom å utvikle både kompetanse, prosesser og teknologi.

Med tanke på omfanget av det digitale løftet som politiet må gjennom, har POD på oppdrag fra JD utredet en KVVU for *En samlet, helhetlig digitalisering av politiet*. Arbeidet har økt forståelsen for hva det kreves for å sikre et digitalisert politi som kan møte fremtidens kriminalitetsutfordringer. Utredningsarbeidet går videre i 2025 i henhold til kravene i statens prosjektmodell.

Tilgjengelig tjenester for innbyggerne

Innbyggerne har behov for å kontakte politiet i mange situasjoner - ved fare for liv og helse, ved kriminalitetsrelaterte hendelser, og for ulike tillatelser og veiledning om disse. Lav tilgjengelighet vil kunne påvirke tilliten innbyggeren har til politiet som helhet. Tiltaket *Ved første kontakt* har økt sentralbordenes evne til å svare ut flere henvendelser i første linje, og de som er i kontakt med politiet opplever i stor grad å bli møtt med respekt, at de får snakket med medarbeidere med riktig kompetanse, at de får tilstrekkelig veiledning og informasjon, og at de får løst sitt behov ved første kontakt.

I en tid med økende forekomst av falske nyheter, desinformasjon og risiko for påvirkningsoperasjoner, var utviklingen av Politiloggen viktig. Målet med Politiloggen var å få eierskap til både løsning og innhold, og fjerne avhengigheten til X som publiseringskanal. Dette er viktig for å ivareta innbyggernes tillit til Politiet.

I 2024 benyttet flere muligheten til å anmelde mulige straffbare forhold digitalt. Næringslivet har lenge ønsket et digital løsning for anmeldelser fra foretak og over tid har vi jobbet med utvikling av en slik løsning. Løsningen er nå i pilot og er planlagt oppskalert i løpet av 2025.

Mål 1 – Samfunnets trygghet og sikkerhet er ivaretatt

En krevende sikkerhetspolitisk situasjon fortsetter å prege virksomheten

Politiet vurderer måloppnåelsen på mål 1 som god, men den krevende sikkerhetspolitiske situasjonen skaper et stadig mer komplekst trusselbilde der flere negative utviklingstrekk skjer samtidig. Vi må blant annet forholde oss til at statlige og ikke-statlige aktører og kriminelle utøver uønskede handlinger på norsk jord, såkalt sammensatt virkemiddelbruk. Krig og konflikter utenfor Norge påvirker oss og kan føre til radikalisering og polarisering.

Politiet må i økende grad forholde seg til direkte og indirekte konsekvenser av at krig og konflikter utenfor Norge treffer oss. Dette kan blant annet materialisere seg i radikalisering og polarisering. Politiet må håndtere hele krisespekteret, fra hendelseshåndtering til langsiktig forebygging og etterretning. Politidirektøren har fastsatt en nasjonal policy for nasjonale kriseledelse, og arbeidet med å styrke det nasjonale situasjonsbildet har pågått gjennom hele 2024.

*Store kriser
påvirker ofte flere
sektorer samtidig*

Beskyttelse av demokrati, ytringsfrihet og tillit

Politiet har gjennom 2024 arbeidet på flere områder for å ivareta demokrati, ytringsfrihet og tillit – noen av våre viktigste verdier. Arbeidet er gjennomført i et forebyggende spor gjennom kontakt med ulike miljøer i forkant av arrangementer, demonstrasjoner, besøk osv., ved tilstedeværelse og håndtering samt oppfølging i etterkant av arrangementer og hendelser mv. Det har vært en økning i oppgaver knyttet til demonstrasjoner, og politiet har brukt flere ressurser for å sikre publikums rett til å demonstrere og ytre seg og at dette kan skje innenfor trygge rammer. Dette har ført til omprioritering av ressurser, men politiet vurderer det som viktig å ivareta innbyggernes rettigheter, og gjennom det, deres tillit til politiet.

Politiets rolle i væpnet konflikt og under okkupasjon er klarlagt

I 2024 ble det utarbeidet retningslinjer for politiets rolle i væpnet konflikt og under okkupasjon. Retningslinjene setter politiets rolle i et juridisk perspektiv basert på krigens folkerett og nasjonal rett. Formålet er å gi kunnskap om politiets rolle ved væpnet konflikt eller okkupasjon av Norge. Vi arbeider videre med dokumenter som beskriver politiets rolle i krig, i tråd med Totalberedskapsmeldingen.

Økt behov for tverrsektoriell tilnærming og styrking av totalforsvaret

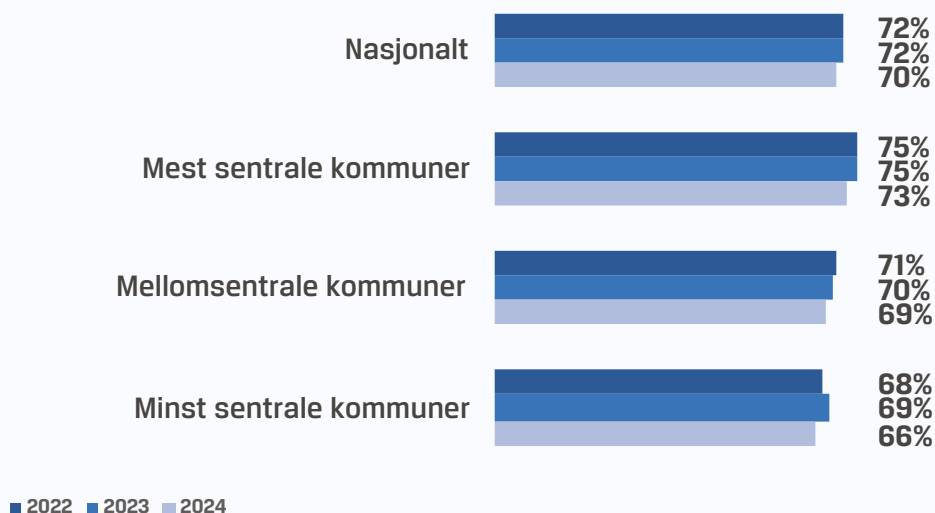
Den sikkerhetspolitiske situasjonen krever mer samarbeid på tvers av sektorer og etater. Store kriser påvirker ofte flere sektorer samtidig, noe som utfordrer forståelsen av roller, ansvar og myndighet. Politiet ser det som viktig å bidra til klarhet i dette og deltar i flere nasjonale øvelser for å forbedre samarbeidet. Politiet har styrket arbeidet med tverrsektoriell samordning av planverk gjennom samarbeid med sentrale beredskapsaktører. Dette bidrar til et styrket totalforsvar, som er viktig for Norge i den nåværende sikkerhetspolitiske situasjonen.

Som følge av endringer i trusselbildet har politiet fortsatt høyt fokus på sikring av egne objekter, personell og IKT-løsninger. Enkelte tiltak som har vært implementert over lengre tid, inngår nå som del av objektenes grunnsikring. I 2024 har politiet hatt økt fokus på beskyttelse av skjermingsverdige objekter og kritisk infrastruktur, spesielt innenfor petroleums- og energisektoren og våpenproduksjonsvirksomheter. Andre virksomheter og objekter, som trossamfunn, har også fått ekstra oppmerksomhet. Gjennom året har politiet jobbet med å vurdere trusler mot evnen til å levere på samfunnsoppdraget.

Tabell 4: Styringsparametere i tildelingsbrevet 2024

	2022	2023	2024
S1 Opplevd trygghetsfølelse:			
Andelen som føler seg svært eller ganske trygg i eget nærmiljø	89 %	87 %	87 %
• Mest sentrale kommuner	88 %	86 %	86 %
• Mellomsentrale kommuner	89 %	86 %	87 %
• Minst sentrale kommuner	90 %	89 %	88 %
Andelen som føler seg svært eller ganske trygg ved bruk av digitale tjenester	62 %	61 %	65 %
S2 Befolkningens tillit til politiet:			
Andelen med svært eller ganske høy tillit til politiet	72 %	72 %	70 %
• Mest sentrale kommuner	75 %	75 %	70 %
• Mellomsentrale kommuner	71 %	70 %	69 %
• Minst sentrale kommuner	68 %	69 %	66 %
S3 Tilstedeværelse ved tjenestesteder: Vurderes på grunnlag av en redegjørelse om lokal tilstedeværelse, med utgangspunkt i en nullpunktsmåling (31.12.2018), herunder antall tjenestesteder, antall politiansatte per tjenestested, totalt antall ansatte per tjenestested, antall ansatte i åpningstiden for hvert tjenestested	-	-	Se omtale i tekst
S4 Responstid ved ekstraordinære hendelser (80 prosentil):			
• Tettsteder med over 20 000 innbyggere (resultatkrav 11 min)	11 min	11 min	11 min
• Tettsted med mellom 2 000 og 19 999 innbyggere (resultatkrav 29 min)	19 min	18 min	19 min
• Tettsted med under 2 000 innbyggere (resultatkrav 30 min)	30 min	30 min	30 min
S5 Aksestid på nødnummer 112: 95 % av alle anropene til nødnummer 112 skal være besvart innen 20 sek.	95 %	98,5 %	98,3 %

Tillit til politiet i Norge

Tilliten til politiet er høy

For å løse samfunnsoppdraget effektivt er politiet avhengig av å ha tillit i befolkningen. Politiet kartlegger derfor utviklingen av tillit gjennom Innbyggerundersøkelsen. Flere av parameterne fra undersøkelsen brukes i denne årsrapporten¹³.

Figur 3: Andelen som har svært høy eller ganske høy tillit til politiet (Innbyggerundersøkelsen, 2024)

Innbyggerundersøkelsen 2024 viser at 70 prosent har svært eller ganske høy tillit til politiet, men tilliten varierer mellom politidistriktene (fra 61 til 76 prosent). Undersøkelsen viser også en korrelasjon mellom sentralitet¹⁴ og tillit – innbyggere i mer sentrale kommuner har høyere tillit til politiet enn de i mindre sentrale områder (se Figur 3). Til tross for generelt høy tillit, ser vi en svak negativ utvikling. Fra 2023 til 2024 falt tilliten med to prosentpoeng nasjonalt. Samtidig viser undersøkelsen at innbyggerne har fått et bedre generelt inntrykk¹⁵ av politiet og har forbedret sine faktiske erfaringer¹⁶ med politiet. Styrket inntrykk og erfaring skal i teorien bidra til økt, ikke redusert, tillit¹⁷. Resultatene tyder på at nedgangen i tillit primært kan knyttes til innbyggere som har vært utsatt for kriminelle eller negative hendelser. Siden 2023 har andelen i denne gruppen økt med to prosentpoeng, samtidig tillit til politiet har falt med tre prosentpoeng innen denne

¹³ Innbyggerundersøkelsen er en årlig kartlegging av innbyggernes oppfatning av politiet. Omtrent 25 000 innbyggere besvarer denne årlig. Undersøkelsen gir særlig innsikt i tillit, trygghet og opplevelser i møte med politiet og politiets tjenester. Les mer om innbyggerundersøkelsen her: [Innbyggerundersøkelsen - Politiet.no](https://innbyggerundersokelsen-politiet.no)

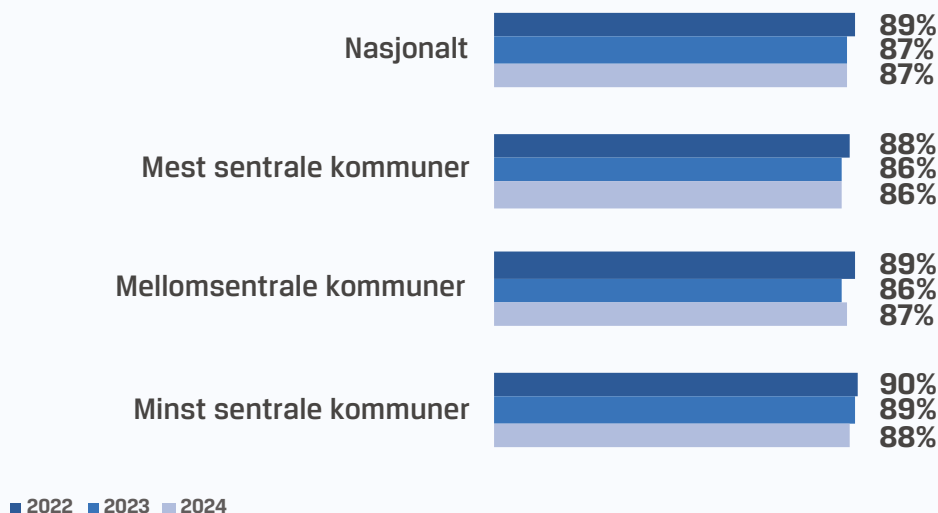
¹⁴ Sentralitet refererer til SSB sin sentralitetsindeks som kategoriserer Norges 13 500 beboede grunnkretser etter tilgang til arbeidsplasser og service funksjoner. Les mer om sentralitetsindeksen her: Sentralitetsindeksen. Oppdatering med 2020-kommuner

¹⁵ Generelt inntrykk måles i innbyggerundersøkelsen på parametere for prosessuell rettferdighet, effektivitet og lokal tilstedeværelse.

¹⁶ Faktisk inntrykk måles i innbyggerundersøkelsen på parameterne innbyggere som har vært i kontakt med politiet i forbindelse med å være utsatt for en negativ hendelse vurderer politiet på.

¹⁷ Temarapporten for tillit viser til at tillit til politiet formes av innbyggerens generelle inntrykk og det faktiske inntrykket de får i møte med politiet og andres erfaringer gjennom familie, venner, bekjente og media. Les Temarapporten her: [Temarapport - tillit til politiet](#)

Trygghet i nærmiljø

gruppen. Blant dem som ikke har vært utsatt for kriminalitet eller negative hendelser, har tilliten vært stabil siden 2022. Dette er den foreløpige hypotesen politiet jobber ut fra.

Figur 4: Andelen som svarer at de føler seg svært eller ganske trygg i eget nærmiljø (Innbyggerundersøkelsen, 2024)

I 2024 ble 16–17-åringer for første gang inkludert i innbyggerundersøkelsen. Denne aldersgruppen har noe høyere tillit til politiet enn den øvrige befolkningen (71 versus 70 prosent). Tilliten øker generelt med alder, men 16–17-åringene skiller seg ut med høyere tillit enn både 18–29- og 30–44-åringer.

Opplevd trygghet

Innbyggernes trygghetsfølelse påvirkes i stor grad av politiets arbeid, men også av faktorer utenfor politiets kontroll. Politiet følger derfor utviklingen nøye.

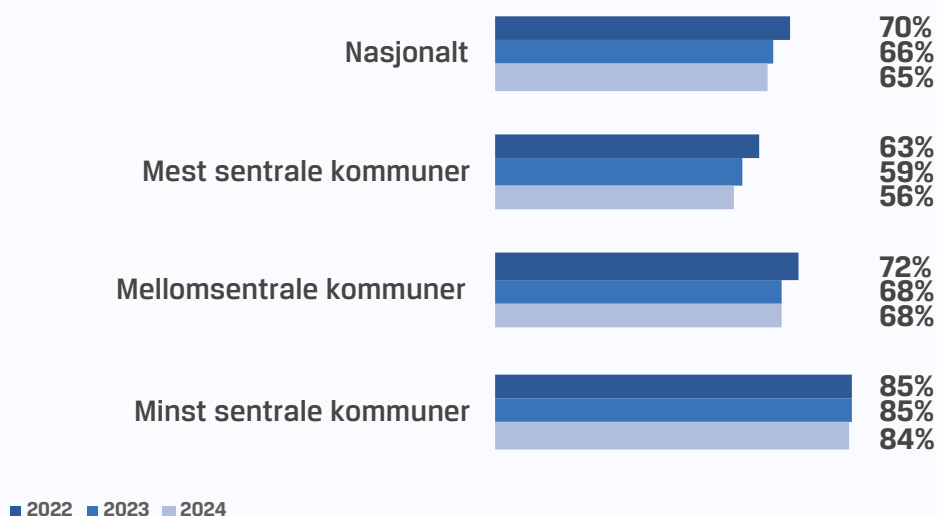
Innbyggerundersøkelsen viser at trygghetsfølelsen i eget nærmiljø er stabil fra 2023, med 87 prosent som føler seg trygge og kun fire prosent som opplever utrygghet. På kveldstid endres bildet: Kun 65 prosent føler seg trygge på kveldstid¹⁸, en nedgang på ett prosentpoeng fra 2023 og fem prosentpoeng fra 2022.

Tryggheten varierer også etter sentralitet. I de mest sentrale kommunene sank andelen trygge alene på kveldstid med tre prosentpoeng, mens nedgangen var ett prosentpoeng i de minst sentrale kommunene.

De som har opplevd kriminalitet eller negative hendelser, føler seg markant mindre trygge. Blant disse er trygghetsfølelsen 17 prosentpoeng lavere enn hos dem som ikke har vært utsatt. Siden 2023 har tryggheten til de som har opplevd kriminalitet eller negative hendelser sunket mer enn hos de som ikke har opplevd dette.

¹⁸ Når vi refererer til trygghetsfølelsen på kveldstid henviser vi til spørsmålet fra innbyggerundersøkelsen hvor respondentene blir bedt om å vurdere trygghetsfølelsen «... alene på kveldstid i sentrum av egen kommune». For enkelhetsskyld refererer vi i teksten kun til trygghet «på kveldstid».

Trygghet på kveldstid

Den reduserte tryggheten vi observerer på kveldstid kan derfor ha en sammenheng med økt kriminalitetstrykk i Norge. Totalt rapporterer to prosentpoeng flere å ha opplevd en eller flere negative hendelser¹⁹. Innbyggerundersøkelsen viser at de yngste (16 – 17 åringer) føler seg mindre trygge på kveldstid – kun 51 prosent, og i de mest sentrale kommunene, 40 prosent føler seg trygge. Særlig jentene opplever utrygghet, kun tre av ti føler seg trygge.

Figur 5: Andelen som svarer at de føler seg svært eller ganske trygge på kveldstid i sentrum av egen kommune

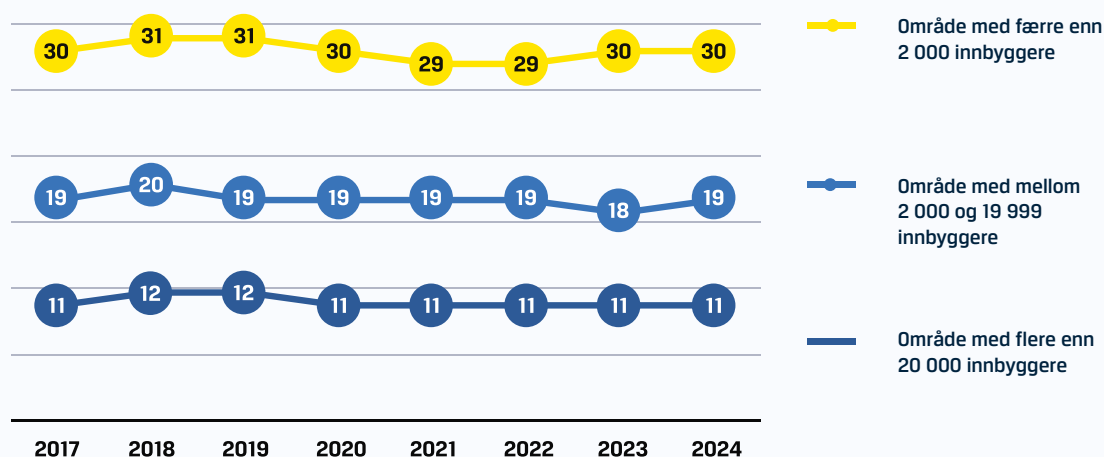
Derimot har tryggheten ved bruk av digitale tjenester økt. 65 prosent opplever digital trygghet, en økning på tre prosentpoeng fra 2023, til tross for økende svindel- og bedrageriforsøk. De unge skiller seg ut med særlig mye høyere trygghet ved bruk av digitale tjenester. 79 prosent av 16–17-åringer føler seg trygge digitalt.

Tilstedeværende politi

Gjennom året har det vært en økning i antall politiårsverk sammenlignet med utgangen av 2023. Oppgangen kommer som følge av økt tildeling i revidert nasjonalbudsjett. Etaten har gjennom året hatt fokus på å tilsette flere politiutdannede i tråd med føringene som følger med tildelte midler. Etaten i stort har økt med 78 antall ansatte (totalt antall politi, jurist og sivil).

Informasjon om antall ansatte i åpningstiden fremkommer i *vedlegg 6*. Noen tjenestesteder har ikke faste åpningstider, men publikum kan avtale tidspunkt for oppmøte. Majoriteten av disse stedene har denne ordningen etter samarbeid og dialog med kommunene. Videre har noen av tjenestestedene kun sesongåpent.

¹⁹ Innbyggerundersøkelsen kartlegger følgende negative hendelser; Vold/mishandling, Trusler, Voldtekt, Seksuelle overgrep eller krenkelser, Skremmende eller plagsom atferd, Tyveri på offentlig sted, Utpressing, Identitetstyveri, Svindel eller bedrageri, Deling av bilder eller videoer uten tillatelse, og Alvorlig trafikkulykke (alvorlig trafikkulykke ble ikke kartlagt i 2022 og 2023 og er derfor ikke med i kategoriseringen av de som er og ikke er utsatt for negative hendelser).

Et tilgjengelig og responderende politi

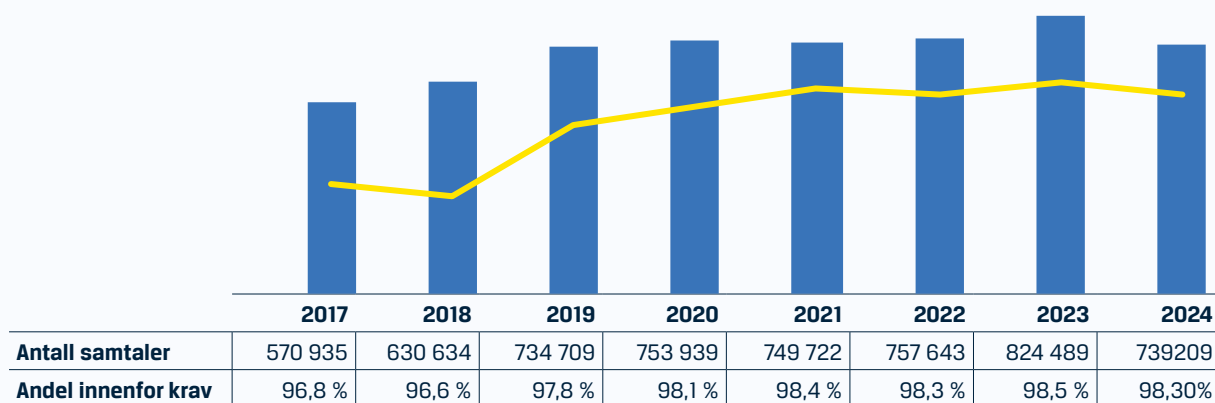
Rask inngripen kan berge liv, redusere skadeomfang eller bidra til å oppklare kriminalitet. Det er stilt krav til politiets responstid for ekstraordinære hendelser, hendelser der liv er direkte truet og/eller hvor det er behov for umiddelbar innsats fra politiet. Formålet med krav til responstid er blant annet for å sikre rask respons når noe virkelig haster, samt å bidra til forventningsavklaring for innbyggerne og politiets samarbeidspartnere på hva de kan forvente av politiet når det er behov for øyeblikkelig hjelp.

Figur 6 viser de nasjonale resultatene for politiets responstid de siste åtte årene, hvor resultatene er relativt like over år. I 2024 ble det målt responstid i omtrent 18 250 hasteoppdrag. Resultatene viser at politiet innfridde de nasjonale kravene til responstid i to av de tre tettstedskategoriene. Kravet ble ikke innfridd i den midterste tettstedskategori, områder med mellom 2 000-19 999 innbyggere i 2024. Resultatet i denne kategorien var 18,5 minutter og kravet var 18 minutter. Årsresultatene for politiets responstid har vært tilnærmet like de siste fem årene.

Politidistriktene er ulike i demografi og geografi. I tillegg varierer omfanget av oppdrag i ulike deler av landet. Uten ubegrenset tilgang til ressurser er det derfor stilt ulike krav til responstid for politidistriktene, fordelt på de tre tettstedskategoriene. Det varierer hvorvidt politidistriktene har innfridd responstidkravene i 2024.

Distriktene som ikke innfrir krav til responstid oppgir ulike årsaker til manglende måloppnåelse. Blant annet oppgis en krevende ressursituasjon som en medvirkende årsak til manglende måloppnåelse. Det ble brukt langt flere ressurser på oppdrag knyttet til vakthold, arrangementer, VIP-besøk og demonstrasjoner i 2024 sammenlignet med tidligere år. Andre distrikt opplever utfordringer ved selve responstidsmålinger og har iverksatt flere tiltak rettet mot rutiner ved operasjonssentral for sikre riktige målinger av responstid. Noen distrikt oppgir at de må prioritere/vekte andre viktige oppgaver i distriktet som kan utfordre dem i å ha tilgjengelige ressurser til oppdukkende hendelser. Dette kan utfordre distriktets mulighet til å nå responstidskravene.

Figur 6: Nasjonale resultater for responstid for hasteoppdrag i perioden 2017-2024. Resultatene er avrundet til hele tall.

Å oppnå kontakt med politiet på nødnummer 112 er viktig, både ut fra innringerens behov for rask hjelp, og for politiets evne til raskt og effektivt å kunne håndtere oppdraget. Aksestid er tiden det tar fra det ringer til politiet (tidspunkt anropet registreres innkommet) til anropet besvares av politiet.

Figur 7: Nasjonale resultater for aksestid 112 for perioden 2017-2024

Politiet innfrir krav til aksestid i 2024, samtidig som antallet nødsamtaler har økt. Politiet skal besvare 95 % av nødanropene innen 20 sekunder. Andelen av samtaler innenfor målkravet er i 2024 på 98,3 %.

For å undersøke hvordan politiets oppdragsmengde har utviklet seg de siste tre årene er det gjennomført en analyse med utgangspunkt i et data fra politioperativt system (PO). Oppdragsmengden²⁰ er relativt stabil disse årene, men man ser at antall oppdrag som avsluttes med koden «Ikke kapasitet»²¹ har økt noe fra 2022 til 2024.

Økt lokal tilstedeværelse

Handlingsplanen Trygghet i hverdagen har vært prioritert i 2024 og har vært fulgt opp i form av oppdrag til relevante politidistrikt og særorgan, og med særskilt programorganisering når det gjelder etablering av nye tjenestesteder og passkontor.

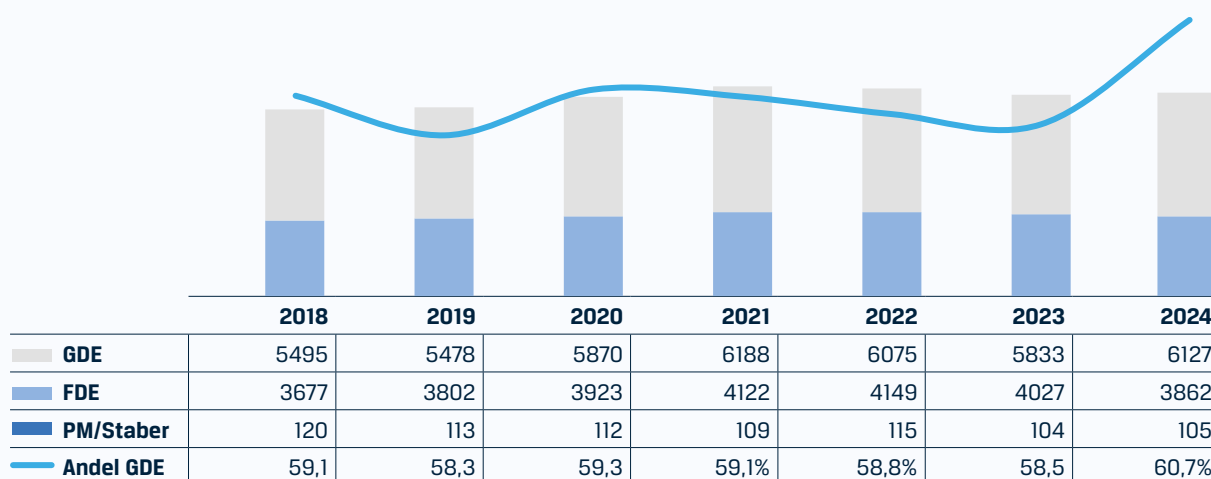
Per februar 2025 er nye tjenestesteder etablert i alle kommuner, med unntak av Levanger og Sørumsand hvor nye politistasjoner er planlagt åpnet i løpet av kvartalet. I Sørumsand har det vært etablert en egen kommunepatrulje, et tiltak kommunen har sagt seg svært fornøyd med.

Alle nye pass- og ID-kontorer var etablert i løpet av 2024, kun med unntak av kontorene i Verdal, Hitra, Kautokeino og Ørnes hvor det er avhengigheter til allerede pågående eiendomsetablering.

Etterforskningsløftet har bidratt til å styrke etterforskningskapasiteten i de fleste politidistriktene.

²⁰ Oppdrag med prioritet alarm, 1 og 2.

²¹ "Ikke kapasitet" brukes på oppdrag hvor "Operasjonssentralen har vurdert at det skal settes ressurs på oppdraget, men hensiktsmessig ressurs har ikke vær tilgjengelig".

Politidistriktene har gjennomført tiltak for å styrke samarbeidet med kommunene. Både i form av en styrking politikontaktdelingen, der det nå som hovedregel legges opp til at politikontakten skal ha oppgaven i hundre prosent stilling, og ved at politiet nå årlig skal ta initiativ til å evaluere kommune-politisamarbeidet. Politidistriktene som ikke har oppfyllet kravene følges opp av POD.

Figur 8: Oversikt over fordelingen av politiårsverk og andel i GDE 2018-2023

I tillegg er det gjennomført tiltak for å styrke politiutdanningen, med fokus på Nord-Norge. Det etableres pilot for desentralisert PHS-utdanning i Alta med oppstart i 2025 og det er implementert utbetaling av reisestøtte for kandidater til PHS fra de nordligste fylkene. Se *vedlegg 4* for en mer detaljert rapportering per tiltak.

Utvikling politiårsverk i GDE

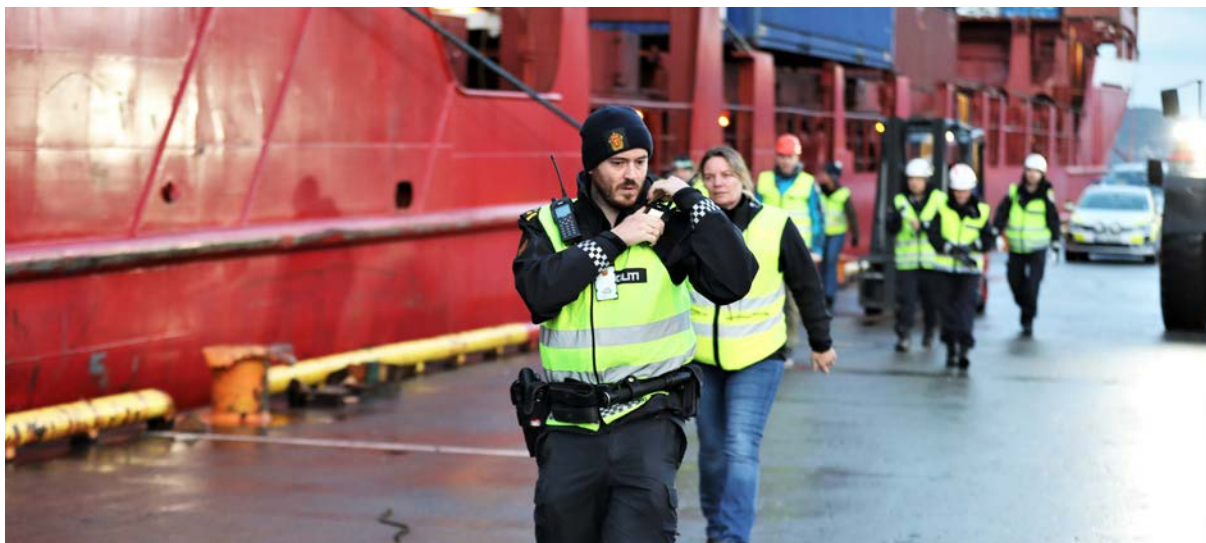
Andelen politiårsverk i GDE har i stor grad vært påvirket av ekstraordinære hendelser med øremerkede bevilgninger de siste årene. Eksempler på dette er oppbemanningen av politiårsverk under pandemien og ekstra mannskaper til å håndtere ukrainaregistreringen.

Økningen i både politiårsverk og andel politiårsverk i GDE, skyldes i hovedsak at kontraktene til politiårsverkene som sto som ferievikarer ble forlenget etter sommerferien, som følge av økte bevilgninger fra RNB. I tidligere år har andelen og antallet i GDE falt ved slutten av juli grunnet avslutning av sommervikarer.

Implementeringen av EUs informasjonssystemer

EU-informasjonssystemer (EUIS) er et utviklingsprogram opprettet i 2021 for å videreutvikle og innføre nye informasjonssystemer for økt trygghet i EU/Schengen. Det skal styrke sikkerhet, grensekontroll og politisamarbeid i Europa. Programmet har som formål å bidra til en helhetlig og integrert implementering av de sentrale informasjonssystemene.

2024 har i likhet med 2023 vært preget av utsettelse fra EU sentralt, og da spesielt med tanke på system for elektronisk inn- og utreisekontroll av tredjelandsborgere (EES) og system hvor visumfrie tredjelandsborgere må søke om en fremreisetillatelse (ETIAS).

Fotograf: Roar Svåsand / Politiet

Til tross for utsettelse fra EU sentralt har internasjonalt politisamarbeid vært en prioritet. Kripas som leder nettverket for internasjonalt politisamarbeid har hatt fokus på å øke bruken av digitalt anmodningsskjema for internasjonalt politisamarbeid og kompetanseheving i distriktene. I tillegg er det lansert flere etterlysningstyper i SIS (Schengen Information System) som vil styrke kriminalitetsbekjempelse på tvers av Schengen landene. Dette er konkrete tiltak som skal sikre mer målrettet forebygging, avdekking og etterforskning av kriminalitet og terrorisme.

Implementering av Prüm-avtalen

Prüm-samarbeidet er en politisamarbeidsavtale fra 2009, hvor 27 EU/EØS-land er medlem. Avtalen regulerer hvordan DNA-profiler, fingeravtrykk og kjøretøysopplysninger skal utveksles mellom medlemslandene, og gir mulighet for å gjøre søk opp mot hvert enkelt lands databaser/registre.

For DNA-profiler, gjøres det automatiske søk hvert døgn, mens for fingeravtrykk er det manuell utvelgelse av avtrykk som søkes ut. Det er nå Norge, Sverige, Finland Østerrike, Litauen og Romania som er påkoblet for DNA, mens for fingeravtrykk er det kun Norge og Østerrike. Påkobling for resterende land pågår.

Prümsamarbeidet har gitt effekt. Politiet har siden 17. mai 2023 etterforsket et grovt tyveri fra Eplehuset i Stavanger. Gjerningspersonene brøt seg inn i butikken blant annet ved bruk av slegge, og stjal telefoner og bærbare PC-er for nesten én million kroner. Gjennom Prüm-samarbeidet er en av formentlige gjerningspersoner nå identifisert av rumensk politi.

Økt kontrollaktivitet og tilstedeværelse - havner

Politiets kontrollaktivitet i Tromsø og Kirkenes havn ble forsterket gjennom tilstedeværelse i form av økt patruljering og annen aktivitet i de respektive områdene. I samarbeid med andre kontroll- og sikkerhetsmyndigheter har politiet på den måte sikret at antall russiske fartøy, og deres mulighet til å drive uønsket aktivitet har blitt redusert. I tiden etter at innføringen av tiltakene har aktiviteten avtatt, og det er nå et smalt rom for å gjøre noe annet enn gjeldende norske sanksjonsregler tillater.

Fotograf: Politiet

Mål 2 – Kriminaliteten er lav

Politidirektoratet vurderer at politiets samlede måloppnåelse for å bidra til at kriminaliteten er lav som relativt god. Det gjøres mye bra arbeid fra politiet, og i samarbeid med andre aktører, som bidrar til måloppnåelse. Samtidig utfordrer utviklingen i kriminaliteten og den sikkerhetspolitiske situasjonen politiets evne til å løse samfunnsoppdraget. Dette påvirker også kapasiteten til kriminalitetsbekjempelse- og forebygging.

Politiets samfunnsoppdrag er omfattende. Flere politidistrikter rapporterer at det fortsatt er utfordrende å sikre tilstrekkelig prioritering av den kriminalitetsforebyggende innsatsen. Dette skyldes primært at ulike oppgaver knyttet til vakthold, demonstrasjoner, arrangementer og respons på akutte hendelser prioriteres høyere enn det forebyggende arbeidet. De økte bevilgningene til politiet i 2024 bidro til at politidistriktene økte den forebyggende innsatsen noe i løpet av året.

Tabell 5: Styringsparametere i tildelingsbrevet 2024	Resultatkrav	Resultat
S6 Prioritering og effekt av politiets forebyggende innsats: POD skal redegjøre for prioriteringene i det forebyggende arbeidet mot ulike kriminalitetsområder. POD skal i tillegg belyse og vurdere effekten av politiets forebyggende arbeid	N/A	Omtale i tekst

Prioritering og effekt av politiets forebyggende innsats

I vurderingen av prioritering og effekt av innsats er det viktig å påpeke at kriminaliteten påvirkes av en lang rekke faktorer, at politiet besitter et begrenset

Fotograf: Thor Fjellkårsstad / Politiet

sett av virkemidler og kun er en av flere aktører som bidrar til samfunnets samlede forebyggende innsats. Det er også viktig å påpeke at den reelle kriminaliteten omfatter mer enn den registrerte (anmeldte) kriminaliteten. Mye av kriminaliteten er skjult, og fremstår usynlig – både for storsamfunnet og for innbyggerne og fremkommer ikke av politiets straffesaksstatistikk.

Politiets etterretning

Politiets etterretning blir stadig bedre, men produksjonen er fortsatt preget av for lav kapasitet i flere politidistrikter. Der hvor man får til effektiv bruk av etterretningsprodukter, understøtter dette politiets arbeid for å ivareta innbyggerne og samfunnets trygghet og sikkerhet. Kunnskapen har god effekt bl.a. ved forberedelse av planlagte/kjente hendelser, og i politiets krisehåndtering. Det bidrar til at politiet evner å iverksette mer målrettede og kunnskapsbaserte tiltak, både forebyggende og operasjonelle, ved f.eks. demonstrasjoner og arrangementer.

Den vedvarende spente sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa medfører et økt behov for etterretningsprodukter som et bidrag til felles situasjonsforståelse. Dette innebærer også en dreining i temaer det er behov for kunnskap om. Politiet har en tydelig rolle i å forebygge og håndtere hendelser som kan vise seg å være elementer i sammensatt virkemiddelbruk. Politiet må bidra til god kunnskap om normalsituasjon, for å sette oss bedre i stand til å motvirke, oppdage og håndtere slike hendelser.

Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk

Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk representerer alvorlig og samfunnstruende kriminalitet som rammer samfunnets felles verdier. Denne kriminaliteten er i stor grad transnasjonal og grenseoverskridende. Trusselen fra organisert kriminalitet har aldri vært høyere i Europa, og den er også betydelig i Norge (Politiets trusselvurdering 2024). Innsatsen mot disse nettverkene synliggjøres i liten grad i tilgjengelig statistikk, men flere miljøer har i 2024 vært

under etterforsking. Det er i 2024 falt dom mot flere personer fra disse miljøene, hvor de er ilagt lange fengselsstraffer og betydelige inndragningskrav. Det er tett samhandling mellom politidistriktene og Kripos i innsatsen mot nettverkene samtidig som etterforskningen i sakene forutsetter et tett og godt internasjonalt politisamarbeid.

Et vellykket og langsiktig samarbeid mellom norske og danske myndigheter gjennom Eurojust²² har resultert i over tusen års fengselsstraffer pålagt totalt 152 narkotikasmuglere i begge land. Mellom 2019 og 2024 støttet Eurojust et felles etterforskningsteam som avdekket et kriminelt nettverk som sto bak narkotikasmuglingen. 83 mistenkte i Norge fikk samlet straffer på 414 års fengsel. Denne innsatsen viser betydningen av langsiktig juridisk samarbeid på tvers av landegrenser for å bekjempe store kriminelle nettverk og sikre rettferdighet.

Det ses i 2024 en klar økning i anmeldelser av grove narkotikalovbrudd. Dette er lovbrudd som i stor grad begås av kriminelle nettverk. Det er i 2024 registrert litt over 1 000 grove narkotikalovbrudd, som innebærer en økning på vel 21 prosent fra året før.

Politiet har over tid bygget et bedre kunnskapsgrunnlag om omfanget av organisert kriminalitet og kriminelle nettverk. På bakgrunn av det foreliggende kunnskapsgrunnlaget og vurderingen av trusselen, ble politiet gjennom Revidert nasjonalbudsjett 2024 tildelt varige midler for å styrke den nasjonale innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk. Tildelingen gjør politiet bedre rustet til å møte denne samfunnstrusselen på en kraftfull måte. I tillegg til innsatsen fra politiet, må dette også møtes med innsats fra øvrige aktører i justissektoren, og forebyggende innsats på tvers av sektorer og sivilsamfunnsaktører. I tillegg er internasjonalt samarbeid svært viktig fremover.

Politidirektoratet og riksadvokaten har i etterkant av tildelingen samarbeidet om å definere rammene for den nasjonale innsatsen. Politidistrikter og særorgan har også før denne styrkingen hatt kapasitet og kompetanse til innsats mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk. Dette arbeidet fortsetter, og den nasjonale innsatsen kommer i tillegg. I den nasjonale innsatsen forventes det at alle politidistrikt og særorgan samarbeider og bidrar på tvers av distriktsgrensene. Kripos er gitt en særskilt rolle på nasjonalt koordinerende nivå, og ivaretar totaloversikten over innsatsen fortløpende. Den nasjonale innsatsen skal gi resultater i form av økt inkapasitering (pågrepser/varetekt/ iretteføring/straff), økt inndragning av utbytte fra kriminalitet, effektiv sikring av formuesgoder (beslag og heftelse), bruk av forvaltningshjemler (inkl. utvisning/ bortvisning), og økt beslag av narkotika, våpen mv.

Siden tildelingen ble gitt, har det vært arbeidet aktivt med å rekruttere rett kompetanse til stillinger knyttet til den nasjonale innsatsen. Ansettelsesprosesser tar tid, og for å sikre at tildelte ressurser i 2024 likevel bidro til formålet, ble det på senhøsten besluttet å omdisponere deler av midlene til anskaffelser i teknologi som direkte understøtter arbeidet og bidrar til økt kapasitet på området.

²² Eurojust er EUs byrå for styrking av rettslig samarbeid mellom medlemslandene i bekjempelsen av alvorlig grenseoverskridende kriminalitet.

Fotograf: Politiet

Den nasjonale innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk har satt politiet bedre i stand til å bekjempe de kriminelle nettverkene som vurderes å utgjøre de mest alvorlige trusselaktørene. Det er lagt til rette for en varig innsats med en koordinert oppgaveløsning fra særorgan og politidistriktene, hvor det forventes at tydelige resultater og effekter kan realiseres fra og med 2025. Politiet vil være i stand til å møte trusselen fra kriminelle nettverk på en mer robust måte.

Barne- og ungdomskriminalitet

Det er i 2024 en liten nedgang i den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten sammenlignet med året før, selv om nivået er vesentlig høyere enn i tidligere år. Samtidig er det en vedvarende trend at noen få unge står for en stor andel av den registrerte kriminaliteten. Det er også en bekymring for at noen unge er i risikozonen for å bli rekruttert til kriminelle nettverk eller bli utnyttet av disse til å utføre kriminalitet. Arbeidet med å forhindre rekruttering står sentralt i den nasjonale innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk.

Oslo politidistrikt ble i statsbudsjettet for 2024 tildelt særskilte midler til å styrke arbeidet mot gjengkriminalitet i Enhet Øst. Midlene har gitt positiv effekt i form av å avverge og forebygge vold, begrense kriminelle nettverk og deres handlingsrom, samt hindre rekruttering av barn og unge til kriminelle nettverk.

Politidirektoratet deltar i Etatssamarbeidet for utsatte barn og unge som utforsker nye former for samarbeid på områder med behov for tverrsektoriell samhandling. POD har bl.a. bidratt inn i tverrsektorielt samarbeid om straffegjennomføring for aldersgruppen 18-24 år og oppdrag om tverrsektorielt rusforebyggende arbeid. I løpet av 2024 fikk barne- og ungdomskriminalitet et tydeligere fokus, blant annet gjennom felles satsingsforslag. Det er igangsatt evaluering av samarbeidet.

Vold og overgrep

Det har vært arbeidet med en mer helhetlig tilnærming til det forebyggende arbeidet mot vold og overgrep. Flere av tiltakene i regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner er iverksatt. Oppfølging og videreutvikling av beskyttelsestiltakene har vært fokusområdet gjennom 2024 og da særlig oppfølging av besøksforbud, brudd på besøksforbud, mobil voldsalarm og omvendt voldsalarm (OVA).

Endring i straffeprosessloven som gir politiet hjemmel til å illegge besøksforbud med elektronisk kontroll trådte i kraft 8. april 2024. Tidligere er det kun domstolen som har kunnet idømme kontaktforbud med elektronisk kontroll i tillegg til straff. Det er gjennomført en rekke tiltak på ulike nivå for å sikre en god implementering og ivaretagelse av ordningen gjennom 2024. Bruk av OVA har økt fra ca. 20 årlig til rett i underkant av 200 i 2024.

Implementeringen av arbeidsmetodikken RISK, for å forebygge vold i nære relasjoner, er i gang og gode rutiner for interne samhandlingsmøter oppleves allerede å gi tettere samhandling, felles situasjonsforståelse og raskere iverksettelse av tiltak.

Digital kriminalitet

Innsikt om digital kriminalitet er styrket ved blant annet årlig situasjonsbilde og temarapporter, i tillegg til flere utredninger med fokus på politiets kapasitet, samfunnskonsekvenser og fremtidige utfordringer. I 2024 har det vært spesielt fokus på å øke politidistriktenes evne til etterforskning av kriminalitet rettet mot datasystemer, da etterforskning i disse sakene er spesielt viktig for å frembringe informasjon som er direkte anvendbar til avverging og forebygging. Politiet har i mange tilfeller lykket med å varsle virksomheter om planlagte eller pågående kriminell aktivitet, noe som medførte skadebegrensning for virksomheten. Forebyggende informasjon som øker bevisstheten til innbyggerne og graden av sikkerhetshygiene, er effektivt for å hindre denne typen kriminalitet. Informasjonstilfanget for politiet innen internettrelaterte overgrep er høyt og utfordrende. Antall meldinger, alvorligheten og kompleksiteten i kriminaliteten utfordrer politiets kapasitet til etterforskning, men bruk av forebyggende tiltak gjøres for å imøtekomme utfordringen i de mindre alvorlige meldingene.

Politiet fortsetter å ta i bruk ny teknologi for å forebygge og øke kvalitet og effektivitet i straffesaksbehandlingen, blant annet gjennom verktøy- og metodeutvikling både nasjonalt og internasjonalt. Politiet deltar også i flere KI-sentersøknader til Forskningsrådets KI-milliard. Det er i 2024 etablert KI kompetansemiljø ved Kripos som i større grad vil ta i bruk teknologien, noe som vil ha en positiv effekt for hele etatens kriminalitetsbekjempelse.

Mangfold, dialog og tillit

Politiet har i 2024 fortsatt arbeidet med å styrke arbeidet med mangfold og likestilling. Arbeidet er forankret i Mangfold, dialog og tillit: Handlingsplan for politiets arbeid (2022-2025). Oppfølgingen er nærmere beskrevet *vedlegg 8* om mangfold og likestilling til politiets årsrapport. Arbeidet favner en rekke tiltak hvor ønsket effekt er å styrke tilliten i alle deler av befolkningen.

Fotograf: Roar Svåsand / Politiet

Politiet har i 2024 arbeidet videre med dialog med ulike grupper av trusselutsatte aktører, både nasjonalt og i det enkelte politidistrikt. I 2024 har dette særlig vært aktuelt overfor trossamfunn, samt overfor LHBT+ organisasjoner og Pride-arrangører.

Politiet arbeider for å bygge kompetanse om hatkriminalitet, og være i stand til å avdekke, forebygge og bekjempe slik kriminalitet uansett hvor i landet den inntreffer. Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet er styrket i 2024, blant annet for å videreutvikle arbeidet med analyse av hatkriminalitet.

Forebyggende samarbeid med kommunene og andre lokale aktører

Politidirektoratet arbeider aktivt for å legge til rette for bedre lokale polititjenester og beredskap, mer tilgjengelig politi for folk i hele landet og nye tjenestesteder. Samhandlingen mellom politiet, kommunene og andre aktører utvikles i positiv retning. Det er ofte andre aktører, herunder kommune, næringsliv, frivillige mv. som har gode virkemidler som kan bidra til å forebygge kriminalitet.

Det er etablert velfungerende samarbeidsstrukturer både lokalt og sentralt. Dette bidrar til å øke fokus på tidlig iverksettelse av tiltak, noe som kan redusere risiko for at utfordringer utvikler seg i en mer alvorlig retning. Det oppleves gode effekter av tverrsektorielt samarbeid. Eksempler på dette er felles kunnskapsgrunnlag, samordnede prioriteringer, koordinerte tiltak, styrket beredskap, høyere kvalitet og treffsikkerhet i tjenestetilbudet. Politiet er helt avhengig av å etablere gode samarbeidsrelasjoner på tvers av fag og nivå, og gjennom dette bidra til mer helhetlige tjenester for innbyggerne. Politiet ønsker å bidra til løpende utvikling av arbeidet slik at tjenestene sammen kan forebygge og håndtere uønskede hendelser på en god måte.

Det er etablert politiråd i alle landets kommuner, enten som kommunale eller regionale råd (flere kommuner sammen). Det gjennomføres evaluering i de

fleste kommunene, og det er fokus på å finne gode samhandlingsarenaer samt et godt fokus på gjensidig informasjonsutveksling. Vurderingen av samarbeidet mellom politidistriktene og de enkelte kommunene varierer. Flere politidistrikter fremhever at samhandlingen er særlig god med de kommunene som arbeider innenfor rammen av SLT-modellen (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak). Det legges innsats i å sikre at samarbeidsavtalene med kommunene er oppdaterte og relevante. Ny mal for kommune- og politisamarbeid benyttes når avtaler revideres. I tillegg brukes veileder for kommune- og politisamarbeidet i arbeid med å videreutvikle samhandlingen.

Politikontaktene har en viktig forebyggende funksjon, og bidrar sammen med øvrige forebyggende kontaktfunksjoner som radikaliseringskontakt og næringslivskontakt til en større kontaktflate og informasjonsdeling mellom politi og andre aktører. Familievoldskoordinatorene har en viktig funksjon i flere distrikt og bidrar til styrket forebygging. Effekter av samarbeid og økt informasjonsdeling er mer felles situasjonsforståelse hos de ulike aktørene og derigjennom en økt motivasjon til å bidra med tiltak i det forebyggende arbeidet. Nedgradering av etterretningsprodukter sikrer bredere deling av rapportene slik at etatene får et felles utgangspunkt for eventuelle tiltak.

Mål 3 – Straffesaksbehandlingen er rettssikker og effektiv

En effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet og god rettssikkerhet er en forutsetning for den alminnelige tilliten til politiet og rettssystemet, og for innbyggernes opplevelse av trygghet. Straffesaksbehandlingens hovedmål er å bidra til redusert kriminalitet gjennom allmenn- og individualprevensjon. Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv til politiet og statsadvokatene har lenge hatt de samme målene for straffesaksbehandlingen; høy kvalitet, høy oppklaring, kort saksbehandlingstid og adekvat reaksjon.

Tabell 6: Styringsparametere i tildelingsbrevet 2024		Resultat
S7 Straffesaksbehandlingen for sentrale kriminalitetsområder: Vurdering av straffesaksbehandlingen for ulike kriminalitetstyper, herunder alvorlig organisert kriminalitet, økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet, vold i nære relasjoner og seksuallovbrudd, basert på utfordrings- og risikobildet for straffesaksområdet.		Rapporteres i fellesrapport med RA
S8 Opplevelse av politiets håndtering av straffesaker: Andelen av befolkningen som er helt eller ganske enig i at politiet håndterer straffesaker godt.		51 %
S9 Inndragning av utbytte fra kriminalitet: Vurderes på grunnlag av antall saker og verdi på beslag, hefte og inndragning.		Rapporteres i fellesrapport med RA

Etter PODs vurdering etterlever distriktene riksadvokatens mål- og prioriteringer for straffesaksbehandlingen, men kapasiteten til å håndtere den totale saksporteføljen er begrenset. Det må derfor foretas aktiv porteføljestyring for å sikre at de prioriterte sakene gis nødvendig oppfølging. Påtalemyndigheten har i denne sammenhengen et særlig ansvar for å påse at saksutvelgelsen er i tråd med gjeldende regelverk og gitte føringer.

Økningen i antall anmeldelser utfordrer politiet. Økningen kan blant annet knyttes til flere vinnings- og bedragerilovbrudd, men det er også en økning blant noen av de prioriterte sakene, blant annet drøyt 400 flere anmeldelser av mishandling i nære relasjoner. Det har vært en svak reduksjon av anmeldte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år. I 2023 ble det anmeldte nærmere 21 700 slike forhold, som tilsvarer en reduksjon på 5 prosent fra året før, men likevel en økning på nærmere 18 prosent sammenlignet med gjennomsnittet for 2019–2024. Barn under 15 år står for drøyt 32 prosent, eller snaut 7 000 forhold. Til sammen 11 200 unike gjerningspersoner under 18 år er knyttet til forholdene i 2024. Det er en reduksjon på 5,6 prosent eller nesten 770 personer sammenlignet med året før. Av disse er nesten 70 prosent eller 7 800 personer registrert med kun ett forhold i løpet av 2024. De 230 mest aktive lovbrøyterne, med 10 eller flere forhold i løpet av året, står bak 19 prosent av alle U18-forholdene (nesten 4 100 forhold). Det vedvarende høye nivået av registrert ungdomskriminalitet må gis særlig oppmerksomhet i tiden fremover. En bevisst satsning der forebyggende og repressiv innsats rettes mot de mest sårbare ungdommene antas å være et viktig tiltak for å reversere utviklingen.

Påtalekapasiteten har vært stabil i 2024, mens etterforskningskapasiteten har økt med omlag 100 årsverk. Både påtale- og etterforskningskapasiteten vurderes generelt som lav vurdert mot mengden av straffesaker til behandling, men også lav vurdert mot antallet prioriterte sakstyper. Begrenset kapasitet kan gi konsekvenser for både framdrift og kvalitet i straffesaksbehandlingen, og kan gi økte restanser og/eller behov for å henlegge flere saker grunnet manglende saksbehandlingskapasitet. Antallet prioriterte saker var relativt stabilt i perioden 2018 til 2023. Sammenlignet med 2023 har det vært en økning blant noen av de prioriterte sakene i 2024. Kapasitetsundersøkelsen viser at de prioriterte sakene krevde mer ressurser i 2023 enn tilsvarende var i 2018, hvilket har ført til at politiet benytter en større andel av kapasiteten på disse sakene. Med økningen i 2024 har kapasitetsandelen som benyttes på prioriterte saker økt ytterligere.

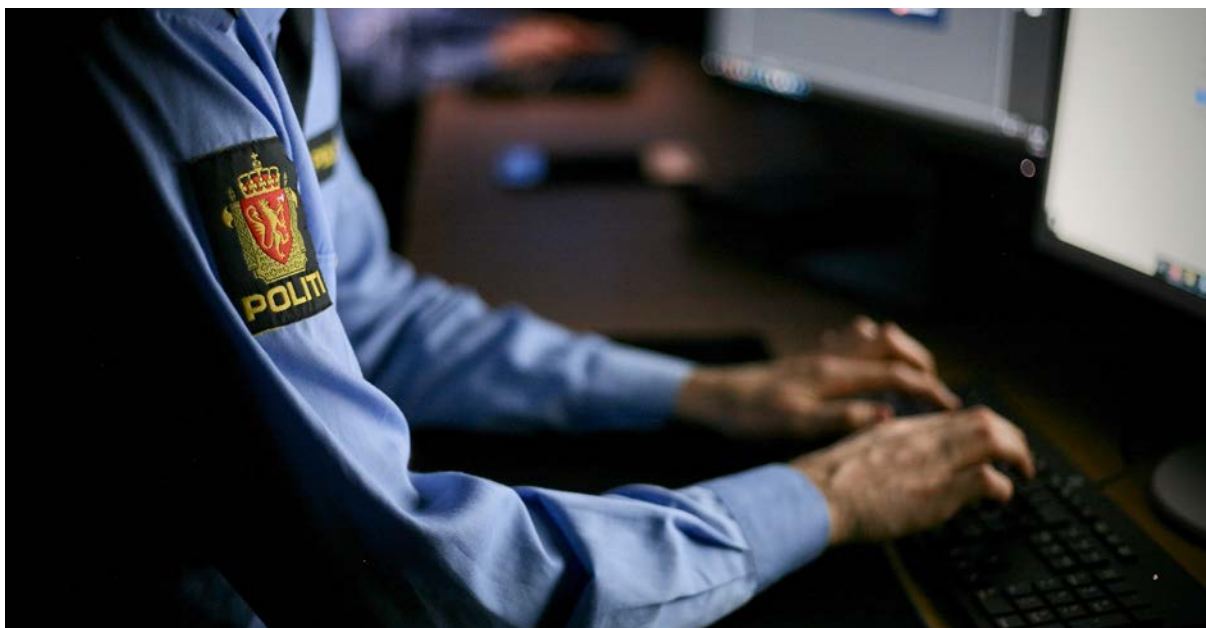
Antallet påtaleavgjørelser i 2024 var noe lavere enn antall registrerte anmeldelser. I 2024 ble det påtaleavgjort i overkant av 340 200 saker, hvilket er en økning på 1,6 prosent sammenlignet med 2023. At det var færre påtaleavgjørelser enn anmeldelser har medført en økning i antall restanser, eller ikke-påtaleavgjorte saker eldre enn tre måneder. Sammenlignet med 2023 økte restansene med 3 500 saker. Økningen må ses i sammenheng med en øking i antall registrerte anmeldelser.

Oppklaringsprosenten for den totale saksporteføljen har over tid vært fallende, noe som er videreført i 2024. Gjennomsnittlig oppklaringsprosent har falt fra 42 til 40 prosent fra 2023 til 2024. Sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2020–2023 ses en nedgang på hele 6,3 prosentpoeng. De mest alvorlige og lovbruddene har ikke samlet sett hatt et tilsvarende fall i oppklaringsprosenten, og ligger over den gjennomsnittlige oppklaringsprosenten for saksporteføljen totalt sett med 47 prosent i 2024.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte saker i 2024 var 54 dager. Dette er en reduksjon på to dager sammenlignet med 2023, og hele 18 dager sammenlignet med 2020. For de oppklarte sakene var

Forebyggende og repressiv innsats rettes mot de mest sårbare ungdommene

Fotograf: Arne Lutro / Politiet

saksbehandlingstiden 86 dager i 2024, tre dager kortere enn i 2023 og hele 14 dager kortere sammenlignet med 2020.

Flere lovbrudd gjennomføres ved bruk av digitale verktøy. I underkant av ni prosent av sakene som ble anmeldt i 2024 ble registret med IKT-modus. Dette er en økning på 14,3 prosent fra 2023 og hele 48,7 % sammenlignet med gjennomsnittet i perioden 2020-2023. Økningen registreres i størst grad i bedragerisakene hvor andelen saker registrert med IKT modus er økt med 73 prosent i 2024 sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2020-2023. Dette er en utvikling som må forventes å fortsette i takt med økt bruk av digitale verktøy generelt i samfunnet

Særskilte midler til kriminalitetsbekjempelse

Midlene ble delt ut med departementets føringer, men alle stillingene er ikke besatt pr. 31.12.2024. Nedenfor redegjøres kort for anvendelsen av særskilte tildelte midler til ulike områder, og effekten av dette:

Tildeling for å få flere etterforskere i politidistriktene

30 mill. kr ble fordelt til distriktene med føring om at tildelingen skulle gå til styrking av etterforskning - GDE. Distriktene har i all hovedsak benyttet midlene til å øke eller opprettholde bemanningen. De fleste politidistriktene har økt sin kapasitet, mens enkelte distrikt unngikk å redusere kapasiteten eller gjorde tiltak for å beholde kapasitet.

Tildeling for å øke politidistriktenes kapasitet til å etterforske internettrelaterte overgrep mot barn

30 mill. kr ble fordelt til politidistriktene med føring om at tildelingen skulle gå til økt kapasitet til å avdekke og iverksette internettrelaterte overgrep mot barn. Politihøgskolen (PHS) ble tildelt midler til et oppdrag om å utvikle et kurs i internettrelaterte overgrep i justissektoren.

Distriktene har i all hovedsak benyttet midlene til å øke eller opprettholde bemanningen. De fleste politidistriktene har økt sin kapasitet, mens enkelte distrikt unngikk å redusere kapasiteten på grunn av de tildelte midlene. Et politidistrikt har anskaffet IKT utstyr (programvare og lisenser) til dette formålet. Enkelte distrikter er fortsatt i prosessen med å øke kapasiteten, og har derfor ikke enda fått effekt av de tildelte midlene.

De fleste politidistrikter har gjennom tildelingen fått større kapasitet til å håndtere den store økningen i antallet saker over tid fra tjenestetilbydere vedrørende seksuell utnytting av barn (såkalte NCMEC saker).

Tildeling til flere etterforskere med økonomifaglig spesialkompetanse i politidistriktene

20 mill. kr ble fordelt til politidistriktene med føring om at de skulle gå til å ansette etterforskere med økonomifaglig spesialkompetanse. De fleste politidistriktene har gjennomført ny-ansettelse, men for noen er midlene benyttet til å opprettholde bemanningen.

For to politidistrikter (Oslo og Øst) må styrkingen sees i sammenheng med opprettelse av og avgivelser til Bedragerienheten, slik at styrkingen lokalt er mindre.

For flere politidistrikt har rekrutteringsprosessen tatt lang tid, blant annet som følge av beskjeden søkermasse. De fleste distriktene har så langt fått styrket sin kapasitet på feltet på feltet noe, men en reell effekt av midlene kan ikke forventes før i løpet av 2025.

Tildeling for å styrke arbeidet mot gjengriminalitet i GDE Øst

Enhet Øst i Oslo politidistrikt ble i 2024 tildelt 15 mill. kr til styrket arbeid mot gjengriminalitet. Det ble opprettet totalt 13 stillinger ved enheten, hvorav 8 stillinger til etterforskningsseksjonen og 5 stillinger til innhentingsavsnittet ved etterretningsseksjonen. Styrket kapasitet til innhenting av bevis i straffesak og som analysegrunnlag for etterretning er i tråd med intensjonen bak tildelingen.

De tildelte midlene har innledningsvis bidratt til å iverksette og opprettholde innsats i prioriterte områder ved synlig tilstedeværelse. De opprettede stillingene er etter tiltredelse benyttet inn mot særskilt innsats og skjult etterforskning mot aktører som bor og/eller opererer i utsatte områder i Enhet Øst.

Bruken av midlene må sees i sammenheng med den pågående langsiktige innsatsen i disse områdene. Denne har også paralleller til den nasjonale innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk.

Gjennomførte tiltak i 2024 vurderes å ha gitt positiv effekt i form av å avverge og forebygge vold, begrense kriminelle nettverk og deres handlingsrom, samt hindre rekruttering av barn og unge til kriminelle nettverk. POD tiltrer denne vurderingen.

Styrking av den nye bedragerienheten under Økokrim

I 2024 har Økokrim etablert Bedragerienheten. Offisiell åpning av enheten var 14. oktober 2024. Pr 1.1.25 har enheten 26 medarbeidere, 25 av disse har kontorsted på Gjøvik. Enheten er fullt bemannet med 27 medarbeidere pr 1.2.25.

De fleste politidistrikter har gjennom tildelingen fått større kapasitet til å håndtere den store økningen i antallet saker

Konkrete tiltak fra det forebyggende arbeidet mot digitalt bedrageri har gitt effekter i 2024. Gjennom samarbeidet med Nkom er det utviklet et tiltak som medfører at slik at tilnærmet all spoofing av norske mobilnumre fra utlandet nå stanses. Videre har vi gjennom dette samarbeidet jobbet for at tjenesten 'Sender ID Protection' skal bli mer utbredt. Løsningen bidrar effektivt mot mange svindelmoduser, ved at de kriminelles mulighet til å sende SMS på vegne av kjente virksomheter (for eksempel Vegvesenet, DNB, Skatteetaten osv.) vanskeliggjøres.

Det er avsagt endelig dom i bedragerienhetens første etterforskning OP Opera, hvor to menn er dømt for grove bedragerier og ID-tyveri mot 423 nordmenn. Svindlerne forsøkte å tappe uvitende ofre for mer enn 10 mill. kr. Dom: 3,5 år og 4,5 år i fengsel og inndragning av utbytte. Bedragerienheten er i full gang med en ny stor etterforskning hvor inndragning av utbytte står sentralt.

Finansiell og økonomisk etterretningsanalyse og datateknisk analyse produseres løpende og det jobbes systematisk med forebyggende arbeid i samspill med andre særorganer og eksterne aktører.

Bedragerienheten arbeider med å foreslå regelverksutvikling for ytterligere bedre forebygging og bekjempelse av digitale bedragerier, spesielt når det gjelder mulighetene for deling av data med eksterne aktører (tele og bank) i forebyggende perspektiv. Enheten har også internasjonalt samarbeid og bidrar i arbeidet med bekjempelse av den grenseløse kriminalitetstrusselen.

Bedragerienheten vil i løpet av 2025 involvere politidistriktenes næringslivskontakter og også løpende vurdere hensiktsmessig samarbeidsform med næringsliv og private aktører.

Tildeling til flere etterforskere med kompetanse innen digitale beslag i politidistriktene

11,5 mill. kr ble fordelt til distriktene med føring om at de skulle gå til ansettelse av etterforskere med kompetanse innen digitale beslag. Flere politidistrikt har rekruttert personell med slik særskilt kompetanse. Noen har benyttet midlene til å styrke arbeidet med digitale beslag, og noen har fått styrket sin DPA-funksjon. Noen distrikt har benyttet midlene på kompetanseheving innenfor feltet og til innkjøp av nødvendig utstyr som skjermer og lisenser.

Effekten forventes å være en samlet bedret håndtering av saker med digitale beslag, herunder at saksbehandlingstiden (ift. en konstant saksmengde) går ned. Den fulle effekten kan ikke forventes før i løpet av 2025.

Opplevelse av politiets håndtering av straffesaker

Tabell 7: Opplevelse av politiets håndtering av straffesaker. Andelen som er helt eller ganske enig i følgende utsagn:	2022	2023	2024
Jeg ble behandlet med respekt	60 %	59 %	60 %
Jeg opplevde at politiet tok meg på alvor	51 %	50 %	48 %
Jeg fikk den informasjonen jeg trengte	45 %	44 %	46 %
Jeg fikk den hjelpen jeg trengte av politiet	41 %	39 %	40 %
Det er lett å komme i kontakt med politiet	61 %	58 %	62 %
Gjennomsnitt	52 %	50 % ²³	51 %

I politiets innbyggerundersøkelse er innbyggernes opplevelse av politiets håndtering av straffesaker undersøkt. I hovedsak er resultatene stabile over de tre årene dette er målt. Det er mellom 2 000 og 2 200 personer som har vært utsatt for kriminalitet og vært i kontakt med politiet mellom 2022 og 2024. Feilmarginen er på omtrent tre prosentpoeng. Kun "Det er lett å komme i kontakt med politiet" har hatt en signifikant endring fra 2023.

Høsten 2023 startet den nasjonale utrulling av de piloterte tiltakene innenfor straffesaksområdet; økning av sentralbordets grunnkompetanse og etablering av et fagmottak for straffesakshenvendelser. Tiltaket skal bidra til at innbyggernes behov blir løst ved første kontakt med politiet og skal forbedre tilgjengeligheten for innbyggerne, samt å gi enhetlig service for straffesakshenvendelser. Det er også igangsatt et arbeid for å se nærmere på hvilke tiltak som kan iverksettes for at fornærmede som mener seg utsatt for voldtekt i større grad opplever å bli tatt på alvor av politiet.

Mål 4 – Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold

Avklart identitet og kontroll over hvem som til enhver tid befinner seg i landet, er sentralt i forebygging, kriminalitetsbekjempelse og beredskap. Identitetsavklaring er dessuten nødvendig for å sikre at personer uten lovlig opphold i Norge kan uttransporteres. Å jobbe effektivt med å avklare identitet helt fra første kontakt, vil også gi en samfunnsøkonomisk gevinst ved at politiet og andre aktører ikke vil få unødvendige kostnader med oppfølging av identitetsavklaringer senere.

Politiet har ansvaret for fem viktige oppgaver for å kunne levere godt på dette målet: grensekontroll, utlendingskontroll på territoriet, kontroll i politiets førstelinje i utlendingsforvaltningen, registrering og kontroll av asylsøkere, samt arbeid med retur av personer uten lovlig opphold.

²³ Som følge av en feil var den samlede andelen som var helt eller ganske enige i at politiet håndterer straffesaker godt, underrapportert med ett prosentpoeng i politiets årsrapport for 2023 (49 % i stedet for 50 %).

Ankomstnivået har vært høyt gjennom hele året. Politiet har lagt ned en betydelig innsats i 2024 for å registrere alle søknader om beskyttelse til Norge. Utlendingsforvaltningen i politidistriktene har hatt en mer krevende ressursituasjon enn tidligere år, noe som har ført til lengre saksbehandlingstid og ventetid på timeavtale. Politiet har også jobbet målrettet med retur av utlendinger uten lovlig opphold, i tråd med prioriteringer som gir god samfunnseffekt og viktige signaleffekter.

Tabell 8: Styringsparametere i tildelingsbrevet 2024	Resultatkrav	Resultat
S10 Antall og alder på ubehandlede oppholdssaker: Politiet skal på grunnlag av en kvalitativ redegjørelse for status og hvilke prioriteringer politiet har gjort i behandlingen. Redegjørelsen skal underbygges av tilgjengelig statistikk, og det skal legges vekt på ventetid fra søknad er registrert til søker har timeavtale hos politiet og saksbehandlingstid. Ev. avvik og større utfordringer skal omtales. Politiet skal gjøre rede for både asyl- og oppholdssaker.	N/A	Omtale i tekst

Håndtering av asylankomster

Politiet har ansvar for å registrere alle som søker beskyttelse i Norge, og å ha tilstrekkelig beredskap gjennom nødvendig tiltak og planverk til å håndtere raske svingninger og økte migrasjonsankomster til Norge. Alle asylsøkere skal i henhold til gjeldende rutiner registrere seg hos Politiets utlendingsenhet (PU) ved Nasjonalt ankomstsenter (NAS). Fra 1. januar 2024 ble det kun tilbudt innkvartering for de som meldte seg på Nasjonalt ankomstsenter for å søke om beskyttelse, noe som førte til stor reduksjon i antall søkere på de desentraliserte registreringsstedene. 15. juli 2024 ble de desentraliserte registreringsstedene avviklet, og alle søkere ble pålagt å reise til Nasjonalt ankomstsenter for å registrere søknaden. Dette har fungert bra.

Ankomstnivået har vært høyt gjennom hele året, og politiet har lagt ned betydelig innsats også i 2024 i å registrere alle søknader om beskyttelse til Norge. I 2024 har politiet registrert 18 425 søknader som faller inn under ordningen for kollektiv beskyttelse. I tillegg er det ifølge udi.no registrert 4 699 ordinære søknader.

Saksbehandlingstiden i ankomstfasen for ordinære saker har gått noe opp sammenlignet med 2023. Dette skyldes i all hovedsak utfordringer med å opprettholde tilstrekkelig bemanning grunnet midlertidig ansettelse på korte kontrakter, og reduserte bevilgninger. I perioden fra juni til oktober 2024 var det omtrent en dobling i antall enslige mindreårige som søkte om kollektiv beskyttelse sammenlignet med resten av året. Dette er ekstra ressurskrevende saker.

Fra begynnelsen av mai og ut året ble det benyttet venteinnkvarteringer for å håndtere uregistrerte, og antall registrerte har dermed gjenspeilet den ukentlige registreringskapasiteten. Mannskaper fra Oslo politidistrikt har bistått PU med registreringer på NAS ved behov i løpet av høsten for å håndtere svingninger i ankomstbilde. Ordningen ble avviklet fra årsskiftet, og alle registreringer av asylsøkere til Norge håndteres nå kun av PU.

Det har vært tett og god samhandling, koordinering og informasjonsdeling med Utlendingsdirektoratet (UDI) og øvrige aktører i sakskjeden gjennom hele året, noe som har bidratt til å løse utfordringer. Det er gjennomført nødvendige tilpasninger for å ivareta saksflyt, tilstrekkelig kontrollnivå og gjennomstrømming av søkere på senteret.

Nasjonalt ID-senter publiserte i oktober 2024 en rapport der de har evaluert ID-arbeidet i politiet i ankomstfasen ved de desentraliserte registreringslokasjonene. NIDs funn viser at politiet tilpasset seg situasjonen raskt og har tatt imot og registrert en stor mengde ukrainske flyktninger uten å være dimensjonert for så store ankomster. NIDs overordnede inntrykk er at det er utført tilstrekkelig ID-kontroll på besøkte lokasjoner i evalueringsperioden, med utgangspunkt i de politiske føringene som legger til grunn et lavt kontrollnivå i porteføljen om midlertidig kollektiv beskyttelse. De har identifisert flere styrker, men samtidig også forbedringspunkter og forslag til risikoreduserende tiltak i ID-arbeidet. Politiet vil følge opp anbefalingene som anses hensiktsmessige, og se disse i sammenheng med pågående oppfølging av tiltak etter evaluering av ankomst- og asylprosessen på Nasjonalt ankomstsenter i 2023.

Håndtering av oppholdssaker

I 2023 ga øremerkede midler og ressursøkning i forbindelse med økt beredskapskapasitet til asylregistreringer gode effekter også for oppholdssakene i politidistriktene. I 2024 har strammere økonomiske rammer, bortfall av øremerkede midler og reduksjon i midler til økt beredskapskapasitet imidlertid ført til mindre ledig kapasitet. Dette har gitt seg utslag i økt saksbehandlingstid og ventetid på timeavtale i politidistriktene.

Saksinngangen i 2024 har vært lavere enn i 2023, men er fortsatt høy sett hen til årene før koronapandemien og lovendringen om dobbelt statsborgerskap i 2020. Saksinngangen var i overkant av 25 561 statsborgerskapssaker til politiet i 2024. Til sammenligning var saksinngangen til politiet rundt 19 000 statsborgerskapssaker i 2019.

Våren 2024 igangsatte prosjektet "Ved første kontakt" tiltak for å øke tilgjengeligheten og bedre politiets håndtering av innbyggerhenvendelser innenfor utlendingsforvaltningen. I mai ble det besluttet at de piloterte tiltakene skulle innføres nasjonalt. Prosjektet har ført til et behov for å tilgjengeliggjøre flere ressurser til veiledning, men også gitt en mer strukturert styring av arbeidsprosesser og ressurser. Distriktene jobber nå mer balansert med tjenestene de leverer innenfor veiledning, i skranke og saksbehandling. Prosjektet har videre styrket samarbeidet mellom politidistriktene og bidratt til høyere innbyggertilfredshet. Resultater fra innbyggerundersøkelsen, som sendes ut på SMS etter kontakt med utlendingsforvaltningen på telefon, viser at innbyggerne er svært fornøyde. I tillegg har en utvidet åpningstid på veiledningstelefonen ført til en betydelig høyere svarprosent i distriktene, noe som viser at innbyggerne opplever langt høyere tilgjengelighet enn tidligere.

Sammenlignet med utgangen av 2023 har restansene økt med 2 %, mens gjennomsnittlig saksbehandlingstid har økt med 16 %. Ventetiden på timeavtale er maks åtte uker i 8 av 12 distrikter.

*...innbyggerne
opplever
langt høyere
tilgjengelighet
enn tidligere.*

Arbeid med retur

Politiet hadde et jevnt fokus på aktiviteter knyttet til retur i løpet av året, i tråd med føringer gitt i tildelingsbrevet og returstrategien for 2023-2029.

Politiet gjennomførte totalt 2 458 tvangsreturer i 2024 av utlendinger uten lovlig opphold, en økning på ca. 5 % sammenlignet med 2023.

Politiet har hatt særlig fokus på å benytte utlendingsregelverkets sanksjoner som et virkemiddel for å forebygge kriminalitet og bekjempe de kriminelle nettverkenes evne og mulighet til å få fotfeste i Norge.

Det er også gjennomført returer i ressurs- og kostnadskrevende saker der utlendinger har oppholdt seg ulovlig i Norge over mange år. Dette gir gode samfunnseffekter og besparelser, og bidrar til viktige signaleffekter.

Innen kategorien asyl nådde politiet målet som var satt med god margin med 236 returer, mens målkravet var 180. Resultatet inkluderer både returer i nye avslagssaker der returforutsetningene er tilstede og i eldre mer krevende saker man har jobbet med over lang tid. Den gode måloppnåelsen skyldtes blant annet fokus på retur allerede ved innledende ankomstregistrering, løpende gjennomgang av restanseporteføljen, prioritering av saker der det foreligger gode returforutsetninger og fokus på ID-returfremmende arbeid. Andre suksesskriterier er relasjonsbygging med tredjelands representanter i Norge og utlandet, dialog med UDI/UNE om prioriteringer, og kunnskapsstyrt arbeid mot retur.

Politiet har hatt svært god måloppnåelse på dublinreturer i 2024, med et resultat på 812 returer av måltall på 680. Det er samfunnsøkonomisk gunstig å prioritere disse returene, slik at Norge ikke blir sittende med ansvaret for realitetsbehandling av søknadene og evt. kostnader med opphold, bosetting og integrering. Ukrainere utgjorde en stor andel av Dublin-porteføljen i 2024, på lik linje med 2023.

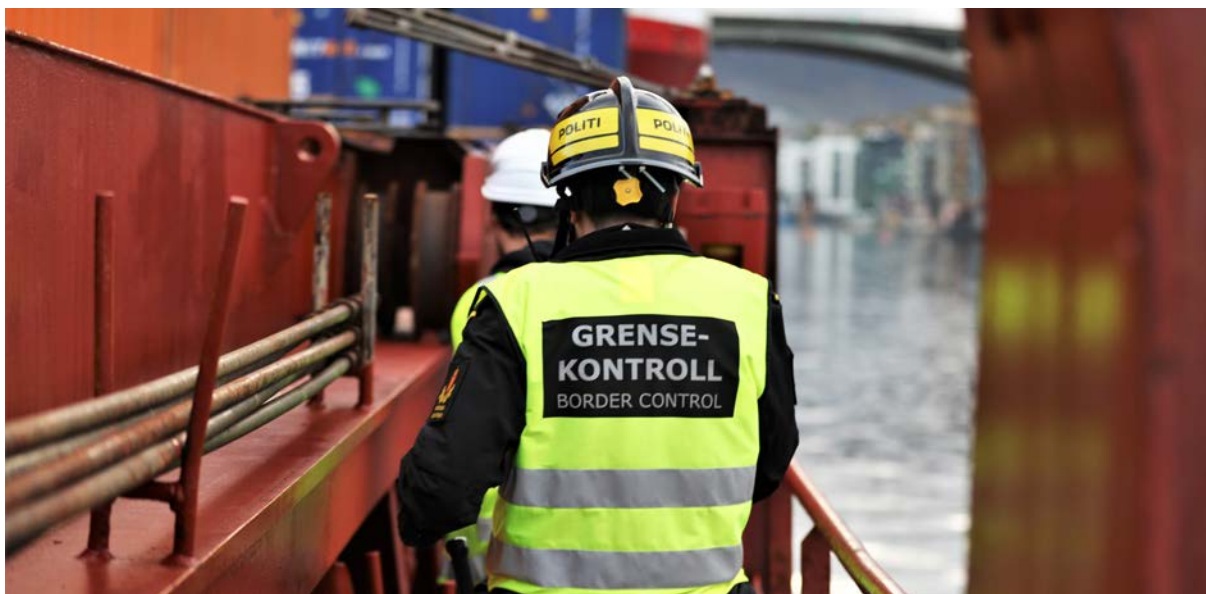
Politiets utlendingsenhet (PU) har også i 2024 hatt utfordringer med gjennomføring av Dublinreturer til enkelte land som Hellas, Italia, Kroatia og Ungarn. Disse landene avslår eller suspenderer anmodningene/overføringene med grunnlag i redusert kapasitet til å ta imot Dublin-returer og manglende mottaksapparat ved ankomst. Sakene utløper derfor på frist og ender med realitetsbehandling i Norge.

Politiet oppnådde en noe lavere måloppnåelse enn forventet knyttet til kategoriene bort- og utviste, med 1 398 uttransporter av et måltall på 1 730. Dette var likevel en måloppnåelse på over 80 %, nesten 30 % mer enn måloppnåelsen i 2023 for samme kategori. 737 av disse returene var av personer ilagt straffereaksjoner, enn økning på nesten 100 returer sammenlignet med 2023. Dette er prioriterte saker som gir god kriminalitetsforebyggende effekt. Mange av disse sakene er også svært ressurskrevende.

Politidistriktene melder om generelt lavere sakstilfang enn tidligere år, samtidig som sakene er stadig mer tid- og ressurskrevende. Distriktene har prioritert saker som antas å gi størst samfunnseffekt, i tråd med føringene som er

*Politiet har
hatt svært god
måloppnåelse
på dublinreturer
i 2024*

Fotograf: Roar Svåsand / Politiet

satt av departementet. Det har vært et stort fokus på å drive kunnskapsstyrt kontrollvirksomhet, med prioritering av straffedømte og kriminelle. Det opprettes fortsatt et høyt antall saker om bort- og utvisning, og politiet har gjennom hele 2024 jobbet målrettet for å forebygge kriminalitet og bekjempe at kriminelle nettverk får fotfeste i Norge. Politiet har tatt i bruk hele verktøykassen for å utnytte virkemidlene i utlendings- og straffesporet. Det er videre opprettet nye samhandlingsarenaer på tvers både innad i politidistriktene og med andre relevante aktører for å oppnå enda bedre synergieffekter

Det er gjennomført en beregning av kostnader ved ulovlig opphold hos et lite utvalg returnerte i 2024, i den perioden disse har oppholdt seg ulovlig i Norge etter endelig vedtak med utreiseplikt. Beregningene viser at kostnadene for samfunnet med utreisepliktige utlendinger på forsterkede mottak, eller med straffehistorikk kan være på millionbeløp. Kostnadsanalysen viste beregninger på henholdsvis, fem mill. kr, åtte mill. kr og 22 mill. kr for de tre mest kostnadskrevende sakene i utvalget. Samtidig er det viktig å understreke at å måle effekt av retur er noe krevende da flere faktorer spiller inn som ikke er så lett å isolere eller beregne, både knyttet til prissatte og ikke-prissatte kostnader. Politiet ser imidlertid at strukturert arbeid med ID-avklaringer, profileringsarbeidet og målrettede kontroller, samt samarbeid og synergier mellom straffespor og utlendingsspor gir ønskede resultater, og har en effekt på politiets samlede samfunnsoppdrag knyttet til kriminalitetsbekjempelse og til målet om avklart identitet og lovlig opphold for alle som oppholder seg i Norge.

Mål 5 – Politiet er tilgjengelig og har god service effektive tjenester i hele landet

Politiet skal ha tilgjengelige tjenester med god service overfor befolkning og virksomheter. Innbyggerne opplever at det er enkelt å ta kontakt med politiet når det er behov det. De får løst mest mulig av sitt behov ved første kontakt og de møter et ensartet tjenestetilbud, uavhengig av hvor i landet de bor. Innbyggerne skal oppleve at politiet er en del av offentlig sektor, og det skal være enkelt å forstå vedtak og annen informasjon fra politiet.

Politiet skal motivere innbyggerne til å benytte den kanalen som er mest hensiktsmessig for å få løst deres behov, enten det er fysisk eller digitalt. God service innebærer enkel tilgjengelighet, rask og forståelig tilbakemelding, god kvalitet og god samhandling med andre etater.

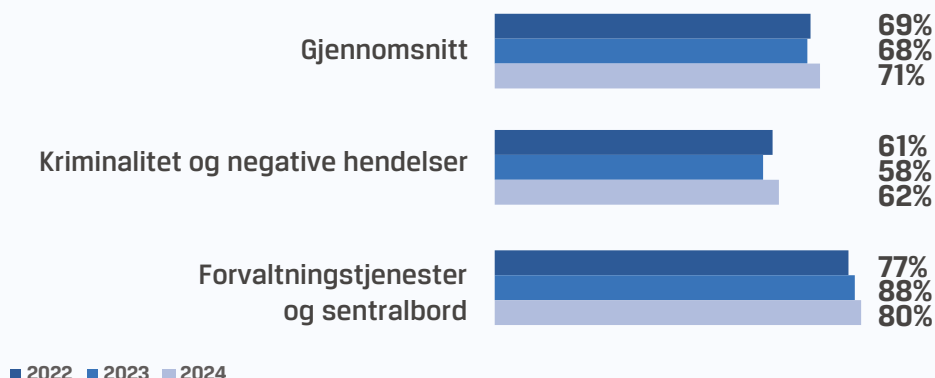
Tabell 9: Styringsparametere i tildelingsbrevet for 2024		2022	2023	2024
S11 Tilgjengelighet til politiet: Andelen av innbyggerne som har kontaktet politiet og som opplever at det er enkelt å komme i kontakt		69 %	68 %	71 %
Kriminalitet og negative hendelser ²⁴		61 %	58 %	62 %
Forvaltningstjenester og sentralbord ²⁵		77 %	78 %	80 %
S12 Saksbehandlingstid i gjeldsordningssaker (endringssaker ikke omfattet)				
Andelen saker hvor saksbehandlingstiden er under 90 dager (tre mnd.)		N/A	80 %	86 %
Alder på gjenværende portefølje (dager)		N/A	199	199
S13 Inntrykk av forvaltningstjenestene: Andelen av befolkningen som er helt eller ganske enig i at politiets forvaltningstjenester fungerer godt		N/A	78 %	82 %
S14 Grad av digital selvbetjening: Andel innbyggere som benytter mulighet for digital selvbetjening		N/A	74 %	N/A ²⁶
S15 Effektivitet og kvalitet i forvaltningstjenestene POD skal gi en vurdering av saksbehandlingen for ulike forvaltningsområder, herunder redegjøre for hvordan sakstyper prioriteres, basert på utfordrings- og risikobildet på de ulike områdene.		-	-	Omtale i tekst

²⁴ Dette inkluderer følgende kategorier: Vold/mishandling, trusler, voldtekt, skremmende/plagsom atferd, tyveri, utpressing, identitetstyveri, svindel/bedrageri og deling

²⁵ Dette inkluderer følgende forvaltningstjenester: Pass og ID-kort, politiattest, sentralbord, utlendingsforvaltning og våpenforvaltning

²⁶ Utviklingen av nye tjenester medfører brudd i tidsserien.

Enkelt å komme i kontakt med politiet

Det har blitt lettere å komme i kontakt med politiet

Det skal være enkelt å komme i kontakt med politiet.

Innbyggerundersøkelsen viser en økning i de som svarer at det var enkelt å komme i kontakt med politiet, sammenlignet med tidligere år. Dette ser vi både for de som har vært i kontakt med politiets forvaltningstjenester og sentralbord²⁷, og de som har vært i kontakt med politiet i forbindelse med kriminelle/negative hendelser²⁸ (Se Figur 9).

Ved første kontakt

Innbyggerne har behov for å kontakte politiet i mange situasjoner - ved fare for liv og helse, ved kriminalitetsrelaterte hendelser, og for ulike tillatelser og veiledning om disse. Uavhengig av hva saken gjelder, henvender innbyggeren seg til Politiet, gjennom stort sett de samme kanalene. Lav tilgjengelighet til politiet på ett av områdene vil kunne påvirke tilliten innbyggeren har til politiet som helhet.

Innbyggerundersøkelser har vist at det ikke alltid oppleves enkelt å komme i kontakt med politiet²⁹. Innbyggerne møter ikke alltid ansatte med riktig kompetanse og får ikke løst sitt behov når de henvender seg til politiet på telefon. Mange får heller ikke god nok veiledning og informasjon.

Politiets kanalstrategi har som formål å gi bedre service, økt tilgjengelighet og mer effektive tjenester til innbyggerne. Et av tiltakene for å realisere strategien er prosjektet *Ved første kontakt*. Prosjektets ledestjerne er at "innbygger skal få løst sitt behov ved første kontakt."

Prosjektet benytter en smidig tilnærming til virksomhetsutvikling, og legger vekt på å være innsiktsbasert. Tiltak og løsninger testes i tett samhandling med linja

Figur 9: Andelen som svarer de er helt eller ganske enge i at det er lett å komme i kontakt med politiet (Innbyggerundersøkelsen, 2024)

²⁷ Forvaltningstjenester og sentralbord inkluderer; Pass og ID-kort, politiattest, sentralbord, utlendingsforvaltning og våpenforvaltning.

²⁸ Kriminelle/negative hendelser inkluderer; Vold/mishandling, trusler, voldtekt, skremmende/plagsom atferd, tyveri, utpressing, identitetstyveri, svindel/bedrageri og deling av bilder og video uten tillatelse.

²⁹ St. prp 39 Politimeldingen – et politi for fremtiden, 2019-2020, 8.1.4 satt fokus på politiets begrensede løsninger for publikumskontakt.

i utvalgte pilotdistrikter³⁰, før de innføres nasjonalt. Arbeidsformen har bidratt til raske og effektfulle forbedringer med begrensede midler, uten behov for flere ressurser eller nye teknologiske investeringer.

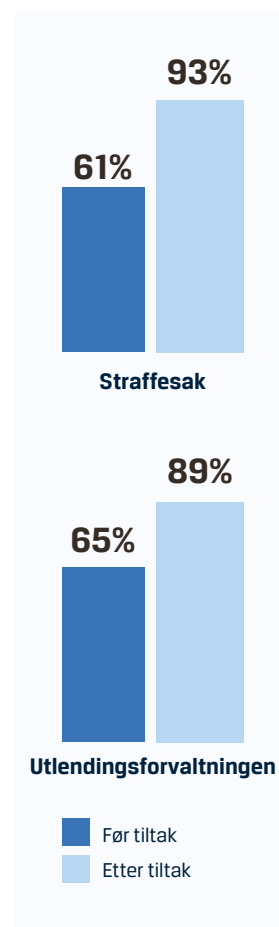
Konkret har *Ved første kontakt* økt sentralbordenes evne til å svare ut flere henvendelser i første linje. Det er også opprettet fagmottak for straffesakshenvendelser med lik åpningstid i alle distrikter for å sikre tilgjengelig fagkompetanse når sentralbordet ikke kan svare innbygger. Nasjonale tiltakskort og rutiner er utarbeidet for å sikre riktige og like svar til innbygger på tvers av alle distrikter. Det er etablert samhandlingskanaler og -fora mellom sentralbord og fagsiden for å sikre kontinuerlig forbedring av politiets håndtering av straffesakshenvendelser.

Tiltakene innenfor straffesaksområdet ble innført nasjonalt 15. januar i fjor. Svarprosenten³¹ økte fra 71 % til 97 % når innbygger henvender seg om straffesaksrelaterte spørsmål, og har holdt seg stabil gjennom hele året. SMS-undersøkelse til innbyggerne som har vært i kontakt med fagmottaket viser en innbyggertilfredshet på hele 4,3³² på en skala fra 0-5. Innbyggerne svarer på i hvilken grad de opplever det som enkelt å komme i kontakt med politiet, om de blir møtt med respekt og får snakket med medarbeidere med riktig kompetanse, om de får tilstrekkelig veiledning og informasjon, og om de får løst sitt behov ved første kontakt.

Prosjektet tok med seg erfaringer fra arbeidet med straffesaksområdet til utlendingsforvaltningen. Fagområdet er komplekst og innbyggerne har et betydelig veiledningsbehov. Etter en vellykket pilotering som innebar blant annet økt og lik åpningstid på telefon, bedre informasjon på politiet.no, og mer effektiv saksbehandling, ble tiltakene også her innført nasjonalt. Svarprosenten økte fra 69%³³ til 90%. Gjennomsnittlig ventetid på telefon gikk fra seks minutter³⁴ til ca. ett minutt. Innbyggertilfredsheten er svært høy, med en gjennomsnittlig verdi på 4,6 på en skala fra 0-5.

Prosjektet skal nå i gang med pilotering innenfor forvaltningsområdet³⁵, deriblant førerkort- og kjøreseddelforvaltning.

Ved første kontakt legger til rette for at mer utvikling og kontinuerlig forbedring skal skje i distriktene. Ny utviklingsmetodikk og etablering av nasjonale fagfora innebærer at distriktene øves i å drive kontinuerlig forbedring og ta et større ansvar for standardiserte og likeverdige tjenester nasjonalt. På denne måten tilrettelegges det også for fremtidig digitalisering og samarbeid på tvers av distriktene.

Figur 10: Svarprosent før og etter innføring av *Ved første kontakt*

³⁰ Pilotdistrikter er Sør-Øst, Oslo og Troms pd.

³¹ Gjennomsnittlig svarprosent hos fagmottakene for straffesakshenvendelser.

³² Gjennomsnittsverdi for fem spørsmål innbygger kan gi tilbakemelding på etter kontakt med fagmottakene.

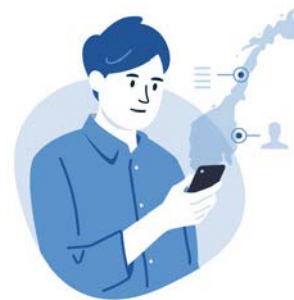
³³ Store forskjeller mellom distriktene. Noen av distriktene hadde en svarprosent på kun 45% før tiltakene.

³⁴ Store forskjeller mellom distriktene. To av distriktene hadde før en gjennomsnittlig ventetid på 15 minutter.

³⁵ Med unntak av Pass/id, hvor mye forbedringsarbeid allerede er gjennomført.

Politiet innretter seg for økt digitalisering

Over tid har politiet blitt hengende etter i den digitale utviklingen og ikke oppnådd ønsket effekt av digitaliseringen. Riksrevisjonen slo i november 2023 fast at politiet har digitalisert for lite og politiets evne til effektiv forebygging og bekjempelse av kriminalitet, samt bidrag til samfunnssikkerhet er begrenset av mangelfull digital støtte. For at politiet skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag jobber etaten med å styrke endringskapasiteten (modenheten) gjennom å utvikle både kompetanse, prosesser og teknologi.

Med tanke på omfanget av det digitale løftet som politiet må gjennom, har POD på oppdrag fra JD utredet en KVVU for *En samlet, helhetlig digitalisering av politiet*. Arbeidet har økt forståelsen for hva det kreves for å sikre et digitalisert politi som kan møte fremtidens kriminalitetsutfordringer. Utredningsarbeidet går videre i 2025 i henhold til kravene i statens prosjektmodell.

Politiet har allerede etablert piloter for å øke digitaliseringstakten og trener i produktområde *Fra hendelse til avgjort sak* på produktorientert utvikling. Produktorientert utvikling innebærer en kontinuerlig utvikling og forbedring av de produktene som skal understøtte tjenesten. Sentralt i metodikken er små, hyppige leveranser og fokus på verdiskaping. Brukerne skal være sentrale gjennom hele utviklingsløpet. I 2024 har produktområdet rullet ut *ny beslagsapp* og *digital anmelde for virksomheter*. Produktområdet har også god fremdrift for å nå milepælen med å bytte ut politiets operative styringssystem (PO) i 2026. I tillegg utvikles dronenes funksjonalitet og kapasitet kontinuerlig gjennom smidig utvikling som en integrert del av produktområdet.

Det har i 2024 også vært gjennomført piloter i ny modell for tjenesteutvikling i politiet. Modellen har til hensikt å knytte fag og teknologi tettere sammen for å skape en mer enhetlig kraft i utviklingsarbeidet fremover. I 2025 vil det arbeides med å rulle ut modellen for alle tjenestemråder og koble denne til produktutviklingsmodellen for ytterligere å styrke samhandlingen mellom fag og teknologi i tjenesteutviklingen. Modellen er en av suksessfaktorene for å løse utfordringene beskrevet i KVVU utredningen for *En samlet, helhetlig digitalisering av politiet*.

Politi-loggen

I den siste tids samfunnsutvikling har politiet innsett at etaten er sårbar dersom den gjør seg avhengige av en ekstern aktør for å publisere meldinger fra politiet. Det er derfor utviklet en egen app – politi-loggen – som gjør etaten i stand til å nå ut med løpende informasjon om sitt arbeide på en åpen, transparent og effektiv måte. Politiet kan dermed bevare sin uavhengighet og muliggjør økt åpenhet uten fare for sensur fra mektige, internasjonale aktører.

Formålet med Politi-loggen er å ta eierskap til egne data og å gjøre det mulig for innbyggerne å få informasjon fra Politiets operasjonssentraler uten at de må logge seg inn eller gi fra seg persondata. Tjenesten er nå tilgjengelig i alle landets politidistrikter, og har bidratt til mer åpenhet og bedre kommunikasjonsflyt mellom politi og befolkning. For appen fikk politiet åpenhetsprisen i 2024

Politiloggen består av to deler. En del der politiets operasjonssentraler formidler korte meldinger til innbyggerne. Meldingene blir tilgjengelig for alle på politiet, no eller via egen applikasjon. Den andre delen er en pressedel der det formidles tilleggsinformasjon til pressen i de hendelsene som krever det. Pressedelen er en direkte kanal til pressen hvor målet er å bedre samhandlingen og kommunikasjonsflyten, og bidrar til lik behandling og lik informasjon ut til pressen. Bruken av pressefeltet har ført til at henvendelsene til operasjonssentralene har blitt noe redusert, og pressen melder at deres opplevelse av et tilgjengelig og åpent politi har blitt styrket. Per januar 2025 er Politilogg-appen lastet ned av 200 000 brukere. Over 3 000 journalister er registrert som brukere og 251 medier er påkoblet løsningen.

NoraChat

NORA Chat er en chat-løsning for hele politiet og kan for eksempel brukes til informasjonsutveksling på tvers av avdelinger, funksjoner og distrikter. Løsningen gir mulighet til å behandle personopplysninger som gjør det sikkert å dele bilder, fødselsnummer, kjøretøy mv. Hensikten er at politiet skal få en sikker direktemeldingstjeneste for bruk i oppdrag, etterforskning både i og på tvers av politidistrikter. Denne skal erstatte alle uautoriserte løsninger som brukes i dag.

Dette er en løsning som er sikker, enkel å bruke, dekker basisbehov, og som har kommet ut til alle ansatte i politiet. Så langt har ca. 9500 lastet ned applikasjonen. NORA chat gjør at kommunikasjon blir sikrer og raskere samt at politiet kan ta vekk usikre applikasjoner som brukes i dag.

Sivil rettspleie

Sivilombudet fortsetter å følge opp resultatene tilknyttet utlegg og gjeldsordning, og det siden primo 2021. Forrige restanseprosjekt innen utlegg gav gode resultater, men erfaringen siden da har vist at det gjennomgående er for lav bemanning for å håndtere de løpende oppgavene. Medio 2024 ble det med bakgrunn i stor økning i restanser innen utlegg igangsatt et nytt nasjonalt restanseprosjekt med sentralfinansierte midler til midlertidige stillinger. Målet er å redusere restansebeholdningen av hensyn til innbyggerne, samt være bedre stilt inn mot overgangen til nytt saksbehandlingssystem i regi av programmet Fremtidens innkreving i 2026. Av ulike årsaker, spesielt innen opplæring, rekruttering og sykefravær, er det kun avholdt 1% flere utleggssaker i 2024 enn i 2023, noe som har medført en relativt marginal nedgang i restanseporteføljen. Det har på landsbasis vært en nedgang i antall registrerte utleggssaker og mye tyder på at inkassobransjen jobber enda mer målrettet for å finne løsninger for sine kunder. Like fullt tyder utviklingen i den økte inkassoporteføljen mot en del av befolkningen, sammen med utfordringer i næringslivet at namsmannen må forvente en økt pågang i 2025. Den akkumulerte saksbehandlingstiden på utlegg var ved utløp av 2024 på 139 dager.

For gjeldsordningssaker har det vært jobbet målrettet og systematisk med porteføljene og vi er i 2025 inne i det 3. og siste året med restanseprosjekt. Prosjektet har medført en langt sunnere nasjonal portefølje, og majoriteten av politidistriktene må anses å ha god kontroll på sine porteføljer ved utløp av året. Saksbehandlingstiden i januar 2025 var på 89 dager, innenfor måltallet på 90 dager. Utfordringene ved å jobbe ned store restanser, er oppfølgingen av det

store antallet inngåtte gjeldsordninger i flere påfølgende år. Erfaringsmessig er det behov for ekstra ressurser til dette, noe som byr på store utfordringer i de enkelte politidistriktene. Det er trådt i kraft større endringer i gjeldsordningsloven i 2025, noe som blant annet medfører en økt forventning fra søkeres side om at det skal bli enklere å kunne oppnå kortere ordninger enn det som var mulig før årsskiftet. Samtidig uttrykkes det fra kreditorsiden at de vil etterstrebe å oppnå retningsledende rettspraksis på området, noe som vil medføre stor sannsynlighet for at flere saker vil måtte gå til rettsbehandling og tvungen gjeldsordning. Dette vil være tidkrevende for namsmannen i saksbehandlingsprosessen. Barne- og familiedepartementet er orientert om økt sakstilfang nasjonalt i januar på 49 %. Det gjenstår å se om dette vil vedvare utover i året, men formålet med endringene er å gjøre det lettere for det enkelte gjeldsoffer å få til avtale om offentlig gjeldsordning med sine kreditorer. Politidistriktene vil fortsette å samarbeide og yte nabohjelp til hverandre for å lykkes med å håndtere saksmengden og overgangen til endret regelverk. Den akkumulerte saksbehandlingstiden for 2024 var på 109 dager, og ombudet vil fortsatt følge utviklingen fremover.

Inntrykk av forvaltningstjenestene

Innbyggerundersøkelsen viser generelt et godt inntrykk av politiets forvaltningstjenester. Omtrent halvparten av innbyggerne i Norge har vært i kontakt med politiet det siste året i forbindelse med pass og ID-kort, politiattest, oppholdstillatelse, våpentillatelse eller via politiets sentralbord. I gjennomsnitt er 82 prosent fornøye med måten de ble møtt på.

Undersøkelsen kartlegger flere aspekter av innbyggernes møte med forvaltningstjenesten³⁶. Resultatene er stort sett stabile fra 2023, med unntak av pass- og ID-kortutstedelse, hvor totalinntrykket har forbedret seg med to prosentpoeng. Dette skyldes særlig en positiv utvikling i tilgjengelighet og saksbehandlingstid.

Derimot skiller kontakten i forbindelse med våpentillatelser og sentralbordet seg negativt ut. For våpentillatelser trekker manglende informasjon fra politiet resultatet ned, mens for sentralbordet er det saksbehandlingstiden som påvirker inntrykket negativt.

Digital selvbetjening

Tabell 10: Andel som bruker digital selvbetjening sortert etter tjenester	2022	2023	2024
Andel innbyggere som søker politiattest digitalt på politiet.no	97,3 %	97,6 %	97,4 %
Andel innbyggere som benytter digital anmeldelse	22,8 %	24,5 %	26,4 %
Andel innbyggere som bestiller time for pass og ID-kort digitalt	~100 %	~100 %	~100 %
Andelen innbyggere som benytter digital våpensøknad	-	-	77 %

³⁶ Respondenter som har vært i kontakt med politiets forvaltningstjenester vurderer politiet på følgende utsagn: "Det var lett å komme i kontakt med politiet", "Jeg fikk den hjelpen jeg trengte av politiet", "Jeg fikk den informasjonen jeg trengte av politiet", "Jeg opplevde at saken min ble behandlet innen rimelig tid", "Politiet behandlet meg med respekt", og "Politiet tok meg på alvor"

Stadig flere anmeldelser blir levert på politiet.no

I løpet av 2024 ble i overkant av 90 300 anmeldelser levert via anmeldelsesløsningen på politiet.no. Dette tilsvarer 26,4 % av det samlede antallet anmeldelser i 2024, som er en økning fra den korresponderende andelen på 24,5 % i 2023.

Imidlertid er det slik at ikke alle typer lovbrudd kan anmeldes digitalt. I all hovedsak er det bare tyverier og skadeverk som kan leveres via politiet.no, mens andre typer lovbrudd kun kan anmeldes ved personlig oppmøte på en politistasjon. I tillegg er det slik at den digitale anmeldelsesløsningen frem til utløpet av 2024 bare kunne benyttes av privatpersoner.

Antallet digitale anmeldelser i 2024 bør derfor vurderes opp mot gruppen av fornærmede som faktisk har mulighet til å anmelde lovbrudd på politiet.no, samt avgrense til de lovbruddstypene som ikke krever personlig oppmøte. Samlet sett ble 86 100 vinningslovbrudd eller skadeverk anmeldt via politiet.no i 2024. Det utgjør 75,7 % av alle vinnings- og skadeverkanmeldelser der en person er registrert som fornærmet, mens tilsvarende andeler for 2022 og 2023 var hhv. 71 og 72,2 %. I tillegg ble det anmeldt nesten 4 300 anmeldelser innenfor øvrige kriminalitetstyper. Flertallet av disse ble trolig opprinnelig ble anmeldt som vinningslovbrudd, men er på et senere tidspunkt kodet om til andre typer lovbrudd.

Økningen i digitale anmeldelser henger både sammen med at det samlet sett er flere anmeldelser innenfor kriminalitetstypene det er mulig å anmelde digitalt, samtidig som en større andel av disse lovbruddene i 2024 ble anmeldt digitalt sammenlignet med foregående år.

I april 2024 tilgjengeliggjorde politiet et forenklet anmeldelsesskjema for bedragerier og ID-tyveri på politiet.no. Statistikk viser at skjemaet er hyppig lastet ned. Tilbakemeldinger fra politidistriktene viser at det har vært en betydelig økning i anmeldelser pr. e-post etter at skjemaet ble tilgjengelig. Disse anmeldelsene regnes imidlertid ikke som digitale anmeldelser, og inngår ikke i statistikken ovenfor.

25. november 2024 ble en digital anmeldelsesløsning for næringslivet/foretak lansert på politiet.no. Som en pilot ble løsningen i første omgang tilgjengelig for utvalgte matbutikker og kun for anmeldelse av tyveri fra butikk. Løsningen er planlagt oppskalert i løpet av 2025. Anmeldelsene fra denne løsningen for næringslivet inngår p.t. ikke i overnevnte tall på digitale anmeldelser.

Bestilling av pass og ID-kort på politiet.no

De aller fleste som skal søke om pass og ID-kort benytter den digitale løsningen for timebestilling for pass og ID-kort. De få som ikke er digitale får hjelp til å bestille time ved å henvende seg pr. tlf. til politidistriktet.

Digital våpenforvaltning

I 2023 åpnet politiet for digitale søknader om jaktvåpen. Løsningen ble i 2024 utvidet til å omfatte sportsvåpen. De to ervervsgrunnlagene utgjør størstedelen av våpensøknadene, rundt 90% av søknadsmassen, og de fleste har derfor

Fotograf: Kåre M. Hansen / Politiet

anledning til å søke digitalt gjennom politiet.no nå. Politiet mottar likevel fortsatt søknader om både jakt- og sportsvåpen utenfor den digitale løsningen, og det er potensiale for å øke andelen som benytter digital våpensøknad i 2025³⁷.

Effektivitet og kvalitet i forvaltningstjenestene

Politiets forvaltningstjenester er viktig for å forebygge hendelser og kriminalitet og det er etablert en metode som heter "Forebygging gjennom forvaltning". Særlig en forsvarlig våpenforvaltning vil være en viktig forutsetning ut fra et samfunnssikkerhetsperspektiv. Riktige vedtak og god oppfølging av gitte tillatelser bidrar til å redusere risiko blant annet for uønskede hendelser med våpen, i trafikken og på andre forvaltningsområder.

Saksbehandlingsløsningen for våpenforvaltningen har nå vært i bruk til daglig kontroll av våpeneieres vandel og personlige egenskaper siden begynnelsen av 2024. T3 er andre tertial med full virkning av tiltaket, og vi ser at dette har medført mer effektiv oppfølging av våpentillatelser ved at oppslag mot politiets registre skjer automatisk og treff gjøres tilgjengelige for saksbehandlere. At de som ikke er skikket får tilbakekalt sine våpenkort bidrar til forebygging av uønskede hendelser. Dette er det viktigste politiet gjør innen våpenforvaltning, og at dette er en oppgave som må prioriteres uansett om det går ut over saksbehandlingstiden på våpensøknader.

Også på de andre fagområdene er det nødvendig med god oppfølging av gitte tillatelser for å redusere risiko for uønskede hendelser og kriminalitet. Det vises til at nektelse og tilbakekall av pass blant annet kan bidra til å forhindre reiser til land der overgrep kan skje. Nektelse og tilbakekall av førerrett der

³⁷ Det jobbes med datakvalitet for å få med utviklingen i digital våpenforvaltning med i tabell for digital selvbetjening i fremtidige rapporteringer.

Fotograf: Politiet

innehaveren ikke er å anse som edruelig eller skikket til å ha førerrett på grunn av sin vandel, reduserer risikoen for trafikkulykker. Det påpekes at regelverket på forvaltningsområdene har som formål å forebygge uønskede hendelser, og at det derfor ikke er et vilkår at det allerede er gjort noe straffbart. Dette er effektive virkemidler politiet har, og det er viktig at politiet bruker også disse i sitt arbeid. Forvaltningshjemlene har blant annet blitt trukket frem som et viktig verktøy i politiets økte innsats mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk i 2024.

Saksbehandlingstidene varierer innenfor de forskjellige sakstypene, og også fra distrikt til distrikt. Politiattest søknader behandles innen forskriftsfestet frist på 14 dager, i 2024 med gjennomsnittlig saksbehandlingstid på syv dager. Pass- og ID-kortsøknader behandles fortløpende, og publikum får time innen fire uker. Saksbehandlingstiden for våpensøknader varierer fortsatt stort. Jaktvåpensøknader som sendes inn digitalt blir i de fleste distrikter behandlet i løpet av noen uker, mens noen distrikter fortsatt bruker lengre tid på disse. POD følger saksbehandlingstidene nøye, og er også i dialog med distriktene om dette.

Det er i dag få av prosessene innenfor politiets forvaltningstjenester som er automatisert. For å oppnå en vesentlig reduksjon i saksbehandlingstid for flere fagområder, er det nødvendig med automatisering av flere prosesser. Det vises til at hver søknad til politiet medfører en rekke manuelle søk i politiets registre, en skjønnsmessig vurdering av hvorvidt vilkår om blant annet vandel eller skikkethet er oppfylt, og deretter utforming av vedtak som skal være forståelige for innbyggerne, samtidig som de skal oppfylle rettslige standarder. Med eldre regelverk mangler politiet klar hjemmel for å automatisere beslutninger. Det er imidlertid flere delprosesser som kan automatiseres innenfor gjeldende regelverk, og som ville medført store gevinster for innbyggerne og politiet, herunder kortere saksbehandlingstid, færre feil som skyldes tunge manuelle prosesser, og bedre kvalitet på vedtak. I 2024 er det gjort et regelverksarbeid med våpenloven og

hjemmel for automatisert saksbehandling, og vi har forventninger om god effekt på saksbehandlingstid på våpensøknader gjennom 2025.

I 2024 har politiet fått på plass løsning for digital postutsendelse til privatpersoner som har godkjent dette, en løsning som er forventet å gi store gevinster på forvaltningsområdene. Det vises blant annet til at postgangen til nå har medført ytterligere ventetid for publikum, og at mange feilsendte brev er brudd på GDPR som politiet må varsle Datatilsynet om. Enkelte distrikter har rapportert om at publikum nå kan oppleve saksbehandlingstiden som kortere, da de ikke lenger må vente på postgang.

Øvrig rapportering

Oppfølging av 25. juni-evalueringen

I forbindelse med T2-rapporteringen, rapporterte vi om iverksettelse av tre tiltak siden T1, at de resterende tiltakene var i prosess, og at det var forventet at flere av de resterende tiltakene ville være iverksatt/gjennomført innen utgangen av 2024. Siden T2at følgende tiltak er iverksatt:

- Utredning av forpliktende tverretattlig samhandlingsmodell, med korresponderende regelverk for tverretattlig deling av opplysninger om enkeltpersoner.
- Utvikle veiledningsmateriell til politiet for deling av opplysninger med helsetjenesten.
- Implementering av Nasjonal retningslinje for politiets møter med barn.
- Overordnet samarbeidsavtale mellom POD (politiet) og PST.
- Utvikle studie-emnet forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme

Tiltak som delvis er iverksatt:

- Utarbeide nasjonal retningslinje for utveksling av personopplysninger, oppfølging og tipshåndtering mellom politiet og PST.

Et fellestrekk for de resterende tiltakene at de er en del av et lengre utviklings-/utredningsarbeid, og/eller at de har avhengigheter til hverandre, til andre etater eller annet pågående arbeid. Det er rapportert at estimert ferdigstilling av tiltakene er første halvdel av 2025.

Vi viser for øvrig til vedlagte 10 for detaljer og oppsummering av status på oppfølgningstiltakene.

Bærekraft

Politiet jobber systematisk og helhetlig for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Det er igangsatt et forprosjekt for å se på mulig elektrifisering av patruljekjøretøy i fremtiden og konsekvenser av dette. En god del av de administrative kjøretøyene er allerede byttet ut med hybrid- og elbiler. Det jobbes suksessivt med videreføring av arbeidsplasskonsepter innen

EBA for å ta ned areal og sikre mest mulig effektivt arealbruk. ENØK-kartlegging av lokasjoner fortsetter med samlet fokus på reduksjon av kostnader for leie sammenholdt med ENØK. Arbeidet med bærekraftige innkjøp har også ført til at 41 % av avtalene inngått av anskaffelser har vektet miljø ut over standardkrav.

Arbeid med bærekraft i politiet er viktig for å redusere klimaavtrykket, men politiet vil også få en avgjørende rolle i å håndtere konsekvensene som klimaendringene fører med seg. Klimaendringene har flere direkte og indirekte konsekvenser for politiet. Klimaendringer forårsaker ressursknapphet, som igjen kan føre til korrupsjon, ulovlige markeder, matopptøyer og en generell økning i kriminalitet. Det utgjør både en risikomultiplikator for ulike drivere som fattigdom og ulikhet, og et fenomen som medfører en rekke nye utfordringer. Miljøkriminalitet har ofte langvarige konsekvenser for lokalsamfunn, og er i dag den tredje mest innbringende formen for organisert kriminalitet³⁸. Klimaendringer kan føre til flere klimaflyktninger, noe som skaper press på grensekontroller og kan føre til økt kriminalisering av irregulær migrasjon. Politiet har beredskapsplaner for å håndtere flyktningestrømmer og naturkatastrofer.

Helhetlig utvikling og styring i politiet

Helhetlig utvikling og styring i politiet skal bidra til at politiet leverer på samfunnsoppdraget i en stadig mer kompleks virkelighet. Et kriminalitetsbilde i endring, den sikkerhetspolitiske situasjonen og den raske digitaliseringen gjør at etaten må rigge seg bedre for å stå i kontinuering utvikling over tid.

DFØs og Politidirektoratets egen gjennomgang av Politidirektoratet (POD), anbefaler at POD i større grad rendyrker direktoratsrollen. Dette innebærer blant annet at utviklingsoppgaver skal flyttes ut av direktoratet, slik at POD kan dreie kapasitet og kompetanse mot direktoratets kjerneoppgaver og sikre digitalisering i politiet.

Helhetlig utvikling og styring (HUS) fokuserte i 2024 på å etablere Modell for tjenesteutvikling (Tjenestemodellen), og gjennomføring av piloter på områdene Helhetlig grenseforvaltning, Etterretning og Kommunikasjon. Det ble satt ut myndighet og oppgaver til andre enheter på disse områdene. Direktoratet har også i tråd med DFØs anbefalinger, startet arbeidet med en ny styringsprosess for å sikre mer helhetlig og koordinert styring av etaten. Dette innebærer bedre integrering av fag, teknologi og styring. POD har startet arbeidet med å styrke rollen som faglig rådgiver ovenfor departementet og utvikle rollen innen nasjonal kriseledelse.

Innføringsfarten for tiltakene i HUS vil øke betydelig i 2025. HUS skal blant annet rigge politiet for å ta imot eventuelle midler til digitalisering i 2027. Arbeidet med oppfølgingen av konseptvalgutredningen av helhetlig digitalisering av politiet (KVU), og arbeidet med digitalt skifte samles derfor i HUS - under felles koordinering og ledelse.

...politiet vil også få en avgjørende rolle i å håndtere konsekvensene som klimaendringene fører med seg.

³⁸ Politiets trusselvurdering 2024

Fotograf: Roar Svåsand / Politiet

Ressursbruk 2024

Nedenfor presenteres informasjon om politiets budsjettrammer og ressursbruk i 2024. Videre vises det til ledelseskomentarar og årsregnskap i kap. 6 for nærmere forklaringer og vurdering av vesentlige forhold ved politiets årsregnskap³⁹.

Tildelte rammer og årsresultat

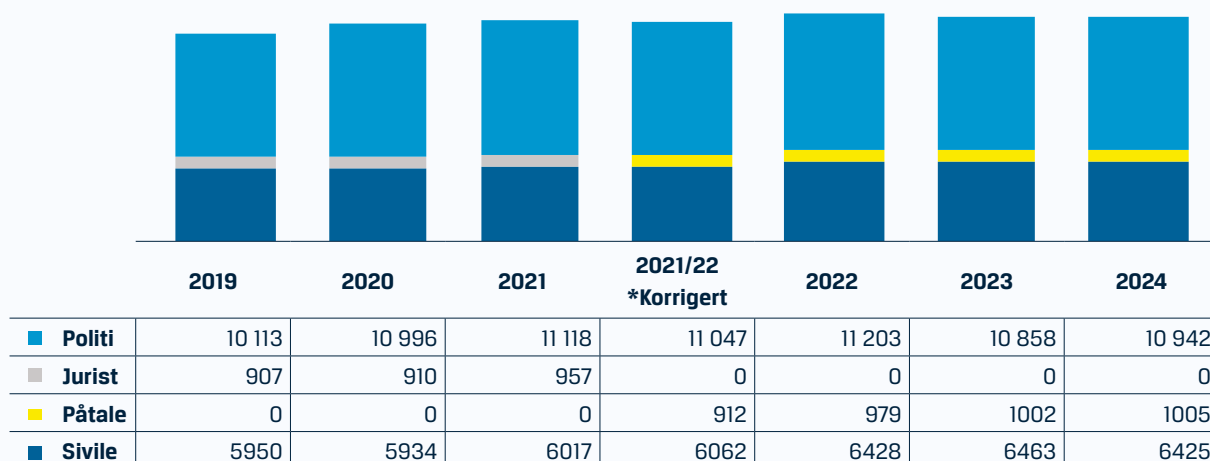
Politiets samlede tildeling økte nominelt med om lag 2,5 mrd. kr fra 2023 til 2024, og utgjorde om lag 28,0 mrd. kr i 2024. Av dette ble 1,8 mrd. kr tildelt i RNB. I tillegg mottok politiet refusjoner fra folketrygden. Mottatte og avgitte belastningsfullmakter, samt inntekter knyttet til bl.a. utførte politioppdrag og salg av utstyr påvirket også politiets disponible ramme i 2024.

Samlet mindreforbruk på alle politiets budsjettkapitler utgjorde 1,3 mrd. kroner i 2024, hvorav 477 mill. kroner gjelder kompensasjon for lønnsoppgjøret som ikke er utbetalt i 2024. På driftskapittelet (kap. 440, post 01) viser resultatet et mindreforbruk på 661 mill. kroner ekskl. kompensasjon for lønnsoppgjøret.

Bemanningsutvikling

Antall årsverk i politiet økte med 49 i 2024, og totalt antall årsverk var ved årets slutt 18 372. For politiårsverk spesifikt var det en økning på 85, noe som gir et totalt antall politiårsverk på 10 942 ved utgangen av året. Til tross for

³⁹ I Ressursanalysen for 2024 gis ytterligere detaljer for ressursbruken i politiet, se www.politiet.no.

årsverksveksten fra starten til slutten av året var gjennomsnittlig antall årsverk gjennom året totalt 130 lavere enn i 2023, hvorav 93 lavere for politiårsverkene, 44 lavere for sivilt ansatte og 7 flere påtaleårsverk.

Figur 11: Bemanningsutvikling 2019-2024

Politiet har de siste årene opplevd økt turnover⁴⁰, spesielt blant etterforskere og patruljeansatte. Dette skyldes primært to grupper: unge ansatte som velger å forlate etaten tidlig og spesialister med over 15 års erfaring. Likevel var det en netto økning på 128 flere etterforskere i 2024, hovedsakelig knyttet til satsingen på bekjempelse av kriminelle nettverk (KN-satsingen).

Høsten 2024 var preget av en økning i ansettelser, og en stor andel av nyutdannede politibetjenter fikk jobb i etaten. Det ble også registrert en styrking av politiårsverk i distriktene, mens antall årsverk i enkelte særorgan, deriblant Politiets utlendingsenhet (PU), gikk ned. En stor andel av de nyutdannede fra Politihøgskolen de siste årene har i dag jobb i etaten, og det er derfor begrenset med ledige politiårsverk til rekruttering før neste kull uteksamineres.

Økonomisk situasjon

Politiet startet 2024 i en stram økonomisk situasjon, hovedsakelig som følge av høy inflasjon over flere år, samt vesentlig vekst i pensjonskostnader. Ved utgangen av 2023 endte politiet med et mindreforbruk på 150 millioner kroner. Dette skyldtes i stor grad ekstraordinære tildelinger på over 500 mill. kroner i RNB og 700 millioner kroner gjennom Nysalderingen i 2023. En vesentlig driver var også pensjonsregningen for desember 2023, som var betydelig høyere enn prognosene fra Statens pensjonskasse (SPK).

I starten av 2024 ble det klart at uten ytterligere bevilgninger ville det være behov for betydelig aktivitetsreduksjon over lengre tid. Med omtrent 70 pst. av politiets kostnader knyttet til bemanning, ville dette ha medført ansettelsesstopp og bemanningsnedgang over en lengre periode. Denne risikoen ble meldt til departementet i januar 2024, og som respons ble det gitt en ekstraordinær lovnad om tildeling i RNB. I februar ble det bekreftet at politiet ville få 320 millioner kroner til økte pensjonskostnader, 155 millioner kroner for å opprettholde politiårsverk, samt 160 millioner kroner for å sikre stabil IT-drift. I tillegg ble det

⁴⁰ Definert som faste ansatte som forlater etaten, ekskl. pensjonering.

i juni besluttet å styrke politiet med ytterligere 1 milliard kroner, hvorav 700 millioner var øremerket grunnfinansiering av årsverk, mens 300 millioner var øremerket satsingen på kriminelle gjenger, nettverk og organisert kriminalitet (KN-satsingen).

Politiet har hatt en betydelig vekst i IT-kostnader, men har samtidig redusert bruken av eksterne konsulenter. Antall faste ansatte innen IT har økt med cirka 30 årsverk, noe som har bidratt til å redusere utgiftene til konsulenter med 23 pst.

Samtidig har usikkerheten rundt 2024-kostnader og forsinket lønnsoppgjør ført til utfordringer knyttet til langtidsplanlegging.

En ekstraordinær løsning gjennom RNB gjorde det mulig å unngå en større nedbemanning og sikret en mer hensiktsmessig styring av bemanningsutviklingen. Likevel skaper store satsinger underveis i året utfordringer for den langsiktige styringen. Det er spesielt krevende med tanke på uavklarte kostnader knyttet til lønn og pensjon som følge av utsatt lønnsoppgjør overføres til 2025 og gjør at etaten går inn i et nytt budsjettår med usikkerhet og risiko knyttet til merkostnader.

Konsulentbruk

I henhold til standard kontoplan for statlige virksomheter skal konsulenttjenester bokføres på konto 670-673 eller i kontogruppe 10-12. Omtalen i denne delen inkluderer derfor både kostnadsførte og balanseførte konsulentkostnader. Omtalen tar også utgangspunkt i alle politiets kapitler og poster, ikke kun driftskapitlene.

Etatens konsulentutgifter er i 2024 redusert med 162 mill. kroner sammenlignet med året før, tilsvarende en reduksjon på 23 pst. Totalt er det regnskapsført 552 mill. kroner, hvorav 379 mill. kroner er regnskapsført driftskapittel 440, post 01. Den største driveren for reduksjonen fra året før er omveksling fra konsulenter til fast ansatte i Politiets IT-enhet der bruken er redusert med totalt 111 mill. kroner sett bort i fra initiativer knyttet til den strategiske utviklingsporteføljen. Antall årsverk i PIT økte med 29 i 2024, hvorav majoriteten jobber med politifaglig og politioperativ IT.

Også utviklingsporteføljen, som står for 71 pst. av konsulentbruken i etaten, har redusert sin bruk med 58 mill. kroner, tilsvarende 13 pst.

Politiets kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen utgjorde 271 000 kroner i 2024, hvilket er en ytterligere reduksjon fra 2023 da etaten brukte om lag 1 mill. kroner. Nedgangen skyldes trolig økt oppmerksomhet som følge av de statlige fellesføringene og dermed økt tilbakeholdenhet når det gjelder å dekke politiets behov gjennom å kjøpe eksterne tjenester.

Utviklingsporteføljen

Porteføljens årsresultat er 776 mill. kr tilsvarende 102 pst. av samlet tildeling. Gjennom året er porteføljens totalramme endret via RNB og etatsinterne omdisponeringer, det er benyttet overhøyde på post 01 ramme for å redusere risiko for mindreforbruk som følge av optimistisk planlegging i initiativene.

Totalforbruket er fordelt på et lite mindreforbruk på øremerkede midler og et noe større merforbruk av midler på egen ramme. Merforbruket knytter seg til etatens prioritering for å sikre rask effekt av satsingen på teknologi og utstyr som direkte understøtter innsatsen mot kriminelle nettverk (KN), ved å effektivere større del av anskaffelsene i 2024, samt en økt kostnad på ressursbidrag (eksterne og intern) som ikke var hensyntatt i plan og prognoser.

Aktiviteten er økt i 2024 sammenlignet med 2023. Det er en økt gjennomstrømning i porteføljen, med flere initiativer i utrednings- og planleggingsfase og samtidig overleveres flere initiativer til drift, bl.a. *Tilrettelegging for RGS som leverandør av DNA-analyser, ATK, Objektsikring og Nødvarsel. Satsing mot Kriminelle Nettverk (KN) -teknologi og utstyr* ble iverksatt H2 2024 og flere leveranser er effektivert i løpet av 2024. *EUIS* har fortsatt behov for avklaringer iht. det sentrale prosjektløpet i EU, og med det påvirkning på videre planlegging. *BMVI* har bevilget midler til teknologisk modernisering for grenseovervåkning, droner og utbedring av fysiske installasjoner i nord. *Kroppskamera, Digital arbeidsflate og Digitalisering politiattest og vandel* godkjennes inn i porteføljeplan 2025 og inkluderes fra og med T1 2025 rapportering.

Det er forholdsvis stor aktivitet i den strategiske utviklingsporteføljen, og initiativene har nødvendige ressurser, med noen avvik. Avvikene skyldes fortsatt at teknisk kompetanse kan være begrensende. Omstillingen til flere fast ansatte for en mer bærekraftig utvikling fortsetter, og denne dreining har gitt en endring av antall konsulenter fra 165 til 134 årsverk og fast ansatte fra 135 til 158 årsverk.

Med økt aktivitet kommer en økt eksponering for risiko, samtidig pågår flere vesentlige tiltak for å redusere risiko på både kort og lang sikt.

Sannsynligheten senkes fra høy i 2024 til middels i 2025 for målene *M1 Porteføljen dekker de strategiske behovene* samt *M2 Porteføljen er gjennomførbar*. Endringen skyldes at rammen er økt, virksomhetsplanleggingsprosessen er bedre koordinert og det er færre uløste behov som gjenstår. I prosessen er det langt bedre kjennskap til etatsbehov enn tidligere. Økt tilgang til ressurser gjør også at vi oppfyller flere strategiske behov. For målet *M4 Investeringens effekter realiseres* senkes sannsynligheten fra middels i 2024 til lav i 2025 grunnet muligheten til omfordeling av midler/ gevinstrealisering på bakgrunn av forventede økonomiske effekter, positive som negative.

Effektivisering og gevinster

Politiet har ikke lyktes i å identifisere nye effektiviserings- og digitaliseringstiltak sentralt i 2024. En viktig årsak til dette er PODs manglende kapasitet til analyse- og utredningsarbeid, da POD har vært nødt til å prioritere ressursene til andre utredningsområder enn effektivisering. Utgifter til EBA og lønn utgjør 85-90 pst. av politiets budsjett. Begrensninger i strukturvalg eller bemanning fører derfor også til at mange mulige effektiviseringstiltak ikke er aktuelle, og derfor ikke blir utredet. Eksempelvis er det flere politidistrikter som ønsker å redusere antall lokasjoner om det må spares i budsjettene.

Politiet har besparelser og nytte fra tidligere sentrale tiltak, men omfanget av dette i 2024 er imidlertid vanskelig å fastslå, ettersom politiet ikke har kapasitet til å følge dette opp systematisk. Flere distrikt og særorgan kan også ha en del besparelser på sine lokale tiltak uten at dette er særskilt kartlagt og sammenstilt. Det foregår blant annet flere initiativ i politiet til å benytte f.eks. KI i etterforskning og politiarbeid for øvrig. Videre arbeides det også med utvikling av ulike publikumstjenester.

Politiet har gjennom flere år vært avhengig av ekstern bistand for å videreutvikle og drifte flere av politiets kjernesystemer, spesielt innenfor straffesaksområdet. Dette er løsninger som i stort er satt ut til en ekstern leverandør og som i flere tilfeller er basert på en teknologi som det hverken er mulig eller ønskelig at politiet selv bygger opp kompetanse på. Den langsiktige strategien for politiet er å erstatte disse systemene med moderne løsninger som utvikles, driftes og videreutvikles av politiets egne ansatte. Politiet har redusert konsulentbruken i tråd med fellesføringene og målet om å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse, jf. omtale under konsulentbruk.

Fra 2025 er det avsatt noe mer ressurser til å jobbe mer målrettet og systematisk med effektivisering og det vil rapporteres løpende på dette fremover.

Oppfølging av områdegjennomgangen

Anbefalingene fra områdegjennomgangen er i stor grad fulgt opp i 2024. POD har blant annet bidratt med ressurser inn i en arbeidsgruppe med JD for å lage en budsjettanalyse. Dette arbeidet har bl.a. bidratt til mål om å bedre kvaliteten på beslutningsgrunnlag, samt tilrettelegge for mer helhetlig og langsiktig styring. Videre er det jobbet med forslag til hvordan man kan innrette bemanningsstatistikken på politiet.no som ble oversendt JD før nyttår. Det er også påbegynt et arbeid med å kartlegge hvilken styringsinformasjon politiet og JD har behov for fremover, dette arbeidet vil videreføres i 2025 sammen med øvrige anbefalinger som er lagt til 2025, herunder bl.a. evaluering av kap. 443, budsjettprosessen og ressursallokeringsmodellen, oppfølging av FoU og helhetlig oppfølging av effektivisering i etaten.

Styring og kontroll i virksomheten

4

Svært høy sannsynlighet					
Høy sannsynlighet			D K		
Moderat sannsynlighet			3 H 1 4 5	2	
Liten sannsynlighet					
Svært liten sannsynlighet					
	Ubetydelig konsekvens	Lav konsekvens	Moderat konsekvens	Alvorlig konsekvens	Svært alvorlig konsekvens

1 = Samfunnets trygghet og sikkerhet er ivarettatt

2 = Kriminaliteten er lav

3 = Straffesaksbehandlingen er effektiv, rettssikker og av høy kvalitet

4 = Alle som oppholder seg i Norge har lovlig opphold og avklart identitet

5 = Politiet er tilgjengelig, har god service og effektive tjenester

K = Kapasitet og kompetanse

H = HMS

D = Digitalisering

4. Styling og kontroll i virksomheten

Risikovurdering

Risikomatriksen inneholder en målcovergripende risikovurdering på områdene kapasitet, HMS og digitalisering.

Risikovurderingene per mål er gjort med utgangspunkt i føringene i tildelingsbrevet innenfor hvert av målene.

Den høyeste risikoen meldes nå for mål 2, hvor risikoelementet knyttet til at politiet ikke klarer å styrke innsatsen mot cyberkriminalitet, drar opp risikonivået. Etter mål 2 er det risikoen knyttet til digitalisering og kompetanse og kapasitet som er høyest.

Politiet ser også at det fremover vil være krevende med stadig økende sammenfallende samfunnsstrusler som treffer politiets samfunnsoppdrag, og som vil kreve større kapasitet i norsk politi. Det vil fremover være behov for tettere tverrsektorielt samarbeid og mer internasjonalt samarbeid. Politiet ser også behov for planer med lengre tidshorisonter, og en planmessig kapasitetsbygging for å ivareta de endringene som vil komme i samfunnsoppdraget.

Internkontroll

I henhold til Hovedinstruks for politiet har politidirektøren det øverste ansvar for intern styring og kontroll, herunder faglig ledelse, styring og oppfølging i hele politiet. God styring og kontroll skal understøtte målene for politiet og bidra til hensiktsmessig og effektiv drift, pålitelig rapportering, etterlevelse av lover og regler og til å sikre politiets eiendeler. IIAs globale standarder for internrevisjon, stiller krav om at internrevisjonen skal avgi en årlig overordnet uttalelse basert på resultatet fra det rådgivnings- og revisjonsarbeidet som er utført i en gitt periode.

Internrevisjonen observerer at det jobbes godt med å forbedre systemene for styring og kontroll i politiet. Samtidig er det i 2024 pekt på en del områder hvor internkontrollen, styringen og etterlevelsen har rom for forbedringer. Et sentralt funn i flere av de gjennomførte revisjonene er svakheter ved etterlevelsen av krav til personvern og informasjonssikkerhet. Utdragninger knyttet til manglende systemstøtte, eller at det benyttes eldre IT-systemer med manglende funksjonalitet er også tatt opp i flere revisjoner. Dette gjør det utfordrende å etablere oversikt over status og utvikling på enkeltområder, og det svekker muligheten til å vurdere måloppnåelse og effekten av tiltak og til å gjennomføre kontroll. Et annet gjennomgående tema i revisjonene er svakheter i styringen, spesielt uklare roller og ansvarsdeling. Dette gjelder både mellom enheter i POD, men også rolle- og ansvarsdeling mellom POD og enheter som har fått tildelt et særlig fagansvar, som Økokrim på inndragning. Det er ofte uklart hvor langt fagansvaret strekker seg i forhold til å kunne pålegge eller kontrollere andre enheter. Revisjonene peker også på forbedringspotensial i organisatorisk læring. Det er mye kunnskap og gode løsninger i POD, distrikt og særorgan som med fordel kunne vært delt mer systematisk til relevante miljøer i etaten.

Politiets arbeidet med internkontroll er fastlagt i årlige planer med aktiviteter innrettet mot områder som trenger et forsterket fokus. I 2024 har viktige fokusområder vært systematisk etterlevelse av regelverk, notoritet, tilgangsstyring, digitale beslag, forebyggende sikkerhet, antall våpen i dødsbo og sårbarheter i arbeidsmiljøet. Ut fra en risikobasert vurdering har enhetene gått gjennom tilganger i en rekke ulike systemer og praksis for notoritet på områder som kriminalteknikk, dokumentforvaltning og arkiv, e-postmottak, gradert informasjon, bekymringsmeldinger, personopplysninger, personalsaker og arrest. Rapporteringen fra enhetene viser at det er varierende hvor mye avvik man har funnet i disse gjennomgangene og hva slags tiltak som er iverksatt som følge av gjennomgangen.

Internkontrollarbeidet ses ellers i sammenheng med innføringen av det nye direktoratskonseptet og det er lagt føringer for internkontrollarbeidet i delegasjonen av myndighet fra fagmyndighet til tjenesteforvaltere. Pilot for en samlet ledelsens gjennomgang av internkontroll har vært et viktig internkontrolltiltak med ambisjon om å presentere en samlet internkontrollstatus for ledelsen på utvalgte pilotområder og vedta en samlet tiltaksplan basert på denne statusen.

Arbeidet med etikk, antikorrupsjon og rolleforståelse har vært prioritert også i 2024. Medarbeiderundersøkelsen for 2024 viser at 82 % av de ansatte er enige i påstanden om at de har tilstrekkelig kunnskap om ulike former for korrupsjon/

bestikkelser de kan møte i arbeidet sitt. 43 % er enige i påstanden om at korrupsjon og etiske dilemmaer diskuteres på jevnlig basis i sin enhet. Dette siste resultatet er vi ikke fornøyde med siden årlig dilemmatrening er et krav. Det er gjennomført en grundig prosess med revisjon av de etiske retningslinjene og den nye versjonen ble fastsatt i oktober 2024. Et større innføringsløp knyttet til retningslinjene som også har fokus på dilemmatrening ble startet på slutten av året. Det er grunn til å tro at innføringen av reviderte etiske retningslinjer og dilemmatrening vil forbedre resultatet på spørsmålene om dilemmatrening til neste undersøkelse.

Det ble også i 2024 utarbeidet en rapport om arbeidet med etikk og antikorrupsjon, som blant annet viser at brudd på taushetsplikt er det største risikoområdet og at dette også er høyt på agendaen hos svensk politi. Rapporten viser også statistikk blant annet på registeroppslag uten tjenstlig behov og antall disiplinærsaker i året som gikk. I 2024 ble 24 disiplinærsaker registrert nasjonalt.

Det vises ellers til statusrapporten for anbefalinger fra henholdsvis Europarådets antikorrupsjonsorgan Greco, Jensenutvalget og Rolleforståelsesutvalget som også inkluderer vurdering av effekt av tiltak, se *vedlegg 3*.

Sikkerhet i politiet

Det systematiske arbeidet med forbedring av sikkerheten gjennom ledelsessystemet for sikkerhet i politiet og implementering av dette, har fortsatt i 2024. Sikkerhetsarbeidet i enhetene følges opp gjennom dedikerte ressurser og enhetsleders årlige evaluering av sikkerhetsarbeidet i egen enhet. Fortsatt er det utfordrende å få erstattet sikkerhetspersonell ved fratreddelse og dermed sikre kontinuitet i sikkerhetsarbeidet i enhetene. Direktoratet følger opp enhetene gjennom faste møter med sikkerhetslederne, gjennomføring av kontroller i enhetene og gjennom rapportering ved årsslutt. Det ble i 2024 også gjennomført en felles konferanse med sikkerhetspersonell og beredskapsplanleggere. Oppfølgingen viser at det fortsatt er behov for utvikling i det systematiske arbeidet med sikkerhet i politidistriktene og særorganene.

Arbeidet med sikring av politiets verdier er risikobasert og tar utgangspunkt i trusselbildet. Etablering og vedlikehold av et oppdatert trusselbilde mot politiet og politiets verdier har fortsatt i 2024. Kontroll på tilganger til politiets IKT-systemer er viktig mht. mulighet for å oppdage eventuell innsidevirksomhet. Det er allerede etablert systematiske kontroller av tilganger til IKT-løsninger som omfattes av politiregisterloven. Derfor har nasjonalt fokusområde i 2024 vært gjennomgang av systemtilganger for IKT-løsninger som ikke omfattes av politiregisterloven.

IKT-sikkerhet er et svært viktig område for Politiet. Politiets informasjonssystemer behandler store mengder informasjon, også om enkeltpersoner, og det er avgjørende at informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet blir ivaretatt. Trusselbildet viser alvorlige utviklingstrekk, og risikostyring og beredskap er viktig fremover. Risikovurdering av sentrale informasjonssystemer og etablering av sikker og stabil drift av politiets systemer har vært de mest sentrale områdene for sikkerhetsarbeidet i 2024. Tidlig på året ble det gjennomført egeninitiert penetrasjonstest, hvor resultatene har påvirket

prioriteringene for IKT-sikkerhetsarbeidet. Endringene i det teknologiske bildet ser vi at utfordrer politiet i stadig større grad, og digital sikkerhet blir stadig viktigere og mer omfattende i politiet. Samtidig er det, også for politiet, en utfordring med å få dekket teknisk og juridisk ressursbehov innen digital sikkerhet. Politiets IT-enhet har som følge av dette omorganisert sikkerhetsfunksjonen slik at de på en bedre måte kan understøtte den produktorienterte utviklingsmetoden som er valgt. Dette vil legge bedre til rette for at sikkerhet blir ivare tatt helt ut i utviklings- og driftsteam. NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet danner en basis for politiets arbeid med å sikre digitale prosesser.

Fra et sikkerhetsståsted er det en økt risiko for at den tekniske utviklingen og politiets portefølje medfører et etterslep det kan være vanskelig å hente inn, som videre gjør seg gjeldende i en økt digital sikkerhetsrisiko. Dette danner bakgrunnen for utredningen av helhetlig digitalisering av Politiet og sikkerhetsbehovet som omtales i konseptvalgutredningen (KVUen).

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har medført et økt behov for politiet for håndtering av sikkerhetsgradert informasjon, og klarering og/eller autorisering av personell for tilgang til denne. Med et økende behov for tilgang til sikkerhetsgradert informasjon, har arbeidet med kompetanseheving innen personellsikkerhet, autorisasjoner og daglig sikkerhetsmessig ledelse medført økt ressursbruk og oppmerksomhet fra direktoratet gjennom året. Vi opplever at den negative sikkerhetspolitiske utviklingen i verden sannsynligvis vil øke behovet for fokus på personellsikkerhet fremover.

Arbeidet med sikring av politiets objekter, gjennom Prosjekt objektsikring, ble ferdigstilt i 2024. For objektene som har vært omfattet av prosjektet er den fysiske sikkerheten ivare tatt i tråd med forutsetninger, mål og innen rammen av de øremerkede midler. Prosjektet er avsluttet og ansvaret for ivaretagelse av objektsikkerhet er overlevert til linjen. Enhetene blir fulgt opp gjennom årsrapportering til POD.

Riksrevisjonsmerknader

Politiet jobber med å lukke avvik påpekt av Riksrevisjonen. Nedenfor omtales kort status for arbeidet.

Riksrevisjonens undersøkelse av digitaliseringen i politiet

Riksrevisjonens undersøkelse av digitalisering i politiet (Dokument 3:7, 2023-2024) konkluderer med at politiet har digitalisert for lite. Konsekvensen er mindre trygghet for borgerne og redusert evne til å forebygge og bekjempe kriminalitet. Riksrevisjonen løfter frem blant annet behovet for langsiktighet i styringen fra både JD og POD samt realisme, tydelig prioritering og god styring ved innføring av smidig utviklingsmetodikk som viktige forutsetninger for å lykkes.

Forut for Riksrevisjonens undersøkelse startet politiet en endringsreise hvor smidig utviklingsmetodikk ble innført for å få til raskere leveranser og derigjennom øke digitaliseringstakten i politiet. Parallelt med Riksrevisjonens undersøkelse fremmet POD et satsningsforslag da politiets økonomiske forutsetninger for å få til en påkrevd digitalisering i politiet ikke er realistiske uten en varig budsjettmessig styrking.

For å imøtekomme de konkrete utfordringene som Riksrevisjonen har påpekt, har POD igangsatt et arbeid med økt fokus på hvordan balansen mellom tillit og tilstrekkelig styring og kontroll av digitaliseringsarbeidet skal løses og hvordan smidig utvikling skal gjennomføres. Arbeidet vurderes fortløpende, herunder behovet for endringer i planarbeidet med bakgrunn i regjeringens behandling av satsningsforslaget.

En varig budsjettmessig styrking av politiets ramme som vil sikre økt forutsigbarhet og en mer langsiktig styring av digitaliseringen i politiet, er en viktig forutsetning for å kunne følge opp de konkrete funnene og anbefalingene Riksrevisjonen har påpekt i sin rapport.

Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes innsats mot vold i nære relasjoner

I Dokument 3:8 (2021-2022), avdekker Riksrevisjonen alvorlige svakheter ved myndighetenes innsats mot vold i nære relasjoner. Blant annet retter Riksrevisjonen kritikk mot at oppklaringsprosenten har gått ned. POD og RA iverksetter tiltak for å øke oppklaringsprosenten

Politidirektoratet (POD) og Riksadvokaten har utarbeidet en plan for å øke oppklaringsprosenten og redusere saksbehandlingstiden. Resultatindikatorer er innført fra 2025 for mishandling i nære relasjoner og prioriterte voldssaker. Det jobbes med styrking av kompetanse og kapasitet. Etterforskning prioriteres, men enkelte distrikter melder om utfordringer med rekruttering og høy turnover. Politiet har forbedret oppfølgingen av tiltak som mobile voldsalarmer og risikovurderinger, og har nå god oversikt over disse. En ny opplæringspakke for politidistriktene er lansert. Risikovurdering og håndtering av æresrelatert vold er evaluert og oppdatert. Støttesentrene er nå godt integrert i politidistriktene. Nye arbeidsmetoder styrker samarbeidet med sentrene.

Riksrevisjonens undersøkelse av politiets behandling av våpensaker

I Riksrevisjonens revisjonsrapport for 2017 om politiets behandling av våpensaker, ble det påpekt flere mangler med politiets etterlevelse av våpenloven med forskrift. POD anser alle Riksrevisjonens avvik, med unntak av avvik knyttet til våpen i dødsbo, for å være lukket.

Oppfølging av våpen i dødsbo er en prioritert oppgave på grunn av risikoen knyttet til ukontrollerte skytevåpen og som siste avvik etter Riksrevisjonens gjennomgang av våpenforvaltningen. Arbeidet er svært ressurskrevende, og distriktene må balansere dette mot andre lovpålagte oppgaver. Flere distrikter har også i 2024 jobbet systematisk med våpen i dødsbo, og i noen distrikter har antallet våpen gått noe ned, men det store bildet forblir likevel det samme.

En ny digital løsning, nå implementert i alle distrikter, sender automatisk ut brev til nye dødsbo og gir arvinger tidlig informasjon. Eldre saker må imidlertid fortsatt håndteres manuelt. Samtidig ligger forslaget om en ny gebyrmodell med selvkostfinansiering til behandling, noe som kan sikre fullfinansiering av våpenforvaltningen. En styrket våpenforvaltning er nødvendig for å følge opp lovpålagte oppgaver, inkludert våpen i dødsbo.

Riksrevisjonens undersøkelse av politiets måloppnåelse på sentrale oppgaver

Riksrevisjonen undersøkte politiets måloppnåelse på sentrale oppgaver i perioden fra 2016 til 2020 (Dok3:7, 2021-2022), og påpekte at mye var blitt bedre de siste årene, men at det er svakheter på flere områder. Riksrevisjonen retter alvorlig kritikk til politiet på straffesaksområdet, og mener det er alvorlig at oppklaringsprosenten går ned, og at prioriterte områder utgjorde en betydelig del av sakene som det i 2022 tok over 12 måneder å etterforske.

Politidirektoratet (POD) og Riksadvokaten (RA) har utviklet en plan for å styrke måloppnåelsen innen straffesaksbehandling, inkludert bruk av nøkkeltallsmatrisen som et effektivt styringsverktøy. Selv om tiltakene forventes å forbedre kvalitet og effektivitet, vil det ta tid før resultatene vises.

For å sikre en helhetlig prioritering av straffesaker mellom ulike enheter, har flere politidistrikter endret sine prosedyrer. En felles plan med prinsipper for god styring og ressursutnyttelse lanseres i 2025. Videre har politiet, i tråd med regjeringens tillitsreform, forenklet rapporteringsprosessene og styrket politimesterens handlingsrom, noe som gir distriktene en større rolle i utviklingen av polititjenestene.

Politiet har også iverksatt tiltak for å styrke publikumskontakten. Gjennom initiativer som "Ved første kontakt" og "Innbyggerstemmen" har tilgjengeligheten og brukertilfredsheten økt. Arbeidet med å redusere responstiden for alvorlige oppdrag pågår kontinuerlig, og POD følger opp målkrav gjennom tertial- og årsrapportering. I tillegg planlegges en gjennomgang av kapasiteten for å håndtere oppdrag med lavere prioritet våren 2025.

Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot kriminalitet ved bruk av IKT

Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot kriminalitet ved bruk av IKT (Dokument 3:5, 2020-2021) konkluderer med at politiets evne til å avdekke og oppklare IKT-kriminalitet har vesentlige svakheter. Riksrevisjonen peker på behov for å bedre kapasiteten og kompetansen innen etterforskning av IKT-kriminalitet, styrke samordningen på tvers av etaten og sikre bedre kunnskap rundt kriminalitetsutviklingen.

Politiets strategi prioriterer trygghet i det digitale rom, og arbeidet med å styrke politidistriktene evne til å håndtere datakriminalitet videreføres i 2025. Flere distrikter viser fremgang med nye enheter og rekruttering, men kapasitet og infrastruktur er fortsatt utfordrende. Politiet har startet arbeidet med en nasjonal løsning for sikring av elektroniske spor og utvikler verktøy og metoder, blant annet gjennom Kripos' nye KI-enhet.

I 2024 har tiltak som kunnskapsgrunnlag, rapporten "Cyberkriminalitet 2024", kompetanseheving og samarbeid om cyberkriminalitet styrket innsatsen innen digital kriminalitet. Arbeidet fortsetter i 2025 med fokus på effektivisering og utvikling.

Fotograf: Politiet

Saker fra Sivilombudet

Saksbehandlingstiden hos namsmennene i saker om utlegg og gjeldsordning

Rapporteringen ved 2.tertial beskrev at den siste rapporteringen til SOM ble sendt primo august i 2024 (kopi til JD) og at de forventer en ny medio 2025. Det gjelder saksbehandlingstid (henholdvis 60 dager for utlegg, 90 dager for gjeld) og restanser innen utlegg og gjeldsordning. Utviklingen fra medio 2024 til utløp av 2024 har vist en nedgang i restanseporteføljen innen gjeldsordning, med unntak av noen få distrikter som har hatt negativ utvikling. Sistnevnte skyldes økning i sakstilfang samt reduksjon i prosjektmedarbeidere som følge av usikkerhet knyttet til midlertidige stillinger og sykefravær. Mange av distriktene har tatt sine restanser ned til et absolutt minimum og lykkes å holde det der over tid. Gjeldsrestanseprosjektet løper til medio 2025, så det vil gjøres ressursallokeringer for å søke fortsatt nedgang i de få distriktene som gjenstår. SOM vil bli underrettet, i likhet med Barne- og familiedepartementet, om at første måned i 2025 viser en økning nasjonalt på 49%. Politidirektoratet deler bekymringen med politidistriktene, da BFD har anført at endringene i gjeldsordningsloven som trådte i kraft 1.1.2025 ikke vil komme til å medføre nevneverdig merarbeid totalt sett for namsmannen. Det gjenstår å se om økningen vil vedvare, da den foreløpig tilsier et ekstrasbehov på omtrentlig 3-4 årsverk, gitt at 1 årsverk tilsier 40-50 saker. Restanseporteføljen er på 259 saker og saksbehandlingstiden er gått fra 115 dager ved andre tertial til 109 dager ved tredje tertial. Det er en god utvikling så langt ved utløp av 2024.

På utlegg er det fortsatt en høy restanseportefølje på rundt 110 000 saker, ca. 5000 færre saker enn ved andre tertial. Saksbehandlingstiden har økt fra 133 dager ved andre tertial, til 139 dager ved tredje tertial. Flere distrikter har lykkes

å holde sine restanser stabile, noen har økt sine, men de største distriktene med størst porteføljer skiller seg fremdeles ut med store restanseporteføljer. Produksjonen av saker er økt med kun 1 pst. sammenliknet med samme tid i fjor, så det er stor utfordring å holde produksjonen høy. Restanseprosjekt utlegg hadde sin oppstart fra mai i 2024, men med mange som først startet opp etter sommer/tidlig høst, med øremerkede midler til 50 midlertidige stillinger over 3 år. Rekrutteringsutfordringer, høyt sykefravær mange steder og senere oppstart på flere har gjort prosjekt oppstarten tyngre, men det gjøres alt for at vi skal forsøke å ta oss inn igjen fremover. Politidirektoratet er, i likhet med politidistriktene, bekymret over årets første måned, som viser en økning i sakstilfang på 14% utleggssaker. Strammere vilkår i inkassobransjen og redusert utleggsgebyr er sannsynlige årsaker til økningen, og det gjenstår å se om den vil vedvare.

Arbeidsmiljø, sykefravær og ledelse

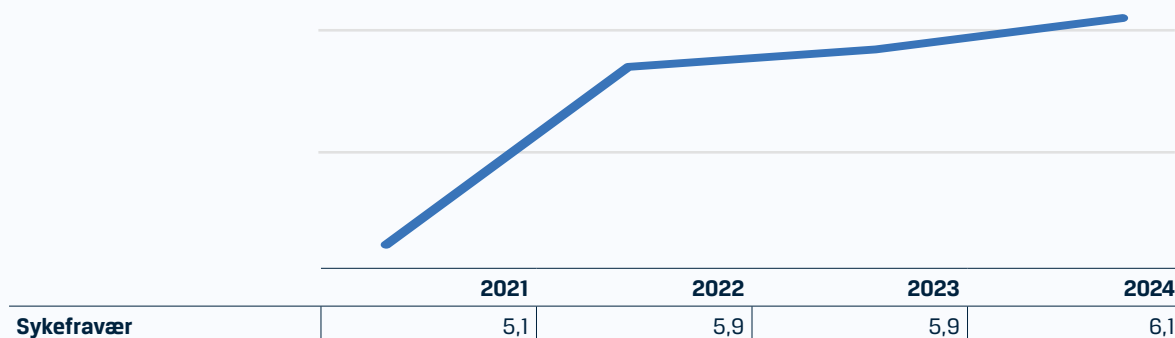
Systematisk HMS-arbeid er et lederansvar. Det er nødvendig med en kontinuerlig oppfølging og vurdering for at de ordinære leveransene fra etaten skal fungere optimalt. Dette gjøres gjennom kartlegging, risikovurderinger, gjennomgang og læring av uønskede hendelser, etablering og iverksettelse av tiltak, osv. Oversikt over avvik, uønskede hendelser, personskader, sykefravær og tiltak basert på bl.a. risikovurderinger er indikatorer som benyttes i det systematiske HMS-arbeidet.

De siste årene har vært preget av kriser som følge av korona, krigen i Ukraina, den sikkerhetspolitiske situasjonen og ekstremvær. Dette førte bl.a. til flyktningstrømmer, sikkerhetstrusler, mer fokus på CBRN-risikoer, og forhøyet beredskap. Som med korona viste dette betydningen av det systematiske arbeidet for flere deler av arbeidsmiljøet.

I tillegg til at mye fokus var på håndtering av ulike kriser, ble det gjennomført en del aktiviteter innenfor det systematiske HMS-arbeidet. Blant annet ble det utarbeidet en overordnet HMS-handlingsplan med overordnede mål for hele etaten, forbedringssystemet ble videre utviklet, og det ble jobbet med fem overordnede delmål fra HMS-handlingsplanen, spesielt opp mot seksuell trakassering, varsling, vold og trusler og livsfasepolitikk.

I 2024 ble det gjennomført Medarbeiderundersøkelse for hele etaten med en svarprosent på 80 % (14 796 svar).

Svarene viser høyt engasjement i en krevende hverdag. Vold og trusler var et tema som fikk spesiell oppmerksomhet, som gir mulighet til et sterkt forbedret kunnskapsgrunnlag om temaet. Tallene viser delvis sterkt økte tall som kan tyde på større bevissthet og åpenhet om å rapportere, samtidig at situasjonen kan ha blitt slik at vold og trusler forekommer oftere. Ca. 47,4 % av alle respondenter (7 020 personer) svarer at de er utsatt for vold, trusler eller sjikane. Opplevelsen er – ikke overraskende – størst blant polititjenestepersoner (64 %), men også tallene for jurister (35 %) og sivile stillinger (25 %) er betydelig. Vold, trusler og sjikane oppstår i kjente situasjoner: under pågrepelse (50 % av svarene), under transport (37 %), i arresten (33 %), og under samtaler/avhør (16 %). For sivile og jurister finner de fleste hendelser sted i publikumsmottak (10 %), under rettsforhandlinger (4 %) og ved oppsøkende sivil rettspleie (3 %). Dette understøtter det systematiske arbeidet som politiet gjennomfører rundt tema vold og trusler.

Andre tiltak i forbindelse med MU2024 omfatter fortsatt oppmerksomhet for uønsket adferd, ytringsklima, emosjonell belastning og psykososialt arbeidsmiljø, samt lederopplæring.

Figur 12: Utvikling sykefravær 2021-2024

Karriereplaner i nord

De tre politidistriktene i Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark) opplever at det er krevende å rekruttere og beholde kvalifiserte polititjenestepersoner. Dette gjelder særlig for politistillinger og spesialiserte stillinger med lokasjoner utenfor de største byene. Tilgangen til kvalifiserte polititjenestepersoner som ønsker å bli værende i Nord-Norge er betydelig lavere enn behovet. Flere rapporterer at de velger å ta vikariater i Sør-Norge i stedet for faste stillinger i Nord-Norge.

Medarbeiderundersøkelsen i 2024 viser en tydelig forventning om utviklings- og karrieremuligheter, noe som står i kontrast til hva mange små tjenestesteder, som i all hovedsak leverer vakt og beredskap i kombistillinger, kan tilby. Mulighetene for spesialisering er lav, og de som ønsker utviklings- og karrieremuligheter ut over å bli en erfaren generalist, opplever at de må flytte på seg. Nordland, Troms og Finnmark politidistrikter har sammen sett på faktorer som kan bidra til å beholde og rekruttere personell innenfor spesielle stillinger i de nordligste politidistriktene. I arbeidet er det innhentet tilbakemeldinger fra primærkilder, gjennomgått forskningsbaserte analyser og gjennomført workshops og spørreundersøkelser blant ledere og medarbeidere.

POD har mottatt en rapport med konkrete forslag som er et godt grunnlag i det videre arbeidet med å utvikle mer konkrete karriereplaner for politiet i Nord-Norge.

Sykefravær

Sykefraværet i politiet har økt jevnt de siste årene. Fraværet er likevel lavere enn det totale sykefraværet i Norge som rapporteres fra SSB. Sykefraværet i Norge har nådd sitt høyeste nivå på 15 år, med en sesongjustert sykefraværsprosent på over 7 % i andre og tredje kvartal. Dette er en økning fra første kvartal, og det høyeste nivået siden svineinfluensaen i 2009.

2024 har vært preget av mange internasjonale og nasjonale hendelser i tillegg til høy daglig aktivitet i politiet. Vi kan ikke se dokumentasjon på at organisering, planlegging og gjennomføring av arbeidet er identifisert som en direkte årsak til økningen i sykefraværet, men Medarbeiderundersøkelsen i 2024 viser at

arbeidsbelastningen oppleves som høy.

Arbeidsgiver har økt fokus på risikoer og sårbarheter i det fysiske, kjemiske/ biologiske, organisatoriske og psykososiale arbeidsmiljøet, og arbeidsrelatert sykefravær skal følges opp med tiltak for å ivareta den enkelte ansatte og for å forebygge høyt sykefravær i enhetene.

Det jobbes systematisk med sykefraværsarbeidet, og i Overordnet HMS-handlingsplan for politietaten 2024 er delmålene valgt for å styrke kunnskap, forebygge og ivareta ansatte i politiet. Delmålene er at ingen skal utsettes for mobbing, trakassering (herunder også seksuell trakassering), diskriminering eller annen uønsket atferd. Vi skal forebygge, samt håndtere og følge opp medarbeidere som utsettes for trusler, vold og hatefulle ytringer. Politiet skal ha forsvarlige arbeidstidsordninger.

Praktisering og oppfølging skal sikre tilstrekkelig hensyn til arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd, samt forsvarlig gjennomføring av politiets samfunnsoppgave. Politiet skal ha tilstrekkelig kompetanse til å behandle varslingsaker fra mottak av varslings til lukking av varslingsak. Alle berørte parter skal ivaretas på en god måte. Man skal ha oversikt over oppfølging av varslingsaker og sakene skal evalueres og læringspunkter brukes for erfaringslæring. Politiet skal ha en oppdatert livsfasepolitikk som bidrar til at politiet er en attraktiv arbeidsgiver. For å løse samfunnsoppdraget må det legges til rette for at medarbeidere i alle livsfaser og gjennom ulike livshendelser opplever mestring og god tilpasning på arbeidsplassen.

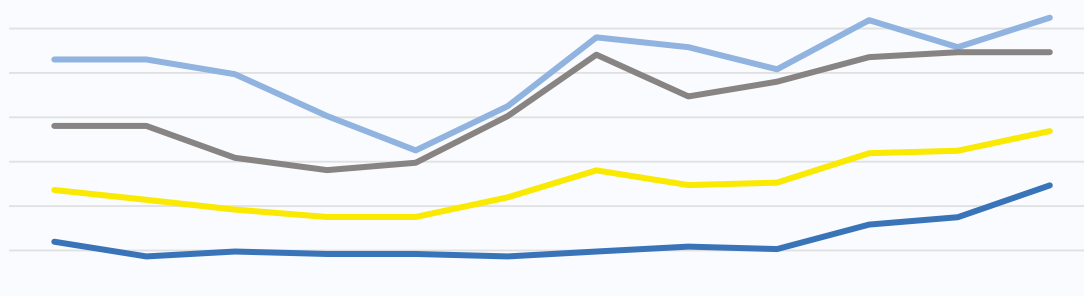
I politiet var det egenmeldte sykefraværet på 1,3 % og det legemeldte på 4,8%. Egenmeldt sykefravær har gått noe ned fra i fjor, men disse tallene er varierende i distriktene. Sykefraværsutviklingen i politiet med trender, årsaker og tiltak følges nøye over tid for å sikre et forsvarlig og godt arbeidsmiljø for alle ansatte i hele etaten, og har fått et større fokus i HAMU.

Turnover

Ekstern turnover, definert som andel fast ansatte som har sluttet i politiet, er på 3,69 % i 2024, hvilket vi vurderer som et relativt lavt nivå. Turnover har imidlertid økt med 0,45 prosentpoeng siden 2023. Det er kategoriene politi og påtale som bidrar til den negative utviklingen, for de sivile er resultatet nær uendret det siste året. I løpet av de 10 siste årene har andelen for ekstern turnover økt innen alle kategorier ansatte (1,55 prosentpoeng).

Tradisjonelt har det vært lav ekstern turnover blant kategorien politiansatte, men vi ser en betydelig økning fra 2023 til 2024 (0,72 prosentpoeng), hvilket er den største negative utviklingen fra ett år til neste. I løpet av de siste 10 årene har ekstern turnover blant politiansatte økt med 1,58 prosentpoeng.

Innen påtale har det også vært en betydelig økning; fra 5,54 prosent i 2023 til 6,21 prosent i 2024 (0,67 prosentpoeng). Tall fra 2014 viser en økning på 0,94 prosentpoeng for denne kategorien ansatte i løpet av 10 år.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
■ Politi	1,15	0,84	0,94	0,88	0,88	0,85	0,98	1,06	0,99	1,59	1,70	2,42
■ Påtale	5,29	5,27	4,96	4,00	3,23	4,24	5,79	5,56	5,07	6,19	5,54	6,21
■ Sivil	3,80	3,77	3,06	2,77	2,97	4,03	5,37	4,46	4,76	5,33	5,43	5,42
■ Totalt	2,34	2,14	1,91	1,74	1,75	2,17	2,80	2,44	2,48	3,14	3,24	3,69

For sivilt ansatte var ekstern turnover i 2024 omtrent som for 2023. Det har også for denne kategorien ansatte vært en betydelig økning i løpet av de 10 siste årene (1,65 prosentpoeng).

Figur 13: Utvikling turnover for alle kategorier i perioden 2013-2024

Vi vet ikke nok om hvorfor medarbeidere velger å slutte i politiet, men antar at årsakene er sammensatte og en kombinasjon av karriere- og utviklingsmuligheter, lønn, arbeidsmiljø, og selvsagt ulike personlige grunner. Sivile har generelt flere muligheter for karriere andre steder, og dermed også en høyere turnover. Det jobbes med å innføre nye prosesser for innhenting av bedre kunnskap rundt sluttårsaker.

Ledelse

Ledere er sentrale aktører både i det daglige virke og i det langsiktige utviklingsarbeidet, og den ledelseskompetansen som finnes på ulike nivåer i etaten, vil ha betydning for kvaliteten på politiarbeidet.

Medarbeiderundersøkelsen i 2024 viser at ledelse er et område som har stabilisert seg på et høyt nivå over tid. Videre viser undersøkelsen at relasjon til nærmeste leder er blant spørsmålene med høyest resultater. Resultatene knyttet til spørsmål om ledelse er høyere i politiet sammenlignet med referansedatabasen. Hva som påvirker resultatene er vanskelig å si sikkert. Det er grunn til å anta at fokus på ledelse i politiet er en av årsakene.

Det har blitt gjennomført utviklingsarbeid i politiets nasjonale ledergruppe (NLG), ledergruppeutvikling i politidistrikt og særorgan samt lederutvikling/-opplæring i førstelinjen. Utviklingsarbeidet i NLG skal sikre at NLG er et godt fungerende lederlag. Ledergruppeutvikling i politidistrikt og særorgan baseres på Bang og Midelfarts modell og skal sikre effektive ledergrupper. Det samme gjelder utvikling og opplæring av ledere i førstelinjen.

De fleste politidistrikt/særorgan er godt i gang med arbeidet. Følgende tema ble prioritert for denne målgruppen i 2024: Rekruttering; Arbeidsmiljø og psykologisk trygghet; Forebygge og håndtere korrupsjon, misligheter, mobbing

Fotograf: Leif Ingvald Skaug, politiet

og trakassering og Konflikthåndtering. De fleste enheter har kommet godt i gang med arbeidet, og flere har hatt kapasitet til å gjennomføre opplæring i flere enn de prioriterte temaene.

Det er et mål å benytte politiets egne ressurser som internkonsulenter i utviklingsarbeidet. Dette gir medarbeiderutvikling samtidig som bruken av eksterne konsulenter reduseres. Ressursmangel, organisasjonsendringer og stram økonomi er årsak til at noen politidistrikt/særorgan ikke har gjennomført aktiviteter som planlagt. Aktuelle tiltak er å samarbeide om utviklingstiltak på tvers, og noen politidistrikt har etablert et slikt samarbeid med planer om oppstart i 2025.

Politihøgskolen tilbyr studier i politiledelse og funksjonsrettet ledelse. Det ble opprettet 100 nye studieplasser ved PHS ved studiet Innføring i politiledelse. Dette er også et viktig bidrag til at ledelseskompetansen videreutvikles.

Det ble startet opp planlegging og utvikling av et lederutviklingsprogram, POLARIS, for ledere på nivå 1-3 med formål om styrket personlig lederskap, styrket strategisk ledelse og styrket nasjonalt lederlag. Målgruppen er ledere med potensial for - og ambisjoner om videre karriere i politiet. Ambisjonen er å gjennomføre første samling i november 2025.

Læringer

I løpet av 2024 har politiet hatt 26 lærlinger fordelt på et bredt spekter av fagfelt, som IT-utvikling, IT-drift, dataelektronikk, mediefag/innholdsproduksjon, kjøkken, laboratoriefag, bilmekanikk og service- og administrasjonsfaget.

Det ble avlagt 5 fagprøver i løpet av 2024. Én lærling fullførte ikke på grunn av sykdom, en annen kandidat trakk seg like før oppstart. Øvrige lærlingkontrakter vil fortsette i 2025, og det pågår rekruttering av nye lærlinger.

Det var 9 politidistrikt/særorgan som ikke hadde lærlinger i 2024, noe som blant annet skyldes kapasitets- og ressursutfordringer i oppfølgingen, manglende tilgang på lære kandidater, samt at ikke alle fag tilbys i hele landet.

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Politiet har som mål å være en inkluderende arbeidsplass, og rekrutteringsarbeidet skal innrettes mot å ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Det understrekes at mål/utvikling gjelder sivile stillinger da politistillinger i all hovedsak holdes utenfor. Årsaken er at det til politistillinger er særskilte krav som ikke er forenlig med nedsatt funksjonsevne og fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Tall for 2024 viser en svak positiv utvikling i antall ansettelser av personer fra de aktuelle gruppene. Av 64 261 søknader ble det foretatt 2925 ansettelser hvor 514 søkere oppga å ha nedsatt funksjonsevne og 506 søkere oppga fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Av disse ble 13 personer med nedsatt funksjonsevne og 3 personer med fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring ansatt (til sammen 0,54 %). Samme tall for 2022 var 0,44 %.

Enkelte enheter i politiet har inngått lokalt samarbeid med NAV for å få flere relevante søkere til stillinger. Enhetene i politiet er spesielt oppmerksomme på søkere som ber om positiv særbehandling og inviterer minimum én søker som fyller kvalifikasjonskravene til intervju. Det har imidlertid vært en nedgang i antall søkere som huker av for positiv særbehandling. Årsaken til dette er ikke kjent.

Vurdering av fremtidsutsikter

5

5. Vurdering av fremtidsutsikter

Verden utvikler seg raskt, og det gjør kriminaliteten også. I løpet av få uker har verdensbildet endret seg radikalt. Utviklingsfrekvensen i samfunnet gjør at fremsyn er viktigere, men også mer krevende, enn noen gang. Hvordan påvirker samfunnsutviklingen politiets oppdrag? Og hvordan vil kriminalitetsbildet utvikle seg i tiden fremover?

Politioppdraget og sentrale samfunnstrender

Det er flere trekk ved samfunnsutviklingen som utfordrer politiets evne til å løse samfunnsoppdraget:

Alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon og økt internasjonal polarisering og usikkerhet

Vi står i et paradigmeskifte, der vi utsettes for kriminalitet og mulig sikkerhetsstruende hendelser mot kritisk infrastruktur og grunnleggende nasjonale funksjoner, under terskelen for militær konflikt. Situasjonen er langt mer usikker og alvorlig enn for bare noen år siden, og som en konsekvens av den tilspissede sikkerhetssituasjonen må politiet prioritere stadig mer av sine ressurser til beredskap mot alvorlige samfunnstrusler.⁴¹

Klima og miljø

Klima- og miljøendringer forsterker knapphet på mat, vann og ressurser globalt. Samtidig kan det grønne skiftet medføre omfattende endringer innenfor energi- og transportsektorene. Klima- og naturkatastrofer, og alvorlige hendelser som ekstremvær, flom og skred vil forekomme hyppigere og gi opphav til ressurskamp og -knapphet. Det kan føre til nye former for miljøkriminalitet og økt migrasjon til Norge og våre nærområder.⁴⁴

Teknologiutviklingen øker kompleksitet og omfang i kriminaliteten

Antallet og kompleksiteten i straffesaker øker, og forventes å fortsette å øke, som følge av teknologiutvikling, teknologibruk og spesielt utviklingen av kunstig intelligens for å produsere tekst, bilder, videoer og annen data (generativ KI). Rapporteringer fra finansinstitusjoner og teleleverandører anslår for eksempel betydelige mørketall for bedragerier på nett.⁴⁷ Enorme mengder data påvirker omfang og kompleksitet i bevisinnhenting i den enkelte etterforskning⁴⁸, og det vil i økende grad bli vanskelig for politi og rettsvesen og å skille mellom syntetisk og ekte materiale.

Kostnadsøkninger og strammere budsjetter i offentlig sektor

Færre personer i yrkesaktiv alder vil øke presset på velferdsstaten.⁴² Store kostnadsøkninger som ligger delvis utenfor politiets kontroll, bl.a. knyttet til pensjon og eiendom, presser økonomien ytterligere, samtidig som gjennomganger har påpekt at styringen av politiet er for lite langsiktig og strategisk.⁴³ Prioriteringer og budsjettkutt i andre sektorer kan gi konsekvenser for kriminalitetsutviklingen og med det også for omfanget av politiets oppgaver.

Demografiske og sosiale endringer

Politisk og sosial polarisering, lavere tillit til politiet i grupper som ikke føler seg beskyttet^{45,46}, psykisk uhelse, aldrende befolkning og sosial uro er utviklingstrekk som kan gjøre politiets oppgaveløsning mer utfordrende. Ivaretagelse av rettssikkerheten og grunnleggende rettigheter, som ytringsfrihet, er et viktig og ressurskrevende samfunnsansvar som det kan bli mer krevende å beskytte.

Kapasitet og kompetanse

Færre yrkesaktive i Norge fremover vil medføre knapphet på kapasitet og kompetanse. For politiet medfører samtidig stadig mer kompleks og grensekryssende kriminalitet et behov for spesialisert kompetanse som er lite tilgjengelig, og tar tid å bygge opp. Det vil bli krevende å rekruttere og beholde kvalifiserte personell til politistillinger og spesialiserte stillinger med lokasjoner utenfor de største byene. Tilgangen til kvalifiserte polititjenestepersoner som ønsker å bli værende i de Nord-Norge er betydelig lavere enn behovet⁴⁹.

⁴¹ Politiet (2024). Politiets årsrapport 2023.

⁴² Meld. St. 31 (2023–2024). Perspektivmeldingen.

⁴³ Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, & Politidirektoratet. (2024). Kort og spisset områdegjennomgang av økonomistyringen og budsjett situasjonen i politiet.

⁴⁴ Meld. St. 26 (2022–2023). Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn.

⁴⁵ Politiet (2024). Innbyggerundersøkelsen 2023.

⁴⁶ Oslo politiets trygghetsundersøkelse.

⁴⁷ Økokrim (2024). Om lag 26 000 bedragerianmeldelser i 2023.

⁴⁸ Riksrevisjonen (2021). Riksrevisjonens undersøkelse av politiets innsats mot kriminalitet ved bruk av IKT.

⁴⁹ Medarbeiderundersøkelsen i 2024 viser en tydelig forventning om utviklings- og karrieremuligheter, noe som står i kontrast til hva mange små tjenestesteder, som i all hovedsak leverer vakt og beredskap i kombistillinger, kan tilby.

I sum betyr dette at volumet, kompleksiteten og omfanget av oppgavene øker. Det har stor påvirkning allerede og vil ytterligere utfordre politiets oppgaveløsning i tiden fremover. Et nært og godt samarbeid med andre samfunnsaktører er avgjørende for å møte samfunns- og kriminalitetsutviklingen, og ivareta innbyggernes trygghet og sikkerhet.

For nærmere redegjørelse og anbefalinger henviser vi til Politidirektørens faglige råd.

Utviklingen i kriminalitetsbildet

Krig og konflikt, dyrtid og digitalisering påvirker ikke bare hvordan vi lever livene våre, men også hvordan kriminalitet begås. Dagens kriminalitet er både mer kompleks og mer komplisert enn tidligere, og noen former for kriminalitet utgjør i større grad en trussel mot samfunnssikkerheten og våre felles verdier. I det følgende belyses kriminalitet som berører samfunnet, virksomheter og enkeltpersoner, og som vil være spesielt aktuelle i 2025.

Samfunnet

Samlet sett er truslene fra statlige aktører mot Norge mer uforutsigbare, mer omfattende og mer krevende enn på mange tiår. Vi forventer at 2025 vil preges av sammensatte trusler. Dette inkluderer blant annet sabotasje, påvirkning og ulovlig etterretning. Slike virkemidler skaper usikkerhet, uro og frykt i befolkningen og angriper vårt demokrati.⁵⁰

PST vurderer det som sannsynlig fremmede stater vil forsøke å utføre sabotasjeaksjoner og forstyrrende aktiviteter mot mål i hele Norge i 2025, enten selv eller ved bruk av proxy-aktører. Samtidig vil nordområdene være av særlig interesse for Russland. Dette skyldes blant annet grenseområdene i Finnmark og den russiske tilstedeværelsen på Svalbard, samt at Arktis har fått økt strategisk betydning i en mer spent sikkerhetspolitisk situasjon.⁵¹

Samfunnet er avhengig av fri og ufiltrert meningsytring fra de som oppfatter urettferdighet eller har et ønske om en annerledes politisk prioritering. Fordekte påvirkningsoperasjoner og desinformasjon blitt sentrale virkemidler som fremmede stater benytter i forsøk på å endre beslutninger og holdninger til sin fordel. Demokratiske prosesser vil kunne forstyrres av ulovlig påvirkning ved bruk av sammensatte virkemidler, f.eks. gjennom valginnblanding. Flere av de bekreftede tilfellene på verdensbasis så langt har handlet om å forsøke å gi inntrykk av at det foregår valgfusk.⁵² Med den raske utviklingen av KI vil slik påvirkning kunne foregå i stadig større omfang, og norske borgere vil være utsatt. Det vil bli krevende å skille mellom ekte og falsk informasjon, lovlig og ulovlig aktivitet. Ulovlig påvirkning gjennom spredning av falsk informasjon vil i mange tilfeller falle inn under ansvarsområdet til det ordinære politiet.⁵³

Kriminelle nettverk har over tid opparbeidet seg høy volds- og fryktkapital, og de siste årene har politiet identifisert flere voldsoppdrag utført av svenske

⁵⁰ PST (2025). Nasjonal trusselvurdering

⁵¹ PST (2025). Nasjonal trusselvurdering.

⁵² Office of the Director of National Intelligence. 2024a.

⁵³ Kripos (2024). Politiets trusselvurdering.

aktører på vegne av norske kriminelle nettverk. Volden er hovedsakelig tilknyttet personkonflikter og rivaliserende aktører. Dette får naturlig nok mye oppmerksomhet i mediene, og det kan påvirke den opplevde tryggheten i befolkningen. Rekruttering av barn og unge til organisert kriminalitet reduserer bakkemennenes oppdagelsesrisiko og det offentlige mulighet for straffeforfølgelse.

Ved å utnytte legale selskapsstrukturer skjuler nettverkene sin kriminelle virksomhet og profitt, og gjør det utfordrende å skille mellom legal og illegal virksomhet. Eksempelvis misbrukes legale varer og tjenester⁵⁴ for å redusere oppdagelsesrisikoen eller hindre straffeforfølgelse. Dette undergraves tilliten til offentlige institusjoner, næringslivet og rettssystemet, og ressurser tappes fra vår felles samfunnsøkonomi.⁵⁵

Flere samfunnskritiske bedrifter styrer også fysiske prosesser for offentlige tjenester, som vann og avløp, energiforsyning o.a. Angrep på disse systemene kan føre til sikkerhetsutfordringer eller produksjonstap og nedetid som får konsekvenser for store deler av samfunnet, inkludert infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner.⁵⁶

Virksomheter og organisasjoner

Den økte digitaliseringen av samfunnet, med sårbarhetene dette bringer med seg, gir kriminelle et betydelig handlingsrom for å undergrave samfunnsstrukturene vi har bygget. Sammen med datatyverier utgjør løsepengevirus en vesentlig og økende trussel mot norske virksomheter og deres leverandørkjeder.

Små og mellomstore bedrifter er særlig utsatt, da de ofte er mer sårbare og minst rustet til å håndtere konsekvensene av et slikt virusangrep. Disse bedriftene kan være viktige leverandører og underleverandører til virksomheter som råder over kritisk infrastruktur og understøtter grunnleggende nasjonale funksjoner.⁵⁷ Kriminelles trusler mot leverandørkjeder samt små og mellomstore bedrifter i Norge, forventes å bli mer målrettet. Angrep via tredjepart forventes å fortsette å øke, da mange virksomheter har integrerte systemer med underleverandører eller andre samarbeidspartnere som kan angripes og utnyttes av trusselaktørene. Kriminelle søker aktivt etter sårbarheter i system og sikkerhetsstrukturer, og har vilje og evne til å benytte seg av aktører i nøkkelposisjoner som kan legge til rette for eller dekke over kriminell virksomhet. Ansatte i bank og finans vil i tiden fremover være særlig utsatt for bestikkelser, press eller trusler fra kriminelle aktører som ønsker at de skal utføre tjenester for dem.

Stater Norge ikke har et sikkerhetssamarbeid med vil i 2025 forsøke å tilegne seg sensitiv kunnskap fra norske forskningsinstitusjoner og kunnskapsbedrifter. Fremmede makter vil bruke både lovlig samarbeid og fordekte metoder for å innhente kunnskap om teknologi med militært bruksområde.⁵⁸ Kombinasjonen av stjalne data og offentlig tilgjengelig informasjon kan true

⁵⁴ Eksempler: Bildelingstjenester, investeringspass og identitetsbevis.

⁵⁵ Europol. 2024a.

⁵⁶ Kripos (2025). Politiets trusselvurdering.

⁵⁷ NSM. 2024. Risiko 2024. Nasjonal sikkerhet – et felles ansvar

⁵⁸ PST (2025). Nasjonal trusselvurdering.

både individer og nasjonale sikkerhetsinteresser. Dette bildet er også i ferd med å forverres som følge av at kriminelle tar i bruk ny teknologi, som kunstig intelligens, som muliggjør enda mer presis og målrettet kriminalitet.

Det er sannsynlig uvedkommendes påvirkning på fysiske prosesser vil føre til produksjonsstans og store økonomiske kostnader for norske virksomheter i løpet av 2025. Videre er det sannsynlig at vellykkede cyberangrep mot enkelte virksomheter vil føre til følgekonskvenser i forsyningskjeden, og derigjennom mulig forstyrre fysiske prosesser tilknyttet grunnleggende nasjonale funksjoner eller kritisk infrastruktur.⁵⁹

Enkeltpersoner

Nordmenn blir stadig oftere utsatt for kriminalitet på nett i form av f.eks. bedragerier og seksuell utpressing. I tillegg blir enkeltpersoner indirekte skadelidende som følge av kriminalitet begått mot virksomheter og felles verdier. På samme tid senkes kulturelle og språklige barrierer med teknologisk utvikling. Den raskt voksende mengden kriminalitet mot enkeltpersoner utgjør en trussel mot den alminnelige tryggheten.⁶⁰

Politiet ser at omfanget av og kvaliteten på syntetiske overgrepssbilder, dvs. generert med bruk av kunstig intelligens, øker. Utviklingen tilsier at man i nær fremtid vil se syntetiske overgrepssvideoer av realistisk kvalitet. I teorien kan alle barn som er avbildet eller filmet bli avbildet i syntetisk overgrepssmateriale, fordi det kan produseres på bakgrunn av vanlige bilder eller videoer. Det kan bli vanskelig å skille mellom syntetisk og ekte overgrepssmateriale, som både kan føre til at politiet forsøker å identifisere barn som ikke finnes, og at ekte overgrepssmateriale fremstår syntetisk. I Norge er alt seksualisert materiale av barn straffbart, uavhengig av produksjonsmetode. Som bevis for at et overgrep har funnet sted, vil imidlertid det syntetiske materialet utfordre politiet, påtalemyndigheten og rettsvesenet i tiden fremover.⁶¹

⁵⁹ Kripos (2025). Cyberkriminalitet 2025.

⁶⁰ Kripos (2025). Cyberkriminalitet 2025.

⁶¹ Kripos (2025). Politiets trusselvurdering.

Årsregnskapet 2024

6

Årsregnskapet 2024

Ledelseskommentarer

Formål

Politiet er en bruttobudsjettert virksomhet underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Politiet utgjør et sentralt ledd i samfunnets samlede innsats for å skape trygghet for den enkelte og sikre fellesskapets interesser. Med døgntkontinuerlig tjeneste, beredskapsressurser, mobilitet og desentralisert lokalisering er politiet et av fellesskapets viktigste redskaper i arbeidet for et trygt samfunn. Politiet har også ansvaret for flere forvaltningsoppgaver og sivil rettspleie.

Bekreftelse

Årsregnskapet for 2024 er utarbeidet i samsvar med bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet. Årsregnskapet inneholder oppstilling av bevilgningsrapportering, artskontorrapportering og virksomhetsregnskapet etter de statlige regnskapsstandarder (SRS).

Regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, samt bokførte utgifter, kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved kontantregnskapet

Tildeling og mindreutgift i 2024

Den samlede tildelingen til politiet i 2024 var på om lag 28 mrd. kroner, inkludert overført bevilgning fra 2023 på 380 mill. kroner, jf. oppstilling av bevilgningsrapportering. I tillegg mottok politiet refusjoner fra folketrygden på 853 mill. kroner. I utgiftsbevilgningen inngikk bl.a. øremerkede midler på 300 mill. kroner til styrket innsats mot kriminelle nettverk, 95 mill. kroner til nasjonale beredskapsressurser og 160 mill. kroner for å finansiere en sikker og stabil IT-drift.

Politiets disponible ramme i 2024 ble også påvirket av mottatte og avgitte belastningsfullmakter samt inntekter knyttet til bl.a. politioppdrag og salg av utstyr.

Det er i 2024 en overførbar mindreutgift på om lag 1 301 mill. kroner som søkes overført til 2025, jf. note B. Fratrullet kompensasjon for lønnsoppgjøret utgjør mindreforbruket 824 mill. kroner. Mindreutgifter under

driftskapittelet (kap. 440, post 01) beløper seg til 1 085 mill. kroner. Disse mindreutgiftene er i hovedsak knyttet til distrikter, særorganer og øvrige underlagte enheter i Politiet, samt felles nasjonale midler avsatt til investeringer, anskaffelser og andre samordnede tiltak.

Videre er det mindreutgifter knyttet til internasjonale operasjoner, registreringskapasitet, og planlagte anskaffelser som forventes å utbetales i 2025.

Som følge av forsinket oppgjør er det ikke utbetalt kompensasjon for lønnsoppgjøret i regnskapsåret 2024. Forsinkelsen vil medføre en merbelastning på regnskapet for 2025, både hva gjelder lønn, pensjon og arbeidsgiveravgift.

Vurdering av virksomhetsregnskapet

Driftskostnader

Samlede driftskostnader beløp seg til 25,5 mrd. kroner i 2024.

Lønn (inkl. arbeidsgiveravgift, pensjonsutgifter, refusjoner og andre ytelser) er den største kostnadsposten og utgjorde om lag 19 mrd. kroner, tilsvarende 75 % av de totale driftskostnadene i 2024. I politidistriktene utgjør personellkostnader om lag 82 % av totale driftskostnader. Gjennomsnittlige lønnskostnader per årsverk utgjorde 1 091 519 kroner i 2024, en økning sammenlignet med 2023 tilsvarende om lag 2,7 %.

Andre kostnader til drift utgjør om lag 5,5 mrd. kroner i 2024, jf. note 5, hvorav 2,3 mrd. kroner var knyttet til eiendom, bygg og anlegg (EBA). Sammenlignet med 2023 har det vært en netto økning i EBA-kostnader tilsvarende om lag 66 mill. kroner. Økningen relaterer seg i hovedsak til økte husleiekostnader.

Lønnsoppgjøret 2024

Lønnsoppgjøret i staten for 2024 vil bli utbetalt først i 2025. Estimert lønnsavsetning for sentrale og lokale tillegg er inkludert i regnskapet, jf. note 2.

Pensjonskostnader

Fra 2022 la Statens pensjonskasse (SPK) om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Formålet med den nye måten å beregne premien på var å gi den enkelte virksomhet et riktigere bilde av ressursbruken knyttet til det å ha ansatte, og å synliggjøre pensjon som et viktig

kostnadselement. Økning i lønnsveksten fra et år til et annet for ansatte med særaldersgrenser medfører at pensjonspremiene øker prosentvis mer enn økningen i lønnsutgiftene. I perioden fra man tar ut særalderspensjon og frem til fylte 67 år, er det arbeidsgiver som dekker utbetalingen til den ansatte. Når medlemmet fyller 67 år, omregnes særalderspensjonen til ordinær alderspensjon. Særalderspensjon innebærer derfor store kostnader for arbeidsgiver, og dette gjenspeiles i regnskapet. Som en konsekvens av forsinkelsen av lønnsoppgjøret er pensjonskostnadene i 2024 basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie.

Tilskudd til utlandet

Regnskapslinjen inkluderer i 2024 kontingenter i forbindelse med Norges Schengen-medlemskap. Kontingentene har tidligere blitt bokført på konto for kontingenter. Sammenligningstallene for 2023 er bearbeidet for å reflektere denne endringen. Økningen skyldes flere fakturaer mottatt i 2024 for tilskudd som gjelder tidligere år.

Driftsinntekter

Driftsinntekter utgjorde om lag 1 265 mill. kroner i 2024. Gebyrinntekter var 979 mill. kroner, en økning på 134 mill. kroner sammenlignet med 2023. Om lag 87 mill. kroner av økningen relaterer seg til pass og ID kort.

Inntekter fra utlendingsgebyrer følger nå periodiseringsprinsippet, men har tidligere fulgt kontantprinsippet. Ny tilgjengelig informasjon om saksbehandlingstid i 2024 har gjort det mulig å etablere en inngående balanse for 2024 for gebyrer som ikke er ferdig behandlet. Øvrige gebyrer har kort saksbehandlingstid og følger dermed kontantprinsippet.

Inntekter fra tilskudd og overføringer utgjorde om lag 82 mill. kroner i 2024, en reduksjon tilsvarende om lag 54 mill. kroner fra 2023. Tilskudd fra EU ble redusert med om lag 61 mill. kroner sammenlignet med 2023, mens tilskudd fra andre statlige virksomheter økte med 7 mill. kroner. Øvrige salgs- og leieinntekter utgjør om lag 183 mill. kroner, en økning på 22 mill. kroner sammenlignet med 2023. Politihøgskolens virksomhet sto for 42,6 mill. kroner

av salgsinntektene i 2024. I all hovedsak er dette knyttet til drift av overnatting og kantine.

Balanse

Balanseført verdi av varige driftsmidler er om lag 5,2 mrd. kroner i 2024. Tilgangen i året er 735 mill. kroner, og består i hovedsak av investeringer i servere, lagring og nettverkskomponenter. Investeringer i biler er på om lag samme nivå i 2024 som i 2023. Netto tilgang i året på gruppen maskiner og transportmidler inkluderer også en kreditnota på 55,2 mill. kroner, som gjelder et opparbeidet tilgodehavende på leverandør av helikopter, grunnet noe redusert kapasitet i forhold til anskaffelsen. Tilgodehavendet er reflektert som en langsiktig fordring.

Anleggsmidler

I *tabell 1* over følger utvalgte nøkkeltall knyttet til de fem største gruppene av politiets anleggsmidler. Bygninger utgjør den største andelen med en netto bokført verdi (NBV) på 2,2 mrd. kroner. Verdien er i hovedsak uendret fra 2023, og det har ikke vært vesentlige investeringer eller avhendelser i perioden. Biler er bokført til 864,7 mill. kroner, på omtrent samme nivå som foregående år. Opprettholdelsesgraden for biler er på 134 %, noe som innebærer at investeringene i nye kjøretøy er vesentlig større enn eksisterende avskrivninger. Datamaskiner (inkluderer servere, lagring, nettverkskomponenter m.m.) er bokført til ca. 705,9 mill. kroner, også på nivå med 2023. Opprettholdelsesgraden for datamaskiner er 110 %. Den betydelige økningen av investeringer er et resultat av arbeidet med å sikre sikker og stabil drift av IT-systemer.

Mellomværende

Mellomværende med statskassen per 31. desember 2024 utgjorde 1 502 mill. kroner. Det er avsatt pensjonspremie til SPK og skyldig skattetrekk som bidrar til den største økningen i mellomværende fra 2023 til 2024. Endringen er på 574 mill. kroner.

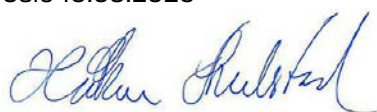
Revisjonsordning

Regnskapet revideres av Riksrevisjonen og revisjonsberetning forventes innen 1. mai 2025.

År	2023			2024		
Artskonto	NBV	Avskr.andel	Oppretth.grad	NBV	Avskr.andel	Oppretth.grad
104 Programvarelisenser og egenutviklet programvare	445 111 603	63 %	26 %	344 874 711	72 %	24 %
110 Bygninger	2 267 485 390	13 %	0 %	2 160 814 142	17 %	0 %
119 Andre anleggsmidler	409 007 934	25 %	0 %	369 920 505	32 %	0 %
123 Biler	851 988 761	53 %	145 %	864 714 150	55 %	134 %
128 Datamaskiner (PCer, servere m.m.)	637 225 428	63 %	103 %	705 948 035	65 %	110 %
Totalsum	4 610 819 116	42 %	76 %	4 446 271 543	47 %	76 %

Oslo 15.03.2025

Tabell 11 Utvalgte nøkkeltall

Håkon Skulstad
politidirektør

Prinsippnote til årsregnskapet

Politiets årsregnskap er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Virksomheten har to unntak fra økonomiregelverket. Det ene unntaket gjelder bruk av kredittkort til uttak av kontanter i Kripos og Politiets Utlendingsenhet. Unntaket er gyldig til 31.12.2029.

Virksomheten har videre et unntak fra økonomiregelverket knyttet til bruk av konsernkonto for ikke statlige midler i forbindelse med tvangssaker innenfor sivil rettspleie. Unntaket er gyldig frem til 31.12.2029.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Politiet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet Politiet har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Politiet har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel og post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser Politiet står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel og post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Merverdiavgift

Politiet er registrert i merverdiavgiftsregisteret etter Merverdiavgiftslovens § 2-1. Det gjøres fradrag for inngående avgift på varer og tjenester som omsettes til andre. For resten av sin virksomhet er politiet

omfattet av nettoføringsordningen for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen.

Virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Inntekter fra gebyrer følger kontantprinsippet, men utlendingsgebyrer periodiseres ved årsskifte.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto

pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Politiet resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Politiet betaler en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av Politiet. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 50 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrasket avskrivninger.

Inventar, IKT-utstyr samt en del materiell og utstyr i Politiet med levetid på 3 år eller mer er balanseført selv om de enkeltvis har en verdi på under kr 50 000 da samlet verdi er vesentlig.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Driftsmidlene er balanseført og avskrives over forventet levetid. Ved salg eller avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst eller tap

Egenutvikling av programvare.

Verdien av egne ansattes innsats (lønnskostnader) aktiveres ikke sammen med egenutviklet programvare,

men resultatføres. Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdningen gjelder driftsmateriell for salg til andre og beholdning av eget driftsmateriell som lagerføres på sentralt lager. I regnskapsføringen er det skilt mellom kjøp til andre og kjøp til internt bruk.

Beholdninger av varer for salg til andre og driftsmateriell er i all hovedsak verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for estimert avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av Politiets eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Politiet presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter kontantprinsippet.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter kontantprinsippet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift	Postert på avgitte belastnings- fullmakter*	Avvik fra tildeling
0440	Politiet	01	Driftsutgifter	A,B	23 481 716 000	22 335 654 578	1 146 061 422		
0440	Politiet	22	Søk etter antatt omkomne	A	5 000 000	3 832 891	1 167 109		
0440	Politiet	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	A	28 053 000	27 556 376	496 624		
0440	Politiet	25	Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning	A	223 584 000	199 567 335	24 016 665		
0440	Politiet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A	52 529 000	29 097 174	23 431 826		
0440	Politiet	46	Investeringer i Schengen-IKT-systemer	A	183 507 925	171 306 962	12 200 963		
0440	Politiet	48	Tildeling fra EUs grense - og visumfinansieringsordninger	A	115 510 000	101 263 454	14 246 546		
0440	Politiet	70	Tilskudd	A	9 800 000	9 797 407	2 593		
0440	Politiet	73	Internasjonale forpliktelser, mv.	A	1 132 362 000	1 063 759 068	68 602 932		
0440	Politiet	74	Midlertidig destruksjonspant for enkelte typer halvautomatiske rifler	A	4 000 000	2 492 000	1 508 000		
0441	Politidirektoratet	01	Driftsutgifter	A	386 912 000	376 802 218	10 109 782		
0442	Politihøgskolen	01	Driftsutgifter	A	717 131 000	685 633 884	31 497 116		
0443	Påtalemyndigheten i politiet	01	Driftsutgifter	A	1 630 588 000	1 589 773 041	40 814 959		
0448	Grensekommisæren	01	Driftsutgifter	A	7 313 000	7 313 000	0		
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Driftsutgifter	A	5 860 000	5 530 614	329 386		
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting	A	3 004 000	1 158 548	1 845 452		
0410	Domstolene	01	Driftsutgifter	B	0	20 316 933			
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	01	Driftsutgifter	B	0	2 546 664			
0414	Forliksråd og andre domsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A	40 500 000	37 904 243	2 595 757		
0444	Politiets sikkerhetstjeneste	01	Driftsutgifter	B	0	8 660 703			
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	01	Driftsutgifter	B	0	1 038 728			
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	B	0	1 253 015			
0466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.	01	Driftsutgifter	B	0	5 346 950			
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	71	Erstatningsansvar m.m.	B	0	8 369 444			
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning	B	0	3 839 206			
0490	Utlendingsdirektoratet	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling	B	0	213 564			
0858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten	01	Driftsutgifter	B	0	995 503			
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter		0	942 784 165			
Sum utgiftsført					28 027 369 925	27 643 807 668			

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling**	Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt(-)	Postert på avgitte belastningsfullmakter*	Avvik fra tildeling
					2 500 000	2 231 719	-268 281		
3400	Justis- og beredskapsdepartementet	01	Diverse inntekter	A	682 257 000	609 219 110	-73 037 890	39 502 466	-33 535 424
3440	Politiet	01	Gebyr - pass og våpen	A,B	222 296 000	178 478 832	-43 817 168		
3440	Politiet	02	Refusjoner mv.	A	43 201 000	33 909 484	-9 291 516		
3440	Politiet	03	Salgsinntekter	A	2 828 000	1 842 951	-985 049	22 010	-963 039
3440	Politiet	04	Gebyr - vaktelskap og etterkontroll av deaktiverte skytevåpen	A,B	330 034 000	366 365 372	36 331 372		
3440	Politiet	06	Gebyr - utlendingssaker	A	774 850 000	48 695	-774 801 305	795 680 240	20 878 935
3440	Politiet	07	Gebyr - sivile gjøremål	A,B	55 000 000	25 095 545	-29 904 455		
3440	Politiet	08	Refusjoner fra EUs grense- og visumfinansieringsordninger	A	27 187 000	30 511 338	3 324 338		
3442	Politi høyskolen	02	Diverse inntekter	A	10 790 000	10 748 596	-41 404		
3442	Politi høyskolen	03	Eksterne forskningsmidler	A	0	4 736	4 736		
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83	Renteinntekter til staten		0	52 555 297			
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	4 200			
5309	Tilfeldige inntekter	96	Salg av aksjer		0	2 189 786 120			
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift						
					2 150 943 000	3 500 801 996			
Sum inntektsført					2 150 943 000	3 500 801 996			

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet **24 143 005 672**

Deposita og avsetninger	Note	Regnskap 2024
845004	Avsetninger i Svalbardregnskapet	0
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet		0
Sum netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet		24 143 005 672

Kapitalkontoer			
60094201	Norges Bank KK / innbetalinger		2 495 054 114
60094202	Norges Bank KK/utbetalinger		-26 063 958 179
704475	Endring i mellomværende med statskassen		-574 101 607
Sum rapportert			24 143 005 672

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)		2024	2023	Endring
628004	Vega Kommune, leieboerinnskudd	800 000	800 000	0
704475	Mellomværende med statskassen	-1 502 276 332	-928 174 725	-574 101 607

*Merk at tilleggskolonnene er kun aktuelle for virksomheter som har avgitt belastningsfullmakt på inntektskapittel. Tilleggskolonnene skal utelates når det ikke er gitt slik belastningsfullmakt. Skraverte felt skal ikke fylles inn.

** Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring. Samlet tildeling skal ikke inkludere mottatte belastningsfullmakter eller mottatte betalinger etter rundskriv R-111 punkt 4, tilvisninger gjennom rundskriv eller bruk av felleskontoer.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
040001		5 860 000	5 860 000
040023		3 004 000	3 004 000
041421		40 500 000	40 500 000
044001	157 771 000	23 323 945 000	23 481 716 000
044022		5 000 000	5 000 000
044023		28 053 000	28 053 000
044025	12 626 000	210 958 000	223 584 000
044045	28 912 000	23 617 000	52 529 000
044046	87 570 000	95 937 925	183 507 925
044048		115 510 000	115 510 000
044070		9 800 000	9 800 000
044073	87 321 000	1 045 041 000	1 132 362 000
044074		4 000 000	4 000 000
044101	118 000	386 794 000	386 912 000
044201	5 800 000	711 331 000	717 131 000
044301		1 630 588 000	1 630 588 000
044801		7 313 000	7 313 000
	380 118 000	27 647 251 925	28 027 369 925
340001		2 500 000	2 500 000
344001		682 257 000	682 257 000
344002		222 296 000	222 296 000
344003		43 201 000	43 201 000
344004		2 828 000	2 828 000
344006		330 034 000	330 034 000
344007		774 850 000	774 850 000
344008		55 000 000	55 000 000
344202		27 187 000	27 187 000
344203		10 790 000	10 790 000
		2 150 943 000	2 150 943 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-) / mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-) / mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter
0440 01	kan nyttes under 044101 og 044301	1 146 061 422	-7 151 905	1 138 909 517
0440 22	kan overføres	1 167 109		1 167 109
0440 23		496 624		496 624
0440 25		24 016 665		24 016 665
0440 45	kan overføres	23 431 826		23 431 826
0440 46	kan overføres	12 200 963		12 200 963
0440 48	kan overføres	14 246 546		14 246 546
0440 73	kan overføres	68 602 932		68 602 932
0441 01	kan nyttes under 044001	10 109 782		10 109 782
0442 01		31 497 116		31 497 116
0443 01	kan nyttes under 044001	40 814 959		40 814 959
0448 01		0		0

Kapittel og post	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring
0440 01	-54 071 723			1 084 837 794
0440 22				1 167 109
0440 23				496 624
0440 25				24 016 665
0440 45				23 431 826
0440 46				12 200 963
0440 48				14 246 546
0440 73				68 602 932
0441 01				10 109 782
0442 01	3 282 935			34 780 050
0443 01				40 814 959
0448 01				0

Kapittel og post	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024 *	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten*
0440 01	423 802 000	1 568 809 150	1 084 837 794
0440 22		5 335 000	1 167 109
0440 23		1 402 650	496 624
0440 25		10 547 900	10 547 900
0440 45		85 749 000	23 431 826
0440 46		483 615 925	12 200 963
0440 48		120 910 000	14 246 546
0440 73		1 354 731 000	68 602 932
0441 01	7 467 000	26 433 350	10 109 782
0442 01	10 273 000	45 325 900	34 780 050
0443 01	35 512 000	115 265 800	40 814 959
0448 01	68 000	430 250	68 000

* Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

**Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

*** Mulig overførbart beløp er "Sum grunnlag for overføring", men maksimalt "Maks. overførbart beløp", og minimum "Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024". Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
3440 01	-73 037 890	39 502 466	-33 535 424
3440 04	-985 049	22 010	-963 039
3440 07	-774 801 305	795 680 240	20 878 935

Oversikt belastningsfullmakter mottatt fra andre virksomheter		Avgitt	Regnskapsført pr. 31.12.2024
Kriminalomsorgsdirektoratet	0440 01	6 500 000	4 636 781
Riksadvokaten	0440 01	1 735 298	1 735 298
Statens pensjonskasse - erstatningsordningen	0440 01	3 000 000	779 826
Sum 0440.01		11 235 298	7 151 905

Følgende midler er overført til Skatteetaten - SI		Avgitt	Regnskapsført pr. 31.12.2024
Gebyr - pass og våpen	3440 01	generell	39 502 466
Gebyr etterkontroll deaktiverte skytevåpen	3440 04	generell	22 010
Gebyr - sivile gjøremål	3440 07	generell	795 680 240
Sum			835 204 716

Oversikt belastningsfullmakter mottatt fra andre virksomheter		Mottatt	Regnskapsført pr. 31.12.2024
Domstoladministrasjonen - prosjekt ESAS III	0410 01	22 450 000	20 316 933
PST - Politiets sikkerhetstjenester	0444 01	9 300 000	8 660 703
Utlendingsdirektoratet	0490 23	280 000	213 564
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	0451 01	2 000 000	1 038 728
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	0451 45	4 000 000	1 253 015
Bufdir - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet - Kompetanseteam	0858 01	995 503	995 503
Sum		39 025 503	32 478 447

Andre tildelinger ihht. Tildelingsbrev 2024		Bevilget	Regnskapsført pr. 31.12.2024
Forliksråd og andre domsutgifter	0414 01	generell	2 546 664
Særskilte straffesaksutgifter	0466 01	generell	5 346 950
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	0471 71	generell	8 369 444
Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	0471 72	generell	3 839 206

Mer- og mindreinntekter (-) i henhold til merinntektsfullmakt

Refusjoner	3440 02	-43 817 168
Salgsinntekter	3440 03	-9 291 516
Gebyr - vaktelskaper	3440 04	-963 039
Sum mindreinntekter 3440		-54 071 723
Politihøgskolen	3442 02	3 324 338
Politihøgskolen	3442 03	-41 404
Sum merinntekter 3442		3 282 935

Kapittel 440 post 01 Driftsutgifter

Posten viser 1 084 mill. kroner som mulig overførbart beløp. Av mindreforbruket utgjør lønnskompensasjonen for 2024-oppgjøret 424 mill. kroner. Videre kan 361 mill. kroner knyttes til distrikter, særorgan og øvrige underlagte enheter. Det er bl.a. mindreforbruk hva gjelder satsingen knyttet til innsats mot kriminelle nettverk. I tillegg er det mindreforbruk knyttet til planlagte anskaffelser og investeringer som først vil forfalle i 2025.

Resterende mindreforbruk ligger i felles nasjonale midler som er sentralt avsatte midler til investeringer, anskaffelser og andre tiltak som samordnes på tvers av etaten. Mindreforbruket der skyldes blant annet mindreforbruk knyttet til internasjonale operasjoner, registreringskapasitet, og planlagte anskaffelser som først kommer til utbetaling i 2025. Anskaffelsesprosesser krever ofte en lengre planleggingshorisont og forbruk vil kunne fluktuere mellom år.

Etter lønnsoppgjøret for 2024 er utbetalt og innrapportert til SPK forventes det en ekstra faktura for regnskapsåret 2024 med økt pensjonspremie og tilhørende arbeidsgiveravgift. Størrelsen på dette usikker.

Kapittel 440 post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Posten viser et mulig overførbart mindreforbruk på 23,4 mill. kroner som blant annet gjelder forsinkede leveranser, iverksatte og planlagte anskaffelser og investeringer i etaten.

Kapittel 440 post 73 Internasjonale forpliktelser

Posten viser et mulig overførbart mindreforbruk på 68,6 mill. kroner knyttet til internasjonale forpliktelser, som blant annet skyldes usikkerhet om valutakurs på utbetalingstidspunkt for kontingentene.

Kapittel 442 post 01 Driftsutgifter

Mindreforbruket skyldes i hovedsak utfordringer knyttet til å benytte midler tildelt sent i budsjettåret, igangsatt aktivitet som først kommer til utbetaling i 2025, høyere inntekter enn forutsatt i tillegg til utsatt lønnsoppgjør.

**Note C del I Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet
(gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter kapittel og post**

Utgiftskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Belastningsfullmakt	Regnskap 2024
0005	Sysseimesteren	01	Driftsutgifter	450 000	-
Sum utgiftsført i Svalbardregnskapet				450 000	-
Inntektskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Regnskap 2024
Sum inntektsført i Svalbardregnskapet					-
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet					0

**Note C del II Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet
(gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art**

	2024
Driftsinntekter rapportert til Svalbardregnskapet	0
Driftsutgifter rapportert til Svalbardregnskapet	0
Netto rapporterte driftsutgifter	0
Investerings- og finansinntekter rapportert til Svalbardregnskapet	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til Svalbardregnskapet	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet	0
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art	0

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	977 476 128	845 373 710
Innbetalinger fra gebyrer	83 064 069	134 755 084
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	179 947 411	159 187 014
Salgs- og leieinnbetalinger	29 808 298	35 963 554
Andre innbetalinger	1 270 295 906	1 175 279 362
Sum innbetalinger fra drift		
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	18 791 952 595	18 373 013 759
Andre utbetalinger til drift	5 921 334 413	5 915 319 594
Sum utbetalinger til drift	24 713 287 008	24 288 333 353
Netto rapporterte driftsutgifter	23 442 991 102	23 113 053 991
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	18 890 884	5 223 113
Sum investerings- og finansinntekter	18 890 884	5 223 113
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	925 524 331	844 485 015
Utbetaling av finansutgifter	4 899 919	8 152 838
Sum investerings- og finansutgifter	930 424 249	852 637 853
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	911 533 366	847 414 739
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	19 893 549	12 250 312
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	19 893 549	12 250 312
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	1 088 038 456	10 218 931
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	1 088 038 456	10 218 931
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	32 661 748	31 415 405
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	2 189 786 120	2 161 908 055
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	942 784 165	916 070 455
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-1 279 663 702	-1 277 253 004
	24 143 005 672	22 681 184 344
Netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet	24 143 005 672	22 681 184 344
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer på ansatte	6 472 105	6 682 348
Kontanter	2 595 591	2 669 276
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-615 206 730	-604 671 918
Skyldige offentlige avgifter	-16 126 763	-7 453 191
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse ¹	-856 823 877	-302 063 828
Mottatte forskuddsbetalinger	-18 919 856	-22 898 506
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	755 950	1 088 172
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-2 129 160	517 842
Avstemningsdifferanser	-2 893 591	-2 044 919
Sum mellomværende med statskassen	-1 502 276 332	-928 174 724

¹ Pensjonstrekket i de ansattes lønn (2%) på konto 263 inngår også på denne linjen.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	24 190 243 568	24 297 323 412
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	81 883 200	135 935 952
Inntekt fra gebyrer	1	979 471 203	845 418 615
Salgs- og leieinntekter	1	183 137 595	161 177 108
Andre driftsinntekter	1	20 968 828	28 607 205
Sum driftsinntekter		25 455 704 395	25 468 462 292
Driftskostnader			
Varekostnader	10	42 676 329	54 476 325
Lønnskostnader	2	18 995 716 467	18 649 488 792
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3.4	854 020 122	874 268 712
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3.4	1 701 120	0
Andre driftskostnader	5	5 575 586 343	5 887 365 972
Sum driftskostnader		25 469 700 380	25 465 599 801
Driftsresultat		-13 995 986	2 862 492
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	18 890 884	5 223 113
Finanskostnader	6	4 894 898	8 085 605
Sum finansinntekter og finanskostnader		13 995 986	-2 862 492
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	19 893 549	12 269 786
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		19 893 549	12 269 786
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	9	1 088 191 931	10 065 456
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		1 088 191 931	10 065 456
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Statens kapital og gjeld			
	Note	31.12.2024	31.12.2023
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	2 266 377 152	2 854 670 100
Sum avregninger		2 266 377 152	2 854 670 100
Sum statens kapital		2 266 377 152	2 854 670 100
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
II Annen langsiktig gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	17	1 037 107 867	461 331 727
Skyldig skattetrekk og andre trekk		615 206 730	604 671 918
Skyldige offentlige avgifter		314 379 766	283 487 011
Avsatte feriepen ger	16	1 584 661 897	1 535 381 700
Annen gjeld til ansatte	16	802 137 015	522 281 363
Mottatt forskuddsbetaling	13	203 996 636	23 731 621
Påløpte kostnader	16	111 075 353	373 817 919
Annen kortsiktig gjeld	16	4 804 929	1 286 161
Beslaglagte kontanter	16	324 876 712	348 327 651
Kortsiktig gjeld sivil rettspleie	16	101 241 899	98 827 646
Sum kortsiktig gjeld		5 099 488 804	4 253 144 718
Sum gjeld		5 099 488 804	4 253 144 718
Sum statens kapital og gjeld drift		7 365 865 956	7 107 814 818
Sum statens kapital og gjeld		7 365 865 956	7 107 814 818

Balanse eiendeler

	Note	31.12.2024	31.12.2023
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	344 874 711	445 111 603
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	609 047 342	416 644 388
Sum immaterielle eiendeler		953 922 053	861 755 991
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	2 540 734 647	2 686 493 324
Maskiner og transportmidler	4	1 522 915 795	1 553 462 231
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	1 170 480 715	1 086 002 305
Anlegg under utførelse	4	47 816 742	0
Sum varige driftsmidler		5 281 947 899	5 325 957 861
III Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	18	55 976 935	800 000
Sum finansielle anleggsmidler		55 976 935	800 000
Sum anleggsmidler		6 291 846 887	6 188 513 851
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	11	152 098 082	188 672 685
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		152 098 082	188 672 685
II Fordringer			
Kundefordringer	12	18 418 087	17 317 208
Opptjente, ikke fakurerte inntekter	13	1 375 151	395 160
Andre fordringer	14	473 413 546	263 091 341
Sum fordringer		493 206 784	280 803 709
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	15	324 876 712	348 327 651
Bankinnskudd sivil rettspleie	15	101 247 192	98 862 262
Kontanter og lignende	15	2 590 299	2 634 660
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		428 714 202	449 824 573
Sum omløpsmidler		1 074 019 068	919 300 967
Sum eiendeler drift		7 365 865 956	7 107 814 818
Sum eiendeler		7 365 865 956	7 107 814 818

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2024	31.12.2023
Inntekt fra bevilgninger¹		
Inntekt fra bevilgninger	24 190 243 568	24 297 323 412
Sum inntekt fra bevilgninger	24 190 243 568	24 297 323 412
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	52 373 789	45 167 025
Tilskudd fra EU	29 509 412	90 768 927
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	81 883 200	135 935 952
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer pass og id ²	609 098 627	508 821 388
Gebyrer utlendingsforvaltning	366 012 196	317 926 725
Andre gebyrer ³	4 360 380	18 670 502
Sum inntekt fra gebyrer	979 471 203	845 418 615
Salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekt, avgiftspliktig	15 958 121	11 984 075
Salgsinntekt, avgiftsfri	4 760 190	6 816 379
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	158 418 511	140 183 857
Leieinntekter	4 000 772	2 192 798
Sum salgs- og leieinntekter	183 137 595	161 177 108
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	9 973 223	14 484 572
Andre driftsinntekter	10 995 606	14 122 633
Sum andre driftsinntekter	20 968 828	28 607 205
Sum driftsinntekter	25 455 704 395	25 468 462 292

¹ Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

² Etterspørselen etter pass og nasjonale ID-kort har vært lavere i 2024 enn i 2023, samtidig økte gebyrsatsen i 2024 som følge av etablering av flere utsalgssteder for pass og ID-kort. Dette har medført en økning av inntektene på om lag 100 mill. kroner

³ Nedgangen i inntekter fra andre gebyrer har sammenheng med at Skatteetaten i 2024 overtok håndteringen av våpengebyr. I 2024 utgjorde inntektene fra våpenforvaltningen samlet 39,6 mill. kroner, jf. note B.

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Lønn¹	13 573 956 264	12 968 232 304
Feriepenger	1 620 828 859	1 574 388 315
Arbeidsgiveravgift	2 213 788 055	2 193 471 646
Pensjonskostnader ²	2 140 693 543	2 356 478 587
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-853 682 753	-746 303 719
Andre ytelser	300 132 500	303 221 659
Sum lønnskostnader	18 995 716 467	18 649 488 792
Antall utførte årverk	17 403	17 567

¹ På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt i 2024, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024.

Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetning for lønnsoppgjøret (lokale og sentrale tillegg) som utgjør 252 mill. kroner. Lønnsavsetningen inkluderer feriepenger, og det er avsatt 32,7 mill. kroner i arbeidsgiveravgift av lønnsavsetningen.

² Pensjonskostnader i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke kommer til utbetaling før i 2025. Premiemodellen til SPK er hendelsesbasert, noe som innebærer at premien beregnes ut fra faktiske hendelser og endringer i medlemsbestanden.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse ¹	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 188 621 846	416 644 388	1 605 266 234
Tilgang i året	10 230 024	209 337 157	219 567 181
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	-2 222 155	-2 222 155
Aktiverte ferdigstilte prosjekt	14 712 048	-14 712 048	0
Anskaffelseskost	1 213 563 918	609 047 342	1 822 611 260
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	743 510 243	0	743 510 243
Ordinære avskrivninger i året	125 178 964	0	125 178 964
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	344 874 711	609 047 342	953 922 053
Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2024:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

¹ Oversikt over tilgang/avgang i året

Prosjektnavn	Beløp
Utviklingsporteføljen - Ved første kontakt	7 726 125
Utviklingsporteføljen - Objektsikring	612 450
Utviklingsporteføljen - Politipatruljens personkontroll	9 666 277
IT - Signalement	1 737 360
Utviklingsporteføljen - ID-kort utenl. borgere	5 987 480
Utviklingsporteføljen - BiOpp	11 050 539
Utviklingsporteføljen - Nytt kø- og timebestillingssystem for utlendingsforvaltningens førstelinje i politidistriktene	1 928 415
Utviklingsporteføljen - Interoperabilitet	31 367 071
Utviklingsporteføljen - SIS Recast Helhet	19 298 355
Utviklingsporteføljen - ETIAS - European Travel Information and Authorisation system PIT	16 924 685
Utviklingsporteføljen - EES - Entry/Exit system PIT	43 641 085
Utviklingsporteføljen - EES - Entry/Exit system	4 503 678
Utviklingsporteføljen - Fra hendelse til avgjort sak	45 087 609
Utviklingsporteføljen - Ny leverandør for DNA-analyser	9 806 029
Korreksjoner	-2 222 155
	207 115 003

1 Oversikt over aktivering i året

Prosjektnavn	Beløp
Utviklingsporteføljen - Tilgang for politimessige formål PIT	-14 712 048
	-14 712 048

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.
Anskaffelseskost 01.01.	10 000 000	3 162 663 765	3 012 320 076	2 662 355 136
Tilgang i året	0	0	270 532 766	386 044 009
Kreditnota ¹	0	0	-55 176 935	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	-112 530 178	-827 154
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	30 297 613	0
Anskaffelseskost	10 000 000	3 162 663 765	3 145 443 342	3 047 571 991
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	1 701 120	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	486 170 441	1 437 359 272	1 576 352 831
Ordinære avskrivninger i året	0	145 758 677	291 128 334	301 256 914
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	-107 661 178	-518 468
Balanseført verdi 31.12.2024	10 000 000	2 530 734 647	1 522 915 795	1 170 480 715
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært
Avhendelse av varige driftsmidler i 2024:				
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	11 832 263	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	-4 869 000	-308 686
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	6 963 263	-308 686

	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	8 847 338 977
Tilgang i året	78 114 355	0	734 691 131
Kreditnota ¹	0	0	-55 176 935
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	-113 357 332
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	-30 297 613	0	0
Anskaffelseskost	47 816 742	0	9 413 495 841
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	1 701 120
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	3 499 882 543
Ordinære avskrivninger i året	0	0	738 143 925
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	-108 179 646
Balanseført verdi 31.12.2024	47 816 742	0	5 281 947 899
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	
Avhendelse av varige driftsmidler i 2024:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	11 832 263
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	-5 177 686
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	6 654 577

Politiet har i 2024 investert i varige driftsmidler for til sammen ca. 735 mill. kroner. Av dette utgjorde investeringer i maskiner og transportmidler 215 mill. kroner (inkluderer kreditnota¹). Under gruppen driftsløsøre, inventar og verktøy er 274 mill. kroner knyttet til IKT utstyr og 112 mill. kroner annet driftsutstyr. Anlegg under utførelse utgjør 78 mill. kroner. Anlegg under utførelse gjelder hovedsaklig innkjøpte kjøretøy som er under utrustning med polisært utstyr og blir aktivert under maskiner og transportmidler når de tas i bruk. 24 mill. kroner er i 2024 omklassifisert fra varelager til anlegg under utførelse, jf. note 11.

¹ Gruppen maskiner og transportmidler inkluderer en kreditnota på 55,2 mill. kroner. Dette gjelder et opparbeidet tilgodehavende fra leverandør av helikopter, grunnet noe redusert kapasitet i forhold til anskaffelsen. Tilgodehavendet er reflektert som en langsiktig fordring, jf. note 18. Det er foretatt en nedskrivning på 1,7 mill. kroner på gruppen maskiner og transportmidler. Dette gjelder redusert bruksverdi på båter relatert til tekniske spesifikasjoner som ikke er tilfredsstillende oppfylt. Anskaffelseskost 1.1.24 på gruppen maskiner og transportmidler er økt med 26,3 mill. kroner. Dette er en korreksjon av inngående balanse pr 1.1.2021, da en gruppe biler ved en feil ble utelatt fra åpningsbalansen. Beløpet er ført mot mellomværende med staten iht. SRS 3. Sammenligningstall i balansen er ikke omarbeidet.

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	1 776 007 137	1 670 365 093
Vedlikehold egne bygg og anlegg	29 019 365	36 006 681
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	145 021 495	137 309 705
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	420 318 546	460 428 076
Leie maskiner, inventar og lignende ¹	830 984 522	684 787 719
Mindre utstysanskaffelser	436 169 883	377 239 167
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	165 503 453	160 924 171
Kjøp av konsulenttjenester ²	345 488 402	460 357 955
Kjøp av andre fremmede tjenester ³	423 831 604	684 676 110
Reiser og diett	220 392 229	206 069 746
Tap og lignende	16 668 603	25 392 875
Øvrige driftskostnader ⁴	766 181 105	760 627 307
Sum andre driftskostnader	5 575 586 343	5 664 184 605

¹ Det er en økning knyttet til lisenser datasystem på 110 mill. kroner i 2024.

² Det er et mål å redusere bruken av eksterne konsultenter i politiet. Perioden viser en nedgang i konsulentutgifter på 115 mill i forhold til 2023.

³ Posten inneholder avsetning for ubehandlede faktura ved årsskifte. Denne avsetningen er ca. 118 mill. kroner lavere for 2024.

⁴ Øvrige driftskostnader består av kostnader vedrørende drift av biler og leie av nødnett. I 2024 er bokføring av kontigenter knyttet til internasjonal samarbeid endret kontogruppe 878, og sammenligningstall er dermed justert, se note 9.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel					
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur-eiendeler	Sum
Varighet 1-5 år	56 896 410	581 671 302		100 458 526		739 026 238
Varighet 1-10 år			42 403 891		194 655 914	237 059 805
Varighet over 5 år		847 319 368				847 319 368
Kostnadsført leiebetaling for perioden	56 896 410	1 428 990 670	42 403 891	100 458 526	194 655 914	1 823 405 411

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Finansinntekter		
Renteinntekter	4 736	16 440
Valutagevinst (agio)	18 881 947	5 206 674
Utbytte fra selskaper	0	0
Annen finansinntekt	4 200	0
Sum finansinntekter	18 890 884	5 223 113

Finanskostnader

Rentekostnad	327 190	984 902
Nedskrivning av aksjer	0	0
Valutatap (disagio)	4 567 458	7 085 286
Annen finanskostnad	250	15 417
Sum finanskostnader	4 894 898	8 085 605

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2024	31.12.2023	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	2 266 377 152	2 854 670 100	-588 292 948

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

Konsernkontoer i Norges Bank	
- Konsernkonto utbetaling	-26 063 958 179
+ Konsernkonto innbetaling	2 495 054 114
Netto trekk konsernkonto	-23 568 904 065
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)	
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-19 893 549
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	1 088 038 456
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	24 190 243 568
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-2 222 447 867
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	945 537 435
Andre avstemmingsposter	
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter, korrigeringer åpningsbalansen ¹	175 718 970
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto	588 292 948
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0
Sum endring i avregnet med statskassen *	588 292 948

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

¹ Det er i 2024 ført inn i anleggsregisteret kjøretøy for ca. 12 mill. kroner som ved en inkurie ikke er blitt lest inn i åpningsbalansen ved overgang til virksomhetsregnskap. Politiet mottok i 2024 informasjon fra UDI slik at man har kunnet opprette en inngående balanse for forskuddsbetalinger mottatt av UDI knyttet til utlendingsforvaltning, denne informasjonen har tidligere ikke vært tilgjengelig, se note 13 for mer informasjon.

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024	31.12.2024	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	953 922 053		953 922 053
Varige driftsmidler	5 281 947 899		5 281 947 899
Sum	6 235 869 952	0	6 235 869 952
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	55 976 935	0	55 976 935
Sum	55 976 935	0	55 976 935
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	152 098 082	0	152 098 082
Kundefordringer	18 418 087	0	18 418 087
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	1 375 151	0	1 375 151
Andre fordringer	473 413 546	6 472 105	466 941 441
Bankinnskudd, kontanter og lignende	428 714 202	2 595 591	426 118 612
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
Sum	1 074 019 068	9 067 696	1 064 951 372
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 037 107 867	0	-1 037 107 867
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-615 206 730	-661 235 875	46 029 144
Skyldige offentlige avgifter	-314 379 766	-16 126 763	-298 253 003
Avsatte feriepenger	-1 584 661 897	0	-1 584 661 897
Annen gjeld til ansatte	-802 827 343	0	-802 827 343
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-810 794 733	810 794 733
Mottatt forskuddsbetaling	-203 996 636	-18 919 856	-185 076 779
Annen kortsiktig gjeld	-541 308 565	-4 266 801	-537 041 764
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
Sum	-5 099 488 804	-1 511 344 028	-3 588 144 776
Sum	2 266 377 152	-1 502 276 332	3 768 653 484

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2024	31.12.2023
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m	19 893 549	12 269 786
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	19 893 549	12 269 786

Regnskapslinjen består i hovedsak av inntekter vedrørende beslag og andre tilfeldige inntekter til staten.

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre		
	31.12.2024	31.12.2023
Tilskudd til utlandet ¹	1 075 749 049	223 181 367
Utbetaling av tilskudd til andre ²	12 442 882	10 065 456
Sum tilskudd til andre	1 088 191 931	233 246 823

¹ Tilskudd til utlandet er i forbindelse med Norges Schengen-medlemskap. Tilskuddene har tidligere blitt bokført på konto for kontingenter, og sammenligningstall for 2023 er utarbeidet. Økningen kommer av at politiet i 2024 har mottatt flere fakturaer knyttet til tilskudd som vedrører tidligere år.

² Utbetalinger til andre består i hovedsak av tilskudd til fysiske sikringstiltak for tros- og livsynssamfunn og tilskudd til politiforeninger, og andre poster i henhold til Prop 1S på post 70.

Note 10 Varekostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Frakt, toll og sped. - innkjøp råvarer og deler	156 703	0
Kjøpte varer for videresalg ^{1,2}	66 235 797	242 173 158
Inntekter av varesalg ²	-11 487 530	-185 209 598
Innkjøp av mat og mineralvann for videresalg ³	20 542 723	20 179 676
Innkjøp av alkoholholdige varer for videresalg ³	535 907	639 753
Innkjøp av lærebøker for videresalg ³	5 396	16 361
Beholdningsendring varer for videresalg Jaren ^{1,2}	-33 312 667	-23 323 025
Sum varekostnad	42 676 329	54 476 325

¹ Kjøpte varer for videresalg, samt beholdningsendring består av innkjøp til PFT sitt lager.

² Nedgangen i inntekter og kjøpte varer for videresalg og beholdningsendring er som følge av endring i bokføring av varer for internt videresalg, som i 2024 er klassifisert som driftsmateriell.

³ Andre varekostnader gjelder varekjøp for Politihøgskolens hotell- og restaurantvirksomhet.

Note 11 Beholdning av varer og driftsmateriell

	31.12.2024	31.12.2023
Anskaffelseskost		
Varebeholdning driftsmateriell	141 812 431	149 284 035
Innkjøpte varer eksternt	10 285 651	11 276 725
Varebeholdning beredskapsbiler ¹		28 111 925
Sum anskaffelseskost	152 098 082	188 672 685

Note 12 Kundefordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Kundefordringer til pålydende	21 151 498	19 491 194
Avsatt til forventet tap (-)	-2 733 411	-2 173 986
Sum kundefordringer	18 418 087	17 317 208

Avsetning til forventet tap er gjort ut fra en helhetlig vurdering av politiets kundesammensetning.

Note 13 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / mottatt forskuddsbetaling

Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)	31.12.2024	31.12.2023
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	1 375 151	395 160
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	1 375 151	395 160
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)	31.12.2024	31.12.2023
Mottatte forskuddsbetalinger ¹	186 435 275	194 761 165
Mottatte forskuddsbetalinger prosjekter	17 561 361	16 540 993
Sum mottatt forskuddsbetaling	203 996 636	211 302 158

¹ Det er i 2024 mottatt informasjon fra UDI for å kunne opprette en inngående balanse for forskuddsbetalinger mottatt av UDI knyttet til utlendingforvaltning. Utlendingssaker er komplekse saker hvor det er lang behandlingstid, UDI krever betaling før man behandler sakene og det blir derfor liggende forskuddsbetalte beløp vedrørende saker som ikke er ferdig behandlet. Informasjon om restanser har tidligere ikke vært tilgjengelig. I den nye informasjonen ser man at store deler av beløpet knytter seg til tidligere års opparbeidelse av forskudd. Det er derfor beregnet en inngående balanse på 187, 5 mill. kroner per 1.1.24 som er bokført mot mellomværende. Det er utarbeidet sammenligningstall for 2023 i noten.

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Forskuddsbetalt lønn	915 536	1 450 320
Reiseforskudd	277 500	313 553
Personallån ¹	5 228 818	4 868 224
Forskuddsbetalte leie ²	372 045 812	177 063 510
Andre forskuddsbetalte kostnader	17 763 870	15 563 037
Andre fordringer ³	77 182 010	63 832 697
Sum andre kortsiktige fordringer	473 413 546	263 091 342

¹ Politiet har en ordning med lån til ansatte. Noen av disse lånene har en løpetid over ett år og skulle således vært klassifisert som langsiktig fordring. Det er vanskelig å skille mellom langsiktige og kortsiktige lån. Disse er derfor i sin helhet klassifisert som kortsiktige.

² Økning i forskuddsbetalt leie fra 2023 kommer blant annet av økte investeringer i IT systemer.

³ Andre fordringer består av tilgodehavende fra NAV (refusjoner sykepenger og foreldrepenger).

Note 15 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2024	31.12.2023
Øvrige bankkontoer (utenfor statens konsernkontoordning)	324 876 712	348 327 651
Bankinnskudd sivil rettspleie ¹	101 247 192	98 862 262
Kontantbeholdninger	2 590 299	2 634 660
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	428 714 202	449 824 573

¹ Bankkonto sivil rettspleie er summen av innstående midler som forvaltes på vegne av skyldnere og kreditorer i henholdsvis frivillig gjeldsordning og tvangsinndrivelse. Bokføres i egen regnskapsklient, og dokumenteres separat.

Note 16 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2024	31.12.2023
Skyldig lønn	-690 328	-1 051 248
Annen gjeld til ansatte ¹	550 762 938	523 332 612
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024 ²	252 064 405	0
Avsatte feriepenger	1 584 661 897	1 535 381 700
Påløpte kostnader ³	111 075 353	237 265 804
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet, gjennomgangskontoer	2 086 341	-587 293
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel ⁴	0	136 552 115
Annen kortsiktig gjeld ⁵	2 718 588	1 873 453
Beslaglagte kontanter ⁶	324 876 712	348 327 651
Kortsiktig gjeld sivil rettspleie ⁷	101 241 899	98 827 646
Sum annen kortsiktig gjeld	2 928 797 805	2 879 922 440

¹ Avsetning fleksitid og skyldig påløpt lønn på ca. 550 mill. kroner.

² På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, er ikke resultatet av lønnsoppgjøret i 2024 utbetalt. Det er derfor gjort et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg), jf. note 2.

³ Inkludert i påløpte kostnader er periodisering av faktura med fakturadato i 2024, som ikke er behandlet før i 2025 på ca. 105 mill. kroner.

⁴ Pensjonskostnadene i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet og fakturert av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke kommer til utbetaling før i 2025.

⁵ Annen kortsiktig gjeld består av hittegods, forskudd forliksrådet og tvangssaker.

⁶ Beslaglagte kontanter. Når dom er avsagt blir de beslaglagte midlene inntektsført til Staten, alternativt tilbakeført opprinnelig eier.

⁷ Kortsiktig gjeld sivil rettspleie er summen av innstående midler, som forvaltes på vegne av skyldnere og kreditorer i henholdsvis frivillig gjeldsordning og tvangsinndrivelse. Bokføres i egen regnskapsklient, og dokumenteres separat.

Note 17 Leverandørgjeld

	31.12.2024	31.12.2023
Leverandørgjeld	1 037 107 867	461 331 727
Sum leverandørgjeld	1 037 107 867	461 331 727

Leverandørgjeld har økt med ca. 575 mill kroner fra 2023 til 2024, økt gjeld til Statens Pensjonskasse pr. 31.12. står for ca. 550 mill. kroner av økningen.

Note 18 Andre langsiktige fordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Leietakerinnskudd	800 000	800 000
Andre fordringer ¹	55,176 935	0
Sum andre kortsiktige fordringer	55 976 935	800 000

¹ Andre fordringer består av et opparbeidet tilgodehavende på leverandør av helikopter. Tilgodehavendet er opparbeidet i henhold til avtale om slik godtgjørelse ved manglende leveranse eller kapasitet på helikoptre. Det reflekteres som langsiktig fordring da motregning vil skje i forbindelse med fremtidige investeringer. Slike er foreløpig ikke tidfestet, men er ikke planlagt i løpet av nærmeste 12 måneder. Tilgodehavendet er opparbeidet over perioden 2019-2024. Beløpet er vurdert som ikke vesentlig i forhold til kravet om å omarbeide tidligere års regnskap.

POLITIETS ÅRSRAPPORT 2024

Utgitt: 15. mars 2025

Utgiver: Politidirektoratet

Bilder: Politiets fellestjenesters bildekatalog

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

RIKSADVOKATEN

ÅPEN

POD-RAPPORT 1/2025

Straffesaksbehandlingen i politiet 2024

Politidirektoratet og riksadvokaten

Serie og nummer	POD-RAPPORT 1/2025
Tittel	Straffesaksbehandlingen i politiet 2024 Politidirektoratet og riksadvokaten
Utgitt av	Politidirektoratet og riksadvokaten, Oslo
Forfattere	Politidirektoratet og riksadvokaten
Arkivreferanse	24/59477-4
Sammendrag	Politidirektoratet og riksadvokatens årsrapport om straffesaksbehandlingen i politiet oppsummerer blant annet kriminalitetsutviklingen og straffesaksbehandlingen.
Emneord	Straffesaksbehandling, Kriminalitetsutvikling
Dato	15. mars 2025
Engelsk tittel	Crime reported to the police and criminal case proceedings, 2024
Godkjent av	John-Magnus Brekken Løkenflaen, <i>seksjonssjef (Politidirektoratet)</i> Bjørn Eirik Vandvik, <i>avdelingsdirektør (Politidirektoratet)</i> Heidi Reinholdt-Østbye, <i>førstestatsadvokat (Riksadvokatembetet)</i>
ISSN	2704-0917
ISBN	978-82-8256-171-6
Lisens	CC-BY 4.0

Innhold

1	Innledning og metode	2
1.1	Bakgrunn og formål	2
1.2	Overordnede mål og kvalitetskrav for straffesaksbehandlingen	2
1.3	Politiets organisering av og kapasitet på straffesaksområdet.....	4
1.4	Metode og datagrunnlag.....	6
2	Sammendrag	7
3	Den registrerte kriminaliteten	12
3.1	Tyveri og vinningslovbrudd	14
3.2	Barne- og ungdomskriminalitet	17
3.3	Digitale anmeldelser	26
4	Straffesaksbehandlingen – hovedtrekk	28
4.1	Påtaleavgjorte saker	28
4.2	Oppklaringsprosent	31
4.3	Saksbehandlingstid.....	39
4.4	Restanser.....	42
4.5	Frifinnelser	45
5	Prioriterte kriminalitetsområder	46
5.1	Alvorlig vold og mishandling i nære relasjoner	46
5.2	Seksuallovbrudd	57
5.3	Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk	61
5.4	Økonomisk kriminalitet	62
5.5	Arbeidslivskriminalitet.....	69
5.6	Natur- og miljølovbrudd	70
5.7	Inndragning og sikring av verdier.....	72
5.8	Hatkriminalitet	75
5.9	Tilrettelagte avhør	77
6	Kapasitet.....	79
6.1	Etterforsknings- og påtalekapasiteten	79
Vedlegg A	Statistikk.....	81
Vedlegg B	Klassifiseringer i statistikken	95

1 Innledning og metode

1.1 Bakgrunn og formål

Riksadvokaten (RA) har det overordnede ansvaret for straffesaksbehandlingen og fastsetter mål og prioriteringer, samt normer for og krav til straffesaksbehandlingen, både generelt og i den enkelte sak. Politidistriktene er underlagt to styringslinjer; riksadvokat og statsadvokat i faglige spørsmål som gjelder straffesaksbehandling, og Politidirektoratet (POD) og Justis- og beredskapsdepartementet for det meste av den øvrige virksomheten (NOU 2017:5, Straffeprosessloven og politiloven). På straffesaksfeltet har POD ansvaret for at normer, krav, mål og prioriteringer gitt av riksadvokaten og statsadvokatene kan realiseres på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte gjennom ressursallokering, organisering og kompetansehevede tiltak. (jf. Hovedinstruks for politiet gjeldende fra 21. juli 2022 og RAs rundskriv nr. 3/2020 Statsadvokatenes fagledelse av politiet).

RA og POD fikk i tildelingsbrevene for 2022 i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet å gjennomføre felles resultatrapportering for straffesaksbehandlingen i politiet og har etter dette avlevert felles rapporter for første og andre tertial, samt en årsrapport. Rapportene tar utgangspunkt i den registrerte kriminaliteten. Det vil være en del kriminalitet som forblir ukjent for og ikke registrert hos politiet. For kunnskap om de reelle kriminalitetstruslene må den registrerte kriminaliteten ses i sammenheng med andre kunnskapsgrunnlag som eksempelvis politiets trusselvurderinger og Europols SOCTA. Rapporten beskriver utviklingen knyttet til enkelte sentral kvalitetsmarkører for straffesaksbehandlingen som oppklaringsprosent, saksbehandlingstid mv., men gir i begrenset grad en vurdering av kvaliteten på politiets straffesaksbehandling.

Rapporten søker å gi et overordnet kunnskapsgrunnlag for å kunne styre og vurdere innsatsen på området og vurdere behov for eventuelle resultatforbedrende tiltak. Rapporten omhandler som utgangspunkt utviklingen de siste seks år innen ulike kriminalitetsområder samtidig som den gir en nærmere beskrivelse av utvalgte prioriterte lovbrudd. Det er i hovedsak resultatene på nasjonalt nivå som omhandles. Det understrekes at resultatene i de enkelte politidistriktene på en del områder er forskjellige og at de i varierende grad følger den nasjonale utviklingen. Dette skyldes at kriminaliteten i politidistriktene er ulik, og at politidistriktene må prioritere ut ifra lokale utfordringer. Ulikhetene beror også på at politidistriktene har noe ulik organisering, ressurssetting og kompetanse på straffesaksområdet.

1.2 Overordnede mål og kvalitetskrav for straffesaksbehandlingen

Straffesaksbehandlingen skal bidra til redusert kriminalitet

Straffesaksbehandlingens hovedmål er å bidra til redusert kriminalitet gjennom en rettssikker prosess hvor etterforskningen er målrettet, effektiv og holder høy kvalitet. Riksadvokaten gir i sine årlige prioriteringsrundskriv føringer om hvilke saksområder som skal gis særlig prioritet. Prioriteringene er landsdekkende og har over flere år vært knyttet til drap og andre alvorlige voldslovbrudd som setter liv og helse i fare, herunder ildspåsettelse, vold mot barn og mishandling av nærstående, hatkriminalitet, alvorlige seksuallovbrudd samt alvorlig økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet, IKT-kriminalitet og trafikklovbrudd. Videre har lovbrudd begått av kriminelle nettverk blitt fremhevet som

særlig prioritert i de senere år. Den senere tids utviklingen med økt kriminalitet er krevende og forutsetter adekvate prioriteringer så vel som høy kompetanse og samhandling mellom ansvarlige etater.

En rekke av de krav som stilles til politiets straffesaksbehandling følger av lov og forskrift. Andre følger av innarbeidede standarder, metoder, rutiner, prosesser mv. som er nedfelt i styringsdokumenter fra riksadvokaten, fastsatt lokalt eller utviklet gjennom påtalefaglig eller politifaglig praksis. Etableringen av et fag- og utviklingsapparat i 2018 har bidratt til at standardene for hva som regnes som en god oppgaveløsning har blitt videreutviklet, formalisert og kvalitetssikret. Det er videre i riksadvokatens rundskriv RA 2/2018 Kvalitetskrav til straffesaksbehandlingen i politiet og ved statsadvokatembetene (Kvalitetsrundskrivet) oppstilt en rekke overordnede og sentrale kvalitetskrav til straffesaksbehandlingen. Fra rundskrivet gjengis følgende:

- ivareta etterforskningsplikten
- ha et hensiktsmessig omfang og ressursbruk
- medføre høy oppklaring, sakene sett under ett
- lede til en adekvat reaksjon
- etterleve de prosessuelle krav
- være tilstrekkelig effektiv (adekvat saksbehandlingstid)
- oppfylle objektivitetskravet
- ivareta fornærmede perspektivet
- virke tillitvekkende på allmennheten
- innby til et hensiktsmessig samarbeid med andre aktører
- sikre hensiktsmessig redigering, tilgjengelighet og bevisoppbevaring
- bidra til en ønsket rettsutvikling

Statsadvokatene er sentrale i kvalitetssikringen av politiets straffesaksarbeid

Etterlevelsen av normer og krav kan i begrenset grad leses ut av tilgjengelig statistikk. Kvalitetsbedømmelsen av politiets straffesaksbehandling må derfor skje konkret i den enkelte sak og vil i stor grad være skjønnsmessig. Domstolene vil gjennom sin behandling av sakene som forelegges dem være en viktig rettssikkerhetsgarantist og kvalitetssikrer av bevisvurderingene og lovanvendelsen. De regionale statsadvokatene har en sentral rolle i kvalitetssikring av politiets saksbehandling. Gjennom enkeltsakene fra politiet får de et bredt kunnskapsgrunnlag for å vurdere kvaliteten på straffesaksbehandlingen i politiet. Fagledelse i form av inspeksjoner/tilsyn og kvalitetsundersøkelser mv. gir en mer systematisert oversikt over straffesaksbehandlingen innen de ulike saksområdene.

Et viktig arbeid i 2024 var statsadvokatenes gjennomføring av en nasjonal kvalitetsundersøkelse av politiets behandling av voldtektssaker. Målet med undersøkelsen har først og fremst vært å undersøke om politiet og påtalemyndigheten behandler voldtektssaker med god kvalitet i tråd med riksadvokatens føringer. Videre har man ønsket å se om det gjennom en slik undersøkelse er mulig å finne sammenhenger mellom kjennetegn ved sakene som er anmeldt og etterforskingen av disse, og utsiktene til oppklaring av sakene. Rapporten fra undersøkelsen er p.t. ikke ferdigstilt, men undersøkelsen viser at saksbehandlingen av disse prioriterte sakene i hovedsak holder tilfredsstillende kvalitet. Men det er også avdekket behov for tiltak og innsatsfaktorer både i politi- og påtalesporet. Politidirektoratet og riksadvokaten vil i fellesskap legge en plan for oppfølging av anbefalingene.

På nasjonalt nivå har ulike former for cyberkriminalitet og etableringen av kriminelle nettverk over tid satt politiets evne til kriminalitetsbekjempelse på prøve. Riksadvokaten har derfor i løpet av 2024 iverksatt en rekke ulike fagledelsestiltak som har hatt til formål å bidra til økt bekjempelse (og oppdagelse) av både cyberrettet og cyberstøttet kriminalitet. Riksadvokaten har også gjennomført et cybertilsyn med formål å gi kunnskap om hvordan de cyberrettede straffesakene blir håndtert i politidistriktene. Herunder om sakene blir prioritert i tråd med riksadvokatens føringer og påtaleavgjøres med rett begrunnelse, samt om politiet og påtalemyndigheten har tilstrekkelig kunnskap om digitale spor og sporsikring. Resultatene fra tilsynet vil utgjøre et sentralt kunnskapsgrunnlag for videre fagledelsestiltak innen dette saksområdet i 2025.

Det er videre gjennomført en rekke lokale inspeksjoner i ulike politidistrikt initiert av de regionale statsadvokatembetene. Som eksempler kan nevnes at flere statsadvokatembeter har hatt inspeksjon/tilsyn av Felles straffesaksinntak (FSI) med formål å kontrollere om anmeldte saker gis riktig prioritet. Det er videre i foretatt lokale inspeksjoner av spesifikke saksområder som grove narkotikalovbrudd, økonomi, miljø og inndragning, vold i nære relasjoner mv. Der det er avdekket forbedringspunkter blir dette fulgt opp gjennom konkrete pålegg fra statsadvokatene til politidistriktene samt målrettet fagopplæring.

Andre sentrale fagledelsestiltak som gjennomføres regelmessig for å styrke og bidra til kvalitet i politiets straffesaksbehandling er statsadvokatenes deltakelse i årlig obligatorisk opplæring og erfaringslæring i politidistriktene. I regi av riksadvokaten har det i 2024 blitt gjennomførte et nasjonalt opplæringsopplegg om legalitetskontroll for samtlige av landets påtalejurister. Målet med opplæringen har vært å bevisstgjøre deltakerne på sin rolle som legalitetskontrollør, herunder hvordan avdekkede feil og mangler bør følges opp. I regi av riksadvokaten er det videre gjennomført nasjonal opplæring i politidistriktene om internasjonalt rettslig samarbeid.

Riksadvokaten ble ved lov 122/2021 Om endringer i straffeprosessloven mv. (aktiv saksstyring mv.) gitt fullmakt til å gi generelle bestemmelser om delegasjon av påtalekompetanse til politiet. I riksadvokatens rundskriv 2/2020 Påtalekompetanse gis det nærmere direktiver om hvilke saker som politiet er delegert tiltalekompetanse i mv. Flere statsadvokatembeter rapporterer at det fremdeles er for tidlig å si noe generelt og konkluderende om virkningene av regelendringene som trådte i kraft dels i 2022 og 2023, men rapporterer at erfaringene så langt tyder på at kvaliteten på saksbehandlingen i de delegerte sakene i hovedsak er tilfredsstillende.

1.3 Politiets organisering av og kapasitet på straffesaksområdet

Etterforsknings- og påtaleressursene i politidistriktene er fordelt mellom geografiske driftsenheter og felles enhet for etterforskning. Fellesenheter har ansvar for saker innenfor spesifikke sakstyper, og et distriktovergripende ansvar for å bistå i andre saker uansett hvor i politidistriktet sakene oppstår for å sikre kvalitet og effektivitet i etterforskningen. De geografiske enhetene har etterforskningsansvar for saker som ikke behandles av fellesenheter, og som faller inn under deres geografiske virkeområde. Disse enhetene håndterer saker av svært ulik karakter og med ulik alvorlighetsgrad, herunder kriminalitetstypene trafikk, narkotika, vinning og vold.

Når det gjelder den nærmere fordelingen av saksansvaret mellom de funksjonelle driftsenhetene og de geografiske enhetene legger Nasjonal straffesaksinstruks,

utarbeidet av riksadvokaten og Politidirektoratet i fellesskap, føringer for hvilke saker som normalt skal plasseres i de funksjonelle driftsenhetene under henvisning til krav om tilstrekkelig kompetanse og ensartet praksis. Flere distrikter har i tillegg lokale saks- og trekkinstrukser som utfyller den nasjonale straffesaksinstruksen.

Robuste etterforskmiljøer med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse er avgjørende for å møte de mange og krevende kriminalitetsutfordringene distriktene står overfor på en adekvat og forsvarlig måte. I tillegg krever flere sakstyper at innsatsen både omfatter politifaglig og påtalefaglig spisskompetanse for at sakene skal behandles effektivt, slik at sentrale rettsikkerhetsgarantier blir ivarettatt.

Stor ressursbruk på få, men alvorlige saker

Nærmere 5 500 årsverk, eller i underkant av 40 prosent av politiets årsverk er dedikert til straffesaksbehandlingen. Politiet gjennomført i 2019 en nasjonal undersøkelse av politiets kapasitet på straffesaksområdet med bakgrunn i tilgjengelige ressurser og straffesaksvolum. Undersøkelsen ble med visse justeringer gjentatt i 2024 med utgangspunkt i tallmateriale fra 2023. Undersøkelsen innebærer en detaljert kartlegging av politiets tidsbruk i de ulike fasene av en straffesak, og gir nedbrytninger av politiets kapasitet (årsverk og arbeidstimer) etter blant annet ulike typer lovbrudd og ulike politidistrikter. Undersøkelsen viser, dersom man holder tilgjengelige årsverk/timeverk opp mot volumet av straffesaker at politiet i 2023 i gjennomsnitt hadde 18,6 timer tilgjengelig til å behandle en straffesak, mot 17,3 timer i 2019.

Det er imidlertid store variasjoner knyttet til antall gjennomførte aktiviteter og tidsbruk i ulike straffesaker. Saker definert som svært alvorlige (drap, seksuallovbrudd mot barn under 16 år, grove narkotika- og dopinglovbrudd, voldtekt og mishandling i nære relasjoner) har et langt høyere faktisk anvendt timeantall enn gjennomsnittet for saksporteføljen totalt sett. Samlet sett viser undersøkelsen at de mest alvorlige sakene i 2023 la beslag på 34,1 prosent av politiets tilgjengelige kapasitet innen straffesaksområdet til tross for at sakene kun utgjorde 2,4 prosent av politiets samlede straffesaksportefølje. I 2019 var resultatene henholdsvis 33,3 og 2,7 prosent.

33,2 prosent av politiets tidsbruk på straffesaksområdet var i 2023 knyttet til andre alvorlige saker (andre seksuallovbrudd, alvorlig økonomisk kriminalitet, annen vold, hatkriminalitet, grovt tyveri og ran). Disse sakene utgjorde 14,1 prosent av det samlede straffesaksvolumet mot 14,4 prosent i 2019, hvor den samlede tidsbruken utgjorde 29,7 prosent. De alvorlige sakene er høyt prioritert og skal alle undergis en adekvat og grundig etterforskning av høy kvalitet.

Gjenværende tilgjengelig tid eller kapasitet, dvs. 32,7 prosent, ble benyttet til de øvrige sakene (mengdesakene), som i 2023 utgjorde 83,5 prosent av det samlede straffesaksvolumet, mot 82,6 prosent i 2019. Selv om disse sakene, som blant annet omfatter mindre alvorlige vinnings-, økonomi-, trafikk- og narkotikalovbrudd, har økt i omfang de siste årene er politiets forholdsmessige tidsbruk knyttet til saks kategorien redusert fra 37 prosent i 2019 til 32,7 prosent i 2023. Ressursinnsatsen i en del av disse sakene blir nødvendigvis begrenset, og for flere av lovbruddene innen kategorien "mengdesaker" ses en fallende oppklaringsprosent, og en relativ stor andel av sakene henlegges uten etterforskning. Dette gjelder eksempelvis for bedrageri og mindre alvorlige tyverier.

Se kapittel 6 for en nærmere beskrivelse av politiets kapasitet.

1.4 Metode og datagrunnlag

Statistikken i rapporten og tallgrunnlaget som ligger til grunn for beskrivelser og analyser er i all hovedsak hentet fra politiets straffesaksregister (Strasak). Ettersom informasjonen som ligger i straffesaksregisteret blir kontinuerlig oppdatert er statistikken for første tertial som hovedregel *fryste tall* som speiler informasjonen i registeret pr. 1. januar etter statistikkåret. De fryste tallene gir et best mulig sammenligningsgrunnlag på tvers av år, og det fremgår eksplisitt av tabeller, figurer og beskrivelser dersom statistikken er beregnet ut ifra andre målepunkter.

I tidligere rapporter har statistikk og analyser beskrevet den siste femårsperioden. Ettersom straffesaksresultatene for 2020 og 2021 på flere måter ble påvirket av covid 19-pandemien er disse årene ikke fullt ut sammenlignbare med senere års resultater. I denne rapporten er det i statistikk og analyse derfor tatt utgangspunkt i de siste seks årene slik at første år i tidsserien er upåvirket av covid 19-pandemien. Der det er analytisk nødvendig for å belyse trender og utviklinger i den registrerte kriminaliteten er lengre tidsserier benyttet. For å gi mest mulig robuste sammenligningsgrunnlag er straffesaksresultatene for 2024 i hovedsak sammenlignet med gjennomsnittet for den foregående femårsperioden. Vurderinger av trender og utvikling i de registrerte straffesakene, er som utgangspunkt knyttet til landet som helhet. Forskjeller i politidistriktenes resultater er fremhevet på enkelte områder. I de tekstlige beskrivelsene av straffesaksbehandlingen er det kun unntaksvis synliggjort tabeller – se vedlegg A for [mer detaljert statistikk](#) på områdene som er beskrevet i rapporten.

Det kan forekomme feil og mangler i statistikken. Der det er kjente kvalitetsutfordringer med datagrunnlag og statistikk er dette omtalt og hensyntatt i beskrivelser og analyser.

Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider de offisielle norske kriminalstatistikkene,¹ mens statistikken som fremgår av denne rapporten er basert på politiets driftsstatistikk. SSBs kriminalstatistikker har i langt større grad enn politiets driftsstatistikk gjennomgått kvalitetskontroller. SSBs offisielle kriminalstatistikk har imidlertid kun helårstall, og politiets driftsstatistikk er derfor eneste kilde til periodevis statistikk innenfor enkeltår. Merk at det etter ikrafttredelsen av ny straffelov 1. oktober 2015 er forskjeller i hvordan SSB og politiet grupperer ulike typer lovbrudd,² og det er for eksempel ikke et 1:1-forhold mellom SSBs klassifisering av *vold og mishandling* og politiets klassifisering av *voldslovbrudd*. Se vedlegg B for [klassifiseringen av lovbrudd](#) som er benyttet i denne rapporten.

¹ Se [SSBs statistikkområde Kriminalitet og rettsvesen](#), som omfatter fire faste årsstatistikker basert på registerdata fra justissektoren, samt statistikk om utsatthet og uro for lovbrudd som inngår som en modul i den [EU-forordnede](#) levekårsundersøkelsen. Hvem som er ansvarlig for å utarbeide offisielle statistikker og innholdet i statistikkene er definert i [Nasjonalt program for offisiell statistikk](#).

² Se SSBs klassifisering av [lovbruddstyper](#) og hvilke [statistikkgrupper/straffebestemmelser som inngår i de ulike lovbruddstypene](#). For politiets klassifisering av lovbrudd, se [klassifiseringer av statistikken](#) i vedlegg A. Se også SSBs artikkel [De nye kriminalstatistikkene](#) som redegjør for hvordan ikrafttredelsen av ny straffelov påvirker de offisielle kriminalstatistikkene.

2 Sammen drag

Økt kriminalitet setter etterforskningskapasiteten under press

De siste årenes tendens til økning i den registrerte kriminaliteten er videreført i 2024. Økningen knytter seg særlig til flere anmeldte vinnings- og økonomilovbrudd, som i stor grad gjelder tyveri og bedrageri. Det er samtidig en økning av flere alvorlige og særlig prioriterte lovbrudd som krever stor etterforskningsinnsats. Andelen saker klassifisert som svært alvorlig og alvorlig utgjør i overkant av 16 prosent av den registrerte kriminaliteten. Avdekking og etterforskning av slik kriminalitet forutsetter en målrettet og kompetent innsats i etterforskningssporet så vel som på etterretningssiden, og vel 67 prosent av politiets kapasitet på straffesaksområdet benyttes til å behandle disse sakene.³

Erfaringen tilsier at stadig flere sakstyper krever både politi- og påtalefaglig spisskompetanse for at sakene skal kunne behandles med på en måte som ivaretar sentrale rettsikkerhets- og kvalitetskrav. Økt digitalisering av samfunnet setter også nye krav til politiet da digitale verktøy i stadig større grad benyttes ved gjennomføring av ulike lovbrudd. Denne utviklingen forutsetter nye metoder samt økt kompetanse i politiet. Samtidig gir økt digitalisering og økt bruk av kunstig intelligens muligheter for en mer effektiv straffesaksbehandling som det er viktig at politiet nyttiggjør seg av når etterforskningskapasiteten – som nå – settes under press.

Den senere tids kriminalitetsutvikling er krevende og ressursituasjonen nødvendiggjør adekvate prioriteringer så vel som høy kompetanse, effektiv organisering og god samhandling mellom etatene for å sikre at straffesaksbehandlingen holder høy kvalitet. Den høyere påtalemyndighet har iverksatt et viktig arbeid for å styrke sin fagledelse av politiet fremover, og slik bidra til en positiv utvikling. Innsatsen innebærer flere personellressurser både ved Riksadvokatembetet og de regionale statsadvokatembetene som skal arbeide med fagledelse. Videre har riksadvokaten og Politidirektoratet etablert et mer strukturert samarbeid på straffesaksfeltet som skal danne grunnlag for prioritering av egne og felles innsatsfaktorer, samordnet resultatoppfølging mv. for å målrette og effektivisere innsatsen.

Flere anmeldte lovbrudd

I løpet av 2024 ble det anmeldt i overkant av 342 100 lovbrudd, som er 4,1 prosent eller nesten 13 400 flere anmeldelser enn i 2023. Sammenlignet med gjennomsnittlig antall anmeldelser i 2019-2023 er økningen på 12,1 prosent.

Det er i størst grad de anmeldte **vinnings- og økonomilovbruddene** som har bidratt til økningen. For disse kriminalitetstypene er det i 2024 henholdsvis 4,8 og 12,1 prosent flere anmeldelser enn året før, og samlet sett utgjorde disse kriminalitetstypene 46 prosent av de anmeldte lovbruddene. Denne utviklingen påvirker resultatene for straffesaksbehandlingen, og omtales nærmere blant annet i kapittel 4. I 2024 ble det registrert litt over 85 400 unike ofre for vinningslovbrudd og nesten 27 400 ofre for økonomilovbrudd. Det innebærer at et meget stort antall personer og/eller foretak er direkte rammet av denne kriminaliteten.

I 2024 er det også en økning i antall registrerte **voldslovbrudd**, med 1 500 eller 4,4 prosent flere anmeldelser enn året før. Ser vi disse straffesakene opp mot gjennomsnittet for de fem foregående år er økningen på 11,6 prosent. I voldsanmeldelsene i 2024 var

³ Jf. politiets kapasitetsundersøkelse 2024

det i overkant av 28 500 unike fornærmede. Det ble i 2024 begått flere alvorlige drap og drapsforsøk, og det ses en økning i trusler og bruk av skytevåpen. Anmeldelsene av de alvorlige voldstypene grov kroppskrenkelse, kroppsskade og grov kroppsskade er i 2024 på tilnærmet samme nivå som i 2023. Sammenlignet med gjennomsnittet for de fem foregående år er det en økning på nesten 12 prosent. Antall anmeldelser som ved årsslutt var vurdert som mishandling i nære relasjoner viser en økning på nesten 13 prosent fra året før, og samtidig en vesentlig økning fra tidligere år.

Samtidig med økningen i voldsanmeldelser er det i 2024 registrert flere anmeldelser av hensynsløs adferd, og de nesten 9 500 anmeldelsene tilsvarer en økning på 8,7 prosent fra året før. Det er også registrert drøyt 21 prosent flere **brudd på kontakt- og besøksforbud** enn i 2023. At det har vært en økning i anmeldte brudd henger imidlertid sammen med at det i 2024 har vært en betydelig økning i ilagte kontakt- og besøksforbud. Dette gjelder også kontakt- og besøksforbud med elektronisk kontroll. En stor andel av kontakt- og besøksforbudene er ilagt i forbindelse med straffesaker som gjelder mishandling i nære relasjoner, trusler og kroppskrenkelser.

Antall anmeldte **seksuallovbrudd** har siden 2021 vært svakt fallende, og tendensen videreføres i 2024 med 3,4 prosent færre anmeldelser enn året før. Sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2019-2023 er nedgangen på nesten 3 prosent. Nedgangen gjelder de fleste typer seksuallovbrudd, deriblant **voldtekt** og **voldtekt av barn under 14 år**. I alt 5 100 unike fornærmede knyttes til de anmeldte seksuallovbruddene i 2024. Se kapittel 5.2 for nærmere beskrivelser av straffesaker som gjelder seksuallovbrudd.

Økt trussel fra organiserte kriminelle nettverk

Internasjonale kriminelle nettverk står bak alvorlig og samfunnstruende kriminalitet og utgjør en betydelig og økende trussel også i Norge. Innsatsen mot disse nettverkene synliggjøres i liten grad i tilgjengelig statistikk, men flere miljøer har i 2024 vært under etterforskning. Det er i 2024 falt dom mot flere personer fra disse miljøene, hvor de er ilagt lange fengselsstraffer og betydelige inndragningskrav. Det er tett samhandling mellom politidistriktene og Kripos i innsatsen mot nettverkene samtidig som etterforskningen i sakene forutsetter et tett og godt internasjonalt politisamarbeid.

I 2024 er det registrert en vesentlig økning i anmeldelser av grove narkotikalovbrudd. Dette er lovbrudd som i stor grad begås av kriminelle nettverk. Det er i 2024 registrert litt over 1 000 grove narkotikalovbrudd, som innebærer en økning på vel 21 prosent fra året før.

Stortinget har i 2024 besluttet en varig tildeling av midler til politiet for å styrke innsatsen mot de kriminelle nettverkene. POD og riksadvokaten har i fellesskap høsten 2024 arbeidet for å operasjonalisere innsatsen, herunder hvilke miljøer som skal prioriteres. Det er et mål at politiet til enhver tid skal ha pågående tiltak mot de prioriterte aktørene for å bidra til en varig svekkelse av nettverkernes utbredelse og virksomhet. Kripos koordinerer og leder innsatsen, og melder allerede om økt aktivitet i politidistriktene.

Vedvarende høyt nivå av anmeldt barne- og ungdomskriminalitet

Den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten er noe redusert i 2024. De 21 700 anmeldte forholdene i 2024 der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år tilsvarer en reduksjon på fem prosent fra året før. Til tross for siste års reduksjon er det samlede nivået av barne- og ungdomskriminalitet vesentlig høyere enn i årene før 2023: i 2024 var det hele 25 prosent flere anmeldte forhold mål mot gjennomsnittet for årene 2019–

2022. Når vi også tar høyde for befolkningsveksten over tid må vi tilbake til 2010 for å finne et enkeltår med større omfang av anmeldt barne- og ungdomskriminalitet enn i 2024.

Likevel er det fremdeles slik at de aller fleste barn og unge ikke blir anmeldt for lovbrudd. De 11 200 unike personene under 18 år som ble anmeldt i løpet av 2024 utgjør drøyt to prosent av denne delen av befolkningen.⁴ Av alle barn og unge som ble anmeldt i 2024 hadde 70 prosent ingen anmeldelser i foregående fem år, og blant de unike gjerningspersonene i 2024 ble dessuten 70 prosent kun registrert med ett forhold. Samtidig står en liten gruppe personer for svært mange lovbrudd: i 2024 ble 230 barn og unge anmeldt for ti eller flere forhold – som til sammen omfattet 4 100 forhold. Dette innebærer at to prosent av gjerningspersonene stod for nesten 19 prosent av forholdene.

Flere lovbrudd anmeldes via politiets nettsider

I 2024 ble i overkant av 90 300 anmeldelser levert via anmeldelsesløsningen på politiet.no, noe som utgjør 26,4 prosent av alle anmeldelser. Både i antall og prosentandel av de anmeldte sakene utgjør dette en markert økning fra tidligere år. Utviklingen skyldes dels en økning i de lovbrudd som kan anmeldes digitalt – i hovedsak tyveri og skadeverk – samtidig som den digitale anmeldelsesportalen er bedre tilrettelagt og mer tilgjengelig enn tidligere. Til sammen ble 86 100 vinningslovbrudd eller skadeverk anmeldt via politiet.no i 2024. Det utgjør 75,7 prosent av alle vinnings- og skadeverkanmeldelser der en person er registrert som fornærmet.

Videreutviklingen av politiets digitale tjenester overfor innbyggerne inngår som en del av en bredere satsing på produksorientert utvikling i politiet. I slutten av 2024 ble en nyutviklet anmeldelsesløsning tilgjengelig for foretak. Denne løsningen skal etter hvert også erstatte dagens anmeldelsesløsning for privatpersoner, og vil kunne utvides slik at flere typer lovbrudd kan anmeldes digitalt.

Flere påtaleavgjørelser enn foregående år

I 2024 ble det for landet som helhet fattet i overkant av 340 200 påtaleavgjørelser. Dette er en økning på 1,6 prosent (nærmere 5 500 avgjørelser) sammenlignet med 2023, og må ses i sammenheng med et økt antall registrerte anmeldelser.

Antall påtaleavgjørelser i 2024 er noe lavere enn antallet registrerte anmeldelser, noe som har medført en økning i **restanser**, dvs. ikke påtalebehandlede saker eldre enn tre måneder. Økningen er totalt på litt over 3 700 saker/14 prosent sammenlignet med 2023. Ses det kun på saker eldre enn 12 måneder har beholdningen økt med nærmere 38 prosent fra året før, eller vel 1 770 saker. Til tross for økning i antall saker er resultatene innenfor de fastsatte målkravene, som innebærer en restansegrad på ti og to prosent av anmeldte saker for saker eldre enn henholdsvis tre og tolv måneder.

Saksbehandlingstiden går fortsatt ned

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte saker var i 2024 på 54 dager. Dette er en reduksjon på to dager sammenlignet med 2023 og hele 48 dager sammenlignet med 2019. For de oppklarte sakene er saksbehandlingstiden 86 dager i 2024, noe som gir en reduksjon på tre dager fra 2023 og 11 dager sammenlignet med 2019.

⁴ Ettersom barn under 10 år kun unntaksvis blir registrert som mistenkte i straffesaker er andelen beregnet for aldersgruppen 10-17 år. Pr. 1. januar 2024 var det registrert 532 300

Saksbehandlingstiden for integritetskrenkende lovbrudd skal søkes redusert, i henhold til riksadvokatenes prioriteringsskriv for 2024. Saksbehandlingstiden for alle påtaleavgjorte voldslovbrudd er imidlertid på tilnærmet samme nivå som i 2023, med et gjennomsnitt på 107 dager i 2023 og 105 dager i 2024. Også de oppklarte voldslovbruddene har tilnærmet samme saksbehandlingstid, med 123 dager i 2023 og 122 dager i 2024. For seksuallovbruddene er saksbehandlingstiden noe redusert. For alle påtaleavgjorte seksuallovbrudd er den redusert fra 175 dager i 2023 til 168 dager i 2024, mens den for de oppklarte sakene er redusert fra 200 til 190 dager.

Fallende oppklaringsprosent

Oppklaringsprosenten for den **totale saksporteføljen** har over tid vært fallende, noe som er videreført i 2024. Det registreres et fall fra 42 til 40 prosent fra 2023 til 2024. Sammenlignet med 2019 ses et fall på hele 11 prosentpoeng.

Årsaken til fallende oppklaringsprosent for den totale saksporteføljen antas å være sammensatt. En årsak er endringer i kriminalitetsbildet da oppklaringspotensialet for de ulike kriminalitetstypene er svært ulikt på grunn av lovbruddenes karakter, bevisbilde, tilgjengelig informasjon, ressursinnsats og organisering mv. Antall vinningslovbrudd har økt i den senere tid og utgjør en stadig større andel av de anmeldte og påtaleavgjorte saker. Mange av vinningslovbruddene har lavt oppklaringspotensial og i en presset ressursituasjon blir en stor andel av sakene henlagt uten reell etterforskning og med en raskt fallende oppklaringsprosent som konsekvens. Oppklaringsprosenten for vinningslovbruddene er falt fra 22 prosent i 2019 til 16 prosent i 2024. Ettersom vinningslovbruddene utgjør en stadig større andel av de anmeldte og påtaleavgjorte sakene vil utviklingen for denne kriminalitetstypen i stor grad påvirke resultatene for den samlede saksporteføljen.

I samme periode har også oppklaringsprosenten for økonomilovbruddene falt, fra 35 til 18 prosent. Samtidig har også anmeldelser av slike lovbrudd økt i omfang og utgjør en større andel av de påtaleavgjorte sakene enn tidligere. Økning i antall økonomilovbrudd skyldes i hovedsak flere anmeldelser knyttet til digitale bedragerier. Dette er saker med lavt oppklaringspotensial og kun 15 prosent av denne sakstypen ble oppklart i 2024. Også endringene knyttet til økonomilovbruddene har i relativt stor grad påvirker utviklingen for den totale saksporteføljen.

De mest alvorlige lovbruddene har samlet sett ikke hatt et tilsvarende fall i oppklaringsprosenten, og i 2024 ble 48 prosent av disse sakene oppklart. Det er en større andel enn den gjennomsnittlige oppklaringsprosenten for den samlede porteføljen. Men også for en del av de særskilt **prioriterte lovbruddene** er det i den senere tid registrert redusert oppklaringsprosent. Eksempelvis er oppklaringsprosenten for **mishandling i nære relasjoner** redusert fra 29 prosent i 2019 til 23 prosent i 2024, mens **grov kroppskrenkelse og kroppsskade** (samlet) i samme tidsrom er redusert fra 54 til 49 prosent. POD og RA har i fellesskap besluttet å iverksette tiltak i form av resultatkrav for disse kriminalitetsområdene. For 2025 er det således innført et nasjonalt resultatmål om å øke oppklaringsprosenten på nasjonalt nivå til minimum 25 for mishandling i nære relasjoner og til 50 for alvorlig vold.

Oppklaringsprosenten for seksuallovbruddene er i 2024 på 56 prosent, som er tilnærmet likt med 2023 (55 prosent). Sammenlignet med 2019 (63 prosent) registreres imidlertid et fall. Innen denne sakstypen utmerker saker om voldtekt av barn (under 14 år) seg med en positiv økning av oppklaringsprosenten fra 66 prosent i 2019 til 75 prosent i 2024. I de fire foregående årene har oppklaringsprosenten for disse

lovbruddene variert mellom 69 og 77 prosent. Når det gjelder voldtekt (ekskl. straffelovens bestemmelser om voldtekt av barn under 14 år) har oppklaringsprosenten imidlertid vært fallende, fra et gjennomsnitt på snaut 32 prosent i perioden 2019–2023 til 26 prosent i 2024.

Det presiseres at det i mange av sakene som i politiets statistikker ender som ikke oppklart kan være nedlagt omfattende arbeid av høy kvalitet. Strafferettens strenge beviskrav fører i mange tilfeller til at bevisene, til tross for omfattende etterforskning, ikke er sterke nok og sakene må henlegges etter bevisets stilling eller mangel på opplysninger om gjerningspersonen(e).

Antall saker avgjort med dom går ned

Nærmere 48 800 forhold er i 2024 avgjort ved dom, hvorav nærmere 45 500 er fellende og 3 300 er frifinnende, som innebærer at 7 prosent av forholdene endte med frifinnelse. Samlet sett er dette 2 750 færre forhold avgjort ved dom enn året før. Nedgangen må ses i sammenheng med det videre fallet i oppklaringsprosent, som i utgangspunktet gir et redusert antall positive påtaleavgjørelser, herunder tiltalebeslutninger som bringes inn for domstolene for avgjørelse.

En frifinnelsesprosent for hele saksporteføljen på 7 prosent er på samme nivå som foregående år. Det er imidlertid flere sakstyper med krevende bevisbilder som eksempelvis seksuallovbrudd og mishandling i nære relasjoner som har en høyere frifinnelsesprosent. I 2024 var frifinnelsesprosenten for voldtektssakene (ekskl. voldtekt av barn under 14 år) mellom 38 og 39 prosent, mens den for saker som gjaldt mishandling i nære relasjoner var nærmere 27 prosent.

Flere rettskraftige inndragningskrav

I løpet av 2024 ble det registrert nesten 15 500 rettskraftige inndragninger etter inndragningshjemlene i straffeloven.⁵ Inndragningene i 2024 utgjør en økning på 22 prosent fra året før, og omtrent dobbelt så mange som gjennomsnittlig antall inndragninger i perioden 2019–2021. Inndragningene i 2024 gjaldt beløp og verdier for til sammen 324 millioner kroner, som innebærer mer enn en dobling fra året før og en betydelig økning sammenlignet med de fleste foregående år.⁶ Økokrims inndragningsløft og ordningen med inndragningsspesialister og -jurister i politidistriktene synes å ha bidratt positivt til den utviklingen som nå registreres.

⁵ Statistikken gjelder rettskraftig inndragning av utbytte, inndragning av gjenstand og utvidet inndragning, jf. strl. 2005 §§ 67–69 og strl. 1902 §§ 34, 34a og 35.

⁶ I 2020 gjaldt én konkret rettskraftig inndragning et svært høyt beløp (825 millioner kroner), noe som påvirker statistikken for 2020, og sammenligninger på tvers av år, i stor grad.

3 Den registrerte kriminaliteten

Hovedtrekk ved anmeldelsene

I løpet av 2024 ble det anmeldt i overkant av 342 100 lovbrudd.⁷ Som det fremgår av tabell 3.1 er det 4,1 prosent eller nærmere 13 400 flere anmeldelser enn året før, og en økning på 12,1 prosent sammenlignet med gjennomsnittlig antall anmeldelser i årene 2019–2023.

Ettersom straffesaksresultatene for årene 2020–2022 i vesentlig grad ble påvirket av pandemien og smittevernsbestemmelser utgjør denne perioden et ikke hensiktsmessig sammenligningsgrunnlag. Anmeldelsene i 2024 ligger imidlertid på et høyere nivå enn gjennomsnittet for fireårsperioden før pandemien (2016–2019). Dette gjelder også når vi tar hensyn til befolkningsveksten fra denne perioden og frem til 2024.⁸ Vi må tilbake til 2016 for å finne et enkeltår med flere anmeldelser pr. 1 000 innbyggere enn i 2024.⁹

Tabell 3.1 Anmeldte lovbrudd, etter kriminalitetstype. 2019–2024¹⁰

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- endring mot 2023	Prosent- endring mot gj.snitt 2019- 2023	Andel 2024
Vinningslovbrudd	101 402	92 932	84 809	105 090	118 118	123 781	4,8 %	23,2 %	36,2 %
Trafikklovbrudd	52 569	55 504	52 399	55 334	55 239	54 577	-1,2 %	0,7 %	16,0 %
Annen kriminalitet	38 450	37 808	38 158	38 214	40 139	42 614	6,2 %	10,5 %	12,5 %
Voldslovbrudd	33 034	30 722	29 100	32 449	34 052	35 564	4,4 %	11,6 %	10,4 %
Økonomilovbrudd	27 055	24 411	24 164	27 634	30 680	34 405	12,1 %	28,4 %	10,1 %
Skadeverk	17 284	21 050	19 603	19 378	22 431	21 526	-4,0 %	7,9 %	6,3 %
Narkotikalovbrudd	31 320	28 594	19 808	16 805	17 737	19 351	9,1 %	-15,3 %	5,7 %
Seksuallovbrudd	6 748	6 874	8 006	7 391	7 471	7 219	-3,4 %	-1,1 %	2,1 %
Miljølovbrudd	2 168	2 629	2 645	2 254	2 026	2 229	10,0 %	-4,9 %	0,7 %
Arbeidsmiljølovbrudd	791	763	820	769	881	872	-1,0 %	8,3 %	0,3 %
Anmeldte lovbrudd, i alt	310 821	301 287	279 512	305 318	328 774	342 138	4,1 %	12,1 %	100 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

⁷ I tillegg til anmeldelser, enten inngitt fra fornærmet/publikum eller initiert av politiet selv, kan politiet opprette såkalte "undersøkelsessaker". Noen slike undersøkelsessaker fører til opprettelse av straffesaker, men majoriteten av undersøkelsessakene avgjøres utenfor straffesaksspolet. I 2024 ble det registrert nærmere 11 600 undersøkelsessaker. Brann og ulykker (29 prosent), savnet-saker (13 prosent) og mistenkelig dødsfall (20 prosent) er de vanligste sakstypene. De registrerte undersøkelsessakene i 2024 er flere enn i de foregående fem årene, men færre enn tilsvarende periode i 2016–2018.

⁸ Per 1. januar 2024 var det 5 550 200 innbyggere i Norge, som tilsvarer en befolkningsvekst på 336 200 personer siden 1. januar 2016. Gjennomsnittet for perioden 2016–2019 var 5 274 000 innbyggere. Se [SSBs befolkningsstatistikk](#), statistikkbanktabell 07459.

Ved bruk av kriminalstatistikk over lengre tidsperioder bør det av hensyn til sammenlignbarhet gjøres beregninger per 1 000 innbyggere. Anmeldelsene i 2024 tilsvarer 61,6 anmeldte lovbrudd per 1 000 innbyggere. Det korresponderende tallet for perioden 2016–2019 var 60,9 anmeldelser per 1 000 innbyggere.

⁹ Selv om det ble anmeldt færre lovbrudd i 2016 (337 111) enn i 2024 (342 138), var det 64,7 anmeldte lovbrudd per 1 000 innbyggere i 2016 – mot 61,6 i 2024.

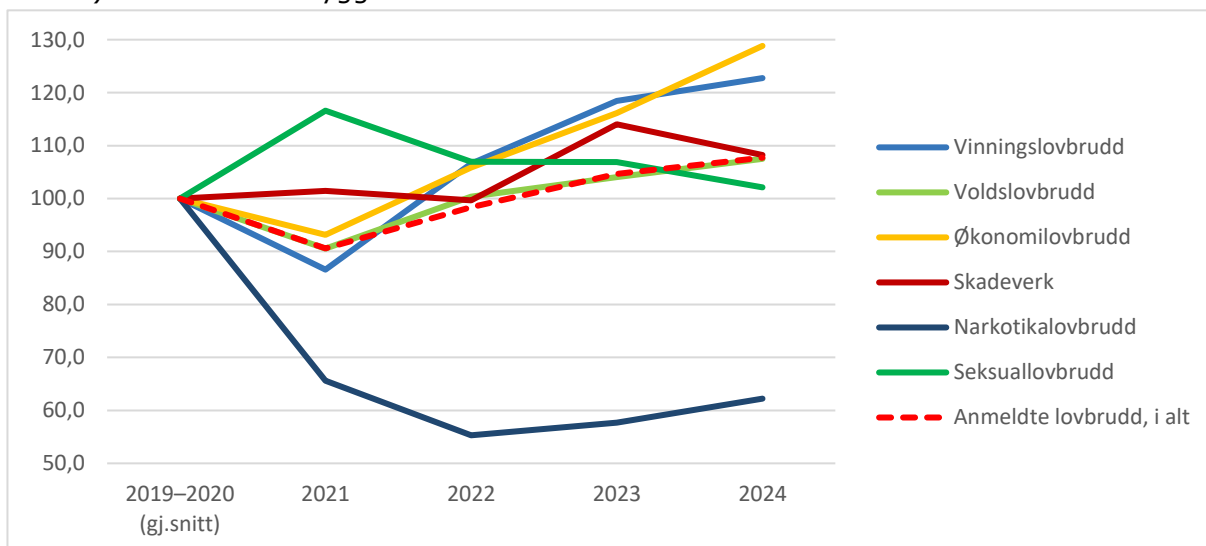
¹⁰ For mer detaljert statistikk fordelt på type lovbrudd, se [tabellen over anmeldte lovbrudd](#) i vedlegg A.

Tyverier og bedragerier driver kriminalitetsutviklingen

I løpet av 2024 ble det anmeldt nærmere 123 800 tyverier og andre vinningslovbrudd, samtidig som det ble opprettet 34 400 straffesaker for ulike økonomilovbrudd, som i all hovedsak dreier seg om bedragerier.¹¹ For begge disse kriminalitetstypene har det vært en vesentlig økning fra samme periode året før, og sammenlignet med den foregående femårsperioden er ble det i 2024 anmeldt 22,4 prosent flere vinningslovbrudd og 28,4 prosent flere økonomilovbrudd.

Som illustrert i figur 3.1 er det utviklingen for vinnings- og økonomilovbruddene som i størst grad har bidratt til den samlede økningen i anmeldte lovbrudd de siste seks årene. I 2024 ble det registrert nesten 9 400 – eller 6,3 prosent – flere anmeldte vinnings- eller økonomilovbrudd enn året før, og denne økningen tilsvarer 70 prosent av den samlede økningen i anmeldte lovbrudd. Samlet sett utgjorde vinnings- og økonomilovbruddene 46 prosent av alle anmeldte lovbrudd i 2024. Utviklingen for økonomilovbrudd er nærmere beskrevet i [kapittel 5](#).

Figur 3.1 Anmeldte lovbrudd, etter utvikling fra gjennomsnitt for 2019–2020 (referanseår = 100). Per 1 000 innbyggere. 2019–2024¹²

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak, JUS065), Statistisk sentralbyrå (statistikkbanktabell 07459)

I løpet av 2024 ble det også anmeldt nærmere 35 600 voldslovbrudd, som er 4,4 prosent flere enn året før. De drøyt 7 200 anmeldte seksuallovbruddene innebærer på den annen side en reduksjon på nesten 3,5 prosent fra 2022. Se kapittel 5 for en nærmere redegjørelse for utviklingen innenfor [prioriterte kriminalitetsområder](#). Etter at det over mange år var betydelige reduksjoner i anmeldte narkotikalovbrudd, ble det i 2024 registrert 19 300 slike anmeldelser, som tilsvarer en økning på 9,1 prosent fra året før. Denne økningen gjelder i sin helhet narkotika- og dopinganmeldelser etter straffelovens bestemmelser, mens anmeldte brudd på legemiddeloven er noe redusert fra året før. Som beskrevet i [straffesaksrapporten for 2023](#) har en stor andel av anmeldelsene etter legemiddeloven en knytning til et sakskompleks som inkluderer ruspåvirket kjøring.

¹¹ Kriminalitetstypen *Økonomi* er dominert av bedragerier, og de nærmere 29 500 anmeldte bedrageriene i 2024 utgjorde nærmere 86 prosent av anmeldelsene i denne kriminalitetstypen. Til sammenligning var gjennomsnittlig bedrageriandel for årene 2020–2023 i underkant av 81 prosent, mens tilsvarende andel i perioden 2016–2019 var snaut 74 prosent.

¹² For å justere utviklingen for befolkningsvekst er indeksen for kriminalitetsutviklingen beregnet ut ifra anmeldte lovbrudd per 1 000 innbyggere

3.1 Tyveri og vinningslovbrudd

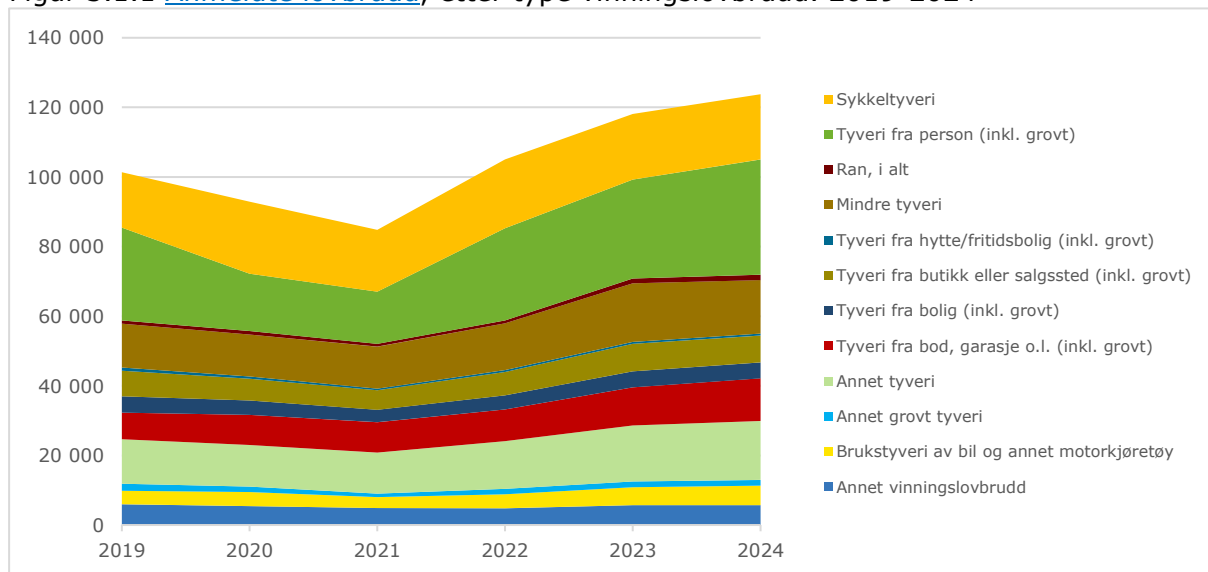
Ytterligere økning i anmeldte tyverier

I løpet av 2024 ble det anmeldt nesten 123 800 vinningslovbrudd. Det innebærer en økning på 4,8 prosent sammenlignet med året før, og samtidig mer enn 23 prosent flere anmeldelser enn gjennomsnittet for 2019–2023.

Så godt som hele økningen fra året før kan knyttes til flere anmeldelser etter den ordinære tyveribestemmelsen i straffeloven (strl. § 321). Som illustrert i figur 3.2 bidrar spesielt de nesten 33 100 anmeldelsene av *tyveri fra person* til økningen. Dette er i hovedsak anmeldelser av tyveri fra personer på kollektivtransportmidler, kaféer eller andre offentlige steder. I 2024 ble det registrert 16,4 prosent flere tyverier fra person enn i samme periode året før

De 12 300 tyveriene fra bod, garasje eller arealer tilknyttet bolig (inkl. grovt tyveri) har også økt betydelig i omfang, og anmeldelsene i 2024 utgjør en økning på 36 prosent sammenlignet med foregående fem år. Denne typen tyveri bør imidlertid ses i sammenheng med tyverier fra bolig og fritidsbolig (inkl. grovt tyveri). De 4 450 anmeldelsene av slike tyverier i 2024 var omtrent på nivå med året før.

Figur 3.1.1 [Anmeldte lovbrudd](#), etter type vinningslovbrudd. 2019-2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Anmeldelsene av nesten 15 400 mindre tyverier i 2024 tilsvarer en reduksjon på 8,4 prosent fra året før, men utgjør samtidig nesten 15 prosent flere anmeldelser enn gjennomsnittet for 2019–2023. Mindre tyveri ble tidligere betegnet som *naskeri* og gjelder i størst grad mindre tyveri fra butikk eller annet salgssted. I løpet av 2024 ble det også anmeldt nærmere 18 800 sykkeltverier, som er omtrent på nivå med året før.

Fremdeles stor økning i anmeldte ran

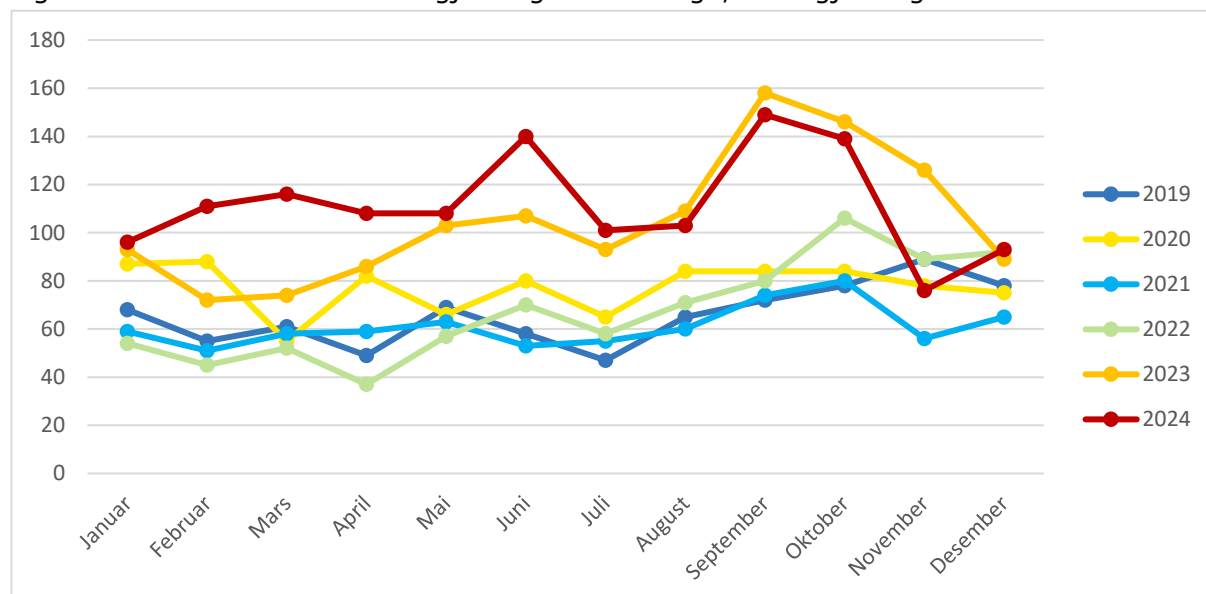
Som beskrevet i [årsrapporten for 2023](#) ble det i løpet av 2023 registrert en markant økning i anmeldte ran sammenlignet med foregående år. I løpet av 2024 ble det anmeldt 1 520 ran, hvorav 11 prosent er klassifisert som grove ran. Ransanmeldelsene i 2024 forlenger økningen for denne typen lovbrudd og tilsvarer en økning på 9 prosent fra året før. Sammenligner vi med perioden 2019–2022, hvor det årlig ble anmeldt mellom 760 og 960 ran, innebærer det en økning på så mye som 55 prosent.

I 2024 ble i overkant av 180 ran oppgitt å ha skjedd utenfor Norge. Dette er en noe større andel enn siste to år, og en betydelig større andel enn i 2020 og 2021, da smittevernsbestemmelsene i forbindelse med covid 19-pandemien satte store begrensninger for nordmenns reiseaktivitet over landegrenser. Av ranene med gjerningssted i utlandet ser det ut til å være noe større forekomst i sommermånedene enn ellers i året, og i 2024 var størst andel oppgitt å ha skjedd i Spania (22 prosent).

Tydelige sesongvariasjoner i ran siste to år

Ut ifra gjerningstidspunkt var anmeldte ran i Norge for perioden 2019–2022 nokså jevnt fordelt på alle månedene i året. For 2023 og 2024 viser ransanmeldelsene et forhøyet nivå gjennom mesteparten av året, og i motsetning til foregående år også en tydelig ranstopp i september og oktober – som illustrert i figur 3.1.2. I denne typen saker er det ikke uvanlig at enkeltpersoner og gjerne grupper av personer står bak mange ran i løpet av korte tidsrom, og ransstatistikken vil derfor kunne påvirkes av denne typen opphopninger, både knyttet til tid og gjerningssted.

Figur 3.1.2. Anmeldte ran med gjerningssted i Norge, etter gjerningsmåned*. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

* Gjerningsdato slutt

I 2024 ble 41 prosent av de anmeldte ranene oppgitt å ha skjedd innenfor Oslo politidistrikt.¹³ Dette er imidlertid en mindre andel enn i foregående år, og til sammenligning var tilsvarende andel 48 prosent i perioden 2019–2023. Basert på ransanmeldelsene de siste to årene viser straffesaksresultatene en markant økning i de fleste av landets politidistrikter.¹⁴

Økningen i anmeldte ran knytter seg til unge gutter

Ved utgangen av året var det registrert minst én mistenkt, siktet eller domfelt i drøyt 800 (53 prosent) av de 1 520 anmeldte ranssakene i 2024. Det er en noe mindre andel

¹³ Oslo politidistrikt omfatter kommunene Oslo, Asker og Bærum.

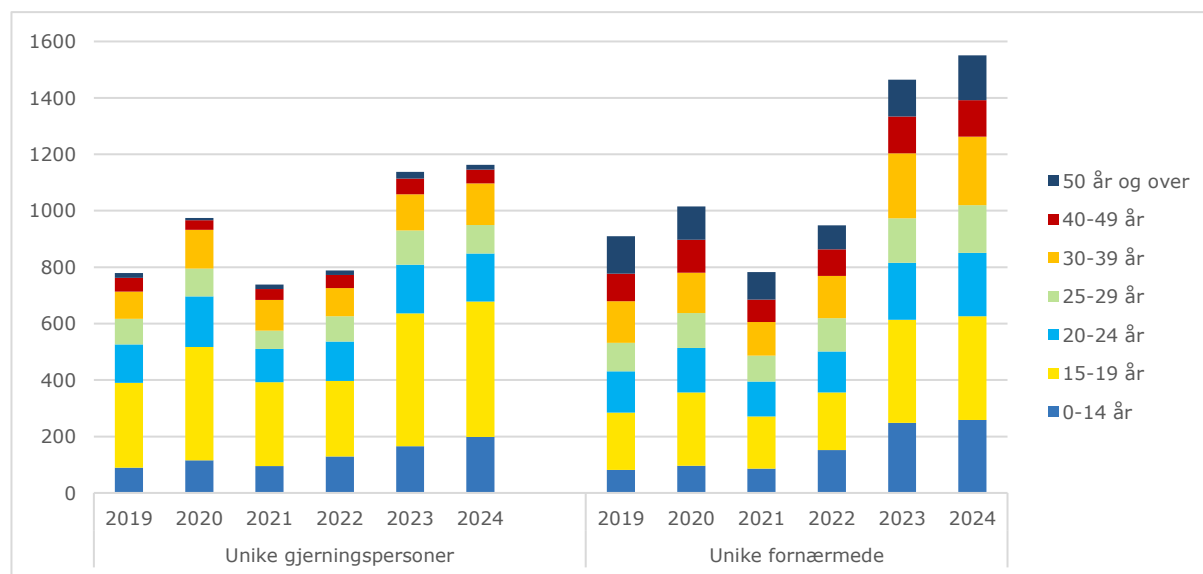
¹⁴ I de nordligste politidistriktene (Nordland, Troms og Finnmark) er antall anmeldte ran på et betydelig lavere nivå enn resten av landet. I 2023 og 2024 ble det anmeldt noe flere ran i Troms politidistrikt enn årene før, men samlet sett er kun 2,4 prosent av alle anmeldte ran oppgitt å skjedd i disse politidistriktene siste to år.

enn gjennomsnittet for foregående år (56 prosent). Det innebærer at det i 720 ranssaker i 2024 ikke var registrert en gjerningsperson.¹⁵

I en andel av sakene dreier det seg om ran begått av flere personer i fellesskap, samtidig som flere gjerningspersoner begår mer enn ett ran i løpet av året. I 2024 ble i overkant av 1 150 unike gjerningspersoner registrert i de anmeldte ranssakene, og 20 prosent av disse personene – nesten 240 personer – ble anmeldt for mer enn ett ran. Flertallet av disse ble anmeldt for mellom to og fire ran i løpet av året.

Fordelt etter alder ser vi at det i all hovedsak er gjerningspersoner i alderen 15-19 år som bidrar til økningen i anmeldte ran med antatt kjent gjerningsperson.¹⁶ De nesten 480 unike gjerningspersonene i denne aldersgruppa utgjorde 41 prosent av alle registrerte gjerningspersoner i ranssaker i 2024. Det er omtrent like mange som året før, men 36 prosent flere gjerningspersoner enn gjennomsnittet for perioden 2019–2024. I 2024 ble om lag 200 unike personer under 15 år anmeldt for ran. Dette tilsvarer en økning på 21 prosent fra året før, og gjelder i hovedsak barn i alderen 13-14 år. Sett opp imot foregående fem år står barn og unge under 20 år for tre fjerdedeler av økningen i personer anmeldt for ran, som illustrert i figur 3.1.2.

Figur 3.1.2. Anmeldte ran, etter aldersgruppe for unike gjerningspersoner og unike fornærmede. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Blant personer registrert som fornærmet i ranssaker er aldersfordelingen noe jevnere fordelt på de ulike aldersgruppene, men også blant unike fornærmede utgjør personer under 20 år den største andelen. I 2024 utgjorde denne aldersgruppen 20 prosent av de registrerte fornærmede. Sammenligner vi de siste to årenes ransanmeldelser med perioden 2019–2022 er det imidlertid en betydelig økning i unike fornærmede i alle aldersgrupper, som det fremgår av figur 3.1.2.

¹⁵ Så godt som alle anmeldte ran i 2024 med gjerningssted i utlandet var uten registrert gjerningsperson.

¹⁶ Om lag 20 prosent av de unike gjerningspersonene er anmeldt for mer enn ett ran i løpet av året, og enkelte personer er anmeldt for ran begått ved ulik alder, f.eks. både som 14-åring og 15-åring samme år. I statistikken over unike gjerningspersoner er alderen ved det nyeste forholdet lagt til grunn. Hadde alder ved eldste forhold blitt lagt til grunn for 2024 hadde 9 personer blitt "flyttet" fra aldersgruppen 15-19 år til aldersgruppen 0-14 år.

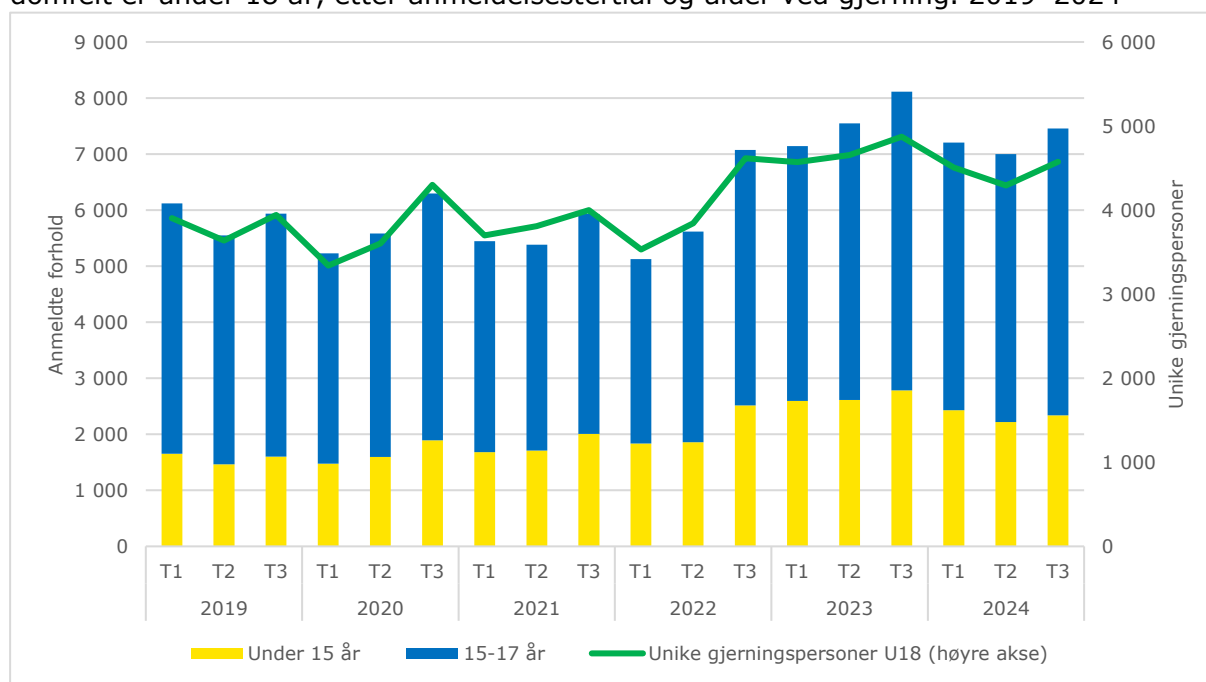
3.2 Barne- og ungdomskriminalitet

Svak nedgang i barne- og ungdomskriminaliteten, men stadig forhøyet nivå

Mot slutten av 2022, i kjølvannet av covid 19-pandemien, viste straffesaksresultatene en [markant økning](#) i den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten. Økningen i anmeldelser mot barn og ungdom under 18 år tiltok igjennom 2023, og gjaldt de fleste alderstrinn og både alvorlige og mindre alvorlige typer lovbrudd. Det ble registrert flere anmeldte forhold i så godt som alle politidistrikter, selv om økningen var klart størst i politidistriktene Oslo, Øst, Vest og Finnmark.

Som illustrert i figur 3.2.1 er den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten noe redusert i løpet av 2024, og de 21 700 anmeldte forholdene¹⁷ i 2024 tilsvarer en reduksjon på fem prosent fra året før. Til tross for reduksjonen fra året før er det samlede nivået av barne- og ungdomskriminalitet vesentlig høyere enn i årene før 2023. I 2024 var det hele 25 prosent flere anmeldte forhold målt mot gjennomsnittet for årene 2019–2022. Når vi tar høyde for befolkningsveksten¹⁸ over tid må vi tilbake til 2010 for å finne et enkeltår med større omfang av anmeldt barne- og ungdomskriminalitet enn i 2024.

Figur 3.2.1. Anmeldte forhold og unike gjerningspersoner der mistenkt, siktet eller domfelt er under 18 år, etter anmeldelsestertial og alder ved gjerning. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

¹⁷ Som hovedregel skal det opprettes én anmeldelse/straffesak for hver fornærmet for en straffbar handling. I én og samme straffesak kan det imidlertid være flere antatte gjerningspersoner, og for hver mistenkt/siktet/domfelt i en straffesak opprettes det et selvstendig *forhold*. Det innebærer at antall forhold ikke er det samme som antall anmeldelser/straffesaker. F.eks. var de nærmere 21 700 anmeldte forholdene mot barn og unge i 2024 knyttet til drøyt 17 600 unike straffesaker, som gir et gjennomsnitt på 1,23 forhold per sak (i praksis vil gjennomsnittstallet være høyere ettersom enkelte saker også har gjerningspersoner over 18 år). Til sammenligning var det i gjennomsnitt 1,15 forhold per sak i perioden 2014–2016, som de siste 30 årene er perioden med det laveste nivået av barne- og ungdomskriminalitet.

¹⁸ I beregningene av anmeldte forhold og unike gjerningspersoner per 1 000 innbyggere er befolkningen i alderen 10–17 år lagt til grunn, ettersom personer under 10 år kun unntaksvis blir registrert som anmeldt for straffbare forhold. I 2010 var det offisielle befolkningstallet i denne aldersgruppen nesten 507 000 personer, mot 528 000 i 2024.

Likheter i utviklingstrekk for barne- og ungdomskriminaliteten i Skandinavia

Over tid har det vært store svingninger i den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten i Norge. Fra slutten av 2000-tallet og frem til 2015 ble det registrert store, årlige fall i ungdomskriminaliteten. Nedgangen gjaldt både de eldste og yngste ungdommene, og var særlig knyttet til den generelle reduksjonen i vinningskriminalitet. I 2015 snudde trenden, og det har siden vært årlige økninger i barne- og ungdomskriminaliteten – med unntak av en midlertidig utflating under pandemiårene.

Utviklingen i barne- og ungdomskriminaliteten i Norge har flere likhetstrekk med utviklingen i Sverige og Danmark. Overordnede trender og utviklinger har grovt sett fulgt det samme mønsteret i hele Skandinavia over lang tid, mens det fra 2019 har vært enkelte trendulikheter.¹⁹ I perioder viser også den tyske kriminalstatistikken tilsvarende utvikling som i Norge.²⁰ Merk at sammenligninger av registerbasert kriminalstatistikk på tvers av land innebærer en ikke uvesentlig usikkerhet, blant annet knyttet til måletidspunkt, registrerings- og tellepraksis, lovgivning m.m.

Flest anmeldelser mot 15-17 år gamle gutter

De siste seks årene er det flere utviklingslikheter mellom gutter og jenter som er anmeldt for straffbare forhold. Overordnet sett var det i perioden 2019–2022 en nokså flat utviklingskurve, før det i 2023 og 2024 var et betydelig hopp i antallet anmeldte forhold og personer. Likevel er det enkelte vesentlige forskjeller dersom den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten brytes ned på kjønn og alder.

Som i alle tidligere år med kriminalstatistikk står gutter for den klart største andelen barn og unge som blir anmeldt for straffbare forhold. I 2024 var guttene knyttet til 75 prosent av alle anmeldte forhold blant barn og unge under 18 år, og denne andelen er relativt stabil i perioden 2021–2024. I 2019 og 2020 var imidlertid andelen gutter på nærmere 80 prosent, som indikerer at jenter relativt sett har hatt større økning i antall forhold de siste seks årene enn guttene.²¹

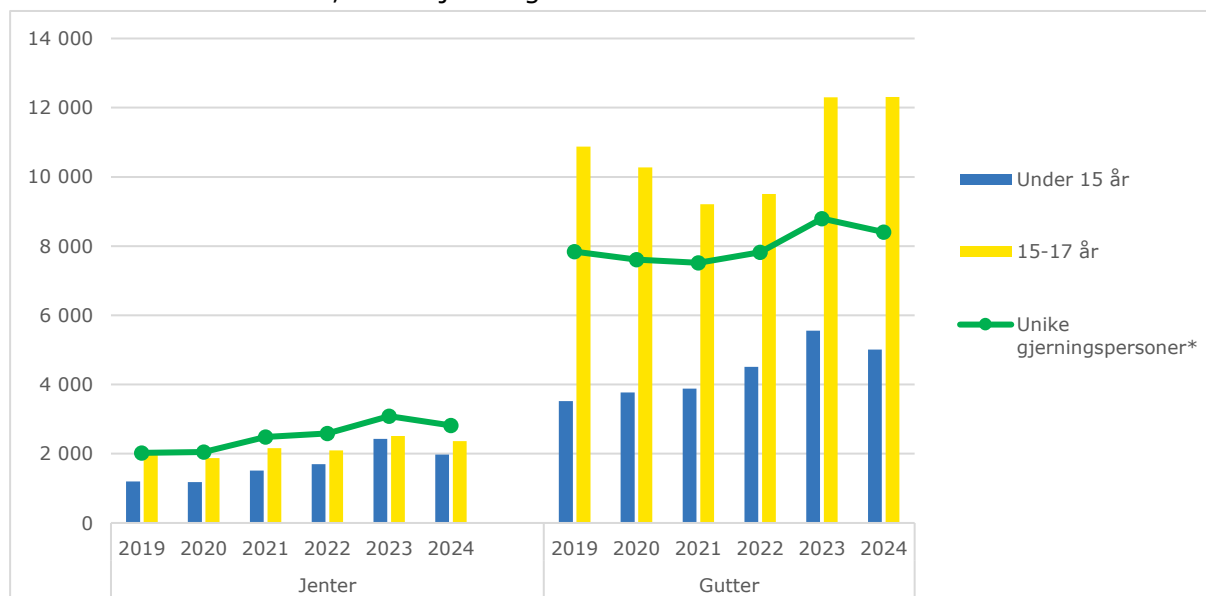
Samtidig er det slik at anmeldte gutter i gjennomsnitt blir anmeldt for flere forhold enn jentene. I gjennomsnitt ble anmeldte jenter registrert med 1,5 til 1,6 forhold pr. år i hele perioden 2019–2024. Til sammenligning ble anmeldte gutter i gjennomsnitt registrert med to forhold hver både i 2023 og 2024, mot omkring 1,8 forhold i årene 2019–2022. I 2024 var det også slik at nesten 77 prosent av de anmeldte jentene kun var registrert med ett forhold i løpet av året, mens den tilsvarende andelen for gutter var 67 prosent. Som det fremgår av figur 3.2.2 er det guttene, og spesielt gutter i alderen 15-17 år, som i størst grad bidrar til den betydningen økningen i registrert barne- og ungdomskriminalitet siste to år.

¹⁹ Se for eksempel det danske Justitsministeriets rapport [Udvikling i børne- og ungdomskriminalitet 2014–2023](#) og Bråttsforebyggende råds (BRÅ) [offisielle kriminalstatistikk for Sverige](#). Fra midten av 2000-tallet og frem til 2018 er trender og utviklingen i registrert barne- og ungdomskriminalitet svært likt i hele Skandinavia. Fra og med 2019 er det imidlertid registrert en nedgang og derpå en utflating i Danmark, mens det i Norge og Sverige har vært en økning i etterkant av pandemien. Merk at det er noe usikkerhet knyttet til sammenligning av kriminalstatistikk på tvers av landegrenser, blant annet på grunn av ulik straffelovgivning og av hensyn til ulikhet i registreringspraksis og tellemåter.

²⁰ I perioden 2007–2014 og 2019–2023 er utviklingen i den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten i Tyskland svært like den norske utviklingen. Se [den offisielle kriminalstatistikken for Tyskland](#), utarbeidet av Bundeskriminalamt (BKA).

²¹ I 2024 ble jenter under 18 år anmeldt for til sammen 4 350 forhold, som er en økning på 35 prosent fra de 3200 registrerte forholdene i 2019. Tilsvarende økning for gutter under 18 år er 20 prosent, fra 14 400 forhold i 2019 til drøyt 17 300 forhold i 2024.

Figur 3.2.2. Anmeldte forhold og unike gjerningspersoner der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år, etter kjønn og alder. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

* Av de unike gjerningspersonene som blir anmeldt for straffbare forhold i løpet av et år blir om lag tre av ti anmeldt for mer enn ett forhold. En andel av disse blir registrert med forhold både som 14-åring og 15-åring i løpet av samme år. Unike gjerningspersoner kan derfor ikke brytes ned på alder.

I 2024 er antall anmeldte forhold mot jenter og gutter i alderen 15-17 år samlet sett nesten på nivå med året før. Både i 2023 og 2024 ble gutter i alderen 15-17 år anmeldt for omkring 12 300 forhold. Det er en økning på 23,5 prosent sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2019–2022. Også for anmeldte jenter i samme alder er nivået nokså stabilt de siste to årene, og økningen mot foregående år er på 20 prosent.

Betydelig reduksjon i anmeldte 13- og 14-åringer siste år

Som beskrevet i rapporten om [straffesaksbehandlingen i politiet 2023](#), var 13- og 14-åringene den aldersgruppen med klart størst prosentvis økning i anmeldte forhold sammenlignet med årene før. Basert på anmeldelsene i 2024 er det imidlertid denne aldersgruppen som har størst reduksjon fra 2023, både i antall forhold og antall unike personer i anmeldelsene. De 5 550 anmeldte forholdene knyttet til 13- og 14-åringer i 2024 tilsvarer en nedgang på 14 prosent fra året før – eller 900 færre forhold. Det var samtidig nesten tilsvarende stor reduksjon i antall unike gjerningspersoner, på mellom 12,6 og 13,2 prosent, avhengig av hvordan personer med flere enn ett forhold telles opp.²²

Den store reduksjonen i forhold blant 13- og 14-åringer i 2024 gjelder både jenter og gutter. Selv om nivået av anmeldte 13- og 14-åringer i 2024 er vesentlig høyere enn i årene 2019–2022, ser 2023 ut til å ha vært et unntaksår med svært mange anmeldte forhold for personer i denne aldersgruppen.

²² En andel av gjerningspersonene er anmeldt for flere forhold i løpet av året, og disse forholdene kan knytte seg til forskjellige aldre, avhengig av gjerningstidspunktet. Når de unike gjerningspersonene for anmeldte U18-forhold sorteres etter *nyeste forhold* var det 3 070 unike 13 og 14 år gamle gjerningspersoner. Sortert etter *eldste forhold*, altså det forholdet i den enkeltes lovbruddsportefølje i løpet av året der vedkommende var yngst, omfatter denne aldersgruppen drøyt 3 250 unike gjerningspersoner i 2024.

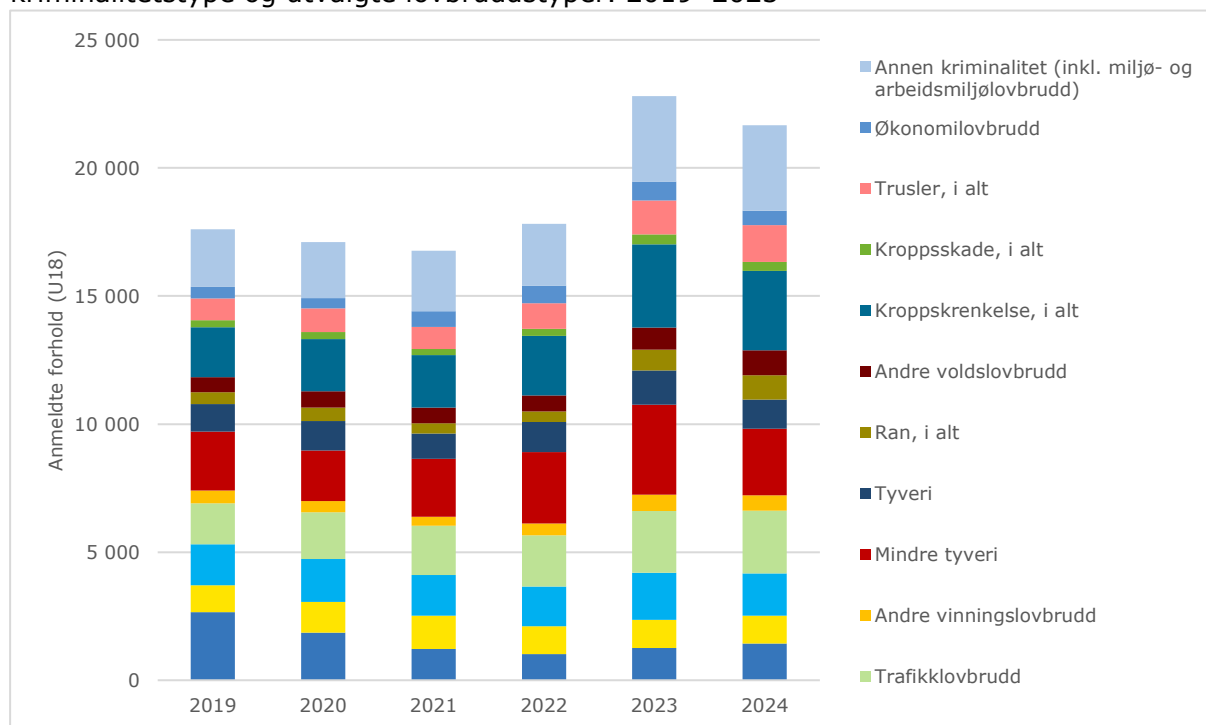
Stabilt antall voldslovbrudd, reduksjon i mindre tyveri

Blant de nærmere 21 700 anmeldte forholdene i 2024 der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år var det 5 850 ulike typer voldsforhold. Det er omtrent like mange som i 2023, men samtidig 51 prosent flere enn gjennomsnittet for året 2019–2022. Imidlertid gjaldt syv av ti voldsforhold i 2024 mindre alvorlig vold som trusler og kroppskrenkelse,²³ mens i overkant av 350 forhold dreide seg om de alvorlige voldstypene kroppsskade eller grov kroppsskade.

Mindre tyveri er et av de vanligste lovbruddene barn og unge blir anmeldt for. I 2024 dreide nesten 2 600 forhold seg om mindre tyveri, hvor flertallet er mindre tyverier fra butikk eller annet salgssted. Mens mindre tyveri utgjorde en stor andel av økningen i anmeldte forhold blant barn og unge i 2023,²⁴ viser straffesakene for 2024 at det nettopp er for mindre tyveri at reduksjonen er størst sammenlignet med året før. Denne reduksjonen gjelder både gutter og jenter og blant personer over og under 15 år, og samlet sett utgjør nedgangen i mindre tyveri så mye som 82 prosent av den samlede reduksjonen i forhold blant personer under 18 år i 2024.

Som illustrert i figur 3.2.3 er det for de fleste andre typer lovbrudd nokså like anmeldelsesnivåer i 2024 som året før – med unntak av en fortsatt økning i anmeldte ran, flere anmeldte narkotikaforhold og en reduksjon i anmeldte bedragerier.

Figur 3.2.3. Anmeldte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år, etter kriminalitetstype og utvalgte lovbruddstyper. 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Liten reduksjon i anmeldelser mot både svært aktive og engangslovbrytere

De nærmere 21 700 anmeldte forholdene mot barn og unge under 18 år i 2024 knytter seg til litt over 11 200 unike gjerningspersoner. Det innebærer fem prosent færre forhold og 5,6 prosent færre gjerningspersoner enn året før. Sammenlignet med gjennomsnittet

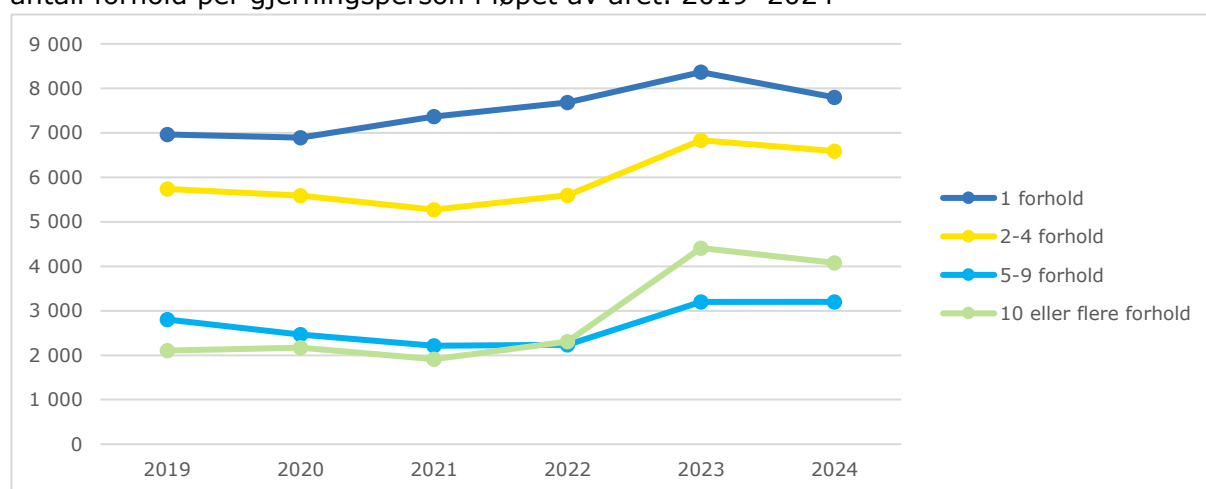
²³ Ekskl. grov kroppskrenkelse

²⁴ I 2023 ble det anmeldt 3 520 forhold som gjaldt mindre tyveri

for 2019–2023 tilsvarer det likevel en økning på 17,6 prosent flere forhold og 8,2 prosent flere gjerningspersoner under 18 år.

Når økningen over tid er vesentlig større for antall forhold enn for unike gjerningspersoner er det en indikasjon på en endring i lovbruddshyppigheten til de anmeldte. Som illustrert i figur 3.2.4 var det en vesentlig økning i alle hyppighetsgrupper i 2023, mens økningen i antall forhold var klart størst for personer med ti eller flere forhold i løpet av året. Selv om resultatene for 2024 viser en markert reduksjon i forhold knyttet til både svært aktive lovbrysterne og de med ett forhold i løpet av året, er anmeldelsesnivået blant for barn og unge vesentlig høyere enn alle foregående år i perioden 2019–2022.

Figur 3.2.4. Anmeldte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år, etter antall forhold per gjerningsperson i løpet av året. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Syv av ti er anmeldt for kun ett forhold i løpet av året

Det offisielle folketallet i aldersgruppen 10-17 år var pr. 1. januar 2024 i overkant av 532 300 personer.²⁵ Med drøyt 11 200 unike anmeldte personer i løpet av året tilsvarer det at drøyt to prosent av denne befolkningsgruppen ble anmeldt for straffbare forhold.

I 2024 var syv av ti anmeldte personer under 18 år registrert som gjerningsperson for kun ett forhold i løpet av året, som det fremgår av figur 3.2.4 Det er omtrent på nivå med året før, men en noe lavere andel enn i perioden 2019–2022, hvor engangslovbrysterne utgjorde i gjennomsnitt 72,5 prosent av gjerningspersonene.

I 2024 var det også slik at nesten 24 prosent av gjerningspersonene under 18 år ble registrert med ti til fire forhold. Personer med fem til ni anmeldte forhold utgjorde 4,5 prosent av gjerningspersonene, mens 230 personer eller drøyt to prosent ble anmeldt for ti eller flere forhold i løpet av året.

Det er også slik at personer med ett anmeldt forhold har en annen lovbruddsportefølje enn de som blir anmeldt for mange forhold. I 2024 utgjorde vinningslovbrudd 27 prosent

²⁵ Pr. 1. januar 2024 var det registrerte folketallet i aldersgruppen 10-17 år 532 303 personer, jf. [Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk](#). Ettersom personer under 10 år kun unntaksvis blir registrert som mistenkt for anmeldte lovbrudd tar alle befolkningsberegninger utgangspunkt i aldersgruppen 10-17 år.

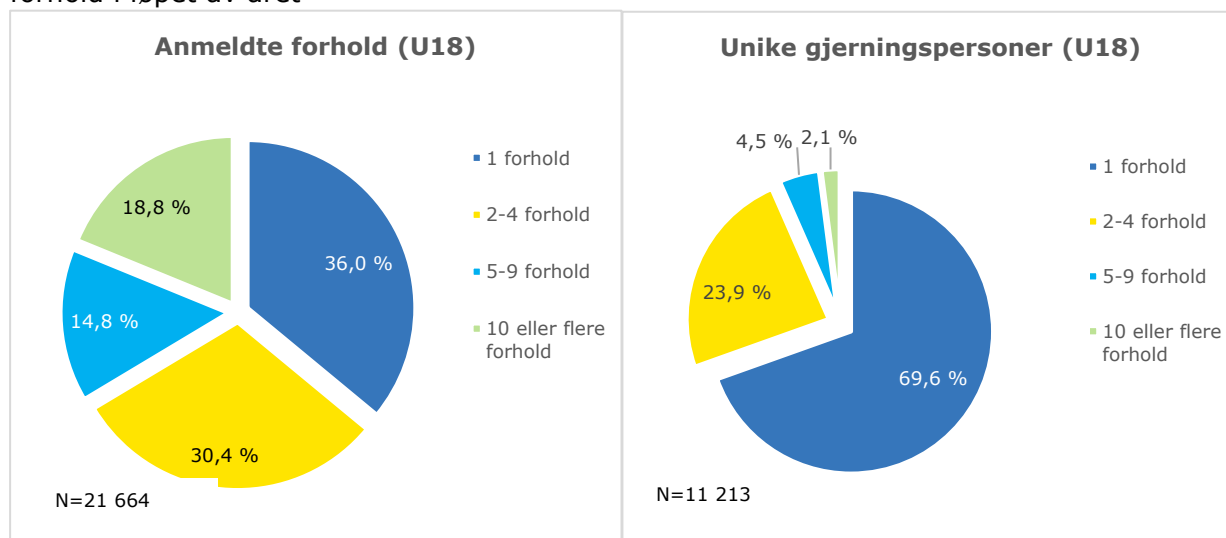
av de anmeldte forholdene blant personer med én anmeldelse i løpet av året, som i størst grad dreier seg om mindre tyveri fra butikk eller annet salgssted.²⁶ Til sammenligning dreide en vesentlig mindre andel av forholdene til de mest aktive lovbrysterne seg om vinningslovbrudd (23 prosent), og kun en svært liten andel gjaldt mindre tyveri. For personer med 10 eller flere forhold i 2024 gjaldt over én tredjedel av forholdene et voldslovbrudd, mens voldsandelen blant personer med ett anmeldt forhold var 23 prosent. Samlet sett er det slik at de mest aktive lovbrysterne har en mer alvorlig lovbruddsportefølje enn de med færre forhold,²⁷ selv om det er stor variasjon i alvorlighet også innad i gruppen av mest aktive lovbrystere.

To prosent av gjerningspersonene stod for nesten 19 prosent av forholdene

Ettersom de mest aktive gjerningspersonene under 18 år omfatter en forholdsvis liten gruppe vil antallet kunne variere betydelig fra år til år. Antallet personer anmeldt for ti eller flere forhold i 2024 var noen færre enn året før, men likevel 73 prosent flere enn gjennomsnittet for 2019–2022.²⁸

Denne mest aktive gruppen ble i 2024 anmeldt for nærmere 4 100 forhold, som er en reduksjon fra 4 400 forhold i 2023. I gjennomsnitt ble hver gjerningsperson i denne gruppen anmeldt for nesten 18 forhold i løpet av året. Samlet sett betyr det at de to prosent mest aktive lovbrysterne stod for nesten 19 prosent av de anmeldte forholdene i 2024, som illustrert i figur 3.2.5

Figur 3.2.5. Anmeldte forhold og unike gjerningspersoner under 18 år, etter antall forhold i løpet av året

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

²⁶ Blant de 7 799 anmeldte forholdene knyttet til personer med ett registrert forhold i 2024 var 27 prosent et vinningslovbrudd. De 1 429 anmeldte mindre tyveriene fra butikk eller annet salgssted (tidl. *naskeri*) utgjorde 68 prosent av anmeldte vinningsforhold i denne gruppen, og samtidig 18 prosent av alle forhold som disse ble anmeldt for.

²⁷ Seksuallovbrudd er et unntak: i 2024 utgjorde seksuallovbrudd 7 prosent av forholdene blant de med ett anmeldt forhold, mot 2 prosent for personer med 10 eller flere forhold i løpet av året.

²⁸ I rapporten Straffesaksbehandlingen i politiet 2023 tok beskrivelsene av barne- og ungdomskriminalitet utgangspunkt i *påtaleavgjorte forhold*. I 2024-rapporter er imidlertid anmeldte forhold lagt til grunn, for enda bedre å kunne beskrive nåsituasjonen".

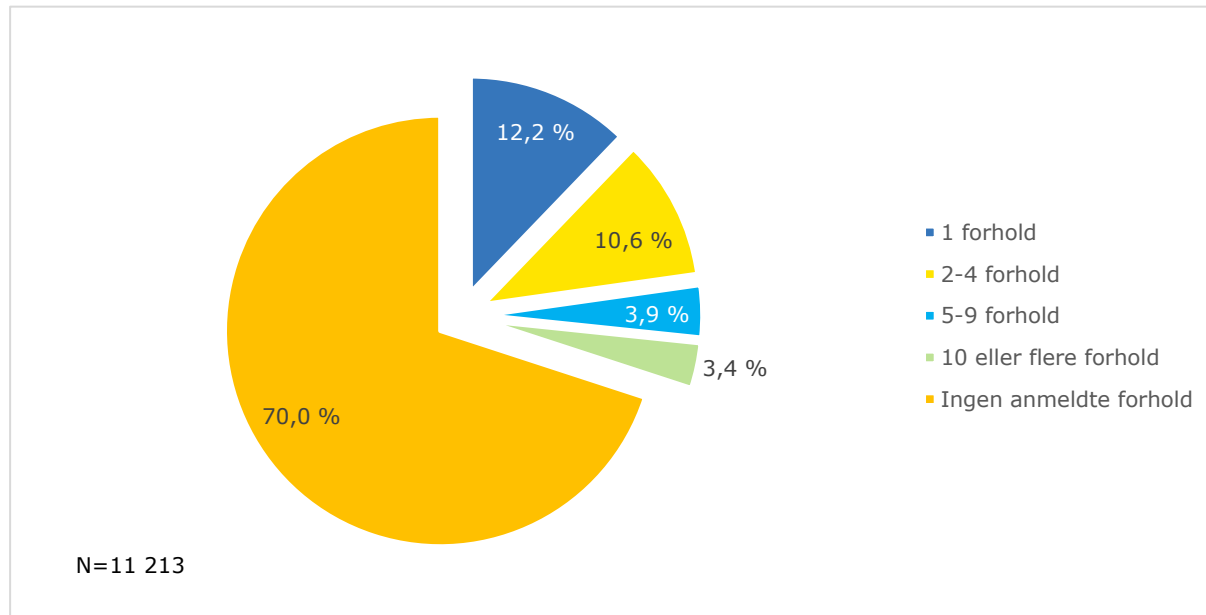
Blant barn og unge registrert med ti eller flere forhold i 2024 var åtte prosent jenter og 92 prosent gutter, men denne andelen varierer fra år til år.²⁹ Sortert etter det nyeste forholdet var 83 prosent av personene i alderen 15-17 år, og fødselskullene 2007 og 2008 utgjorde de største andelene av personer med ti eller flere forhold – med henholdsvis 28 og 25 prosent. Disse mest aktive unge lovbrysterne er registrert bosatt i 88 ulike kommuner, og de er fordelt på alle landets politidistrikter.

Syv av ti gjerningspersoner under 18 år er ikke tidligere anmeldt

Den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten beskriver en aldersmessig avgrenset befolkningsgruppe, og denne populasjonen i kontinuerlig utskifting. Dersom vi sorterer anmeldelsene etter det nyeste forhold for hver anmeldt person var nesten én fjerdedel av de unike personene 17 år på gjerningstidspunktet. Disse vil havne utenfor statistikken over barne- og ungdomskriminalitet ved forhold begått etter fylte 18 år. Blant anmeldelsene i er det dessuten en liten andel som gjelder forhold begått flere år tilbake i tid, spesielt for seksuallovbrudd, og som dermed ikke lenger er under 18 år.

Ser vi på 2024-anmeldelsene med et bakoverrettet blikk får vi imidlertid et innblikk i bevegelsene i barne- og ungdomskriminaliteten på individnivå. Av de drøyt 11 200 personene som ble anmeldt for et forhold i 2024 var i overkant av 3 350 personer anmeldt for straffbare forhold i perioden 2019–2023. Det tilsvarer 30 prosent av de registrerte gjerningspersonene i 2024. Samtidig betyr det at hele 7 850 personer ikke er anmeldt for noen forhold i foregående fem år, og som det fremgår av figur 3.2.6 tilsvarer det en prosentandel på 70 prosent.³⁰

Figur 3.2.6. Unike personer under 18 år med anmeldte forhold i 2024, etter antall anmeldte forhold i 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

²⁹ Det er vesentlige forskjeller i kjønnsfordeling i de ulike hyppighetsgruppene. Blant personer med 5-9 forhold i 2024 var jenteandelen 17 prosent, mens 20 prosent av de med 2-4 forhold var jenter. Blant anmeldte personer under 18 år med kun ett forhold var 28 prosent jenter, som er samme andel som året før.

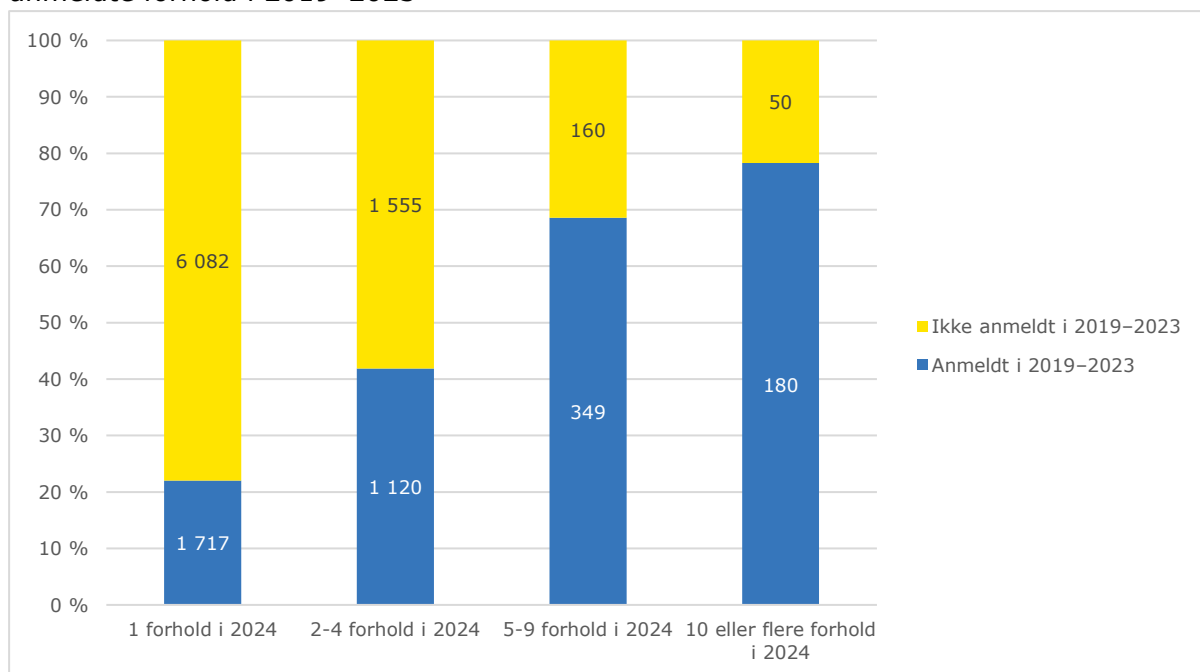
³⁰ For personer som var 17 år i 2024 vil kontrollperioden her dekke tiden da de var mellom 12 og 16 år. For andre aldersgrupper dekker den enda yngre aldre. Ettersom personer under 12 år, og spesielt de under 10 år, sjelden blir anmeldt for straffbare forhold kan vi anta at andelen på 70 prosent i stor grad beskriver en populasjon som aldri tidligere er anmeldt.

Risikoen for nye lovbrudd henger sammen med lovbruddshyppighet

Selv om flertallet av de anmeldte personene under 18 år i 2024 ikke er anmeldt i den foregående femårsperioden er det store variasjoner mellom de ulike gruppene av lovbruddshyppighet. Av de 7 800 personene som er anmeldt for kun ett forhold i 2024 hadde i overkant 1 700 personer – eller 22 prosent – minst én anmeldelse mot seg i perioden 2019–2023, slik det fremgår av figur 3.7.2.

Denne andelen øker i takt med antall forhold en person er anmeldt for i 2024. Blant personene med to til fire og fem til ni anmeldte forhold i 2024 var henholdsvis 42 og nærmere 70 prosent anmeldt for lovbrudd i 2019–2023. Klart størst andel med nye lovbrudd finner vi i gruppen som ble anmeldt for ti eller flere forhold i 2024, hvor 180 av 230 personer – eller drøyt 78 prosent – hadde blitt anmeldt for minst ett forhold i løpet av de foregående fem årene.

Figur 3.2.7. Unike personer under 18 år anmeldt i 2024, etter antall forhold i 2024 og anmeldte forhold i 2019–2023

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Reduksjon i oppklaringsprosent og økning i saksbehandlingstid

I 2024 fattet påtalemyndigheten en avgjørelse for nesten 21 000 forhold der gjerningspersonen var under 18 år på gjerningstidspunktet.³¹ Det er 3,8 prosent færre enn året før, men samtidig en økning på 16,5 prosent målt mot perioden 2019–2023, slik det fremgår av tabell 3.2.1.

Drøyt 65 prosent av barne- og ungdomsforholdene ble påtaleavgjort innen den lovbestemte saksbehandlingsfristen på 42 dager (seks uker). Det er omtrent samme resultat som i 2019, men lavere enn i perioden 2020–2023. Samlet sett har det også vært en økning i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden, og i 2024 tok det i gjennomsnitt drøyt 54 dager fra en person under 18 år ble anmeldt for et straffbart forhold til det ble fattet en påtaleavgjørelse.

³¹ Omfatter straffesaksrollene mistenkt, siktet eller domfelt.

Tabell 3.2.1. Påtaleavgjorte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år på gjerningstidspunktet. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring mot 2023*	Endring mot gj. snitt 2019–2023*
Påtaleavgjorte forhold, i alt	17 541	16 940	16 677	16 974	21 770	20 950	-3,8 %	16,5 %
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	52,2	45,4	40,5	42,7	39,3	54,3	15,0	10,3
Avgjort innen 42 dager, antall	11 525	11 524	11 797	11 900	15 535	13 637	-12,2 %	9,5 %
Avgjort innen 42 dager, andel	65,7 %	68,0 %	70,7 %	70,1 %	71,4 %	65,1 %	-6,3 %	-4,1 %
Oppklaringsprosent	81,3 %	80,8 %	80,7 %	81,1 %	80,1 %	79,0 %	-1,2 %	-1,9 %

Kilde: Straffesaksregisteret (fryste tall)

* Endring i antall påtaleavgjorte forhold er angitt i prosent og endring i gjennomsnittlig saksbehandlingstid er angitt i antall dager, mens endring i andel avgjort innen frist og oppklaringsprosent er angitt i prosentpoeng.

I 2024 var oppklaringsprosenten for påtaleavgjorte forhold blant barn og unge under 18 år på 79 prosent, som ligger noe under oppklaringsprosenten for foregående fem år. For forhold knyttet til barn som var under 15 år på gjerningstidspunktet, og som juridisk sett ikke har skyldene³², blir tilnærmet alle forhold avgjort som *henlagt, mistenkte er under 15 år*. Både i politiets driftsstatistikk og i SSBs offisielle kriminalstatistikk regnes en slik påtaleavgjørelse som oppklart, noe som medfører at oppklaringsprosent for påtaleavgjorte forhold for denne aldersgruppen er svært høy (mellom 96 og 98 prosent). I 2024 hadde aldersgruppen 15-17 år en oppklaringsprosent på 69,4 prosent, som er en markert reduksjon fra foregående år – se [vedlegg A](#) for fullstendig tabell med nedbrytning på aldersgrupper.

Endringer i bestemmelsene om straffereaksjoner mot mindreårige lovbrøyttere

Det er vedtatt en rekke endringer i bestemmelsene om straffereaksjoner mot ungdom, jf. lov om 20. desember 2023 nr. 110 om endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll). Det ble samtidig vedtatt at oppholdsforbud etter straffeprosessloven § 222 c kan ilegges ungdom mellom 15-17 år. Endringene trådte i kraft 1. september 2024.

Formålet med de nye bestemmelsene er blant annet å sikre raskere iverksettelse av staff for unge lovbrøyttere og forenkle det rettslige rammeverket for ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Riksadvokaten har i brev 11. september 2024 gitt retningslinjer for oppfølging av bestemmelsene.³³

³² Jf. strl. § 20

³³ Se Riksadvokatembetets gjennomgang: [Endringer i bestemmelser om straffereaksjoner for ungdom \(17.09.2024\)](#)

3.3 Digitale anmeldelser

Stadig flere anmeldelser blir levert på politiet.no

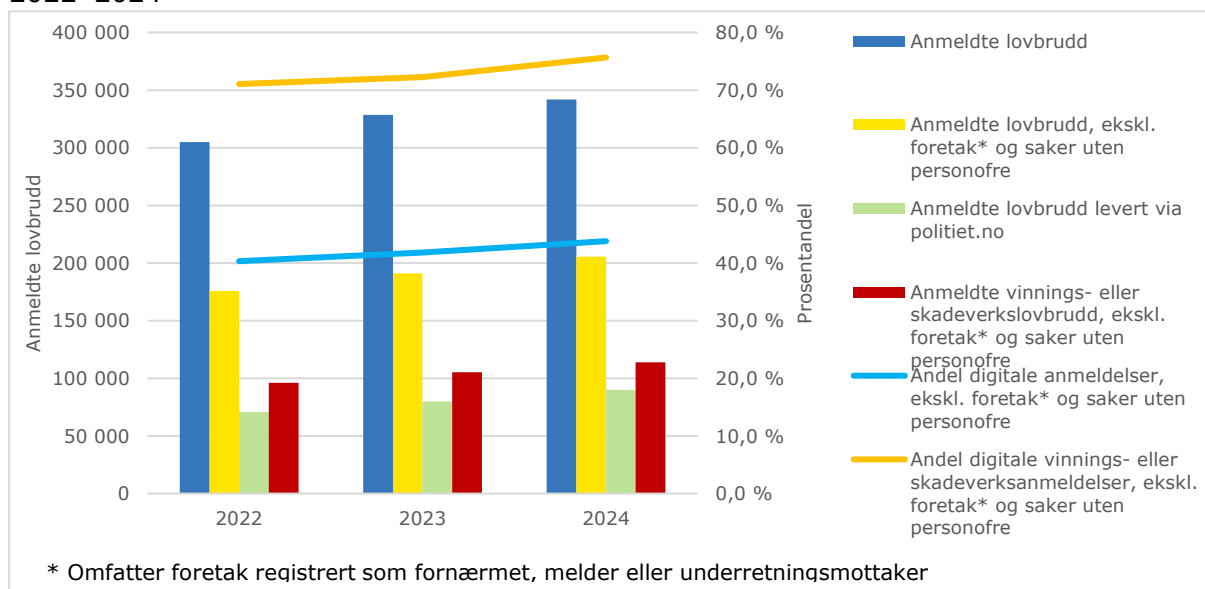
I løpet av 2024 ble i overkant av 90 300 anmeldelser levert via anmeldelsesløsningen på politiet.no. Dette tilsvarer 26,4 prosent av det samlede antallet anmeldelser i 2024, som er en økning fra den korresponderende andelen på 24,5 prosent i 2023.

Imidlertid er det slik at ikke alle typer lovbrudd kan anmeldes digitalt. I all hovedsak er det bare tyverier og skadeverk som kan leveres via politiet.no, mens andre typer lovbrudd kun kan anmeldes ved oppmøte på en politistasjon. I tillegg kunne digitale anmeldelsesløsningen frem til slutten av 2024 bare benyttes av privatpersoner.³⁴

Antallet digitale anmeldelser i 2024 bør derfor vurderes opp mot gruppen av fornærmede som faktisk har mulighet til å anmelde lovbrudd på politiet.no, samt avgrenses til de lovbruddstypene som ikke krever personlig oppmøte. Samlet sett ble 86 100 vinningslovbrudd eller skadeverk anmeldt via politiet.no i 2024. Det utgjør 75,7 prosent av alle vinnings- og skadeverkanmeldelser der en person er registrert som fornærmet, mens tilsvarende andeler for 2022 og 2023 var hhv. 71 og 72,2 prosent. I tillegg ble det anmeldt nesten 4 300 anmeldelser innenfor øvrige kriminalitetstyper. Flertallet av disse ble trolig anmeldt som et vinningslovbrudd, men er på et senere tidspunkt kodet om til andre typer lovbrudd.

Økningen i digitale anmeldelser henger både sammen med at det samlet sett er flere anmeldelser innenfor kriminalitetstypene det er mulig å anmelde digitalt, samtidig som en større andel av disse lovbruddene i 2024 ble anmeldt digitalt sammenlignet med foregående år, som illustrert i figur 3.3.1.

Figur 3.3.1 Anmeldte lovbrudd, etter antall og andel anmeldelser levert på politiet.no. 2022–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

³⁴ 25. november 2024 ble den digitale anmeldelsesløsningen for næringslivet/foretak lansert på politiet.no. Som en pilot ble løsningen i første omgang tilgjengelig for utvalgte virksomheter og kun for anmeldelse av tyveri, innbrudd og skadeverk. Løsningen er planlagt utrullet nasjonalt for alle virksomheter i løpet av første halvdel av 2025. Anmeldelsene fra denne løsningen for næringslivet inngår p.t. ikke i overnevnte tall på digitale anmeldelser.

I april 2024 tilgjengeliggjorde politiet et forenklet anmeldelsesskjema for bedragerier og ID-tyveri på politiet.no, og statistikk fra nettsiden viser at skjemaet er hyppig lastet ned. Tilbakemeldinger fra politidistriktene viser at det har vært en betydelig økning i anmeldelser pr. e-post etter at skjemaet ble tilgjengelig. Disse anmeldelsene regnes imidlertid ikke som digitale anmeldelser, og inngår ikke i statistikken ovenfor.

4 Straffesaksbehandlingen – hovedtrekk

4.1 Påtaleavgjorte saker

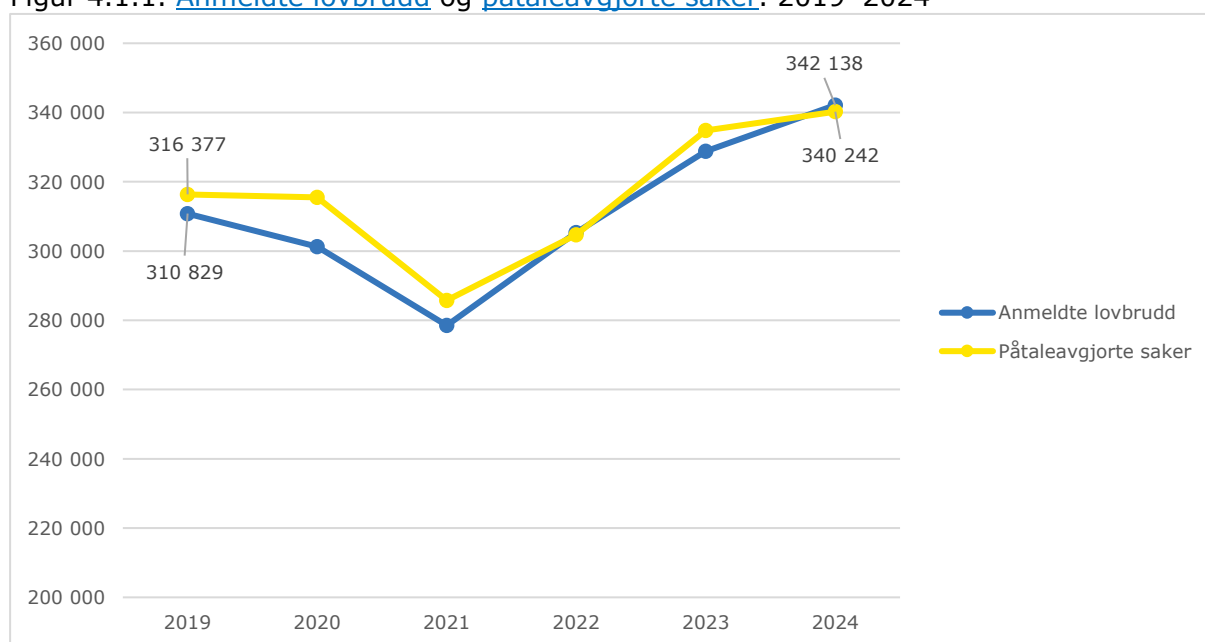
Flere påtaleavgjorte saker enn i foregående år

En sak anses som påtaleavgjort i politiets driftsstatistikk når politiet har sendt en sak med innstilling om påtaleavgjørelse til statsadvokaten eller politiet i kraft av egen påtalekompetanse har avgjort en sak med forelegg, siktelse for tilståelsesdom, tiltale, konfliktrådsbehandling, påtaleunndlatelse eller henleggelse. Mange av sakene vil først bli endelig avgjort eller rettskraftige på et senere tidspunkt. Eksempelvis vil en sak med innstilling om tiltale først være rettskraftig etter domstolsbehandling. I mange påtaleavgjorte saker vil det derfor kunne gjenstå betydelig arbeid før sakene er endelig avgjort og gå lang tid før eventuelle straffereaksjoner kan iverksettes.

Det er for landet som helhet fattet litt over 340 200 påtaleavgjørelser i 2024. Dette er 1,6 prosent flere enn i samme periode i fjor da det ble fattet nesten 334 800 påtaleavgjørelser. Det har de siste årene vært en økning i antall påtaleavgjørelser noe som må ses i sammenheng med at det har vært en økning i antall registrerte anmeldelser. For landet som helhet ligger antallet avgjorte saker noe under antall anmeldelser (litt over 342 100 i 2024). Det er imidlertid grunn til å presisere at det kun er et av politidistriktene som i 2024 har færre påtaleavgjørelser enn antall anmeldelser. De øvrige har avgjort flere saker enn nye saker inn til distriktene.

Dersom politidistriktene ikke har nødvendig kapasitet til å behandle innkomne saker raskt vil følgene over tid bli økte restanser og lengre saksbehandlingstid. Dette er uheldig for de som er involvert i straffesakene, men også for distriktene som får en større saksportefølje å følge opp. Det er derfor avgjørende at politidistriktene løpende vurderer ressursinnsatsen på straffesaksområdet og har en aktiv styring og kontroll av saksporteføljen som sikrer at de riktige sakene blir prioritert og gitt en effektiv oppfølging som ikke avviker fra kvalitetskravene.

Figur 4.1.1. [Anmeldte lovbrudd](#) og [påtaleavgjorte saker](#). 2019–2024

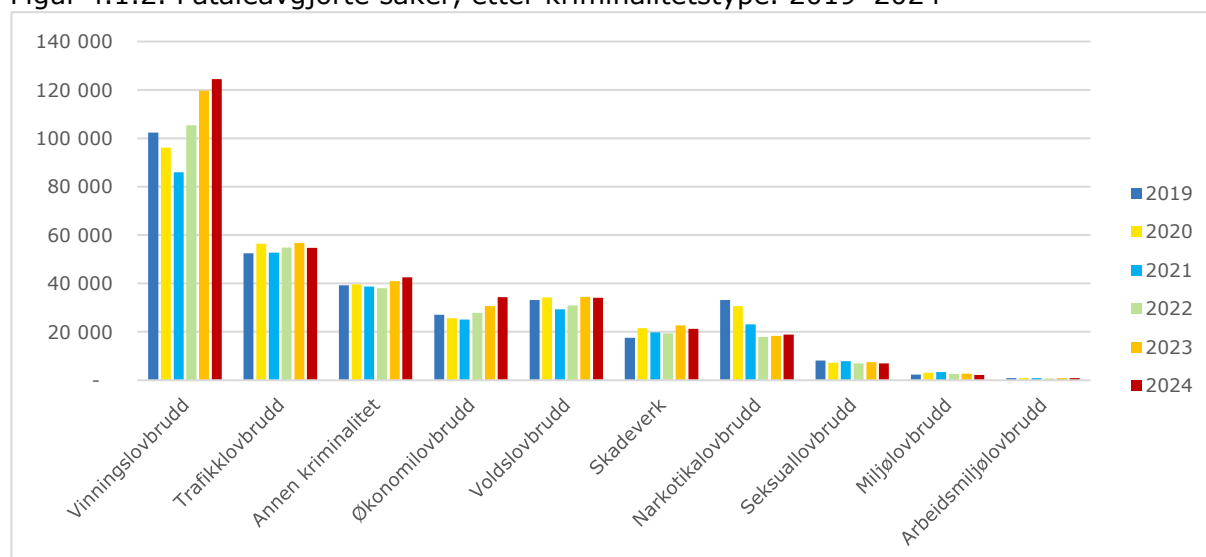
Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065 og JUS309

Flere påtaleavgjorte vinnings- og økonomilovbrudd

Antall påtaleavgjorte lovbrudd innen de ulike kriminalitetstypene må ses i sammenheng med kriminalitetsutviklingen, og antall avgjorte saker innen de ulike kriminalitetstypene vil som utgangspunkt avspeile de endringene som er registrert i kriminalitetsbildet. jf. [kapittel 3](#).

Den registrerte økningen i anmeldte **tyverier og andre vinningslovbrudd** som er registrert fra og med 2022 har ført til en økning også i antall påtaleavgjorte saker innen disse sakstypene. Det ble i 2024 avgjort 124 400 vinningslovbrudd. Dette er en økning fra 2023 på nærmere 4 prosent, mens økningen er på nærmere 45 prosent sammenlignet med 2021, da antall saker i denne kriminalitetstypen var på sitt laveste i siste femårsperiode. I antall saker utgjør dette en økning på nærmere 38 500 saker. Vinningslovbruddene utgjorde med dette 37 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2024, mot 32 prosent i 2019, som illustrert i figur 4.1.2.

Figur 4.1.2. Påtaleavgjorte saker, etter kriminalitetstype. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Også antallet påtaleavgjorte **økonomilovbrudd** viser en relativ stor økning de siste tre årene. Det ble i 2024 påtaleavgjort nesten 34 400 økonomilovbrudd, som tilsvarer vel 12 prosent flere avgjørelser enn i fjor. Målt mot 2021, hvor antallet avgjorte økonomilovbrudd var på sitt laveste i siste femårsperiode, er økningen på 37 prosent eller nærmere 9 300 saksavgjørelser. Økonomilovbruddene utgjorde ti prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2024.

Færre påtaleavgjorte seksual-, trafikk og voldslovbrudd

I 2024 ble litt over 6 900 **seksuallovbrudd** påtaleavgjort, som innebærer en nedgang på vel åtte prosent sammenlignet med året før. Dette er det laveste antallet påtaleavgjorte saker innen denne kriminalitetstypen som er registrert i perioden 2019–2024. Nedgangen må ses i sammenheng med reduksjon i antall anmeldte seksuallovbrudd de senere år. Andelen påtaleavgjorte seksuallovbrudd utgjorde kun to prosent av alle påtaleavgjorte saker i 2024.

Det er i 2024 påtaleavgjort nærmere 34 100 **voldslovbrudd**. Det innebærer en nedgang på knapt 500 saker eller 1,3 prosent fra 2023. Voldssakenes andel av de påtaleavgjorte sakene er ti prosent. Se kapittel 5 for en nærmere beskrivelse av utviklingen for prioriterte kriminalitetsområder.

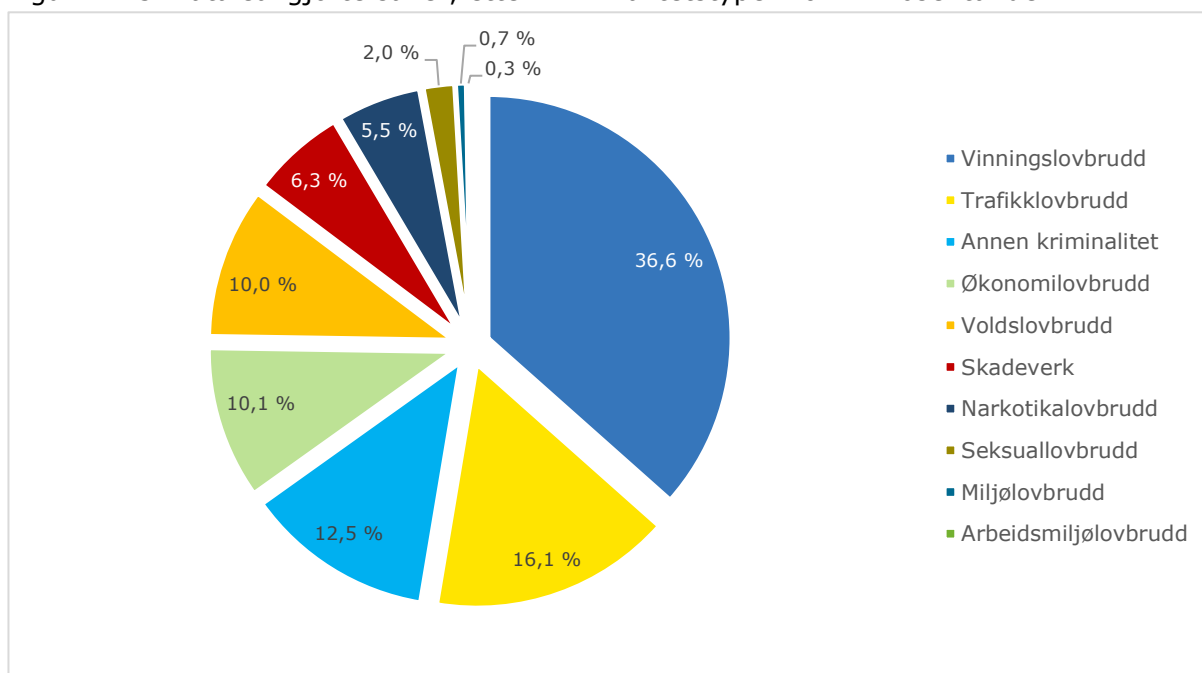
Antall påtaleavgjorte **trafikklovbrudd** er redusert fra 56 700 saker i 2023 til 54 700 saker i 2024. Trafikklovbruddene utgjør 16 prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2024, mens andelen i siste femårsperioden har ligget mellom 17 og 18 prosent. Påtaleavgjorte **narkotikalovbrudd** har de siste to årene vist tendens til økning, etter at det over mange år var en vedvarende reduksjon i saker knyttet til denne kriminalitetstypen. Det ble i 2024 påtaleavgjort 18 850 narkotikalovbrudd, som gir en økning på tre prosent sammenlignet med året før. Narkotikalovbruddenes andel av de påtaleavgjorte sakene har falt fra ti prosent i 2019 til seks prosent i 2024.

Endring i lovbruddssammensetningen for påtaleavgjorte saker

I takt med endringer i kriminalitetsbildet har de enkelte kriminalitetstypenes andel av de påtaleavgjorte sakene endret seg. Sammenlignet med 2019 er det størst endring for vinningssakene, hvis andel er økt med syv prosentpoeng – fra 30 prosent i 2019 til 37 prosent i 2024. Økonomilovbruddenes andel er i samme periode økt fra 8 til 10 prosent. Påtaleavgjorte trafikklovbrudd utgjorde i 2024 16 prosent av sakene, mens andelen voldslovbrudd var ti prosent. For begge disse kriminalitetstypene har det vært en reduksjon i andelen, til tross for at antallet påtaleavgjorte saker innen kriminalitetstypene har vært stabilt eller noe økende.

Siden bevisbildet og kompleksiteten for de ulike sakstypene er ulikt vil endringer i kriminalitetsbildet ha stor betydningen for resultatene på straffesaksområdet. Politiet må følge utviklingene og aktivt tilpasse seg endringene gjennom adekvate ressursallokeringer, hensiktsmessig organisering, kompetansebygging mv. for å sikre effektivitet og kvalitativ i straffesaksbehandling.

Figur 4.1.3. Påtaleavgjorte saker, etter kriminalitetstype. 2024. Prosentandel

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

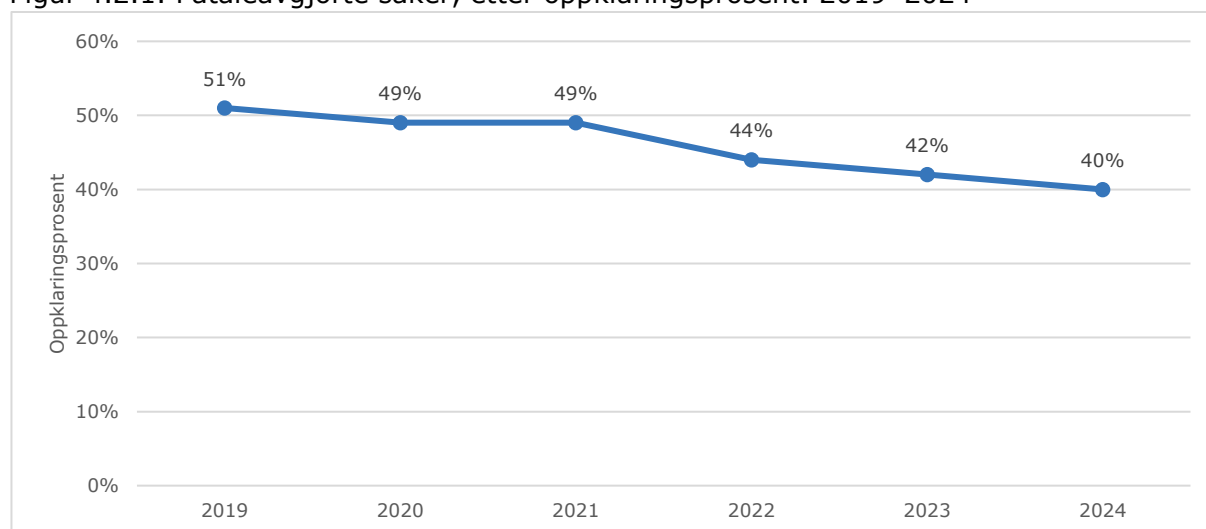
4.2 Oppklaringsprosent

Oppklaringsprosenten for den totale saksporteføljen er fortsatt fallende

Avdekking av straffbare forhold og plassering av skyld hos ansvarlige gjerningspersoner er en forutsetning for at straffesaksbehandlings overordnede mål om redusert kriminalitet skal nås, samtidig som det er maktpåliggende å unngå at uskyldige blir straffeforfulgt, jf. riksadvokatens rundskriv RA 2/2018 Kvalitetskrav til straffesaksbehandlingen i politiet og ved statsadvokatembetene (Kvalitetsrundskrivet). Høy kvalitet i etterforskningen er et viktig premiss for at sakene opplyses og kan avgjøres på en adekvat måte. Politiets etterforskningskompetanse må derfor tilpasses utfordringene i kriminalitetsbildet samtidig som ressursinnsatsen må målrettes og styres.

I henhold til politiets driftsstatistikk ble nesten 123 200 påtaleavgjorte saker vurdert som oppklart i 2024, som gir en oppklaringsandel på 40 prosent. Dette er 2,4 prosentpoeng lavere enn i året før, og hele 11 prosentpoeng under nivået for 2019, som illustrert i figur 4.2.1.

Figur 4.2.1. Påtaleavgjorte saker, etter oppklaringsprosent. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Det er sammensatte årsaker til den fallende oppklaringsprosenten for den totale saksporteføljen. Over den siste seksårsperioden har det vært et fall i oppklaringsprosenten for de fleste kriminalitetstyper, og oppklaringsprosenten er redusert i samtidlige politidistrikter. Utviklingen kan dermed betraktes som generell. Utviklingen i oppklaringsprosenten henger imidlertid nært sammen med endringene i kriminalitetsbildet og sammensetningen av saksporteføljen. Det er betydelig variasjon i oppklaringspotensialet mellom de ulike kriminalitetstypene på grunn av lovbruddenes karakter, bevisbilde, tilgjengelig informasjon, ressursinnsats og organisering mv. Utviklingen innen de ulike kriminalitetstypene og betydningen dette har for resultatene for saksporteføljen totalt sett omhandles nærmere nedenfor.

Ikke alle saker som telles som oppklarte innebærer skyldkonstatering eller straffereaksjon

I utgangspunktet anser politiet en straffesak som oppklart når politiet har sendt saken til statsadvokaten med innstilling om en *positiv påtaleavgjørelse* i form av forelegg, siktelse for tilståelsesdom, tiltale, konfliktrådsbehandling, påtaleunntatelse eller at politiet i kraft av egen påtalekompetanse har avgjort saker på nevnte måte. Det er imidlertid ikke bare

saker som får en slik *positive påtaleavgjørelse* som regnes som oppklarte i politiets driftsstatistikk. Noen saker regnes som oppklarte selv om den strafferettslige forfølgningen avsluttes uten konstatering av skyld og ileggelse av straffereaksjon. Eksempler på dette er saker som henlegges fordi det er *tvil om gjerningspersonens tilregnelighet*, der *intet straffbart forhold anses bevist* eller *den mistenkte er under 15 år*. I 2024 ble 15 prosent av de oppklarte sakene henlagt uten innstilling om straffeforfølgning eller straffereaksjon.

Sett opp mot det totale antallet påtaleavgjorte saker ble knapt én prosent av sakene i 2024 henlagt på grunn av *tvil om gjerningspersonens tilregnelighet*. En sak kan kun avgjøres med denne begrunnelsen dersom det foreligger sikre opplysninger om mistenktes strafferettslige tilregnelighet, for eksempel i form av en såkalt prejudisiell observasjon. Det følger av straffeloven § 20 at en person som er utilregnelig på grunn av enten sterkt avvikende sinnstilstand eller sterk bevissthetsforstyrrelse eller psykisk utviklingshemming i høy grad på tidspunktet da den straffbare handlingen ble begått ikke kan straffes. Der det er tvil om mistenktes subjektive skylddevne skal saken henlegges etter bevisets stilling.

Vel én prosent av alle påtaleavgjorte saker i 2024 er avgjort med begrunnelsen *intet straffbart forhold bevist*. Dette er noe lavere enn forutgående år da disse avgjørelsene utgjorde ca. to prosent.

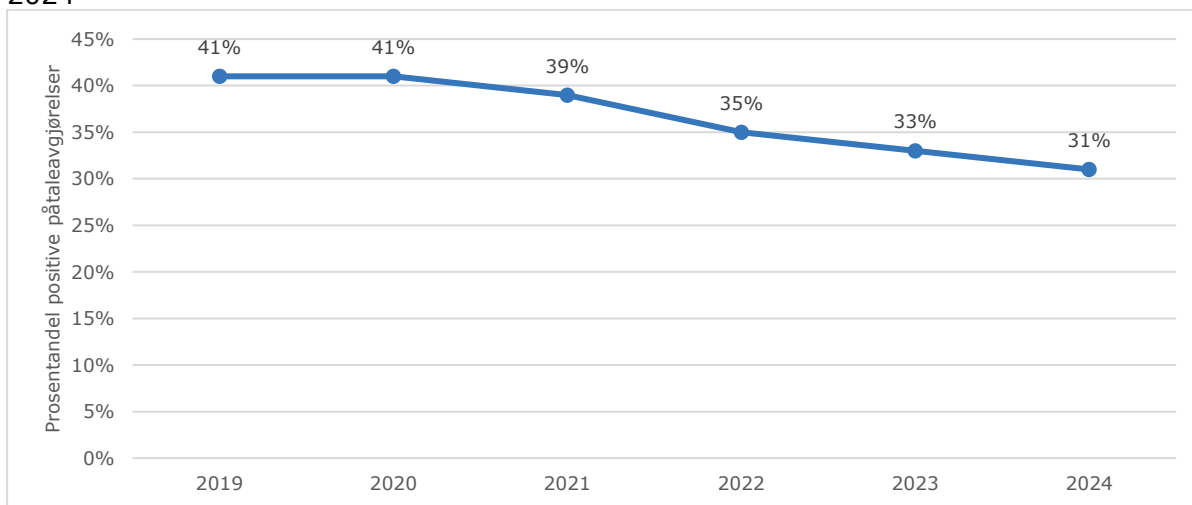
Nesten 1,5 prosent av sakene ble henlagt med begrunnelsen *mistenkte er under 15 år*.

Det er også slik at enkelte typer avgjørelser holdes utenfor ved beregningen av oppklaringsprosent. Eksempler på dette er henleggelse begrunnet med at det *ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger straffbart forhold* eller anmeldelsene vurdert som *åpenbart grunnløs*. Tilsvarende gjelder saker som er *avgjort utenfor straffesak*. Til sammen ni prosent av de påtaleavgjorte sakene ble i 2024 avgjort med en henleggelseskode som holdes utenfor ved beregningen av oppklaringsprosenten. Av disse er den mest anvendte avgjørelseskoden *ikke rimelig grunn til å undersøke*. Dette er en avgjørelseskode som det registreres en relativt kraftig økning i. Totalt åtte prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2024 ble avgjort med denne begrunnelsen, mens den til sammenligning kun ble benyttet i fem prosent av sakene i 2019.

Reduksjon i andelen positive påtaleavgjørelser

I 2024 ble 31 prosent av alle påtaleavgjorte saker avgjort med en positiv påtaleavgjørelse, som omfatter forelegg, siktelse for tilståelsesdom, tiltale, konfliktrådsbehandling eller påtaleunnlatelse. Som det fremgår av figur 4.2.2 utgjorde de positive påtaleavgjørelsene 41 prosent av sakene i 2019. Utviklingen må ses i sammenheng med at oppklaringsprosenten har falt i samme periode.

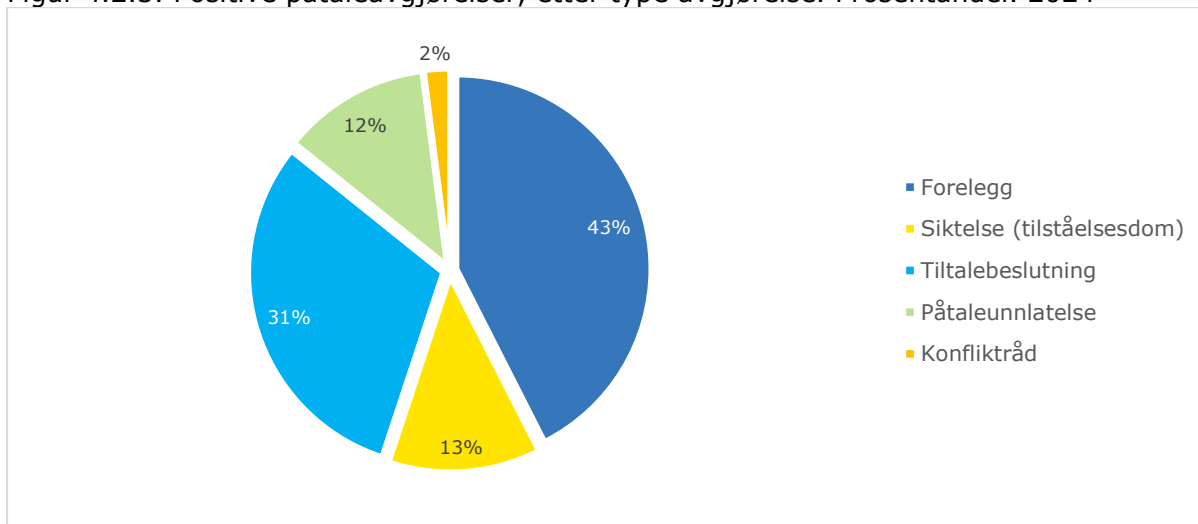
Figur 4.2.2. Påtaleavgjorte saker, etter positive påtaleavgjørelser. Prosentandel. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Som illustrert i figur 4.2.3 utgjorde forelegg og tiltalebeslutninger den største andelen av de positive påtaleavgjørelsene i 2024, med henholdsvis 42 og 31 prosent. Sammenlignet med tilsvarende fordeling i 2019 er andelen tiltalebeslutninger på tilnærmet samme nivå som i 2019 da de utgjorde 32 prosent. Forelegg utgjør imidlertid en større andel enn i 2019, da de utgjorde 38 prosent. Andelen siktelse (tilståelsesdom) er redusert fra 14 til 13 prosent, mens andelen påtaleunntatelse er redusert fra 15 til 12 prosent.

Figur 4.2.3. Positive påtaleavgjørelser, etter type avgjørelse. Prosentandel. 2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS322

Manglende opplysninger om gjerningsperson og bevisets stilling begrunner mange henleggelse

Ser man nærmere på begrunnelsene for at sakene ikke oppklares/henlegges er den mest anvendte begrunnelsen *manglende opplysninger om gjerningsperson*. Bruken av denne avgjørelsen har gradvis økt de siste årene, og 34 prosent av de påtaleavgjorte sakene ble i 2024 avgjort med denne begrunnelsen. Til sammenligning ble 29 prosent av sakene avgjort med denne begrunnelsen i 2019. Mange av sakene som henlegges med denne begrunnelsen blir henlagt uten etterforskningsinnsats, og den økte bruken må ses i sammenheng med politiets ressurser og prioriteringer.

En annen sentral henleggelsesgrunn er *bevisets stilling*. I 2024 ble tolv prosent av sakene avgjort med denne begrunnelsen. Dette er en noe mindre andel enn tidligere år hvor andelen har ligget mellom 14 og 13 prosent. Det er grunn til å understreke at mange av sakene som henlegges med denne begrunnelsen kan ha vært undergitt omfattende og ressurskrevende etterforskning av høy kvalitet, men at man til tross for dette ikke har greid å fremskaffe bevis som i tilstrekkelig grad tilfredsstiller strafferettens strenge beviskrav for straffeforfølgelse.

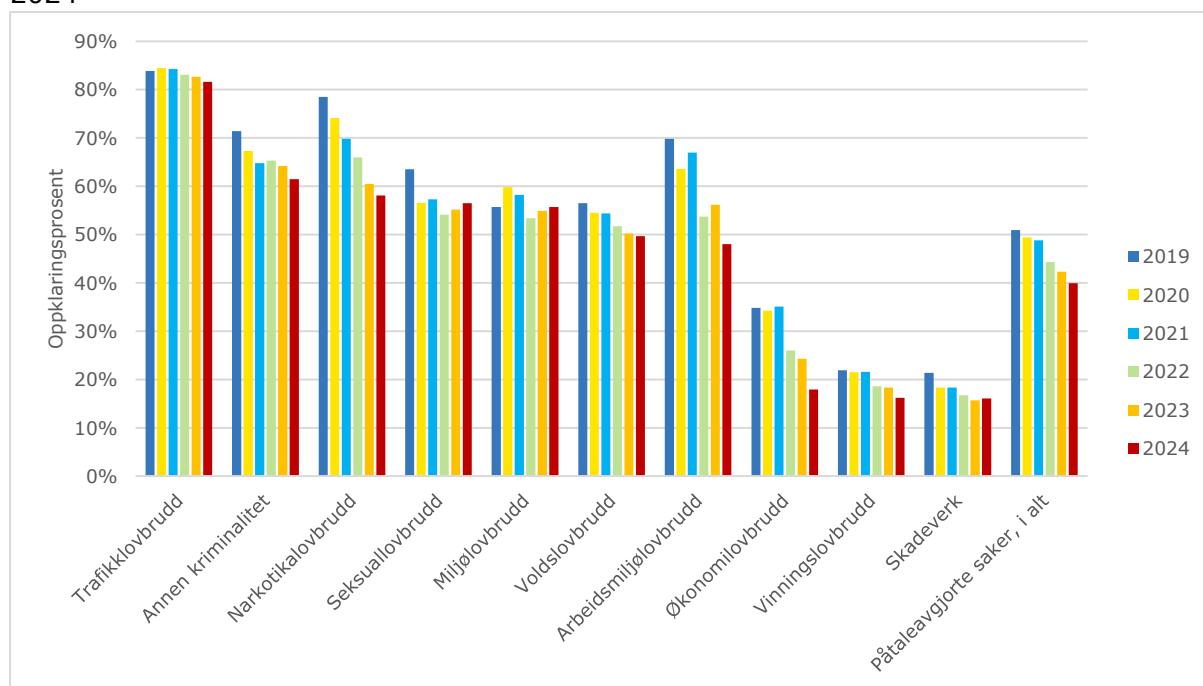
Nesten åtte prosent av de påtaleavgjorte sakene i 2024 er henlagt under henvisning til *uforholdsmessig ressursbruk/kapasitet* til å undersøke sakene. Dette er en begrunnelse som nå i større grad enn tidligere blir benyttet som henleggelsesgrunn. Til sammenligning ble fire prosent av sakene henlagt med denne begrunnelsen i 2019. Den økte bruken avspeiler i stor grad en presset ressursituasjon i politiet og prioriteringer av de mest alvorlige sakene. Adgangen til å henlegge en sak på grunn av saksbehandlingskapasitet/ikke forholdsmessig ressursbruk er i henhold til riksadvokatens føringer begrenset. Alvorlige og sentralt prioriterte lovbrudd skal ikke henlegges med denne begrunnelsen, og det er den samlede ressursituasjonen på straffesaksområdet som skal iakttas ved vurderingen av om en sak skal henlegges med denne begrunnelsen.

Oppklaringsprosent for kriminalitetstypene

Ulik oppklaringsprosent for ulike typer lovbrudd

Oppklaringspotensialet for de ulike kriminalitetstypene er som beskrevet ovenfor svært ulikt på grunn sakenes karakter, bevisbilde, tilgjengelig informasjon mv., noe som gir seg utslag i oppklaringsprosenten for de ulike kriminalitetstypene og ulike typer lovbrudd. Samtidig vil prioriteringen av de ulike kriminalitetstypene og politiets ressursinnsats og kompetanse innen de ulike kriminalitetsområdene kunne spille inn. Som illustrert i figur 4.2.4 varierer oppklaringsprosenten i 2024 fra 82 prosent for trafikklovbruddene til 16 prosent for de påtaleavgjorte vinningssakene.

Figur 4.2.4. Påtaleavgjorte saker, etter oppklaringsprosent og kriminalitetstype. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

I 2024 er det registrert en nedgang i oppklaringsprosenten for de fleste kriminalitetstypene. Som det fremgår av figuren er kun det miljø- og seksuallovbruddene som viser en liten økning. Utviklingen innen de enkelte kriminalitetstypene omhandles nærmere nedenfor.

Oppklaringsprosenten for vinningssakene er kun 16 prosent

Som illustrert i figur 4.3.3 har påtaleavgjorte vinningslovbrudd over tid hatt en lav og fallende oppklaringsprosent. Fra 2022 til 2024 er det registrert et fall på hele seks prosentpoeng – fra 22 til 16 prosent. Hele 65 prosent av vinningssakene henlegges på grunn av *manglende opplysninger om gjerningsperson*, mens ni prosent henlegges fordi det *ikke er rimelig grunn til å undersøke*. Syv prosent henlegges på grunn av *manglende kapasitet/ressurser*.

Simple tyverier utgjør en stor andel av vinningslovbruddene, og flere av disse tyveriene har en meget lav oppklaringsprosent. Eksempelvis er oppklaringsprosenten for sykkeltyverier kun to prosent, mens andre simple tyverier på offentlig sted har en oppklaringsprosent mellom 0,6 og 2,2. Siden de simple tyveriene utgjør mange saker vil oppklaringspotensialet i sakene ha stor påvirkning på resultatene for kriminalitetstypen samlet sett.

Det er relativt lav oppklaringsprosent også for noen av de mer alvorlige vinningslovbruddene. Eksempelvis ble kun 15 prosent av grove tyverier fra bolig oppklart i 2024. Prioriterte sakstyper som ran og grovt ran har imidlertid en høyere oppklaringsprosent. Samlet sett var denne på 42 prosent i 2024.

Halvparten av voldslovbruddene oppklares

Over tid har det vært en reduksjon i oppklaringsprosenten for påtaleavgjorte voldslovbrudd. I 2019 ble 56 prosent av sakene vurdert som oppklart, mens tilsvarende andel i 2024 var 50 prosent. Kriminalitetstypen omfatter alvorlige og dermed høyt prioriterte sakstyper som skal gis særlig oppfølging. En fallende oppklaringsprosent innen kriminalitetstypen gir derfor grunn til bekymring.

I 2024 ble 38 prosent av sakene innen kriminalitetstypen henlagt på grunn av *bevisets stilling*. Dette indikerer at bevisbildet i mange av sakene er krevende, og at mange saker ut fra strafferettens strenge beviskrav må henlegges til tross for at det har vært gjennomført adekvat etterforskning.

Også de mest prioriterte lovbruddene innen denne kriminalitetstypen, som grov kroppskrenkelse og kroppsskade (inkl. grov), har hatt en fallende oppklaringsprosent de siste årene. I 2019 ble 53 prosent av denne typen saker oppklart, mot 49 prosent i 2024.

Mishandling i nære relasjoner er en særlig prioritert type voldslovbrudd. Kun 23 prosent av de påtaleavgjorte mishandlingssakene ble oppklart i 2024.

For mishandlingssakene har det vært en reduksjon i oppklaringsprosenten over tid, og til sammenligning var oppklaringsprosenten for slike saker i 2019 på 29 prosent. Dette er lovbrudd som er krevende å etterforske og hvor en adekvat etterforskning forutsetter stor fenomenforståelse. Se nærmere omtale av utviklingen for mishandling i nære relasjoner og andre alvorlige voldslovbrudd i kapittel 5.1.

Oppklaringsprosenten for seksuallovbruddene er noe høyere enn i 2023

Oppklaringsprosenten for seksuallovbruddene har gradvis blitt redusert fra 2019 til 2023 – fra 63 til 55 prosent. I 2024 var andelen oppklarte seksuallovbrudd 56 prosent. 31 prosent av de påtaleavgjorte sakene innen kriminalitetstypen er henlagt på grunn av *bevisets stilling*, mens seks prosent er henlagt på grunn av *manglende opplysninger om gjerningsperson*. Seks prosent er henlagt med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å etterforske*.

Seksuallovbruddene er til dels svært ulikeartede og stiller krav til ulik ressursinnsats og kompetanse for å kunne etterforskes på en adekvat måte. I den senere tid er mange saker knyttet til forhold som helt eller delvis er begått via digitale plattformer, og i mange av sakene har gjerningspersonen foregrepet seg mot et stort antall fornærmede. Siden sakene er ulike ses en forholdsvis stor variasjon i oppklaringsprosenten for de ulike lovbruddene som faller inn under kriminalitetstypen.

I 2024 ble 26 prosent av de påtaleavgjorte voldtektssakene regnet som oppklarte. Dette er den lavest oppklaringsprosenten som er registrert i perioden 2019–2024. Bevisbildet i voldtektssakene er ofte svært krevende uten vitner og motstridende forklaringer fra anmelder og anmeldt. Statsadvokatene gjennomførte høsten 2024 en landsomfattende kvalitetsundersøkelse av voldtektssaker for å vurdere kvaliteten i etterforskningen. Undersøkelsen er ikke offentliggjort, men det er opplyst at funnene som utgangspunkt ikke avdekker kritiske mangler ved etterforskningen.

Voldtekt av barn under 14 år har en betydelig høyere oppklaring, og i 2024 ble 75 prosent av disse sakene oppklart. Siste femårsperiode har oppklaringsprosenten for disse lovbruddene variert mellom 77 og 66 prosent. Se nærmere beskrivelser av utviklingen for seksuallovbrudd i kapittel 5.2.

Oppklaringsprosenten for narkotika- og økonomilovbrudd har falt markant

Kriminalitetstypene narkotika og økonomi har i den senere tid skilt seg ut med en markant fallende oppklaringsprosent. Denne tendensen videreføres i 2024 for begge kriminalitetstypene.

Den samlede oppklaringsprosenten for **narkotikalovbruddene** var i 2024 på 58 prosent, mens den til sammenligning var 78 prosent i 2019. Dette har i hovedsak sammenheng med at det anmeldes færre brukersaker etter legemiddeloven som erfaringsmessig har hatt en høy oppklaringsprosent, og som er saker som i utgangspunktet er oppklart gjennom politiets kontrollvirksomhet. Ser man på kun de grove narkotikasakene, som brudd på straffeloven § 232, er oppklaringsprosenten fremdeles høy, og 82 prosent av disse sakene ble regnet som oppklart i 2024.

Tilsvarende kraftige fall i oppklaringsprosenten gjelder påtaleavgjorte **økonomilovbrudd**. I 2019 ble 35 prosent av disse sakene oppklart, mens tilsvarende andel i 2024 var 18 prosent. En vesentlig årsak til denne utviklingen er en stor økning i antall bedragerier begått ved bruk av digitale virkemidler av organiserte miljøer. Dette er saker som forutsetter særlig kompetanse og som har vist seg vanskelig å oppklare. Som beskrevet i kapittel 5.4 har det samtidig med økningen i antall bedragerisaker vært en betydelig økning i straffesaker for bedrageri der det ikke er registrert noen gjerningsperson. For påtaleavgjorte bedragerisaker var oppklaringsprosent i 2024 på 15 prosent, mot 32 prosent i 2019. Hele 30 prosent av bedragerisakene i 2024 ble henlagt med begrunnelsen *uforholdsmessig*.

ressursbruk/kapasitet, mens 14 prosent ble henlagt med begrunnelsen ikke rimelig grunn til å etterforske.

Oppklaringsprosenten for de ulike lovbruddene som er klassifisert som økonomilovbrudd varierer betydelig, og det registreres en langt større oppklaringsprosent for flere av de særlig prioriterte økonomilovbruddene. Eksempelvis ble 43 prosent av de påtaleavgjorte grove bedrageriene oppklart i 2024.

Oppklaringen av trafikklavbruddene er fortsatt høy

Trafikklavbruddene har erfaringsmessig hatt en høy oppklaringsprosent. Dette skyldes i stor grad at mange av sakene er avdekket og bevist gjennom politiets kontrollvirksomhet. I 2024 ble 82 prosent av de påtaleavgjorte trafikksakene oppklart. Til sammenligning ble 84 prosent regnet som oppklart i 2019.

Kriminalitetsutviklingen som årsak til fallende oppklaringsprosent

Oppklaringsprosenten for de ulike kriminalitetstypene bidrar samlet til utviklingen for den totale saksporteføljen. Siden oppklaringspotensialet og resultatene for de enkelte kriminalitetstypene er varierende og de i omfang er svært ulike vil den enkelte kriminalitetstypes påvirkning på den samlede saksporteføljen være ulik.

Som redegjort for ved gjennomgangen av de ulike kriminalitetstypene kan endringer i anmeldte lovbrudd/kriminalitetsbildet forklare fallende oppklaringsprosent innen flere av kriminalitetstypene. Økt antall bedragerier ved bruk av ulike digitale fremgangsmåter, som i liten grad etterforskes og oppklares, påvirker oppklaringsprosenten for påtaleavgjorte økonomilovbrudd. Samtidig har økningen i tyverier på offentlig sted, med lavt oppklaringspotensiale, bidratt til lavere oppklaringsprosent for vinningslovbruddene. Over tid har også den betydelige reduksjonen i anmeldt bruk og besittelse av narkotika etter legemiddelloven påvirket oppklaringsprosenten for narkotikalovbruddene.

Utviklingen for vinningslovbrudd har størst betydning for resultatene for den samlede saksporteføljen. Dette er en kriminalitetstype som har økt i omfang og som utgjør en vesentlig større andel av de anmeldte og påtaleavgjorte sakene enn tidligere. I 2024 utgjorde denne kriminalitetstypen 37 prosent av de påtaleavgjorte sakene, mens den til sammenligning utgjorde kun 30 prosent i 2019. Samtidig har kriminalitetstypen hatt en raskt fallende oppklaringsprosent, fra 22 prosent i 2019 til 16 prosent 2024. Siden endringene er store og vinningssakene utgjør en stor andel av den samlede saksporteføljen har dette i stor grad påvirket utviklingen for den samlede saksporteføljen.

På samme vis har et økt antall økonomilovbrudd, og da særlig bedragerier med lavt oppklaringspotensiale, i relativt stor grad bidratt til utviklingen for den samlede saksporteføljen. Andelen påtaleavgjorte økonomilovbrudd har økt fra åtte til ti prosent fra 2019 til 2024, samtidig som oppklaringsprosenten for kriminalitetstypene har falt fra 35 til 18 prosent.

Ressursinnsats som årsak til fallende oppklaringsprosent

En grunnleggende faktor for avdekking og oppklaring av straffesakene er tilgjengelige ressurser. Med økt registrert kriminalitet settes som anført foran ressursene under press og det må foretas gode prioriteringer. Som beskrevet i kapittel 1.3 og 6 viser politiets kapasitetsundersøkelse fra 2024 at politiet prioriterer i tråd med gitte føringer. En stadig større del av politiets tilgjengelige ressurser benyttes til å behandle saker kategorisert

som svært alvorlige og alvorlige. Disse saken utgjorde i 2023 henholdsvis vel 2 og 14 prosent av politiets samlede saksportefølje, og ca. 70 prosent av politiets tilgjengelige kapasitet på straffesaksområdet ble benyttet til å behandle disse sakene.

Resterende 30 prosent av politiets beregnede kapasitet ble benyttet til å behandle de øvrige sakene – gjerne omtalt som mengdesaker. Basert på anmeldelsene i 2024 utgjorde mengdesakene vel 83 prosent av den totale saksporteføljen i 2024. Mengdesakene omfatter ulike sakstyper fra mindre alvorlige økonomi- og vinningslovbrudd til skadeverk, mindre alvorlige voldslovbrudd, trafikklovbrudd mv. Sakene er som utgangspunkt ikke definert som særlig prioriterte i henhold til riksadvokaten mål- og prioriteringsrundskriv.

Tar vi utgangspunkt i hvordan kapasitetsundersøkelsen definerer sakenes alvorlighetsgrad finner man at 48 prosent av både de mest alvorlige og de alvorlige sakene ble regnet som oppklarte i 2024. Dette er tilnærmet samme resultat som de siste foregående årene hvor oppklaringsprosenten for disse sakene har ligget mellom 48 og 46 prosent. For mengdesakene er oppklaringsprosenten klart mindre, og i 2024 ble kun 38 prosent av disse sakene oppklart. Lavere prioritering og en presset ressursituasjon fører til at mange av disse sakene henlegges uten etterforskning under henvisning til *ressurshensyn, ikke rimelig grunn til å undersøke eller manglede opplysninger om gjerningspersonen* mv.

Andre faktorer som påvirker oppklaringsprosenten

Oppklaringsprosenten kan påvirkes av kompetanse mv.

En grunnleggende forutsetning for avdekking og oppklaring av straffbare forhold er faglig høy etterforskningskompetanse og god fenomenforståelse vedrørende de saksområder som behandles. Dette forutsetter målrettet fagopplæring så vel som faktisk erfaring. Det er derfor avgjørende å bygge gode etterforskningsmiljøer innen organisatoriske rammer som fremmer stabilitet, faglig utvikling og motivasjon for å sikre høy oppklaring. Tilbakemeldinger i styringsdialogmøtene er at enkelte etterforskningsmiljøer har utfordringer med personell med begrenset arbeidserfaring og enkelte steder er etterforskerne også engasjert i operativ tjeneste. Dette er en situasjon som er krevende for de ansatte, og antas også å kunne påvirke straffesaksresultatene idet manglede erfaring og/eller kunnskap *kan* føre til at adekvate etterforsknings skritt ikke iverksettes.

Økt bruk av digitale virkemidler forutsetter ny kompetanse hos politiet

Et sentralt utviklingstrekk for straffesaksporteføljen er en stadig større bruk av digitale plattformer og virkemidler som ledd i gjennomføringen av de straffbare forholdene som anmeldes. Bruk av data som modus operandi er i 2024 knyttet til nesten 29 900 saker. Dette er 14,3 prosent flere saker enn i 2023. Økningen i saker som helt eller delvis er begått med digitale virkemidler gjelder særlig bedragerier, men også innenfor seksuallovbrudd mot barn er mange saker oppgitt å ha en digital modus operandi. Også for straffesaker klassifisert som *annen kriminalitet* er en vesentlig andel merket med en digital modus operandi (i overkant av åtte prosent), og dette gjelder i størst grad anmeldelser av hensynsløs adferd og brudd på kontakt- og besøksforbud. Sammenlignet med "tradisjonelle" lovbrudd utfordrer de digitale virkemidlene politiets arbeid med å oppklare straffesakene da oppklaring forutsetter god datateknisk kompetanse og utstyr som i dag i begrenset grad er tilgjengelig i politiet. Muligheten til økt bruk av moderne teknologi og digitale løsninger vil gi et vesentlig kapasitetsløft innen straffesaksområdet.

Innbyggerens mobilitet og tillit til politiet påvirker samhandlingen i straffesaker

Et annet forhold som over tid synes å ha påvirket og vanskeliggjort straffesaksbehandlingene er den mobilitet som i økende grad preger befolkningen. Stor reiseaktivitet og lengre opphold i utlandet gjør det i flere sammenhenger krevende å gjennomføre ønskede avhør eller andre etterforskingsskritt, og kan derfor bidra til at sakene ikke blir opplyst i en slik grad at noen kan straffeforfølges.

Generelt sett er tillit fra befolkningen er helt sentralt for politiets arbeid, både innenfor straffesaksfeltet og andre oppgaver som politiet gjennomfører. Høy tillit legger til rette for samhandling og forståelse for politiets arbeid også i straffesaksbehandlingen, eksempelvis i avhørssituasjoner så vel som ved innhenting og/eller sikring av andre bevis. Innbyggernes relativt høye tillit til politiet må derfor opprettholdes gjennom gode prioriteringer og resultater innen straffesaksområdet.

Politiets innbyggerundersøkelse for 2024 vise at 70 prosent av respondentene (N=19 955) oppga å ha høy eller svært høy tillit til politiet.³⁵ Resultatene varierer mellom de ulike politidistriktene, og i 2024 er det innbyggere i Trøndelag politidistrikt som oppgir å ha størst tillit til politiet (76 prosent), mens innbyggere i politidistriktene Finnmark (61 prosent), Sør-Vest (66 prosent) og Sør-Øst (76 prosent) har lavest tillit.

Ulik oppklaringsprosent i politidistriktene

Oppklaringsprosenten for den samlede saksporteføljen i politidistriktene er ulik og flere distrikter har en klart høyere samlet oppklaringsprosent enn landet som helhet. Dette gjelder i 2024 blant annet politidistriktene Finnmark (58,3 prosent), Møre og Romsdal (56,0 prosent), Troms (51,8 prosent) og Innlandet (48,1 prosent). Oslo har fremdeles klart lavere oppklaringsprosent enn landet som helhet, og i 2024 var denne på 34 prosent. De variasjonene som ses mellom politidistriktene skyldes i noen grad ulike kriminalitetsutfordringer, men også faktorer som ressurssetting, organisering og kompetanse.

4.3 Saksbehandlingstid

I politiets straffesaksbehandling skal det generelt tilstrebes kort saksbehandlingstid. Særlig gjelder det i de sentralt prioriterte sakene og i saker med varetekt og særreaksjoner. Hensynet til ofrene i volds- og seksuallovbruddssakene tilsier at disse sakene må behandles særlig raskt, mens det i vinningssaker begått av gjengangere og mobile kriminelle er avgjørende med kort saksbehandlingstid for å redusere gjentakelsesfaren. Videre skal det være kort saksbehandlingstid i saker mot personer som var under 18 år på handlingstidpunktet. Her skal spørsmålet om tiltale avgjøres innen seks uker etter at vedkommende er å anse som mistenkt i saken, med mindre hensynet til etterforskingen eller andre særlige grunner tilsier noe annet, jf. straffeprosessloven § 249 andre ledd. Det er en forutsetning at lovbestemte frister er kjent for de saksansvarlige og at ledelsen i politidistriktene aktivt sikrer at disse overholdes.

Kravet om effektiv straffesaksbehandling innebærer ikke at saker kan legges bort uten adekvat behandling. Kvalitet i etterforskingen og mulig oppklaring er viktigere enn målet om kort saksbehandlingstid og det er i riksadvokatens prioriteringsrundskriv for 2024 innskjerpet at det fordres en grundig påtale- og politifaglig vurdering av om sakene har oppklaringspotensiale før de henlegges. Sentralt i kravet om kort saksbehandlingstid

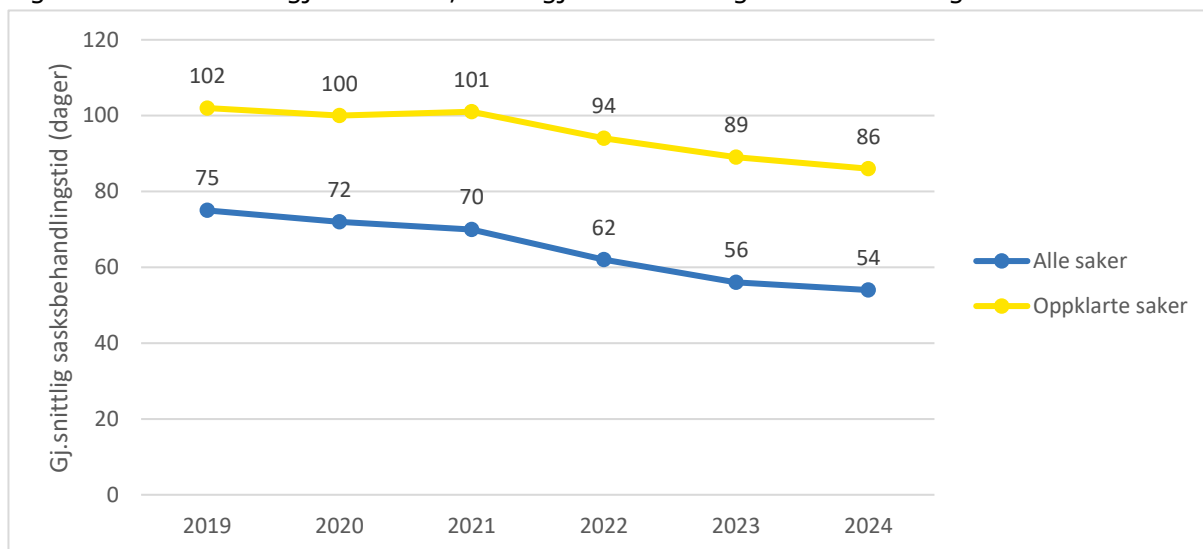
³⁵ [Politiets innbyggerundersøkelse 2024. Verian Analyse](#)

ligger ikke en raskest mulig avgjørelse, men en fremdrift tilpasset sakens art og uten unødig liggetid. Den allerede nevnte kapasitetsundersøkelsen viser at det på tross av kort saksbehandlingstid for den samlede porteføljen, er perioder i politiets etterforskning med liggetid som ikke uten videre lar seg begrunne. POD og RA har i fellesskap besluttet at det i 2025 skal gjennomføres prosjektarbeider i utvalgte politidistrikter, med sikte på å identifisere årsaker til – og tiltak mot – unødig liggetid

Ytterligere reduksjon i saksbehandlingstiden

I 2024 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for alle påtaleavgjorte saker 54 dager. Dette er en nedgang på to dager fra året før, og hele 21 dager kortere enn i 2019. For de oppklarte sakene er saksbehandlingstiden nå 86 dager, noe som innebærer en nedgang på fire dager fra 2023. Sammenlignet med 2019 er dette en nedgang på 17 dager. Saksbehandlingstiden i politiets registre regnes fra en sak er anmeldt og til det er truffet en påtaleavgjørelse. Saken er på dette tidspunktet som nevnt ikke endelig avgjort. Dette vil eksempelvis først skje når saken ikke lenger kan undergis klagebehandling eller en sak med dom ikke kan angripes med rettsmidler (blitt rettskraftig).

Figur 4.3.1. Påtaleavgjorte saker, etter gjennomsnittlig saksbehandlingstid. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

En stadig større andel av sakene i den totale saksporteføljen blir påtaleavgjort innen syv dager. I 2024 ble 50 prosent av sakene påtaleavgjort i dette tidsintervallet, mens tilsvarende andel i 2019 var 42 prosent. I 2024 ble dessuten 33 prosent av sakene påtaleavgjort mellom 8 og 90 dager etter at sakene ble opprettet, som er på nivå med resultatet for 2019. En større andel påtaleavgjorte saker innen syv dager har sammenheng med den gjennomgang og "siling" av saker som skjer ved Felles straffesaksinntak (FSI) i hvert av politidistriktene. Her avgjøres mindre alvorlige saker hvor bevisbildet kan avklares raskt samtidig som mange saker ut fra gitte prioriteringer og vurdering av oppklaringspotensialet henlegges uten videre etterforskning ved etterforskningsenhetene.

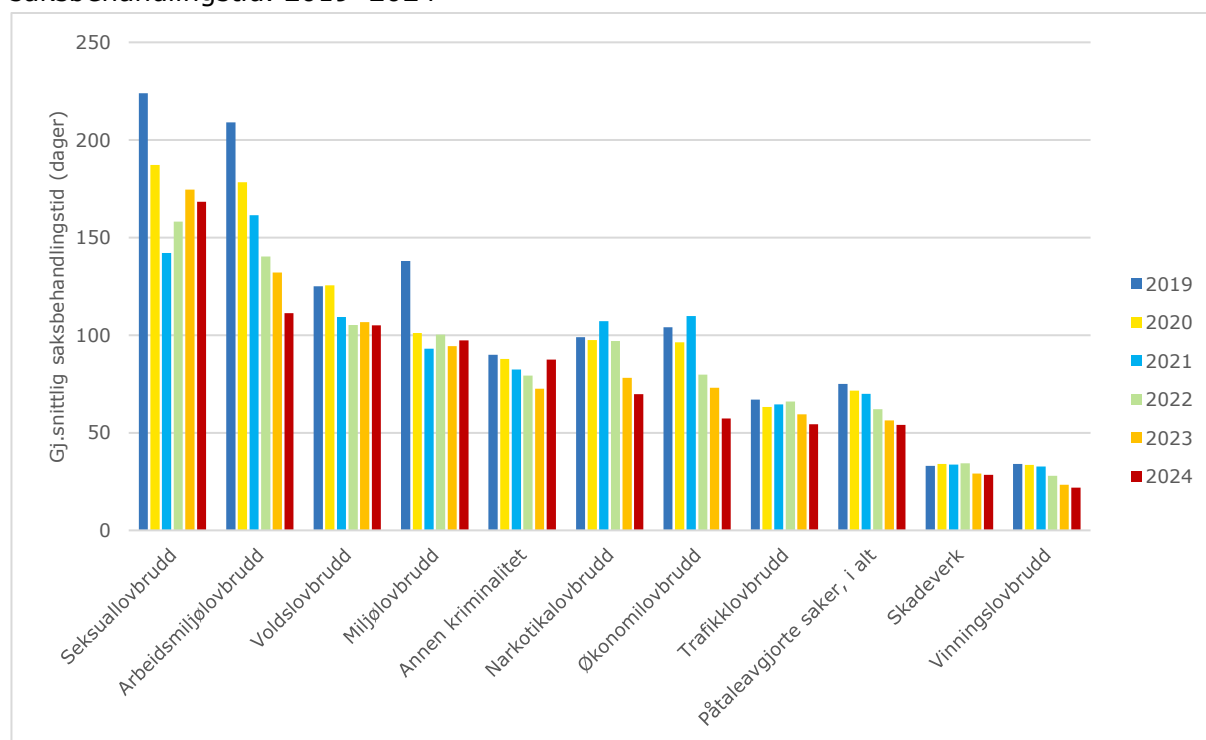
Som for oppklaringsprosenten varierer saksbehandlingstiden mellom ulike kriminalitetstyper og lovbrudd. Endringer i kriminalitetsbildet og resultatene innen de enkelte sakstypene vil derfor også påvirke saksbehandlingstiden for den samlede saksporteføljen. Som det vil bli nærmere redegjort for har særlig saksbehandlingstiden for vinningssakene gått ned i den senere tid, og siden et økende antall av de

påtaleavgjorte sakene som tidligere omtalt er tilordnet denne kriminalitetstypen har denne utviklingen hatt relativt stor betydning også for saksbehandlingstiden for den samlede saksporteføljen. Det samme gjelder for økonomilovbruddene hvor det også har vært en klar nedgang i saksbehandlingstid samtidig som kriminalitetstypen som tidligere nevnt har økt i omfang.

Saksbehandlingstid innen ulike kriminalitetstyper

Det er store ulikheter i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden mellom ulike kriminalitetstyper, som det fremgår av figur 4.3.2. De store forskjellene mellom kriminalitetstypene kan erfaringsmessig tilskrives at bevisbildet og tilgjengelig informasjon og mulighetene for å innhente bevis i sakene er svært ulikt. Eksempelvis er etterforskningen i volds- og seksuallovbruddene som utgangspunkt tidkrevende, ofte med behov for mange vitneavhør og innhenting av sakkyndige uttalelser for å sikre at sakene er tilstrekkelig opplyste, mens trafikksakene i stor grad bygger på gjennomførte trafikkkontroller og det er i mindre grad behov for ytterligere informasjonsinnhenting.

Figur 4.3.2. Påtaleavgjorte saker, etter kriminalitetstype og gjennomsnittlig saksbehandlingstid. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Redusert saksbehandlingstid innen de fleste kriminalitetstypene

I 2024 ble den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden redusert innen de fleste kriminalitetstypene sammenlignet med året før, med unntak av påtaleavgjorte miljølovbrudd og annen kriminalitet. Som illustrert i figur 4.3.2 var det kortest saksbehandlingstid for **vinningslovbruddene** (22 dager), mens det for påtaleavgjorte seksuallovbrudd tok i gjennomsnitt 168 dager fra straffesaken ble opprettet til det ble fattet en påtaleavgjørelse.

Det er en markert nedgang i saksbehandlingstiden for påtaleavgjorte økonomilovbrudd. For denne kriminalitetstypen var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i 2024 på 57 dager for alle saker, mens tilsvarende resultat for 2019 var 104 dager. Som beskrevet

over antas dette i vesentlig grad å skyldes en stadig større andel digitale bedragerier som vurderes å ha lavt oppklaringspotensialet, og som ofte henlegges uten etterforskning. De oppklarte økonomilovbruddene har en klart lengre saksbehandlingstid, som i 2024 var 198 dager. Også dette utgjør imidlertid en markert reduksjon fra tilsvarende resultat i 2019 (224 dager). Dette skyldes at mange av disse sakene forutsetter omfattende etterforskning og ofte gjennomgang av store datamengder.

Innen de fleste kriminalitetstypene er det stor forskjell i saksbehandlingstiden for de oppklarte sakene og alle saker, som det fremgår av vedleggstabellene [A4](#) og [A5](#). For eksempel er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for oppklarte vinningslovbrudd i 2024 (122 dager) vesentlig lengre enn for alle vinningssakene (22 dager). Forskjellen skyldes i vesentlig grad at mange av de mindre alvorlige og ikke prioriterte vinningslovbruddene med lavt oppklaringspotensiale som tidligere nevnt henlegges uten etterforskning kort tid etter at politiet har mottatt anmeldelsene. Innen kriminalitetstypene vold- og seksuallovbrudd ses mindre forskjeller da disse sakstypene i større grad omfatter saker som skal prioriteres og hvor sakene på grunn av mer kompliserte bevisbilder må undergis etterforskning før de kan avgjøres.

Hensynet til de fornærmede i volds- og seksuallovbruddene tilsier at disse sakene skal behandlet særlig raskt, og det følger av riksadvokatens prioriteringsrundskriv for 2024 at saksbehandlingstiden fra anmeldelse til påtalevedtak ved integritetskrenkende kriminalitet skal søkes redusert. I 2024 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte **voldslovbrudd** 105 dager, som er på nivå med året før (107 dager). Det samme gjelder gjennomsnittlig saksbehandlingstid for voldssaker som regnes som oppklarte, hvor saksbehandlingstiden i 2024 var 122 – mot 123 dager året før.

I 2024 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for påtaleavgjorte **seksuallovbrudd** 168 dager, som er noe kortere enn tilsvarende resultat på 175 dager året før. For oppklarte seksuallovbrudd var saksbehandlingstiden på 190 dager i 2024, som er ti dager kortere enn resultatet fra 2023.

Saksbehandlingstiden i politidistriktene er ulik

Blant de ulike politidistriktene viser resultatet for 2024 kortest gjennomsnittlig saksbehandlingstid for politidistriktene Oslo og Øst. For Oslo politidistrikt var gjennomsnittet for alle saker på 34 dager, mens den for de oppklarte var 71 dager. Tilsvarende resultat for Øst politidistrikt var henholdsvis 40 og 65 dager. Den lengste saksbehandlingstiden i politidistriktene var 90 dager for alle saker, og 108 dager for oppklarte saker.

4.4 Restanser

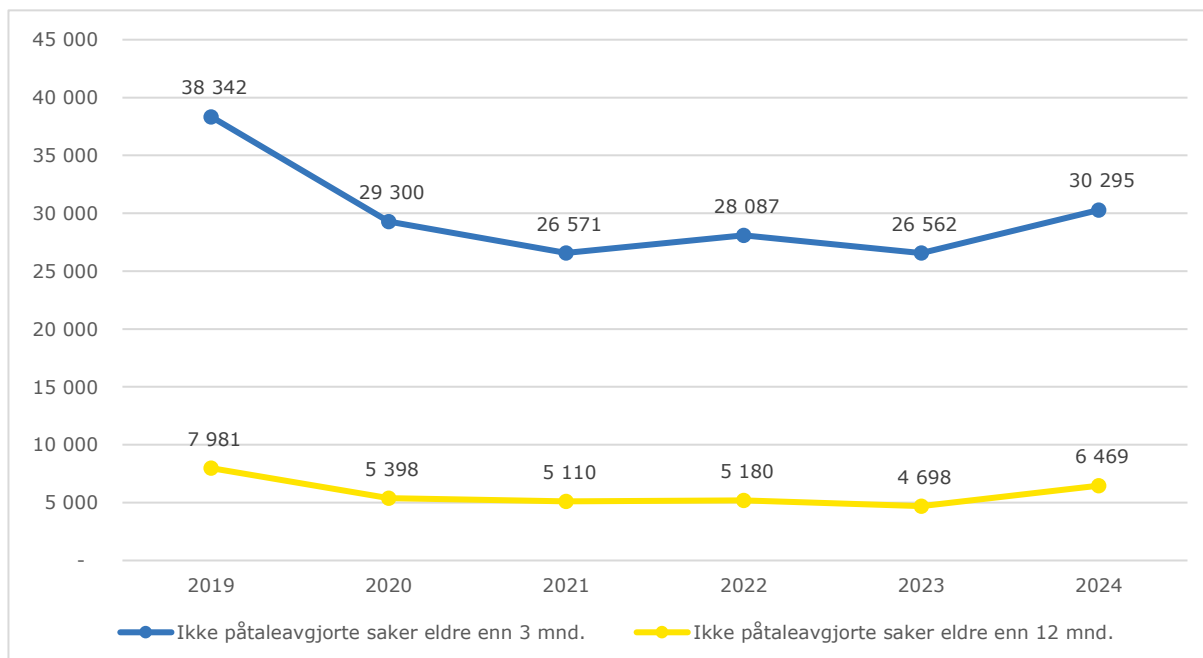
Et lavt restansenivå er sentralt for å nå målet om kort saksbehandlingstid. Restanseporteføljen, både på distriktsnivå og for den enkelt etterforsker og påtalejurist, bør derfor ikke ha et for stort volum, overvekt av gamle saker, for mange alvorlige saker eller saker som kun krever mindre arbeid for å ferdigstilles. Tilpasninger, oppfølging og styring av porteføljene er en forutsetning for å holde restansene lave, jf. riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv for 2024.

Økning i antall restanser, men fremdeles under fastsatte resultatkrav

Restansebeholdningen, definert som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn 3 måneder (IPA 3) utgjorde ved utgangen av 2024 nesten 30 300 saker. Dette innebærer en økning på nærmere 3 700 saker fra året før, og økningen skyldes i hovedsak flere anmeldte lovbrudd. Restansegraden for saker eldre enn tre måneder er med dette på ca. ni

prosent³⁶ og under resultatkravet på ti prosent av anmeldte saker. Ca. 60 prosent av sakene er under etterforsking, mens de øvrige ca. 40 prosent er under påtalebehandling.

Figur 4.4.1. Ikke påtaleavgjorte saker (IPA) eldre enn tre og tolv måneder pr. 31.12.2024. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS089

Ser man på kun de eldste sakene, definert som ikke påtaleavgjorte saker eldre enn tolv måneder (IPA 12), har restansebeholdningen som illustrert i figur 4.5.1 økt fra nesten 4 700 saker ved årsskiftet i 2023 til nærmere 6 500 saker ved utgangen av 2024 – en økning på drøyt 1 770 saker. Restansegraden for IPA 12-sakene er litt under to prosent, og også denne sakskategorien er under det fastsatte resultatkravet for IPA 12 på to prosent.

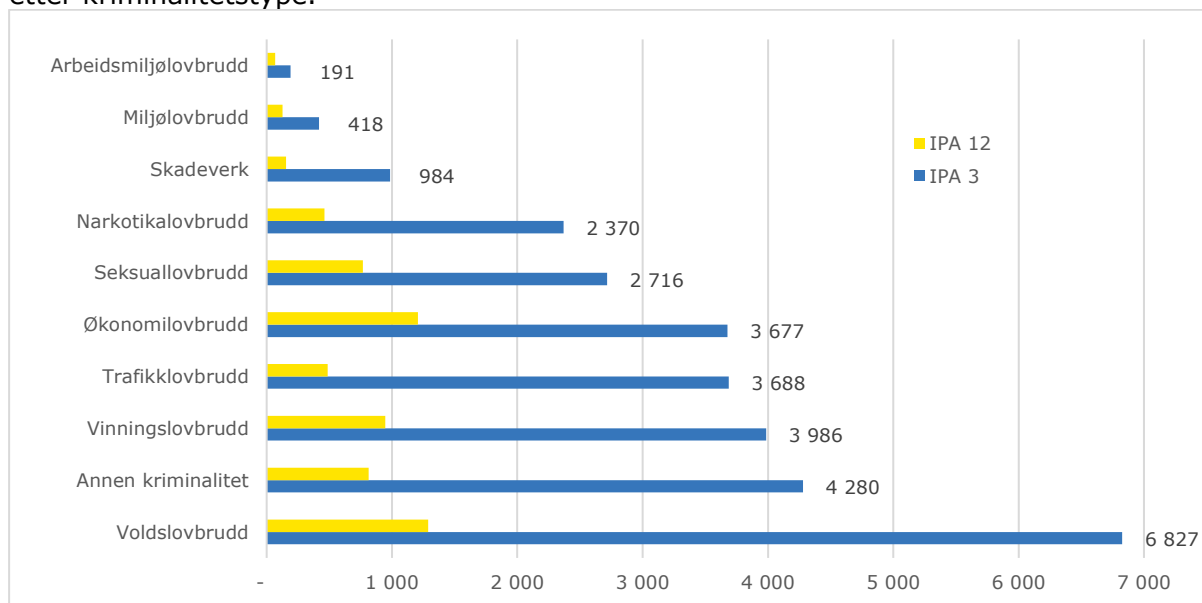
Voldslovbrudd er overrepresentert i restanseporteføljen

Som det fremgår av figur 4.4.2 utgjør voldslovbrudd den største andelen av saker eldre enn tre måneder (IPA 3). Ved utgangen av 2024 var det i overkant av 6 800 voldssaker eldre enn tre måneder, hvorav nesten 1 300 var eldre enn tolv måneder. Dette er høyt sett i forhold til hvilken andel voldslovbruddene utgjør av den samlede saksporteføljen.

Sett i forhold til antall anmeldelser utgjør også seksuallovbruddene relativt sett en stor andel av restansene. Litt over 2 700 seksualsaker var eldre enn tre måneder, hvorav nesten 770 var eldre enn tolv måneder. Begge sakstypene kan være krevende å etterforske, men samtidig er dette lovbrudd hvor hensynet til de involverte tilsier en rask saksbehandling. Samtidig er sakene i stor grad prioritert og skal dermed gis forrang ved knappe ressurser.

³⁶ Restansegraden er beregnet som prosentandelen IPA 3-sakene utgjør av den totale saksporteføljen. Tall for restansegrad er hentet fra Politiets styringsverktøy (PSV)

Figur 4.4.2. Ikke påtaleavgjorte saker (IPA) eldre enn 3 og 12 måneder pr. 31.12.2024, etter kriminalitetstype.

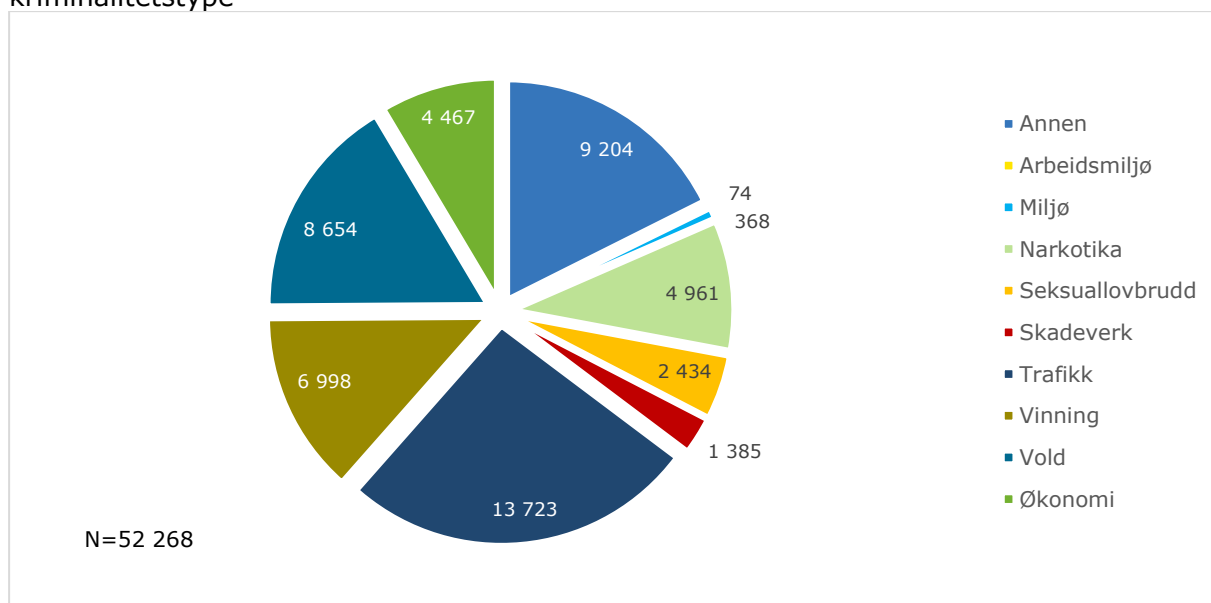
Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS089

Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker

Etter flere år med en nedgang i antall påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker (D-saker) viser resultatene for 2024 en tendens til en økning for denne delen av porteføljen. Ved utgangen av 2024 var det nærmere 52 300 D-saker, som er drøyt 370 flere saker enn ved utløpet av 2023 (nesten 51 900 saker). Til sammenligning utgjorde denne porteføljen nesten 82 000 saker i 2019. Dette innebærer ingen vesentlig økning, men det er likevel et brudd med utviklingen som denne saksporteføljen har hatt de senere år.

Som det fremgår av figur 4.4.3 er det flest trafikklovbrudd blant de påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker, men også her er det et relativt sett stort antall voldssaker.

Figur 4.4.3. Påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige saker pr. 31.12.2024, etter kriminalitetstype

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS089

Fremdriften i de påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige sakene vil i mange tilfeller avhenge av andre aktører enn politiet. Saker med tiltale kan eksempelvis være sendt til berømmelse og slutføringen av sakene avhenger dermed i stor grad av domstolens kapasitet. I saker med utstedte forelegg forventes det i mange saker bøtelagtes vedtakelse av forlegget, mens man i saker sendt til konfliktrådsbehandling avventer rådets mekling før sakene kan anses som endelig avgjort. Det er viktig at politidistriktene har gode rutiner som sikrer nødvendig aktivitet og oppfølging av sakene frem til endelig rettskraft og eventuelle straffereaksjoner kan iverksettes. Særlig sentralt i denne sammenhengen er rutiner for oppfølging av ikke vedtatte forelegg, berømmelser av hovedforhandlinger herunder rutiner som sikrer rettmessig innkalling av tiltalte og vitner til rettsmøtene.

4.5 Frifinnelser

Relativ stabil andel frifinnelser

I 2024 ble det avsagt fellende dom for nærmere 45 500 forhold, mens i overkant av 3 300 forhold endte med frifinnelse i domstolene.³⁷ Dette gir en frifinnelsesprosent på noe under syv, noe som er tilnærmet samme andel som tidligere år.

Det er til dels store variasjoner i frifinnelsesprosent mellom de ulike kriminalitetstypene. Forhold som gjelder miljølovbrudd har klart høyest frifinnelsesprosent med nesten 23. Forhold knyttet til kriminalitetstypene skadeverk, vinnings-, volds- og seksuallovbrudd har alle en frifinnelsesprosent på rundt ti. Vold og seksuallovbruddene har i mange saker et krevende bevisbilde og vitneførselen og vurderingene av vitnene og tiltaltes troverdighet vil ofte være avgjørende for om sakene ender med domfellelse. Både trafikk- og narkotikalovbruddene har svært lav frifinnelsesprosent, på henholdsvis 3,9 og 2,7.

³⁷ Statistikken beskriver alle forhold som er domstolsbehandlet, som gir en noe annen konstruksjon enn *straffesak* som gjerne er statistikkenheten i andre sammenhenger.

5 Prioriterte kriminalitetsområder

5.1 Alvorlig vold og mishandling i nære relasjoner

Over tid har det vært en økning i antallet volds- og mishandlingslovbrudd som kommer til politiets kjennskap og som anmeldes. Tar vi derimot høyde for at den bosatte befolkningen i Norge har økt betydelig³⁸ viser straffesaksresultatene et svært stabilt nivå av registrerte voldslovbrudd. Som beskrevet i rapporten om [straffesaksbehandlingen i politiet 2022](#) var det en vesentlig reduksjon i anmeldte voldslovbrudd under pandemiårene, og spesielt i 2020 og 2021. Direkte sammenligninger med pandemiårene bør gjøres med forbehold. Imidlertid ble det for alle øvrige år i perioden 2016–2023 registrert mellom 6,1 og 6,2 anmeldte voldslovbrudd pr. 1 000 innbyggere.

SSBs offisielle kriminalstatistikk³⁹ viser at det stabile nivået av registrerte voldslovbrudd også strekker seg lenger tilbake i tid. Ser vi bort ifra anmeldelser av ran og hensynsløs adferd, som i politiets driftsstatistikk ikke er klassifisert som voldslovbrudd, er nivået av registrert vold og mishandling pr. 1 000 innbyggere svært stabilt også i perioden 2003–2015. I henhold til den offisielle statistikken er det tilsvarende stabilitet i anmeldelser av grov vold⁴⁰ i hele perioden 2009–2023.⁴¹

Sammenligninger av kriminalstatistikk over såpass lange tidsperioder bør imidlertid gjøres med visse forbehold. Den registerbaserte statistikken kan f.eks. påvirkes av lovendringer, endringer i politiets registreringspraksis og endringer i politiets prioriteringer, blant annet sett i sammenheng med politiske føringer eller retningslinjer fra påtalemyndigheten. Over tid kan det også ha skjedd endringer i befolkningens sensitivitet for vold og dermed også terskelen for å anmelde vold og mishandling til politiet.⁴²

Flere anmeldte voldslovbrudd i 2024

I løpet av 2024 ble det registrert nesten [35 600 voldsanmeldelser](#). Dette innebærer en økning på 4,4 prosent fra året før, og en økning på 8,4 prosent målt mot gjennomsnittlig

³⁸ Per 1. januar 2024 var det registrert nesten 5 600 000 bosatte personer i Norge. Det tilsvarer en økning på 266 000 personer/+4,2 prosent siden 2020, en økning på 428 500 personer/+8,3 prosent siden 2015 og en økning på 736 000/+15,2 prosent målt mot folketallet 1. januar 2010. Sammenlignet med 2003 har økningen vært på mer enn én million mennesker eller +22,9 prosent. Se [SSBs befolkningsstatistikk](#) for flere detaljer.

³⁹ SSBs offisielle kriminalstatistikk og politiets driftsstatistikk har noen ulikheter i klassifiseringen av lovbrudd. Dette medfører at enkelte kriminalitetsområder, som f.eks. voldslovbrudd (politiet) og vold og mishandling (SSB), ikke er direkte sammenlignbare. For eksempel omfatter SSBs gruppering av vold og mishandling både hensynsløs adferd og ran, mens disse lovbruddstypene er klassifisert som henholdsvis *Annen kriminalitet* og *Vinningslovbrudd* iht. politiets lovbruddsklassifisering. Se [vedlegg B for politiets lovbruddsgruppering](#) og SSBs nettsider for [klassifiseringen i den offisielle kriminalstatistikken](#).

⁴⁰ Grov vold omfatter her grov kroppskrenkelse, kroppsskade, grov kroppsskade, drap, drapsforsøk, uaktsom kroppsskade, mishandling i nære relasjoner og menneskehandel, jf. SSBs [statistikkbanktabell 08484](#)

⁴¹ Ikrafttreddelsen av straffebestemmelsene om mishandling i nære relasjoner 1. januar 2006 medførte i første omgang en omfordeling av anmeldelser på de ulike typene voldslovbrudd, men etter hvert også et rent tilfang av straffesaker som trolig tidligere ikke hadde blitt registrert. Tilfanget er spesielt knyttet til barn og unge utsatt for mishandling i nære relasjoner – se f.eks. SSBs artikkel om [Offerbilder i endring](#). Av den grunn vil ikke statistikk fra 2008 eller tidligere være fullt ut sammenlignbar med voldsstatistikk fra 2009 og frem til i dag.

⁴² Resultatene fra [politiets innbyggerundersøkelse for 2024](#) indikerer at omkring halvparten av personer utsatt for tyveri oppga at de kontaktet politiet eller anmeldte forholdet. Dette er lovbruddstypen med lavest terskel for å involvere politiet, noe som trolig henger sammen med forsikringsselskapenes krav om politianmeldelse i forbindelse med forsikringsoppgjør. For volds- mishandlingsutsatte i undersøkelsen oppga én tredjedel at de anmeldte volden til politiet, mens ytterligere 17 prosent oppga å ha kontaktet politiet.

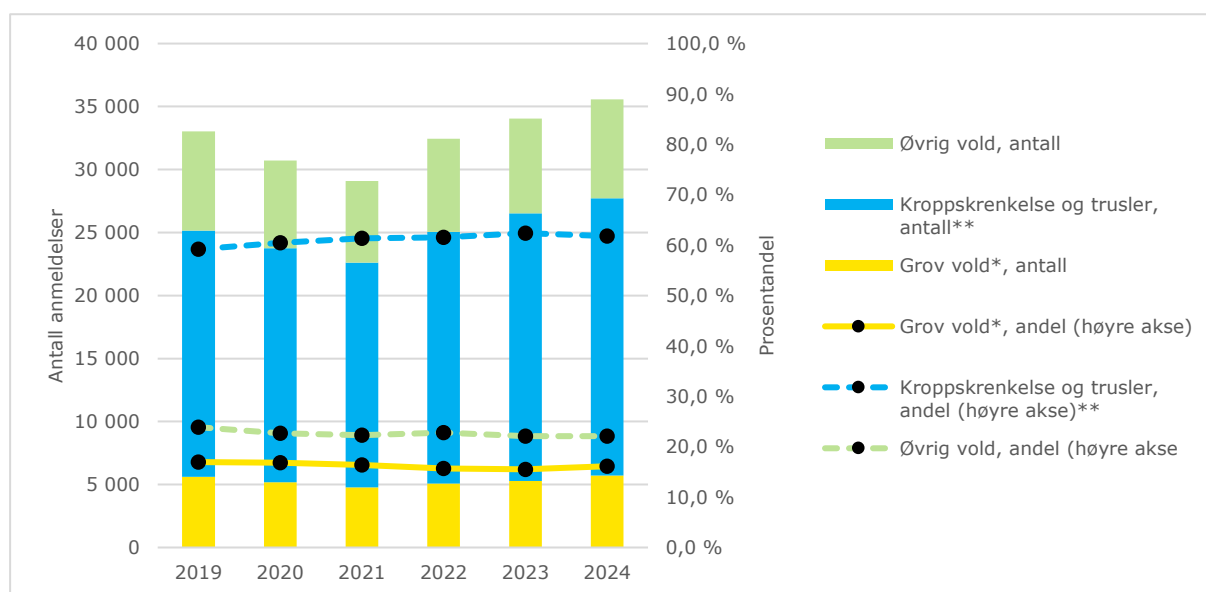
antall anmeldelser i årene 2017–2019. Justert for befolkningsveksten mellom 2017–2019 og 2024 er økningen i voldsanmeldelser på 3,5 prosent.

Voldsanmeldelsene i 2024 inkluderer nesten 14 100 kroppskrenkelser og 3 550 tilfeller av trusler, som utgjør henholdsvis 1,6 og 5,4 prosent flere anmeldelser enn året før. De nesten 3 900 straffesakene som gjaldt vold og trusler mot offentlig tjenesteperson tilsvarer en økning på drøyt seks prosent fra året før, mens de 3 550 anmeldelsene av mishandling i nære relasjoner tilsvarer en økning på nesten 13 prosent fra 2023.

For den samlede økningen i voldsanmeldelser i 2024 kan omkring 30 prosent forklares med økningen i anmeldte trusler, mens 15 prosent knytter seg til at det er registrert flere kroppskrenkelser. Økningen i vold, trusler, hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson tilsvarer på sin side drøyt en fjerdedel av voldsøkningen, men 26 prosent av økningen har sammenheng med flere anmeldte tilfeller av mishandling i nære relasjoner.

Til tross for at det har vært betydelige variasjoner i antallet voldsanmeldelser over den siste seksårsperioden, har fordelingen av alvorlighetsgrad holdt seg nokså stabil –som illustrert i figur 5.1.1. Omkring 62 prosent av anmeldte voldslovbrudd i 2024 dreide seg om kroppskrenkelse eller trusler (ekskl. grove tilfeller), som er en marginalt større andel enn i 2019. Anmeldelser av et utvalg grovere typer voldslovbrudd⁴³ har på den annen side utgjort omkring 16-17 prosent av voldsanmeldelsene i hele perioden.

Figur 5.1.1. Anmeldte voldslovbrudd, etter utvalgte typer vold. Antall og prosentandel.

2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

* Grov kroppskrenkelse, kroppsskade, grov kroppsskade og mishandling i nære relasjoner

** Ekskl. grov kroppskrenkelse og grove trusler

Voldsanmeldelsene i 2024 inkluderte 2 200 anmeldelser av kroppsskade, som er på nivå med både 2023 og gjennomsnittet for årene forut for pandemien. De nesten 220 anmeldelsene av grov kroppsskade er like mange som i 2023, men utgjør samtidig en

⁴³ Grov kroppskrenkelse, kroppsskade, grov kroppsskade og mishandling i nære relasjoner

reduksjon på nesten 37 prosent fra gjennomsnittet i årene 2016–2019. Ved vurderingen av om en kroppsskade er grov legges det blant annet vekt på hvorvidt det er benyttet kniv eller annet særlig farlig redskap, hvorvidt volden har preg av overfall eller om volden er begått av flere i fellesskap, jf. strl. § 274.

I 2024 ble det påtaleavgjort i overkant av 2 500 saker kategorisert som grov kroppskrenkelse, kroppsskade og grov kroppsskade. Den samlede oppklaringsprosenten for disse sakene er 49, som er noe høyere enn de foregående to år. Resultatet er imidlertid lavere enn i perioden 2019–2021 da oppklaringsprosenten var på omkring 52. 37 prosent av de påtaleavgjorte sakene er avgjort med en positiv påtaleavgjørelse, mens fire prosent er avgjort med begrunnelsen *intet straffbart forhold bevist*. Ingen saker er henlagt begrunnet i kapasitetshensyn, og kun én prosent er henlagt med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å etterforske*.

Av hensyn til de fornærmede er det viktig med rask saksbehandling i disse sakene. Samtidig erfares det at sakene ofte krever omfattende etterforskning som kan være tidkrevende og at det tar tid å innhente nødvendige lege- og sakkyndige erklæringer. Dette medfører at saksbehandlingstiden kan bli lang. I 2024 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse typene grov vold samlet sett på 128 dager for alle påtaleavgjorte saker, mens den for de oppklarte sakene var 159 dager.

37 drapsofre i 2024

I løpet av 2024 ble det registrert 30 drapssaker med til sammen 37 ofre som er antatt drept.⁴⁴ To av sakene gjelder drap på tre personer, mens tre saker gjelder drap på to personer. Fem saker er rettskraftig avgjort, mens etterforskning pågår i øvrige saker. Kripes følger drapssakene tett og oppdaterer drapsoversikten dersom saker endrer status til drap eller fra drap. Statistikken kan derfor endre seg noe over tid.

Antallet drapsofre i 2024 (37) og 2023 (41) er høyere enn det som har vært vanlig de siste ti årene (28). Kripes utarbeider [politiets nasjonale drapsoversikt](#), og trekker frem følgende tendenser fra drapssakene i 2024:

- 65 prosent av drapene i 2024 er begått i nære relasjoner, som er en større andel enn gjennomsnittet for perioden 2014–2023 (51 prosent). Ti personer ble drept av en nåværende eller tidligere partner/kjæreste, som er på nivå med gjennomsnittet for foregående ti år (ni personer). Det er dermed i hovedsak drap i andre familierelasjoner som ligger bak den store andelen drap i nære relasjoner i 2024.
- Andelen kvinnelige drapsofre i 2024 var 57 prosent, mot et gjennomsnitt på 48 prosent for den foregående tiårsperioden. Antallet drepte kvinner i 2024 (21) var det høyeste i siste tiårsperiode. Ni kvinner ble drept av en nåværende eller tidligere partner eller kjæreste. Snittet foregående tiårsperiode var syv. Ytterligere åtte kvinner ble drept av noen i en annen nær relasjon. Snittet foregående tiårsperiode var under tre.
- Ti av drapsofrene ble drept med skytevåpen. Dette var høyere enn gjennomsnittet for de ti siste årene (fire). Åtte av de ti som ble drept med skytevåpen, ble drept av noen i en nær relasjon.

⁴⁴ Kriminalstatistikk over anmeldelser tar som hovedregel utgangspunkt i når en anmeldelse blir registrert hos politiet, uavhengig av gjerningstidspunkt. For drap blir imidlertid gjerningstidspunktet lagt til grunn for statistikken, noe som gjør at tallene kan endre seg over tid. Se [Kripes' nasjonale drapsoversikt](#) for beskrivelser av drapsutviklingen over tid.

- 25 prosent av gjerningspersonene var 51 år eller eldre, som er en større andel enn gjennomsnittet de foregående ti årene (15 prosent).

Det er ikke uvanlig med store uregelmessigheter knyttet til når drap begås i løpet av året. Det blir hvert år registrert opphold mellom begåtte drap, samtidig som det kan skje opphopninger av drap i løpet av kortere tidsperioder. I perioden 1. april 2023 til 1. april 2024 ble det registrert 58 drepte, og 11 personer ble drept bare i januar måned i 2024. Samme år var det imidlertid et opphold i registrerte drap på mer enn tre måneder fra juli til oktober. For å forstå trender og mønstre knyttet til drap er det vesentlig å se utviklingen over en lengre tidsperiode. Det er for tidlig å konkludere med hvilke årsaksfaktorer som ligger til grunn for opphopning eller opphold i begåtte drap, og om en utvikling er et uttrykk for varige endringer eller om det er mer tilfeldig.

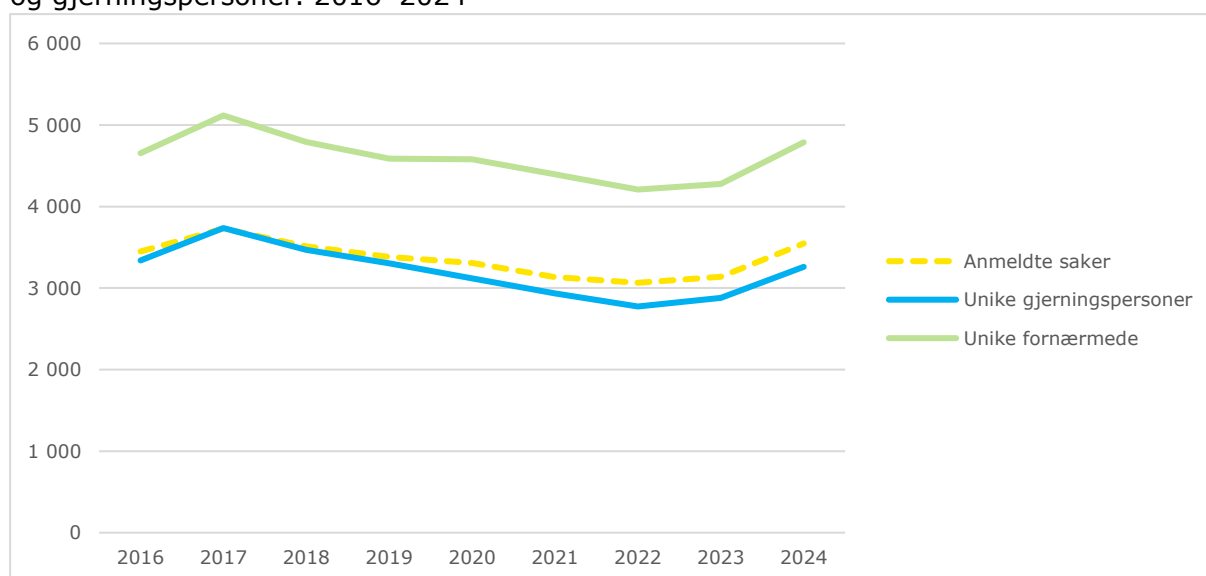
Det legges ned store ressurser i etterforskningen av drapssaker for både å avklare hendelsesforløpet og gjerningspersonens skylddevne. Det benyttes et betydelig høyere antall arbeidstimer i behandlingen av disse sakene sammenlignet med øvrige saker. Straffenivået for drap er stabilt høyt, og i perioden 2015 til 2023 har straffeutmålingen ligget mellom 13 og år og ni måneders fengsel og 17 år og seks måneders fengsel.

13 prosent flere anmeldelser av mishandling i nære relasjoner

I løpet av 2024 ble det registrert 3 550 anmeldelser av mishandling i nære relasjoner, som er nesten 13 prosent flere enn i 2023. Økningen i 2024 gjelder tilnærmet alle politidistriktene, samt fornærmede og gjerningspersoner i alle aldersgrupper. Nesten alle anmeldelsene er oppgitt å ha gjerningssted i Norge. Anmeldelsene i 2024 tilsvarer en økning på 12 prosent sammenlignet med den foregående fireårsperioden, mens antallet straffesaker er helt på nivå med gjennomsnittet for 2016–2019.

Siden mishandlingsbestemmelsene ble innført 1. januar 2006, skiller 2017 seg ut som året med flest registrerte straffesaker – som illustrert i figur 5.1.2. Sammenlignet med de vel 3 700 anmeldelsene i 2017 tilsvarer straffesakene i 2024 en reduksjon på fem prosent.

Figur 5.1.2. Anmeldt mishandling i nære relasjoner, etter antall straffesaker, fornærmede og gjerningspersoner. 2016–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Mange mishandlingssaker blir nedsubsumert

For å vurdere utviklingen i straffesakene som gjelder mishandling i nære relasjoner er det vesentlig å forstå hvordan straffesakene blir registrert og strukturert. Kjernen i anvendelsesområdet for straffelovens bestemmelser om mishandling i nære relasjoner⁴⁵ er den vedvarende og gjentakende mishandlingen som samlet sett danner et mønster som resulterer i at den som rammes må leve i et "regime" preget av kontinuerlig utrygghet og frykt.⁴⁶ Som anført i riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv skal mishandling i nære relasjoner⁴⁷ gis særskilt prioritet i politiet og påtalemyndigheten. Beviskravene i straffesaker er imidlertid høye, og det kan være vanskelige å bevise med nødvendig sikkerhet at mishandlingen har vært vedvarende og gjentakende. I 2024 var andelen frifinnelser i mishandlingsforhold bragt inn for domstolene på 13,4 prosent. Dette er en mindre andel enn i foregående år, men likevel vesentlig større enn for alle forhold der andelen var syv prosent.

En betydelig andel av mishandlingssakene blir omsubsumert i løpet av etterforskningsløpet og forut for påtaletidspunktet. Dette gjøres for eksempel hvis det bevismessig ikke er grunnlag for å ta ut tiltale etter mishandlingsbestemmelsene, men påtalemyndigheten vurderer bevisene som tilstrekkelig for å ta ut tiltale for enkeltstående tilfeller av vold eller trusler. I 2019 var eksempelvis nesten 3 400 saker klassifisert som mishandling i nære relasjoner ved årsslutt, og om lag 98 prosent av disse sakene var rettskraftig avgjort pr. medio februar 2025. Samlet sett er nesten 14 prosent (drøyt 450 saker) av disse rettskraftige sakene omsubsumert til andre straffebestemmelser enn mishandling i nære relasjoner, og klart flest saker er nedsubsumert til kroppskrenkelser. Blant de 990 rettskraftige sakene som er regnet som oppklarte er så mange som 33 prosent av sakene om- eller nedsubsumert, mens tilsvarende andel for uoppklarte saker er seks prosent.

Komplekse sakskonstruksjoner

Som utgangspunkt opprettes det én straffesak for hver fornærmede for en straffbar handling. Som illustrert i figur 5.1.2 skiller sakskonstruksjonene i sakene som gjelder mishandling i nære relasjoner seg fra denne praksisen ved at det er langt flere fornærmede enn det er straffesaker. I 2024 var det for eksempel i overkant av 5 050 fornærmede registrert i de 3 550 anmeldelsene om mishandling i nære relasjoner, samt 4 000 personer med rollene mistenkt, siktet eller domfelt. Det tilsvarer et gjennomsnitt på hhv. 1,45 fornærmede og 1,17 gjerningspersoner pr. sak, og disse andelenes har vært relativt stabile over tid. Gjerningspersoner og fornærmede kan dessuten være registrert i flere ulike saker samme år, og mishandlingssakene registrert i 2024 omfattet nesten 4 800 unike fornærmede og 3 250 unike gjerningspersoner.

I et brev av 14. desember 2011⁴⁸ gir riksadvokaten sin vurdering av spørsmålet om ulik registrering av familievoldssaker i politidistriktene. I brevet vises det til Høyesteretts vurdering av spørsmålet om handlinger begått mot mor og barn skal bedømmes som ett

⁴⁵ Straffeloven 2005 §§ 282-283

⁴⁶ Jf. blant annet [HR-2019-621-A](#) avsnitt 18, [HR-2019-1936-U](#) og [HR-2019-1787-A](#).

⁴⁷ Hvorvidt et forhold kvalifiserer til straffelovens bestemmelser om mishandling i nære relasjoner er blant annet avhengig av om krenkelsene og mishandlingen er vedvarende og gjentakende. Høyesterett (se f.eks. Rt. 2010 s. 219 og HR-2019-621-A avsnitt 18) har vurdert det som sentralt at handlingene "danner et mønster som resulterer i at den som rammes må leve under et "regime" preget av kontinuerlig utrygghet og frykt for vold". Høyesterett (HR-2010-1426-A – Rt 2010 s. 949) vurderte at barn som er vitne til denne typen mishandling er å regne som selvstendige ofre, uavhengig av om de har vært utsatt for direkte mishandling.

⁴⁸ Se [RA-2011-240](#)

sammenhengende straffbart forhold.⁴⁹ Høyesterett vurderer det til at "den vanlige læren om at det ved integritetskrenkelser er like mange straffbare forhold som det er krenkede personer, ikke uten videre passer for sammensatte handlinger som familievold". I den konkrete saken anser Høyesterett det som riktig at krenkelsene mot mor og datter vurderes under ett, men at påtalemyndigheten må foreta en konkret vurdering i hver sak om hvorvidt det dreier seg om ett sammenhengende straffbart forhold eller ikke.

Ulike typer mishandling i nære relasjoner kan få ulikt utfall

Om lag 55 prosent av de anmeldte mishandlingssakene inngår i et sakskompleks med flere saker⁵⁰ eller har flere enn én fornærmet registrert i saken. Det betyr samtidig at rundt 44 prosent av sakene er enkeltstående straffesaker med kun én fornærmet.⁵¹ Disse prosentandelene har vært relativt stabile over tid. Basert på anmeldelsene i perioden 2019–2024 var det dessuten slik at 44 prosent av sakene kun var registrert med fornærmede under 18 år, mens i overkant av 42 prosent kun hadde fornærmede som var 18 år eller eldre. Nærmere 13 prosent var kombinasjonssaker, altså at det var registrert fornærmede både over og under 18 år i sakene.

Bakketeig og Dullum (2023)⁵² har gjennomgått 49 straffesaker fra perioden 2014–2016 som gjelder mishandling i nære relasjoner, der ulike kjennetegn er vurdert opp mot det påtalemessige utfallet av sakene. Til sammen 23 av de gjennomgåtte sakene ble avgjort med en tiltalebeslutning, mens øvrige saker ble henlagt (de fleste etter bevisets stilling). Sakene ble klassifisert ut ifra hvorvidt det dreide seg om partnervold, barnemishandling eller en kombinasjon av disse. I tillegg gjaldt enkelte saker vold mot annet familiemedlem. Selv om saksutvalget er forholdsvis lite, fant de vesensforskjeller mellom de ulike typene mishandling. Av sakene som bare gjaldt partnervold (N=17) endte kun tre av ti saker med en beslutning om tiltale. Andelen var noe større for saker som kun dreide seg om mishandling av barn (42 prosent), mens det ble tatt ut tiltale i hele to av tre kombinasjonssaker (N=18).

Mange mishandlingssaker gjelder forhold tilbake i tid

Ettersom straffebestemmelsene om mishandling i nære relasjoner har til hensikt å ramme vedvarende og gjentagende vold, trusler og andre krenkelser, gjelder en vesentlig andel av straffesakene forhold som har foregått over en lengre gjerningsperiode. Når anmeldelsene registrert i perioden 2016–2024 fordeles etter år for gjerningsstart og gjerningsslutt blir bildet på mishandlingen et annet. Dette gjelder spesielt fordelingen av året for gjerningsstart, og i noen tilfeller strekker forholdet seg mange tiår tilbake i tid. Samlet sett gjaldt mer enn syv prosent av disse anmeldelsene mishandling som begynte i 2010 eller tidligere, mens drøyt 2,5 prosent av sakene hadde gjerningsstart i 2005 eller før, som det fremgår av figur 5.1.3.⁵³

⁴⁹ Se [HR-2011-2011-A](#)

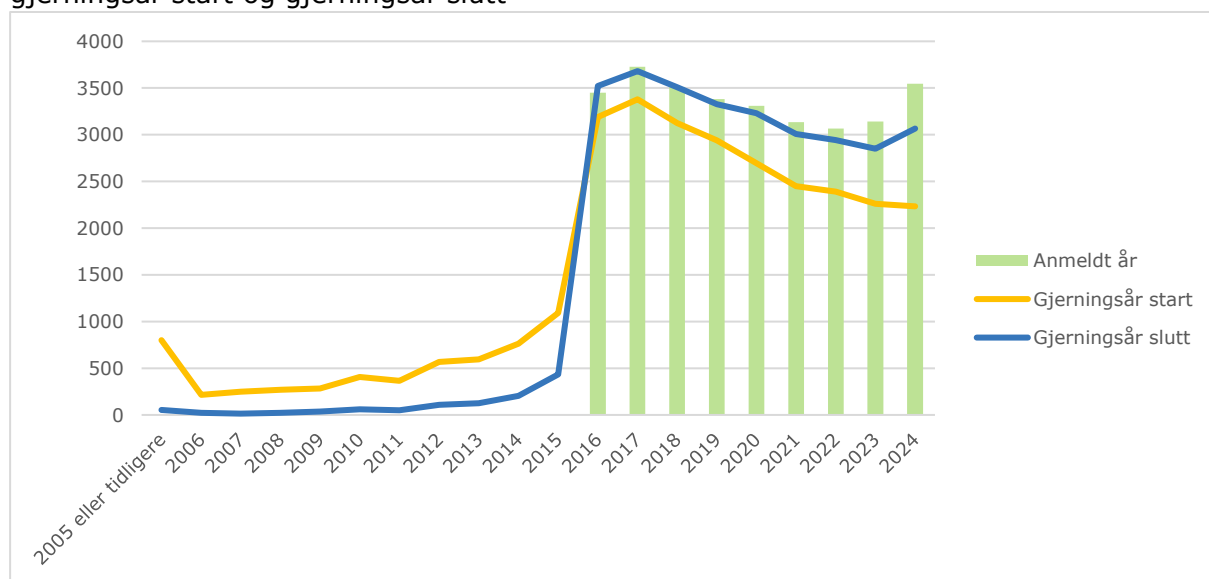
⁵⁰ I straffesaksregisteret kan det lages knytninger mellom ulike straffesaker som utgjør et sakskompleks. Et sakskompleks innebærer at en konkret straffesak får status som hovedsak, som oftest den initiale straffesaken eller saken som gjelder det mest alvorlige forholdet, mens øvrige saker i sakskomplekset regnet som såkalte "vedleggssaker".

⁵¹ I perioden 2016–2024 er mellom 0,7 og 1,6 prosent av sakene registrert uten noen fornærmet i sak.

⁵² [Bakketeig, Elisiv og Dullum, Jane \(2023\). Påtalemønstre i familievoldssaker. Tidsskrift for strafferett. Vol. 23](#)

⁵³ Presisjonen for oppgitte gjerningsdatoer vil trolig være dårligere for forhold som ligger svært langt tilbake i tid. Det medfører f.eks. at beregninger av *gjerningsperiode* innehar en viss grad av usikkerhet. Se Statistisk sentralbyrås rapport [Fra overgrep til straff](#) (Stene, 2020) for analyser av bl.a. gjerningstid og anmeldelsestid i et straffesakskjedeperspektiv.

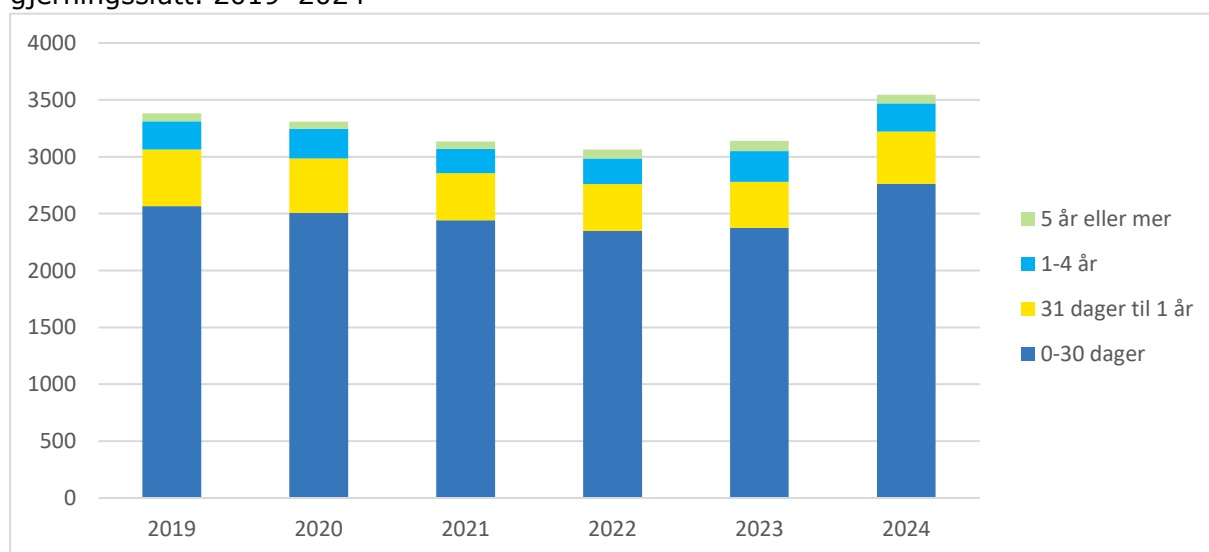
Figur 5.1.3. Mishandling i nære relasjoner anmeldt i 2016–2024, etter anmeldelsesår, gjerningsår start og gjerningsår slutt

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Selv om mange av sakene om mishandling i nære relasjoner gjelder forhold som har pågått over en lengre periode – og gjerne tilbake i tid – blir de fleste sakene anmeldt relativt kort tid etter at mishandlingen opphører. I perioden 2019–2024 ble 76,5 prosent av sakene anmeldt i løpet av 30 dager etter gjerningsslutt, og nesten 52 prosent blir anmeldt samme dag eller dagen etter oppgitt dato for gjerningsslutt. Til sammen 13,5 prosent av sakene ble anmeldt et sted mellom 30 dager og ett år etter gjerningsslutt, mens 7,5 prosent av sakene hadde en anmeldelsestid på mellom ett og fire år. I tillegg var det mellom 60 og 90 anmeldelser årlig som hadde mer enn fem års anmeldelsestid, som illustrert i figur 5.1.4.

Figur 5.1.4. Anmeldt mishandling i nære relasjoner, etter anmeldelsestid fra gjerningsslutt. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Siden flertallet av sakene blir anmeldt umiddelbart eller relativt kort tid etter gjerningsslutt vil det i mange tilfeller trolig være selve anmeldelsen som fører til at

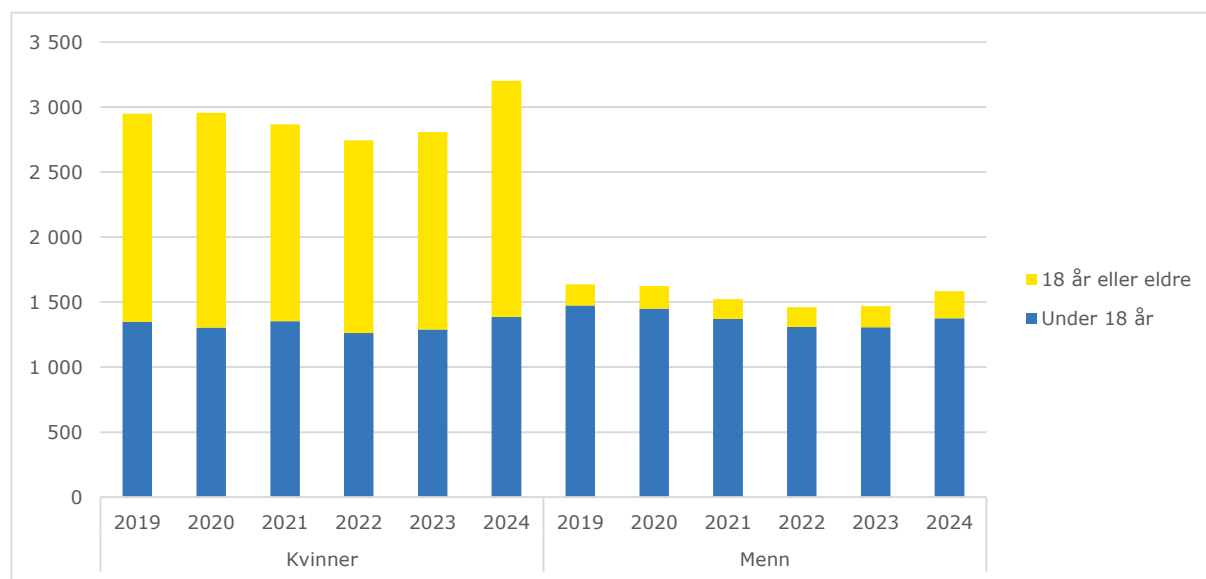
mishandlingen opphører – enten det er politiet, fornærmede eller andre som anmeldte forholdet. I en del av sakene blir det også foretatt en pågrepelse, innbringelse i arrest og i noen tilfeller får man en varetektskjennelse.⁵⁴ En andel av de fornærmede i slike saker vil dessuten oppsøke et krisesenter.

Som det fremgår av figur 5.1.4 gjør utviklingen i antall mishandlingsanmeldelser fra år til år – enten det er en reduksjon eller økning – først og fremst utslag i mishandlingssaker med anmeldelsestid på 0-30 dager. I 2024 var drøyt 2 750 saker oppgitt å ha blitt anmeldt innen én måned etter mishandlingen opphørte. Det er 390 flere enn året før, noe som innebærer at så godt som hele den samlede økningen i mishandling i nære relasjoner gjelder saker med kort anmeldelsestid.

Flertallet av de fornærmede for mishandling er barn og unge

Som beskrevet ovenfor vil påtalemyndigheten i mange saker vurdere mishandlingen av flere familiemedlemmer som ett sammenhengende straffbart forhold, noe som medfører at det er flere fornærmede enn det er straffesaker.⁵⁵ Når de unike fornærmede fordeles etter alder og kjønn er det særlig et kjennetegn som blir tydelig: de kvinnelige ofrene for mishandling omfatter både barn og voksne, mens den store majoriteten av mannlige ofre er barn under 18 år. Ser vi på de fornærmede under 18 år under ett er det imidlertid slik at det er omtrent like mange gutter som jenter blir registrert utsatt for mishandling i nære relasjoner – som illustrert i figur 5.1.5. Samlet sett, inkludert voksne, er imidlertid nærmere to tredjedeler av de registrerte fornærmede kvinner og jenter.

Figur 5.1.5. Unike fornærmede for anmeldt mishandling i nære relasjoner, etter kjønn og alder. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

⁵⁴ Pågrepelse og fengsling er hjemlet i stprl. kapittel 14. Ved mistanke om en straffbar handling som kan medføre høyere straff enn 6 måneders fengsel kan politiet pågripe mistenkte blant annet med begrunnelse i unndragelsesfare, fare for bevisforspillelse eller fare for nye straffbare handlinger, jf. stprl. § 171.

⁵⁵ I straffesaksregisteret beregnes *alder ved gjerning* ut ifra tidsdifferansen mellom en persons fødselsdato og datoen for første gjerning (gjerningsstart). Ettersom mange mishandlingssaker gjelder forhold foregår over en lengre periode, og fordi mange saker gjelder vedvarende mishandling mot flere personer, blir en andel av mishandlingsofrene oppgitt å ha "minusalder". I praksis indikerer det at barn blir født inn i et familieforhold der mishandlingen startet før barna ble født. I politiets driftsstatistikk blir mishandlingspersoner med minusalder talt med i aldersgruppen 0-9 år/0-5 år/under 18 år. I Statistisk sentralbyrås offisielle [statistikk over anmeldte lovbrudd og ofre](#) gjøres tilsvarende omkodinger av personer oppgitt med minusalder.

Ser vi nærmere på kjønns- og aldersfordelingen av de fornærmede viser straffesakene at det i 2024 var flere unike fornærmede både over og under 18 år enn året før, og at dette både gjaldt kvinner og menn. Samtidig fremgår det av statistikken at økningen i anmeldt mishandling i nære relasjoner i størst grad kan knyttes til at det var flere kvinnelige ofre over 18 år. I denne gruppen ble det registrert i overkant av 1 800 ofre i 2024, som tilsvarer en økning på 300 ofre eller 20 prosent fra 2023. Det utgjør samtidig en økning på 17 prosent målt mot gjennomsnittlig antall kvinnelige ofre i årene 2019–2024. Samlet sett ble det blant barn under 18 år registrert drøyt 2 750 ofre for mishandling i nære relasjoner – en økning på seks prosent fra året før.

23 prosent av de påtaleavgjorte sakene ble oppklart i 2024

I 2024 ble det fattet en påtaleavgjørelse i nesten 2 600 saker som gjaldt mishandling i nære relasjoner. Dette er en liten nedgang fra i året før da det ble fattet nærmere 2 700 påtaleavgjørelser. Påtaleavgjorte saker hadde i 2024 en oppklaringsprosent på 23, mot 24 prosent i 2022 og 2023. Oppklaringsprosenten er dermed fortsatt lav for disse sakene. Til sammenligning ble 29 prosent av sakene i 2019 og 2020 regnet som oppklarte. Av de påtaleavgjorte sakene endte 13 prosent med en positiv påtaleavgjørelse. Fem prosent av sakene ble avgjort med begrunnelsen *intet straffbart forhold bevist*, mens åtte prosent ble avgjort under henvisning til at det ikke er rimelig grunn til å undersøke. Ingen saker ble i 2024 henlagt på grunn av kapasitetshensyn.

Mishandling i nære relasjoner er et saksområde som skal gis særlig prioritet. Det er ikke klarlagt hva som er årsaken til den vedvarende lave oppklaringsprosenten på saksområdet, men erfaringsmessig er saker om mishandling i nære relasjoner utfordrende å bevise, da de typisk finner sted i hjemmet og uten eksterne vitner. Samtidig er det mange fornærmede som vegrer seg for å forklare seg for politiet, og i noen tilfeller ligger enkeltelementene i det anmeldte forholdet langt tilbake i tid. I desember 2024 gjennomførte Hedmark og Oppland statsadvokatembeter en inspeksjon av Innlandet politidistrikts håndtering av saker om mishandling i nære relasjoner. I inspeksjonsrapporten ble det påpekt et relativt høyt antall restanser, og at flere saker hadde lengre saksbehandlingstid enn ønskelig. Kvaliteten på etterforskningen ble likevel vurdert som tilfredsstillende.⁵⁶

Tiltalekompetansen i saker om mishandling i nære relasjoner ble delegert til politiet 1. juli 2023. Som tidligere rapportert har statsadvokatene gjennomført en rekke fagledelsestiltak rettet mot saksfeltet. Dette omfatter blant annet tilsyn i form av saksinspeksjoner, kvalitetsundersøkelser eller pålegg om foreleggelse av saker samt fagopplæring. Statsadvokatene rapporterer at de fortsatt vil ha en aktiv oppfølging av kvaliteten og resultatene på dette saksfeltet.

Implementering av RISK-metodikken igangsatt i tre politidistrikter

I 2020 opprettet Oslo politidistrikt Seksjon for risikoanalyse og kriminalitetsforebygging av vold i nære relasjoner (RISK) ved Stovner politistasjon. Arbeidsmetodikken var basert på erfaringer gjort fra "Prosjekt November".⁵⁷ I 2024 ga regjeringen Politidirektoratet i oppdrag over tid å innføre denne arbeidsmetodikken i alle landets politidistrikter, med

⁵⁶ Se nærmere beskrivelser i [Inspeksjon av Innlandet politidistrikt, mishandlingssaker \(2024\). Hedmark og Oppland statsadvokatembeter](#). Publiseringsdato: 18.12.2024

⁵⁷ Oslo politidistrikt etablerte "Prosjekt November" i 2015 etter oppdragsbrev fra Politidirektoratet og som en del av tiltak nr. 44 i Regjeringens handlingsplan "Et liv uten vold" (2014-2017). Hensikten var å prøve ut en samarbeidsmodell fra Sverige der politiet og hjelpeapparat i fellesskap gir bistand til voldsutsatte og pårørende i samme lokale.

formål om å gi utsatte for vold i nære relasjoner i hele landet et forsterket tilbud. Implementeringen skal tilpasses lokale forhold og evalueres fortløpende.

I 2024 igangsatte politidistriktene Nordland, Sør-Vest og Sør-Øst implementeringen av RISK-arbeidsmetodikken i hver sin geografiske driftsenhet (GDE), henholdsvis Salten, Jæren-Sandnes-Dalane og Buskerud. Rutinene for interne samhandlingsmøter rapporteres allerede å gi bedre samhandling, felles situasjonsforståelse og raskere iverksettelse av tiltak. Politidistriktene har videre planer for å sikre enda tettere og bedre samhandling med kommuner og øvrig hjelpeapparat.

Menon Economics er i gang med følgeevalueringen som vil sikre relevante erfaringer og nødvendige lokale tilpasninger fra politidistriktene med tanke på å utvide metodikken til andre politidistrikter.

Økt bruk av omvendt voldsalarm etter lovendring 8. april 2024

Ved lov 20. desember 2023 om endringer i straffeprosessloven mv. (elektronisk kontroll av besøksforbud, jf. stprl. 222 a) ble det gjort endringer som blant annet åpner for at påtalemyndigheten på nærmere vilkår kan beslutte bruk av elektronisk kontroll (såkalt omvendt voldsalarm (OVA)) ved brudd på besøksforbud og kontaktforbud. Loven trådte i kraft 8. april 2024.⁵⁸ Bakgrunnen for lovendringene fremkommer av Prop. 128 L (2022–2023) og Innst. 89 L (2023–2024).

Formålet med de nye bestemmelsene er å sikre effektiv etterlevelse av besøksforbud og kontaktforbud, og å styrke beskyttelsen av personer som risikerer å bli utsatt for vold, trusler og annen uønsket kontakt. Det fremkommer i forarbeidene til lovendringene en klar forventning om økt bruk av omvendt voldsalarm. Frem til lovendringen trådte i kraft ble OVA kun idømt av domstolen sammen med kontaktforbud, jf. straffeloven § 57.

Pr. 8 april 2024 var det 15 domfelte som var påsatt OVA.⁵⁹ Resultatene for hele 2024 viser at det samlet sett var besluttet bruk av OVA ved 194 tilfeller. Av disse gjaldt 23 tilfeller rettskraftige dommer av kontaktforbud med elektronisk kontroll etter strl. § 57, mens 171 gjaldt OVA besluttet av påtalemyndigheten i politiet som følge av lovendringen og utvidelsen av stprl. § 222 a.

Bekjempelse av alvorlig vold og overgrep er høyt prioritert, og riksadvokaten har i de senere års prioriteringsrundskriv bedt påtalemyndigheten om å være en pådriver for bruk av kontaktforbud, herunder med elektronisk kontroll, som del av den strafferettslige reaksjonen. I retningslinjer av 8. mars 2024⁶⁰ er det gitt føringer for påtalemyndighetens praktisering av de nye bestemmelsene for bruk av voldsalarm.

Kraftig økning i bruk av kontakt- og besøksforbud

I 2024 ble det ilagt nesten 15 600 kontakt- og besøksforbud.⁶¹ Det tilsvarer en økning på 15,7 prosent fra året før, og hele 43,4 prosent flere kontakt- og besøksforbud enn gjennomsnittet for 2019–2023. I 2024 ble nesten 63 prosent av forbudene ilagt i

⁵⁸ Se beskrivelse av bakgrunnen for lovendringene i [Prop. 128 L \(2022–2023\)](#), samt innstillingen fra justiskomiteen på Stortinget i [Innst. 89 L \(2023–2024\)](#).

⁵⁹ En andel av personene som per 8. april var påsatt OVA knyttet seg til rettskraftige avgjørelser avsagt før 2024.

⁶⁰ [Retningslinjer om elektronisk kontroll ved besøksforbud og kontaktforbud](#), Riksadvokatembetet, 20. mars 2024

⁶¹ Statistikken omfatter både ilagte besøksforbud etter stprl. § 222 a og strl. § 57. I statistikken er det p.t. ikke mulig å skille mellom de ulike hjemmelsgrunnlagene, og statistikken beskrives derfor samlet.

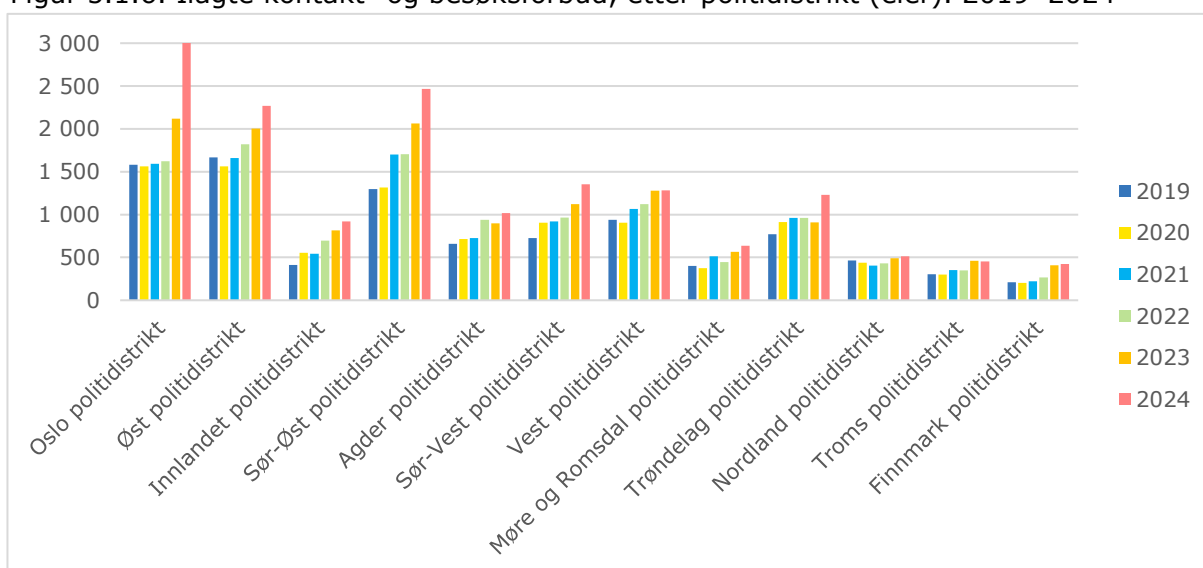
forbindelse med et anmeldt voldslovbrudd. Mishandling i nære relasjoner (21 prosent), trusler (nesten 17 prosent) og kroppskrenkelse (16 prosent) var de typene voldslovbrudd som forbudene oftest var knyttet til. Samtidig var vesentlige andeler knyttet til straffesaker som gjaldt hensynsløs adferd (15 prosent) og seksuallovbrudd (8 prosent).

Som beskrevet tidligere i kapittel 5.1 har det vært en markert økning i anmeldelser av mishandling i nære relasjoner, og denne økningen antas å ha bidratt til at det er ilagt vesentlig flere kontakt- og besøksforbud for denne typen lovbrudd.⁶² Også økningen i trusselanmeldelser har bidratt til den samlede økningen i ilagte kontakt- og besøksforbud. Den økte bruken av kontakt- og besøksforbud antas også å ha sammenheng med et økt fokus i politiet og påtalemyndigheten på denne typen beskyttelsestiltak.

Flest ilagte kontakt- og besøksforbud i Oslo og Sør-Vest politidistrikt

Økningen i bruk av kontakt- og besøksforbud gjelder alle landets politidistrikter, men det er imidlertid vesentlige forskjeller i omfang, som må ses i forhold til antall straffesaker i det enkelte politidistrikt. Det er klart flest ilagte forbud i Oslo politidistrikt, som også har hatt størst økning i 2024. Sammenlignet med 2023 er det registrert betydelig flere ilagte kontakt- og besøksforbud også i politidistriktene Sør-Øst, Øst, Sør-Vest og Trøndelag, som det fremgår av figur 5.1.6.

Figur 5.1.6. Ilagte kontakt- og besøksforbud, etter politidistrikt (eier). 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

I løpet av et år kan enkeltpersoner bli ilagt kontakt- og besøksforbud mot flere personer, og i mange tilfeller blir disse forlenget. Hver forlengelse – overfor hver person som er beskyttet av kontakt- og besøksforbudet – medfører en ny registrering i straffesaksregisteret. De 15 600 kontakt- og besøksforbudene i 2024 ble ilagt overfor nesten 8 250 unike personer. Dette tilsvarer 14 prosent flere personer enn i 2023.

⁶² Statistikkgrunnet for ilagte kontakt- og besøksforbud bygger i motsetning til straffesaksstatistikk for øvrig på uttrekk fra "levende" register, og ikke fryste tall. Det innebærer at tallene vil kunne endre seg over tid, avhengig av uttrekktidspunktet. Dette vil spesielt kunne påvirke antallet kontakt- og besøksforbud knyttet til mishandling i nære relasjoner, som oftere enn de fleste andre typer lovbrudd vil omsubsummeres i løpet av etterforskningen. Eksempelvis vil et kontakt- og besøksforbud ilagt i forbindelse med en mishandlingssak kunne nedsubsummeres til kroppskrenkelse. Dette vil medføre at kontakt- og besøksforbudet i statistikken "flyttes" fra mishandling i nære relasjoner til kroppskrenkelse.

5.2 Seksuallovbrudd

Færre anmeldte voldtekter i 2024

I løpet av 2024 ble det anmeldt i overkant av 7 200 seksuallovbrudd. Det tilsvarer 3,4 prosent færre anmeldelser enn året før, og en reduksjon på drøyt én prosent målt mot gjennomsnittlig antall anmeldelser for 2019–2023. Sammenlignet med året før er det en reduksjon i antall anmeldelser for de fleste typene seksuallovbruddene.

I overkant av 1 500 voldtekter (ekskl. voldtekt av barn under 14 år) ble anmeldt i 2024, som er noen færre enn i 2023 og nesten fem prosent færre enn gjennomsnittet for foregående fem år. Det har over flere år vært en reduksjon i antallet voldtektsanmeldelser, og anmeldelsene i 2024 tilsvarer en nedgang på nærmere fem prosent sammenlignet med gjennomsnittet for foregående fem år. Antall anmeldte voldtekter i 2024 er det laveste antallet som er registrert i perioden 2016–2024.

Statistikk over voldtekt av barn er preget av opphopning i anmeldelser

Av de anmeldte seksuallovbruddene i 2024 gjelder nesten 490 saker voldtekt av barn under 14 år, som er vesentlig færre enn både året før og gjennomsnittet fra foregående år. Sammenligninger av denne typen anmeldelser fra år til år krever imidlertid at det tas flere forbehold.

For eksempel var antall anmeldelser i 2023 preget av [ett omfangsrikt sakskompleks](#) i Nordland politidistrikt⁶³ som resulterte i svært mange straffesaker mot én og samme gjerningsperson. Dette sakskomplekset, som ble bredt omtalt i norske medier, gjaldt digitale overgrep av mer enn 200 barn fra hele Norge. Overgrepene fant sted over en periode på fire år, fra 2019 til 2023, og ble gjennomført via videosamtaler på plattformen Omegle.⁶⁴ Denne typen omfangsrike saker har ofte opprinnelse i overgrep mot barn via digitale flater, og der etterforskningen avdekker et større antall ofre blir disse som regel anmeldt i ett bestemt år, selv om sakene kan gjelde digitale overgrep som er begått over en årrekke. Saken illustrerer hvordan digitale plattformer og teknologi gjør det mulig for overgripere å begå overgrep mot flere barn over lengre tid, ofte uten umiddelbar risiko for oppdagelse.

Saken fra Nordland er et eksempel på et omfangsrikt sakskompleks med digitale overgrep, men samtidig illustrerer saken den digitale utviklingen som skjer innenfor etterforskningen av slike lovbrudd. Identifiseringen av de mange ofrene i saken ble i stor grad gjort gjennom Kripas' og Politiets IT-enhets nyutvikling av programvare for ansiktsgjenkjenning. Programvaren innbar en automatisering av bildesøk i passregisteret som bidro til identifiseringen av 190 barn som var blitt utsatt for overgrep av samme gjerningsperson.⁶⁵

Uavhengig av hvorvidt en anmeldelse inngår i et større sakskompleks eller ikke er det generelt slik at mange anmeldelser av voldtekt av barn under 14 år gjelder forhold som har skjedd lengre tilbake i tid. Dette er også den typen seksuallovbrudd som har lengst anmeldelsestid⁶⁶, og som beskrevet i rapporten [Straffesaksbehandlingen i politiet 2023](#) hadde 28 prosent av disse sakene i 2023 en anmeldelsestid på fem år eller mer. Enkelte overgrepssaker mot barn gjelder forhold fra mange tiår tilbake, og det er ikke uvanlig at

⁶³ Se [Trusselvurdering for Nordland politidistrikt 2025](#)

⁶⁴ Den digitale plattformen Omegle ble nedlagt i november 2023, og det antas at den plutselige avviklingen blant annet skyldes overgrepssaker fra flere land, inkludert Norge.

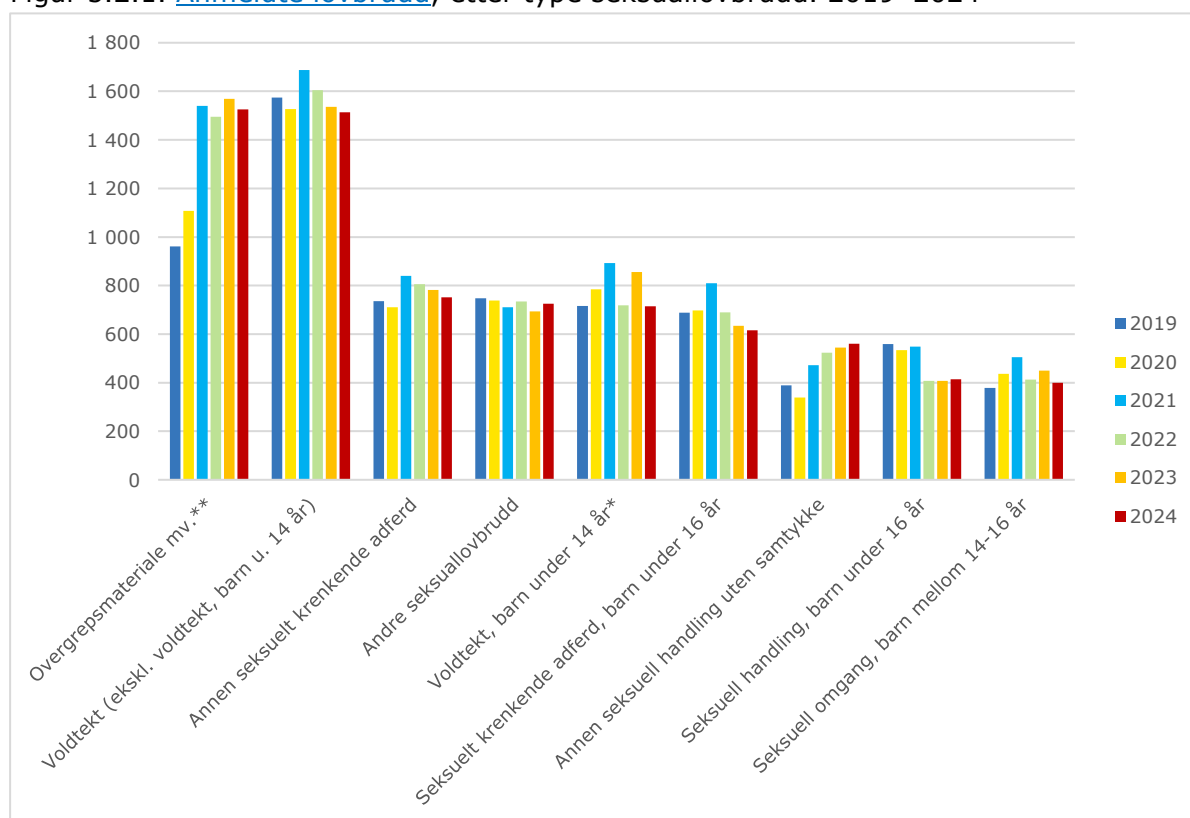
⁶⁵ Se [NRKs omtale](#) av ansiktsgjenkjenningen

⁶⁶ Anmeldelsestid angir medgått tid fra siste gjerning (gjerningsdato slutt) til registrert anmeldelse.

denne typen overgrep blir anmeldt først i voksen alder. Samlet sett er statistikken over voldtekt av barn under 14 år sensitiv for både omfangsrike, digitale overgrepssaker og anmeldelser som gjelder overgrep fra lengre tilbake i tid.

I løpet av 2024 ble det også anmeldt nærmere 1 000 tilfeller av seksuell handling uten samtykke og drøyt 1 350 tilfeller av seksuelt krenkende adferd, hvorav 44 prosent gjaldt seksuell handling og krenkelser mot barn under 16 år. Samlet sett var antall anmeldelser av slike lovbrudd på nivå med året før, men noe redusert sammenlignet med foregående fem år. I 2024 ble det også registrert i overkant av 1 500 anmeldelser for overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn. Tidligere har det vært store variasjoner i antall anmeldelser for slike seksuallovbrudd, og variasjonen har i stor grad hatt sammenheng med etterforskningen av omfangsrike, digitale sakskomplekser. Anmeldelsene i 2024 er imidlertid helt på nivå med gjennomsnittlig antall anmeldelser i perioden 2021–2023. Samlet sett har antallet registrerte seksuallovbrudd mot barn i 2024 hatt en svak reduksjon fra året før, noe som også er tilfelle for seksuallovbruddene samlet sett – som illustrert i figur 5.2.1.

Figur 5.2.1. [Anmeldte lovbrudd](#), etter type seksuallovbrudd. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

* Inkluderer anmeldelser som etter straffeloven 1902 ble definert som "seksuell omgang med barn" under hhv. 14 og 10 år.

**Inkluderer anmeldelser etter straffeloven 1902 § 204 og § 204a som er registrert under statistikkgruppene for "pornografi". Disse anmeldelsene gjelder i all hovedsak overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn under 18 år, men omfatter også et mindre antall anmeldelser av ulovlig pornografi.

Digitale seksuallovbrudd rammer først og fremst barn

Straffelovens bestemmelser om seksuallovbrudd er teknologinøytrale ved at de ikke har et eksplisitt skille mellom fysiske overgrep og overgrep der gjerningspersonen ikke selv er til stede, men begår overgrepene ved bruk av digitale plattformer. Som for anmeldte bedragerier er anslag om omfang og utbredelse av digitale seksuallovbrudd basert på

den registrerte *modus operandi*.⁶⁷ Selv om modus operandi ikke har den samme presisjonen som straffesaksstatistikk for øvrig er dette et anslag på omfanget av digitale overgrep.

I 2024 ble 1 950 anmeldte seksuallovbrudd merket med en digital modus operandi. Det utgjør 27 prosent av det samlede antallet seksualanmeldelser, men det er store variasjoner i modus mellom de ulike typene seksuallovbrudd. Anmeldelser av besittelse av eller befatning med overgrepsmateriale eller fremstillinger som seksualiserer barn under 18 år hadde den klart største andelen digitale merkinger, og av de drøyt 1 500 anmeldelsene var 90 prosent oppgitt å ha en digital modus operandi. Trolig er den reelle andelen enda høyere for denne typen lovbrudd. Blant anmeldelsene av voldtekt av barn under 14 år og seksuelt krenkende adferd mot barn under 16 år var tilsvarende andeler digitale saker henholdsvis 20 og snaut 27 prosent. I anmeldte voldtekter (ekskl. barn under 14 år) var kun to prosent av sakene oppgitt å ha skjedd med digitale virkemidler.

Norsk politi mottar overgrepstips fra digitale tjenestetilbydere

National Center for Missing & Exploited Children (NCMEC) er et delvis offentlig organ i USA hvor en av oppgavene er å motta informasjon fra amerikanske tjenestetilbydere på internett hvor det er mistanke om at noen utnytter barn seksuelt eller sprer materiale som viser seksuelle overgrep mot barn. Denne informasjonen videregirer NCMEC til myndighetene i landet hvor gjerningspersonen og/eller offeret bor. I 2016 undertegnet norsk politi en avtale med NCMEC som gjorde at politiet fikk tilgang til å laste ned informasjon om norske gjerningspersoner og ofre fra NCMEC. Dette ga norsk politi muligheten til å få informasjon om IP-adresser som fortsatt kunne spores og identifisere gjerningspersoner og/eller ofre.

I 2024 mottok politiet nærmere 12 700 tips/rapporter fra NCMEC, hvorav nesten 2 500 ble oversendt til politidistriktene for viderebehandling. Det er færre tips enn i 2023 (13 600 tips/nesten 3 200 videregitt), men likevel vesentlig flere enn i foregående år. Tipsene blir håndtert i henhold til en prioriteringsveileder, og i 2024 etterforsket politidistriktene drøyt 650 saker med bakgrunn i informasjonen oversendt fra Kripes.

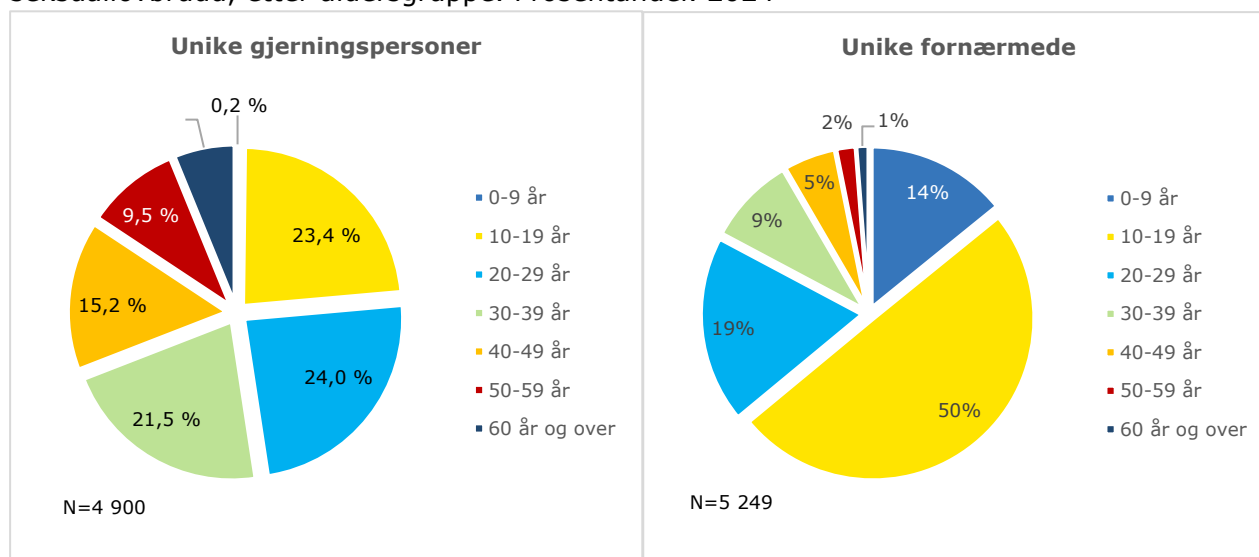
Fornærmede er oftest barn, men mange unge også blant gjerningspersonene

Som det fremgår av anmeldelsesstatistikken over gjelder en betydelig andel av seksuallovbruddene barn og unge. Når vi ser nærmede på de unike personene som er registrert i seksuallovbruddssakene i 2024 viser resultatene at barn og unge i alderen 10–19 år utgjør halvparten av ofrene, mens 14 prosent av ofrene var under ti år på gjerningstidspunktet. Nesten én femtedel av ofrene var unge voksne i alderen 20–29 år, mens personer over 30 år utgjorde 17 prosent, som illustrert i figur 5.2.2.

I anmeldelsene som gjelder voldtekt (ekskl. voldtekt av barn under 14 år) utgjorde personer i aldersgruppene 14–19 år og 20–29 år henholdsvis 34 og 35 prosent av de fornærmede.

⁶⁷ Modus operandi for registrerte straffesaker er en merking av fremgangsmåte eller andre kjennetegn ved et lovbrudd. For enkelte typer lovbrudd er det såkalt tvungen modus, som i praksis betyr at man ikke kan opprette en straffesak uten å registrere minst én modus operandi. Modus operandi kan si noe om omfanget saker som f.eks. er merket med digitale eller nettrelaterte fremgangsmåter. Siden merkingen er gjort manuelt i sak for sak må man ta høyde for en feilmargin, og det er ikke en uttømmende kilde til statistikk.

Figur 5.2.2. Unike gjerningspersoner og fornærmede registrert i anmeldte seksuallovbrudd, etter aldersgruppe. Prosentandel. 2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

De unike gjerningspersonene⁶⁸ i anmeldte seksuallovbrudd i 2024 var langt jevnere fordelt mellom ulike aldersgrupper enn det som er tilfelle blant ofrene. I overkant av 23 prosent av de registrerte gjerningspersonene var i alderen 10-19 år, mens 24 prosent var i alderen 20-29 år på gjerningstidspunktet. Av de unike gjerningspersonene i seksualanmeldelsene i 2024 var nesten 16 prosent 50 år eller eldre.

56 prosent av de påtaleavgjorte seksuallovbruddene i 2024 ble oppklart

I løpet av 2024 ble det påtaleavgjort i overkant av 6 900 seksuallovbrudd. Dette er noen færre enn året før og sett opp mot gjennomsnittet for samme periode i 2019-2023. Drøyt 56 prosent av sakene ble regnet som oppklarte, som er på nivå med foregående år. Det er store variasjoner i oppklaringsprosenten for ulike typer seksuallovbrudd. Oppklaringsprosenten for saker knyttet til den ordinære voldtektsbestemmelsen var 26 i 2024, mens 75 prosent av sakene som gjaldt voldtekt av barn under 14 år ble oppklart. Se en [detaljert oversikt over oppklaringsprosenten](#) for ulike typer lovbrudd i vedlegg A.

Ti prosent av de påtaleavgjorte voldtektssakene (ekskl. voldtekt av barn under 14 år) ble avgjort med en positiv påtaleavgjørelse. Samtidig ble ni prosent henlagt med begrunnelsen *intet straffbart forhold bevist*, mens seks prosent ble henlagt med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å undersøke*.

Når det gjelder voldtekt av barn under 14 år ble 51 prosent av sakene avgjort med en positiv påtaleavgjørelse. Fem prosent ble henlagt som *intet straffbart forhold bevist* og to prosent ble henlagt med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å etterforske*.

Begge sakstypene har en forholdvis lang saksbehandlingstid. For voldtektssakene er den på 166 dager for alle påtaleavgjorte saker i 2024, mens den for de oppklarte sakene er på 176 dager. Tilsvarende for voldtekt av barn under 14 år var henholdsvis 181 og 162 dager.

⁶⁸ Gjelder personer registrert med rollene mistenkt, siktet eller domfelt i straffesaker som pr. 1. januar 2025 var klassifisert som seksuallovbrudd. Merk at en andel av de unike gjerningspersonene, men også de unike ofrene, er registrert i flere anmeldte seksuallovbrudd i løpet av året.

5.3 Organisert kriminalitet og kriminelle nettverk

Organisert kriminalitet, herunder menneskehandel, alvorlig narkotikavirksomhet, illegal våpenhandel og annen profittmotivert kriminalitet, utgjør alvorlige trusler for enkeltpersoner og samfunnet. Enkelte straffesaker har de senere årene vist at Norge brukes som transittland for transport av narkotika. Dette er bekymringsfullt og kan tyde på at etablerte internasjonale kriminelle nettverk har fått fotfeste i Norge.

Det følger av riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv for 2024 at politiets innsats særlig skal rettes mot bakmannsapparatet, og at etterforskningen må belyse det organiserte elementet i den kriminelle aktiviteten. Kriminelle nettverk og gjenger representerer en betydelig utfordring, blant annet gjennom rekruttering av unge personer til kriminelle miljøer. Ved integritetskrenkelser og andre lovbrudd bidrar disse miljøene til å skape utrygghet i befolkningen og lokalsamfunnet. Samtidig representerer de kriminelle nettverkene som tidligere rapport om en uensartet persongruppe. Det dreier seg dels om tunge multikriminelle aktører, dels om rotløs ungdom på terskelen til en kriminell løpebane.

Som rapportert i 2023 har Kripos vært sentral i bekjempelsen av organisert kriminalitet, og har igangsatt flere større etterforskninger mot bakmenn i de mest samfunnsskadelige kriminelle nettverkene både nasjonalt og internasjonalt gjennom samordnede innsatser. Enheten har siden 2018 blant annet etterforsket et omfattende narkotikanettverk som har stått bak regelmessig innførsel av narkotika til blant annet gjengmiljøene på det sentrale Østlandsområdet – OP Hubris. En rekke personer er domfelt til lange fengselsstraffer og ilagt store inndragningskrav gjennom denne innsatsen. Informasjon av stor bevisverdi innhentet gjennom Encrochat og SkyECC har vært avgjørende for å avdekke og kunne straffeeforfølge de involverte i nettverket. Innsatsen mot miljøet har blitt videreført i 2024. Hittil er totalt 78 personer involvert i komplekset domfelt til en samlet fengselsstraff på 533 år (enkelte dommer er p.t. ikke rettskraftig) og at det er inndratt 72,7 millioner kroner og sikret verdier gjennom beslag og hefte til en verdi av 10,8 millioner kroner knyttet til komplekset.

Bruk av kryptert informasjon har vist seg avgjørende i flere saker knyttet til organisert kriminalitet og kriminelle nettverk. I OP-Emma fikk man en viktig rettslig avklaring knyttet til bruk og metoder knyttet til kryptert informasjon, jf. HR-2024-2116-U, hvor Høyesterett understreker at det ikke strider mot retten til rettferdig rettergang å tillate slike bevis ført og å tillegge dem vekt. En adekvat innsats mot den organiserte kriminaliteten forutsetter satsing på etterretning og aktiv bruk av politiets metode samt god samhandling på tvers av politidistriktene og landegrenser.

Bruk av forvaltningshjempler er et viktig supplement til strafferettslige tiltak i bekjempelsen av organisert kriminalitet og kriminelle nettverk i Norge. Særlig utlendingsrettslige virkemidler, som utvisning og tilbakekalling av oppholdstillatelser, kan bidra til å begrense handlingsrommet for utenlandske aktører som begår alvorlig kriminalitet. Forvaltningsvedtak gjør det mulig å reagere raskt og effektivt. Slike tiltak reduserer nettverkens rekrutteringsgrunnlag og gjør det vanskeligere for organiserte kriminelle å operere over tid. En helhetlig tilnærming i både straffesporet og forvaltningssporet styrker politiets evne til å bekjempe organisert kriminalitet.

Kripos har hatt en omfattende produksjon av nasjonale etterretningsprodukter som har gitt relevant kunnskapsgrunnlag for å iverksette forebyggende tiltak så vel som etterforskning i særorgan og politidistriktene. Kripos har fortsatt stor aktivitet rettet mot flere kriminelle nettverk og det rapporteres at de fleste politidistriktene har prioritert innsatsen mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk høyt i 2024. Innsatsen forutsetter satsing på etterretning og aktiv bruk av politiets skjulte etterforskningsmetoder.

Innsatsen i politidistriktene har i 2024 i hovedsak vært rettet mot alvorlig narkotikakriminalitet. Flere sakskomplekser har også omfattet alvorlig tilfeller av vold og trusler og det er i tre saker tatt ut tiltale for drapsforsøk. Det er videre eksempler på knytninger til arbeidslivs- og økonomisk kriminalitet, blant annet i form av hvitvasking. Som eksempel på saker av annen type organisert kriminalitet som er etterforsket og iretteført i 2024 kan nevnes en omfattende hallikssak knyttet til et større prostitusjonsnettverk med minst 150 prostituerte drevet av en organisert gruppe i 13 ulike kommuner i Norge. I denne saken er åtte personer tiltalt. Sakskomplekset ble iretteført høsten 2024 og det ventes dom i mars 2025.

Trusselen fra organisert kriminalitet anses aldri å ha vært høyere i Europa enn hva som nå erfares, og den er betydelig også i Norge. Stortinget har derfor, som tidligere rapportert pr. andre tertial, besluttet en varig styrket innsats mot organisert kriminalitet og kriminelle nettverk – prosjekt Kriminelle nettverk (KN) – for å oppnå en varig svekkelse av nettverkens utbredelse og virksomhet. De ekstra midlene skal benyttes til økt kapasitet innen etterretning, etterforskning og påtale, og det forutsettes at politiet tar i bruk teknologi som kan understøtte de øvrige innsatsfaktorene. Innsatsen skal ha en helhetlig tilnærming og være kunnskapsbasert. Den økte innsatsen skal videre bidra til at politiet kan ivareta saker som oppstår gjennom internasjonalt politisamarbeid, og slik sikre at norsk politi bidrar til en samlet innsats gjennom Europol rettet mot prioriterte nettverk som utgjør en alvorlig samfunnstrussel. Politidirektoratet og riksadvokaten har fastsatt de overordnede målene og rammene for innsatsen, herunder hvilke miljøer som skal prioriteres. Det er et mål at politiet til enhver tid skal ha pågående tiltak mot de prioriterte aktørene og innsatsen skal følges tett gjennom særskilte rapporteringsrutiner.

5.4 Økonomisk kriminalitet

I 2024 ble det registrert 34 400 anmeldelser som etter [politiets klassifisering av lovbrudd](#) blir regnet som økonomilovbrudd. Dette er drøyt 12 prosent flere enn året før, og sammenlignet med 2021 har økningen vært på over 42 prosent. Økningen knytter seg i størst grad til flere bedragerianmeldelser, mens kriminalitetstypen også omfatter et vidt spekter av ulike lovbrudd som skatte- og avgiftsrelaterte lovbrudd, ID-krenkelse, korrupsjon og påvirkningshandel, kreditorrelaterte lovbrudd, regnskapsovertredelser, hvitvasking og andre typer brudd på økonomisk straffelovgivning. Det er registrert flere anmeldte økonomilovbrudd i samtlige av landets politidistrikter.

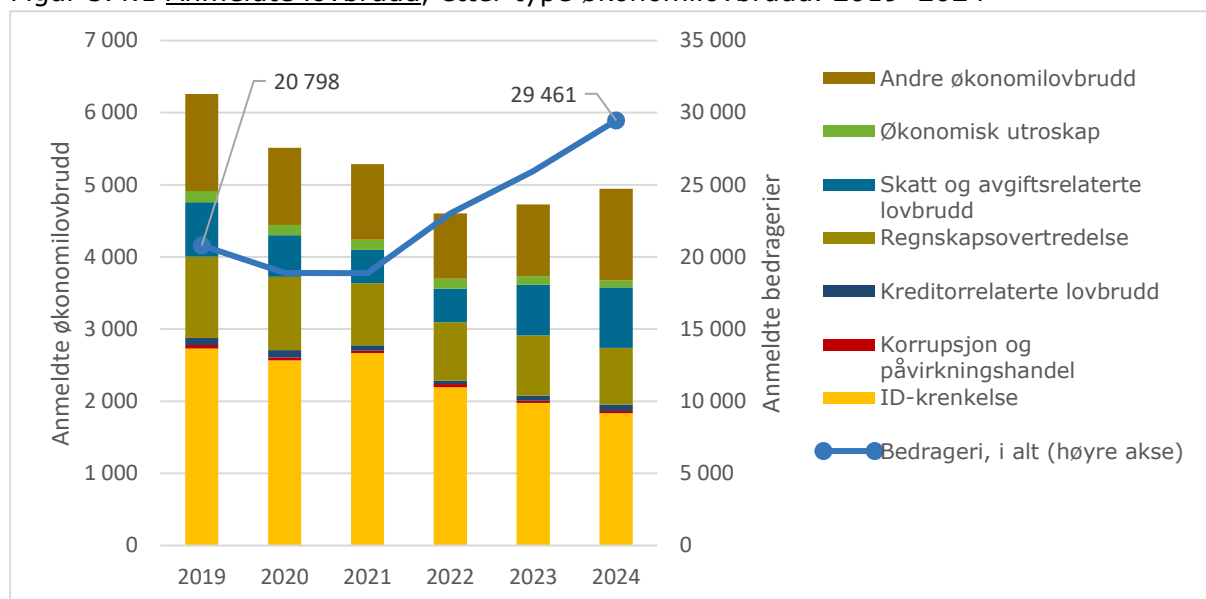
Kraftig økning i anmeldte bedragerier

Bedragerier utgjorde nærmere 86 prosent av alle anmeldte økonomilovbrudd i 2024. De nesten 29 500 bedragerianmeldelsene representerer en økning på 13,5 prosent sammenlignet med året før, som illustrert i figur 5.4.1. Av de anmeldte bedrageriene i 2024 var drøyt 2 500 saker – eller 8,5 prosent – regnet som grove bedragerier. I gjennomsnitt var andelen grove bedragerier elleve prosent i perioden 2019–2023. Til tross for at det de siste seks årene har vært en viss økning i grove bedragerier, kan den store majoriteten av bedrageriøkningen knyttes til flere anmeldelser etter den alminnelige bedrageribestemmelsen i straffeloven (jf. strl. § 371).

Sett over en lengre tidsperiode har bedrageri vært blant lovbruddstypene som har hatt størst økning i antall anmeldelser. Bedragerianmeldelsene i 2024 tilsvarer en økning på hele 51 prosent sammenlignet med gjennomsnittlig antall anmeldelser i perioden 2019–2021. Ser vi dagens anmeldelsesnivå opp mot begynnelsen av 2010-tallet er det snakk

om godt over en dobling: det ble anmeldt 132 prosent flere bedragerier i 2024 enn i årene 2010–2011.⁶⁹

Figur 5.4.1 Anmeldte lovbrudd, etter type økonomilovbrudd. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

I rapporten "Bedrageri – et samfunnsproblem"⁷⁰ anslår Økokrim at tapene i Norge relatert til bedragerier totalt sett var på over en halv milliard kroner i 2022. Bedragerier hvor kriminelle tar i bruk ny teknologi antas å være den formen for bedragerier som øker mest. I Politiets trusselvurdering for 2024⁷¹ ble det vist til at både politiet og bankene registrerte en klar økning i antall bedragerier, og at folk i alle aldre og samfunnslag vil rammes – en vurdering som får ytterligere støtte i straffesaksstatistikken for 2024. Politiets trusselvurdering for 2025⁷² peker på at den økende digitaliseringen bidrar til et utvidet handlingsrom for kriminelle, og at det blir det stadig vanskeligere for befolkningen å skille mellom fabrikkert og legitim informasjon. For eksempel har forbedringen og tilgjengeliggjøringen av kunstig intelligens gjort det vanskelig for befolkningen å gjenkjenne digitale bedrageriforsøk fra utenlandske aktør basert på språk og kulturforståelse.

Hva er et digitalt bedrageri?

Straffebestemmelsene i straffeloven og særlovgivningen, og dermed også [politiets kodeverk for lovbrudd](#), er på de fleste kriminalitetsområder teknologinøytrale. I praksis betyr det at loven eller strafferammen sjelden skiller mellom fysiske og digitale straffbare handlinger. I straffelovens alminnelige bedrageribestemmelse (§ 371) gjelder imidlertid bokstav b "databedrageri" spesifikt, og rammer for eksempel den som uberettiget bruker et kredittkort som tilhører en annen ved varekjøp.⁷³ I politiets kodeverk for lovbrudd, og dermed i straffesaksstatistikken, er derimot anmeldte overtredelser av både bokstav a og b i strl. § 371 samlet i én og samme statistikkgruppe. Basert på statistikkgruppene alene

⁶⁹ I gjennomsnitt ble det anmeldt bortimot 12 700 bedragerier i årene 2010–2011, og 2024-anmeldelsene tilsvarer en økning på hele 16 800 saker.

⁷⁰ [Bedrageri – et samfunnsproblem](#). Økokrim, 14. juni 2023

⁷¹ [Politiets trusselvurdering 2024](#), 5. mars 2024

⁷² [Politiets trusselvurdering 2025](#), 12. mars 2025

⁷³ Det fremgår av forarbeidene til Straffeloven 2005 (Ot.prp.nr.22 (2008–2009)) at misbruk av bankkort til direkte pengeuttak, f.eks. i en minibank, rammes av tyveribestemmelsene, og regnes ikke som bedrageri.

er det derfor ikke mulig å anslå hvilke saker som gjelder alminnelige bedragerier og hvilke som gjelder såkalte databedragerier.

Ser vi utover ordlyden i bedrageribestemmelsene i straffeloven eksisterer det heller ikke noe tydelig definert og gjensidig utelukkende skille mellom digitale og "tradisjonelle" bedragerier. Noen typer bedragerier vil som oftest være heldigitale, for eksempel lånebedragerier, løsepengevirus eller investeringsbedragerier knyttet til kryptovaluta, mens det for eksempel ved bedrageri i forbindelse med kjøp eller salg av varer og tjenester vil være en viss andel saker som ikke er gjennomført digitalt. Selv om et bedrageri i prinsippet ikke regnes som digitalt, vil det ofte være digitale elementer til stede i forsøket på eller gjennomføringen av lovbruddet.

I straffesaksregisteret kan det ved opprettelse av straffesak registreres hvilken fremgangsmåte eller hvilke kjennetegn som gjelder for den konkrete saken – såkalt modus operandi.⁷⁴ Statistikk utarbeidet med bakgrunn i registrert modus operandi innehar vesentlige usikkerheter, og resultatene bør betraktes som anslag eller estimer, og ikke en uttømmende og kvalitetssikret kilde til statistikk.

For bedragerisaker ble registreringen av modus operandi gjort obligatorisk i begynnelsen av 2022, og straffesaksstatistikken skal som utgangspunkt være sammenlignbar for de siste tre årene. Basert på modus operandi kan vi dermed anslå i hvilken utstrekning de anmeldte bedrageriene helt eller delvis er gjennomført med digitale virkemidler.

Flertallet av bedrageriene er registrert med en digital modus operandi

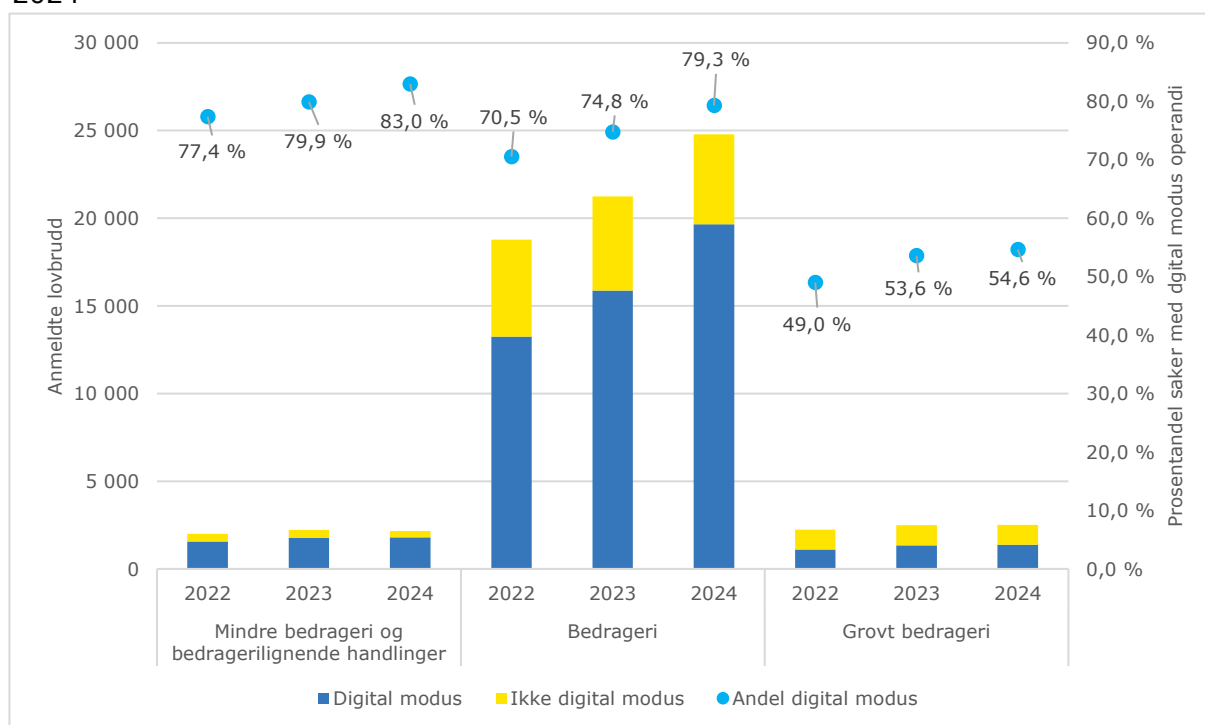
Av de nesten 29 500 anmeldte bedrageriene i 2024 var mer enn tre av fire saker (77,5 prosent) merket med en digital modus operandi. Samlet sett har andelen digitale bedragerier vært stor og økende gjennom den siste treårsperioden. Basert på merkingen av modus operandi ser *hele* økningen i bedragerianmeldelsene ut til å skyldes økningen i bedragerier som helt eller delvis er begått med digitale virkemidler.

Fordelt på de ulike alvorlighetsgradene av bedragerier ser vi imidlertid vesentlige forskjeller. For anmeldelser av mindre bedragerier og bedragerilignende handlinger var i overkant av 83 prosent merket med en digital modus operandi. Tilsvarende andel for alminnelige bedragerier var i overkant av 79 prosent, mens det blant anmeldelser av grove bedragerier⁷⁵ var en digital andel på nesten 55 prosent – som illustrert i figur 5.4.2. For alle typene bedragerier har andelen med digital modus operandi vært økende siste tre år.

⁷⁴ Modus operandi for registrerte straffesaker er en merking av fremgangsmåte eller andre kjennetegn ved et lovbrudd. For enkelte typer lovbrudd er det såkalt tvungen modus, som i praksis betyr at man ikke kan opprette en straffesak uten å registrere minst én modus operandi. For bedrageri ble det i mars 2022 opprettet tvungen modus med et grovskille på hvorvidt bedrageriet var begått digitalt eller ikke. Modus operandi kan på den måten si noe om omfanget saker som f.eks. er merket med digitale eller nettrelaterte fremgangsmåter. Siden merkingen er gjort manuelt i sak for sak må man ta høyde for en feilmargin, og det er ikke en uttømmende kilde til statistikk. Det er også mulig å merke en straffesak med flere modi og i noen tilfelle vil disse gi motstridende informasjon, for eksempel at både "Bedrageri (ikke via internett)" og "Internett" er huket av i samme sak. Tross feilmarginen er modus operandi vurdert som en akseptabel metode for å anslå omfanget av saker digital modus.

⁷⁵ I vurderingen av hvorvidt et bedrageri er grovt er verdien en sentral faktor, og som utgangspunkt vil et bedrageri regnes som grovt dersom verdien overstiger 100 000 kroner. Det kan imidlertid være andre skjerpene omstendigheter som medfører at et bedrageri blir klassifisert som grovt, f.eks. om personen har begått flere bedragerier eller over lengre tid, om det er skjedd som en del av organisert kriminell virksomhet eller om bedrageriet er gjennomført i kraft av noens stilling, verv e.l.

Figur 5.4.2. Anmeldte bedragerier, etter type bedrageri og digital modus operandi. 2022–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

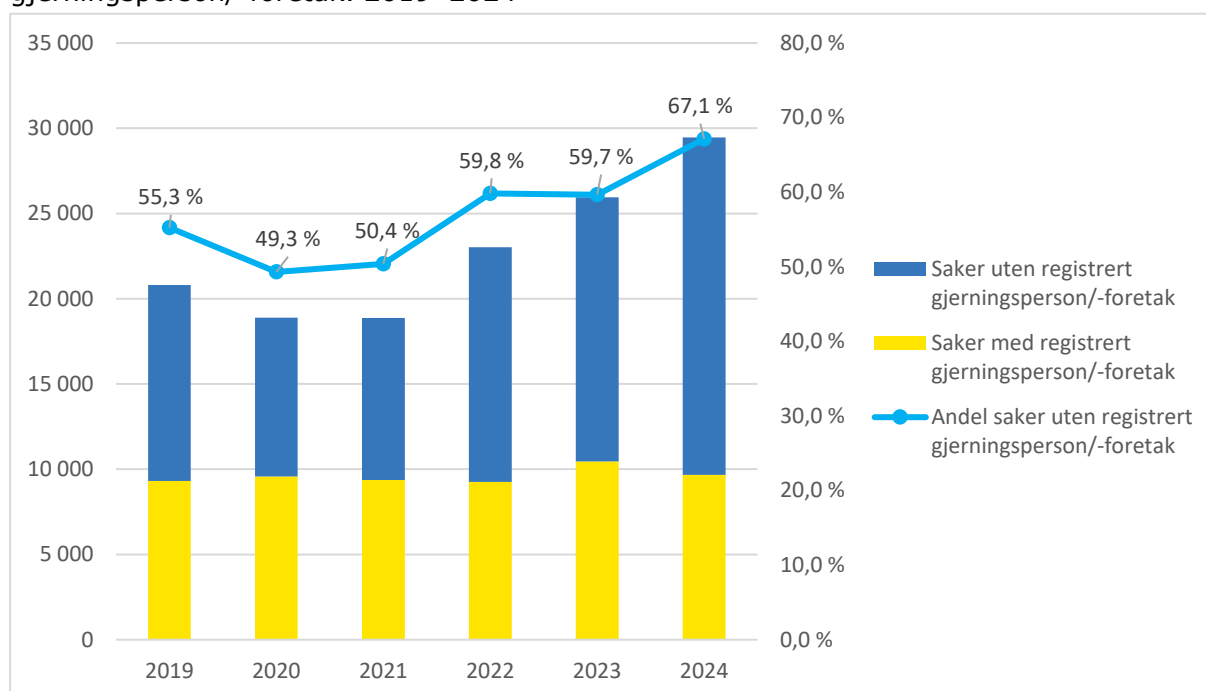
To tredjedeler av bedrageriene i 2024 hadde ukjent gjerningsperson

I 2024 ble det registrert 3 500 og 4 600 flere bedragerianmeldelser enn i henholdsvis 2023 og 2022. Når så godt som hele økningen ser ut til å kunne knyttes til digitale bedragerier har utviklingen samlet sett bidratt til en krevende situasjon for politiet og påtalemyndigheten – knyttet til kompetanse så vel som kapasitet.

Ser vi på personene og foretakene⁷⁶ registrert som mistenkt, siktet eller domfelt forsterkes bildet av bedrageri som et utfordrende kriminalitetsområde. Som det fremgår av figur 5.4.3 har antallet bedragerisaker med registrert gjerningsperson/-foretak holdt seg relativt stabilt over hele den siste seksårsperioden. Når antall bedragerianmeldelser likevel øker kraftig betyr det at så godt som hele økningen gjelder bedragerier der politiet ikke har identifisert noen gjerningsperson/-foretak. I anmeldelsene fra 2024 var mer enn to tredjedeler av sakene uten gjerningsperson/-foretak ved årsslutt, en andel som har økt årlig siden 2020.

⁷⁶ I 2024 var henholdsvis drøyt 6 500 unike personer og 530 unike foretak registrert som mistenkt, siktet eller domfelt i en bedragerisak. Enkelte personer og foretak er anmeldt for flere enn ett forhold, og kan også være registrert inn i en og samme sak.

Figur 5.4.3. Anmeldte bedragerier, etter antall og prosentandel saker registrert med gjerningsperson/-foretak. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Menn og kvinner i alle aldre blir utsatt for bedrageri

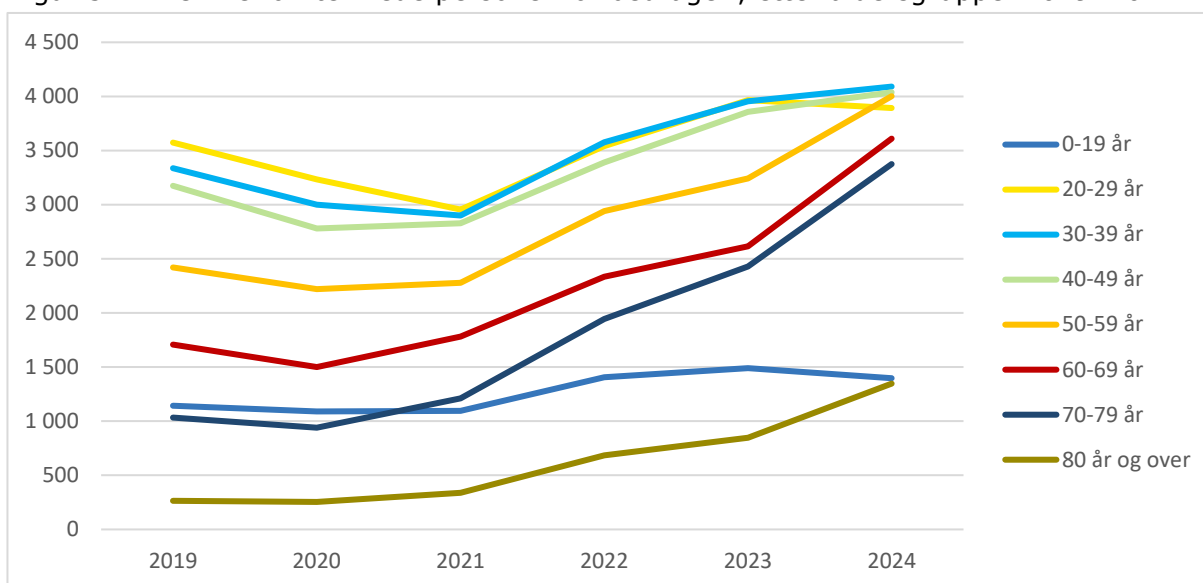
Mens flertallet av straffesakene står uten kjent gjerningsperson, er det registrert minst én fornærmet i de fleste anmeldte bedragerier.⁷⁷ I 2024 ble nærmere 25 800 unike personer registrert som fornærmet for et bedrageri, som tilsvarer en økning på 15 prosent, eller 3 350 personer, fra året før. I tillegg var 1 400 unike fornærmede med organisasjonsnummer, som er på nivå med gjennomsnittet fra foregående fem år. Dette gjelder både private og offentlige foretak, samt offentlige kontrollinstanser som f.eks. NAV Kontroll.

Når de unike fornærmede personene fordeles etter alder⁷⁸ forsterkes bildet av at bedragerier rammer alle deler av befolkningen. Basert på de registrerte bedrageriene var det i 2024 mellom 3 400 og 4 100 unike fornærmede personer i hver av aldersgruppene mellom 20 og 79 år – som illustrert i figur 5.4.4. Samlet sett var de fornærmede relativt jevnt fordelt på kjønn, med en liten overvekt av mannlige fornærmede for bedrageri (53 prosent). Kjønnforskjellene i antall bedrageriofre har jevnet seg ut over de siste seks årene, og andelen mannlige fornærmede i 2019–2020 var om lag 58,5 prosent.

⁷⁷ Av bedragerianmeldelsene i 2024 stod 1,8 prosent uten noen registrerte fornærmede. I en vesentlig andel av sakene uten registrerte ofre er det trolig slik at offentlige kontrollinstanser som f.eks. NAV Kontroll er ført inn i saken som underretningsmottaker og at bedrageriet dreier seg om anmeldt misbruk av offentlige trygde- og ytelsesordninger.

⁷⁸ Enkelte personer er registrert fornærmet for mer enn ett bedrageri i løpet av året. Ved slike tilfeller er vedkommendes alder ved det nyeste bedrageriet talt med i statistikken.

Figur 5.4.4. Unike fornærmede personer for bedrageri, etter aldersgruppe. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Nesten hele bedrageriøkningen i 2024 rammet personer over 50 år

Over tid har økningen i anmeldte bedragerier medført at det er flere registrerte fornærmede i alle⁷⁹ aldre. Under pandemiårene ble det riktignok registrert en svak reduksjon i antall anmeldelser og fornærmede, men siden 2021 har økningen vært jevnt stor for de fleste aldersgrupper.

Når det gjelder økningen i anmeldte bedragerier i 2024, med 3 350 flere registrerte fornærmede personer enn året før, er nesten 96 prosent av økningen i aldersgruppene 50 år eller eldre. I denne gruppen alene ble det i 2024 registrert 3 200 flere unike personofre – en økning på 35 prosent fra 2023. Tilsvarende økning for aldersgruppen 30-49 år var fire prosent, men sammenlignet med året før var en liten reduksjon i antall fornærmede personer i alderen 10-29 år.

Flere anmeldte skattesvik

I løpet av 2024 ble det anmeldt 710 skattesvik og grove skattesvik. Det tilsvarer en økning på nærmere 37 prosent fra året før, og litt over 80 prosent flere anmeldelser enn gjennomsnittet for perioden 2019–2023. Denne typen lovbrudd blir i all hovedsak avdekket og anmeldt som følge av Skatteetatens kontrollvirksomhet, og om lag 88 prosent av de registrerte straffesakene de siste to årene har opprinnelse i en anmeldelse fra Skatteetaten.

Fallende oppklaringsprosent for bedragerier

I løpet av 2024 ble det påtaleavgjort nærmere 34 400 økonomilovbrudd, og 18 prosent av sakene i kriminalitetstypen ble regnet som oppklart. Som beskrevet i kapittel 4.3 har oppklaringsprosenten for påtaleavgjorte økonomilovbrudd vært fallende de siste årene.

Nærmere 29 800 av de påtaleavgjorte økonomilovbruddene er kategorisert som bedrageri. I 2024 ble 15 prosent av de påtaleavgjorte sakene oppklart. Ettersom bedragerier utgjør en stadig større andel av de påtaleavgjorte økonomilovbruddene vil resultatene for disse sakene i stor grad påvirke den samlede

⁷⁹ Personer i aldersgruppen 0-9 år blir svært sjelden registrert utsatt for bedrageri. Økningen gjelder imidlertid alle øvrige aldersgrupper.

oppklaringsprosenten for kriminalitetstypen. Mange av sakene er begått med digitale virkemidler og vurderes på anmeldelsestidspunktet å ha lavt oppklaringspotensial, og henlegges i mange tilfeller uten videre etterforskning. Hele 30 prosent av de påtaleavgjorte sakene er henlagt av ressurshensyn, mens 14 prosent er henlagt med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å etterforske*.

I 2024 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for påtaleavgjorte økonomilovbrudd 48 dager, noe som må ses i sammenheng med at svært mange bedragerier henlegges uten etterforskning – som tidligere beskrevet. Hele 63 prosent av sakene i 2024 ble påtaleavgjort innen syv dager etter anmeldelsen. For de oppklarte saker er saksbehandlingstiden 190 dager. Dette indikerer at de økonomisakene som det iverksettes etterforskning i ofte er kompliserte og tidkrevende å etterforske.

Utfordringer i politidistriktenes arbeid med økonomisk kriminalitet

I 2017 ble Prosjekt Øko opprettet av Politidirektoratet og riksadvokaten med sikte på å heve kvaliteten på politiets arbeid med økonomisk kriminalitet. Prosjektet ble ledet av Økokrim og ble i løpet av 2023 avsluttet i alle tolv politidistrikter.

Ved oppstarten av prosjektet var situasjonen ulik i de ulike politidistriktene, og dermed har det vært ulikheter i tiltakene som har blitt besluttet gjennomført. Graden av implementering har også variert mellom politidistriktene. Basert på Prosjekt Øko vurderer Økokrim det slik at mangel på ressurser, skjerming, kompetanse, samlokalisering og samarbeid mellom påtale og etterforskning har påvirket måloppnåelsen til de fleste av politidistriktene i negativ retning.

I sin rapport "Utredning av organiseringen av politiets innsats mot økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet" oppsummerer Økokrim at politiets kompetansemiljøer innenfor økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet ikke evner å dekke samfunnets behov for bekjempelse av disse kriminalitetsområdene.

Tiltak for å styrke innsatsen mot økonomisk kriminalitet

Etableringen av Økokrims bedragerienhet er et av flere tiltak for å styrke innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Økokrims bedragerienhet ble etablert i 2024 på Gjøvik. Enheten skal identifisere bedragerilovbrudd som rammer innbyggere på tvers av politidistrikt og/eller har internasjonale forgreninger, for å få i stand en mer effektiv og strukturert bedrageribekjempelse. Bedragerienheten skal sammen med private og offentlige instanser jobbe for å hindre at norske borgere utsettes for bedragerier.

Skattekrimprosjektet er et annet viktig tiltak mot økonomisk kriminalitet. Skatteetaten påstartet 1. november 2024 et toårig pilotprosjekt der Skatteetatens anmeldelser som ellers ville gått til politidistriktene Oslo og Øst, blir overført til Økokrim. Sakene behandles hos Økokrim med ressurser fra de to politidistriktene og Skatteetaten, i tillegg til interne ressurser hos Økokrim. Oslo statsadvokatembeter deltar også i pilotprosjektet. Formålet med prosjektet er særlig å forbedre politiets behandling av anmeldelser fra Skatteetaten. Prosjektet vil bli evaluert i løpet av prosjektperioden.

Inndragning av utbytte fra straffbare handlinger er et høyt prioritert område for politiet og påtalemyndigheten. I 2024 ble det etablert en ordning med inndragningsjurist i hvert politidistrikt, i tillegg til den allerede eksisterende ordningen med politidistriktenes inndragningsspesialister. Som oppfølging av Stortingsmelding nr. 15 (2023-2024), *Felles verdier – felles ansvar*,⁸⁰ er det for 2025 bevilget midler slik at Økokrim blant annet kan

⁸⁰ [Meld. St. 15 \(2023-2024\)](#)

ansatte 24 spesialetterforskere med økonomifaglig bakgrunn for å arbeide i politidistriktene.

I løpet av 2024 har Økokrim også gjennomført flere kompetansehevende tiltak overfor politidistriktene, og til dels også overfor statsadvokatembetene. Tiltakene omfattet blant annet nasjonalt fagseminar om økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, seminar for spesialetterforskere mv.

5.5 Arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet er en fellesbetegnelse for ulike typer kriminalitet knyttet til arbeidslivet, og kjernen av arbeidslivskriminaliteten ligger innenfor kategoriene økonomisk kriminalitet og (arbeids)miljøkriminalitet. Sentrale lovbrudd innenfor arbeidslivskriminalitet er svart avlønning, underreportering av omsetning, underbetaling, lønnsstyveri, misbruk av NAV-ytelser og brudd på arbeidsmiljøloven. I Økokrims trusselvurdering er det trukket frem at sentrale trusselaktører og gjengangere begår skatte- og avgiftskriminalitet, kriminalitet knyttet til konkurs og fiktiv fakturering. Noen bransjer går også igjen, blant annet bygg og anlegg, servering, transport, sesongarbeid, fiskeri- og havbruksnæringen og bilpleie. Dette er alle arbeidsintensive bransjer med blant annet lave kompetansekrav, utstrakt bruk av enkeltpersonforetak, og hvor det benyttes en stor andel ufaglært, midlertidig og utenlandsk arbeidskraft.

Erfaringene fra a-krimsamarbeidet viser at det stort sett er de samme typene lovbrudd som går igjen fra år til år. Kjent modus vil imidlertid kunne endre seg noe, blant annet ut fra kontrolltrykk, endringer i økonomisk situasjon og teknologisk utvikling.

Informasjonsgrunnlaget viser at arbeidslivskriminalitet er en kompleks utfordring med bransjeoverskridende modus. I tillegg er det koblinger til kriminelle nettverk i mange av de bransjene der det tradisjonelt observeres arbeidslivskriminalitet.

Det følger av riksadvokatens mål og prioriteringsrundskriv for 2024 at innsatsen på området må målrettes, og at det skal rettes oppmerksomhet mot ulovlig bruk av utenlandsk arbeidskraft, menneskehandel, tvangsarbeid, og systematisk misbruk av skatte- og trygdeordninger. Videre understrekes det at utnyttelse til farlig arbeid, alvorlige arbeidsmiljølovbrudd og arbeidsulykker også må gis oppmerksomhet. Politiet skal særlig prioritere arbeidslivskriminalitet av alvorlig karakter eller forhold som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningsporet.

Selv om arbeidslivskriminalitet omfatter mange ulike typer lovbrudd, kan likevel svært få lovbruddstyper i sin helhet kan betegnes som arbeidslivskriminalitet. Ettersom [politiets kodeverk for lovbrudd](#), og dermed også kriminalstatistikken, er bygget opp etter strukturen i straffeloven er det derfor vanskelig å utarbeide statistikk som på en presis måte speiler omfanget av denne typen lovbrudd. Pr. i dag er omfangsbeskrivelser i all hovedsak basert på manuelle rapportering, og det er samlet sett utfordrende å kunne vurdere politiets innsats mot denne typen kriminalitet.

Arbeidsmiljølovbrudd

I 2024 ble det anmeldt drøyt 870 arbeidsmiljølovbrudd, som er omtrent samme antall som året før. Klart flest anmeldelser gjelder arbeidsulykker med personskafe, og saksmengden har ligget relativt stabilt de senere årene med om lag 550 saker. Den alvorligste typen saker, arbeidsulykker med dødsfølge, hadde en topp i 2021 med 21 saker, mens det i 2024 ble registrert ti saker. Fra år til år er det variasjon i antallet saker

som gjelder fare for arbeidsulykke. Etter innføringen av straffebestemmelsene om lønnstyveri har det vært et tilfang av saker – fra 36 anmeldelser i 2022 til 174 anmeldelser i løpet av 2024. Det vil si at én av fem arbeidsmiljøanmeldelser i 2024 dreide seg om lønnstyveri.

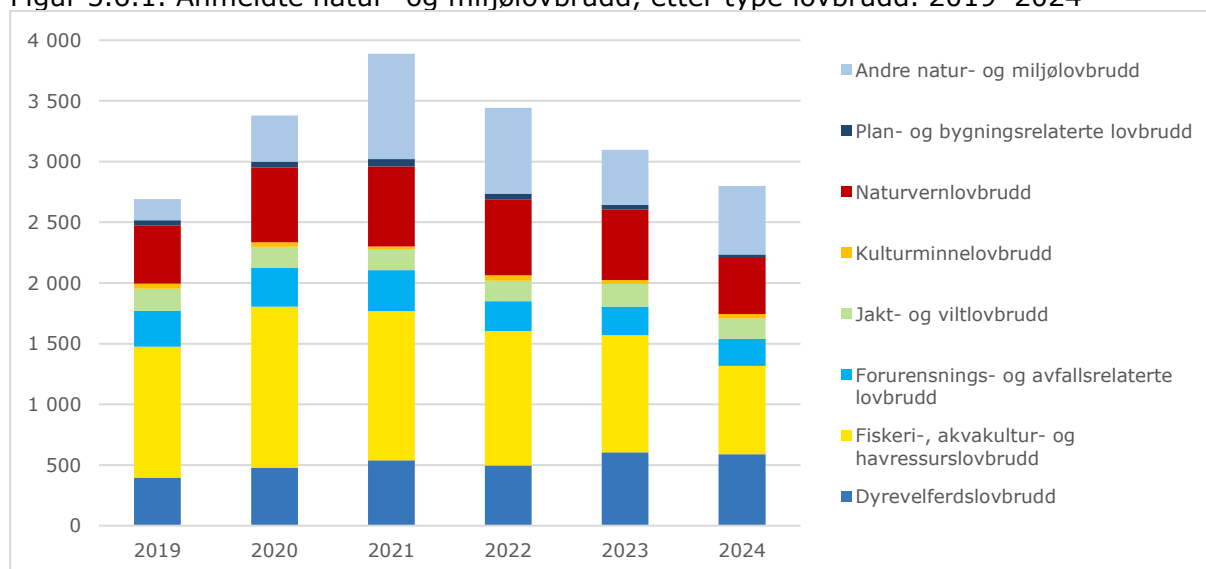
Oppklaringsprosenten for arbeidsmiljø saker har de senere årene har gått jevnt ned, fra nesten 70 i 2019 til 48 i 2024. Alle påtaleavgjorte saker som gjaldt arbeidsulykker med dødsfølge og brudd på internkontrollforskriften ble regnet som oppklart i 2024, mens straffesaker knyttet til ulovlig overtid hadde en oppklaringsprosent på nesten 82. Påtaleavgjorte lønnstyverisaker har imidlertid en svært lav oppklaringsprosent, og i 2024 ble kun 11 prosent av disse sakene regnet som oppklart.

I 2024 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle påtaleavgjorte arbeidsmiljø saker i 111 dager, mens den for oppklarte saker var 192 dager. Tilsvarende saksbehandlingstid for lønnstyverisaker var 82 og 159 dager. Samlet sett har det vært en reduksjon i saksbehandlingstiden for arbeidsmiljø saker over flere år.

5.6 Natur- og miljølovbrudd

I løpet av 2024 ble det anmeldt til sammen 2 800 natur- og miljølovbrudd.⁸¹ Det tilsvarer en reduksjon på ti prosent fra året før, og 15 prosent færre anmeldelser enn gjennomsnittet for årene 2019–2023 – som illustrert i figur 5.6.1. Natur- og miljølovbrudd omfatter et vidt spekter av ulike lovbrudd som plan- og bygningsrelaterte lovbrudd, kulturminnelovbrudd, dyrevelferdslovbrudd, fiskeri-, akvakultur- og havressurslovbrudd, forurensnings- og avfallsrelaterte lovbrudd, jakt- og viltlovbrudd, naturvernlovbrudd og andre natur- og miljølovbrudd.

Figur 5.6.1. Anmeldte natur- og miljølovbrudd, etter type lovbrudd. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

⁸¹ I [politiets kodeverk for lovbrudd](#) er enkelte statistikkgrupper som tidligere, og delvis fremdeles, kan regnes som natur- og miljølovbrudd, men som ikke er klassifisert under kriminalitetstypen *Miljølovbrudd*. For å kunne gi en mer presis beskrivelse av straffesakene på dette området bygger dette delkapittelet basert på en utvidet klassifisering. For å unngå forvirring mellom denne klassifiseringen og kriminalitetstypen miljølovbrudd er det konsekvent brukt begrepet *natur- og miljølovbrudd*. Der det i 2024 ble registrert 2 799 anmeldte natur- og miljølovbrudd, var tilsvarende antall for kriminalitetstypen Miljølovbrudd 2 229 anmeldelser. Det vil si at 570 anmeldelser innen natur- og miljølovbrudd i 2024 var klassifisert under andre kriminalitetstyper enn miljølovbrudd – i all hovedsak som *annen kriminalitet*.

Reduksjon i fiskerirelaterte anmeldelser

I hele perioden 2019–2024 utgjør de fiskerirelaterte lovbruddene den største andelen av straffesakene på natur- og miljøområdet. De nesten 730 fiskeri-, akvakultur- og havressurslovbruddene som ble anmeldt i 2024 tilsvarer likevel en reduksjon på 36 prosent sammenlignet med foregående fem år. En vesentlig andel av disse sakene gjelder ulovlige bruk av, eller mangler ved, teiner/garn, og flertallet av anmeldelsene kan knyttes til ulovlig fiske eller brudd på havressursloven. Denne typen saker anmeldes i liten grad av privatpersoner, men henger derimot tett sammen med offentlige kontrollvirksomheters aktivitet og anmeldelsesterskel på området – spesielt kystvakten og Fiskeridirektoratet.

I 2024 ble det anmeldt 460 lovbrudd klassifisert som naturvernlovbrudd, som utgjør en nedgang på litt over 20 prosent fra foregående år. Naturvernlovbrudd omfatter mange forskjellige lovbrudd av ulik alvorlighetsgrad. I perioden 2019–2024 er over halvparten av anmeldelsene knyttet til ulike typer ulovlig motorferdsel, mens brudd på naturmangfoldloven, vannressursloven og andre typer naturvernlovgivning utgjør ellers en vesentlig andel av anmeldelsene.

Straffebestemmelsen om *alvorlig miljøkriminalitet, fredede organismer*, jf. strl. § 240 med seks års strafferamme, har tidligere hatt få registrerte saker. I 2024 ble det registrert 22 anmeldelser etter denne bestemmelsen. Den betydelige økningen i 2024 henger imidlertid sammen med ett større sakskompleks med flere anmeldelser, som er knyttet til ulovlig eggsanking. Ifølge Norsk rødliste for arter 2021⁸² er til sammen 2 752 arter i Norge vurdert som truet. Antall anmeldelser av denne typen lovbrudd bør ses i sammenheng med Miljødirektoratets adgang til å ilegge overtredelsesgebyr for mindre alvorlige natur- og miljølovbrudd.

Det ble registrert i overkant av 220 forurensnings- og avfallsrelaterte lovbrudd i 2024, og denne typen lovbrudd er redusert med i overkant av 20 prosent sammenlignet med foregående fem år. En vesentlig andel av anmeldelsene gjelder ulovlig tømning eller brenning av avfall og andre overtredelser mot forurensningsloven. Det er ikke kartlagt hva som er årsaken til reduksjonen, men det antas å kunne henge sammen med at flere saker avgjøres administrativt med overtredelsesgebyr.

Antall saker som gjelder overtredelser av dyrevelferdsloven har hatt en stigning fra 480 saker i 2020 til 590 saker i 2024. Dette kan ha sammenheng med økt aktivitet på området fra politiets side. Blant anmeldelsene kategorisert som *andre natur- og miljølovbrudd* har 88 prosent av sakene de siste tre årene dreid seg om overtredelser av matloven. Fra år til år er det betydelige variasjoner i antallet straffesaker etter matloven, som i stor grad kan knyttes til Tolletatens anmeldelser av postforsendelser av cannabisfrø. Anmeldelsene etter matloven omfatter imidlertid også en rekke andre typer lovbrudd, som matsvindel og smugling av hunder og katter.

I 2024 ble det dessuten registrert 39 og 31 anmeldelser klassifisert som henholdsvis kulturminnelovbrudd og plan- og bygningsrelaterte lovbrudd.

Lavere oppklaringsprosent for natur- og miljølovbrudd

I 2024 ble 47,4 prosent av de påtaleavgjorte natur- og miljølovbruddene regnet som oppklart, som tilsvarer en reduksjon på 4,4 prosentpoeng sammenlignet med gjennomsnittet for de foregående fem årene. Blant de ulike typene lovbrudd er det imidlertid stor variasjon i oppklaringsprosenten, og mens drøyt 83 prosent av de plan- og bygningsrelaterte sakene ble oppklart, var tilsvarende andel for forurensnings- og avfallsrelaterte saker bare 41,6 prosent. I gjennomsnitt ble natur- og miljøsakene påtaleavgjort etter 87 dager i 2024, som er noe under resultatet fra foregående år.

⁸² [Norsk Rødliste for Arter 2021. Artsdatabanken](#)

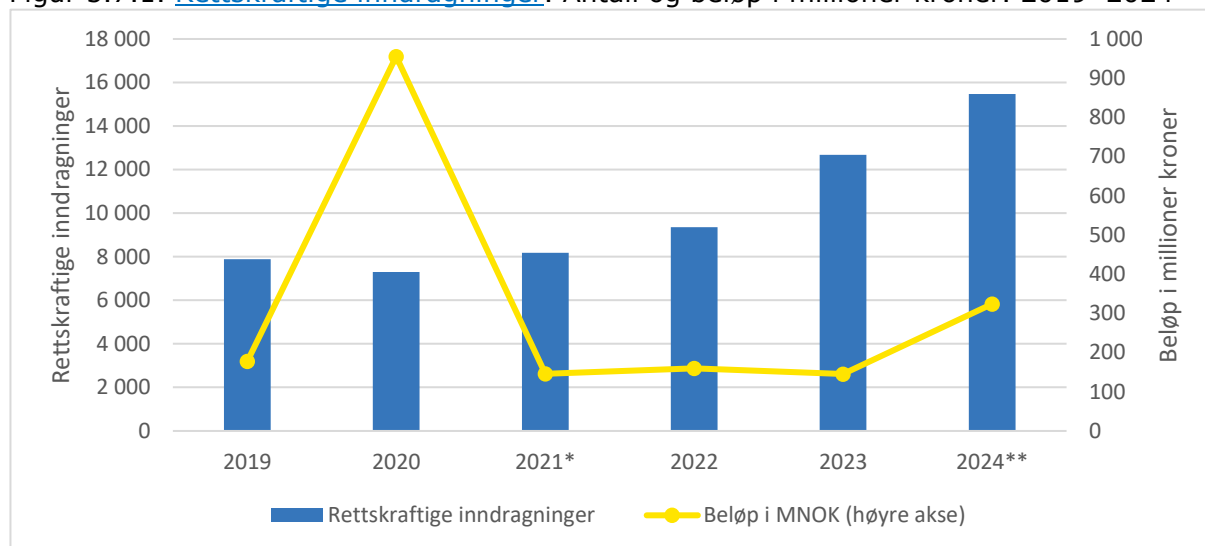
5.7 Inndragning og sikring av verdier

Det er et kriminalpolitisk mål at straffbare handlinger ikke skal lønne seg. I riksadvokatens årlige rundskriv om mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen er betydningen av høy bevissthet om pengesporsetterforskning og sikring av verdier med sikte på inndragning eller erstatning i aktuelle sakstyper, regelmessig påpekt.

Betydelig økning i inndragninger og inndragningsbeløp

I løpet av 2024 ble det registrert nesten 15 500 rettskraftige inndragninger etter inndragningshjemlene i straffeloven.⁸³ Inndragningene i 2024 utgjør en økning på 22 prosent fra året før, og omtrent dobbelt så mange som gjennomsnittlig antall inndragninger i perioden 2019–2021 – som det fremgår av figur 5.7.1. Inndragningene i 2024 gjaldt beløp og verdier⁸⁴ for til sammen 324 millioner kroner, som innebærer mer enn en dobling fra året før og en betydelig økning sammenlignet med foregående år.⁸⁵

Figur 5.7.1. [Rettskraftige inndragninger](#). Antall og beløp i millioner kroner. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

* Figuren illustrerer rettskraftige inndragninger ut ifra fryste datauttrekk fra Straffesaksregisteret. Antall inndragninger for 2021 er hentet 05.februar 2024. Merk at en andel rettskraftige inndragninger blir etterregistrert i Straffesaksregisteret, og tallene vil dermed ha endret seg over tid. Ettersom tall for 2021 er hentet ut i februar 2024 vil resultatene for 2021 i langt mindre grad være påvirket av etterregistreringer.

** En inndragningsdom på 60 millioner kroner var ikke teknisk mulig å registrere i politiets systemer fordi ingen var siktet i saken. Summen fra denne dommen er lagt til manuelt. Øvrige tall er hentet fra Straffesaksregisteret.

Merk at det i noen tilfeller vil kunne medgå noe tid fra en inndragning er rettskraftig, for eksempel ved dom, og til inndragningen etterregistreres i politiets systemer. I praksis innebærer dette en viss forsinkelse i statistikken, og at tallene vil kunne endre seg noe over tid. Det innebærer samtidig at tallene for 2024 ikke nødvendigvis er fullt ut

⁸³ Statistikken over rettskraftige inndragning i dette kapittelet omfatter inndragning av utbytte, inndragning av gjenstand og utvidet inndragning, jf. strl. 2005 §§ 67–69 og strl. 1902 §§ 34, 34a og 35.

⁸⁴ Samlet inndragningsbeløp er beregnet uavhengig av inndragningshjemmel og kan også inkludere inndragning etter andre hjemler, eksempelvis Havressursloven. For å telles med i statistikken over inndragningsbeløp forutsettes det at inndragningen er oppgitt med verdi i NOK i Straffesaksregisteret. Det vil i praksis si at inndragning av utenlandsk valuta må være oppført med verdi i NOK. Kravet om verdifastsettelse i valuta NOK gjelder også for statistikk over rettskraftige erstatninger. Tilsvarende må inndratte gjenstander ha blitt verdsatt i NOK for kunne inkluderes i statistikken over inndragningsbeløp. I praksis vil dette kun skje for en liten andel av inndratte gjenstander.

⁸⁵ I 2020 gjaldt én konkret rettskraftig inndragning et svært høyt beløp (825 millioner kroner), noe som påvirker statistikken for 2020 i stor grad.

sammenlignbare med tidligere års resultater før det har gått noe tid. Se [tabell i vedlegg A7](#) for flere detaljer, inkludert en sammenligning av fryste tall versus uttrekk pr. 7. mars 2025 som illustrerer omfanget av etterregistrerte inndragninger.

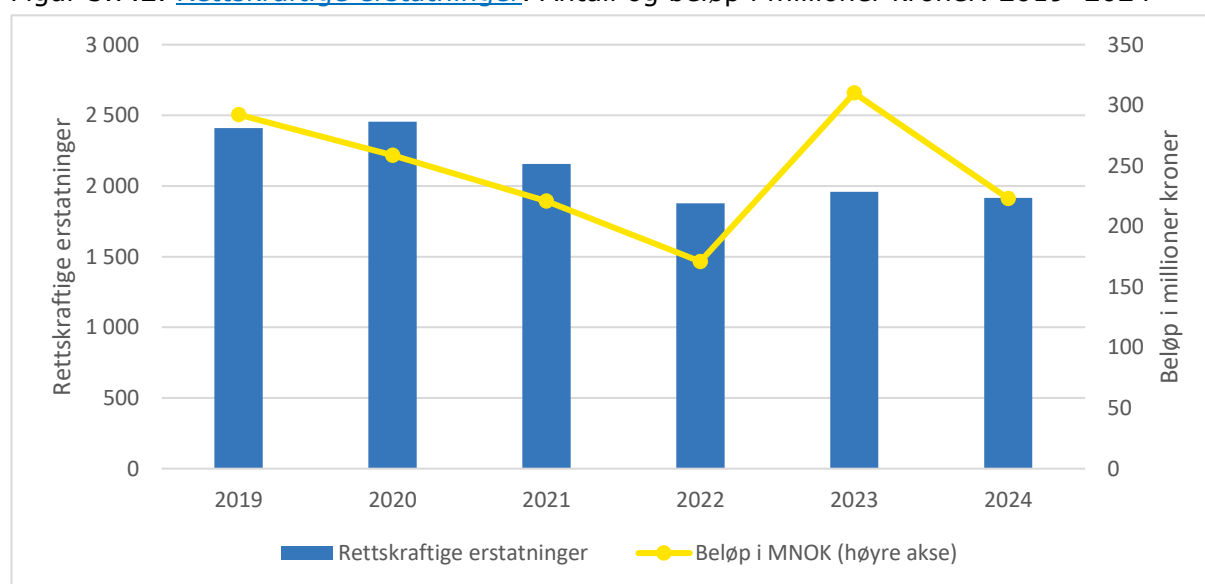
Den markante økningen i antall inndragninger i perioden 2021 til 2024 henger i hovedsak sammen med flere inndragninger av gjenstander som er frembrakt ved, har vært gjenstand for, eller har vært brukt eller bestemt til bruk ved en straffbar handling, jf. strl. § 69. Selv om det vil være et element av fratakelse av verdier for mange av gjenstandene som inndras etter strl. § 69 er det også en rekke andre gjenstander i denne kategorien. I underkant av halvparten av de gjenstandene er inndratt i forbindelse med narkotikasaker, og omfatter for eksempel utstyr til produksjon eller selve narkotikaen. Andre eksempler på inndratte gjenstander etter strl. § 69 er våpen, ammunisjon og smuglervarer. I 2024 har det imidlertid også vært en viss økning i inndragninger etter § 67 (inndragning av utbytte) og § 68 (utvidet inndragning). Det er positivt med en økning i inndragninger etter strl. § 69, men det er også ønskelig økt fokus på inndragninger etter strl. §§ 67 og 68 og samlet inndragningsbeløp.

Fratakelse av verdi gjennom erstatning

I mange saker, særlig innen økonomisk kriminalitet, skjer fratakelsen av verdier gjennom erstatning og ikke inndragning. Idømt erstatning fra enkelte utvalgte statistikkgrupper utgjør derfor en del av den samlede fratakelsen av verdier. Antall erstatninger i 2024 var omtrent på samme nivå som i 2022 og 2023, og har falt noe i forhold til gjennomsnittet for 2019-2021 – som illustrert i figur 5.7.2.

Samlet erstatningsbeløp i 2024 var lavere enn året før, og samtidig noe under gjennomsnittet for de foregående fem årene. Erstatningsstatistikken påvirkes også av enkeltsaker slik at det må påregnes variasjoner fra år til år. Det er verdt å merke seg at erstatningskrav kan bli skilt ut fra straffesaken og bli ført som egne sivile saker. Erstatningskrav som idømmes etter at saken er ført som sivil sak blir ikke en del av statistikken. Dette var blant annet tilfellet i en sak avgjort i 2024 som gjaldt underslag av 75 millioner kroner i en bank.

Figur 5.7.2. [Rettskraftige erstatninger](#). Antall og beløp i millioner kroner. 2019–2024

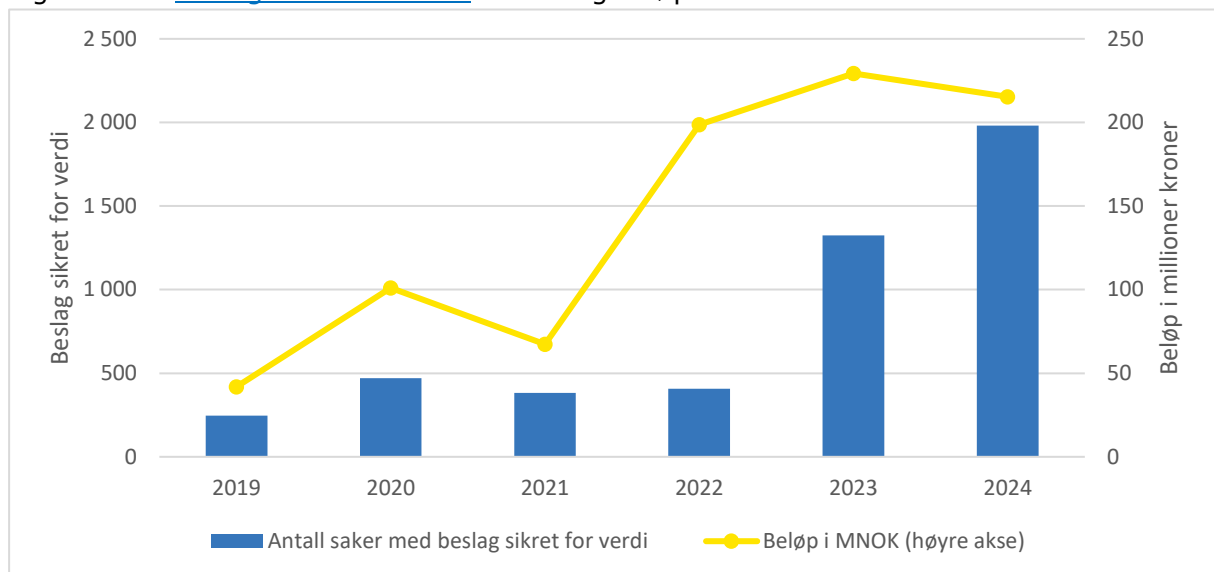

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

* Hentet fra Straffesaksregisteret 13.02.24

Den samlede verdien til verdibeslagene er noe lavere enn i 2023, men markant høyere enn i perioden 2019–2021 – som illustrert i figur 5.7.3. Sikring av verdier, særlig tidlig i etterforskingen, er viktig for å kunne inndra verdier. Det vurderes derfor som positivt at det i 2024 har vært en økning i antall saker hvor verdier er sikret gjennom beslag. I 2024 har det også vært en positiv utvikling for antall [heftelser](#), til tross for at summen ligger noe lavere enn i 2023. Samlet sett er likevel både antall heftelser og samlet heftelsesbeløp høyere enn årene 2019–2022. Bakgrunnen for økningen er trolig en kombinasjon av flere forhold, herunder økt fokus på inndragning, systemendringer og innsats fra blant annet inndragningsspesialistene som har ført til mer riktig registrering.

Figur 5.7.3. [Beslag sikret for verdi](#). Antall og beløp i millioner kroner. 2019–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak)

Inndragningsspesialister i alle politidistrikter

Innføringen av inndragningsspesialister i alle politidistrikt er et tiltak som antas å ville påvirke resultatene på inndragningsfeltet. Politidirektoratet påla alle politidistrikter å innføre rollen som inndragningsspesialist innen 15. november 2021. De fleste fikk dette på plass rundt årsskiftet 2021/2022, men i enkelte distrikt har det tatt lengre tid. I 2023 fikk siste politidistrikt bemannet rollen som inndragningsspesialist.

I 2024 fikk Møre og Romsdal og Innlandet hver sin inndragningsspesialist, slik at de to politidistriktene ikke lenger deler på en ressurs. Det er store forskjeller i hvordan distriktene har innført rollen. Enkelte inndragningsspesialister innehar en eller flere andre roller i tillegg til å være inndragningsspesialist. I andre politidistrikter er inndragningsspesialistene helt skjermet til oppgaver knyttet til sikring av verdier og inndragning. Inndragningsspesialistenes mulighet til å påvirke resultatene i straffesaksbehandlingen, herunder øke antall saker med sikring av verdier, inndragning og/eller erstatning, knytter seg naturligvis til i hvor stor grad de får jobbet skjermet med fagfeltet.

Flere politidistrikter har høsten 2024 innført rollen som inndragningsjurist, men en større effekt av den nye rollen antas å bli synlig først i 2025 og 2026. Den nasjonale faggruppen for inndragning og sikring av utbytte har på oppdrag fra Politidirektoratet og riksadvokaten utarbeidet et utkast til nasjonal retningslinje for rollen som inndragningsjurist. Retningslinjen er i februar 2025 på høring hos politidistriktene, de regionale statsadvokatembetene og Det nasjonale statsadvokatembetet.

Statsadvokatenes kvalitetsundersøkelse om inndragning

Som ledd i fagledelsen av politiet besluttet riksadvokaten at statsadvokatene i 2023 skulle gjennomføre en begrenset kvalitetsundersøkelse rettet mot inndragning. Undersøkelsen og funnene fra denne er sammenfattet i rapporten [Inndragning - kvalitetsundersøkelse 2023](#) av 11 juni 2024.

Som omtalt i rapporten om straffesaksbehandlingen i politiet pr. andre tertial viser undersøkelsen at det gjøres mye godt arbeid i politidistriktene, særlig i en innledende fase der utbytte identifiseres og sikres, men at det på enkelte områder er nødvendig å heve kvaliteten. Det påpekes at det særlig synes å være behov for å rette oppmerksomhet mot at inndragning kan være aktuelt også i tilfeller der det ikke er gjort verdibeslag innledningsvis. Det forutsettes at politidistriktene vurderer relevante tiltak for eget distrikt og at statsadvokatene følger opp funnene fra undersøkelsen gjennom sin fagledelse av politidistriktene.

5.8 Hatkriminalitet

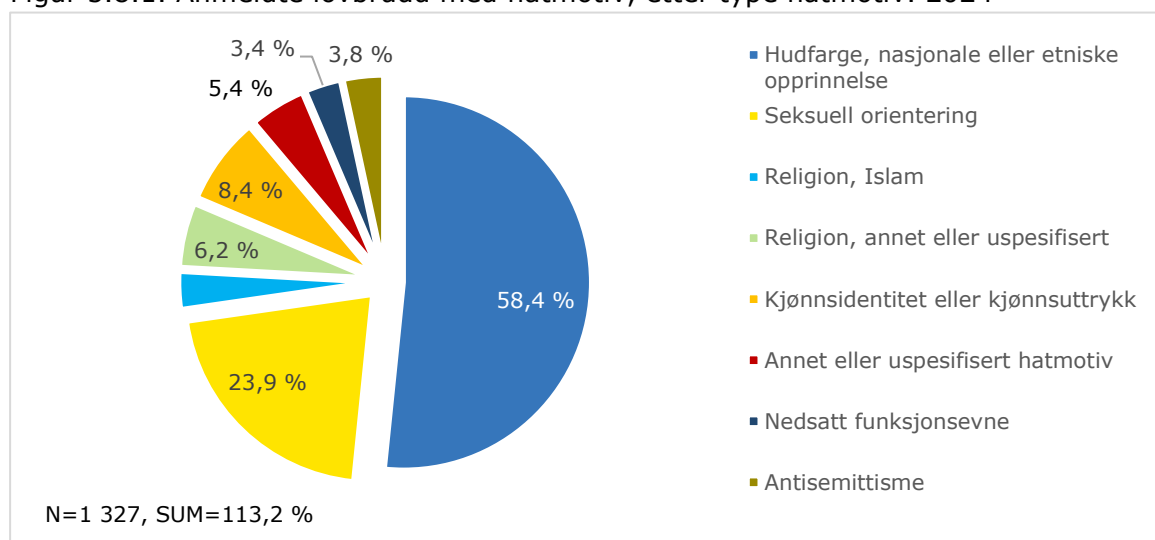
Hatkriminalitet defineres som straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av, eller har sin bakgrunn i andres hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion/livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller nedsatt funksjonsevne. I løpet av 2024 ble det registrert i 1 172 anmeldelser med et hatmotiv i Norge i 2024. Det tilsvarer en økning på nesten ni prosent fra året før, og bortimot 35 prosent flere enn det gjennomsnittlige antallet anmeldelser de siste fem årene. I 2024 ble det påtaleavgjort 1 127 saker med hatmotiv, som er på nivå med året før.

Flere alvorlige voldssaker med hatmotiv

Blant anmeldelsene av hatkriminalitet i 2024 er det flest straffesaker innenfor kategoriene hatefulle ytringer, voldslovbrudd og hensynsløs atferd. Det ble registrert 31 anmeldelser regnet som alvorlige voldslovbrudd, og for slike saker ble det til sammenligning registrert 11 saker i 2023. Av de alvorligste voldssakene er de fleste oppgitt å ha seksuell orientering eller etnisitet som hatmotiv. Videre tilsvarer de 31 anmeldte diskrimineringssakene en vesentlig økning fra de 16 tilsvarende anmeldelsene året før.

Blant den registrerte hatkriminaliteten kan de fleste lovbruddene brytes ned i ulike typer hatmotiv. Som illustrert i figur 5.8.1 er hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse oppgitt som det klart vanligste hatmotivet, og mer enn 58 prosent av sakene er merket på denne måten. Nærmere en fjerdedel av anmeldelsene er merket med seksuell orientering som hatmotiv, mens kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk er oppgitt som hatmotiv for drøyt åtte prosent av sakene. I overkant av ti prosent av sakene er oppgitt å være motivert av religion, mens det i tillegg var nesten fire prosent av anmeldelsene i 2024 som var kategorisert som antisemittisme.

Figur 5.8.1. Anmeldte lovbrudd med hatmotiv, etter type hatmotiv. 2024*

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

* Et anmeldt tilfelle av hatkriminalitet kan ha flere typer hatmotiv. De to mest vanlige kombinasjonene av flere hatmotiv er hudfarge/etnisitet og religion, og seksuell orientering og kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk. Summen av de ulike hatmotivene er derfor større enn det totale antall anmeldelser.

I 2024 ble i alt 685 anmeldelser merket med hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse som hatmotiv, som tilsvarer en økning på nærmere 23 prosent målt mot gjennomsnittet for de foregående fem årene. Seksuell orientering var hatmotiv i 280 anmeldelser, mens 100 saker dreide seg om hatkriminalitet motivert av fornærmedes kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet. Dette utgjør en reduksjon fra året før for begge disse hatmotivene, men antall straffesaker er likevel markert flere enn tidligere år. De 45 anmeldte tilfellene av hatkriminalitet motivert av antisemittisme er noen færre enn i 2023, men vesentlig flere enn i foregående år.

Lavere oppklaringsprosent for hatkriminalitetssaker i 2024

Oppklaringsprosenten for påtaleavgjorte hatkriminalitetssaker i 2024 var 44 prosent. Det er en reduksjon på ett prosentpoeng fra året før, og samtidig en markert nedgang fra den gjennomsnittlige oppklaringsprosenten de siste fem årene (48 prosent). I 2024 var andelen saker med positiv påtaleavgjørelse⁸⁶ 26 prosent, som er en reduksjon fra 2023 da tilsvarende andel var 28 prosent. Utviklingen kan henge sammen med en økning i antall registrerte straffesaker, samt en anstrengt etterforskningskapasitet. I 2024 er det registrert en økning i påtaleavgjorte vinningssaker med hatmotiv. Denne typen lovbrudd har generelt sett en lav oppklaringsprosent, og kan ha vært en medvirkende faktor til at flere saker er henlagt. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for hatkriminalitetssaker var på 117 dager i 2024, som er på nivå med året før.

Etterforskning og kompetanse i politidistriktene

Ved alle distriktene, med unntak av Oslo politidistrikt, etterforskes hatkriminalitet ved de geografiske driftsenhetene. Opplæringen i hatkriminalitet varierer mellom politidistriktene. Samtidig som noen har etablert gode opplæringsrutiner, har andre hatt utfordringer med å prioritere dette, særlig på grunn av kapasitetsutfordringer og hyppig utskiftning av personell. Samtidig meldes det av enkelte distrikt om en økning i antall straffesaker og alvorlighetsgraden av disse, noe som forsterker behovet for økt

⁸⁶ Positive påtaleavgjørelser omfatter følgende typer avgjørelser: tilståelsesdom, tiltalebeslutning, forelegg, påtaleunntatelse og overføring til konfliktrådsbehandling.

kompetanse. For å støtte distriktene vil Oslo politidistrikt dele opplæringsmateriale utarbeidet til OÅO. Dette vurderes som en viktig ressurs for videre opplæring og faglig utvikling.

I 2024 har nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet, som er lagt til Oslo politidistrikt, gjennomført jevnlige fagdager for å styrke distriktenes kompetanse om fenomenet. Distriktene har fått opplæring i konverteringsterapi⁸⁷, og deltatt i fagdager med eksterne bidragsyttere. Videre har kompetansemiljøet også vært tilgjengelig for råd og veiledning i det daglige arbeidet, både innenfor etterforskning og opplæring. Kompetansemiljøet har også deltatt på flere arrangementer hvor det har vært fokus på dialog med de ulike organisasjonene.

I 2025 er det planlagt flere kompetansehevende tiltak. Det skal gjennomføres nasjonal samling for fagkontakter i politidistriktene og skeive organisasjoner i mars. Det er ansatt en ny fagspesialist og etterretningsanalytiker som gi økt kapasitet til å støtte politidistriktene. Nasjonalt kompetansemiljø vil arbeide systematisk med å kartlegge opplæringsbehov i distriktene og tilby skreddersydd bistand. Kompetansemiljøet skal bidra til fokus på resultater i politidistriktene, og hvilke faktorer som påvirker utvikling i hatkriminalitetssaker i eget distrikt.

5.9 Tilrettelagte avhør

Når barn under 16 år⁸⁸ eller andre særlig sårbare⁸⁹ er vitner eller fornærmede i straffesaker skal avhørene gjennomføres som tilrettelagte avhør i tråd med straffeprosessloven §§ 239-239f. I saker som gjelder seksuallovbrudd og bestemte typer voldslovbrudd er det lovbestemt at slike avhør skal gjennomføres ved Statens barnehus, men det kan også gjennomføres i andre typer straffesaker dersom hensynet til vitnet eller fornærmede tilsier det. Avhengig av ulike kriterier for fristberegning skal avhøret som hovedregel skje innen én til tre uker fra barnet eller den særlig sårbare får status som vitne eller fornærmet i straffesaken.

I løpet av 2024 ble det gjennomført nærmere 4 200 tilrettelagte avhør av barn eller andre særlig sårbare, som det fremgår av tabell 5.9.1. Dette er på nivå med antall tilrettelagte avhør i de foregående to årene. Samlet sett ble i overkant av 57 prosent av de tilrettelagte avhørene i 2024 gjennomført i forbindelse med en vold eller mishandlingssak, mens nesten 38 prosent ble gjennomført som et ledd i etterforskningen av et seksuallovbrudd. Blant tilrettelagte avhør gjennomført i forbindelse andre typer lovbrudd var flertallet av avhørene knyttet til en straffesak som gjaldt ran eller hensynsløs adferd.

⁸⁷ Forbudet mot konverteringsterapi trådte i kraft 1. januar 2024, jf. strl. §§ 270-270 a og b. Straffebestemmelsen forbyr gjennomføring og markedsføring av psykoterapeutisk, medisinsk, alternativmedisinsk eller religiøst baserte metoder eller lignende systematiske fremgangsmåter som gjøres i den hensikt å påvirke vedkommende til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet. Politiet har ikke registrert noen straffesaker etter disse bestemmelsene i 2024.

⁸⁸ I saker som gjelder incest, søskenincest eller seksuell omgang mellom andre nærstående skal også avhør av barn mellom 16-18 år som hovedregel gjennomføres på et barnehus.

⁸⁹ Særlig sårbare er i Straffeprosessloven § 239 definert som personer med psykisk utviklingshemming eller annen funksjonsnedsettelse.

Tabell 5.9.1. Tilrettelagte avhør. 2022–2024

	2022	2023	2024
Tilrettelagte avhør	4 164	4 191	4 180
- Førstegangsavhør	3 946	3 903	3 863
--- innen frist, antall	1 849	2 118	1 833
--- innen frist, andel	46,9 %	54,3 %	47,5 %
--- fristbrudd, antall**	2 097	1 785	2 030
- Fortsettende avhør*	218	288	317

Kilde: PSV Monitor (2024-tall hentet 28.02.2025)

* Supplerende avhør er ikke fristbelagt, og disse tas ut av beregningen av fristbrudd. Supplerende avhør utgjør vanligvis en mindre andel av de tilrettelagte avhørene, for årene 2022–2024 utgjorde de supplerende avhørene mellom 5 og 7,5 prosent av de tilrettelagte avhørene.

** Fra 2022 er statistikken over tilrettelagte avhør delvis automatisert, og ikke basert på manuell skjemarapportering som tidligere. Fra 2022 er det ikke mulig å beregne hvor stor andel av fristbruddene som skyldes årsaker utenfor politiets kontroll, f.eks. sykdom hos den som skal avhøres. For årene 2018–20 skyldtes henholdsvis 6,5 og 5 prosent av fristbruddene forhold utenfor politiets kontroll.

I 2024 ble i overkant av 1 800 avhør gjennomført innen frist, som tilsvarer en andel på 47,5 prosent av alle førstegangsavhør. Dette tilsvarer en reduksjon på nesten 7 prosentpoeng sammenlignet med året før, men er omtrent på nivå med 2022. Blant avhørene i 2024 som ikke ble gjennomført innen frist var 31 prosent gjennomført innenfor én påfølgende uke, mens 78 prosent var gjennomført innen én måned etter fristen utløp. Det kan være mange årsaker til at tilrettelagte avhør ikke gjennomføres innen frist, og disse årsakene knytter seg blant annet til kapasitet-/ressursmangel, påvente av andre etterforskningsskritt eller sykdom blant de involverte parter, inkludert barnet selv.

6 Kapasitet

6.1 Etterforsknings- og påtalekapasiteten

Kapasitetsundersøkelse av etterforskningsområdet

I 2019 og i 2024 gjennomførte Accenture på oppdrag fra Politidirektoratet kapasitetsundersøkelser på straffesaksfeltet. Undersøkelsen i 2019 benyttet data registrert i politiets registre i 2018, mens undersøkelsen i 2024 benyttet data registrert i politiets registre i 2023.

Tidsestimater for ulike etterforsknings- og påtaleaktiviteter er i all hovedsak uendret fra den første til den andre undersøkelsen. For eksempel er den estimerte tiden på et avhør i en gitt kriminalitetstype ikke endret, altså forutsetter man at slike avhør tar like lang tid i 2023 som det gjorde i 2018. På grunn av teknologisk utvikling har man redusert tidsestimatet på enkelte aktiviteter hvor man har fått nye løsninger. Tilsvarende har man laget estimater for nye aktiviteter som har kommet til etter 2018. Man har heller ikke laget nye estimater for hvor mye tid de ulike rollene (politi, påtale, sivil) har til å behandle straffesaker etter fratrekk for kurs, turnusfri, HR-fratrekk, osv.

Kapasitet

Det mest representative tidspunktet for å vurdere kapasiteten i løpet av virksomhetsåret er ifølge kapasitetsundersøkelsen 1. september. Politidirektoratet har en litt annen uttrekkssyklus av disse dataene, men det skiller bare en dag. Pr. 31. august i perioden 2022-24 var kapasiteten på straffesaksfeltet⁹⁰ fordelt slik det fremgår av tabell 6.1.1.

Tabell 6.1.1. Årsverk i politiet, etter type stilling. 2022–2024

	2022	2023	2024
Etterforskning	3 605	3 513	3 605
Påtale	864	904	899
Sivil straffesaksstøtte	586	573	553
Totalt	5 055	4 990	5 057

Kilde: SAP

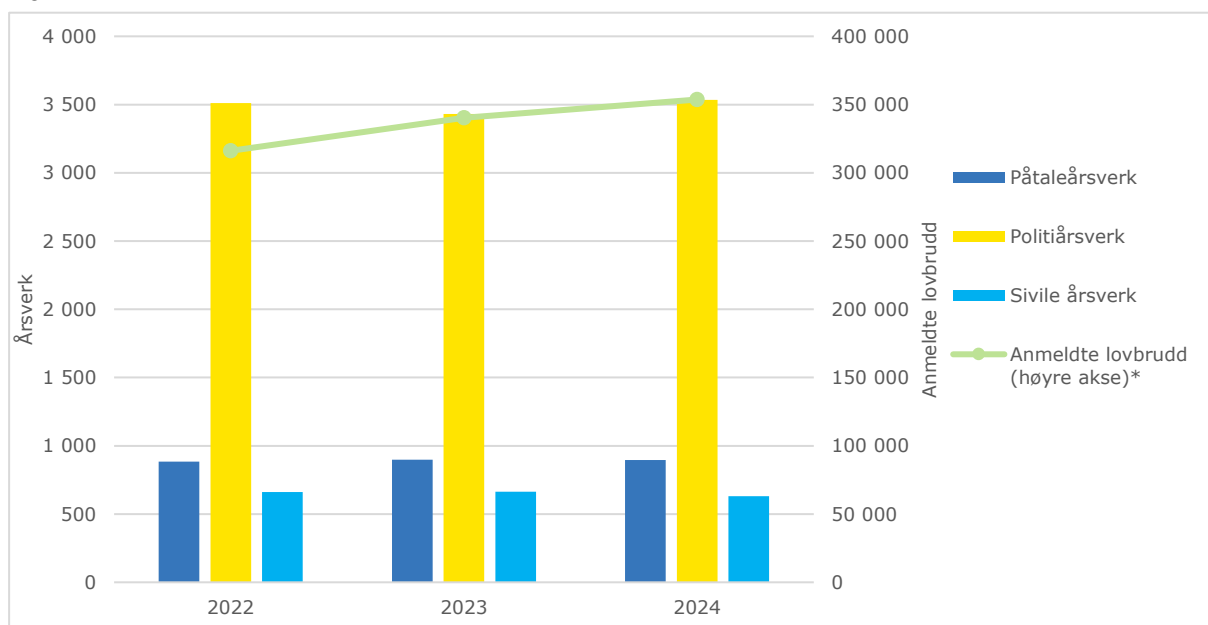
Kategorien *Etterforskning* omfatter alle funksjoner som er tilknyttet *Etterforskning* i tjenesteområdet *Straffesaksbehandling*, blant annet etterforskere (øvrig), kriminalteknikere, politifaglige etterforskningsledere, kriminalanalytikere m.m. Denne kategorien omfatter både politi og sivile. Kategorien *Påtale* omfatter jurister med påtalemyndighet. Kategorien *Sivile* omfatter forskjellige støttefunksjoner under tjenesteområde *Straffesaksbehandling*. I denne kategorien er det nesten utelukkende sivilt ansatte, ikke politiutdannede. Ledere er inkludert i alle kategoriene.

Som det fremgår av tabell 6.1.1 ble etterforskningsområdet styrket med rundt 100 årsverk i 2024, sammenlignet med året før. Det var i all hovedsak funksjonen *Etterforskning, øvrig* som ble styrket (100 årsverk) men det ble også tre flere årsverk i funksjonen *Datateknisk etterforskning* i løpet av 2024. Samtidig var det 13 færre årsverk fordelt på de andre funksjonene på etterforskningsområdet. Sammenlignet med 2022 er det ingen netto økning i årsverk i 2024 selv om den registrerte kriminaliteten økte relativt mye i samme periode.

⁹⁰ Tallene i tabellen er antall årsverk innenfor hver kategori. Tallene inkluderer ikke årsverk i særorganene.

Årsverkene på påtale har vært relativt stabilt etter opprettelsen av eget påtalekapittel i budsjettet 1. januar 2023, mens Sivile årsverk har blitt redusert med 20 årsverk. Nesten alle disse 20 årsverkene har funksjonen *Administrativ straffesaksstøtte*.

Figur 6.1.1. Anmeldte lovbrudd og årsverk pr. 1. september, etter type stilling. 2022–2024

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak) og SAP

* Inkluderer undersøkelsessaker

Vedlegg A Statistikk

**Tabell A1. Anmeldte lovbrudd, etter type lovbrudd.
2019–2024**

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- endring mot 2023	Prosent- endring mot gj. snitt 2019- 2023
Anmeldte lovbrudd, i alt	310 821	301 287	279 512	305 318	328 774	342 138	4,1 %	12,1 %
Vinningslovbrudd	101 402	92 932	84 809	105 090	118 118	123 781	4,8 %	23,2 %
- Mindre tyveri	12 609	12 049	12 096	13 352	16 793	15 380	-8,4 %	14,9 %
- Tyveri	71 915	65 838	60 674	77 876	84 298	91 077	8,0 %	26,3 %
- Grovt tyveri	6 173	4 572	3 247	4 100	4 759	4 505	-5,3 %	-1,4 %
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	3 871	4 064	3 153	4 030	5 181	5 630	8,7 %	38,7 %
- Ran, i alt	881	960	766	910	1 395	1 522	9,1 %	54,9 %
--- Ran	712	790	651	799	1 240	1 350	8,9 %	61,0 %
--- Grovt ran	169	170	115	111	155	172	11,0 %	19,4 %
- Annet vinningslovbrudd	5 953	5 449	4 873	4 822	5 692	5 667	-0,4 %	5,8 %
Voldslovbrudd	33 034	30 722	29 100	32 449	34 052	35 564	4,4 %	11,6 %
- Kroppskrenkelse, i alt	12 820	11 507	11 484	13 046	13 857	14 080	1,6 %	12,3 %
--- Kroppskrenkelse	12 268	11 101	11 070	12 627	13 220	13 507	2,2 %	12,0 %
--- Grov kroppskrenkelse	552	406	414	419	637	573	-10,0 %	18,0 %
- Kropsspsskade, i alt	2 216	1 863	1 629	2 023	2 143	2 179	1,7 %	10,3 %
--- Kropsspsskade	1 903	1 616	1 442	1 816	1 924	1 961	1,9 %	12,7 %
--- Grov kroppsspsskade	313	247	187	207	219	218	-0,5 %	-7,1 %
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	3 383	3 309	3 134	3 065	3 140	3 545	12,9 %	10,6 %
--- Mishandling i nære relasjoner	3 305	3 226	3 065	3 009	3 098	3 491	12,7 %	11,2 %
--- Grov mishandling i nære relasjoner	78	83	69	56	42	54	28,6 %	-17,7 %
- Trusler, i alt	7 645	7 881	7 010	7 647	8 361	8 814	5,4 %	14,3 %
--- Trusler	7 283	7 479	6 778	7 339	8 020	8 475	5,7 %	14,8 %
--- Grove trusler	362	402	232	308	341	339	-0,6 %	3,0 %
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	3 261	2 899	2 927	3 564	3 660	3 883	6,1 %	19,0 %
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	2 711	2 318	2 124	2 181	1 779	1 942	9,2 %	-12,6 %
- Andre voldslovbrudd	998	945	792	923	1 112	1 121	0,8 %	17,5 %
Seksuallovbrudd	6 748	6 874	8 006	7 391	7 471	7 219	-3,4 %	-1,1 %
- Voldtekt, i alt	2 290	2 312	2 581	2 324	2 392	2 227	-6,9 %	-6,4 %
--- Voldtekt	1 574	1 527	1 688	1 605	1 536	1 513	-1,5 %	-4,6 %
--- Voldtekt, barn under 14 år	716	785	893	719	856	714	-16,6 %	-10,1 %
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	378	436	505	413	449	399	-11,1 %	-8,5 %
- Seksuell handling, i alt	948	873	1 020	930	951	975	2,5 %	3,2 %
--- Seksuell handling, barn under 16 år	559	534	548	407	407	414	1,7 %	-15,7 %
--- Annen seksuell handling uten samtykke	389	339	472	523	544	561	3,1 %	23,7 %
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	1 424	1 408	1 650	1 494	1 416	1 368	-3,4 %	-7,5 %
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	688	698	810	689	634	616	-2,8 %	-12,5 %
--- Annen seksuelt krenkende adferd	736	710	840	805	782	752	-3,8 %	-2,9 %

- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	961	1 107	1 540	1 495	1 569	1 525	-2,8 %	14,3 %
- Andre seksuallovbrudd	747	738	710	735	694	725	4,5 %	0,0 %
Narkotikalovbrudd	31 320	28 594	19 808	16 805	17 737	19 351	9,1 %	-15,3 %
- Straffeloven, i alt	13 374	13 408	9 987	9 007	10 360	11 574	11,7 %	3,1 %
--- Narkotikaovertrredelse	12 459	12 461	9 171	8 218	9 510	10 542	10,9 %	1,7 %
--- Grov narkotikaovertrredelse	915	947	816	789	850	1 032	21,4 %	19,5 %
- Legemiddeloven, i alt	15 400	12 359	7 519	5 944	5 786	5 600	-3,2 %	-40,4 %
--- Narkotika, besittelse	6 622	5 558	3 761	3 352	3 572	3 938	10,2 %	-13,9 %
--- Narkotika, bruk	8 778	6 801	3 758	2 592	2 214	1 662	-24,9 %	-65,6 %
- Dopingovertrredelse, i alt	1 058	1 014	960	1 027	1 117	1 731	55,0 %	67,2 %
--- Dopingovertrredelse, legemiddeloven	368	314	197	117	142	133	-6,3 %	-41,6 %
--- Dopingovertrredelse, straffeloven	690	700	763	910	975	1 598	63,9 %	97,9 %
- Andre narkotikalovbrudd	1 488	1 813	1 342	827	474	446	-5,9 %	-62,5 %
Økonomilovbrudd	27 055	24 411	24 164	27 634	30 680	34 405	12,1 %	28,4 %
- Bedrageri, i alt	20 798	18 897	18 877	23 028	25 951	29 461	13,5 %	37,0 %
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	2 002	1 757	1 759	2 007	2 215	2 163	-2,3 %	11,0 %
--- Bedrageri	16 461	14 813	14 895	18 781	21 241	24 788	16,7 %	43,8 %
--- Grovt bedrageri	2 335	2 327	2 223	2 240	2 495	2 510	0,6 %	8,0 %
- ID-krenkelse	2 730	2 565	2 671	2 195	1 977	1 833	-7,3 %	-24,5 %
- Korrupsjon og påvirkningshandel	50	41	30	43	33	35	6,1 %	-11,2 %
- Kreditorrelaterte lovbrudd	98	103	74	49	69	88	27,5 %	12,0 %
- Regnskapsovertrredelse	1 127	1 016	862	810	832	786	-5,5 %	-15,4 %
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	755	575	459	463	702	837	19,2 %	41,7 %
- Økonomisk utroskap	154	143	146	137	120	97	-19,2 %	-30,7 %
- Andre økonomilovbrudd	1 343	1 071	1 045	909	996	1 268	27,3 %	18,2 %
Trafikklovbrudd	52 569	55 504	52 399	55 334	55 239	54 577	-1,2 %	0,7 %
- Kjøring uten gyldig førerkort	10 462	11 646	10 103	10 613	10 333	10 185	-1,4 %	-4,2 %
- Ulovlig hastighet	11 045	12 479	11 384	11 118	11 437	12 504	9,3 %	8,8 %
- Promillekjøring, veitrafikk	9 641	10 170	9 683	11 728	11 519	10 770	-6,5 %	2,1 %
- Personskade	3 382	3 376	3 520	3 524	3 452	3 291	-4,7 %	-4,6 %
- Andre trafikklovbrudd	18 039	17 833	17 709	18 351	18 498	17 827	-3,6 %	-1,4 %
Skadeverk	17 284	21 050	19 603	19 378	22 431	21 526	-4,0 %	7,9 %
- Mindre skadeverk	1 340	1 483	1 317	1 413	1 147	1 003	-12,6 %	-25,1 %
- Skadeverk, i alt	15 042	18 798	17 608	17 276	20 495	19 666	-4,0 %	10,2 %
--- Skadeverk på og i bygning	5 832	6 485	5 853	6 184	7 334	7 645	4,2 %	20,6 %
--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	7 381	9 795	9 443	8 725	10 609	9 438	-11,0 %	2,7 %
--- Annet skadeverk	1 829	2 518	2 312	2 367	2 552	2 583	1,2 %	11,5 %
- Grovt skadeverk	573	421	294	293	336	428	27,4 %	11,6 %
- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	323	342	376	386	449	424	-5,6 %	13,0 %
- Andre typer skadeverk	6	6	8	10	4	5	25,0 %	-26,5 %
Arbeidsmiljølovbrudd	791	763	820	769	881	872	-1,0 %	8,3 %
Miljølovbrudd	2 168	2 629	2 645	2 254	2 026	2 229	10,0 %	-4,9 %
Annen kriminalitet	38 450	37 808	38 158	38 214	40 139	42 614	6,2 %	10,5 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS065

Tabell A2. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- poeng endring mot 2023	Prosent- poeng endring mot gj. snitt 2019– 2023
Påtaleavgjorte saker, i alt	316 377	315 471	286 751	304 717	334 787	340 242	1,6 %	9,2 %
Vinningslovbrudd	102 295	96 181	85 944	105 382	119 751	124 404	3,9 %	22,1 %
- Mindre tyveri	12 641	12 387	12 089	13 433	17 014	15 446	-9,2 %	14,3 %
- Tyveri	72 192	67 281	61 119	77 737	85 258	91 057	6,8 %	25,2 %
- Grovt tyveri	6 320	5 028	3 273	4 058	4 820	4 568	-5,2 %	-2,8 %
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	4 004	4 341	3 337	4 064	5 295	5 750	8,6 %	36,6 %
- Ran, i alt	967	1 025	810	889	1 372	1 569	14,4 %	54,9 %
--- Ran	784	852	697	776	1 237	1 409	13,9 %	62,1 %
--- Grovt ran	183	173	113	113	135	160	18,5 %	11,6 %
- Annet vinningslovbrudd	6 171	6 119	5 316	5 201	5 992	6 005	0,2 %	4,3 %
Voldslovbrudd	33 220	34 164	29 327	30 924	34 510	34 062	-1,3 %	5,0 %
- Kroppskrenkelse, i alt	13 455	13 488	11 745	12 968	14 633	14 192	-3,0 %	7,0 %
--- Kroppskrenkelse	12 833	12 992	11 305	12 556	14 015	13 585	-3,1 %	6,6 %
--- Grov kroppskrenkelse	622	496	440	412	618	607	-1,8 %	17,3 %
- Kropsskade, i alt	2 253	2 104	1 578	1 852	2 118	1 973	-6,8 %	-0,4 %
--- Kropsskade	1 897	1 828	1 378	1 669	1 897	1 757	-7,4 %	1,3 %
--- Grov kroppsskade	356	276	200	183	221	216	-2,3 %	-12,6 %
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	3 250	3 477	2 934	2 640	2 689	2 591	-3,6 %	-13,6 %
--- Mishandling i nære relasjoner	3 108	3 380	2 861	2 552	2 630	2 518	-4,3 %	-13,4 %
--- Grov mishandling i nære relasjoner	142	97	73	88	59	73	23,7 %	-20,5 %
- Trusler, i alt	7 499	8 357	7 180	7 225	8 375	8 673	3,6 %	12,2 %
--- Trusler	7 189	7 972	6 930	6 977	8 062	8 353	3,6 %	12,5 %
--- Grove trusler	310	385	250	248	313	320	2,2 %	6,2 %
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	3 008	3 119	2 839	3 183	3 662	3 618	-1,2 %	14,4 %
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	2 686	2 574	2 205	2 205	1 884	1 938	2,9 %	-16,1 %
- Andre voldslovbrudd	1 069	1 045	846	851	1 149	1 077	-6,3 %	8,6 %
Seksuallovbrudd	8 177	7 281	7 882	7 018	7 537	6 915	-8,3 %	-8,8 %
- Voldtekt, i alt	2 665	2 498	2 577	2 239	2 360	2 172	-8,0 %	-12,0 %
--- Voldtekt	1 733	1 756	1 636	1 532	1 599	1 301	-18,6 %	-21,2 %
--- Voldtekt, barn under 14 år	932	742	941	707	761	871	14,5 %	6,7 %
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	465	447	512	417	377	439	16,4 %	-1,0 %
- Seksuell handling, i alt	1 128	925	1 061	933	1 024	938	-8,4 %	-7,5 %
--- Seksuell handling, barn under 16 år	692	533	614	442	437	383	-12,4 %	-29,5 %
--- Annen seksuell handling uten samtykke	436	392	447	491	587	555	-5,5 %	17,9 %
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	1 603	1 462	1 622	1 463	1 596	1 291	-19,1 %	-16,7 %
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	756	700	844	721	701	574	-18,1 %	-22,9 %
--- Annen seksuelt krenkende adferd	847	762	778	742	895	717	-19,9 %	-10,9 %
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	1 573	1 179	1 383	1 356	1 483	1 380	-6,9 %	-1,1 %
- Andre seksuallovbrudd	743	770	727	610	697	695	-0,3 %	-2,0 %

Narkotikalovbrudd	33 097	30 685	23 034	17 948	18 308	18 850	3,0 %	-23,4 %
- Straffeloven, i alt	14 260	14 412	11 814	9 701	10 592	11 173	5,5 %	-8,1 %
--- Narkotikaovertrædelse	13 250	13 334	10 819	8 746	9 669	10 208	5,6 %	-8,6 %
--- Grov narkotikaovertrædelse	1 010	1 078	995	955	923	965	4,6 %	-2,7 %
- Legemiddeloven, i alt	16 088	13 414	8 760	6 303	6 016	5 549	-7,8 %	-45,1 %
--- Narkotika, besittelse	6 768	5 893	4 196	3 503	3 664	3 807	3,9 %	-20,8 %
--- Narkotika, bruk	9 320	7 521	4 564	2 800	2 352	1 742	-25,9 %	-67,2 %
- Dopingovertrædelse, i alt	1 158	1 109	1 028	1 061	1 178	1 694	43,8 %	53,1 %
--- Dopingovertrædelse, legemiddeloven	410	396	240	137	142	145	2,1 %	-45,3 %
--- Dopingovertrædelse, straffeloven	748	713	788	924	1 036	1 549	49,5 %	84,0 %
- Andre narkotikalovbrudd	1 591	1 750	1 432	883	522	434	-16,9 %	-64,9 %
Økonomilovbrudd	27 128	25 640	25 120	27 895	30 651	34 382	12,2 %	26,0 %
- Bedrageri, i alt	20 675	19 865	19 578	23 220	25 850	29 710	14,9 %	36,0 %
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	1 888	1 755	1 680	1 971	2 200	2 185	-0,7 %	15,1 %
--- Bedrageri	16 277	15 236	14 816	18 925	21 295	24 682	15,9 %	42,6 %
--- Grovt bedrageri	2 510	2 874	3 082	2 324	2 355	2 843	20,7 %	8,1 %
- ID-krenkelse	2 706	2 581	2 738	2 257	1 993	1 835	-7,9 %	-25,3 %
- Korrupsjon og påvirkningshandel	90	55	36	30	46	26	-43,5 %	-49,4 %
- Kreditorrelaterte lovbrudd	103	119	78	66	78	68	-12,8 %	-23,4 %
- Regnskapsovertrædelse	1 234	1 074	899	836	905	821	-9,3 %	-17,0 %
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	826	676	556	386	606	716	18,2 %	17,4 %
- Økonomisk utroskap	161	166	127	157	156	106	-32,1 %	-30,9 %
- Andre økonomilovbrudd	1 343	1 123	1 130	953	1 036	915	-11,7 %	-18,1 %
Trafikklovbrudd	52 463	56 474	52 803	54 818	56 713	54 699	-3,6 %	0,1 %
- Kjøring uten gyldig førerkort	10 504	11 673	10 461	10 486	10 600	10 120	-4,5 %	-5,8 %
- Ulovlig hastighet	10 931	12 627	11 363	11 066	11 592	12 515	8,0 %	8,7 %
- Promillekjøring, veitrafikk	9 556	10 365	9 892	11 428	12 143	10 625	-12,5 %	-0,5 %
- Personskade	3 259	3 397	3 336	3 423	3 346	3 190	-4,7 %	-4,8 %
- Andre trafikklovbrudd	18 213	18 412	17 751	18 415	19 032	18 249	-4,1 %	-0,6 %
Skadeverk	17 520	21 547	19 762	19 338	22 757	21 267	-6,5 %	5,4 %
- Mindre skadeverk	1 418	1 589	1 344	1 458	1 210	1 029	-15,0 %	-26,7 %
- Skadeverk, i alt	15 172	19 153	17 762	17 182	20 763	19 422	-6,5 %	7,9 %
--- Skadeverk på og i bygning	5 898	6 728	5 877	6 091	7 485	7 560	1,0 %	17,8 %
--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	7 387	9 906	9 533	8 702	10 667	9 321	-12,6 %	0,9 %
--- Annet skadeverk	1 887	2 519	2 352	2 389	2 611	2 541	-2,7 %	8,1 %
- Grovt skadeverk	595	461	311	345	351	418	19,1 %	1,3 %
- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	326	335	338	344	427	391	-8,4 %	10,5 %
- Andre typer skadeverk	9	9	7	9	6	7	16,7 %	-12,5 %
Arbeidsmiljølovbrudd	906	830	842	695	875	887	1,4 %	6,9 %
Miljølovbrudd	2 685	3 095	3 349	2 630	2 765	2 243	-18,9 %	-22,8 %
Annen kriminalitet	38 886	39 574	38 688	38 069	40 920	42 533	3,9 %	8,4 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

Tabell A3. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd og oppklaringsprosent. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- poeng endring mot 2023	Prosent- poeng endring mot gj. snitt 2019– 2023
Oppklaringsprosent, i alt	50,9 %	49,4 %	48,8 %	44,3 %	42,3 %	39,9 %	-2,4	-7,3
Vinningslovbrudd	21,9 %	21,5 %	21,6 %	18,6 %	18,3 %	16,2 %	-2,1	-4,2
- Mindre tyveri	68,0 %	65,3 %	64,1 %	61,3 %	57,5 %	50,6 %	-7,0	-12,7
- Tyveri	10,7 %	10,6 %	10,2 %	9,0 %	8,1 %	7,6 %	-0,5	-2,1
- Grovt tyveri	15,7 %	19,3 %	20,4 %	15,5 %	16,0 %	15,4 %	-0,6	-2,0
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	20,6 %	21,1 %	22,3 %	16,6 %	15,6 %	14,7 %	-0,9	-4,5
- Ran, i alt	42,2 %	34,9 %	41,2 %	38,3 %	39,7 %	41,6 %	1,9	2,3
--- Ran	40,7 %	34,3 %	40,7 %	36,8 %	40,0 %	40,8 %	0,8	2,3
--- Grovt ran	48,6 %	38,1 %	44,0 %	48,5 %	37,1 %	48,3 %	11,2	5,0
- Annet vinningslovbrudd	56,8 %	53,3 %	54,8 %	51,0 %	49,1 %	47,9 %	-1,2	-5,1
Voldslovbrudd	56,5 %	54,5 %	54,4 %	51,7 %	50,2 %	49,7 %	-0,5	-3,7
- Kroppskrenkelse, i alt	52,9 %	50,9 %	50,5 %	46,3 %	45,5 %	44,8 %	-0,6	-4,4
--- Kroppskrenkelse	52,3 %	50,5 %	50,2 %	46,1 %	44,9 %	44,3 %	-0,6	-4,5
--- Grov kroppskrenkelse	63,2 %	59,7 %	58,4 %	51,6 %	57,0 %	55,8 %	-1,2	-2,2
- Kroppsskade, i alt	51,8 %	53,3 %	52,1 %	46,6 %	46,2 %	48,0 %	1,8	-2,0
--- Kroppsskade	48,9 %	52,3 %	50,5 %	44,8 %	44,2 %	45,4 %	1,2	-2,7
--- Grov kroppsskade	67,0 %	60,4 %	63,7 %	63,1 %	63,8 %	68,6 %	4,8	5,0
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	29,4 %	28,5 %	23,6 %	23,6 %	23,9 %	23,4 %	-0,5	-2,4
--- Mishandling i nære relasjoner	27,3 %	27,0 %	21,9 %	21,4 %	22,4 %	21,5 %	-0,9	-2,5
--- Grov mishandling i nære relasjoner	74,1 %	80,0 %	86,1 %	80,5 %	83,1 %	85,9 %	2,9	5,2
- Trusler, i alt	50,1 %	47,8 %	49,6 %	46,8 %	44,9 %	43,9 %	-1,0	-4,0
--- Trusler	50,5 %	47,7 %	49,7 %	46,6 %	44,7 %	43,7 %	-1,0	-4,2
--- Grove trusler	41,7 %	50,0 %	47,2 %	51,3 %	48,1 %	48,3 %	0,2	0,6
- Vold og trusler mot offentlig tjensteperson	85,3 %	83,2 %	83,8 %	80,5 %	78,7 %	76,9 %	-1,9	-5,4
- Hindring og forulemping av offentlig tjensteperson	91,6 %	90,3 %	89,2 %	88,7 %	85,9 %	85,5 %	-0,4	-3,7
- Andre voldslovbrudd	58,0 %	58,3 %	61,0 %	57,1 %	58,1 %	62,5 %	4,4	4,0
Seksuallovbrudd	63,5 %	56,6 %	57,3 %	54,1 %	55,2 %	56,5 %	1,2	-0,9
- Voldtekt, i alt	49,2 %	43,4 %	47,2 %	41,1 %	43,6 %	46,2 %	2,6	1,3
--- Voldtekt	33,9 %	32,3 %	31,5 %	27,9 %	32,7 %	26,0 %	-6,8	-5,7
--- Voldtekt, barn under 14 år	76,6 %	69,3 %	73,8 %	68,7 %	65,9 %	75,1 %	9,2	4,3
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	82,8 %	78,5 %	78,2 %	77,6 %	75,4 %	80,4 %	5,0	1,9
- Seksuell handling, i alt	57,6 %	49,3 %	52,3 %	44,9 %	39,9 %	41,9 %	1,9	-6,9
--- Seksuell handling, barn under 16 år	70,6 %	59,6 %	64,4 %	59,3 %	49,0 %	50,6 %	1,6	-10,0
--- Annen seksuell handling uten samtykke	37,5 %	35,2 %	35,4 %	31,7 %	32,9 %	35,7 %	2,8	1,2
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	64,9 %	59,3 %	55,8 %	55,7 %	60,4 %	53,9 %	-6,5	-5,3
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	70,2 %	67,8 %	62,6 %	66,7 %	66,9 %	63,9 %	-3,0	-3,0
--- Annen seksuelt krenkende adferd	60,1 %	51,3 %	48,3 %	44,6 %	55,2 %	45,7 %	-9,5	-6,2
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	84,2 %	76,8 %	70,0 %	70,1 %	69,9 %	73,0 %	3,1	-1,2
- Andre seksuallovbrudd	63,2 %	58,2 %	65,0 %	60,1 %	62,1 %	63,7 %	1,6	2,0

Narkotikalovbrudd	78,5 %	74,1 %	69,8 %	66,0 %	60,5 %	58,1 %	-2,4	-11,6
- Straffeloven, i alt	73,0 %	68,4 %	64,5 %	61,4 %	52,7 %	53,1 %	0,4	-10,9
--- Narkotikaovertrædelse	72,3 %	67,3 %	63,1 %	59,2 %	50,0 %	50,8 %	0,9	-11,6
--- Grov narkotikaovertrædelse	81,8 %	82,4 %	80,3 %	81,8 %	81,5 %	77,4 %	-4,0	-4,1
- Legemiddeloven, i alt	89,3 %	88,1 %	86,0 %	82,0 %	79,2 %	78,8 %	-0,4	-6,1
--- Narkotika, besittelse	83,5 %	81,5 %	79,1 %	73,6 %	70,2 %	72,0 %	1,8	-5,6
--- Narkotika, bruk	93,5 %	93,2 %	92,3 %	92,3 %	93,1 %	93,6 %	0,6	0,8
- Dopingovertrædelse, i alt	67,3 %	63,5 %	56,9 %	45,0 %	45,6 %	28,3 %	-17,3	-27,4
--- Dopingovertrædelse, legemiddeloven	78,1 %	78,3 %	79,0 %	77,9 %	74,8 %	66,7 %	-8,2	-11,0
--- Dopingovertrædelse, straffeloven	61,4 %	55,1 %	50,1 %	40,0 %	41,5 %	24,7 %	-16,8	-24,9
- Andre narkotikalovbrudd	24,1 %	17,3 %	19,9 %	24,1 %	32,6 %	35,6 %	3,0	12,0
Økonomilovbrudd	34,8 %	34,2 %	35,1 %	26,0 %	24,3 %	17,9 %	-6,4	-13,0
- Bedrageri, i alt	31,6 %	33,3 %	34,2 %	24,3 %	22,0 %	15,2 %	-6,8	-13,9
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	20,6 %	19,5 %	26,0 %	21,9 %	20,8 %	15,9 %	-4,9	-5,9
--- Bedrageri	26,3 %	27,4 %	26,8 %	21,1 %	19,7 %	11,8 %	-8,0	-12,5
--- Grovt bedrageri	69,8 %	69,1 %	70,7 %	51,4 %	43,0 %	43,6 %	0,6	-17,2
- ID-krenkelse	17,1 %	14,9 %	14,9 %	13,0 %	11,6 %	11,2 %	-0,5	-3,1
- Korrupsjon og påvirkningshandel	31,3 %	80,6 %	73,7 %	70,6 %	63,2 %	53,8 %	-9,3	-10,0
- Kreditorrelaterte lovbrudd	30,8 %	22,5 %	36,7 %	43,6 %	40,7 %	25,5 %	-15,3	-9,4
- Regnskapsovertrædelse	76,1 %	68,3 %	77,7 %	72,3 %	62,1 %	54,2 %	-7,9	-17,1
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	84,1 %	80,1 %	86,9 %	86,6 %	78,8 %	76,4 %	-2,4	-6,9
- Økonomisk utroskap	72,7 %	62,9 %	59,6 %	63,5 %	60,2 %	50,6 %	-9,5	-13,2
- Andre økonomilovbrudd	47,6 %	35,9 %	41,5 %	32,7 %	40,2 %	23,8 %	-16,3	-15,7
Trafikklovbrudd	83,9 %	84,5 %	84,3 %	83,1 %	82,7 %	81,6 %	-1,1	-2,1
- Kjøring uten gyldig førerkort	95,2 %	94,7 %	94,3 %	93,5 %	92,9 %	91,9 %	-1,0	-2,2
- Ulovlig hastighet	89,6 %	92,9 %	94,9 %	93,5 %	95,5 %	95,4 %	-0,1	2,1
- Promillekjøring, veitrafikk	90,2 %	90,6 %	90,6 %	90,7 %	89,8 %	89,6 %	-0,3	-0,8
- Personskade	54,3 %	56,2 %	55,8 %	54,7 %	54,0 %	49,8 %	-4,2	-5,2
- Andre trafikklovbrudd	75,6 %	73,5 %	72,9 %	71,0 %	69,0 %	66,6 %	-2,4	-5,8
Skadeverk	21,4 %	18,3 %	18,3 %	16,7 %	15,7 %	16,1 %	0,4	-2,0
- Mindre skadeverk	31,5 %	29,1 %	28,5 %	25,1 %	29,2 %	28,3 %	-0,9	-0,4
- Skadeverk, i alt	19,8 %	16,8 %	16,7 %	15,1 %	14,0 %	14,4 %	0,3	-2,1
--- Skadeverk på og i bygning	28,9 %	26,8 %	26,3 %	23,9 %	22,5 %	21,1 %	-1,4	-4,6
--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	12,5 %	9,9 %	10,4 %	8,3 %	7,3 %	8,6 %	1,3	-1,1
--- Annet skadeverk	20,4 %	17,3 %	19,2 %	18,0 %	18,3 %	15,9 %	-2,4	-2,7
- Grovt skadeverk	31,1 %	39,4 %	45,5 %	48,2 %	49,4 %	52,4 %	3,0	9,7
- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	32,9 %	23,2 %	32,8 %	33,0 %	31,0 %	28,0 %	-3,1	-2,6
- Andre typer skadeverk	50,0 %	25,0 %	50,0 %	55,6 %	50,0 %	42,9 %	-7,1	-3,3
Arbeidsmiljølovbrudd	69,8 %	63,6 %	67,0 %	53,7 %	56,2 %	48,0 %	-8,2	-14,1
Miljølovbrudd	55,7 %	59,8 %	58,2 %	53,4 %	54,9 %	55,7 %	0,8	-0,7
Annen kriminalitet	71,4 %	67,3 %	64,8 %	65,3 %	64,2 %	61,5 %	-2,7	-5,1

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

* Av hensyn til allmenn etterprøvnbarhet er gjennomsnitt for 20219–2023 beregnet som et "gjennomsnitt av gjennomsnitt", som ikke tar hensyn til at det er ulikt antall påtaleavgjorte saker fra år til år. Det reelle gjennomsnittet vil gi marginalt annet beregningsgrunnlag.

Tabell A4. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd og saksbehandlingstid for alle saker. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring (dager) mot 2023	Endring (dager) mot gj. snitt 2019– 2023
Påtaleavgjorte saker, i alt	75	72	70	62	56	54	-2,3	-13,1
Vinningslovbrudd	34	34	33	28	23	22	-1,5	-8,5
- Mindre tyveri	31	28	26	22	18	17	-1,0	-7,8
- Tyveri	22	21	21	19	15	14	-1,2	-5,8
- Grovt tyveri	62	64	73	62	53	52	-0,2	-10,2
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	59	55	59	44	38	34	-3,7	-17,0
- Ran, i alt	130	104	112	88	77	75	-1,5	-26,9
--- Ran	124	99	103	82	71	72	0,5	-24,2
--- Grovt ran	156	126	168	129	127	106	-20,7	-35,3
- Annet vinningslovbrudd	126	126	131	126	108	106	-1,6	-17,4
Voldslovbrudd	125	125	109	105	107	105	-1,6	-9,2
- Kroppskrenkelse, i alt	113	116	98	97	93	93	-0,3	-10,7
--- Kroppskrenkelse	113	116	97	96	92	90	-1,7	-12,3
--- Grov kroppskrenkelse	125	137	117	115	114	144	29,6	22,1
- Kropsskade, i alt	109	110	102	104	118	134	15,7	24,8
--- Kropsskade	103	104	95	99	110	126	16,6	24,1
--- Grov kropsskade	146	150	151	148	188	193	4,6	36,5
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	224	212	168	165	171	176	5,3	-12,1
--- Mishandling i nære relasjoner	221	211	165	161	167	171	4,3	-13,7
--- Grov mishandling i nære relasjoner	287	261	260	282	325	329	4,2	46,5
- Trusler, i alt	113	109	100	98	97	91	-5,8	-12,0
--- Trusler	113	109	99	98	97	91	-6,2	-12,3
--- Grove trusler	119	104	132	93	99	106	6,8	-3,5
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	133	141	132	116	124	121	-2,8	-7,9
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	75	87	79	73	81	75	-5,8	-3,7
- Andre voldslovbrudd	182	167	167	156	166	156	-10,4	-11,6
Seksuallovbrudd	224	187	142	158	175	168	-6,3	-8,8
- Voldtekt, i alt	226	205	151	169	181	172	-9,3	-14,2
--- Voldtekt	212	197	139	149	169	166	-3,1	-6,9
--- Voldtekt, barn under 14 år	252	223	171	210	206	181	-25,8	-32,1
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	242	221	168	202	214	215	1,0	5,8
- Seksuell handling, i alt	179	159	120	132	134	138	3,7	-7,0
--- Seksuell handling, barn under 16 år	185	168	131	149	145	154	8,5	-2,0
--- Annen seksuell handling uten samtykke	171	147	105	117	126	127	1,0	-5,9
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	182	133	121	122	131	122	-8,7	-15,9
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	196	171	149	151	173	162	-10,8	-5,6
--- Annen seksuelt krenkende adferd	171	99	91	93	97	89	-7,8	-20,5
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	320	258	164	198	244	239	-5,8	1,7
- Andre seksuallovbrudd	158	138	130	129	142	115	-27,3	-24,5
Narkotikalovbrudd	99	97	107	97	78	70	-8,3	-25,9
- Straffeloven, i alt	125	121	130	117	94	84	-9,6	-33,0
--- Narkotikaovertrudelse	115	110	118	101	80	72	-8,6	-33,1
--- Grov narkotikaovertrudelse	264	256	260	257	237	218	-18,9	-36,5
- Legemiddeloven, i alt	76	79	86	77	57	52	-4,7	-22,9
--- Narkotika, besittelse	77	80	86	74	53	49	-4,1	-24,9

--- Narkotika, bruk	75	79	87	81	62	59	-3,7	-18,0
- Dopingovertredelse, i alt	140	111	101	77	59	38	-20,2	-59,1
--- Dopingovertredelse, legemiddelloven	156	132	139	146	106	98	-8,0	-37,8
--- Dopingovertredelse, straffeloven	132	99	90	67	52	33	-19,3	-55,0
- Andre narkotikalovbrudd	64	36	49	47	44	41	-3,5	-7,3
Økonomilovbrudd	104	96	110	80	73	57	-15,8	-35,3
- Bedrageri, i alt	86	83	103	70	59	48	-10,6	-32,2
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	36	41	40	34	26	19	-7,5	-16,8
--- Bedrageri	69	70	66	58	46	34	-12,4	-28,3
--- Grovt bedrageri	237	179	316	201	206	199	-7,8	-29,1
- ID-krenkelse	51	49	45	40	38	32	-6,5	-12,6
- Korrupsjon og påvirkningshandel	523	220	199	128	277	204	-73,2	-65,6
- Kreditorrelaterte lovbrudd	238	189	225	275	357	169	-188,3	-88,3
- Regnskapsovertredelse	271	233	244	243	231	188	-43,3	-56,3
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	282	268	295	333	275	268	-7,1	-22,4
- Økonomisk utroskap	383	388	368	336	389	328	-60,8	-44,5
- Andre økonomilovbrudd	142	147	143	110	162	91	-71,4	-50,1
Trafikklovbrudd	67	63	65	66	59	54	-5,0	-9,6
- Kjøring uten gyldig førerkort	72	70	75	71	67	64	-3,5	-7,4
- Ulovlig hastighet	28	23	23	35	25	20	-4,9	-6,4
- Promillekjøring, veitrafikk	132	131	132	117	110	106	-4,4	-18,6
- Personskade	72	65	62	71	64	65	0,6	-2,2
- Andre trafikklovbrudd	52	48	48	49	43	41	-1,7	-7,1
Skadeverk	44	34	34	34	29	28	-0,6	-6,5
- Mindre skadeverk	41	38	35	32	29	27	-1,5	-8,0
- Skadeverk, i alt	41	31	32	32	27	26	-0,7	-6,1
--- Skadeverk på og i bygning	55	45	44	44	39	35	-3,5	-10,0
--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	30	23	24	24	19	20	1,5	-3,6
--- Annet skadeverk	40	27	31	32	29	23	-5,4	-8,6
- Grovt skadeverk	92	111	136	140	105	89	-16,2	-27,8
- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	77	64	48	61	54	66	11,7	5,0
- Andre typer skadeverk	162	155	38	116	300	25	-274,4	-129,0
Arbeidsmiljølovbrudd	209	178	162	140	132	111	-20,8	-53,0
Miljølovbrudd	138	101	93	100	94	97	2,9	-8,1
Annen kriminalitet	89	88	82	79	73	87	14,9	5,2

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

* Av hensyn til allmenn etterprøvnbarhet er gjennomsnitt for 20219–2023 beregnet som et "gjennomsnitt av gjennomsnitt", som ikke tar hensyn til at det er ulikt antall påtaleavgjorte saker fra år til. Det reelle gjennomsnittet vil gi marginalt annet beregningsgrunnlag.

Tabell A5. Påtaleavgjorte saker, etter type lovbrudd og saksbehandlingstid for oppklarte saker. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring (dager) mot gj. snitt T2 2023	Endring (dager) mot gj. snitt T2 2019– 2023
Påtaleavgjorte saker, oppklarte	102	100	101	94	89	86	-3,4	-11,6
Vinningslovbrudd	83	89	89	78	67	75	7,8	-6,3
- Mindre tyveri	37	35	32	27	25	23	-1,1	-7,7
- Tyveri	95	104	105	96	80	87	7,4	-8,6
- Grovt tyveri	142	135	179	171	133	129	-3,9	-23,1
- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	139	143	163	129	123	129	5,9	-10,5
- Ran, i alt	166	137	159	126	115	118	3,0	-22,5
--- Ran	167	135	144	114	112	115	2,3	-19,8
--- Grovt ran	162	144	247	187	141	142	1,3	-34,0
- Annet vinningslovbrudd	140	162	171	163	150	160	9,6	2,5
Voldslovbrudd	126	132	117	116	123	122	-0,8	-0,9
- Kroppskrenkelse, i alt	124	129	112	114	110	113	2,7	-4,6
--- Kroppskrenkelse	123	127	110	113	108	110	1,5	-6,2
--- Grov kroppskrenkelse	143	166	147	141	141	164	22,8	16,3
- Kroppsskade, i alt	136	133	127	134	151	176	24,6	40,0
--- Kroppsskade	129	127	120	128	143	167	23,6	37,5
--- Grov kroppsskade	162	167	167	170	201	225	24,2	52,1
- Mishandling i nære relasjoner, i alt	240	242	205	208	219	208	-11,1	-14,8
--- Mishandling i nære relasjoner	232	241	200	198	208	194	-14,5	-22,3
--- Grov mishandling i nære relasjoner	302	252	246	273	335	322	-12,7	40,7
- Trusler, i alt	124	131	114	117	123	115	-7,6	-6,5
--- Trusler	124	133	113	119	123	115	-8,5	-7,7
--- Grove trusler	122	96	135	90	120	131	11,7	18,8
- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	135	139	132	120	133	131	-1,3	-0,4
- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	72	84	76	70	81	76	-5,4	-0,8
- Andre voldslovbrudd	185	177	176	162	182	176	-6,8	-0,9
Seksuallovbrudd	243	204	154	178	200	190	-9,9	-5,6
- Voldtekt, i alt	230	206	157	174	197	180	-17,5	-13,0
--- Voldtekt	204	193	143	137	184	176	-7,9	3,9
--- Voldtekt, barn under 14 år	252	220	167	205	211	182	-29,5	-29,2
- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	247	232	169	206	223	220	-2,5	4,9
- Seksuell handling, i alt	192	180	126	156	158	167	8,5	4,2
--- Seksuell handling, barn under 16 år	189	186	136	157	165	178	12,4	11,2
--- Annen seksuell handling uten samtykke	200	167	102	154	150	156	5,8	1,0
- Seksuelt krenkende adferd, i alt	212	166	149	150	164	160	-3,6	-7,9
--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år	212	200	173	170	203	195	-8,5	3,2
--- Annen seksuelt krenkende adferd	212	123	113	121	125	120	-4,6	-18,6
- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	324	270	174	217	266	251	-14,9	0,5

- Andre seksuallovbrudd	162	131	133	143	147	110	-37,0	-33,6
Narkotikalovbrudd	101	107	121	114	97	89	-7,5	-19,0
- Straffeloven, i alt	134	140	155	144	129	115	-14,3	-25,8
--- Narkotikaovertrødelse	124	129	142	126	111	100	-10,8	-26,4
--- Grov narkotikaovertrødelse	258	257	272	264	247	220	-27,6	-40,1
- Legemiddeloven, i alt	74	78	87	81	60	56	-3,7	-19,7
--- Narkotika, besittelse	76	79	89	80	59	55	-4,3	-21,6
--- Narkotika, bruk	73	78	86	82	61	59	-2,2	-16,9
- Dopingovertrødelse, i alt	152	135	133	125	97	82	-15,4	-46,5
--- Dopingovertrødelse, legemiddeloven	153	138	145	158	122	110	-11,8	-33,0
--- Dopingovertrødelse, straffeloven	151	133	127	115	91	75	-16,3	-48,6
- Andre narkotikalovbrudd	126	72	99	91	59	57	-2,2	-32,6
Økonomilovbrudd	224	199	248	203	202	198	-3,9	-16,9
- Bedrageri, i alt	209	183	247	184	180	190	10,1	-10,4
--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger	123	135	115	98	86	52	-33,5	-58,9
--- Bedrageri	189	182	173	177	155	147	-7,9	-28,4
--- Grovt bedrageri	268	190	393	237	321	324	3,2	42,6
- ID-krenkelse	160	150	154	128	174	139	-35,6	-14,6
- Korrupsjon og påvirkningshandel	565	307	428	213	406	303	-103,1	-80,9
- Kreditorrelaterte lovbrudd	316	376	325	355	749	196	-552,9	-228,3
- Regnskapsovertrødelse	317	282	280	308	316	278	-38,3	-22,4
- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	269	260	275	344	251	279	28,2	-0,4
- Økonomisk utroskap	413	382	418	381	460	404	-56,4	-7,2
- Andre økonomilovbrudd	191	225	253	216	231	238	7,2	14,6
Trafikklovbrudd	66	64	66	66	61	56	-5,2	-9,0
- Kjøring uten gyldig førerkort	70	69	74	70	66	62	-3,3	-7,3
- Ulovlig hastighet	24	20	21	25	23	19	-3,4	-3,4
- Promillekjøring, veitrafikk	132	132	133	117	111	106	-4,8	-18,9
- Personskade	76	73	70	80	77	79	2,6	4,2
- Andre trafikklovbrudd	52	49	50	51	45	43	-1,9	-6,2
Skadeverk	112	104	106	103	99	96	-3,0	-9,0
- Mindre skadeverk	79	83	80	74	67	67	-0,6	-9,8
- Skadeverk, i alt	114	104	108	104	100	99	-1,1	-6,9
--- Skadeverk på og i bygning	115	101	103	103	99	97	-1,7	-7,0
--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel	117	116	122	112	112	113	1,0	-2,4
--- Annet skadeverk	101	90	92	92	83	76	-6,7	-15,5
- Grovt skadeverk	174	152	185	168	155	112	-42,6	-54,5
- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	93	97	61	100	75	63	-11,7	-22,1
- Andre typer skadeverk	37	117	12	119	453	44	-408,3	-102,9
Arbeidsmiljølovbrudd	300	321	286	285	270	192	-78,5	-100,7
Miljølovbrudd	149	115	106	122	116	113	-3,1	-8,4
Annen kriminalitet	92	97	93	90	84	79	-4,9	-12,4

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS309

* Av hensyn til allmenn etterprøvdhet er gjennomsnitt for 2019–2023 beregnet som et "gjennomsnitt av gjennomsnitt", som ikke tar hensyn til at det er ulikt antall påtaleavgjorte saker fra år til. Det reelle gjennomsnittet vil gi marginalt annet beregningsgrunnlag.

Tabell A6. Rettskraftige inndragninger, etter type inndragning. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	Prosent endring mot 2023	Prosent endring mot gj. snitt 2019–2023
Samlet uttrekk pr. 7. mars 2025								
Utbytte (§34, §67)	1304	1118	868	1116	1132	1141	0,8 %	7,8 %
Utvidet (§34a, §68)	70	119	139	146	106	140	32,1 %	9,8 %
Gjenstand (§35, §69)	7 397	6 842	7 155	8 409	12 393	15 180	22,5 %	74,5 %
Sum, antall inndragninger	8 771	8 079	8 162	9 671	13 631	16 461	20,8 %	66,5 %
Beløp i mill. kr	197,1	981,6	190,1	179,7	152,1	329,3	116,5 %	-12,4 %
Fryste uttrekk (se uttrekksdato)								
Sum, antall inndragninger	7 888	7 299	8 174	9 357	12 679	15 473	22,0 %	65,0 %
Beløp i mill. kr	177,9	955,5	145,5	159,4	145,3	323,7	122,8 %	-7,9 %
Uttrekksdato	01.01.2020	01.01.2021	05.02.2024	13.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	-	-
Differanse fra fryste tall til uttrekk pr. 7. mars 2025								
Sum, antall inndragninger	883	780	-12	314	952	988	3,8 %	94,3 %
Beløp i mill. kr	19,2	26,1	44,6	20,3	6,8	5,6	-17,6 %	-77,1 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), JUS624

* En inndragningsdom på 60 mill. var ikke teknisk mulig å registreres i Straffesaksregisteret fordi ingen var siktet i saken. Summen fra denne dommen er lagt til manuelt, både for fryste uttrekk og samlet uttrekk 7. mars 2025. Øvrige tall er hentet fra Straffesaksregisteret.

Tabell A7. Rettskraftige erstatninger. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent-endring fra 2023	Prosent-endring fra gj. snitt 2019–2023
Rettskraftige erstatninger	2 409	2 454	2 157	1 878	1 958	1 915	-2 %	-12 %
Beløp i MNOK (høyre akse)	292	259	221	171	310	223	-28 %	-11 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), lesedato 13.02.2025

* Merk at det i noen tilfeller vil kunne medgå noe tid fra en erstatning er rettskraftig til den etterregistreres i politiets systemer. I praksis innebærer det en viss forsinkelse i statistikken, og tallene vil kunne endre seg noe over tid. Det innebærer samtidig at tallene for 2024 ikke nødvendigvis er fullt ut sammenlignbare med tidligere års resultater før det har gått noe tid.

Tabell A8. Beslag sikret for verdi. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent-endring fra 2023	Prosent-endring fra gj. snitt 2019–2023
Antall saker med beslag sikret for verdi	246	471	383	407	1 325	1 982	50 %	250 %
Beløp i MNOK (høyre akse)	42	101	67	199	229	215	-6 %	69 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), lesedato 14.02.2025

Tabell A9. Heftelser. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- endring fra 2023	Prosent- endring fra gj. snitt 2019– 2023
Antall saker med heftelse	2	6	15	32	48	75	56 %	264 %
Beløp i MNOK	4	2	48	23	93	64	-31 %	89 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), lesedato 14.02.2025

Tabell A10. Påtaleavgjorte forhold der mistenkt, siktet eller domfelt var under 18 år, etter aldersgruppe og oppklaringstype. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- endring fra 2023	Prosent- endring fra gj. snitt 2019– 2023
Under 18 år	17 541	16 940	16 677	16 974	21 770	20 950	-3,8 %	16,5 %
Ikke oppklart	3 214	3 197	3 171	3 126	4 190	4 278	2,1 %	26,6 %
Oppklart	14 000	13 469	13 217	13 454	16 899	16 052	-5,0 %	13,0 %
Andre avgjørelser*	327	274	289	394	681	620	-9,0 %	57,8 %
Oppklaringsprosent**	81,3 %	80,8 %	80,7 %	81,1 %	80,1 %	79,0 %	-1,2 %	-1,9 %
Under 15 år	4 706	4 858	5 407	5 952	7 916	6 838	-13,6 %	18,6 %
Ikke oppklart	143	111	121	119	143	133	-7,0 %	4,4 %
Oppklart	4 521	4 722	5 259	5 796	7 718	6 649	-13,9 %	18,7 %
Andre avgjørelser*	42	25	27	37	55	56	1,8 %	50,5 %
Oppklaringsprosent**	96,9 %	97,7 %	97,8 %	98,0 %	98,2 %	98,0 %	-0,1 %	0,3 %
15-17 år	12 835	12 082	11 270	11 022	13 854	14 112	1,9 %	15,6 %
Ikke oppklart	3 071	3 086	3 050	3 007	4 047	4 145	2,4 %	27,5 %
Oppklart	9 479	8 747	7 958	7 658	9 181	9 403	2,4 %	9,3 %
Andre avgjørelser*	285	249	262	357	626	564	-9,9 %	58,5 %
Oppklaringsprosent**	75,5 %	73,9 %	72,3 %	71,8 %	69,4 %	69,4 %	0,0 %	-3,2 %
Påtaleavgjorte forhold, i alt	17 541	16 940	16 677	16 974	21 770	20 950	-3,8 %	16,5 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

* Andre avgjørelser omfatter f.eks. saker som er henlagt med begrunnelsen *ikke rimelig grunn til å undersøke* og forhold som er avgjort utenfor straffesak. Disse avgjørelsestypene inngår ikke i beregningen av oppklaringsprosent.

** Oppklaringsprosenten er beregnet slik: oppklarte forhold / (oppklarte forhold + ikke oppklarte forhold)

Tabell A11. Anmeldte forhold og unike personer under 18 år mistenkt, siktet eller domfelt for lovbrudd, etter antall forhold. 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Prosent- endring fra 2023	Prosent- endring fra gj. snitt 2019– 2023
Anmeldte forhold	17 608	17 107	16 764	17 813	22 803	21 664	-5,0 %	17,6 %
1 forhold	6 960	6 892	7 367	7 681	8 364	7 799	-6,8 %	4,6 %
2-4 forhold	5 737	5 587	5 273	5 594	6 833	6 588	-3,6 %	13,5 %
5-9 forhold	2 806	2 461	2 213	2 231	3 196	3 200	0,1 %	24,0 %
10 eller flere forhold	2 105	2 167	1 911	2 307	4 410	4 077	-7,6 %	58,0 %
Unike gjerningspersoner	9 862	9 654	9 992	10 411	11 881	11 213	-5,6 %	8,2 %
1 forhold	6 960	6 892	7 367	7 681	8 364	7 799	-6,8 %	4,6 %
2-4 forhold	2 322	2 244	2 142	2 234	2 760	2 675	-3,1 %	14,3 %
5-9 forhold	449	383	355	358	510	509	-0,2 %	23,8 %
10 eller flere forhold	131	135	128	138	247	230	-6,9 %	47,6 %

Kilde: Straffesaksregisteret (Strasak), fryste tall

Vedlegg B Klassifiseringer i statistikken

Statistikkgrupper, type lovbrudd og kriminalitetstyper

Vinningslovbrudd		
Statistikkgruppe	Type lovbrudd - nivå 1	Type lovbrudd - nivå 2
932 Mindre tyveri fra butikk eller annet salgssted	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
2401 NASKERI, BUTIKK (§ 391A)	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
933 Mindre tyveri diverse	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
934 Mindre tyveri fra bolig eller fritidsbolig	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
935 Mindre tyveri fra bod, garasje, areal tilhørende bolig/hytte	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
936 Mindre tyveri fra bil eller annet motorkjøretøy / - fartøy	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
937 Mindre tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
938 Mindre tyveri fra person i gate, park, annet friområde	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
939 Mindre tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
940 Mindre tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.)	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
941 Mindre tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
942 Mindre tyveri fra person på annet offentlig sted	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
943 Mindre tyveri fra person i bolig eller annet privat sted	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
2499 NASKERI, DIVERSE (§ 391A)	- Mindre tyveri	- Mindre tyveri
901 Tyveri fra butikk eller annet salgssted	- Tyveri	- Tyveri
2105 TYVERI FRA BUTIKK	- Tyveri	- Tyveri
2143 TYVERI FRA BENSINSTASJON	- Tyveri	- Tyveri
902 Tyveri fra annet næringsbygg eller -areal	- Tyveri	- Tyveri
903 Tyveri fra offentlige institusjoner (skole, helse osv.)	- Tyveri	- Tyveri
904 Tyveri fra annet offentlig bygg eller sted	- Tyveri	- Tyveri
2107 TYVERI FRA BAKVÆRELSE	- Tyveri	- Tyveri
2108 TYVERI FRA KONTOR	- Tyveri	- Tyveri
2111 TYVERI FRA SYKEHUS/PLEIEHJEM	- Tyveri	- Tyveri
2112 TYVERI FRA HOTELL/PENSJONAT	- Tyveri	- Tyveri
2115 TYVERI FRA SKOLE	- Tyveri	- Tyveri
2116 TYVERI FRA AUTOMAT	- Tyveri	- Tyveri
2117 TYVERI FRA HAVN	- Tyveri	- Tyveri
2118 TYVERI FRA TOLL/JERNBANESTED	- Tyveri	- Tyveri
2124 TYVERI FRA TOMT/LAGER	- Tyveri	- Tyveri
2125 TYVERI FRA BEDRIFT/VERKSTED	- Tyveri	- Tyveri
2126 TYVERI FRA BRAKKE/NYBYGG	- Tyveri	- Tyveri
2127 TYVERI FRA MILITÆR FORLEGNING	- Tyveri	- Tyveri
2128 TYVERI POLITITJENESTESTED	- Tyveri	- Tyveri
2130 TYVERI METALLER	- Tyveri	- Tyveri
2133 TYVERI FRA TELEFONAUTOMAT	- Tyveri	- Tyveri
2137 TYVERI FRA MUSEUM	- Tyveri	- Tyveri
2138 TYVERI FRA POSTKONTOR	- Tyveri	- Tyveri
2139 TYVERI FRA MINIBANK	- Tyveri	- Tyveri
2140 TYVERI FRA APOTEK/LEGEKONTOR (HERUNDER TANNLEGE/DYRLEGE)	- Tyveri	- Tyveri
2149 TYVERI FRA KIRKEBYGG	- Tyveri	- Tyveri
2150 TYVERI FRA BARNEHAGE/DAGHJEM	- Tyveri	- Tyveri
2155 TYVERI BEHANDLINGSSENTER	- Tyveri	- Tyveri
905 Tyveri fra bolig	- Tyveri	- Tyveri
2101 TYVERI FRA VILLA	- Tyveri	- Tyveri

2102 TYVERI FRA LEILIGHET	- Tyveri	- Tyveri
906 Tyveri fra hytte/fritidsbolig	- Tyveri	- Tyveri
2104 TYVERI FRA HYTTE/TELT	- Tyveri	- Tyveri
907 Tyveri fra bod, garasje, areal tilhørende bolig/hytte	- Tyveri	- Tyveri
2103 TYVERI FRA KJELLER/LOFT/OPPGANG	- Tyveri	- Tyveri
2144 TYVERI FRA GARASJE	- Tyveri	- Tyveri
2145 TYVERI FRA UTHUS	- Tyveri	- Tyveri
2153 TYVERI FRA GÅRDSPLASS/TUN	- Tyveri	- Tyveri
2154 TYVERI FRA NAUST/NØST	- Tyveri	- Tyveri
908 Tyveri fra bil eller annet motorkjøretøy eller - fartøy	- Tyveri	- Tyveri
2119 TYVERI FRA MOTORKJØRETØY	- Tyveri	- Tyveri
2120 TYVERI FRA BÅT/FERGE/SKIP	- Tyveri	- Tyveri
2121 TYVERI AV BÅTMOTOR	- Tyveri	- Tyveri
2135 TYVERI AV KJENNEMERKE	- Tyveri	- Tyveri
2147 TYVERI FRA SKISTATIV/SKIBOKS	- Tyveri	- Tyveri
2151 TYVERI FRA REDNINGSFLÅTE/LIVBÅT	- Tyveri	- Tyveri
909 Tyveri av sykkel	- Tyveri	- Tyveri
2134 TYVERI AV SYKKEL	- Tyveri	- Tyveri
913 Tyveri fra person i salglokaler (kafe, butikk o.l.)	- Tyveri	- Tyveri
2106 TYVERI FRA KUNDE	- Tyveri	- Tyveri
2109 TYVERI FRA RESTAURANT/KAFFE	- Tyveri	- Tyveri
910 Tyveri fra person i kollektiv transport eller stoppested	- Tyveri	- Tyveri
911 Tyveri fra person i gate, park, annet friområde	- Tyveri	- Tyveri
912 Tyveri fra person i anlegg / lokaler for idrett, kultur o.l.	- Tyveri	- Tyveri
914 Tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal	- Tyveri	- Tyveri
915 Tyveri fra person på annet offentlig sted	- Tyveri	- Tyveri
916 Tyveri fra person i bolig eller annet privat sted	- Tyveri	- Tyveri
2110 TYVERI FRA FORSAMLINGSSTED	- Tyveri	- Tyveri
2113 TYVERI SJEKK	- Tyveri	- Tyveri
2114 TYVERI FRA BADESTED	- Tyveri	- Tyveri
2122 TYVERI FRA PARK/GATE	- Tyveri	- Tyveri
2129 TYVERI SKI/SKØYTER M.M	- Tyveri	- Tyveri
2131 TYVERI FRA GARDEROBE	- Tyveri	- Tyveri
2132 TYVERI FRA TRIKK/BUSS/TOG/FLY	- Tyveri	- Tyveri
2136 TYVERI AV LEVENDE DYR	- Tyveri	- Tyveri
2141 TYVERI FRA IDRETTSANLEGG	- Tyveri	- Tyveri
2142 TYVERI FRA LUFTHAVN/FLYPLASS	- Tyveri	- Tyveri
2146 TYVERI FRA SKISTALL	- Tyveri	- Tyveri
2148 TYVERI FRA BUSSTERMINAL	- Tyveri	- Tyveri
2152 TYVERI FRA BOM-/POSTKASSE	- Tyveri	- Tyveri
2199 TYVERI DIVERSE	- Tyveri	- Tyveri
917 Grovt tyveri fra butikk eller annet salgssted	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2206 GROVT TYVERI FRA RADIO/ELEKTRISK FORRETNING	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2207 GROVT TYVERI FRA TOBAKK/FRUKT-FORRETNING	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2208 GROVT TYVERI FRA MANUFAKTUR	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2209 GROVT TYVERI FRA URMAGER/OPTIKER	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2210 GROVT TYVERI FRA GULLSMED	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2211 GROVT TYVERI FRA KOLONIAL/MELK/DELIKATESSE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2212 GROVT TYVERI FRA KIOSK	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2213 GROVT TYVERI FRA DIVERSE FORRETNING	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri

2222 GROVT TYVERI FRA BENSINSTASJON	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2223 GROVT TYVERI FRA RESTAURANT/KAFFE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
918 Grovt tyveri fra annet næringsbygg eller -areal	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
919 Grovt tyveri fra offentlige institusjoner (skole, helse osv)	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
920 Grovt tyveri fra annet offentlig bygg eller sted	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2205 GROVT TYVERI FRA BARNEHAGE/DAGHJEM	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2214 GROVT TYVERI FRA KONTOR	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2215 GROVT TYV.FRA APOTEK/LEGEKONTOR (HERUNDER TANNLEGE/DYRLEGE)	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2216 GROVT TYVERI FRA VERKSTED/BEDRIFT	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2217 GROVT TYVERI FRA BRAKKE/NYBYGG/ARBEIDSPASS	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2218 GROVT TYVERI FRA TOMT/LAGER	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2224 GROVT TYVERI FRA SKOLE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2225 GROVT TYVERI FRA TOLL/JERNBANESTED	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2226 GROVT TYVERI FRA HAVN/VARESKUR	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2227 GROVT TYVERI FRA PENGESKAP	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2228 GROVT TYVERI FRA POST	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2229 GROVT TYVERI FRA MUSEUM	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2234 GROVT TYVERI AV PENGESKAP	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2235 GROVT TYVERI FRA HOTELL/PENSJONAT	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2238 GROVT TYVERI FRA LUFTHAVN/FLYPASS	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2241 GROVT TYVERI FRA SYKEHUS/PLEIEHJEM	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2243 GROVT TYVERI FRA BANK	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2244 GROVT TYVERI FRA POLITITJENESTESTED	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2245 GROVT TYVERI FRA MILITÆRFORLEGNING	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2246 GROVT TYVERI FRA AUTOMAT	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2247 GROVT TYVERI FRA KIRKEBYGG	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2249 GROVT TYVERI FRA MINIBANK	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2252 GROVT TYVERI BEHANDLINGSSENTER	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
921 Grovt tyveri fra bolig	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2201 GROVT TYVERI FRA VILLA	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2202 GROVT TYVERI FRA LEILIGHET	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
922 Grovt tyveri fra hytte/fritidsbolig	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2204 GROVT TYVERI FRA HYTTE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2236 GROVT TYVERI FRA CAMPINGVOGN/BOBIL	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
923 Grovt tyveri fra bod, garasje, areal tilhørende bolig/hytte	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2203 GROVT TYVERI FRA KJELLER/LOFT/OPPGANG	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2237 GROVT TYVERI FRA GARASJE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2240 GROVT TYVERI FRA UTHUS	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2251 GROVT TYVERI FRA NAUST/NØST	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
924 Grovt tyveri fra bil eller annet motorkjøretøy eller -fartøy	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2219 GROVT TYVERI FRA BIL/MOTORKJØRETØY	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2220 GROVT TYVERI FRA BÅT/FERGE/SKIP	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2248 GROVT TYVERI FRA SKISTATIV/SKIBOKS	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2250 GROVT TYVERI FRA REDNINGSSFLÅTE/LIVBÅT	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
928 Grovt tyveri fra person i salgslokaler (kafe, butikk o.l.)	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
925 Grovt tyveri fra person i kollektiv transport / stoppested	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
926 Grovt tyveri fra person i gate, park, annet friområde	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
927 Grovt tyveri fra person i anlegg/lokaler for idrett, kultur	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
929 Grovt tyveri fra person i annet næringsbygg eller -areal	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
930 Grovt tyveri fra person på annet offentlig sted	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri

931 Grovt tyveri fra person i bolig eller annet privat sted	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2231 GROVT TYVERI LOMMEBOK/VESKE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2232 VESKENAPPING (§ 258)	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2233 GROVT TYVERI FRA PERSON PÅ OFFENTLIG STED	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2221 GROVT TYVERI FRA FORSAMLINGSSTED	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2230 GROVT TYVERI VÅPEN/AMMUNISJON	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2239 GROVT TYVERI FRA IDRETTSANLEGG	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2242 GROVT TYVERI FRA BOM-/POSTKASSE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2299 GROVT TYVERI DIVERSE	- Grovt tyveri	- Grovt tyveri
2305 TYV./GR.TYV TILHENGER/BÅTHENGER/CAMPINGVOGN (§§ 257, 258)	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2307 TYV./GR.TYV.AV LASTEBILTILHENGER/SEMILTILHENGER (§§ 257,258)	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
978 Brukstyveri av bil	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2301 BRUKSTYVERI BIL	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
980 Brukstyveri av motorsykkel	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
981 Brukstyveri av moped	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2302 BRUKSTYVERI MOTORSYKKE	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2303 BRUKSTYVERI MOPED	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
979 Brukstyveri av lastebil	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
982 Brukstyveri av motordrevet båt	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
983 Brukstyveri av annet motordrevet kjøretøy eller fartøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2304 BRUKSTYVERI BÅT	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2306 BRUKSTYVERI LASTEBIL/TREKKVOGN	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2308 BRUKSTYV. BELTEMOTORSYKKE (SNØSCOOTER) (§ 260)	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
2399 MOTORVOGNTYVERI, DIVERSE	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy	- Brukstyveri av bil og annet motorkjøretøy
954 Ran	- Ran, i alt	--- Ran
957 Forbund om ran	- Ran, i alt	--- Ran
2502 RAN (§ 267)	- Ran, i alt	--- Ran
2504 RAN FRA BERUSET PERSON	- Ran, i alt	--- Ran
2508 DROSJERAN	- Ran, i alt	--- Ran
2509 RAN FRA FORRETNING/KIOSK (§ 267)	- Ran, i alt	--- Ran
955 Grovt ran	- Ran, i alt	--- Grovt ran
956 Grovt ran, med død/betydelig skade til følge	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2503 RAN,GROVT (§ 268)	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2505 BANKRAN (§ 268,2)	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2506 POSTRAN (§ 268,2)	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2507 RAN AV VERDITRANSPORT (§ 268,2)	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2510 GROVT RAN FRA FORRETNING/KIOSK (§ 268)	- Ran, i alt	--- Grovt ran
2599 RAN/UTPRESSING, DIVERSE	- Ran, i alt	--- Ran
984 Ulovlig bruk av løsøre mv	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
985 Grov ulovlig bruk av løsøre	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
986 Besittelseskrenkelse	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
987 Ulovlig bruk mv. av fast eiendom	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2350 RETTSSTRIDIG FORFØYNING LØSØREGJENSTAND (§ 261)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4201 RETTSSTRIDIG FORFØYNING (§ 393)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4202 HITTEGODS, ULOVLIG TILEGNING (§ 394)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4203 SELVTEKT (§ 392)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4299 RETTSSTRIDIG FORFØYNING, DIVERSE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
960 Heleri	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd

963 Mindre heleri	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
964 Uaktsomt heleri	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
966 Forbund om heleri	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3301 HELERI (§317,1.LEDD,1.ALT)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3306 HELERI UAKTSOMT (§317,6.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
961 Grovt heleri	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
962 Grovt heleri - utbytte fra gr ran, narkotikaovertr m.m.	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
965 Uaktsomt grovt heleri	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
967 Hvitvasking, av andres utbytte	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
968 Hvitvasking, av eget utbytte	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
973 Mindre hvitvasking, av andres utbytte	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
974 Mindre hvitvasking, av eget utbytte	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
975 Uaktsom hvitvasking	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
977 Forbund om hvitvasking	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
969 Grov hvitvasking, av andres utbytte	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
970 Grov hvitvasking, av eget utbytte	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
971 Grov hvitvask - andres utbytte fra gr ran, narkotikaovertr mm	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
972 Grov hvitvask - eget utbytte fra gr ran, narkotikaovertr mm	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
976 Uaktsom grov hvitvasking	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3302 ETTERFØLGENDE BISTAND	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3307 HELERI/HVITVASK, DATAINFORMASJON (§ 317)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
3399 HELERI/HVITVASK, DIVERSE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2699 BEDRAGERI/UTROSKAP, DIVERSE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4301 HOTELLBEDRAGERI (§ 402)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4302 RESTAURANT, IKKE BETALT (§ 402)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4303 DROSJE, IKKE BETALT (§ 402)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2601 POSTBEDRAGERI/POSTSPAREBANK (§ 270)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2602 BEDRAGERI (§ 270)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2607 KJØP/SALG AV UR	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2608 SJEKKBEDRAGERI (§ 270)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2609 KJEDEBREV	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2610 AB-HANDEL	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2615 BEDRAGERI - TRYGDEYTELSE (§ 270 ELLER § 271)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2616 BEDRAGERI - SOSIALYTELSE (§ 270 ELLER § 271)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
951 Underslag	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
953 Mindre underslag	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
1905 UNDERSLAG AV LØSØRE M.M (§ 255)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
952 Grovt underslag	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4304 UNNDRAGELSE AV SKATT/AVGIFTER(BOMPENGER)(§ 406)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8701 SMUGLING, SPRIT	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8705 SMUGLING AV VARER	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8702 SALG/KJØP AV UFORTOLLET VARE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8703 DISP. AV UFORTOLLETE VARER	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8704 BRUTT TOLLPLOMBE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8720 BRENNEVIN, FORENKLET FORELEGG	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8721 VIN, /HETVIN, FORENKLET FORELEGG	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8722 SIGARETTER, FORENKLET FORELEGG	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8723 TOBAKK, FORENKLET FORELEGG	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8724 ANDRE VARER, FORENKLET FORELEGG	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
8730 UTENLANDSK BOT	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd

998 Vinningslovbrudd, krenkelse av eiendomsretten, div (kap 27)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4399 FORMUESRETTIGHETER, DIVERSE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4499 FORMUESRETT/DIVERSE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
7901 SJEKKLOVEN (§ 66)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
7999 SJEKKLOVEN, DIVERSE	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
958 Utpressing	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
959 Grov utpressing	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2501 UTPRESSING (§ 266)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
605 INNBRUDD (§ 147)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
610 INNBRUDD - FORRETNING (§147)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
611 INNBRUDD - LEILIGHET (§147)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
612 INNBRUDD - BIL	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2351 URETTMESSIG TILGANG RADIO-/FJERNSYNSSIGNALER (§ 262)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
2352 RETTSSTRIDIG FORFØYNING DATASYSTEM M.V. (§ 261)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
4204 RETTSSTRIDIG FORFØYNING DATASYSTEM M.V. (§ 393)	- Annet vinningslovbrudd	- Annet vinningslovbrudd
Voldslovbrudd		
1701 LEGEMSFORNÆRMELSE (§ 228,1.LEDD)	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Kroppskrenkelse
1702 LEGEMSKRENKELSE UTFØRT AV POLITI	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Kroppskrenkelse
1751 Kroppskrenkelse	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Kroppskrenkelse
1716 LEGEMSFORNÆRMELSE M/SKADEFØLGE (§ 228,2.LEDD)	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Grov kroppskrenkelse
1752 Grov kroppskrenkelse	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Grov kroppskrenkelse
1753 Grov kroppskrenkelse, med følge død	- Kroppskrenkelse, i alt	--- Grov kroppskrenkelse
1703 LEGEMSBESKADIGELSE (§ 229)	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1754 Kroppsskade	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1704 LEGEMSBESKADIGELSE, KNIV (§ 229)	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1705 LEGEMSBESKADIGELSE, SKYTEVÅPEN (§ 229)	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1706 GROV LEGEMSBESKADIGELSE. (§ 231)	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1714 LEGEMSBESKADIGELSE MED DØDEN TIL FØLGE (§ 229)	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1755 Grov kroppsskade	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1756 Grov kroppsskade, med følge død	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1707 UAKTSOM LEGEMSBESKADIGELSE (§ 237)	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1717 UAKTSOM LEGEMSBESKADIGELSE, TRAFIKK (§ 237)	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1719 UAKTSOM, GROV LEGEMSBESKADIGELSE (§ 238)	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1720 UAKTSOM, GROV LEGEMSBESKADIGELSE, TRAFIKK (§ 238)	- Kroppsskade, i alt	--- Grov kroppsskade
1764 Uakts forvold av annen betyd skade på kropp/helse, i trafikk	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1765 Uakts forvold av annen betyd skade på kropp/helse, annen	- Kroppsskade, i alt	--- Kroppsskade
1506 MISHANDLING I FAMILIEFORH, MED LEGEMSKRENK (§ 219, 1. LEDD)	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1507 MISHANDLING I FAMILIEFORH, UTEN LEGEMSKRENK (§219,1.LEDD)	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1768 Mishandling i nære relasjoner, med kroppskrenkelse	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1769 Mishandling i nære relasjoner, uten kroppskrenkelse	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Mishandling i nære relasjoner
1508 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, M LEGEMSKRENK (§219. 2. LEDD)	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1509 MISHANDLING I FAM.FORH, GROV, U LEGEMSKRENK (§219,2. LEDD)	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1770 Grov mishandling i nære relasjoner, med kroppskrenkelse	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1771 Grov mishandling i nære relasjoner,uten kroppskrenkelse	- Mishandling i nære relasjoner, i alt	--- Grov mishandling i nære relasjoner
1674 Trusler	- Trusler, i alt	--- Trusler
1675 Trusler, med skytevåpen	- Trusler, i alt	--- Trusler
1676 Trusler, med kniv eller annen liknende redskap	- Trusler, i alt	--- Trusler
1677 Grove trusler	- Trusler, i alt	--- Grove trusler

1678 Grove trusler, med skytevåpen	- Trusler, i alt	--- Grove trusler
1679 Grove trusler, med kniv eller annen liknende redskap	- Trusler, i alt	--- Grove trusler
1601 TRUSLER, DIVERSE (§ 227)	- Trusler, i alt	--- Trusler
1603 TRUSLER, KNIV (§ 227)	- Trusler, i alt	--- Trusler
1604 TRUSLER, SKYTEVÅPEN (§ 227)	- Trusler, i alt	--- Trusler
1605 BOMBETRUSSEL (§227)	- Trusler, i alt	--- Trusler
1609 TRUSLER, DIVERSE (§227)	- Trusler, i alt	--- Trusler
1680 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell	- Trusler, i alt	--- Trusler
1681 Trussel mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider	- Trusler, i alt	--- Trusler
1682 Trussel særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda	- Trusler, i alt	--- Trusler
501 VOLD MOT POLITITJ.PERSON (§ 127)	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
502 Vold mot off.tj.person (§ 127)	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
555 Vold mot offentlig tjenesteperson, politi	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
556 Vold mot offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
557 Trusler mot offentlig tjenesteperson, politi	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
558 Trusler mot offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson	- Vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
561 Forulemping av offentlig tjenesteperson, politi	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
562 Forulemping av offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
559 Hindring av offentlig tjenesteperson, politi	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
560 Hindring av offentlig tjenesteperson, annen tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson	- Hindring og forulemping av offentlig tjenesteperson
701 FORSETTLIG BRANN M/FARE FOR LIV EL. UTSTR. ØDELEGG.(§ 148)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
411 LEG.KRENK/LEG.BESK IFM. UTFØR AV OFF. TJ.HANDL (§228-229)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1763 Forbund om å volde betydelig skade på kropp og helse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1708 DRAP (§ 233)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1710 BARNEDRAP (§ 234)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1757 Drap	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1713 FORSØK DRAP (§ 233,JFR PAR 49)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1758 Drap, forsøk	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1762 Forbund om drap	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1709 UAKTSOMT DRAP (§ 239)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1715 UAKTSOMT DRAP - TRAFIKK (§ 239)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1766 Uaktsom forvoldelse av død	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1767 Uaktsom forvoldelse av død, i trafikk	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1711 FOSTERDRAP §245	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1712 BARNEMISHANDLING/VANSKJØT.	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1718 HENSETTE I HJELPELØS TILSTAND (§ 242)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1759 Medvirkning til selvmord	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1760 Medvirkn til selvpåført betydelig skade på kropp eller helse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1761 Medlidenhetsdrap	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1772 Kjønnsmlestelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1773 Grov kjønnsmlestelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1774 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, helsepersonell	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1775 Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper, transportarbeider	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1776 Vold særskilt utsatte yrkesgr, oppl i grunn- og videregå utda	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1777 Forsømmelse av hjelpeplikt	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1778 Hensettelse i hjelpeløs tilstand	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1798 Voldslovbrudd mv., diverse (strl. kap 25)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1799 LIV, LEGEME, HELBRED, DIVERSE	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd

8542 Lov om kjønnslemllestelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1606 TVANG (§ 222)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1651 Tvang, ved trussel om straffbar/urettmessig adferd	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1652 Tvang, ved trussel om anmeldelse eller annen beskyldning	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1653 Grov tvang	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1654 Tvangsekteskap	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1602 FRIHETSBERØELSE (§ 223)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1655 Frihetsberøvelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1656 Grov frihetsberøvelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1657 Forbund om grov frihetsberøvelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1599 FAMILIEFORHOLD, DIVERSE	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1690 Alvorlig personforfølgelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1699 PERSONLIG FRIHET, DIVERSE	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
4099 PERSON, DIVERSE	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1607 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1608 MENNESKEHANDEL - PROSTITUSJON, GROV (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1610 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER, GROV (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1611 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1612 MENNESKEHANDEL - KRIGSTJ. I FREMMED LAND, GROV (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1613 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1614 MENNESKEHANDEL - TVANGSARBEID, GROV (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1615 MENNESKEHANDEL - MENNESKEORGANER (§224)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1658 Menneskehandel, prostitusjon	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1659 Menneskehandel, tvangsarbeid	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1660 Menneskehandel, krigstjeneste	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1661 Menneskehandel, indre organer	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1662 Grov menneskehandel, prostitusjon	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1663 Grov menneskehandel, tvangsarbeid	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1664 Grov menneskehandel, krigstjeneste	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1665 Grov menneskehandel, indre organer	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1666 Slaveri	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1667 Forbund om slaveri	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1668 Menneskehandel tilrettelegge mv	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1669 Menneskehandel tilrettelegge mv - grov	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
51 Folkemord	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
52 Forbrytelse mot menneskeheten	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
53 Krigsforbrytelse mot person	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
54 Krigsforbrytelse mot eiendom og sivile rettigheter	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
55 Krigsforbrytelse mot humanitære innsatser eller kjennemerker	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
56 Krigsforbrytelse ved anvendelse av forbudte stridsmetoder	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
57 Krigsforbrytelse gjennom anvendelse av forbudte stridsmidler	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
58 Forbund om og tilskynding til folkemord	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
59 Forbund om og tilskynding til forbrytelse mot menneskeheten	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
60 Forbund om og tilskynding til krigsforbrytelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
61 Overordnede ansvar, folkemord	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
62 Overordnede ansvar, forbrytelse mot menneskeheten	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
63 Overordnede ansvar, krigsforbrytelse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
98 Folkemord, forbryt mot menneske og krigsforbryt, diverse	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
160 Folkemord	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd

161 Forbrytelser mot menneskeheten	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
162 Krigsforbrytelser	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
169 Folkemord, diverse (kap. 16)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
585 Tortur	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
586 Grov tortur	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
656 Ordenskrekkelse av fremmed stat, vold, trusler, fornærmelig	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
589 Vern av tjenestevåpen	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
590 Tvungen forsvinning	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
588 Skadeverk el. annen rettsstridig adferd mot off tj.person	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
687 Deltakelse mv. i en forbudt kriminell sammenslutning	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
1698 Vern av den personlige frihet og fred (strl. kap 24)	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
163 0163 Undersøkelsessaker - krigsf	- Andre voldslovbrudd	- Andre voldslovbrudd
Seksuallovbrudd		
1402 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/14 ÅR (§ 195)	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1403 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/10 ÅR (§ 195)	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1460 Voldtekt av barn under 14 år	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1461 Voldtekt til samleie av barn under 14 år	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1401 VOLDTEKT (§ 192,1.OG 2.LEDD)	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1423 GROVT UAKTSOM VOLDTEKT (§ 192,4.LEDD)	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1451 Voldtekt u. samleie	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1452 Voldtekt til samleie	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1454 Grov uaktsom voldtekt	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1462 Grov voldtekt av barn under 14 år	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1420 VOLDTEKT (§ 192,3.LEDD)	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1453 Grov voldtekt	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1413 FORSØK PÅ VOLDTEKT (§ 192,JFR.PAR 49)	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1455 Voldtekt forsøk	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt
1463 Forsøk på voldtekt av barn under 14 år	- Voldtekt, i alt	--- Voldtekt, barn under 14 år
1404 SEKSUELL OMGANG MED BARN U/16 ÅR (§ 196)	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år
1464 Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år
1465 Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år	- Seksuell omgang, barn mellom 14-16 år
1418 SEKSUELL HANDLING MM MED BARN U/16 ÅR (§ 200,2.LEDD)	- Seksuell handling, i alt	--- Seksuell handling, barn under 16 år
1466 Seksuell handling med barn under 16 år	- Seksuell handling, i alt	--- Seksuell handling, barn under 16 år
1426 SEKSUELL HANDLING UTEN SAMTYKKE (§200,1.LEDD)	- Seksuell handling, i alt	--- Annen seksuell handling uten samtykke
1458 Seksuell handling uten samtykke	- Seksuell handling, i alt	--- Annen seksuell handling uten samtykke
1467 Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn u/16 år	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Seksuelt krenkende adferd, barn under 16 år
1406 UTUKTIG ADFERD INKL. BLOTTING	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1409 KIKKING (§212)	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1412 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD, BLOTTING MM (§201)	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1422 SEKSUELT KRENKENDE/UANSTENDIG ADFERD VIA DATASYSTEMER (§201)	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1459 Seksuelt krenkende atferd	- Seksuelt krenkende adferd, i alt	--- Annen seksuelt krenkende adferd
1405 PORNOGRAFI, SKRIFTER/FILM/VIDEO MV (§204)	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1421 PORNOGRAFI,SKRIFTER/BILDER/VIDEO MV VIA DATASYST. (§204)	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1470 Fremvis/still av seksu overgr mot barn el seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1477 Pornografi	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn	- Overgrepsmateriale og fremstillinger som seksualiserer barn
1414 SKAFFE SEG UTUKTIG OMG.M/TRUSLER, UNDERF. ADFERD O.L (§ 194)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1416 UTUKTIG OMGANG MED BEVISSTLØS (§ 193)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1419 UTUKTIG OMGANG, MISBRUK AV STILLING (§ 198)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1424 SEKSUELL OMG. MISBR AV STILLING, AVH.FORH. MM (§ 193,1.LEDD)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd

1425 SEKSUELL OMG. UTNYTT. AV PSYKISK LIDELSE MM (§193,2.LEDD)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1456 Misbruk av overmaktsforhold	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1457 Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1407 INCEST (§ 197)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1415 SEKSUELL OMGANG MED FOSTERBARN, STEBARN OL (§ 199)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1417 SAMLEIE MED BROR/SØSTER (§ 198)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1471 Incest	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1472 Søskenincest	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1473 Seksuell omgang mellom andre nærstående	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1429 Grooming - Bygge opp tillit for å utnytte barn seksuelt	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1468 Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1408 HALLIKVIRKS. TILBY, FORMIDLE, ETTERSP. PROSTITUSJON (§202)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1410 PROSTITUSJON	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1427 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER FRA PERSON UNDER 18 ÅR (§203)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1428 KJØP AV SEKSUELLE TJENESTER (§202A)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1469 Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1474 Hallikvirksomhet	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1475 Formidling av prostitusjon	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1476 Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1478 Utstillingsforbud	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1498 Seksuallovbrudd, diverse (strl. kap 26)	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1499 SEKSUALLOVBRUDD, DIVERSE	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
3899 SEDELIGHET, DIVERSE	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
1411 HELSERÅDSMEDLING	- Andre seksuallovbrudd	- Andre seksuallovbrudd
Narkotikalovbrudd		
704 NARKOTIKA (§ 162,1.LEDD)	- Straffeloven, i alt	--- Narkotikaovertrædelse
711 NARKOTIKA, UAKTSOM (§ 162,4.LEDD)	- Straffeloven, i alt	--- Narkotikaovertrædelse
751 Narkotikaovertrædelse	- Straffeloven, i alt	--- Narkotikaovertrædelse
703 NARKOTIKA (§ 162,2.LEDD)	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrædelse
708 NARKOTIKA (§ 162,3.LEDD)	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrædelse
752 Grov narkotikaovertrædelse	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrædelse
753 Grov narkotikaovertrædelse, betydelig mengde	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrædelse
754 Grov narkotikaovertrædelse, særdeles skjerpende	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrædelse
755 Uaktsom grov narkotikaovertrædelse	- Straffeloven, i alt	--- Grov narkotikaovertrædelse
7101 Narkotika, bruk (§24)	- Legemiddeloven, i alt	--- Narkotika, bruk
7102 Narkotika, besittelse (§24)	- Legemiddeloven, i alt	--- Narkotika, besittelse
7103 NARKOTIKA BESITTELSE,BOT	- Legemiddeloven, i alt	--- Narkotika, besittelse
7110 Doping bruk (§24a)	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, legemiddeloven
7111 Doping besittelse (§24a)	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, legemiddeloven
710 DOPINGMIDLER (§ 162B,1.LEDD)	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, straffeloven
712 DOPINGMIDLER (§ 162B,2.LEDD)	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, straffeloven
713 DOPINGMIDLER, UAKTSOM (§ 162B,3.LEDD)	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, straffeloven
757 Dopingovertrædelse	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, straffeloven
758 Grov dopingovertrædelse	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, straffeloven
759 Uaktsom grov dopingovertrædelse	- Dopingovertrædelse, i alt	--- Dopingovertrædelse, straffeloven
3305 HELERI NARKOTIKA S SKJERP (§317,5.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
3312 HELERI GROVT NARKOTIKA (§317,4.LEDD,JF.1.LEDD,1.ALT.)	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
709 HELERI/UTBYTTE AV NARKOTIKA (§162A)	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
756 Grov overtrædelse av alkoholoven	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd
7199 Legemiddeloven diverse	- Andre narkotikalovbrudd	- Andre narkotikalovbrudd

Økonomilovbrudd		
2655 Mindre bedrageri	- Bedrageri, i alt	--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger
2661 Bedragerilignende handlinger	- Bedrageri, i alt	--- Mindre bedrageri og bedragerilignende handlinger
2611 FORSIKRINGSBEDRAGERI (§ 272)	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2612 FORANDRING/MANIPULERING, DATA (§ 270,2)	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2651 Bedrageri	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2652 Bedrageri, forsøk	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2656 Grovt uaktsomt bedrageri	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2657 Forsikringsbedrageri	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2658 Forsikringsbedrageri, forsøk	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2603 BEDRAGERI, GROVT (§ 271)	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2653 Grovt bedrageri	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2654 Grovt bedrageri, forsøk	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2659 Grovt forsikringsbedrageri	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2660 Grovt forsikringsbedrageri, forsøk	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2613 SPREDNING AV ØKONOMISK VILLEDENDE OPPLYSNINGER (§ 273)	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2614 URIKTIGE OPPLYSNINGER OM SELSKAP (§ 274)	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2666 Villedende og uriktig selskapsinformasjon	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2667 Grov villedende og uriktig selskapsinformasjon	- Bedrageri, i alt	--- Grovt bedrageri
2668 Grovt uaktsom villedende og uriktig selskapsinformasjon	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2669 Grovt uaktsom grov villedende og uriktig selskapsinformasjon	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
2698 Bedrageri, skattesvik og økonomisk krim, diverse (kap 30)	- Bedrageri, i alt	--- Bedrageri
352 Identitetskrenkelse, befatning med annens identitetsbevis	- ID-krenkelse	- ID-krenkelse
353 Identitetskrenkelse, opptre med annens identitet	- ID-krenkelse	- ID-krenkelse
507 Påvirkning av off.tj.person ved bestikkelse (§ 128)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2619 KORRUPSJON (§276A)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2620 KORRUPSJON, UTLAND (§276A)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2621 GROV KORRUPSJON (§276B)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2622 GROV KORRUPSJON, UTLAND (§276B)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2623 PÅVIRKNINGSHANDEL (§276C)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2624 PÅVIRKNINGSHANDEL, UTLAND (§276C)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2672 Korrupsjon, i landet	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2673 Korrupsjon, i utland	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2674 Grov korrupsjon, i landet	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2675 Grov korrupsjon, i utland	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2676 Påvirkningshandel, i landet	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2677 Påvirkningshandel, i utland	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
4307 BESTIKKELSE I NÆRINGSFORHOLD (§ 405 B)	- Korrupsjon og påvirkningshandel	- Korrupsjon og påvirkningshandel
2701 FORRINGELSE AV DEKNINGSMIDDEL (§ 283)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2704 RISIKOPREGET AKTIVITET (§ 281 litra A)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2705 EKSEKUSJONSHINDRING (§ 283)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2706 MANGLENDE BEGJÆRING AV OPPBUD (§ 284)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2707 KREDITORBEGUNSTIGELSE (§ 282)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2708 ULOVLIG UTTAK AV VIRKSOMHETEN	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2713 UFORSVARLIGE ØKONOMISKE DISPOSISJONER (§281)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2714 BOFORRINGELSE/EKSEKUSJONSHINDRING (§283)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2715 BOFORRINGELSE/EKSEKUSJONSHINDRING - GROV (§283)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2716 BOFORRINGELSE/EKSEKUSJONSHINDRING - GROV, UAKTSOM (§283)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2717 FORRINGELSE AV DEKNINGSMIDLER - GROV (§285)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd

2718 FORRINGELSE AV DEKNINGSMIDLER - GROV, UAKTSOM (§285)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2799 GJELDSFORHOLD/KONKURS, DIVERSE	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4351 Uforsvarlige økonomiske disposisjoner	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4352 Kreditorbegunstigelse	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4353 Hindring av dekning til en enkeltfølgende kreditor	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4354 Formuesforringelse ved insolvensfare	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4355 Grov formuesforringelse	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4356 Grovt uaktsom formuesforringelse ved insolvens mv.	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4357 Unnlatelse av å begjære gjeldsforhandling eller oppbud	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4358 Boforringelse under fellesforfølgning	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4359 Grov boforringelse under fellesforfølgning	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
4398 Kreditorvern, diverse (strl. kap 31)	- Kreditorrelaterte lovbrudd	- Kreditorrelaterte lovbrudd
2680 Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2681 Grov regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2682 Uaktsom regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2702 BOKFØRSEL, URIKTIG (§ 286)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2703 KONKURS, REGNSKAPSFORSØMMELSE (§ 286)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2709 REGNSKAPSOVERTREDELSE FORUT FOR KONKURS (§ 286)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2710 REGNSKAPSOVERTREDELSE	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2711 GROV BOKFØRSEL, URIKTIG (§ 286.2 STR.ALT.)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2712 GROV REGNSKAPSOVERTREDELSE FORUT FOR KONKURS (§ 286.2.STR.ALT.)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
7601 REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 17-1,1.LEDD)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
7603 GROV REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 17-1,1.LEDD)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8201 REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 8-5,2. LEDD)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8202 VESENTLIG REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 8-5,1. LEDD, 1. PKT.)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8203 SÆRLIG SKJERPENDE REGNSKAPSOVERTREDELSE (§ 8-5,1 LEDD,2.PKT)	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8204 BOKFØRINGSLOVEN	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8508 REGNSKAPSLOVEN AV 13. MAI 1977 NR.35	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8550 Bokføringsloven	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
8573 Regnskapsførerloven	- Regnskapsovertredelse	- Regnskapsovertredelse
2662 Skattesvik	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
2664 Grovt uaktsomt skattesvik	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8401 SKATTESVIK, SKJULT INNTEKT/FORMUE (§ 12-1)	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8402 SKATTESVIK, URIKTIG FRADrag (§ 12-1)	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8404 SKATTESVIK (§ 12-1)	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
2663 Grovt skattesvik	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
2665 Grovt uaktsomt grovt skattesvik	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8405 GROVT SKATTESVIK, SKJULT FORMUE/INNTEKT (§ 12-2)	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8406 GROVT SKATTESVIK, URIKTIG FRADrag (§ 12-2)	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8407 GROVT SKATTESVIK (§ 12-2)	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
6401 INVESTERINGSavgiftBEDRAGERI	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
6499 INVESTERINGSavgIFT, DIVERSE	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8101 MERVERDIAVGIFTSBEDRAGERI	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8102 Annen avgiftsunndragelse	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8103 Unnlatt registrering/innsending	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8199 MERVERDIAVGIFT, DIVERSE	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8301 MANGLENDE SKATTETREKK	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8302 SKATTETREKK	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8399 SKATTEBETALINGSLOVEN, DIVERSE	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd
8499 LIGNINGSLOVEN, DIVERSE	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd	- Skatt og avgiftsrelaterte lovbrudd

2604 UTROSKAP (§ 275)	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2605 UTROSKAP, GROVT (§ 276)	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2617 UTROSKAP - BESTIKKELSER ELLER RETURPROVISJON (§ 275)	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2618 GROV UTROSKAP - BESTIKKELSER ELLER RETURPROVISJON (§ 276)	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2678 Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
2679 Grov økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap	- Økonomisk utroskap
3304 HELERI GROVT (§317,4.LEDD,JF.1.LEDD,1. ALT.)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3308 HVITVASK (§317,1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3311 HVITVASK UAKTSOM (§317,6.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT./2.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3309 HVITVASK GROVT (§ 317,4.LEDD,JF.1.LEDD,2 ALT./2.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3310 HVITVASK NARK S. SKJERP (§317,5.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT/2.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
3313 HVITVASK GROVT NARKOTIKA (§317,4.LEDD,JF.1.LEDD,2.ALT.)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8559 Hvitvaskingsloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1903 UNDERSLAG AV SKATTETREKKSMIDLER (§ 255 ELLER § 256)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1999 UNDERSLAG, DIVERSE	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1901 Grovt underslag off. tj.person (§ 256)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1902 ANDRE GROVE UNDERSLAG (§ 256)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8574 Revisorloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8706 VALUTA INNFØRSEL/UTFØRSEL	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8707 SMUGLING	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8708 GROV TOLLOVERTREDELSE	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8799 Vareførselsloven, diverse	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8710 Ulovlig vareførsel	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8711 Grov ulovlig vareførsel	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8798 Tollavgiftsloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
357 Krenkelse av forretningshemmelighet	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
358 Rettsstridig tilegnelse av forretningshemmelighet	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2606 SALG GJENSTAND M.V (§ 277,278)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2670 Svikaktig dobbeltsalg	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2671 Krenkelse av sikkerhetsrett	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2803 MISBRUK FORRETNINGSHEMMELIGHETER (§294)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
2817 MISBRUK DATALAGRET FORRETNINGSHEMMELIGHET (§ 294)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
4305 INNSYN I FORRETNINGSHEMMELIGHET (§ 405 A)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
4306 INNSYN I DATALAGRET FORRETNINGSHEMMELIGHET (§ 405 A)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
6399 HANDELSLOVEN, DIVERSE	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
6801 KOPIERING AV PROGRAMVARE (§ 12)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
6802 SPREDNING AV PROGRAMVARE (§ 19)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7401 Ulovlig samarbeid	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7402 Manglende prisinformasjon	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7403 Unnlåte å etterkomme pålegg	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7404 Uriktige opplysninger	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7405 Grov konkurranseovertredelse	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7499 KONKURRANSELOVEN DIVERSE	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7501 PRISL.§18, URIMELIG PRIS	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7502 PRISSTOPP	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7503 LØNNSTOPP	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7504 HUSLEIELOVEN	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7505 ULOVLIG PRISSAMARBEID	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7510 URIMELIG PRIS (§ 2 JF.§ 4)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7511 UNNLÅTE Å FØLGE PÅLEGG (§ 3 JF.§ 4B)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd

7512 URIKTIGE OPPLYSNINGER (§4C)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7513 GROV PRISOVERTREDELSE (§ 4,3.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7599 PRISTILTAKSLOVEN, DIVERSE	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7602 Ulovlig lån i selskapet	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7611 AKSJELOVEN § 19-1 (1)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7612 AKSJELOVEN § 19-1 (2)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7613 GROV UFORSTAND § 19-2	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7651 ALLMENNAKSJELOVEN § 19-1 (1)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7652 ALLMENNAKSJELOVEN § 19-1 (2)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7653 GROV UFORSTAND § 19-2	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7699 Aksjelovene, diverse	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8504 VALUTAREGULERINGSLOVEN AV 14. JULI 1950 NR.10	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8505 VERDIPAPIRHANDELLOVEN	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8506 FINANSIERINGSVIRKSOMHETSLOVEN AV 10. JUNI 1988 NR.40	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8507 BØRSLOVEN AV 17. JUNI 1988 NR.57	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8509 FORRETNINGSBANKLOVEN AV 24. MAI 1961 NR.2	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8511 SPAREBANKLOVEN AV 24. MAI 1961 NR.1	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8521 Eiendomsmeglingsloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8532 Finanstilsynsloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8535 BRUKTHANDELLOVA AV 22. DESEMBER 1999 NR. 105	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8537 Markedsføringsloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8553 Eksportkontroll-loven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8560 Inkassoloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8563 Konkursloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8586 Finansforetaksloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
5105 INNFORSEL UTEN BEVILLING (SMUGLING) (§ 2-1)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
401 OFF.TJ./VINNINGSFORBRYTELSE (§ 111-114)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
686 Forbund om alvorlig organisert kriminalitet	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1307 BENYTTELSE AV FALSK DOKUMENT SOM MIDDEL TIL FORBR. (§ 183)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1299 PENGEFALSK, DIVERSE	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1361 Pengefalsk, forfalsket eller skaffet falske penger	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1362 Pengefalsk, utgitt falske penger	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1363 Grov pengefalsk, forfalsket eller skaffet falske penger	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1364 Grov pengefalsk, utgitt falske penger	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1365 Forberedelse til pengefalsk	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1366 Forberedelse av dokumentfalsk	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
1398 Vern av tilliten til penger og visse dok, diverse (kap 29)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
351 Uberettiget befatning med tilgangsdata, dataprogram mv	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
354 Uberettiget tilgang til fjernsynssignaler mv	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
355 Innbrudd i datasystem	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
356 Krenkelse av retten til privat kommunikasjon	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
604 BREVBREDD (§ 145,1.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
607 INNTRENGNING I DATAANLEGG/SYSTEM (§ 145,2.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
615 AVLYTTING AV DATAANLEGG-/SYSTEM (§ 145,2.LEDD)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
359 Brudd på taushetsplikt	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
398 Vern av informasjon og informasjonsutveksl, div(strl kap 21)	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
8587 Ekomloven	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd
7299 Skipssikkerhetsloven, diverse	- Andre økonomilovbrudd	- Andre økonomilovbrudd

Trafikklovbrudd

8909 KJØRING UTEN GYLDIG FØRERKORT (§ 24,1.LEDD)	- Kjøring uten gyldig førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort
8980 ERRU-Persontransport uten førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort
8981 ERRU-Godstransport uten førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort	- Kjøring uten gyldig førerkort
8910 HASTIGHET (§§ 5 OG 6)	- Ulovlig hastighet	- Ulovlig hastighet
8912 HASTIGHET, ATK	- Ulovlig hastighet	- Ulovlig hastighet
8901 PÅVIRKET/BERUSET (§ 22,1.LEDD)	- Promillekjøring, veitrafikk	- Promillekjøring, veitrafikk
8902 PÅVIRKET/BERUSET MED PERSONSKADE (§ 22,1.LEDD)	- Promillekjøring, veitrafikk	- Promillekjøring, veitrafikk
8903 PÅVIRKET/BERUSET MED MATERIELL SKADE (§ 22,1.LEDD)	- Promillekjøring, veitrafikk	- Promillekjøring, veitrafikk
8904 PERSONSKADE (§ 3)	- Personskade	- Personskade
8922 ETTERFØLGENDE ALKOHOLNYTELSE (§ 22,2. LEDD)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8546 Avholdspliktloven	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8925 Pliktmessig avhold	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8962 ERRU-Kjørt med forfalsket sjåførkort	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8964 ERRU-Sjåførkort tilegnet på falske prem og/el forfalsket dok	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8548 Bilansvarsloven	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8905 MATERIELL SKADE (§ 3)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8906 KJØRETØY TEKNISK (§ 23)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8907 PARKERING	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8908 OVERLATELSES MEDVIRKNING (§ 17,2. LEDD)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8911 SKILT/SIGNAL/OPPMERKING (§ 5)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8913 SIGNAL, ATK	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8914 AVSTAND TIL FORANKJØRENDE	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8915 KJØRE- OG HVILETID	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8917 IKKE STOPPET FOR TRAFIKKONTROLL (§ 10)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8918 UAKTSOM KJØRING, MULIG FARE (§ 3)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8919 PLIKTER V/TRAFIKKUHELL (§ 12)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8920 BRUK AV UREGISTRERT MOTORVOGN (§ 17,1. LEDD)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8921 USKIKKET FØRER (§ 21,1. LEDD)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8923 OVERLAST	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8924 SIKRING AV LAST (§ 13,2. LEDD)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8950 ERRU-Overlast mer enn 20 pst-kjøretøy over 12 tonn tot.v	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8951 ERRU-Overlast mer enn 25 pst-kjøretøy under 12 tonn tot.v	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8952 ERRU-Mangler påbudt fartsskriver	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8953 ERRU-Mangler fartssperre	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8954 ERRU-Mangler EU-godkjenning	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8955 ERRU-Kjørt med svært grove tekniske mangler	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8956 ERRU-Ukentlig/14dgr kjøretid overskr. 25 pst	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8957 ERRU-Daglig kjøretid overskr 50 pst elledøgnhvil u 4,5 t	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8958 ERRU-Manipulasjon fartssperre	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8959 ERRU-Manipulasjon av fartsskriver	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8960 ERRU-Forfalsket diagramskiver	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8961 ERRU-Forfalsket nedlastet data fra VU/DC	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8963 ERRU-Brukt sjåførkort tilhørende annen person	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8965 ERRU-Manglende sikring av last	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8999 TRAFIKK, DIVERSE	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8916 TRANSPORT AV FARLIG GODS (ADR)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8970 ERRU-ADR-gods ikke tillatt på vei	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8971 ERRU-ADR-gods transportert i ikke-godkjent kolli	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8972 ERRU-Manglende ADR-merking (orange skilt)	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8982 ERRU-Persontransport uten fellesskapslisens	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd

8983 ERRU-Godstransport uten fellesskapstillatelse	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
8984 ERRU kabotasje	- Andre trafikklovbrudd	- Andre trafikklovbrudd
Skadeverk		
2866 Mindre skadeverk på eller i bygning	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på og i bygning
4101 SKADEVERK/TILGRISING AV BYGNING (§ 391)	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på og i bygning
4102 SKADEVERK VED RUTEKNUSING (§ 391)	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på og i bygning
2867 Mindre skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportmiddel	- Mindre skadeverk	--- Mindre skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2868 Mindre skadeverk på andre gjenst (ikke tilh bygn,motorkjøretøy)	- Mindre skadeverk	--- Annet mindre skadeverk
4199 SKADEVERK, DIVERSE (§ 391)	- Mindre skadeverk	--- Annet mindre skadeverk
2808 SKADEVERK/TILGRISING PÅ BYGNING	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2809 SKADEVERK VED RUTEKNUSING	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2810 SKADEVERK VED TAGGING/GRAFITTI	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2813 SKADEVERK BRANN PÅ KIRKE/BYGN. M/RELIGIØS TILKNYT./GRAVPLASS	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2814 SKADEVERK VED BRANN PÅ BYGN.,MONUMENTER AV NASJ. EL.HIST.	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2851 Skadeverk på eller i bygning	- Skadeverk	--- Skadeverk på og i bygning
2801 SKADEVERK TRIKK/T-BANE/BUSS (§ 291)	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2802 SKADEVERK BIL/MOTORSYKKEL/MOPED (§ 291)	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2815 SKADEVERK BÅT (§ 291)	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2852 Skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportmiddel	- Skadeverk	--- Skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2807 SKADEVERK VED BRANN	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2818 SKADEVERK PÅ DATALAGRINGSMEDIER (§ 291)	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2853 Skadeverk på andre gjenstander (ikke tilh bygn, motorkj.tøy)	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2899 SKADEVERK, DIVERSE	- Skadeverk	--- Annet skadeverk
2806 GROVT SKADEVERK (§ 292)	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2811 GR. SKADEVERK PÅ KIRKE/BYGN. M/RELIGIØS TILKNYTN./GRAVPLASS	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2812 GR. SKADEVERK PÅ BYGN.,MONUMENT AV NASJONAL/HIST. BETYDNING	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2854 Grovt skadeverk på eller i bygning	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2857 Særlig grovt skadeverk på eller i bygning	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2860 Grovt uaktsomt grovt skadeverk på eller i bygning	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2863 Grovt uaktsomt særlig grovt skadeverk på eller i bygning	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på og i bygning
2804 GROVT SKADEVERK TRIKK/T-BANE/BUSS (§ 292)	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2805 GROVT SKADEVERK BIL/MOTORSYKKEL/MOPED (§ 292)	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2816 GROVT SKADEVERK BÅT (§ 292)	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2855 Grovt skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportm	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2858 Særlig gr skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportm	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2861 Gr uakt gr skadeverk på/i motorkjøretøy eller annet transportm	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2864 Gr uakt sær gr skadev på/i motorkjøretøy eller annet transportm	- Grovt skadeverk	--- Grovt skadeverk på motorkjøretøy og annet transportmiddel
2819 GROVT SKADEVERK PÅ DATALAGRINGSMEDIER (§ 292)	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2856 Grovt skadev på andre gjenst (ikke tilh bygn og motorkjøretøy)	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2859 Særlig gr skadev på andre gjenst (ikke tilh bygn, motorkjøretøy)	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2862 Gr uakt gr skadev andre gjenst (ikke tilh bygn, motorkjøretøy)	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2865 Gr uakt sær gr skadev and gjenst (ikke tilh bygn,motorkjøretøy)	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
4103 UAKTSOMT GROVT SKADEVERK PÅ DATALAGRINGSMEDIER (§ 391,3.L.)	- Grovt skadeverk	--- Annet grovt skadeverk
2870 Fremkalling av fare for allmennheten, brann	- Fremkalling av fare for allmennheten, brann	- Fremkalling av fare for allmennheten, brann
2869 Forledelse til formuestap	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
102 SKADEVERK MOT AMBASSADE (§ 95)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
103 SKADEVERK MOT KONSULAT (§ 95)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk

104 SKADEVERK MOT AMBASSADEBOLIG (§ 95)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
105 SKADEVERK MOT KONSULATBOLIG (§ 95)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
106 SKADEVERK MOT BOLIG FOR ANDRE MED DIPLOMATSTATUS (§ 95)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
107 SKADEVERK MOT HANDELSDELEGASJON (§ 95)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
657 Ordensgrenk av fremmed stat, inntrengning, skade, tilsmusse	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
715 ØDELEGGELSE SAMFUNNSVIKTIGE INNSTALLASJONER (§ 151 B)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
716 ØDELEGGELSE DATAAVHENGIGE SAMFUNNSVIKTIGE INST. (§ 151 B)	- Andre typer skadeverk	- Andre typer skadeverk
Arbeidsmiljølovbrudd		
988 Lønnstyveri	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1691 Utleie lokale til utnyttelse arbeidskraft	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5301 ARBEIDSULYKKE DØD	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5302 ARBEIDSULYKKE PERSONSKADE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5303 BRUDD PÅ INTERNKONTROLLFORSKRIFTEN	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5304 FARE FOR ARBEIDSULYKKE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5305 ULOVLIG OVERTID	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5306 YRKESKYDOMMER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5399 ARBEIDSMILJØLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7801 Arbeidsmiljøforskriften for Svalbard av 24.juni 1977	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8544 Allmenngjøringsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
Miljølovbrudd		
3303 HELERI/HVITVASK, ULOVLIG FELT VILT/FALLVILT (§ 317)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1904 UNDERSLAG AV ULOVLIG FELT VILT/FALLVILT (§ 255 ELLER § 256)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
798 Vern av folkehelsen og det ytre miljø, diverse (strl kap 23)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8606 Vannscooter	Ikke gruppert	Ikke gruppert
714 BRUDD PÅ GENERALKLAUSULEN MOT MILJØKRIMINALITET (§ 152B)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
765 Alvorlig miljøkriminalitet, forurensning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
766 Alvorlig miljøkriminalitet, deponering med fare for forurens	Ikke gruppert	Ikke gruppert
767 Alvorlig miljøkriminalitet, fredede organismer	Ikke gruppert	Ikke gruppert
768 Alvorlig miljøkriminalitet, vernet område	Ikke gruppert	Ikke gruppert
769 Forbund om allmennfarlig forgiftning/alvorlig miljøkrim	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5201 BRUDD PÅ VERNEREGLENE FOR TOTALFREDET FUGL (§ 3)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5202 BRUDD PÅ VERNEREGLENE FOR TOTALFREDETE DYR (§ 3)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5203 Ulovlig jakt på elg, rein og andre hjortedyr	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5204 JAKT MED ULOVLIG REDSKAP/METODE (§§ 19-26 (KAP. VI))	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5205 JAKT PÅ JAKTBARE ARTER UTENFOR JAKTTIDSRAMMENE (§ 9)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5206 ULOVLIG PREPARANTVIRKSOMHET (§ 49)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5207 BRUDD PÅ MERKE- OG REGISTRERINGSFORSKR. FOR VILT (§ 49 A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5208 ULOVLIG GIFTBRUK (§ 25)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5209 ULOVLIG EGGSAMLING (§ 3)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5210 ULOVLIG INNFØRSEL FREMMEDE VILTARTER (§ 47)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5299 VILTLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5401 Merking av fiskeredskaper	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5402 Helligdagsbestemmelser	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5403 Fredningsbestemmelser	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5404 Minstemålsbestemmelser	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5405 Bifangstbestemmelser	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5406 Maskeviddebestemmelser	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5407 Dybdebestemmelser	Ikke gruppert	Ikke gruppert

5408 Betemmelser om natt-tråling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5409 Oppgaveplikt	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5410 Ikke ført fangstdagbok	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5411 Sluttseddel/bryggeseddel	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5412 Kvoteregulering nord for 62 gr. N	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5413 Nektet innsyn i fangstdagbok	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5419 Lov om saltvannsfiske, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5420 Havressursloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5451 Drivgarnfiske på laks	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5452 Annet garnfiske på laks	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5453 Garnfiske på ørret og sjøørret	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5454 Stangfiske på anadrom laksefisk	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5455 Ulovlig bruk av lys (lystring)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5459 Laksefiskeloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5499 Ulovlig fiske, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8709 ULOVLIG VILTINNFØRSEL	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5801 BRUDD VERNEREGLER PLANTER OG VIRVELLØSE DYR	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5802 NASJONALPARKER - BRUDD PÅ VERNEREGLER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5803 BRUDD PÅ VERNEREGLER ANDRE VERNEDE OMRÅDER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5804 LANDSKAPSVERNOMRÅDER - BRUDD PÅ VERNEREGLER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5805 NATURRESERVATER - BRUDD PÅ VERNEREGLER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5806 NATURMINNER - BRUDD PÅ VERNEREGLER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5807 Ulovlig innførsel av fremmede organismer	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5899 NATURMANGFOLDLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5901 Ulovlig innførsel/befatning med eksotiske dyr (§30 nr 6)*	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5999 Dyrevelferdsloven, diverse*	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6001 SNØSCOOTERKJØRING, ULOVLIG (§ 3)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6002 Barmarkskjøring	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6099 MOTORFERDSELSLOVEN DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6201 ANNEN (AKUTT) FORURENSNING FRA SKIP (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6202 LUFTFORURENSNING FRA INDUSTRI/NÆRINGSVIRKSOMHET (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6203 OLJESKADER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6204 OLJEFORURENSNING (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6205 GRUNNFORURENSNING FRA INDUSTRI/NÆRINGSVIRKSOMHET (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6206 LANDBRUKSFORURENSNING (GJØDSEL/SILO) (§ 8 JFR 9)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6207 ULOVLIG TØMMING/BRENNING AV AVFALL (§ 28 OG/ELLER § 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6208 HÅNDBTERING AV SPESIALAVFALL (§ 31)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6209 VANNFORURENSNING FRA INDUSTRI/NÆRINGSVIRKSOMHET (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6210 OLJEFORURENSNING (AKUTT) FRA SKIP (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6211 OLJEFORURENSNING FRA TANKBIL/TANKANLEGG (§ 7)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6212 FISKEIFORURENSNING (§ 8 JFR § 9)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6213 BRUDD PÅ INTERNKONTROLLFORSKRIFTEN (§ 52 B)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6214 BRUDD PÅ FORURENSINGSTILLATELSE (§ 11)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6299 FORURENSNINGSLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7201 Oljeforurensning, skip i norsk territorialfarvann	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7202 Oljeforurensning, skip utenfor norsk territorialfarvann	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7203 Mangelfull føring oljedagbok	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7204 Annen forurensning/avfall fra skip	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7802 Svalbardmiljøloven - Flora/fauna	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7803 Fredningsforskriften for Svalbard av 1.juni 1973	Ikke gruppert	Ikke gruppert

7804 Svalbardmiljøloven - Kulturminner	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7805 Svalbardmiljøloven - Forurensning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7807 VILTFORVALTNINGSFORSKRIFTEN FOR SVALBARD AV 24.MAI 1996	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7808 Svalbardmiljøloven - Motorferdsel	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7809 Svalbardmiljøloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8517 PRODUKTKONTROLLOVEN AV 11. JUNI 1976 NR.79	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8518 VASSDRAGSLOVEN AV 15. MARS 1940 NR.3	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8519 SKOGBRUKSLOVEN AV 21. MAI 1965	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8520 FRILUFTSLOVEN AV 28. JUNI 1957 NR.16	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8522 LOV OM NORGES ØKONOMISKE SONE AV 17. DESEMBER 1976 NR.91	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8525 ATOMENERGILOVEN AV 12.MAI 1972 NR 28	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8526 GENTEKNOLOGILOVEN AV 2.APRIL 1993 NR 38	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8527 PLANTEVERN MIDDELLOVEN AV 5.APRIL 1963 NR 9	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8528 RØNTGENSTRÅLELOVEN AV 18.JUNI 1938 NR 1	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8530 VASSDRAGSREGULERINGSLOVEN AV 14.DESEMBER 1917 NR 17	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8543 Akvakulturloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8555 Fjelloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8579 Vannressursloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8581 Markaloven 5. juni 2009 nr. 35	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8585 Klimakvotelloven 17. desember 2004 nr. 99	Ikke gruppert	Ikke gruppert
770 Kulturminnekriminalitet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5701 Ulovlig bygging hus, hytt, naust, brygge mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5702 Ulovlig bygging veg	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5703 Ulovlig riving av bygning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5704 Brudd på vedlikeholdspålegg	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6601 BRUDD PÅ VERNEREGLER FOR AUTOMATISK FREDEDE FORNMINNER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6602 BRUDD PÅ VERNEREGLER VEDTAKSFREDEDE BYGNINGER/ANLEGG	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6603 BRUDD PÅ VERNEREGLER FUNN AV LØSE FORNMINNER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6604 BRUDD PÅ VERNEREGLER FOR SKIPSVRAK	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6605 ULOVLIG UTFØRSEL/INNFØRSEL AV KULTURGJENSTANDER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6606 BRUDD PÅ MELDEPLIKT VED SKADE PÅ FREDET BYGG	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6609 KULTURMINNELOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8512 KULTURMINNELOVEN	Ikke gruppert	Ikke gruppert
Annen kriminalitet		
503 Påvirkning av off.tj.person (§ 128)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8403 MANGLENDE SELVANGIVELSE (§ 12-1)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3101 LYKKESPILL (§ 298)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3199 ÅGER/LYKKE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3999 LYKKESPILL, DIVERSE (§383)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6899 ÅNDSVERKLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8501 LOV OM FILM OG VIDEOGRAM AV 15. MAI 1987 NR.21	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8513 ÅNDSVERKLOVEN	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8514 LOV OM OPPHAVSRETT TIL ÅNDSVERK AV 12. MAI 1961 NR.2	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8531 ÅPNINGSTIDSLOVEN AV 26.JUNI 1998 NR 43	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8533 Pengespillloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8540 Serveringsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8557 Folketrygdloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8564 Kontantstøtteloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8570 Pakkereiseloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert

8571 Pengespill-loven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8580 Varemerkeloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
362 Fare for driftshindring	Ikke gruppert	Ikke gruppert
702 UAKTSOM BRANN	Ikke gruppert	Ikke gruppert
707 BRANN UAKTSOM, MED FARE FOR LIV EL. UTSTR. ØDELEGG.(§ 151)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
799 ALMENFARLIG FORBRYTELSE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
2871 Fremkalling av fare for allmennheten, annen skade/ulykke	Ikke gruppert	Ikke gruppert
2872 Uaktsom fremkalling av fare for allmennheten, brann	Ikke gruppert	Ikke gruppert
2873 Uaktsom fremkalling av fare for allmennh, annen skade/ulykke	Ikke gruppert	Ikke gruppert
2874 Forbund om fremkalling av fare for allmennheten	Ikke gruppert	Ikke gruppert
2898 Skadev og fremkalling av fare for allmennh, diverse (kap 28)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
506 Påvirkning av off. tj. person ved trusler(§128)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
706 BOMBETRUSSEL (§ 149)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1501 FORSØRG.PLIKT (§ 219)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1502 UGYLD./OMSTØT.EKTESKAP (§ 220)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1503 BARN, BORTFØRING (§ 216)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1504 BARN, MISHANDLING/VANSKJØTSEL (§219)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1505 OVERSITTING AV SAMVÆRSRETT (§ 216)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1670 Omsorgsunndragelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1671 Grov omsorgsunndragelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1672 Brudd på ekteskapsloven, bigami	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1673 Brudd på ekteskapsloven, mindreårig	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5599 Bidragsinnkrevingsloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1683 Hensynsløs atferd	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3401 TELEFONSJIKANE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4001 TELEFONSJIKANE (§ 390A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4003 SKREMMENDE/PLAGSOM/HENSYNSLØS ADFERD	Ikke gruppert	Ikke gruppert
717 Terrorhandling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
718 Grov terrorhandling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
719 Trussel om terrorhandling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
720 Planlegging av terrorhandling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
721 Finansiering av terrorhandling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
722 Oppfordring og rekruttering til terrorhandling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
723 Delta i og støtte terrororganisasjon	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1051 Terrorhandling, drap	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1052 Terrorhandling, andre alvorlige lovbrudd	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1053 Grov terrorhandling, drap	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1054 Grov terrorhandling, andre alvorlige lovbrudd	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1055 Terrorforbund	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1056 Terrortrusler	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1057 Terrorfinansiering	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1058 Oppfordring, rekruttering og opplæring til terrorhandlinger	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1059 Straff for deltakelse mv. i en terrororganisasjon	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1060 Medvirkning til unndragning fra straff for terrorhandlinger1	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1061 Terrorbombing	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1062 Kapring av luftfartøy og skip mv	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1063 Forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1064 Farefull bruk eller utslipp, luftfartøy og skip mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1065 Ulovlig befatning med farlig materiale mv	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1066 Gisseltaking i terrorøyemed	Ikke gruppert	Ikke gruppert

1067 Angrep på en internasjonalt beskyttet person	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1098 Terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger, div (kap 18)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
760 Ulovlig utbredelse mv. av grove voldsskildringer	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3801 SPREDNING GROVE VOLDSSKILDRINGER VIA DATASYSTEMER (§ 382)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4603 PÅVIRKNING - BÅT OVER 15 M - SJØLOVEN	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8604 PÅVIRKET/BERUSET § 33	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5101 SALG UTEN BEVILLING (GAUKING) (§3-1)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5102 ULOVLIG PRODUKSJON (HJEMMEBRENT) (§ 8-1)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5103 TEKNISK SPRIT	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5104 ULOVLIG SERVERING OG DRIKKING (DRIKKELAG) (§ 8-9)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5106 ULOVLIG FORVARING OG LAGRING (§ 8-2)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5107 ULOVLIG KJØP TIL MINDREÅRIG (§ 8-8)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5108 ULOVLIG ALKOHOLREKLAME (§ 9-2)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5199 ALKOHOLLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7302 POLITIVEDTEKTENE §3	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7303 DEMONSTRASJON	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7304 URINERING	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7321 OPPTRÅDT MASKERT (POLITILOVEN § 11,5.LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7399 POLITILOVEN/POLITIVEDTEKTENE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
652 Ordensforstyrrelse, i selvforskyldt rus	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3415 FORSTYRRELSE,ALMINNELIG FRED/ORDEN, MED RUS (§ 350, 2. LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6702 DRUKKENSskap(LØSGJ.L. §17)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
601 OPPRØR/OPPLØP (§ 135-138)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
651 Ordensforstyrrelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
653 Opptøyer	Ikke gruppert	Ikke gruppert
654 Opptøyer, fremkalt eller ledet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
699 ALM.ORDEN/FRED, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3403 FORSTYRRELSE,ALMINNELIG FRED/ORDEN (§ 350, 1. LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3499 ORDEN/FRED, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6701 ORDENSFORSTYRRELSER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6799 LØSGJENGERLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
669 Ulovlig bevæpning på offentlig sted, skytevåpen mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
670 Ulovlig bevæpning på off sted, kniv eller liknende gjenstand	Ikke gruppert	Ikke gruppert
671 Grov ulovlig bevæpning med skytevåpen på offentlig sted	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3411 BÆRING AV KNIV E.L. PÅ OFFENTLIG STED (§ 352A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
9102 Ulov. bæring av skytevåpen (§27b,2.ledd jf§33 1.ledd,2.pkt)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
667 Uforsiktig omgang med skytevåpen, ammunisjon	Ikke gruppert	Ikke gruppert
672 Ulovlig befatning med skytevåpen (jf. våpenloven)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
674 Grov ulovlig befatning med skytevåpen	Ikke gruppert	Ikke gruppert
676 Befatning med skytevåpen i hensikt å begå straffbar handling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
678 Befatning m skytevåpen i hensikt å begå grov straffbar handl	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3410 UFORSIKTIG OMGANG/OPPBEVARING AV SKYTEVÅPEN (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
9101 Overtredelse våpenloven (§ 33, 1.ledd, 1.punktum)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
9103 Ulov. innføring, avhendelse eller erverv (§33,1.ledd,2.pkt)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
9104 Grov overtredelse våpenloven (§ 33, 2.ledd)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
9199 VÅPENLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
668 Uforsiktig omgang med eksplosiver, eksplosjonsfarlig stoff	Ikke gruppert	Ikke gruppert
673 Ulovlig befatning med eksplosiver (jf. brann- og eksplosj.l)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
675 Grov ulovlig befatning med eksplosiver	Ikke gruppert	Ikke gruppert

677 Befatning m eksplosiver i hensikt å begå straffbar handling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
679 Befatning m eksplosiver i hensikt å begå grov straffbar hand	Ikke gruppert	Ikke gruppert
705 SPRENGNING (§ 148)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3404 BRANN, UAKTSOM (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3405 SPRENGNING, UAKTSOM (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3406 PIPEBRANN (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3407 GRESSBRANN (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3408 SKOGBRANN (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3409 BRANN - MOTORKJØRETØY (§ 352)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8510 BRANN- OG EKSPLOSJONSVERNLOVEN AV 14. JUNI 2002 NR.20	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8575 Sprengstoffloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
504 Ærekrenkelse av off.tj.person	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1802 Ærekrenkelse mot off.tj.person (§251)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5002 Forulemping av off.tj.person (§ 326 nr. 2)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5012 Forulemping av off.tj.person (§ 326 NR.2)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5001 Hindring av off. tj.person (§ 326 nr. 1)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5011 Hindring av offentlig tjenesteperson (§ 326 NR.1)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
568 Brudd på identifikasjonsplikten, overfor politi	Ikke gruppert	Ikke gruppert
569 Brudd på identifikasjonsplikten, overfor annen off mynd	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5004 URIKTIG PERSONALIA (§333)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5014 URIKTIG PERSONALIA (§ 333)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
575 Brudd på oppholdsforbud	Ikke gruppert	Ikke gruppert
576 Brudd på kontaktforbud	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5021 BRUDD PÅ OPPHOLDS-/BESØKSFORBUD (§ 342,2.LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
587 Overtredelse av forbud mot ferdsel	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5005 ULOVLIG TILSTEDEVÆR (§329)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5013 ULOVLIG TILSTEDEVÆRELSE (§ 329)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7320 UNNLATT Å ETTERKOMME PÅLEGG, (POLITILOVEN § 5)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
567 Unndragning fra idømt straff mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8541 Straffegjennomføringsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
505 MOTARB. ETTERFORSKN. M.M (§ 132)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
563 Motarbeiding av rettsvesenet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
564 Grov motarbeiding av rettsvesenet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
565 Grovt uaktsom motarbeiding av rettsvesenet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
566 Bevispåvirkning og unndragning fra strafforfølgning mv	Ikke gruppert	Ikke gruppert
577 Hindring av tvangsfullbyrding	Ikke gruppert	Ikke gruppert
578 Krenking av rettsavgjørelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8552 Domstolsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
801 FALSK FORKLARING M/FORSIKRING (§ 163)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
802 FALSK FORKLARING U/FORSIKRING (§ 166)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
851 Uriktig forklaring	Ikke gruppert	Ikke gruppert
899 FALSK FORKLARING, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
852 Uriktig anklage	Ikke gruppert	Ikke gruppert
853 Grov uriktig anklage	Ikke gruppert	Ikke gruppert
854 Vilkårlig anklage	Ikke gruppert	Ikke gruppert
855 Anklage om oppdiktet straffbar handling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
856 Plikt til å opplyse om uriktig tiltale eller domfellelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
898 Uriktig forklaring eller anklage, diverse (strl. kap 22)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1101 FALSK ANMELDELSE (§ 171 NR.1)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1102 FALSK ANKLAGE (§ 168)	Ikke gruppert	Ikke gruppert

1199 FALSK ANKLAGE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5020 RETUR ETTER UTVISNING (§ 342, 1.LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6158 Retur etter utvisning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6151 Menneskesmugling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6157 Organisert menneskesmugling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6101 Overtredelse av utlendingsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6125 Uriktige opplysninger	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6135 Ulovlig bruk av arbeidskraft	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6141 Utilbørlig utnyttelse ved formidl. av arbeid o.l	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6146 Utilbørlig å ha forledet utlending	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6148 Overlatelse av reisedokument	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6152 Arbeid uten tillatelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6153 Opphold uten tillatelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6154 Transportørens plikt til å kontrollere reisedok	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6155 Ikke medvirket til å avgi identitet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6156 Legitimasjons og opplysningsplikt om identitet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6199 Utlendingsloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
402 OFF.TJ./BREVBRUDD (§ 122)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
406 Anmeldelse mot offentlig tjenesteperson (§116-117)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
408 ULOVLIG PÅVIRKNING AV FORKLARING I STRAFFESAK (§115)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
409 ULOVLIG RANSAKING (§116, FØRSTE PKT.)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
410 ULOV PÅGRIP, ANNEN FRIHETSB, UTVISN ELLER FORVISN §117,§226	Ikke gruppert	Ikke gruppert
412 HINDRE IRETTEFØRING (§§118 OG 119)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
413 USANNHET I TJENESTEN (§120)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
414 MISBRUK AV STILLING (§§123 OG 124)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
499 OFF.TJENESTE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
579 Tjenestefeil, av politi	Ikke gruppert	Ikke gruppert
580 Tjenestefeil, av annen utøver av offentlig myndighet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
581 Grovt uaktsom tjenestefeil, av politi	Ikke gruppert	Ikke gruppert
582 Grovt uaktsom tjenestefeil, av annen utøver av off mynd	Ikke gruppert	Ikke gruppert
583 Misbruk av offentlig myndighet, av politi	Ikke gruppert	Ikke gruppert
584 Misbruk av offentlig myndighet, av annen utøver av off mynd	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5003 GROV UFORSTAND I TJENESTEN (§ 325,1.LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5006 UTILBØRLIG OPPTREDEN (§ 325, 1. LEDD NR. 3 OG 4)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5007 UNNLATE EN TJENESTEHANDLIG (§324)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5009 KAP. 33 DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
101 AMBASSADER (§ 95)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
151 Krenkelse av Norges selvstendighet og fred	Ikke gruppert	Ikke gruppert
152 Grov krenkelse av Norges selvstendighet og fred	Ikke gruppert	Ikke gruppert
153 Krenkelse av Norges statsforfatning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
154 Grov krenkelse av Norges statsforfatning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
155 Angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
156 Grovt angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
157 Inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner	Ikke gruppert	Ikke gruppert
158 Grovt inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner	Ikke gruppert	Ikke gruppert
159 Landssvik	Ikke gruppert	Ikke gruppert
170 Grovt landssvik	Ikke gruppert	Ikke gruppert
171 Etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter	Ikke gruppert	Ikke gruppert
172 Grov etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter	Ikke gruppert	Ikke gruppert
173 Avsløring av statshemmeligheter	Ikke gruppert	Ikke gruppert

174 Grov avsløring av statshemmeligheter	Ikke gruppert	Ikke gruppert
175 Uaktsom avsløring av statshemmeligheter	Ikke gruppert	Ikke gruppert
176 Annen ulovlig etterretning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
177 Forbund om krenk av Norges selvstendighet og forfatning mv	Ikke gruppert	Ikke gruppert
178 Ulovlig militær virksomhet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
179 Straff for delt mv. i voldelig sammenslut med politiske mål	Ikke gruppert	Ikke gruppert
198 Norges selvstendigh og grunnl nasj interes, diverse (kap 17)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
199 STATENS S.O.S, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
201 MOT STATSMAKTENE (§ 98-99A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
202 MAJESTETSFORBRYTELSE (§ 100-102)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
203 ULOVLIG MILITÆRORGANISASJON (§ 104A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
299 STATSF./STATSOVERH., DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
399 STATSBOG.RETTIGHETER, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
551 Stemmekjøp og utilbørlig stemmepåvirkning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
552 Stemmesalg	Ikke gruppert	Ikke gruppert
553 Uberettiget valgdeltakelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
554 Etterfølgende påvirkning av valgresultatet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
570 Brudd på meldeplikt ved dødsfall	Ikke gruppert	Ikke gruppert
571 Ulovlig myndighetsutøvelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
572 Misbruk av offentlig uniform, kjennetegn eller tittel mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
573 Misbruk av internasjonalt kjennetegn	Ikke gruppert	Ikke gruppert
574 Ulovlig yrkes- eller virksomhetsutøvelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
598 Vern av offentlig mynd og tilliten til den, diverse (kap 19)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
599 OFF.MYNDIGHET, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
602 OPPFORDR.STRAFFB.HANDLING (§ 140)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
655 Oppfordring til en straffbar handling	Ikke gruppert	Ikke gruppert
666 Falsk alarm	Ikke gruppert	Ikke gruppert
680 Anslag mot infrastrukturen	Ikke gruppert	Ikke gruppert
681 Forbund om anslag mot infrastrukturen	Ikke gruppert	Ikke gruppert
682 Forstyrrelse av den sikre drift av jernbane og buss	Ikke gruppert	Ikke gruppert
684 Plikt til å avverge et straffbart forhold	Ikke gruppert	Ikke gruppert
685 Unnlatt varsling om funn av bortkommet barn mv	Ikke gruppert	Ikke gruppert
698 Vern av den offentlige ro, orden og sikkerhet, div (kap 20)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
2875 Hindre forebygging av allmennfarlig ulykke m.v.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3402 FALSK ALARM (§ 349)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5099 KAP. 34. DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7799 Siviltbeskyttelsesloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8099 LOV OM FRITAK FRA MILITÆRTJENESTE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8503 Grenseloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8554 Fallskjermforbud Trolltindene	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8556 Folkeregisterloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8566 Kystvaktloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8568 Militære rekvisisjoner	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8569 Opplæringsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8577 Uniformsforbudsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
9099 VERNEPLIKTLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1301 BENYTTELSE AV FALSK DOKUMENT (§ 182)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1352 Dokumentfalsk, brukt falsk dokument	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1355 Mindre dokumentfalsk, brukt falsk dokument	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1302 FORFALSKNING AV DOKUMENT (§ 185-186)	Ikke gruppert	Ikke gruppert

1304 FORFALSKNING AV SYKEATTEST (§ 189)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1305 FORFALSKNING AV FØRERKORT (§ 189)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1306 FORFALSKNING AV RESEPT (§ 189)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1351 Dokumentfalsk, forfalsket eller anskaffet forfalsket dok	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1353 Dokumentfalsk, utstedt falsk dokument	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1354 Mindre dokumentfalsk, forfalsket / anskaffet forfalsket dok	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1356 Mindre dokumentfalsk, utstedt falsk dokument	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1303 ØDELEGGELSE AV DOKUMENT (§ 187,188 OG 190)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1357 Dokumentødeleggelse mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1358 Borttaking av grensemerke mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1359 Uriktig erklæring bestemt til bruk som bevis	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1360 Misbruk av identifikasjonsbevis (overlatt til andre)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1399 DOKUMENT FALSK, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3799 TILLIT, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1685 Uberettiget adgang eller opphold	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1686 Uberettiget adgang eller opphold i motorkjøretøy	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1687 Uberettiget opphold på fremmed grunn	Ikke gruppert	Ikke gruppert
616 ULOVLIG AVLYTTING TELEFON/ROM (§ 145 A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4002 ULOVLIG FJERNSYNSOVERVÅKNING (§ 390B)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1684 Krenkelse av privatlivets fred	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1692 Deling av krenkende bilder mv.	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1801 ÆREKRENKELSE/TRYKT SKRIFT (§ 247)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1803 ÆREKRENKELSE (§ 246)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1804 ÆREKRENKELSE VIA DATASYSTEMER (§§ 246,247)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1899 ÆREKRENKELSE, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
606 RASEDISKRIMINERING (§ 135A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
608 DISKRIMINERING, LEGNING, LEVEFORM, ORIENTERING (§ 135A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
614 DISKRIMINERING VIA DATASYSTEMER (§ 135 A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
658 Hatefulle ytringer - hudfarge, nasjonal/etnisk opprinnelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
659 Hatefulle ytringer - religion, livssyn	Ikke gruppert	Ikke gruppert
660 Hatefulle ytringer, seksuell orientering	Ikke gruppert	Ikke gruppert
661 Hatefulle ytringer - nedsatt funksjonsevne	Ikke gruppert	Ikke gruppert
662 Diskriminering - hudfarge, nasjonal/etnisk opprinnelse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
663 Diskriminering - religion, livssyn	Ikke gruppert	Ikke gruppert
664 Diskriminering, seksuell orientering	Ikke gruppert	Ikke gruppert
665 Diskriminering - nedsatt funksjonsevne	Ikke gruppert	Ikke gruppert
688 Hatefulle ytringer - kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk	Ikke gruppert	Ikke gruppert
689 Diskriminering - kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3412 Diskriminering på grunn av legning, tro	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3414 Rasediskriminering (§349A)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
360 Grovt brudd på taushetsplikt	Ikke gruppert	Ikke gruppert
361 Brudd på taushetsplikt for enkelte yrkesgrupper	Ikke gruppert	Ikke gruppert
407 OFF.TJ./TAUSHETSPLIKT -LOV/INSTRUKS (§ 121)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
603 LIKPLYNDRING (§ 143)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
609 TAUSHETSPLIKT (§ 144)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
683 Likskjending	Ikke gruppert	Ikke gruppert
761 Smitteoverføring	Ikke gruppert	Ikke gruppert
762 Grov smitteoverføring	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1688 Red. ansvar for innh i trykt skrift eller kringkastingssend	Ikke gruppert	Ikke gruppert
1689 Andre forpliktelser ved utgivelse av trykt skrift	Ikke gruppert	Ikke gruppert

3699 SUNNHET, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4799 TRYKT SKRIFT, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6599 KRINGKASTINGSLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8502 TOBAKKSKADELOVEN AV 9. MARS 1973 NR.14	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8516 TELEKOMMUNIKASJONSLOVEN (POLITIRADIO) AV 23.JUNI 1995 NR.39	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8523 Helsepersonelloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8539 Personopplysningsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8545 Alternativ behandlingsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8565 Kommunehelsetjenesteloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8578 Vaktvirksomhet	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8801 Redaktørens straffansvar, medieansvarsloven §9	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8899 Medieansvarsloven, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3299 SJØFARTSFORHOLD, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4601 Uaktsom navigering	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4602 HASTIGHET, SJØ	Ikke gruppert	Ikke gruppert
4699 Sjøfart, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8529 Yrkestransportloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8558 Havne- og farvannsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8561 Jernbaneloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8601 REGISTRERING AV SMÅBÅTER (KAP. 2)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8602 KRAV TIL FRITIDSBÅTER OG UTRUSTNINGEN AV DEM (KAP. 3)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8603 USKIKKET BÅTFØRER § 32	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8605 OVERLATELSESMEDVIRKNING § 35	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8699 Småbåtloven diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
763 Allmennfarlig forgiftning	Ikke gruppert	Ikke gruppert
764 Allmennfarlig forgiftning, uaktsom	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5421 Bløtting av fisk	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5429 Lov om kvalitetskontroll, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5431 Merking av fiskefartøy	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5441 Ikke skrevet bryggeseddel på mottatt fangst	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5449 Lov om omsetning av råfisk, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8551 Deltakerloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
3413 FAREFULLT DYRE-/HUNDEHOLD (§354, 1. LEDD NR. 2-4 OG 2. LEDD)	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7301 HERRELØSE HUNDER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7806 Turistforskriften for Svalbard av 18.oktober 1991	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7810 Sprengstoffloven for Svalbard	Ikke gruppert	Ikke gruppert
7899 Svalbardlovgivningen, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8515 Reindriftsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8524 LOV OM SVALBARD AV 17. JULI 1925 NR.11	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8534 LOV OM ANSV. FOR SKADE PÅ BUFE V. HUND M.V. 9 JULI 1926 NR.4	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8536 KAMPHUNDLOVEN AV 4.JULI 1991 NR. 48	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8538 LOV OM HUNDEHOLD AV 4. JULI 2003	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8547 Beiteloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8549 Bioteknologi	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8562 Kjemiske våpen	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8567 Matloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8572 Petroleumsloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8582 Strålevernloven 12. mai 2000 nr. 36	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8583 Lov om innførsels og utførselsregulering 6. juni 1997 nr 32	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8584 Skipssikkerhetsloven 16. februar 2007 nr. 9	Ikke gruppert	Ikke gruppert

4599 PRIVAT TJENESTEFORHOLD, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5699 LUFTFARTSLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
5799 PLAN- OG BYGNINGSLOVEN, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6901 MILITÆR STRAFFELOV - FORBRYTELSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6950 MILITÆR STRAFFELOV - FORSEELSER	Ikke gruppert	Ikke gruppert
6999 MILITÆRE STRAFFELOV, DIVERSE	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8576 Tivoliloven	Ikke gruppert	Ikke gruppert
8599 Spesiallover, diverse	Ikke gruppert	Ikke gruppert

* Fra og med 2024 er statistikkgruppene tilknyttet dyrevelferdsloven (5901 – Ulovlig innførsel/befatning med eksotiske dyr (§30 nr 6) og 5999 – Dyrevelferdsloven, diverse) endret kriminalitetstypegruppering fra *Annen kriminalitet* til *Miljølovbrudd*.

Politidirektoratet er et forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og er det øverste ledelsesnivået i politiet.

Telefon: (+47) 23 36 41 00

E-post: politidirektoratet@politiet.no

Adresse: Fridtjof Nansens vei 14-16, 0369 Oslo

Postadresse: Postboks 2090 Vika, 0125 Oslo

Vedlegg 1 – Rapportering på oppdrag

Rapportering på oppdrag gitt i tildelingsbrev for 2024

Oppdrag 1 – Trygghet i hverdagen

I 2024 har handlingsplanen "Trygghet i hverdagen" vært en prioritert oppgave. Politidistrikter og særorgan har fått konkrete oppdrag, og det har vært en målrettet programorganisering for å etablere nye tjenestesteder og passkontorer.

Per februar 2025 er nye tjenestesteder etablert i alle kommuner, med unntak av Levanger og Sørumsand. Her er nye politistasjoner planlagt åpnet i løpet av kvartalet. I Sørumsand har kommunen etablert en egen kommunepatrulje, som har fått svært positive tilbakemeldinger.

Alle nye pass- og ID-kontorer ble etablert i løpet av 2024, med unntak av kontorene i Verdal, Hitra, Kautokeino og Ørnes, som avhenger av pågående eiendomsetablering.

Etterforskningsløftet har styrket etterforskningskapasiteten i de fleste politidistriktene.

Politidistriktene har også gjennomført tiltak for å styrke samarbeidet med kommunene. Dette inkluderer en styrking av politikontaktordningen, hvor politikontakten nå som hovedregel har oppgaven i hundre prosent stilling. Politiet skal årlig ta initiativ til å evaluere kommune-politisamarbeidet, og politidistriktene som ikke oppfyller kravene følges opp av Politidirektoratet (POD).

I tillegg er det gjennomført tiltak for å styrke politiutdanningen, med fokus på Nord-Norge. En pilot for desentralisert politiutdanning (PHS) etableres i Alta med oppstart i 2025, og reisestøtte for kandidater til PHS fra de nordligste fylkene er implementert.

Se vedlegg 4 for mer utfyllende rapportering.

Oppdrag 2 - Implementere revidert rundskriv om helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke – oppgaver og samarbeid

Politidirektoratet og Helsedirektoratet har utviklet et felles e-læringskurs, som ble presentert på en nasjonal konferanse i juli 2024. E-læringskurset er nå tilgjengelig på den nasjonale e-læringsportalen for politiet og vil bli implementert på Politihøgskolen. Dette tiltaket forventes å forbedre rolle- og ansvarsforståelsen, samt øke samhandlingen mellom etatene.

Oppdrag 5 - Styrke arbeidet med trafikksikkerhet

Politiets synlige og manuelle kontroller er ansett som det mest effektive tiltaket i det nasjonale trafikksikkerhetsarbeidet. Dette bekreftes av flere studier og forskningsarbeider, spesielt Transportøkonomisk institutt (TØI) nyeste rapport fra 2023/2024, publisert i november 2024. Politiet har derfor valgt å målstyre kontrollinnsatsen.

Økt politikontroll kan oppnås ved å sette høyere måltall for politidistriktene og UP i enhetenes resultatavtaler. Dette krever at trafikksikkerhet og kontrollinnsats prioriteres høyere, enten på bekostning av andre oppgaver eller ved å tilføre flere øremerkede ressurser. På grunn av politiets utfordringer er ikke trafikksikkerhet en hovedprioritet som kan få ytterligere ressurser. Dagens kontrollaktivitet vurderes derfor som tilstrekkelig.

Andre tiltak inkluderer politiets deltagelse i Fylkenes trafikksikkerhetsutvalg (FTU) og kompetanseheving, spesielt innen trafikkulykke-ettersforskning.

Oppdrag 6 - Etablere RISK i flere politidistrikt

Distriktene er fortsatt tidlig i implementeringen av RISK. I løpet av 2024 har de arbeidet med å etablere en rigg og tilpasse RISK til lokale forhold.

Nordland, Sør-Vest og Sør-Øst politidistrikter er i gang med å implementere RISK som arbeidsmetodikk i Salten, Jæren-Sandnes-Dalane og Buskerud. Arbeidet fortsetter i 2025 med økte budsjetter. Distriktene rapporterer at det har vært ressurskrevende å rekruttere og ansette, men de fleste er nå på plass. Gode rutiner for interne samhandlingsmøter gir bedre samarbeid, felles situasjonsforståelse og raskere iverksetting av tiltak. Et distrikt har økt antall gjennomførte risikovurderinger fra 5% til 53% i siste tertial. Distriktene fokuserer på å sikre tettere samarbeid med kommuner og hjelpeapparat.

Menon Economics er i gang med følgeevalueringen. Arbeidet tar lengre tid da distriktene har brukt tid på å komme i gang. Politidirektoratet (POD) har god dialog med Menon Economics, og rapportens frist skyves noe for å inkludere flere relevante erfaringer fra distriktene.

Oppdag 7 - Delta i direktoratsgruppe for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning mot vold og overgrep

Direktoratsgruppen har vist seg å være en effektiv arena for informasjonsdeling og kunnskapsoverføring på tvers av etater. Gruppen koordineres godt av SFK, og flere møter ble gjennomført i 2024. Spesielt nyttig var prosessen med å gjennomgå de ulike tildelingsbrevene. Dette ga verdifull innsikt i øvrige direktoraters oppdrag og hvordan disse kan sees i sammenheng med eget tildelingsbrev. Det ble avdekket forskjeller i utformingen av tildelingsbrevene, og noen oppdrag kan virke like og oppleves som dobbeltarbeid. Direktoratsgruppen er derfor en ideell arena for å diskutere oppdragene og sikre samarbeid.

Det ble også avholdt et felles møte mellom direktoratsgruppen og den interdepartementale gruppen innen samme fagområde, noe som var nyttig for det videre arbeidet. I tillegg ble det avholdt et møte med linjeledere hvor mandatet for direktoratsgruppen ble besluttet.

Oppdag 8 - Samarbeid om trygg digital oppvekst

Politidirektoratet har aktivt deltatt i samarbeidet og bidratt til utarbeidelsen av handlingsplanen gjennom 2023 og 2024. Handlingsplanen ble lansert i oktober 2024. Videre oppfølging av tiltakene og samarbeid om implementeringen av planen vil fortsette i 2025.

Oppdrag 9 - Samarbeid om utsatte barn og unge

Deltagelse i etatssamarbeidet for utsatte barn og unge

Politidirektoratet (POD) deltar aktivt på alle nivåer i etatssamarbeidet, inkludert i den strategiske ledergruppen. Det gjennomføres faste statusmøter med Justis- og beredskapsdepartementet (JD) om arbeidet. Etatssamarbeidet utfører en rekke tverrsektorielle oppdrag og utforsker nye former for samarbeid.

I 2024 har POD bidratt til sentrale oppdrag som tverrsektorielt samarbeid om straffegjennomføring for aldersgruppen 18-24 år og rusforebyggende arbeid. Barne- og ungdomskriminalitet fikk økt fokus i 2024, blant annet gjennom felles satsingsforslag og hasteoppdrag fra Koordineringsutvalget for barne- og ungdomskriminalitet (KUBU). En egen arbeidsgruppe ledet av POD ble etablert for en periode. Etatssamarbeidet vurderer fortløpende hvordan de prioriterte temasakene psykisk helse og barne- og ungdomskriminalitet best kan følges opp.

Mot slutten av året ble prosesser igangsatt for å justere målbildet og effektivisere organiseringen av etatssamarbeidet. Målet er å sette riktig retning for arbeidet i 2025. En evaluering av etatssamarbeidet er igangsatt. PODs viktigste innspill er at organiseringen er omfattende og ressurskrevende. POD ser behov for å justere organiseringen og målbildet, samt revurdere vår rolle i samarbeidet, slik at ressurser kan fristilles fra administrasjon og byråkratisering til oppdragsløsning og egen linjeaktivitet.

Deltagelse i arbeidet med å videreutvikle Ung.no/DigiUng.

Politidirektoratet (POD) har deltatt i arbeidet med å finne en hensiktsmessig løsning for å gjøre DigiUng-samarbeidet til en varig struktur. På grunn av manglende kapasitet har POD valgt å ikke delta på strategisk nivå i DigiUngrådet, men bidrar som fagmyndighet og deltar i

det etablerte fageierforumet. I 2024 ble det arbeidet videre med å etablere rammer for samarbeidet og utarbeide utkast til samarbeidsavtaler mellom etatene, som vil bli fulgt opp i 2025.

PODs viktigste bidrag i samarbeidet er knyttet til driften av tjenesten Ung.no. Det er stort behov for politiets bidrag i spørretjenesten, noe som vil kreve ressurser og koordinering mellom distriktene, politiets nettpatruljer, fagmiljøer ved Kripos, samt politiets kommunikasjonsbehov og tilstedeværelse i sosiale medier. Utviklingen vil fortsette i 2025.

Oppdrag 10 - Evne til å bekjempe cyberkriminalitet

Arbeidet med flere kunnskapsgrunnlag pågår for å belyse viktige momenter for utvikling av en implementeringsplan. Arbeidet med å utarbeide en implementeringsplan ikke kunne ferdigstilles i 2024, da det krever bred forankring i organisasjonen.

Politiet driver innovativ utvikling og tar i bruk ny teknologi i verktøy- og metodeutvikling, og samarbeider godt både nasjonalt og internasjonalt. Politiet tester ut og tar i bruk kunstig intelligens (KI) innenfor flere områder. Informasjonsmengden i straffesaker øker drastisk, og det har lenge vært behov for å effektivisere behandlingen og nedbrytingen av informasjon i forbindelse med etterforskning. Politiet tester ut bruk av KI til støtte for skjult etterforskning, hovedsakelig innenfor kommunikasjonskontroll. Andre områder som utforskes inkluderer ansiktsgjenkjenning, tale til tekst, oversettelse, objektgjenkjenning og talegjenkjenning.

Politiet har ikke hatt mulighet til å trene modeller på politiets egne grunndata grunnet hjemmelsgrunnlag for opplysninger i straffesak. Politidirektoratet imøteser resultatet av igangsatt lovarbeid. Jussen er umoden, noe som vanskeliggjør bruk av datasett på tvers av nordiske/europeiske land for å trene modellene spesielt på kriminelt språk i stort volum. Teknologien og kompetansen er kostbar, men effekten forventes å være stor når teknologi og juss modnes tilstrekkelig.

Oppdrag 11 - Revidering av Felles retningslinjer for Statens barnehus

I 2024 har Politidirektoratet samarbeidet med Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om å utarbeide et styringsdokument som beskriver en fremdriftsplan for revisjon av Felles retningslinjer for Statens barnehus. Styringsdokumentet ble oversendt departementet 20. desember 2024.

Oppdrag 12 - Legge til rette for at mindreårige mistenkte i saker om seksuallovbrudd avhøres på Statens barnehus

Flere politidistrikter har rapportert at de ikke er helt i mål med implementeringen, blant annet på grunn av lokaliteter og bemanning. I tillegg mangler det et nasjonalt mandat for barnehusenes helse- og sosialfaglige oppfølging, som tidligst vil være på plass 1. januar 2026.

Politidirektoratet har tilrettelagt for å utvide barnehusenes mandat til å inkludere barn med status som mistenkt i saker om seksuallovbrudd. Budsjettmidlene har bidratt til dette, og har blant annet blitt brukt til å øke eller opprettholde bemanning, iverksette kompetansehevende tiltak og tilpasse eksisterende barnehusfasiliteter.

Det gjenstår å utarbeide et nasjonalt mandat knyttet til barnehusenes oppfølging av den nye målgruppen. Dette arbeidet er Politidirektoratet (POD), Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) i gang med, jf. oppdrag i tildelingsbrevet for 2025 med frist 31. desember.

Oppdrag 13 - Tverretattlig samarbeid mot arbeidslivskriminalitet

Fellesrapport se vedlegg 6.

Oppdrag 14 - Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS)

Prosjektet har god fremdrift og jobber mot å nå målsetningene fra den reviderte prosjektplanen, med prosjektavslutning sommeren 2025.

Prosjektet videreføres i forvaltning fra høsten 2025, og det er gjennomført inntrekk fra politidistriktenes budsjett (deler av gevinsten) for å sikre forvaltning av det som er produsert. Det er gjort grep for å sikre at det som er produsert, innplasseres i politiets fremtidige straffesaksløsninger, som planlegges utskiftet i 2030.

Det vises for øvrig til løpende rapportering fra ESAS III sendt fra Domstolsadministrasjonen.

Oppdrag 15 - Etterforskning og irettføring

Utrede etterforskerstudium ved Politihøgskolen, ev. i samarbeid med en annen utdanningsinstitusjon

Oppdraget er forsinket. Politidirektoratet (POD) er i dialog med Politihøgskolen (PHS) om hvordan et etterforskerstudium best bør innrettes. Flere hensyn må vurderes for å etablere et tilbud som gir best mulig effekt. Vi ser også behov for å involvere politidistriktene og Den høyere påtalemyndighet i arbeidet. Et alternativ som vurderes er et årsstudium i etterforskning ved PHS for de med annen bachelor, med ambisjon om søknadsfrist 1. mars 2026 og oppstart høsten 2026. En første gjennomføring av studiet vil gi verdifull kunnskap om hvorvidt dette er egnet til å øke kvalitet og kapasitet innen etterforskningsfeltet, og hvorvidt et slikt studium oppleves som attraktivt. Økonomiske og administrative konsekvenser av etablering av et slikt studium vil være en del av PHS' utredning. Før endelig beslutning fattes, må det foreligge et bedre kunnskapsgrunnlag. Dette vil vi jobbe med fremover.

Utrede etableringen av et karriereløp for etterforskere, med definerte lønnsnivåer

Etaten har i 2024 arbeidet med nytt gradssystem. Forslaget, som er ferdig drøftet med organisasjonene, vil tydeliggjøre fagsporet, herunder etterforskning, som karrierevei. Forslaget innebærer også sammenfall med grad og lønnskode. Forslaget vil bli oversendt Justis- og beredskapsdepartementet (JD) for videre avklaring.

Styrke kompetansehevende tiltak for etterforskere og påtalejurister

Midlene er benyttet til trinn én av påtaleutdanningen og obligatorisk årlig opplæring. Evalueringen av påtaleutdanningen er svært god

Bidra til FoU-oppdrag om den fallende oppklaringsprosenten

POD har bidratt på forespørsel fra JD.

Oppdrag 17 - Utvikling av et opplegg for kompetanseheving på internettrelaterte overgrep i justissektoren

Arbeidet er noe forsinket på grunn av kapasitetsutfordringer. Politihøgskolen (PHS) forventer ferdigstilling i første tertial 2025.

Politidirektoratet (POD) har gitt PHS i oppdrag å lede arbeidet med å utvikle undervisningsopplegget. Arbeidet startet tidlig i 2024, og Kripos har bidratt med sin kompetanse. PHS har hatt dialog med Riksadvokatembetet, Domstolsadministrasjonen og Kriminalomsorgsdirektoratet for å avdekke deres behov. Det legges opp til å produsere moduler på forskjellige nivåer slik at brukerne får undervisning tilpasset sitt nivå.

Oppdrag 25 - Etablere og forankre et system for årlig planlegging og prioritering av regelverksoppgaver

Rapportering kommer.

Oppdrag 20 – Nasjonalt ID-kort for utenlandske statsborgere

Planen for evaluering av ordningen og videre utbredelse har ikke vært prioritert i denne fasen av prosjektet. All kapasitet brukes nå for å forberede lansering 1. april. Arbeidet med

løsninger for større skala vil være hovedfokus etter lanseringen. Basert på erfaringene etter oppstart og etter at løsninger for oppskalering er på plass, vil prosjektet legge en plan for videre utrulling til grupper som omfattes av forskriften. Planen for evaluering og videre utbredelse må vente til dette er løst.

Oppdrag 22 - Opprette 100 nye studieplasser i innføring i politiledelse ved Politihøgskolen

Oppdraget er gjennomført ved PHS, og 100 ekstra studenter tar eksamen i studieåret 2024.

Oppdrag 25 – Etablere og forankre et system for årlig planlegging og prioritering av regelverksoppgaver

I 2024 har Politidirektoratet (POD) jobbet med ulike tiltak for å utvikle POD og politiets arbeid med regelverksutvikling. Arbeidet i Helhetlig utvikling og styring (HUS) er grunnleggende for å sikre at behov for regelverksendringer fanges opp og utredes i forbindelse med utviklingen av politiets tjenester. Dette sikrer at direktoratet og politiet har relevant kompetanse og nødvendig kapasitet til å ivareta regelverksoppgaver. Dette vil styrke direktoratets rolle som faglig rådgiver overfor Justis- og beredskapsdepartementet.

Direktoratet har etablert et system for å samle og koordinere regelverksbehov som grunnlag for prioritering og dialog med departementet. I 2025 vil direktoratet videreutvikle og implementere systemet i sammenheng med HUS-arbeidet og utviklingen av rutiner og kompetanse på regelverksutvikling.

FoU

Norsk politi skal arbeide kunnskapsbasert. Det ligger i dette at politiet aktivt skal ta i bruk andre typer kunnskap enn den erfaringsbaserte, og at beslutninger og tiltak skal bygge på all tilgjengelig kunnskap, herunder kunnskap frembragt gjennom forskning og forskningsbasert utviklingsarbeid.¹²

Politidirektoratet har i samarbeid med Politihøgskolen, resten av etaten, samt PST utarbeidet politiets første plan for forskning og utvikling (FoU)³. Planen gir retning for politiets arbeid med FoU i perioden 2024–2028. Formålet er å legge til rette for en mer systematisk og forpliktende tilnærming til politiet som kunnskapsbasert organisasjon, hvor kunnskap i større grad skal være basert på forskning og forskningsbasert utviklingsarbeid. Kunnskapsutviklingen skal bidra til god beslutningsstøtte for Justis- og beredskapsdepartementet og for politiet, og til å gi råd og veiledning til andre samfunnsaktører og innbyggerne.

Mot slutten av 2024 ble det etablert en arbeidsgruppe som skal følge opp tiltakene i FoU-planen. Det gjelder blant annet tiltak som er nødvendige for å samordne kunnskapsbehov, holde oversikt over pågående forskningsprosjekter og samarbeid, og legge til rette for prioritering av nye forskningsprosjekter.

POD har også tatt initiativ til et tettere samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet om FoU-arbeidet i form av møter på saksbehandlernivå i tillegg til de mer formelle fagdialogmøtene på dette området. Et annet tiltak, i tråd med anbefalingene i FoU-planen, var inngåelsen av ny strategisk samarbeidsavtale med Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) hvor formålet er å styrke beredskapen og nasjonal sikkerhet gjennom kunnskapsutvikling og kompetansedeling mellom politiet og FFI.

¹ Finstad, Liv (2000). Politiblikket. Pax forlag

² I denne rapporteringen ser vi bort fra innovasjonsaktiviteter

³ FoU er kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap. Politiet har i sin FoU-plan tatt utgangspunkt i OECDs Frascati-manual (2015) og Politiets kompetanse og kunnskapsstrategi (2021).

Regjeringen besluttet høsten 2023 å gi 1 mrd. kroner (senere økt til 1,3 mrd. kroner) over fem år til forskning på kunstig intelligens. Midlene ble lyst ut av Norges Forskningsråd i 2024 og politiet fikk en rekke henvendelser fra forskningsmiljøer som ønsket et samarbeid. Politiet, representert ved Kripes, Politihøgskolen, Politiets IT-tjenester og Politidirektoratet, endte opp med å gi sin støtte til flere søknader.⁴ Etter at søknadsfristen gikk ut 15. januar 2025 ble det klart at Forskningsrådet hadde fått inn 50 søknader. Det er sterk konkurranse om midlene, og ingen garanti for at noen av konstellasjonene som politiet deltar i vil nå opp.

Rapportering på oppdrag gitt i tidligere tildelingsbrev

Etablere samhandlingsarenaer for IT-utviklingen

Det har vært stort fokus på samhandling med ulike aktører i justissektoren og Forsvaret i arbeidet med konseptvalgutredninger på områder som datasenterkapasitet og helhetlig digitalisering i politiet. Det har vært jevnlig samhandlingsmøter med Kripes og tett involvering i Utlendingsdirektoratets (UDI) moderniseringsprogram.

Mobilbasert befolkningsvarsling

Nødvarsel er et nytt verktøy som styrker politiets evne til å varsle befolkningen i fredstid, og bidrar til å beskytte innbyggernes liv og helse samt begrense alvorlig materiell skade. Arbeidet med etablering av Nødvarsel ble ferdigstilt sommeren 2024 og har nå gått over i ordinær drift og forvaltning. Politiet avventer fortsatt forsinkede leveranser knyttet til ny funksjonalitet for mer presise varsler. Det pågår arbeid med ferdigstilling av en drifts- og forvaltningsavtale mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og politiet, samt etablering av faste møteplasser for samhandling. Politidirektoratet (POD) vurderer også hvordan aktive og tidligere nødvarsler kan presenteres på politiet.no for å sikre en helhetlig plattform for krisekommunikasjon.

Nødvarsel har blitt benyttet reelt ved flere politidistrikter siden innføringen i 2023. Systemet fungerer for utsendelse av nødvarsler, men det er fortsatt behov for finjustering og optimalisering for å sikre effektivitet og brukervennlighet. Overordnet vurderer politiet at Nødvarsel virker etter intensjonen og bidrar til en samordnet og konsistent varsling av befolkningen ved ekstraordinære hendelser.

Samlokalisering av 112- og 113-sentra

Når leieforhold for eksisterende tjenestesteder skal endres eller fornyes, skal det i henhold til nasjonal rutine, vurderes muligheter for samlokalisering der dette er mulig og vertskommunene ønsker det. Dette ble tatt inn i nasjonal rutine fra og med 2022.

Fremtidig løsning for nød- og beredskapskommunikasjon

Politiet har etablert et eget planprosjekt (SUP) for å forberede organisasjonen og støtte det sentrale forprosjektet som ledes av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Planprosjektet er gjennomført i henhold til plan og styringsdokument med tanke på framdrift, ressurser og kostnader. Politiet har betydelig bidratt til leveransen av Sentralt styringsdokument (SSD) i henhold til planen for det sentrale forprosjektet.

Organisasjonen er forberedt gjennom utskifting av kommunikasjonsløsning på operasjonssentralen (OPS), informasjonsmøter med alle politidistrikter (PD) og særorgan (SO), samt målrettet kompetanseheving på teknisk og operativt område. Planprosjektet videreføres i 2025, med forberedende aktiviteter internt og tverretattlig.

⁴ Det varierer hvilken rolle politiet har i de ulike søknadene og det varierer hvem fra politiet som er med i hver enkelt konstellasjon som søker.

Prosjektorganisasjonen styrkes i løpet av 2025, og resultatavtaler for 2025 er gitt til alle relevante undergitte enheter.

Policyutvikling og strategisk rammeverk for bruk av ny teknologi

POD har også i T3 bistått JD etter anmodning og har involvert etaten ved behov.

Saksflyt i utlendingsforvaltningen

Saksflyt i utlendingsforvaltningen

I henhold til tildelingsbrevets oppdrag 8 Saksflyt i utlendingsforvaltningen, skal politiet og UDI, i samarbeid med Utlendingsnemnda (UNE) og Utenriksdepartementet (UD), jobbe for mest mulig effektiv saksflyt i utlendingsforvaltningen. Politiet skal i årsrapporten rapportere på effekten av tiltak som er gjennomført for politiet. For å svare ut politiets effekt vil det først presenteres statistikk over endringene i politiets ventetid og saksbehandlingstid fra 2022-2024. Deretter vil POD kort redegjøre for iverksatte tiltak som påvirket politiets ventetid på timeavtale, saksbehandlingstid og restanser i 2024. Enkelte av tiltakene er ikke direkte knyttet til oppdraget om effektiv saksflyt i utlendingsforvaltningen (oppdrag 8).

Statistikken er hentet fra UDI og politiets egne systemer.

Gjennomsnittlig ventetid på timeavtale hos politiet

Tabellen under viser gjennomsnittlig ventetid på timeavtale hos politiet i 2022, 2023 og 2024, oppgitt i antall dager. Ventetiden på timeavtale beregnes fra søker registrerer søknad på nett, til søker møter hos politiet, og tar utgangspunkt i saker det er fattet vedtak i det aktuelle året. Den gjennomsnittlige ventetiden på timeavtale hos politiet for alle sakstyper gikk ned med 17 dager fra 2023 til 2024. Dersom det ses nærmere på sakstypene nevnt i UDIs rapportering, er det ventetiden på timeavtale for søknader om statsborgerskap som har hatt størst reduksjon, fra 104 dager i 2023 til 73 dager i 2024.

Gjennomsnittlig ventetid (antall dager)	2022	2023	2024	Reduksjon fra fjoråret i antall dager
Alle sakstyper	67	71	54	17
Søknad om familieinnvandring	51	34	31	3
Søknad om arbeid	25	19	17	2
Søknad om statsborgerskap	89	104	73	31

Tallene i tabellen over er hentet fra UDI og viser ikke den reelle ventetiden på timeavtale hos politiet i 2024. Dette er fordi UDIs statistikk tar utgangspunkt i saker det er fattet vedtak i det aktuelle året, og ikke alle saker som hadde et oppmøte hos politiet i løpet av 2024. Mange saker hvor det ble fattet et vedtak i 2024 ble imidlertid levert inn *før* 2024, og ventetiden reflekterer situasjonen på det tidspunktet disse søknadene ble levert inn. Ventetiden på timeavtale hos politiet har blitt vesentlig kortet ned de siste årene, samtidig som UDIs saksbehandlingstid, spesielt i søknader om statsborgerskap og familieinnvandring, har gått opp. Tallene i tabellen blir derfor høyere enn den reelle ventetiden har vært i årene 2022-2024. Dette er også årsaken til at ventetiden for 2023 kan se ut til å ha økt, dersom man sammenligner med politiets årsrapportering for 2023.

I henhold til politiets egen statistikk var gjennomsnittlig ventetid på timeavtale ved utløp av 2023 på 37 dager i alle sakstyper. Dette omfatter alle saker som hadde et oppmøte hos politiet i løpet av 2024. Ventetiden har holdt seg relativt stabil gjennom 2023 og første

halvdel av 2024, men har økt noe mot slutten av året, til 49 dager ved utløp av 2024. Dette skyldes i hovedsak en økning i ventetiden for søknader om statsborgerskap.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos politiet

Tabellen under er basert på statistikk fra UDI og viser gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos politiet i 2022, 2023 og 2024, oppgitt i antall dager, og tar utgangspunkt i saker det er fattet vedtak i det aktuelle året.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (antall dager)	2023	2024	Endring i prosent
Søknad om familieinnvandring	33	32	-1 %
Søknad om arbeid	19	27	8 %
Søknad om statsborgerskap*	28	21	-7 %

* Politiet har ikke vedtakskompetanse i søknader om statsborgerskap. Sakene forberedes av politiet og videresendes deretter til UDI for behandling.

I henhold til politiets egen statistikk var gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos politiet i alle sakstyper 24 dager ved utløp av 2023, og 27,9 dager ved utløp av 2024.

Saksbehandlingstiden har derfor gått noe opp i 2024, sammenlignet med 2023.

Politidistriktene saksbehandlingstid beregnes fra saken opprettes av politiet, til politiet fatter vedtak eller saken blir oversendt til UDI. Statistikken skiller seg derfor fra UDI sin statistikk da den også viser saker hvor UDI ikke enda har fattet vedtak.

Årsaker til økte ventetider og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2024

Utlendingsforvaltningen i politidistriktene har i 2024 hatt en mer krevende ressursituasjon enn foregående år. I 2024 har strammere økonomiske rammer, bortfall av øremerkede midler og reduksjon av midler til økt beredskapskapasitet imidlertid ført til mindre ledig kapasitet som har gitt utslag på saksbehandlingstid og ventetid på timeavtale i politidistriktene.

Våren 2024 igangsatte prosjektet "Ved første kontakt" tiltak for å øke tilgjengeligheten og bedre politiets håndtering av innbyggerhenvendelser innenfor utlendingsforvaltningen. Tiltakene innebærer blant annet at politiet har utvidet åpningstiden for veiledning på telefon for å imøtekomme pågangen fra innbyggerne. For å øke effektiviteten og redusere saksbehandlingstiden, ble det også innført hurtigbehandling av saker som oppfyller enkelte krav for umiddelbar behandling. I første omgang ble tiltaket gjennomført i Oslo, Sør-Øst og Troms som pilotdistrikter, og i mai 2024 ble det besluttet at de piloterte tiltakene skulle innføres nasjonalt. Politidistriktene har derfor hatt fokus på å balansere ressursbruk på restansenedbygging og ventetid på timeavtale opp mot rask saksbehandling og økt tilgjengelighet ovenfor brukerne på telefon.

Selv om hurtigbehandling har ført til at enkelte saker behandles raskere enn før i politiet, så kan andre tiltak knyttet til oppdraget om saksflyt i utlendingsforvaltningen ha ført til at saksbehandlingstiden i politiet øker. Dette gjelder for eksempel tiltaket heldigital søknad med eID hvor søknadstidspunktet registreres tidligere i prosessen slik at saksbehandlingstiden begynner å løpe tidligere enn før (se punkt 3.2). Det er vanskelig å isolere effekten av disse to tiltakene, men vurderingen er at tiltaket rundt hurtigbehandling har ført til at man ikke ser en større økning i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i politiet.

Tiltak

UDI utsteder oppholdskort i saker der UDI fatter vedtak

I februar 2023 overtok UDI oppgaven med å bestille oppholdskort i saker der UDI fatter vedtak om innvilgelse av midlertidig eller permanent oppholdstillatelse, og saker om forlenget oppholdstillatelse for personer fra Ukraina med kollektiv beskyttelse, hvor det er lagret biometriske data som kan gjenbrukes til oppholdskort. I november 2024 overtok UDI også oppgaven med å bestille oppholdskort i saker der UDI fatter vedtak om førstegangstillatelse om kollektiv beskyttelse. Endringen innebærer at politiet i disse porteføljene kun skal bestille oppholdskort dersom de fatter vedtak selv, eller i tilfeller der biometriopptak til oppholdskort mangler eller ikke er i henhold til standard for oppholdskort. Tabellen viser antall oppholdskort politidistriktene og UDI bestilte i 2022, 2023 og 2024.

Antall oppholdskort bestilt (antall dager)	2022	2023	2024	Endring i prosent fra fjoråret
Politiet	162 377	138 070	111 845	-19 %
UDI	0	46 290	76 114	64 %

Tiltaket har ikke medført vesentlige tidsbesparelser for politidistriktene, gevinsten er hovedsakelig at søkerne opplever kortere ventetid fra vedtak er fattet til oppholdskortet bestilles.

Heldigitale oppmøtefrie tjenester – heldigital søknad med eID

I andre tertial lanserte UDI mulighet for studenter som søker om fornyelse av studietillatelsen sin mulighet til å ta i bruk heldigital søknad med eID. Konkret innebærer dette at brukere med eID kan levere søknad om fornyelse av studietillatelsen heldigitalt, inkludert laste opp dokumenter digitalt. Selve søknadsinnleveringen er derfor ikke lenger koblet til et fysisk oppmøte hos politiet. Sakene opprettes automatisk når søknadsskjema er fylt ut, gebyr betalt og dokumenter lastet opp. Brukerne må imidlertid fortsatt møte opp hos politiet for å avgi biometri. I tredje tertial ble løsningen for heldigital søknad med eID utvidet til personer som søker fornyelse av en familieinnvandringstillatelse.

Gevinsten for brukerne er at det blir enklere å søke om fornyelse i tide slik at de kan bevare retten til videre opphold i Norge inntil fornyelsen er behandlet, og at søknadsinnleveringen ikke lenger er betinget av oppmøtet hos politiet. Dette gir også gevinster for forvaltningen i form av færre henvendelser fra brukere og andre etater om lovlig opphold og rett til arbeid. Dette er henvendelser som i dag håndteres manuelt.

Tiltaket har imidlertid forskjøvet tidspunktet for når en søknad anses som levert tidligere i prosessen, og påvirker med dette saksbehandlingstiden i politiet. Saksbehandlingstiden begynner å løpe fra søknaden er fylt ut og betalt på nett, det vil si før oppmøtet hos politiet. Etterhvert som denne nye brukerreisen rulles ut til nye brukergrupper vil tiltaket påvirke den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i politiet i negativ grad, selv om den reelle ventetiden for brukerne ikke nødvendigvis går opp.

Samarbeid mellom UDI og politidistriktenes førstelinje i utlendingsforvaltningen

Som et tiltak for å få bedre saksflyt og kortere ventetider for brukerne har UDI i 2024 samarbeidet med flere politidistrikter om å øke andelen vedtak som fattes av politiet, det vil si i første instans. Tiltaket har omfattet søknader om permanent oppholdstillatelse, familieinnvandring og sesongarbeid. UDI har hatt jevnlig fagmøter med politidistriktene for å avklare enkeltsaker, delt informasjon om praksis og diskutert overordnede problemstillinger. Et konkret tiltak for å få ned ventetiden for brukerne er at politiet venter lenger på at søkerne skal sende inn tilleggsdokumentasjon før de sender saken videre til UDI for behandling. Selv om dette bidrar til å øke den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i politiet, gjør det at

politiet kan fatte vedtak i flere saker, noe som er mer effektivt for forvaltningen og medfører betraktelig kortere ventetid for brukerne.

Evne til å bekjempe cyberkriminalitet - kompetansebygging i distriktene

Politidirektoratet (POD) følger opp distriktenes evne til å håndtere datakriminalitet og internettrelaterte overgrep, men det er utfordrende å bygge kapasitet innenfor gjeldende budsjettammer og utfordringsbilde. Det er likevel en positiv utvikling ved at flere distrikter har økt fokus på feltet gjennom rekruttering og etablering av organisatoriske enheter som skal jobbe med kriminalitet rettet mot teknologi og digitale bedragerier. Effekten vil trolig bli synlig i 2025.

Kunnskapsgrunnlag som belyser utfordringsbildet innen digital kriminalitet ble delt med departementet i januar 2025. En GAP-analyse viser behov for økt fokus på feltet, særlig politidistriktenes håndtering av kriminalitet rettet mot teknologi. Informasjonstilfanget innen internettrelaterte overgrep er omfattende. Antall meldinger, alvorligheten og kompleksiteten i kriminaliteten utfordrer politiets kapasitet til etterforskning, men forebyggende tiltak bidrar til å møte utfordringen i mindre alvorlige meldinger.

Politiet fortsetter arbeidet med å ta i bruk ny teknologi i straffesaksbehandlingen og har et særskilt fokus på kunstig intelligens (KI). Politiet deltar i flere KI-sentersøknader til Forskningsrådets KI-milliard.

Oppfølging av anbefalinger fra GRECO, Jensenutvalget og Rolleforståelseutvalget

**Statusrapport og evaluering av effekt av
gjennomførte tiltak**

Innhold

1. Innledning	4
2. Sammendrag	5
3. Koordinert korrupsjonsforebyggings- og integritetspolitikk, ledelse og internkontroll	6
3.1. Anbefalinger	6
3.2. Tiltak og status	6
3.3. Vurdering av effekt av tiltakene.....	8
4. Ytringsklima	10
4.1. Anbefalinger	10
4.2. Tiltak og status	10
4.3. Vurdering av effekt av tiltak.....	11
5. Opplæring og medlemskap i foreninger	12
5.1. Anbefalinger	12
5.2. Tiltak og status	12
5.3. Vurdering av effekt av tiltak.....	13
6. Opplæring og kunnskapsbygging.....	14
6.1. Anbefalinger	14
6.2. Tiltak og status	14
6.3. Vurdering av effekt av tiltak.....	14
7. Formidling av erfaringsbasert kunnskap	15
7.1. Anbefalinger	15
7.2. Tiltak og status	15
7.3. Vurdering av effekt av tiltak.....	15
8. Økonomi og tilskudd.....	16
8.1. Anbefaling	16
8.2. Tiltak og status	16
8.3. Vurdering av effekt av tiltak.....	16
9. Bruk av politi i private foreningers navn.....	17
9.1. Anbefalinger	17
9.2. Tiltak og status	17
9.3. Vurdering av effekt av tiltak.....	17
10. Forebygging og vitenskapelig kunnskap	18
10.1. Anbefalinger.....	18
10.2. Tiltak og status.....	18
10.3. Vurdering av effekt av tiltak	20
11. Integritetsspørsmål i rekrutteringsprosesser	21

11.1. Anbefaling.....	21
11.2. Tiltak og status.....	21
11.3. Vurdering av effekt av tiltak	22
12. Bierverv.....	23
12.1. Anbefaling.....	23
12.2. Tiltak og status.....	23
12.3. Vurdering av effekt av tiltak	23
13. Forskning på politikorrupsjon.....	24
13.1. Anbefaling.....	24
13.2. Tiltak og status:	24
13.3. Vurdering av effekt av tiltak	24
14. Disiplinærsaker	25
14.1. Anbefaling.....	25
14.2. Tiltak og status:	25
14.3. Vurdering av effekt av tiltak	25
15. Informantbehandling.....	26
15.1. Anbefaling.....	26
15.2. Tiltak og status:	26
15.3. Vurdering av effekt av tiltak	26
16. Evaluering av effekten av tiltakene i oppfølgingsplanen.....	27
Brukereffekter av gjennomførte tiltak	29
Videre oppfølging i andre spor	30

1. Innledning

Formålet med dette vedlegget til årsrapporten er å gi en oppdatert status på gjennomføring av tiltakene i den felles oppfølgingsplanen som er utarbeidet for å følge opp anbefalingene fra Europarådets antikorrupsjonsorgan (GRECO), Jensenutvalget og Rolleforståelseutvalget¹, samt å evaluere effekten av tiltakene som er gjennomført for å følge opp anbefalingene.

Politiet har gitt høy prioritet til dette arbeidet. Denne rapporten gir en status på oppfølgingen av anbefalingene og en kort vurdering av effekt under hvert kapittel. I kapittel 16 gis det en samlet vurdering av effekten av tiltakene som inngår i den felles oppfølgingsplanen samt en beskrivelse av hvordan arbeidet videreføres. I kapittel 2 gis det et sammendrag.

¹ Rapportene finnes her: <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/pod/rapporter/rapport-fra-evalueringsutvalget.pdf>
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/greco-sin-femt-evalueringsrapport-om-norge/id2959200/>
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/politi-og-rolleforstaelse/id2958426/>

2. Sammendrag

Politiet har over flere år jobbet systematisk med gjennomføring av tiltak knyttet til anbefalingene fra GRECO, Jensenutvalget og Rolleforståelseutvalget. Det er avsatt ressurser og levert produkter og tjenester som er innført eller under innføring. Det er i denne rapporten sannsynliggjort at produktene og tjenestene som er utviklet har gitt effekter for aktuelle brukergrupper. For enkelte anbefalinger kan man allerede sannsynliggjøre et bedre grunnlag for samfunnseffekt – eksempelvis at det er tilgjengeliggjort mer statistikk og informasjon til offentligheten, at enkelte politiforeninger har skiftet navn, at det er opprettet en tilskuddsordning for politiforeninger, bedre omdømme for politiet i siste IPSOS-måling, og et bedre grunnlag for økt tillit til at ansatte i politiet har bedre rolleforståelse enn før. Samtidig er det noen resultater fra den siste medarbeiderundersøkelsen det er grunn til ikke å være fornøyd med, blant annet andelen som oppgir at etiske dilemmaer diskuteres jevnlig. Bedre opplæring og innføring framover antas å føre til bedre score på dette spørsmålet når medarbeiderundersøkelsen gjennomføres neste gang i 2026.

I denne rapporten er DFØs resultatkjede benyttet som grunnlag for evaluering av effekt. De fleste tiltakene i den felles oppfølgingsplanen vurderes som tilfredsstillende gjennomført. Det vises her til kapittel 16 for en oversikt over hvilke tiltak som vurderes som tilfredsstillende og ikke tilfredsstillende gjennomført. Figuren nedenfor viser også de viktigste effektene som POD mener kan påvises så langt.

Veien videre

Det legges opp til at det videre arbeidet skjer blant annet innenfor rammene av innføring av reviderte etiske retningslinjer, andre opplæringsaktiviteter, dilemmatrening med utgangspunkt i politiets Dilemmabank, og arbeid i regi av etikk og antikorrupsjonsgruppen. Opplæringen i de reviderte etiske retningslinjene med tilhørende dilemmatrening er godt i gang ute i enhetene. POD legger opp til bedre koordinering og en bedre samlet prioritering av hovedbudskaper knyttet til aktuelle temaer.

Etikk- og antikorrupsjonsgruppen vil koordinere det videre arbeidet og gi beslutningsstøtte til ledelsen. Rapporten om arbeidet med etikk og antikorrupsjon vil framover gi en oversikt over arbeidet, herunder arbeidet med rolleforståelse.

3. Koordinert korrupsjonsforebyggings- og integritetspolitikk, ledelse og internkontroll

3.1. Anbefalinger

Greco:

- Vedta en koordinert korrupsjonsforebyggings- og integritetspolitikk.
- Gjennomføringen av de etiske retningslinjene støttes av en mer ensartet, koordinert og omfattende tilnærming.

Rolleforståelseutvalget:

- POD må sørge for at det gjennom internkontroll i hele politiorganisasjonen sikres etterlevelse av normer som klargjør hvilken rolle tjenestepersoner opptre i.

Jensenutvalget:

- Oppfølging og dokumentasjon av bekymringsmeldinger om instruksbrudd mv.
- Styrke internkontrollen.
- Politiledere må lede læring.

3.2. Tiltak og status

Reviderte etiske retningslinjer

De reviderte etiske retningslinjene for politiet ble vedtatt av politidirektøren i oktober 2024. Hovedendringene i de etiske retningslinjene er relatert til medarbeideres bruk av sosiale medier som privatpersoner, intime relasjoner på arbeidsplassen og gaver og bevertning.

Det er også lagt til et eget punkt om rolleforståelse under punktet om integritet i de reviderte retningslinjene. Tydelighetsprinsippet, om at den enkelte tjenesteperson har et særlig ansvar for å være tydelige på hvilken rolle ansatte opptre i, også utenfor jobb, inngår også. Et sentralt element i denne forbindelse er et forbud mot at medarbeidere i politiet bruker politiets e-post, brevark, logo, symboler i privat sammenhenger. Det samme gjelder bruk av uniform som ikke er i samsvar med uniformsreglementet.

Notoritet er også et tema som fremheves i de reviderte retningslinjene. Det vises til at god notoritet er en rettsikkerhetsgaranti og at dette utøves i praksis i all saksbehandling og ved alle vesentlige beslutninger og utførelse av polititjenesten.

Samtidig med at de etiske retningslinjene ble det vedtatt i oktober 2024, ble det også vedtatt en *Nasjonal retningslinje for registrering av verv og økonomiske eierinteresser for politiet* som gjelder for enkelte grupper av medarbeidere som har tilgang på innsideinformasjon. Med utgangspunkt i retningslinjene er et eierskapsregister² under utarbeidelse. Parallelt med dette utarbeides det et gaveregister.

Det er satt opp en innføringsplan knyttet til de etiske retningslinjene og alle politidistrikt og særorgan får tilbud om opplæring. Et viktig tiltak i innføringen av de reviderte etiske

² Jamfør statsansatteloven § 39 a.

retningslinjene er en Dilemmabank, som gjennom eksempler og diskusjoner skal bidra til å klargjøre grensetilfeller og øke etisk bevissthet og refleksjon rundt vesentlige innhold i retningslinjene. Oppdatering av Dilemmabanken vil være et kontinuerlig arbeid. I henhold til innføringsplanen startet POD på slutten av 2024 med presentasjoner om de reviderte etiske retningslinjene og dilemmatrening for ledergrupper i enheter i etaten og innføringsløpet fortsetter utover i 2025. Det legges opp til at ledelsen formidler budskapene fra denne opplæringen videre internt.

Internkontroll

Piloten med ledelsens gjennomgang om internkontroll fortsetter. Personvern, sikkerhet, dokumentasjonsforvaltning/arkiv og HMS skal være faste tverrgående temaer og straffesaksområdet og helhetlig grenseforvaltning er "kjerneområdene" som har vært omfattet av piloten i 2024/2025. Ansvarlige for disse områdene skal fylle ut et skjema og gi svar på 11 spørsmål og vurdere modenhet når det gjelder blant annet roller og ansvar, etterlevelsesgrunnlag, oversikt over etterlevelse av regelverk, grad av oppfølging av funn og merknader fra Riksrevisjonen, internrevisjonen mv. og kontinuerlig forbedring. Det skal gis en samlet gjennomgang av status for disse områdene i Politidirektørens ledergruppe. Det er forventet at dette vil bidra til bedre internkontroll gjennom blant annet tydeliggjøring av roller og ansvar, bedre systematikk på etterlevelse mv.

De siste årene har det skjedd klare forbedringer mht. erfaringslære og ledere har her en viktig rolle. Det er utarbeidet en nasjonal rutine for administrativ læring av saker fra Spesialenheten. Spesialenheten oversender påtalevedtak til POD for administrativ læring dersom sakene kan ha nasjonal interesse. Det er etablert en tverrfaglig vurderingsgruppe i POD som med utgangspunkt i disse sakene anbefaler videre tiltak og oppfølging. Dette sendes til politidistriktene for læring og forbedring. Noen distrikter har en etablert en egen arbeidsgruppe som går systematisk gjennom sakene som de får oversendt til administrativ læring. Et eksempel på læring i praksis er at politiet har oppdatert politiets etiske retningslinjer og tatt inn eksempler til bruk i Dilemmabanken basert på saker fra Spesialenheten.

Det er utpekt *fag- og opplæringsansvarlige* (FOA) for ulike fagområder i hvert politidistrikt og særorgan.

Rutine for arbeidet med etikk og antikorrupsjon

I mai 2023 ble *Nasjonal rutine for arbeidet med etikk og antikorrupsjon* fastsatt. Rutinen operasjonaliserer policy'en om samme tema. Rutinen stiller krav til at det gjennomføres etisk dilemmatrening for alle ansatte årlig. I sammenheng med rutinen er det også opprettet en funksjon i arkivsystemet for at ledere enkelt kan dokumentere bekymringer eller ulike forhold medarbeidere har tatt opp. I 2024 ble det registrert bare ni slike saker nasjonalt, mot 12 året før. Funksjonen synes ikke å være godt nok kjent blant ledere. Muligheten for å dokumentere bekymringer fra ansatte vil bli formidlet i opplæringen av etiske retningslinjer. Det er gjennomført implementeringsaktiviteter og det er gjennomført pilotering for innføring av rutinen i ett politidistrikt og ett særorgan, men dette har ikke vært tilstrekkelig. Rutinen er planlagt oppdatert med oppstart høsten 2025, blant annet for å sikre at innholdet henger godt nok sammen de oppdaterte varslingsrutinene.

Det er også opprettet en egen side på politiets intranett om etikk, antikorrupsjon og rolleforståelse, hvor det blant annet er lenke til et spørsmål-og-svar-dokument vedrørende prinsipielle spørsmål.

En delanbefaling fra GRECO til anbefalingen om koordinert korrupsjonsforebyggings- og integritetspolitikk var å gi systematisk konfidensiell rådgivning om disse sakene³. Det ble i 2024 etablert et opplegg for anonyme brevforsendelser. Som en "sikkerhetsventil" gis ansatte i etaten mulighet for å sende anonyme brev til etikk og antikorrupsjonsgruppen i POD. Svar blir publisert på *Spørsmål-og-svar-funksjonen* på politiets intranett. Dette er ment å svare ut den nevnte delanbefalingen fra Greco.

Årlig rapport om arbeidet med etikk og antikorrupsjon

Etikk- og antikorrupsjonsgruppen i POD utarbeidet en første versjon av *Rapport om arbeidet med etikk og antikorrupsjon* i 2023. Rapporten gir en oversikt over risikoutsatte områder og tilhørende risikoreduserende tiltak. Rapporten identifiserte også temaer for videre arbeid og ga en oversikt over statistikk med relevans for arbeidet med etikk og antikorrupsjon. Det er publisert en versjon av rapporten på politiets intranett.

3.3. Vurdering av effekt av tiltakene

De etiske retningslinjene har de siste årene blitt profilert gjennom for eksempel e-læring, nyhetssaker på politiets intranett, presentasjoner, opplæring, Spørsmål-og-svar-funksjonen og dilemmatrening på tvers av hele etaten. Dette er kraftfulle verktøy for å definere en felles etisk standard. Det er også lagt til flere eksempler på hva som er greit i forbindelse med revisjonen av de etiske retningslinjene i 2024⁴. Når det gjelder bierverv er god praksis tydeliggjort. Skjemaløsningen har gjort det enklere for alle parter, det har blitt mer enhetlig praksis i etaten og det er blitt mye bedre notoritet, statistikk mv. Gode produkter øker sjansene for rask realisering av brukereffekter. Antall søknader tyder på at ordningen er godt kjent og at tiltakene har hatt effekt. Når det gjelder notoritet på bekymringsmeldinger viser statistikken at det er behov for å gjøre muligheten for dette bedre kjent.

Opplæring i etiske retningslinjer og instruks for bierverv mv.

En ønsket (bruker)effekt er at så godt som alle ansatte har lest de etiske retningslinjene, deltatt i etisk dilemmatrening og derved fått økt bevisstheten og refleksjonen rundt korrekt og etisk adferd når man står oppe i et dilemma. Jo bedre innføringsarbeidet har vært og jo flere som har deltatt i opplæring og dilemmatrening, fullført e-læring i etiske retningslinjer mv. desto mer sannsynlig at det realiseres en kvalitetsgevinst i form av økt etisk bevissthet, bedre holdninger, kultur blant de ansatte i politiet.

I Medarbeiderundersøkelsen i politiet i 2024 svarer 82 % at de er helt eller delvis enig i påstanden om at de har tilstrekkelig kunnskap om ulike former for korrupsjon/ bestikkelser de kan møte i arbeidet sitt (marginalt bedre enn i 2022). 43 % er helt eller delvis enige i påstanden om at korrupsjon og etiske dilemmaer diskuteres på jevnlig basis i sin enhet (marginalt bedre enn i 2022). På sistnevnte punkt er det et klart forbedringspotensial, gitt at det er et krav å gjennomføre årlig dilemmatrening. Statistikken på andel ansatte som har gjennomført et relativt nytt obligatorisk e-læringskurs om dilemmatrening bekrefter dette inntrykket. Bare 16,4 % av de ansatte har fullført dette kurset. Innføring og opplæring i etiske retningslinjer framover gir håp om bedre resultater i neste medarbeiderundersøkelse.

³ Den andre delanbefalingen handlet om å styrke interne opplæringsprogrammer og bevisstgjøringstiltak om integritet og yrkesetikk. Integritet er omtalt under dette kapittelet, mens yrkesetikk er omtalt under kapittel 15.

⁴ For eksempel at ansatte kan ta i mot lett servering fra en privatperson.

Det er utarbeidet en temaside på politiets intranett om etikk, antikorrupsjon, rolleforståelse og verdier med kontaktinformasjon. Flere spørsmål og henvendelser fra ansatte og enheter i politiet kan tyde på en økt bevissthet og ønske om å sjekke hva som er korrekt handlemåte, praksis og tolkning av etiske retningslinjer og beslektet regelverk.

Det er høy prioritet og stort fokus på etterlevelse og internkontroll i politiet og det jobbes med tydeliggjøring av dette i utviklingsarbeidet med Helhetlig utvikling og styring (HUS). Det er også etablert en tek-juridisk enhet i PIT.

Det vil være behov for et vedvarende fokus på dette for å forbedre etterlevelseskulturen. POD vet også at det er langt ned og ut fra POD til saksbehandlere og polititjenestepersoner i politidistriktene og at det ikke er like høy bevissthet rundt etiske retningslinjer, bruk av arkivsystemet WebSak og andre systemer alle steder i etaten. Det er et viktig fokus i det pågående innføringsarbeidet vedrørende etiske retningslinjer å legge til rette for bedre notoritet.

Det har vært mye innføringsaktivitet også mht. forrige versjon av etiske retningslinjer. 72,8 % av de ansatte gjennomførte e-læringskurs om etiske retningslinjer i 2024⁵. Det innebærer at et klart flertall av de ansatte har lest og kjenner innholdet i de etiske retningslinjene. Dette antas å ha hatt en brukereffekt, men her har politiet en kontinuerlig implementeringsjobb foran seg.

⁵ Tallet kan reelt sett være høyere fordi det finnes eksempler på at e-kurset gjennomføres kollektivt i et møte med flere til stede (i statistikken fremkommer dette bare som en gjennomføring)

4. Ytringsklima

4.1. anbefalinger

Rolleforståelseutvalget:

- POD må sørge for at det iverksettes tiltak for å bedre ytringsklimaet i politiet, særlig med sikte på å trygge tjenstepersoners ytringsfrihet gjennom klargjøring av ytringsfrihetens viktighet og dens grenser.
- Bevissthet om relevante etiske retningslinjer som kan fremme et saklig debattklima, bør styrkes.

Jensenutvalget:

- Tilrettelegge for et godt og trygt ytringsklima.

Greco:

- Opplærings- og bevisstgjøringsaktiviteter med hensyn til varsling på alle nivåer.

4.2. Tiltak og status

Gjennomgang og oppdatering av varslingsrutinene

Arbeidet med å evaluere og videreutvikle varslingsrutinene i politiet har foregått siden mars 2023. Det er blant annet gjennomført intervjuer med partene i alle politidistrikter og særorgan, i tillegg til noen varslere og omvarslede for å innhente deres erfaringer fra varslingssaker. Mandatet har vært å se på forbedringspunkter og jobbe fram et forslag til et annet rigg for varslinger i politiet.

Parallelt med arbeidet besluttet regjeringen i 2023 å opprette et eget uavhengig varslingsombud for etaten. Varslingsombudet som ble opprettet i 2024 ligger under Statens sivilrettsforvaltning.

Utkast til oppdaterte varslingsrutiner er sendt på høring i etaten med frist 15. mars 2025. Implikasjonene av opprettelsen av varslingsombudet har medført at praksisen for håndteringen av varsler er vesentlig endret og dette er skriftliggjort i utkastet til nye rutiner. For eksempel mottar ombudet varsler, enten fra varslere selv eller fra POD. Det har vært løpende samhandling med ombudet og POD har innrettet seg etter ombudets anbefalinger og føringer.

Det planlegges et større opplæringsløp for de nye varslingsrutinene med blant annet casebasert læring for ledere, foredrag og webinarer. Det arbeides også med en oppdatering av e-læringskurs for ansatte, ledere, tillitsvalgte og vernetjenesten. Det nærmere innholdet og opplegget for opplæringen vil diskuteres med tillitsvalgte og vernetjenesten f.o.m. februar 2025.

Politiets handlingsplan for mangfold, dialog og tillit

I *Mangfold dialog og tillit: Handlingsplan for politiets arbeid (2022-2025)* er ytringsklima tatt inn som en bestanddel i tiltak 7 (tilrettelegge for inkluderende arbeidsmiljø og organisasjonskultur). I tiltaket står det:

*"Det skal være et godt ytringsklima internt i politiet. Det må anerkjennes og aksepteres at medarbeidere kan ha ulike synspunkter, legges til rette for meningsbrytning, god dialog og at medarbeidere og ledere møter hverandre med respekt."*⁶

Betydningen av å legge til rette for et godt ytringsklima er relevant for oppfølgingen av flere av tiltakene i handlingsplanen, både i ivaretagelsen av det interne perspektivet (mangfoldarbeidet internt i egen etat) og det eksterne perspektivet som omfatter politiets oppgaveløsning og hvordan politiet møter innbyggerne på ulike arenaer.⁷

Det er også utarbeidet dilemmaer til den nye Dilemmabanken om ytringsklima.

Følge opp resultater fra medarbeiderundersøkelsen (herunder ytringsklima)

Medarbeiderundersøkelsen i politiet omfatter spørsmål om tilrettelegging for inkluderende arbeidsmiljø og organisasjonskultur, herunder ytringsklima. I medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i 2024 ble medarbeiderne bedt om å vurdere egen arbeidsplass på en skala fra 1 (helt uenig) til 5 (helt enig):

- På min arbeidsplass har vi stor grad av åpenhet. Her var gjennomsnittet 4,0 i 2024 (ned 0,2 fra forrige undersøkelse i 2022).
- På min arbeidsplass opplever jeg det som trygt å si fra. Her var gjennomsnittet 4,0 i 2024 (ned 0,1 fra 2022).
- På min arbeidsplass blir forholdene vi sier ifra om fulgt opp på en god måte. Her var gjennomsnittet 3,7 i 2024 (ned 0,1 fra 2022).

4.3. Vurdering av effekt av tiltak

Resultatene fra Medarbeiderundersøkelsen i 2024 om ytringsklima er generelt på et stabilt høyt nivå. Gitt opprettelse av varslingsombud, godt samarbeid med fagorganisasjonene, opplæring, dilemma mv. er det grunn til å forvente at resultatene holder seg på et høyt nivå også fremover. Pågående tiltak gir også grunn til å forvente bedre resultat på spørsmålet om hvordan forhold ansatte sier fra om følges opp.

⁶ Politidirektoratet (2022). *Mangfold, dialog og tillit: Handlingsplan for politiets arbeid (2022-2025)*. Handlingsplanen er tilgjengelig på politiets nettside: <https://www.politiet.no/om-politiet/dokumenter-strategier-og-horinger/strategier-og-planer/>

⁷ Se også eget vedlegg til politiets årsrapport om mangfold og likestilling.

5. Opplæring og medlemskap i foreninger

5.1. anbefalinger

Rolleforståelseutvalget:

- Kompetanseheving av politiet bør ikke skje på en måte som krever medlemskap i en privat forening.

5.2. Tiltak og status

Vurdering av behov for konferanser mv.

Politidirektoratet (POD) vurderer fortløpende behovet for konferanser på ulike områder. Det gjennomføres en rekke konferanser og seminarer på ulike fagområder i politiet. Noen av disse gjennomføres av POD som fagmyndighet, andre er delegert til en annen virksomhet i politiet, og noen gjennomføres i samarbeid med andre etater. Ansvar for kvalitetssikring av innholdet på konferanser/seminarer ligger til fagmyndighet. Samtidig er det slik at det inviteres foredragsholdere, som selv står ansvarlig for innholdet – f.eks. i tilfeller hvor forskere legger frem egen forskning. På felt hvor det er kjent at det er ulike syn, vil dette kunne løses ved å invitere inn flere stemmer, eventuelt legge opp til et panel mv.

Av temaer som er relevant knyttet til narkotika, som særlig var i fokus hos Rolleforståelseutvalget, nevnes at Riksadvokaten og POD sammen avholdt et heldagsseminar for representanter fra politidistrikter og særorgan i februar 2023. Temaer var gjeldende lovbestemmelser, ny rettspraksis, samt riksadvokatens direktiver, og konsekvenser for rettshåndhevelsen.

POD og Kripos har, både i 2023 og 2024, arrangert en nasjonal konferanse om kriminelle nettverk.

Deltakelse på konferanser i regi av organisasjoner/foreninger

Det å delta på konferanser i regi av eksterne aktører utenfor politiet vil i mange sammenhenger være relevant faglig påfyll. Det er etablert en praksis hvor deltakelse på konferanser/seminar mv. i regi av organisasjoner/foreninger som retter seg mot medarbeidere i politiet, skal vurderes på lik linje med konferanser i regi av andre eksterne aktører. Dersom arbeidsgiver vurderer deltakelse som faglig relevant kan det søkes om å delta, og det gjøres en individuell vurdering i hvert enkelt tilfelle. Det presiseres at dette gjelder der deltakelse skal skje i arbeidstiden. Dersom deltakelse skjer på fritiden og den enkelte ønsker å delta som privatperson er det anledning til dette uten at dette må vurderes av arbeidsgiver.

Kompetansepoeng som grunnlag for lønnsopprykk

I rapporten fra Rolleforståelseutvalget er det vist til en ordning hvor medarbeidere hadde muligheten til å øke sin kompetanse gjennom deltakelse på relevante kurs i regi av politiet eller utenfor politiet, eller ved jobbrotasjon for å få bredere erfaringsbakgrunn. Ved en gitt mengde kurs/jobbrotasjon kunne dette bidra til kvalifikasjon for avansement mellom de ulike nivåene av politibetjentstillinger. Dette var basert på en gammel ordning tilbake fra 2001 og ansvaret for håndteringen lå til den enkelte virksomhet (herunder vurdering av kurs som skulle godkjennes). Denne ordningen ble endret med virkning fra 1. januar 2020 og det er ikke lenger mulig å opptjene kompetansepoeng på denne måten.

5.3. Vurdering av effekt av tiltak

Iverksatte tiltak på dette området har bidratt til mer systematikk rundt kompetansebygging. Det gjelder både ryddighet om hva politiet selv skal stå som arrangør av, praksis for godkjenning av deltakelse fra politiets ansatte på konferanser i regi av eksterne, og bedre styring på kunnskapsbyggingen i etaten. Iverksatte tiltak har bidratt til å tydeliggjøre grensegangen mellom politiet som etat og frivillige politiforeninger, og etablert en praksis hvor sistnevnte skal behandles på lik linje med andre frivillige foreninger. POD mener med andre ord at det er realisert brukereffekter.

6. Opplæring og kunnskapsbygging

6.1. Anbefalinger

Rolleforståelseutvalget:

- POD bør lage en nærmere plan for fordeling av ansvaret for opplæring mellom politiets organer. Det bør vurderes om ansvaret for opplæring av politiet bør inntas som en av politiets oppgaver i politiloven § 2.

6.2. Tiltak og status

Utarbeide en plan for fordeling av ansvaret for opplæring mellom politiets organer

Det ble i 2023 startet opp et arbeid med å utrede og foreslå hvordan POD i større grad skal evne å styre og lede etaten på et mer strategisk nivå. På starten av 2024 gikk arbeidet over i en innføringsfase under navnet: Helhetlig utvikling og styring (HUS). Hovedretningen er at POD rendyrker rollen som fagmyndighet, at rollen som tjenesteforvalter delegeres til en underlagt enhet, og at tjenesteutviklingen gjennomføres av underlagte enheter. Videre skal POD styrke evnen til:

- virksomhetsstyring, blant annet bedre integrering mellom fag og styring
- utredning og kunnskapsproduksjon
- samordning med eksterne på nasjonalt nivå

POD skal også ivareta rollen som oppdragsgiver/eier for nasjonale utviklingstiltak, mens underlagte enheter som hovedregel står for gjennomføringen.

I 2024 er det gjort innføringsarbeid og uttesting i noen piloter for å teste endringene som nytt direktoratskonsept fører til og det har parallelt vært arbeidet med en retningslinje for tjenestemodellen. Det er gitt oppdrag om å være tjenesteforvalter til enkelte underliggende enheter. I det valgte direktoratskonseptet skal fagmyndigheten i POD blant annet ha myndighet til å fastsette regelverk og krav for tjenestene:

- Fastsette nasjonale instruksjer, retningslinjer og faglige krav til tjenesten
- Fastsette krav til internkontroll og etterlevelse av tjenestene
- Følge opp gjennomføring av internkontrollaktiviteter
- Sikre data- og informasjonsforvaltning

Tjenesteforvalter på nivået under i underlagt enhet skal blant annet bidra til å styrke nasjonal oppfølging av leveranse kvalitet og etterlevelse av tjenesten.

6.3. Vurdering av effekt av tiltak

Dette endringsarbeidet pågår fortsatt og det er for tidlig å sannsynliggjøre effekt. Arbeidet involverer mange på ulike nivåer i organisasjonen. Prosessen antas i seg selv å bidra til større refleksjon og bevissthet om roller og ansvar mellom ulike nivåer i organisasjonen. Gjennomføring av piloter bidrar til kunnskap og læring i videreutviklingen av modellen til å favne hele organisasjonen.

7. Formidling av erfaringsbasert kunnskap

7.1. anbefalinger

Rolleforståelseutvalget:

- Det bør gjøres til et tema og oppfordres til refleksjon blant politiansatte over makten som ligger i rollen som formidler av erfaringsbasert kunnskap.

Jensen-utvalget:

- Kunnskapsbasert erfaringslæring ikke hendelsesstyrt saksbehandling.

7.2. Tiltak og status

Kartlegging av ulike kompetansehevende tiltak

Det er gjennomført en kartlegging gjennom egen bestilling fra POD til politidistrikter, særorgan og øvrige enheter i politiet. I denne kartleggingen er det ikke identifisert eksempler på nåværende praksis hvor kompetansehevende tiltak kan sies å være overlatt til frivillige politiforeninger mv.

Veileder/erfaringsbase foredragsvirksomhet

Det ble i 2023 utarbeidet veiledere for foredragsvirksomhet innenfor flere aktuelle temaer. Disse ble valgt ut etter en dialog med fag- og opplæringsansvarlige innenfor forebygging i politidistrikter og særorgan. Materiellet er gjort kjent for etaten gjennom politiets intranett (Kilden) og gjennom politiets digitale fagportal (KO:DE). POD har presisert at den enkelte virksomhet er ansvarlig for å kvalitetssikre det faglige innholdet i egne foredrag og presentasjoner.

I *Nasjonal retningslinje for politiets rolle i rusforebyggende arbeid* (2023) er informasjonsarbeid oppført som en av oppgavene politiet har, med en nærmere beskrivelse av hva som ligger i dette. Det er samtidig når det gjelder temaet rus (som er det som var utgangspunktet for den aktuelle anbefalingen fra Rolleforståelseutvalget) lagt inn følgende:

*"Politiet må være varsom med å ta en informasjonsrolle på områder hvor andre aktører har særskilt ansvar og kompetanse. Dette gjelder f.eks. helsemessige konsekvenser ved bruk av rusmidler. Politiet bør der det er aktuelt vise videre til tilgjengelig informasjon fra andre fagetater."*⁸

7.3. Vurdering av effekt av tiltak

Det antas at tiltak i oppfølgingen av anbefalinger fra Rolleforståelseutvalget, har bidratt til større bevissthet om politiets rolle ifm. foredragsvirksomhet og annen formidling av kunnskap. Informasjonen fra POD har vært formidlet i flere kanaler og gjort kjent for aktuelle fag- og opplæringsressurser i enhetene.

For å realisere effekt og nå målet om et kunnskapsbasert politi, vil det være behov for kontinuerlig bevisstgjøring og oppfølging av dette.

⁸ Politidirektoratet (2023). Nasjonal retningslinje for politiets rolle i rusforebyggende arbeid (side 5). <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/nasjonale-retningslinjer-for-politiets-rolle-i-det-rusforebyggende-arbeidet.pdf>

8. Økonomi og tilskudd

8.1. anbefaling

Rolleforståelseutvalget:

- POD bør sørge for at forvaltningen av penger etterlever økonomiregelverket.

8.2. Tiltak og status

Instruks for økonomi og regnskap

Det ble utarbeidet en instruks for økonomi og regnskap i 2022, hvor det er lagt inn nye eller tydeliggjorte føringer for tilskudd og støtte over hhv. post 01 og 70 i regnskapet. Instruksen tydeliggjør også reglene for gaver til ansatte, til virksomheten og til andre virksomheter.

Tilskuddsordning for frivillige politiforeninger

Det er opprettet en tilskuddsordning for støtte til frivillige politiforeninger som er regulert gjennom Forskrift om tilskudd til politiforeninger.⁹ Tilskudd ble tildelt første gang for 2023 og ordningen lyses ut årlig. Informasjon om tilskuddsordningen og tildelinger er tilgjengelig på portalen tilskudd.no.¹⁰

Årlig oversikt over utbetalinger til lag og foreninger

For å følge opp etterlevelse av Instruks for økonomi og regnskap tar POD årlig ut og gjennomgår en oversikt over utbetalinger til lag og foreninger, lønnstrekk mv.

Det er besluttet å avvike lønnstrekk for tiltak av privat karakter med unntak av fagforeninger og lovpålagte trekk som utleggstrekk og trekk i regi av arbeidsgiver (eksempelvis parkering). Det er sendt ut informasjon om dette i etaten og Politiets fellestjenester har påsett at alle trekk er fjernet fra og med 1. januar 2025.

8.3. Vurdering av effekt av tiltak

Tiltakene er gjennomført og tilfredsstillende innført. Det er sannsynlig at de mest relevante brukergruppene/interessentene etterlever de oppdaterte føringene. De foreningene som i størst grad treffes av anbefalingene fra Rolleforståelseutvalget (foreninger med politi i navnet og som har en faglig eller interessepolitisk innretning) ble prioritert. Foreningene hadde gode tilbakemeldinger på måten anbefalingene er fulgt opp og på dialogmøtene som er gjennomført.

I 2024 ble det vedtatt en innstramming av adgangen for foreninger og andre tiltak av privat karakter til å benytte lønnstrekk. Det har vært en dialog med flere foreninger i denne forbindelse, og spørsmål knyttet til begrunnelsen for disse endringene er svart ut. POD har lagt vekt på å sikre likebehandling av ulike politiforeninger.

Det er oppnådd en effekt i den forstand at foreninger som ønsker å motta økonomisk støtte til foreningen kan søke om tilskudd og hvor det er fastsatt kriterier i en egen forskrift. Det er grunn til å anta at forskriften om tilskudd legger grunnlag for økt tillit til likebehandling og notoritet rundt økonomisk tilskudd/støtte til foreningsvirksomhet.

⁹ Forskriften er tilgjengelig på Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-12-20-2360>

¹⁰ Se: <https://tilskudd.dfo.no/ordning/DT-0655/2025/tilskudd-til-politiforeninger>

9. Bruk av politi i private foreningers navn

9.1. Anbefalinger

Rolleforståelseutvalget:

- Foreninger med tilknytning til politiet bør være oppmerksom på faren for at utenforstående kan oppfatte dem som representanter for politiet, og ta hensyn til dette blant annet ved valg av navn på foreningen.

9.2. Tiltak og status

Bruk av politi i foreningsnavn

Det ble i 2023 gjennomført dialogmøter med aktuelle organisasjoner og foreninger som retter seg mot medarbeidere i politiet, hvor anbefalingene fra Rolleforståelseutvalget er gjennomgått og POD har orientert om oppfølgingen.

POD har særlig ønsket å invitere til en dialog rundt problemstillinger knyttet til bruk av ordet politi i navnet til aktuelle organisasjoner og foreninger. Dette har særlig vært aktuelt i tilfeller hvor det antas risiko for forvekslingsfare mellom politiet og politiforeningen. POD har gitt en anbefaling om endring av navn, der dette er egnet til å bli forvekslet med politiets virksomhet.

Oversikt over frivillige politiforeninger og norske og internasjonale organisasjoner hvor politiet som virksomhet er representert

POD har vært i dialog med politidistrikter, særorgan og øvrige enheter i politiet for å skaffe til veie en bedre oversikt over aktuelle organisasjoner og foreninger som retter seg mot medarbeidere i politiet.

9.3. Vurdering av effekt av tiltak

POD erfarer, gjennom dialog med politiforeningene, at alle parter er opptatt av god rolleforståelse og at det ikke skal oppstå forvekslingsfare mellom politiet og politiforeningene.

Det er to av politiforeningene som, etter en vurdering, har valgt å endre navn. Norsk narkotikapolitiforening (NNPF) har skiftet navn til Norsk narkotikaforebyggende forening (NNF). Politiets kriminalitetsforebyggende forum (PKF) har skiftet navn til Kriminalitetsforebyggende forum – Norge (KFFN). Flere foreninger har vurdert behovet for navneendring, men konkludert med at dette ikke er hensiktsmessig og at det ikke er risiko for forvekslingsfare med politiet.

Effekten hos brukergruppen for anbefalingen er oppnådd i form av bedre bevissthet, forståelse og ryddighet.

10. Forebygging og vitenskapelig kunnskap

10.1. Anbefalinger

Rolleforståelseutvalget:

- Politiet må basere informasjon og virksomhet på det som til enhver anses som vitenskapelig kunnskap. Det må forskes mer på politiets forebyggende virksomhet.

10.2. Tiltak og status

Det er, jf. også kapittel 6, iverksatt flere prosesser som vil bidra til å presisere PODs rolle som fagmyndighet for politiets forebyggende virksomhet. Til fagmyndighetsansvaret ligger også spørsmål knyttet til juridiske rammer for politiets forebyggende arbeid, samt politiets rolle og ansvar sett opp mot samarbeidende etater.

Nasjonal retningslinje for politiets rolle i det rusforebyggende arbeidet

POD utarbeidet i 2023 Nasjonal retningslinje for politiets rolle i det rusforebyggende arbeidet. Her angis overordnede rettslige rammer og grunnprinsippene for myndighetsutøvelse mot enkeltpersoner. Videre gis det en omtale av følgende områder knyttet til politiets rolle og ansvar innenfor det rusforebyggende arbeidet: Informasjonsarbeid, forebyggende innsats overfor barn og unge, tilstedeværelse og oppsøkende virksomhet, trafikksikkerhet, forebygging gjennom forvaltning, og tverretatlig samarbeid.

Retningslinjene omhandler politiets arbeid i det forebyggende sporet, og har en avgrensning til politiets og påtalemyndighetens straffesaksbehandling. Retningslinjene er forelagt Riksadvokatembetet. Det er viktig å sikre at arbeidet skjer innenfor de til enhver tid gjeldende rettslige rammer, og at politiet er svært bevisst på hvilket spor det arbeides etter. Strafferettslig forfølgning kan også ha en forebyggende effekt, men virkemidlene er av straffeprosessuell eller strafferettslig art. Det presiseres at det må være høy bevissthet rundt hvilke virkemidler det er adgang til å bruke i det forebyggende sporet.

Tverrsektorielt rusforebyggende arbeid

POD har, etter invitasjon fra Helsedirektoratet, deltatt i et oppdrag om tverrsektorielt rusforebyggende arbeid. Oppdraget ble gitt av Helse- og omsorgsdepartementet i tildelingsbrevet til Helsedirektoratet for 2023.¹¹ Oppdraget var en del av regjeringens forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet, og omhandlet bl.a. avklaring av roller og ansvar i det rusforebyggende arbeidet (herunder spørsmål knyttet til kunnskap og informasjonsformidling). Arbeidsgruppens rapport ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet 1. juli 2024. Det er vist til rapporten og anbefalingene herfra i Meld. St. 5 (2024-2025).¹²

¹¹ Helse- og omsorgsdepartementet (2023). [Tildelingsbrevet til Helsedirektoratet for 2023](#).

¹² Meld. St. 5 (2024-2025). *Trygghet, fellesskap og verdighet – Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet. Del I – en ny politikk for forebygging, skadereduksjon og behandling*.

I rapporten ble ulike modeller for å koordinere tiltak og initiativer i det rusforebyggende arbeidet på tvers av etater drøftet. Modellen som ble valgt var å bruke «Nasjonalt program for rusforebyggende arbeid blant barn og unge» som utgangspunkt og struktur. Fra 2025 deltar Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og POD i styringsgruppen for programmet, sammen med Helsedirektoratet som oppdragseier og Folkehelseinstituttet som samarbeidspartner.

Tiltak knyttet til forskning og utvikling

POD har utviklet en egen plan for å styrke og systematisere arbeidet med forskning og utvikling i politiet.¹³ Det er et mål at en slik plan skal bidra til bedre faglige råd og systematisk satsning på kunnskapsproduksjon. Det er videre tatt initiativ til en løpende fagdialog om temaet forskning på forebygging mellom POD og PHS.

PHS har en egen forskergruppe for forebyggende politiarbeid (PREVPOL). Forskergruppen skal inspirere og motivere til økt forskning på forebyggende politiarbeid. PHS arrangerte 13. mars 2023 et seminar hvor tema var oppfølging av anbefalinger fra Rolleforståelseutvalget.¹⁴ I forlengelse av seminaret har forskere tilknyttet PHS, Universitetet i Oslo og Senter for Samfunnsforskning skrevet fire artikler som er publisert i Nytt Norsk tidsskrift nr. 4 2023.¹⁵ Forskergruppen PREVPOL arrangerte 24. april 2024 et dagsseminar på PHS om politiets forebyggende rolle. Målgruppen for seminaret var forskere og praktikere på forebyggingsfeltet, samt ledere i politiet.

Fra nyttår 2025 er det etablert et kunnskapssenter ved PHS. Kunnskapssenteret skal ivareta ulike oppgaver knyttet til kunnskapsstøtte og -formidling. Det innebærer blant annet å sammenfatte internasjonal og nasjonal forskning og analyser som er relevant for politiet og justissektoren. Det er et mål at kunnskapssenteret skal kunne levere forskningsbasert og relevant kunnskap mer systematisk til politiet.

Dialogmøter med organisasjoner på rusfeltet

Det er både i 2023 og 2024 gjennomført dialogmøter mellom POD og paraplyorganisasjoner på rusfeltet: Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan, Rusfeltets hovedorganisasjon og Preventio. På møtene er det blant annet gitt en orientering om politiets oppfølging av anbefalingene fra Rolleforståelseutvalget, politiets og påtalemyndighetens praksis i mindre alvorlige narkotikasaker, samt retningslinje for politiets rolle i rusforebyggende arbeid. Det er gjennomført et eget møte med både POD og Riksadvokaten tilstede, med særlig fokus på Riksadvokatens brev av 9. april 2021, funn fra gjennomgang av praksis i mindre alvorlige narkotikasaker og tiltak som er iverksatt.

POD har gjennom 2023 og 2024 deltatt med bidrag på ulike konferanser, fagdager, podkaster mv. i regi av ulike organisasjoner på rusfeltet, blant annet innlegg på Rusfeltets fagkonferanse og Rusreformkonferansen, samt podkast i regi av RIO og Preventio.

¹³ Politidirektoratet (2024). *Politiets plan for forskning og utvikling 2024-2028*.

<https://www.politiet.no/globalassets/om-politiet/politiets-plan-for-forskning-og-utvikling-2024-2028.pdf>

¹⁴ Se Politi hogskolens nettside, <https://www.politihogskolen.no/forskning/nyheter-forskning/seminar-rolleforstaelsesutvaglet/>

¹⁵ Nytt norsk tidsskrift er tilgjengelig i digitalt format her: <https://www.idunn.no/toc/nnt/40/4>

10.3. Vurdering av effekt av tiltak

Det vurderes at aktuelle tiltak vil bidra til en mer systematisk tilnærming til forebygging og vitenskapelig kunnskap i politiet. Tiltakene må virke i noe tid før det kan vises til aktuelle bruker- og samfunnseffekter.

Det vurderes som svært positivt at det forskes mer på politiets forebyggende arbeid og samarbeid om forebygging på tvers av sektorer. Mer forskningsbasert kunnskap, vil være et svært viktig supplement til den rent erfaringsbaserte kunnskapen. Etableringen av et kunnskapssenter blir et svært viktig tiltak, og muliggjør raskere innhenting og sammenfatting av nasjonal og internasjonal kunnskap på et felt. Det å sikre at arbeidet er kunnskapsbasert må være prioritert i videreutviklingen av politiets forebyggingsstrategi.

Deltakelse på konferanser, fagdager, podkaster mv. vurderes som et positivt tiltak som bidrar til større åpenhet om politiets arbeid.

11. Integritetsspørsmål i rekrutteringsprosesser

11.1. anbefaling

Greco:

- Tiltak for å styrke integritetsspørsmålenes rolle i interne rekrutteringsprosesser/gjennomføre integritetskontroller av ansatte.

11.2. Tiltak og status

Innarbeide etikk- og antikorrupsjonstiltak i forbindelse med rekrutterings- og innfasingsprosesser

Det er lenket til de etiske retningslinjene som standard i utlysningstekstene. Spørsmål om etisk bevisst ledelse og korrupsjon er ikke en del av dagens generelle intervjumal, men intervjumalen for rekruttering av toppledere i prosesser styrt av POD er tilpasset dette. Intervjumalen tilpasses til den enkelte prosess, men det er noen standardspørsmål knyttet til skikkethet, politiattest, sikkerhetsklarering (i de stillingene hvor det kreves) og søknadspliktige bierverv.

Det er ikke innført krav om at nyansatte må signere på at de etiske retningslinjene er lest og forstått, men nyansatte må gjennomføre et obligatorisk e-læringskurs i etiske retningslinjer. Ledere kan ta ut statistikk på at dette er gjort.

Fra arbeidsavtalen som signeres av nyansatte fremgår det at en arbeidstaker ikke kan inneha bistilling, bierverv, styreverv eller andre lønnede oppdrag som ikke er i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelsene om dette i Statens personalhåndbok. Statsansatte med politimyndighet må søke om tillatelse til bierverv iht. politiloven. Taushetserklæring sendes som et vedlegg når det sendes ut tilbud om ansettelse (sammen med andre vedlegg).

Nasjonal instruks for personellsikkerhet er godkjent og publisert. Som vedlegg til denne er tidligere rutiner oppdatert samt at det er utarbeidet en ny rutine for utlevering av informasjon fra HR og PFT Lønn. Sistnevnte rutine vil være med på å avdekke ev. sårbarheter hos en ansatt.

Det pågår også et arbeid med en tydeliggjøring av praksisen for skikkethetsvurderinger. Det er blitt avklart at politiet kan be om vandelsattest /politiattest ved hospitering/beordring/innlån jamfør politiregisterforskriften § 36-1 nr. 3.

Rutinene for innhenting av vitnemål tilsier at det i utlysningsteksten skal anmodes om at relevante vitnemål og attester skal lastes opp i rekrutteringsportalen. Det legges opp til at kandidaten selv gir tilgang til hvilke opplysninger som kan innhentes.

I 2025 starter innføring av ny rekrutteringsportal. Elektronisk referanseinnhenting og bakgrunnssjekk har vært til vurdering, men er ikke besluttet. Det er også fastsatt en nasjonal prosessbeskrivelse for rekruttering og det er gjennomført innføringsaktiviteter knyttet til denne.

11.3. Vurdering av effekt av tiltak

Gjennomførte tiltak om lenke til etiske retningslinjer, taushetserklæring, revidert instruks om personellsikkerhet og økt fokus på referanseinnhenting er viktige supplement til de etiske retningslinjene. Dette blir ytterligere komplettert når det pågående arbeidet med en forskrift om skikkethet blir ferdigstilt. Det er sannsynlig at gjennomførte tiltak har økt bevisstheten om etikk i rekrutteringssammenheng og en bedre forståelse for behovet for integritetstesting.

Etableringen og innføringen av en nasjonal rekrutteringsprosess gir grunnlag for mer ensartet praksis i etaten.

12. Bierverv

12.1. Anbefaling

Greco:

- Strømlinjeformet system for godkjenning og registrering av bierverv i politiet, kombinert med effektive oppfølgingstiltak.

12.2. Tiltak og status

Bierverv

I forbindelse med at det ble etablert en ny digital systemløsning for saksbehandling av biervervsøknader, ble det også opprettet en fellestjeneste for saksforberedelser av biervervsøknader hos PFT økonomi og dokumentforvaltning. Fellestjenesten sørger for at samtlige søknader saksforberedes etter gjeldende regelverk, før politimester eller særorgansjef beslutter om søknaden skal godkjennes eller avslås. Den etablerte ordningen sikrer en effektiv saksbehandling og likebehandling av søknader om bierverv. Fellestjenesten sikrer også kontinuitet i systemløsningen, saksbehandlingsprosessen og kommunikasjon.

Ny instruks om bierverv for polititjenestepersoner ble publisert i 2023 og er tilgjengeliggjort og innfasert. I 2024 ble det registrert 1263 søknader om bierverv. 239 av søkerne var sivilt ansatte. Det er gitt avslag på 146 søknader om bierverv, det vil si omtrent 11,5 % av søknadene. Av de 146 avslagene, har det blitt sendt inn 18 klager på avslag på søknader om bierverv til POD. Av disse sakene har klager fått medhold i to av sakene som er behandlet.

12.3. Vurdering av effekt av tiltak

POD har et klart inntrykk av at ny instruks, fellestjeneste og skjemaløsning for registrering og behandling av søknader om bierverv har ført til brukereffekter som økt bevissthet om reglene, økt kvalitet og etterlevelse og enhetlighet i behandlingen av søknader. Dette er et viktig uttrykk for bedre rolleforståelse og reduserer risikoen for at ansatte havner i interessekonflikter og for politikorrupsjon. Dette er et viktig bidrag til og et grunnlag for samfunnseffekt i form av økt tillit til politiet.

13. Forskning på politikorrupsjon

13.1. Anbefaling

Jensenutvalget:

- Behov for forskning om politikorrupsjon i Norge.

13.2. Tiltak og status:

Fellesnordisk forskningssamarbeid om politikorrupsjon fra Politihøgskolen

PHS publiserte i desember 2024 forskningsrapporten "Politikorrupsjon på norsk: En empirisk undersøkelse av former og risikofaktorer" hvor datamateriale bestående av omtrent 100 saker (positive påtalevedtak) identifisert i årsrapportene til Spesialenheten er analysert og kategorisert.

Det er etablert et nordisk forskningssamarbeid og det såkalte *Nordic network on police corruption* hvor det utveksles erfaringer og resultater fra forskning i de deltakende landene. I ett av nettverksmøtene ble pågående forskning på seksuell korrupsjon i svensk politi presentert.

13.3. Vurdering av effekt av tiltak

Anbefalingen fra Jensen-utvalget om forskning på politikorrupsjon og å initiere nordisk samarbeid om dette er svart ut. Funnene i forskningsrapporten fra PHS samsvarer med PODs risikovurderinger knyttet til etikk og antikorrupsjon som har inngått i rapporten om arbeidet med etikk og antikorrupsjon. Korrupsjonsformen med flest forekomster blant sakene Spesialenheten har etterforsket er brudd på taushetsplikt (omtalt som misbruk av informasjon i PHS-rapporten).

Det er realisert en brukereffekt hos PHS i form av bedre kunnskap om fenomenet politikorrupsjon. Forskningsrapporten er også et grunnlag for videre forskning. Forskningsrapporten er offentliggjort og gir grunnlag for en samfunnseffekt om mer kunnskap om fenomenet politikorrupsjon i offentligheten i en norsk og nordisk kontekst.

14. Disiplinærsaker

14.1. Anbefaling

Greco:

- Etablere en nasjonal statistikk over disiplinære tiltak og videreformidle denne tydelig til offentligheten.

14.2. Tiltak og status:

Utarbeide en funksjonalitet i WebSak som gjør det mulig å hente ut en nasjonal statistikk over disiplinærreaksjoner

Denne funksjonaliteten ble lansert i 2023. I mai 2023 ble det innført registrering av tilleggsdata i personalsaker i politiets arkivsystem (WebSak), for å kunne hente ut statistikk om disiplinærreaksjoner som ilegges av politiet som arbeidsgiver, i anonymisert form.

Statistikk på nasjonalt nivå publiseres i politiets årsrapport for andre gang i mars 2025. Dette er i tråd med anbefalingen fra GRECO. I 2024 ble det registrert 24 disiplinærsaker i etaten og sju saker var behandlet i det sentrale ansettelsesrådet.

14.3. Vurdering av effekt av tiltak

Tiltakene er tilfredsstillende gjennomført, herunder også offentliggjøring via politiets årsrapport. Brukereffekt i form av økt registrering av saker fra enhetene er oppnådd og det at politiet viser åpenhet og publiserer aggregert statistikk gir grunnlag for økt tillit og at det realiseres en samfunnseffekt.

15. Informantbehandling

15.1. Anbefaling

Jensenutvalget:

- Sikre tilstrekkelig utdanningskapasitet innen informantbehandling.
- Bør deler av informantregelverket være offentlig?
- Evalueringsformer og mulig tidsbegrensning i informantbehandlingen.
- Konkretisering av kravene til yrkesetisk standard og profesjonalitet

15.2. Tiltak og status:

Normalinstruks og rundskriv for kilde- og informantbehandling er oppdatert i 2022 og anbefalingene fra Jensenutvalget ble vurdert og hensyntatt i den forbindelse. Det ble også gjennomført implementeringsaktiviteter. Det ble også gjennomført en etterlevelserevisjon knyttet til kilde- og informantbehandling av Politiets internrevisjon i 2023 som viste forbedringer i internkontrollen på området.

Senere er det gjennomført flere tiltak og det er nå etablert et nytt utdanningsløp for å profesjonalisere og styrke kompetansen til dedikerte informantbehandlere som skal jobbe med faget. Studiet gir 7,5 studiepoeng. Studiet konkretiserer kravene til yrkesetisk standard. Det inngår i utlysningsteksten for studiet at for å kunne jobbe som informantbehandler må man ha en særlig høy grad av profesjonalitet og yrkesetisk standard i ditt arbeid. Det er en forutsetning at søkerens holdninger og moralske kompass er høyere enn det som forventes av polititjenestepersoner generelt, og det skal ikke kunne stilles spørsmål ved integriteten til søkeren. Det stilles krav til at søkere har plettfriandel og skikkethet i henhold til politiloven § 18 første ledd. Kravet til skikkethet for stilling som informantbehandler omfatter også en særlig høy yrkesetisk standard, utover de krav som stilles til politistillinger forøvrig.

Det ble i 2024 utarbeidet en Nasjonal rutine for behandling av kilde- og informantopplysninger om tjenestepersoners kritikkverdige eller straffbare forhold og en tilhørende innføringsplan. Målgruppen er hovedveiledere og veiledere og det legges opp til at rutinen skal forankres i fagplaner på PHS og også gjennomgås med Spesialenheten.

Alle enheter i politiet skal ha en egen fag- og opplæringsansvarlig på sentrale fagområder, herunder etterforskning, påtale og forebygging. Fag- og opplæringsansvarlig i distriktene på området etterforskning skal sammen med obligatorisk årlig opplæring og systematisk erfaringslæring danne et system, en grunnmur, for kontinuerlig utvikling av etterforskningsfeltet. Det er etablert en egen gruppe som har ansvar for skjulte metoder.

15.3. Vurdering av effekt av tiltak

Normalinstruksen ble revidert i 2022. Brukereffekt i form av tydeliggjort regelverk, bedre opplæring og bedre etterlevelse kan sannsynliggjøres, jamfør internrevisjongs-gjennomgangen i 2023 samt årlige gjennomganger.

Jensensaken viser at det er en høy iboende risiko knyttet til informantbehandling og selv om risikoen er godt håndtert gjennom tiltak vil det være behov for kontinuerlig fokus og oppfølging av etterlevelse.

16. Evaluering av effekten av tiltakene i oppfølgingsplanen

Hovedfokus i evalueringen av effekt er på tidsrommet hvor GRECO og de to utvalgene har rettet anbefalinger til politiet og politiet har jobbet med å svare ut anbefalingene.

I dette kapitlet gis det en samlet vurdering av effekten av tiltakene som er utarbeidet fra de enkelte anbefalingene. Mange av tiltakene er rettet mot ledere og medarbeidere i politiet og har også en viss grad av overlapping. Et fellestrekk for noen av anbefalingene er at det skal oppnås bedre læring, ledelse, en bedre kultur og økt etisk bevissthet blant de ansatte. Dette øker sannsynligheten for gode etiske valg i krevende situasjoner.

Samfunnseffekt er ikke så lett å påvise. Det er de siste årene etablert viktige måleinstrumenter gjennom medarbeiderundersøkelsen, tillits- og omdømmemålinger, statistikk mv. som gir et bedre grunnlag for å vurdere samfunnseffekt og gi en bedre oversikt over årsakssammenhenger.

Metodisk tilnærming

I DFØs veileder «Resultatmåling. Mål- og resultatstyring i staten» (2010) defineres effekt som en forandring i tilstand hos brukerne eller i samfunnet som har oppstått som følge av virksomhetens tiltak. I resultatkjeden nedenfor er det listet opp sentrale elementer i de ulike leddene i resultatkjeden som oppsummerer ressursinnsats, aktiviteter, tjenester og produkter, gevinster og effekter som er påvist¹⁶.

I gevinstrealisering kan det være viktige gevinster knyttet til også de tre første leddene i resultatkjeden, for eksempel tid som blir frigitt på grunn av endrede arbeidsmetoder, og

¹⁶ Fra veilederen "Resultatmåling"/DFØ side 20: Eventuelle effekter er også normalt resultat av ikke bare én, men flere aktiviteter og tjenester fra virksomheten. Desto lengre til høyre i resultatkjeden man er, desto lengre tid tar det før resultatene viser seg. Det gjelder særlig for samfunnseffekter

reduerte reiseutgifter. Derfor er det lagt til grunn en noe bredere definisjon av effekt, slik at denne gjelder også de første tre leddene i resultatkjeden.

Gevinster kan ifølge DFØ deles inn i tre hovedtyper¹⁷:

- Effektiviseringsgevinster
- Kvalitetsgevinster
- Gevinster for øvrige aktører

Når effekten skal vurderes, er det viktig å ta stilling til hvilke brukergrupper anbefalingene og tiltakene retter seg mot og ha fokus på sannsynliggjøring av gevinster og effekt for disse brukergruppene. Et sentralt utgangspunkt i vurderingen har vært at anbefalingene til dels retter seg mot de samme brukergruppene. De fleste anbefalingene retter seg mot politiet som virksomhet, ledere og medarbeidere i etaten. Jensenutvalget retter noen av sine anbefalinger mot de ansvarlige på området informantbehandling og til Politihøgskolen (PHS). Rolleforståelseutvalget retter noen av sine anbefalinger til frivillige politiforeninger og PHS i tillegg til politiet som virksomhet.

I arbeidet med å svare ut anbefalingene er det opprettet tverrfaglige arbeidsgrupper (innsatsfaktor) som har fått forankret en oppfølgingsplan i ledelsen og rapportert status, det har vært høringer, forankring, pilotering, opplæring og implementering i etaten. Det er også gjort noe mindre utvikling av digitale løsninger (aktiviteter). Det er levert nye produkter og tjenester som for eksempel policy, rutine og rapport for arbeidet med etikk og antikorrupsjon, reviderte etiske retningslinjer, spørsmål om korrupsjon i medarbeiderundersøkelsen, instruks og skjema for bierverv, egen temaside på intranett med blant annet en spørsmål-og-svar-funksjon mv.

Tiltak som anses tilfredsstillende gjennomført

Politiet har jobbet systematisk med tiltak over flere år for å svare ut anbefalinger og de fleste tiltakene vurderes som tilfredsstillende gjennomført. De mest sentrale tiltakene er:

- Reviderte etiske retningslinjer, policy, rutine og rapport om arbeidet med etikk og antikorrupsjon.
- Bierverv – ny instruks om bierverv for polititjenestepersoner og skjemaløsning for registrering av søknader, behandling av søknader og arkivering.
- Det er etablert et opplegg for anonyme brevforsendelser fra ansatte i etaten til etikk og antikorrupsjonsgruppen i POD om tolkning av etiske retningslinjer.
- Temaside på intranett om etikk, antikorrupsjon og rolleforståelse, herunder spørsmål og svar.
- Oppdatert instruks for økonomi- og regnskap.
- Etablering av tilskuddsordning for politiforeninger.
- Avvikling av lønnstrekk for medlemskap i politiforeninger mv.
- Etablering av nasjonal statistikk for disiplinærsaker og offentliggjøring av denne i politiets årsrapport.
- Etablering av funksjonalitet for notoritet knyttet til bekymringsmeldinger om instruksbrudd.

¹⁷ <https://dfo.no/fagomrader/styring-i-staten/gevinstrealisering/hva-er-en-gevinst>. **Effektiviseringsgevinster** for staten som gir besparelser på budsjettene til statlige virksomheter. Eksempler på slike gevinster er redusert bemanning. **Kvalitetsgevinster** for staten er gevinster som medfører økt kvalitet på ett eller flere områder. Eksempler på kvalitetsgevinster er økt tillit til en virksomhet. **Gevinster for øvrige aktører** er besparelser og kvalitetsgevinster for kommuner, statsforetak, privatpersoner og privat sektor. Eksempler er lavere transportutgifter og bedre arbeidsmiljø.

- Oppdatering av nasjonal instruks for kilde- og informantbehandling, styrket utdanningstilbud, nye nasjonale rutiner mv.
- Forskning på politikorrupsjon og initiativ til nordisk forskningssamarbeid.
- Integritetsspørsmål i rekrutterings- og innfasingsprosesser.
- Revidering av nasjonal instruks for personellsikkerhet.
- Nasjonal rutine for utlevering av informasjon fra HR og PFT Lønn for å avdekke sårbarheter som AKAN, inkassotrekk mv. hos ansatte.
- Gjennomføring av dialogmøter med politiforeninger og paraplyorganisasjoner på rusfeltet.
- Prinsippavklaringer og rolleavklaring knyttet til frivillige politiforeninger.
- Gjennomføring av tiltak for å legge til rette for kunnskapsbasert forebygging.
- Opprettelse av varslingsombud og oppdatering av varslingsrutiner.
- Etablering av kunnskapssenter ved Politihøgskolen (PHS).
- Utarbeidelse av nasjonal retningslinje for politiets rolle i det rusforebyggende arbeidet.
- Deltakelse i tverrsektorielt rusforebyggende arbeid.

Brukereffekter av gjennomførte tiltak

Innsatsfaktorer, aktiviteter og produkter/tjenester har samlet sett bidratt til realisering av effekter for relevante brukergrupper.

Politiet som virksomhet har fått på plass en tilskuddsordning for frivillige politiforeninger, tydeliggjort praksis for å ha regi på opplæring og for deltakelse på konferanser mv., bidratt til økt bevissthet og rolleforståelse hos politiforeninger og ansatte som er medlemmer av disse. Mer åpenhet og bevissthet om politiets praksis vedrørende bierverv, disiplinærsaker, innstramminger lønnstrekk mv. har gitt en brukereffekt hos ansatte.

Ledere og ansatte i etaten har fått økt kunnskap og bevissthet om etiske retningslinjer og korrupsjon og bedre rolleforståelse. Ledere i etaten har som oppgave å være førsteinstans-behandler av søknader om bierverv. Samtidig er det etablert en fellestjeneste for behandling av samtlige søknader etter regelverk, noe som innebærer kvalitetssikring og en mer enhetlig praksis.

Bevisstheten om spørsmål knyttet til rolleforståelse er gjennomgående styrket de siste årene, blant annet gjennom oppfølgingen av anbefalingene fra Rolleforståelseutvalget. Det er viktig å fremheve at dette er et pågående arbeid. Det er enkeltsaker hvor det blir reist spørsmål om politiets rolleforståelse, enten det kommer fra internt i egen etat, eller fra eksterne aktører og innbyggere. Det må legges til rette for kontinuerlig erfaringslæring basert på slike saker.

De viktigste resultatene fra medarbeiderundersøkelsen av relevans er en høy andel som oppgir at de har tilstrekkelig kunnskap om ulike former for korrupsjon/bestikkelser. Det at 43 % er helt eller delvis enige i påstanden om at korrupsjon og etiske dilemmaer diskuteres på jevnlig basis i sin enhet er noe skuffende og her er potensialet for økning av effekt stor. Det er også et forbedringspotensial når det gjelder ytringsklima og når det gjelder resultatet om at 65 % er enige i at det er trygt å si fra.

De frivillige politiforeningene har blant annet gjennom dialogmøter med POD blitt bevisstgjort på anbefalingene fra utvalgene og det er sannsynlig at rolleforståelsen har blitt bedre. Deltakerne i disse møtene har også formidlet videre til sine medlemmer som

hovedsakelig er ansatt i politiet. To foreninger har byttet navn for å svare ut anbefalinger fra Rolleforståelseutvalget og unngå forvekslingsfare.

Foreninger på rusfeltet har også blitt invitert til dialogmøter hvor anbefalingene fra Rolleforståelseutvalget er gjennomgått og diskutert. Dialogen vurderes å ha bidratt til større åpenhet om politiets oppfølging av arbeidet med rolleforståelse og etisk bevissthet, samt deling av innsikter av betydning for politiets rolle i det rusforebyggende arbeidet.

PHS har igangsatt forskning på politikorrupsjon og tatt initiativ til fellesnordisk samarbeid. Dette bidrar til bedre forståelse av korrupsjon som fenomen. Det er også flere anbefalinger om forskning på forebygging. PHS har etablert en forskergruppe på forebyggende politiarbeid. Det er fra 2025 etablert et eget kunnskapssenter ved PHS.

Samfunnseffekter

Det vil ta noe tid for å påvise samfunnseffekter av tiltakene, siden flere tiltak ofte må virke sammen over tid før de gir seg utslag i dokumenterbare samfunnseffekter som for eksempel redusert kriminalitet, økt trygghet og tillit mv. Når tiltak virker sammen vil det også være komplekse årsaks- og virkningsforhold og krevende å isolere og måle hvilke tiltak som har bidratt til effekten. Men allerede nå mener POD at det er etablert et grunnlag for samfunnseffekt i form av økt åpenhet, bedre risikovurderinger, forskning, statistikk, tilskuddsordning, informasjon og status vedrørende politiets arbeid med etikk, antikorrupsjon og rolleforståelse. Informasjon fra politiet til offentligheten om disse temaene i politiets årsrapport og i andre kanaler, at det er fastsatt en tilskuddsordning mv. har trolig ført til en begynnende samfunnseffekt som det blir spennende å følge med på gjennom måleinstrumentene som er etablert. Bevisstgjøring om mangfold, dialog og tillit er også viktig som et grunnlag for tillit i deler av befolkningen som tidligere har hatt lavere tillit til politiet enn gjennomsnittet. For at dette skal få utslag i medarbeiderundersøkelser, tillits og omdømmemålinger blir det viktig at det sørges for god innføring og implementering av tiltakene og at andre tiltak i politiet drar i samme retning.

Det er for tidlig å si om dette har gitt økt tillit til politiet, men det er noen positive trender vedrørende PODs og politiets omdømme. I IPSOS sin årlige undersøkelse havner politiet på førsteplass sett opp mot 14 andre virksomheter i 2024. 75 prosent svarer at de har et meget godt eller ganske godt totalinntrykk av politiet. Det er en fremgang på tre prosentpoeng fra i fjor. Innbyggerundersøkelsen for 2024 viser at 70 prosent har svært eller ganske høy tillit til politiet, se hoveddelen av årsrapporten for 2024.

Videre oppfølging i andre spor

Enkelte tiltak er ikke kommet så langt som ønsket, eksempelvis integritetstesting i rekruttering og innfasing og et tydeligere regelverk om bierverv for sivilt ansatte som vil kreve en forskriftsendring. Det er også et kontinuerlig utviklingsarbeid å bidra til mer kunnskapsbasert kriminalitetsbekjempelse- og forebygging.

Notoritet er et tema utvalgene har vært opptatt av og som det er jobbet godt med i politiet de siste årene. Dette er et risikoområde i etikk- og antikorrupsjonsgruppens rapport og et nasjonalt fokusområde for internkontroll som er formidlet til underliggende enheter i resultatavtaler. Men dette er temaer det må jobbes med kontinuerlig og det er ikke sikkert man kommer opp på et tilfredsstillende nivå på alle områder med det første.

Politiet har økt fokuset på erfaringslæring de siste årene. Dette må settes mer i system fremover.

Framover legges det opp til å gi oversikt og status på aktuelle tiltak, herunder videre oppfølging av rolleforståelse, i den årlige **rapporten om arbeidet med etikk og antikorrupsjon**. Medarbeiderundersøkelsen er en viktig kilde i denne rapporten og når denne undersøkelsen gjennomføres vil resultatene bli omtalt der. I henhold til nasjonal instruks for styrende dokumenter skal også instrukser og retningslinjer revideres minst hvert tredje år. Det blir også viktig å sørge for sammenheng og helhet i ulike styrende dokumenter når det gjøres oppdateringer.

Arbeidet med å styrke det kunnskapsbaserte arbeidet i politiet, og samarbeidet med andre aktører, vil være viktig i videreutviklingen av politiets strategi innen kriminalitetsbekjempelse- og forebygging. Det er i 2025 gitt en egen styringsparameter om kunnskapsbasert kriminalitetsforebygging i tildelingsbrevet til politiet fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Årsrapport 2024 – Handlingsplanen Trygghet i hverdagen

Handlingsplanen Trygghet i hverdagen har vært prioritert i 2024 og har vært fulgt opp i form av oppdrag til relevante politidistrikt og særorgan, og med særskilt programorganisering når det gjelder etablering av nye tjenestesteder og passkontor.

Per februar 2025 er nye tjenestesteder etablert i alle kommuner, med unntak av Levanger og Sørumsand hvor nye politistasjoner er planlagt åpnet i løpet av kvartalet. I Sørumsand har det vært etablert en egen kommunepatrulje, et tiltak kommunen har sagt seg svært fornøyd med.

Alle nye pass- og ID-kontorer var etablert i løpet av 2024, kun med unntak av kontorene i Verdal, Hitra, Kautokeino og Ørnes hvor det er avhengigheter til allerede pågående eiendomsetablering.

Etterforskningsløftet har bidratt til å styrke etterforskningskapasiteten i de fleste politidistriktene.

Politidistriktene har gjennomført tiltak for å styrke samarbeidet med kommunene. Både i form av en styrking politikontaktordningen, der det nå som hovedregel legges opp til at politikontakten skal ha oppgaven i hundre prosent stilling, og ved at politiet nå årlig skal ta initiativ til å evaluere kommune-politisamarbeidet. Politidistriktene som ikke har oppfyller kravene følges opp av POD.

I tillegg er det gjennomført tiltak for å styrke politiutdanningen, med fokus på Nord-Norge. Det etableres pilot for desentralisert PHS-utdanning i Alta med oppstart i 2025 og det er implementert utbetaling av reisestøtte for kandidater til PHS fra de nordligste fylkene.

Nærmere beskrivelse av tiltakene følger i matrisen under.

Tiltak	Krav i TB	Gjennomføring
2.1 Nye tjenestesteder	Politiet skal etablere følgende tjenestesteder i 2024: Hemsedal - vinter, Karlsøy, Kvinesdal, Levanger, Lillestrøm - Sørumsand, Nesodden, Rakkestad, Sør-Odal, Vaksdal og Åseral. Disse tjenestestedene skal bemannes med til sammen minst 47,5 årsverk. Politiet kan foreslå en annen sammensetning enn fem årsverk per tjenestested (2,5 i Hemsedal). De nye tjenestestedene skal komme både vertskommunen og nærliggende kommuner til gode.	Politidistriktene, POD, PFT og PIT har etablert en prosjektorganisasjon for å sikre rask og god etablering av de nye tjenestestedene i 2024. Nye politistasjoner er nå åpnet i Hemsedal, Karlsøy, Kvinesdal, Nesodden, Rakkestad, Sør-Odal, Vaksdal og Åseral. Politistasjonene i Lillestrøm – Sørumsand og Levanger åpnes i løpet av første kvartal 2025, som tidligere rapportert til JD.

	Tjenestestedene skal etableres så raskt som mulig. Der kommunen kan stille med lokaler, er frist 1. oktober 2024.	
2.6 Etterforskningsløft i politidistriktene	Politiet skal styrke kapasitet, kvalitet og kompetanse i straffesaksbehandlingen i politidistriktene. Midlene skal i hovedsak gå til de geografiske driftsenhetene og gi bedre etterforskning lokalt.	Midlene ble fordelt til distriktene med føring om at tildelingen skulle gå til styrking av etterforskning - GDE. Distriktene har i all hovedsak benyttet midlene til å øke eller opprettholde bemanningen. De fleste politidistriktene har økt sin kapasitet, mens enkelte distrikt unngikk å redusere kapasiteten eller gjorde tiltak for å beholde kapasitet.
2.8 Styrke samarbeidet mellom politi og kommune	Politiet skal årlig ta initiativ til å evaluere kommune-politisamarbeidet i den enkelte kommune.	POD har stilt krav til alle politidistrikter om at det skal tas initiativ til at kommune-politisamarbeidet evalueres årlig. I de fleste politidistrikter er det lagt om på rutinene og det er tatt initiativ til å evaluere kommune-politisamarbeidet i de fleste kommunene. POD følger opp overfor politidistrikter der dette ikke er lagt inn i nye rutiner for å sikre at dette implementeres i rutinene fremover.
2.10 Styrke politi-kontaktordningen	Politiet skal opprette nye politikontaktstillinger. Stillingene fordeles mellom politidistriktene på bakgrunn av politifaglige vurderinger og kommunenes ønsker. Rollen som politikontakt skal som hovedregel gis et minimumskrav på 50 prosent stilling i de tilfellene hvor 100 prosent stilling ikke er hensiktsmessig. Antall kommuner den enkelte politikontakt har ansvar for skal vurderes ut fra omfang og størrelse, men som hovedregel skal politikontaktene ha ansvar for inntil tre kommuner. Kun unntaksvis kan dette fravikes. Dalaneregionen i Rogaland skal tilføres en ekstra stilling som politikontakt.	Politidistriktene er gitt nye føringer om stillingsandel for politikontaktrollen og antall kommuner politikontakten som hovedregel skal håndtere. I all hovedsak er føringene innført og fulgt opp i politidistriktene. POD følger opp distriktene hvor det er avvik fra føringene. I Dalane-regionen er det tilført en ekstra stilling som politikontakt.

2.11 Pilot for «Din politikontakt» i Oslo	Politiet skal vurdere å opprette et pilotprosjekt for en «Din politikontakt»-ordning i Oslo, inspirert av ordningen i København, for å innhente erfaringer og kunnskap om en slik ordning kan styrke kontakten med lokalbefolkningen ytterligere. Departementet skal orienteres om utfallet av vurderingen og ev. planer eller forslag til oppfølging.	Oslo politidistrikt har gjennomført et arbeid for å sikre et godt grunnlag for å vurdere om det skal etableres et pilotprosjekt. Politidistriktet har sett nærmere på ordningen "Din politibetjent" i København og ser hen til pilotprosjektet Innsats i prioriterte områder som allerede er etablert på Grønland og Tøyen i Oslo. Den største forskjellen mellom modellene i København og Oslo, er antall ansatte i de utvalgte områdene. Politiet i København har ca. 80 ansatte for ca. 900 000 innbyggere, mens Oslo har 38 ansatte for ca. 22000 innbyggere. IPO området er betjent hver dag fra kl. 0800 til 2300, mens det i København er flere soner som ikke har daglig dekning av Din betjent. Din betjent i København er "skjermet" for oppdrag og brukes primært for trygghet og relasjonsbygging gjennom kommunikasjon, fotballkamper og andre arrangement som krever politiets tilstedeværelse. Patruljene i IPO området er ikke skjermet på tilsvarende måte og skal i utgangspunktet ta alle oppdrag innenfor sitt område. I T3 har Enhet Sentrum delt IPO områdene inn i soner slik at tjenestepersonene enklere kan bygge relasjoner til innbyggerne, næringslivet og borettslag. OPD vurderer piloten på Grønland og nedre Tøyen som en suksess og vil videreføre modellen i en noe mindre skala til å gjelde alle bydelene i sentrum politikrets fra januar 2025. Det opprettes en nærpolitiseksjon med 4 avsnitt med oppgaver innenfor lokalorientert forebygging i tildelte bydeler og delbydeler, og et ungdomsavsnitt. Den nye modellen vil i stor grad kunne sammenlignes med Din betjent i forhold til soneinndeling og eierskap til et mindre område. Hovedfokuset blir tillitsskapende arbeid og relasjonsbygging. Om disse tjenestepersonene blir skjermet for alle oppdrag innenfor sine soner og bydeler er ikke avgjort. OPD vil fortsette å evaluere innsatsen i 2025.
2.13 Pilot forsøk med desentralisert politiutdanning i Alta	Politiet skal etablere et pilotforsøk med politiutdanning i Alta med studiestart høsten 2025.	Politihøgskolen har utviklet et tilbud for politiutdanning i Alta. Oppstart er planlagt høsten 2025 og man er i rute for gjennomføring.
2.14 Reisestøtte til opptak på Politihøgskolen	Politiet skal innføre reisestøtte til opptaksprøver til bachelorutdanningen ved Politihøgskolen til søkere fra Nordland, Troms og Finnmark fra	Ordningen med reisestøtte er etablert hos Politihøgskolen, retningslinjer er utarbeidet, og søkere er orientert om ordningen. I 2024 er det mottatt 35 søknader om reisestøtte, blant 79 potensielle søkere.

	undervisningsåret 2024–2025.	
2.15 Karriereplan	Politiet skal utvikle mer konkrete og forpliktende karriereplaner ved utvalgte mindre tjenestesteder med hovedvekt i Nord-Norge.	Arbeidsmarkedet står overfor store omstillinger fram mot 2035, som særlig treffer de nordligste politidistriktene; Mangelen på arbeidskraft, fraflytting fra distriktene, en aldrende befolkning, lavere fødselstall og konkurranse fra annen privat og offentlig næring. Disse endringene påvirker særlig rekrutteringen til politiet i Nord. For Politidistriktene i Nord Norge (Finnmark, Troms og Nordland) er erfaringene i 2024 at det allerede er krevende å rekruttere og beholde kvalifisert polititjenestepersoner. Spesielt til politistillinger og spesialiserte stillinger med lokasjoner som ligger utenfor de største byene. Tilgangen til kvalifisert polititjenestepersoner som ønsker å bli værende i Nord Norge, er betydelig lavere enn behovet i 2024. Det er færre kvalifiserte søkere, samtidig som de gjerne blir kort tid i stilling før de søker seg videre, gjerne lengre sør i landet. Antall stillinger distriktene lyser ut i løpet av ett år kan gi et bilde av turnover som omfatter utfordringer med både intern og ekstern turnover. Det ble utlyst totalt 395 politistillinger i 2024 av totalt 1218 politistillinger, en andel som utgjør 32 % av politistillingene i de tre distriktene. Dette er svært høye tall. Størst turnover er det på politi grunnstillinger, men vi ser også en utvikling i at spesialiststillinger blir veldig krevende å rekruttere fremover. Politidistriktene i nord registrerer også endringer i søkermassen hvor spesielt antall søkere til politi grunnstillinger er redusert i 2024 sammenlignet med tidligere år. Tilføring av friske midler og den positive satsingen på å forebygge kriminelle nettverk (KN) i hele etaten har medført en betydelig lekkasje av politistillinger fra nord til sør gjennom 2024. Utfordringene med å rekruttere og beholde er imidlertid ikke ny og påvirkes ofte av politiske beslutninger – om det er spesielle satsinger som KN i 2024 eller f.eks. reguleringer i antall politistudenter ved PHS. Distriktene har mye erfaring med å håndtere denne type endringer, men en bedre verktøykasse kunne sikret bedre stabilitet i bemanningen i politidistriktene i nord. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har utarbeidet en rapport med forslag til tiltak og virkemidler. Politidirektoratet vil gå igjennom rapporten og komme tilbake til departementet med anbefalinger og prioriteringer.

2.16 Jobb til partner	Politiet skal utrede mulighetene for å inngå samarbeid med andre arbeidsgivere for å tilby jobb lokalt til partneren til en person som ansettes i politiet. Departementet skal orienteres om utfallet av vurderingen og ev. planer eller forslag til oppfølging.	POD viser til at kvalifikasjonsprinsippet gjelder ved rekruttering og ansettelser i offentlig sektor. Kvalifikasjonsprinsippet innebærer at det er den best kvalifiserte søkeren som skal ansettes i en ledig stilling. For ansettelser i statlige forvaltningsorganer er kvalifikasjonsprinsippet lovfestet i statsansatteloven § 3. I resten av offentlig sektor gjelder prinsippet på ulovfestet grunnlag, med det samme rettslige innholdet. Innholdet i kvalifikasjonsprinsippet er omtalt i statsansatteloven § 3 annet ledd. Ved vurderingen av hvem som er best kvalifisert, skal det legges vekt på utdanning (krav eller ønsker), erfaring (både yrkeserfaring og annen relevant erfaring) og personlig egnethet sammenholdt med kvalifikasjonskravene som er fastsatt i utlysningen samt eventuelle lov- og avtalefestede krav. Saklighetskravet er grunnleggende. Kvalifikasjonsprinsippet bygger på grunnleggende og lovfestede forvaltningsrettslige prinsipper om likebehandling, rettferdighet og saklighet. Det sentrale hensynet bak kvalifikasjonsprinsippet er å sikre at forvaltningen rekrutterer personer med best mulig kompetanse med tanke på de oppgavene det offentlige skal utføre. I forarbeidene til statsansatteloven, Prop.94 L (2016–2017) punkt 9.4.1, uttaler departementet at «det bærende hensynet bak prinsippet er å sikre legitimitet og tillit til beslutningsprosesser i forvaltningen, samt å forhindre at det tas utenforliggende hensyn ved ansettelser». Kvalifikasjonsprinsippet forutsetter offentlig utlysning og at det er reell konkurranse om ledige stillinger. Eventuelle unntak fra kvalifikasjonsprinsippet må være fastsatt i lov eller forskrift. Det er ikke gjort unntak fra kvalifikasjonsprinsippet hva gjelder muligheten for å kunne tilby jobb til partner. For å kunne inngå et slikt samarbeid med andre arbeidsgivere i offentlig sektor, vil tiltaket med andre ord kreve lov-/forskriftsendring. Vi vil påpeke at det i tillegg er flere praktiske utfordringer knyttet til tiltaket. Eksempelvis vil tilbudsmuligheten begrenses av om det faktisk finnes en ledig stilling hos en samarbeidende arbeidsgiver. Dersom det finnes ledig stilling vil muligheten kunne begrenses av om partneren er
-------------------------------------	--	---

		kvalifisert for stillingen, ønsker stillingen og om partneren er ønsket av samarbeidende arbeidsgiver m.m.
3.3 Bedragerisenter på Gjøvik	Økokrims bedragerisenter på Gjøvik skal etableres innen 1. oktober 2024.	Etableringen av Bedragerienheten har gått som planlagt og i henhold til mandat. Medarbeidere har siden tildeling løpende blitt rekruttert. Enheten ble formelt åpnet den 14.10.24.
4.1 Flere passkontorer	Politiet skal etablere nye pass- og ID-kontor på/i Flisa, Oslo lufthavn - Gardermoen, Hitra, Husnes, Kautokeino, Kragerø, Lærdal, Røros, Sauda, Sigdal, Skibotn, Verdal, Vestnes, Vinje og Ørnes. Politiet skal også etablere en ekstra passkiosk i Kongsberg. Pass- og ID-kontor og den nye passkiosken skal etableres så tidlig som mulig og senest innen 1. oktober 2024.	POD, aktuelle politidistrikter, PFT og PIT har etablert en særskilt organisering for å sikre at nye pass- og ID-kontorer etableres innen frist. Dette har vi lyktes godt med, på tross av forsinkelser i leveranse av utstyr, jf. tidligere rapportering. Fire lokasjoner etableres senere grunnet pågående byggeprosjekter. Etter planen vil de ferdigstilles på følgende tidspunkt: - Verdal (2026) - Hitra (Q4 2025) - Kautokeino (Q2 2025) - Ørnes
4.2 Nærtjenestесenter	Politiet må være forberedt på å vurdere om enkelte av politiets tjenestesteder eller tjenester kan knyttes til pilotforsøk med nærtjenestesteder når søknadene fra potensielle vertskommuner foreligger, og ev. delta dersom det blir besluttet.	POD har mottatt oppdrag om å bidra i arbeidet med nærtjenestесenter. De aktuelle politidistriktene har i to omganger vurdert muligheter for å bidra i et samarbeid med kommunene om etablering av nærtjenestесentre. Politidistriktene har en positiv tilnærming til tiltaket og ser dette som en god måte å komme i kontakt med innbyggerne på. Dessverre har vi så langt ikke funnet temaer hvor kommunenes behov sammenfaller med det politiet kan bidra med.
4.5 Politifolk med lokal tilknytning	Politiet skal utrede om lokal tilknytning kan innføres som et kvalifikasjonskriterium ved ansettelse i politiet. Departementet skal orienteres om utfallet av utredningen og ev. planer eller forslag til oppfølging.	Under følger PODs vurdering av tiltaket: Kvalifikasjonsprinsippet gjelder ved rekruttering og ansettelser i offentlig sektor. Det vises til vår omtale av kvalifikasjonsprinsippet i tilknytning til tiltak 2.16 Jobb til partner. Forslaget er i handlingsplanen begrunnet med at det å ha kjennskap til og nettverk i lokalsamfunnet er viktig for å fungere godt i jobben. Vår vurdering er at å sette lokal tilknytning som et kvalifikasjonskriterium ved ansettelse, ikke vil være i overensstemmelse med kvalifikasjonsprinsippet. Dette synes også å forutsettes i Sivilombudets uttalelse i sak 2014/2434 vedr. ansettelse av turnusleger ved Universitetssykehuset Nord-Norge .

		Tiltaket vil m.a.o. eventuelt kreve lov/forskriftsendring.
--	--	--

A-krimssamarbeidet

Sammen mot arbeidslivskriminalitet

Felles årsrapport 2024 for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet

1	Styringsgruppens oppsummering av 2024	3
2	A-krimssamarbeidet	4
2.1	Generelt om a-krimssamarbeidet	4
2.2	Samarbeid og drift.....	5
2.3	Videreutvikling av a-krimssamarbeidet.....	6
3	Innsats i a-krimssamarbeidet	8
3.1	Formålet med kapitlet	8
3.2	Mål og føringer	8
3.3	Kunnskapsbygging.....	9
3.4	Felles nasjonal innsats.....	9
3.5	Innsats for å redusere handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet	10
3.6	Oversikt utvalgte aktiviteter og resultater.....	17
4	Vurdering av brukereffekter	20
4.1	Formålet med kapitlet	20
4.2	Vurdering av brukereffekt på sentrale trusselaktører.....	20
4.3	Vurdering av brukereffekt på utenlandske arbeidstakere	22
4.4	Vurdering av brukereffekt på oppdragsgivere og forbrukere	23
5	Vurdering av samfunnseffekt.....	24
5.1	Formålet med kapitlet	24
5.2	Vurdering av tilstanden på arbeidslivskriminalitet.....	24
5.3	Vurdering av utvikling av arbeidslivskriminalitet	25

1 Styringsgruppens oppsummering av 2024

Det tverretatlige a-krimssamarbeidet har lagt bak seg et år med høy aktivitet og gode resultater, først og fremst gjennom samarbeidet i a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid, men også gjennom øvrig samarbeid etatene imellom.

Hvorvidt arbeidslivskriminalitet er redusert, er utfordrende å vurdere. Arbeidslivskriminalitet er en kompleks kriminalitetsutfordring med bransjeoverskridende modus. Det brytes en rekke lover, og kriminaliteten utføres både i organisert form og av enkeltaktører. Utøvere som begår arbeidslivskriminalitet, er også knyttet til andre kriminalitetsformer. Kriminaliteten har blitt vanskeligere å avdekke, og det er utfordrende å vurdere utviklingen av omfanget. Spørreundersøkelse i næringslivet indikerer at det opplevde omfanget av arbeidslivskriminaliteten er redusert siden 2016, men at det har holdt seg stabilt i årene etter covid-19 pandemien. Arbeidslivskriminalitet er imidlertid et fenomen det kan være utfordrende å observere for næringslivet.

Hovedinnsatsen i a-krimssamarbeidet er rettet mot sentrale trusselaktører. Sammenlignet med fjoråret er det gjennomført noen færre tilsyn og avdekkingskontroller, men det er en økning i antall kontrollsaker opprettet av Nav. Flere av beløpene på avdekking og sanksjonering har økt. Det er fortsatt ønskelig at flere av etatenes anmeldelser fører frem til strafferettslig reaksjon. Videre er det gitt mye informasjon og veiledning til utenlandske arbeidstakere og oppdragsgivere og forbrukere for å styrke deres kunnskap og sette disse i stand til å bidra til å redusere handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet. A-krimssamarbeidets synlighet og tilstedeværelse i mediene er styrket sammenlignet med tidligere år. Omfanget og resultatene av aktivitetene tilsier at målgruppene har fått tilgang til informasjon, og dermed fått mulighet til å øke sin kunnskap.

Selv om a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid er en spydspiss i den tverretatlige innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, er prioriteringer og ressurser i etatenes linjer sentralt for aktivitetene og resultatene. God samhandling mellom senter og linje er derfor viktig i a-krimssamarbeidet.

Etatene har i 2024 jobbet videre med ulike tiltak for å videreutvikle a-krimssamarbeidet. Styringsgruppen vil særlig trekke frem at man har fått en tydeligere og mer målrettet styring av samarbeidet. Blant annet ble det satt i gang en felles nasjonal innsats der a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid har deltatt i å samle inn opplysninger for utarbeidelse av et kunnskapsgrunnlag på nasjonalt nivå. Kunnskapsgrunnlaget legges til grunn for tiltak i 2025. Innsatsen har vist både merverdien og styrken med å jobbe sammen tverretatlig på et felles risikoområde, men også utfordringer som etatene står overfor i samarbeidet.

En av utfordringen i 2024 har vært bruk og utviklingen av felles IKT-støtte for a-krimssamarbeidet. Etatene er enige om at det haster å få på plass bedre IKT-støtte, for effektivt å kunne samhandle, dele og sammenstille nødvendig informasjon. Dette er et av de mest sentrale utviklingstiltakene for 2025.

Etatene fikk i 2024 en særskilt varig tildeling for å styrke det lokale a-krimssamarbeidet i Innlandet og etablere nye stillinger på Gjøvik. Ressurser er på plass ved inngangen til 2025.

Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) leverte høsten 2024 rapportene *Registermanipulasjon* og *Når lønnen uteblir*. Sistnevnte har tema lønnstyveri. Mulige tiltak for å redusere sårbarhetene som rapportene peker på, vil kunne kreve oppfølging fra private og offentlige aktører, herunder departementene.

2 A-krimssamarbeidet

2.1 Generelt om a-krimssamarbeidet

2.1.1 Mål for a-krimssamarbeidet

Regjeringens handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet fra oktober 2022 beskriver arbeidslivskriminalitet som ulike former for profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet. Kriminaliteten skjer på bekostning av arbeidstakeres arbeidsvilkår og rettigheter, og rammer også skattefundamentet og velferdssystemet.

I mars 2024 kom stortingsmeldingen *Meld. St. 15 (2023-2024) Felles verdier - felles ansvar* om styrket innsats for forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Meldingen fremhever at det er en nær sammenheng mellom sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og andre former for økonomisk kriminalitet. Flere av tiltakene i meldingen forventes å få betydning også for innsatsen mot arbeidslivskriminalitet.

Det formaliserte samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet omfatter Arbeidstilsynet, Nav, politiet og Skatteetaten. Etatene har oppmerksomhet på oppgaver der et tverretattlig samarbeid er særlig viktig og gir en merverdi, altså resultater som den enkelte etat ellers ikke ville oppnådd alene.

Etatene har et felles samfunns mål om å redusere arbeidslivskriminalitet. For å få dette til er innsatsen rettet mot tre felles brukermål:

- Sentrale trusselaktører har fått sin kapasitet og intensjon betydelig redusert
- Utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter
- Oppdragsgivere og forbrukere bidrar ikke til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester

Sentrale trusselaktører brukes som et samlebegrep for den aktørgruppen etatene vurderer kan forårsake mest skade i samfunnet, og er et uttrykk for en prioritering i innsatsen. Vurderingen baserer seg på etatenes tilgjengelige kunnskap og kan endres etter hvert som man får mer kunnskap om aktøren.

2.1.2 Om a-krimssamarbeidet

Etatene har et a-krimssamarbeid både på lokalt og nasjonalt nivå. De tverretattlige a-krimssentrene i Oslo, Tønsberg, Agder, Stavanger, Vestland, Trøndelag, Nordland, og Troms og Finnmark, er en sentral del av innsatsen. Senteret i Troms og Finnmark har fra 2024 omfattet begge fylkene.

For de områdene som ikke dekkes av et senter, Møre og Romsdal, Innlandet og Romerike, Follo og Østfold, er det lokale a-krimssamarbeid. De fire etatene fikk i 2024 en varig samlet tildeling på 15 mill. kroner for å styrke samarbeidet i Innlandet. Medarbeidere fra Arbeidstilsynet, Nav og Skatteetaten er nå samlokalisert på Gjøvik. Politiet har forsterket sitt spesialistmiljø innen økonomisk og miljøkriminalitet på Hamar, og bidrar aktivt inn i det tverretattlige samarbeidet.

I tillegg til sentrene og lokale a-krimssamarbeid har etatenes linjer et ansvar for måloppnåelse i innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Dette omfatter både arbeidet med å bygge kunnskap som grunnlag for å prioritere innsats, og samarbeid med sentrene og lokale a-krimssamarbeid om saker. I tillegg gjennomfører linjene ulike aktiviteter som for eksempel bokettersyn, etterforskning og stans av ytelser, som er avgjørende bidrag til å nå brukermålene. Linjene jobber også med tiltak for å videreutvikle a-krimssamarbeidet, se kapittel 2.3.

Utover dette bidrar Nasjonalt tverretattlig analyse- og etterretningsssenter (NTAES) med nasjonale analyse- og etterretningsprodukter innen økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet, som beslutningsstøtte for etatene. Senteret har 10 medarbeidere fra Arbeidstilsynet, Nav, politiet og Skatteetaten.

Etatene har en felles styringsmodell for a-krimssamarbeidet. Den gir rammer for organisering av samarbeidet, blant annet for a-krimssentrene, og rammer for gjennomføring av aktiviteter. En sentral rolle i styringsmodellen er den nasjonale styringsgruppen for NTAES og a-krimssamarbeidet. Denne består av ledere fra de fire etatene som har fått delegert ansvaret for a-krimssamarbeidet.

2.1.3 A-krimssamarbeidets resultatkjede

Figur 2.1 viser en forenklet versjon av a-krimssamarbeidets resultatkjede. Figuren viser at aktiviteter og resultater i a-krimssamarbeidet skal føre til brukereffekter slik at samfunns målet om redusert arbeidslivskriminalitet oppnås. Videreutvikling av a-krimssamarbeidet kan påvirke alle delene av resultatkjeden.

Figur 2.1 Forenklet resultatkjede, a-krimssamarbeidet

2.2 Samarbeid og drift

A-krimssentrene har også i 2024 hatt noen utfordringer med mindre bemanning, mye turnover og perioder hvor sentrale roller i styringsmodellen ikke er fylt. Sentrene er små miljøer, og når de har færre ressurser har det betydning for drift og operativt arbeid og dermed merverdien av å samarbeide. For enkelte senter har det vært krevende å ha tilstrekkelig bemanning fra etatene til å gjennomføre kontroller. Det svekker effekten av samarbeidet. Turnover innebærer gjerne at erfarne medarbeidere slutter, og det tar tid å bygge opp ny kompetanse. Behov for mer kompetanse, spesielt innen etterretning, er av særlig betydning og er trukket frem av flere. Oppsummert er likevel tilbakemeldingen fra de regionale styringsgruppene for a-krimssentrene at det er levert godt gjennom året ut fra sentrenes forutsetninger.

For å kunne utrede sakene og komme fram til god virkemiddelbruk, er det viktig at a-krimssentrene samarbeider med etatenes linjer. Det er i det store og hele godt samarbeid og tett dialog mellom det enkelte a-krimssenter og den enkelte etats linje om hvordan saker fra sentrene skal prioriteres. Noen a-krimssentre har iverksatt tiltak for å få en bedre flyt av saker mellom senter og linje, blant

annet ved å knytte sentrene tettere opp mot Skatteetaten sin divisjon for Innkreving, eller styrke etterforskningskapasiteten i politiet for denne type saker. Nav har en egen enhet som behandler saker fra a-krimsentrene slik at disse blir prioritert. Det kan imidlertid være noen kapasitetsutfordringer i linjene til etatene. Arbeidstilsynet har mer umiddelbare virkemidler ved brudd på arbeidsmiljøregelverket, og reaksjoner og sanksjoner følges i hovedsak opp av medarbeidere i sentrene.

Når det gjelder lokale a-krimssamarbeid, har ikke etatene satt krav til minimum ressursinnsats. Gjennom 2024 har det vært til dels redusert bemanning enkelte steder, noe som har hatt betydning for aktiviteten. Varierende ressursbruk fra de deltakende etatene kan også føre til at potensialet i samarbeidet ikke tas ut godt nok. Generelt vises det likevel til et godt samarbeid. Både i Møre og Romsdal og i Innlandet deltar Statens vegvesen i det lokale a-krimssamarbeidet.

Selv om samarbeidet generelt er bra og det er gode resultater på flere områder, trekkes det frem ulike erfaringer. Det vises til at det kan være utfordrende å skape en felles situasjonsforståelse, grunnet ulikheter mellom etatene, og at de jobber i ulike faser av sakene. Dette kan resultere i at etatene går i utakt i oppfølgingen av trusselaktører. Ett senter viser til at samarbeidet fungerer best i fasen med å innhente og analysere informasjon. Når tiltakene er besluttet, jobber etatene mer selvstendig i tiltaksfasen og etter gjennomførte kontroller. Det trekkes derfor frem at etatene bør bli bedre til å jobbe tettere sammen gjennom hele saksgangen, også når sakene følges opp videre i etatslinjene.

Som tidligere år har det i 2024 vært et bredt samarbeid med en rekke andre myndigheter. Hvem det er aktuelt å samarbeide med, avhenger både av bransje og aktør og hvilke virkemidler, reaksjoner og sanksjoner de ulike samarbeidende myndighetene har. Fair Play Bygg som nå er etablert mange steder i landet, er også en sentral samarbeidspart. Tips og informasjon fra dem er viktig og gir økt kunnskap om modus og trender.

2.3 Videreutvikling av a-krimssamarbeidet

Etatene fikk av sine respektive departement to likelydende oppdragsbrev i 2023 om å videreutvikle a-krimssamarbeidet. Under beskrives noen tiltak det har vært jobbet med gjennom 2024. Samtidig er det å utvikle samarbeidet et kontinuerlig og langsiktig arbeid. Arbeidet fortsetter derfor i 2025.

2.3.1 Styring av a-krimssamarbeidet

For 2024 ble det gitt et felles styringsdokument for a-krimssamarbeidet på lokalt nivå. Avsender var den nasjonale styringsgruppen, og mottaker var de regionale styringsgruppene for a-krimsentrene. Føringerne ble innarbeidet i sentrenes årlige handlingsplan, og de regionale styringsgruppene har fulgt opp disse gjennom sin dialog med sentrene. De lokale a-krimssamarbeidene ble også oppfordret til å se hen til de gitte føringerne.

Styringsdokumentet ga noen nasjonale prioriteringer for innsatsen i 2024, både når det gjaldt kunnskapsproduksjon og operativ innsats. Samtidig ble det tatt høyde for lokale forskjeller, og at det også skulle være rom for lokale prioriteringer. Sentralt i styringsdokumentet var føring om en felles nasjonal innsats. Se kapittel 3.4 for nærmere omtale av denne.

For å styrke styringsdialogen mellom den nasjonale og de regionale styringsgruppene, har det gjennom 2024 vært tre møter mellom alle deltakere i styringsgruppene. Ledere for lokalt a-krimssamarbeid har også deltatt. Tema har blant annet vært styringsdokumentet og oppfølging av

felles nasjonal innsats, og erfaringer med styringsdialogen gjennom året. Bemanningssituasjonen i a-krimsentrene har også vært et tema.

2.3.2 Kunnskapsbasert styring

Det er et grunnprinsipp for a-krimssamarbeidet at innsatsen skal være kunnskapsstyrt, og kunnskapsbygging er et felles ansvar for etatene. Høsten 2023 ble det utarbeidet et årshjul for kunnskapsbasert styring. Hensikten med årshjulet er å standardisere kunnskapsproduksjonen, sikre bedre flyt mellom lokalt og nasjonalt nivå i a-krimssamarbeidet og gjøre planleggingen lettere.

Gjennom 2024 er det høstet erfaringer med hvordan den kunnskapsbaserte styringen fungerer i praksis. Det må vurderes nærmere hvilke beslutningsgrunnlag det er behov for i a-krimssamarbeidet, både nasjonalt og lokalt. I forlengelse av dette er det også nødvendig å avklare hvordan sammenhengen skal være mellom disse produktene og den kunnskapsbaserte styringen, og da særlig tiltaksprosessen. I løpet av 2024 har NTAES fått en tydeligere rolle i etatenes samlede kunnskapsbygging om arbeidslivskriminalitet. A-krimssamarbeidet og NTAES vil i 2025 fortsette arbeidet med å få prosessen med kunnskapsproduksjon og styring til å fungere bedre.

NTAES har i 2024 levert rapportene *Registermanipulasjon* og *Når lønnen uteblir*. Sistnevnte har tema lønnstyveri. Begge er tilgjengelig på NTAES sin nettside. I arbeidet med å vurdere tiltak knyttet til funnene i rapporten om registermanipulasjon, har representanter fra alle de fire etatene samarbeidet tett med Økokrims forebyggende enhet. Gjennom flere møter (tenketanker) har man identifisert mulige tiltak, og vektet disse opp mot den potensielle forebyggende effekten de vil ha. Målsettingen er at tiltaksforslagene skal fungere godt som beslutningsstøtte for den nasjonale styringsgruppen, og at iverksettelse av tiltak betyr reell reduksjon av trusler og sårbarheter. Videreutvikling av tiltaksprosessen vil fortsette i 2025.

2.3.3 Andre utviklingstiltak

For å få økt innsikt i innsats og effekter av a-krimssamarbeidet, har etatene i 2024 utarbeidet indikatorer for aktiviteter, resultater og effekter. Hensikten er at indikatorene skal følges årlig og bidra til innsikt i hvordan innsatsen og tilstanden på arbeidslivskriminalitet utvikler seg. Dette vil gi støtte til å vurdere effekt av innsatsen på etatenes felles bruker- og samfunns mål beskrevet i kapittel 2.1. Selv om indikatorer sjeldent gir tilstrekkelig informasjon i seg selv, vil de sammen med øvrig informasjon, kunne gi støtte til vurderingene. I felles årsrapport 2024 vises nå første år, og tidsserie vil bli vist i kommende årsrapporter.

Høsten 2024 ble det igangsatt et arbeid med å utvikle et verktøy for å identifisere sentrale trusselaktører og angi hvordan disse skal prioriteres i a-krimssamarbeidet. Målet er å sikre en mer lik prioritering av de aktørene som bør følges opp. Verktøyet utarbeides i samarbeid mellom NTAES, a-krimsentrene/lokale a-krimssamarbeid og etatene og innføres første halvår 2025.

Gjennom sitt arbeid avdekker NTAES aktører (personer og organisasjoner) som kan tenkes å stå bak blant annet arbeidslivskriminalitet. Politiregisterforskriften § 59-7 første ledd forbyr NTAES å dele slike opplysninger tilbake til politiet og kontrolletatene. Dette er påpekt flere steder, senest i stortingsmeldingen Felles verdier - felles ansvar. Den nasjonale styringsgruppen mener det er et klart behov for at NTAES får hjemmel til å dele opplysninger på aktørnivå. De oversendte i september 2024 et konkret forslag til ny regulering, til Justis- og beredskapsdepartementet.

I 2024 har en tverretattlig gruppe sett på behovet for å utarbeide et felles opplæringsopplegg for medarbeidere fra etatene som skal fylle roller i a-krimssamarbeidet. Nye medarbeidere trenger kunnskap om tverretattlig a-krimssamarbeid i tillegg til konkret fagkompetanse for å kunne fylle sine roller. Gruppen har utarbeidet en plan som beskriver hvilke områder/tema som bør inngå og anbefaling om læringsmetode, blant annet e-læring. Etatene vil jobbe videre med dette i 2025.

Utvikling av en felles IKT-løsning til støtte for aktivitetene i a-krimssentrene, har vært et pågående utviklingstiltak siden 2016. I 2019 fikk etatene en samlet tildeling på 10 mill. kroner i varige midler, til IKT-støtte. Dette er brukt til å drifte og videreutvikle løsningen, med et budsjett på 10-12 mill. kroner pr. år. Skatteetaten er produkteier, og et tverretattlig forretningssteam og en juristgruppe støtter utvikling. Dagens IKT-løsning bygger på gammel og til dels utdatert teknologi, og mange av utviklingsbehovene vil være kostbare å gjennomføre. Det siste gjelder blant annet en bedre måte å differensiere tilgangsstyringen på. Løsningen dekker heller ikke behov som a-krimssentrene har i dag. Den oppleves som en betydelig utfordring for å få til et effektivt samarbeid innenfor gjeldende regelverk. Det er igangsatt et arbeid med å vurdere alternative løsninger. Blant annet vil det i 2025 gjøres en løsningsutredning i Skatteetaten om hvorvidt noen av de tverretattlige behovene kan dekkes av etatens IT løsninger/-miljø, enten som hyllevare eller gjennom et utviklingsarbeid.

Etatene har for perioden 2020-2024 hatt en felles forebyggende strategi mot arbeidslivskriminalitet. Strategien skulle styrke den tverretattlige forebyggende innsatsen. Den skulle også bidra til å øke etatenes kompetanse om forebygging, læring mellom etatene og en mer målrettet og kunnskapsbasert forebyggende innsats. Selv om etatene ikke er kommet i mål med alle ambisjoner og tiltak i strategien, har den bidratt til et økt fokus på forebygging gjennom ulike aktiviteter. Den nasjonale styringsgruppen er opptatt av å sikre at forebygging av arbeidslivskriminalitet fortsatt er på agendaen, men at dette bør sees bedre i sammenheng med øvrig a-krimssamarbeid. Styringsgruppen har derfor besluttet at etatene ikke viderefører felles forebyggende strategi.

3 Innsats i a-krimssamarbeidet

3.1 Formålet med kapittelet

Formålet med dette kapittelet er å presentere innsats i det tverretattlige samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Dette gjøres gjennom beskrivelser, eksempler og utvalgte nøkkeltall. Det er en hovedvekt på innsats som har vært i a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid. Samtidig har etatenes linjer et ansvar for måloppnåelse i innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, slik at kapittelet også omfatter innsats som gjøres i linjene.

3.2 Mål og føringer

Etatenes tre felles brukermål for a-krimssamarbeidet beskrevet i kapittel 2.1, gir det overordnede grunnlaget for å prioritere innsatsen. Det ene målet handler om å redusere kapasitet og intensjon hos sentrale trusselaktører. De to andre handler om å redusere de kriminelles handlingsrom ved at det jobbes aktørrettet mot utenlandske arbeidstakere og oppdragsgivere/forbrukere. Gjennom dette vil kriminelle oppleve det som vanskelig å skaffe seg arbeidskraft å utnytte, og vanskelig å få oppdrag.

En stor del av ressursinnsatsen i a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid er rettet mot sentrale trusselaktører. Innsatsen er ikke bare rettet mot dem som allerede er blitt sentrale trusselaktører, men bidrar også til å hindre andre trusselaktører i å bygge kapasitet. Innsatsen bidrar også til å

sette utenlandske arbeidstakere i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter. Det er særlig oppmerksomhet mot arbeidstakere som er sårbare for å bli utnyttet eller som har en intensjon om å delta aktivt i kriminelle handlinger. Når det gjelder innsats mot oppdragsgivere og forbrukere, ligger hovedinnsatsen mot denne aktørgruppen i etatslinjene, men sentrene har også noe innsats.

3.3 Kunnskapsbygging

Innsatsen i a-krimssamarbeidet skal være kunnskapsstyrt, og kunnskapsbygging er et felles ansvar for etatene. Det skal bygges kunnskap om trender, aktører, miljøer og modus som grunnlag for å prioritere innsats, velge tiltak og utvikle metodikk. Det er også behov for kunnskap om effekten av innsatsen for å kunne korrigere og styre innsatsen, og for å gi læring.

Kunnskapsbygging er ett av to hovedområder for a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid. Innsatsen skal gi a-krimssamarbeidet grunnlag for å beslutte hvilke områder og hvilke aktører det skal arbeides mot. Et vesentlig suksesskriterium er evnen til samhandling med etatenes egne kunnskaps- og etterretningsmiljøer. De lokale kunnskapsgruppene bidrar også inn til NTAES, som lager nasjonale etterretningsprodukter. Disse danner grunnlag for på nasjonalt nivå å beslutte hvilke områder som skal ha et særlig fokus. Se omtale i kapittel 2.3.2 om utviklingstiltak når det gjelder kunnskapsbasert styring.

Innhenting av informasjon til kunnskapsbygging gjøres blant annet gjennom sentrenes og lokale a-krimssamarbeid sine kontroller og tilsyn. Informasjon som fås gjennom samarbeid med andre myndigheter, er også sentralt i kunnskapsarbeidet. Det samme gjelder informasjon fra arbeids- og næringslivet, Fair Play bygg, frivillige organisasjoner og andre.

I 2024 har en stor del av arbeidet med kunnskapsbygging vært knyttet til en felles nasjonal innsats, se omtale i kapittel 3.4. I tillegg har sentrene utarbeidet lokale etterretningsoppsummeringer som nevnt over, der formålet er å gi en løpende vurdering av situasjonsbildet og forventet utvikling innen senterets nedslagsfelt. Samlet har dette tatt mye av kapasiteten dette året.

Gjennom året er det også laget en del andre kunnskapsgrunnlag på bestilling fra ledergruppene for a-krimssentrene og de lokale a-krimssamarbeidene. Noen av disse omhandler mer generell risiko for arbeidslivskriminalitet i en bransje, blant annet i bygg, anlegg, servering/uteliv, renhold, havbruk, fisketurisme, reiseliv og drosjenæringen. Andre kunnskapsgrunnlag er sammenstilte opplysninger om konkrete trusselaktører for å vurdere videre tiltak. Aktørene er innen ulike bransjer.

Ledergruppene for a-krimssentrene og de lokale a-krimssamarbeidene beslutter innsats på bakgrunn av lokale kunnskapsgrunnlag. De har generelt vurdert at det er laget gode produkter gjennom året. Samtidig er det fortsatt forbedringsområder slik at kunnskapsgrunnlag kan fungere enda bedre som beslutningsgrunnlag. Eksempler på dette kan være tydeligere vurderinger av hvilke trusler som fremstår mer alvorlige enn andre, og tydeligere anbefalinger av tiltak. Noen nevner også at de lokale etterretningsoppsummeringene i større grad må brukes som lokal beslutningsstøtte.

3.4 Felles nasjonal innsats

Fram til 2024 har a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid selv vurdert hvilke områder og aktører de skal arbeide opp mot. Dette med utgangspunkt i lokal kunnskapsbygging. For 2024 ble det besluttet at alle a-krimssentrene gjennom en felles nasjonal innsats, også skulle arbeide

opp mot ett bestemt område. Lokale a-krimssamarbeid ble invitert til å delta. Målet er at de fire etatene i a-krimssamarbeidet skal bli mer slagkraftige ved å arbeide sammen mot felles mål, derav navnet Operasjon Slagkraft.

Alle a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid har i 2024 deltatt i å samle inn opplysninger for å utarbeide et kunnskapsgrunnlag på nasjonalt nivå. I 2025 skal dette kunnskapsgrunnlaget benyttes til å prioritere innsats slik at mulighetsrommet for kriminelle handlinger reduseres. De offentlige og private aktører som er nærmest å lukke sårbarheter, vil inviteres inn i arbeidet. Arbeidet følger samme fremgangsmåte som tiltaksprosessen for registermanipulasjon, se omtale om dette i kapittel 2.3.2. I 2025 vil sentrene og lokale a-krimssamarbeid også følge opp aktuelle trusselaktører (personer og organisasjoner) som er identifisert. Etatenes ulike virkemidler, reaksjoner og sanksjoner samt etterforskning, vil kunne benyttes overfor de som mistenkes å begå kriminalitet. Nærmere beskrivelse av OP Slagkraft vil bli gitt i neste årsrapport.

Det å gjennomføre en felles innsats har gitt gode erfaringer og også læringspunkter med hensyn til blant annet ledelse og koordinering, ressursbruk, de ulike etatenes deltakelse, planlegging og forankring. Flere viser til at samarbeid på tvers av sentrene er faglig bra og lærerikt. Det gir økt innsikt i hvordan de ulike sentrene jobber og mer deling av kunnskap og erfaring sentrene imellom. Det vises også til at det kan være nyttig å involvere flere sentre i felles kunnskapsproduksjon, gitt omforent prosessforståelse og arbeidsmetodikk. Videre vises det til at å jobbe med en felles innsats har virket samlende for sentrene. Dette er erfaringer man vil ta med inn i eventuelt senere nasjonale innsatser.

Operasjon Slagkraft har også gitt grunnlag for å knytte relevante offentlige myndigheter nærmere a-krimssamarbeidet. Slike gode samhandlingsrelasjoner og -rutiner vil kunne benyttes senere i andre sammenhenger. Gjennom god samhandling kan det oppnås resultater som de enkelte etater hver for seg ikke ville fått til.

Videre har Operasjon Slagkraft en styringsmessig side. Et mål har vært å sikre bedre nasjonal styring av a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid, samt vurdere hvilken evne de fire etatene har til å løse de ulike oppgaver som inngår i en så vidt stor felles innsats. Man ser at det må vurderes hvordan det kan etableres en mer lik tilnærming til å løse oppgavene som ligger til a-krimssamarbeidet. I dag er det til dels ulik arbeidsmetodikk og oppdragsforståelse.

3.5 Innsats for å redusere handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet

3.5.1 Sentrale trusselaktører, utenlandske arbeidstakere, og oppdragsgivere og forbrukere

En stor del av innsatsen i a-krimssamarbeidet er rettet mot sentrale trusselaktører der målet er at de skal få sin kapasitet og intensjon redusert. A-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid benytter en rekke virkemidler for å redusere trusselaktørenes kapasitet. I tillegg følger etatenes linjer opp med tyngre virkemiddelbruk. Samlet gjelder dette blant annet ulike kontroller, tilsyn, reaksjoner, sanksjoner, anmeldelser og innkreving. Videre samarbeides det med andre myndigheter som har relevante virkemidler, reaksjoner og sanksjoner.

Mange trusselaktører har knyttet til seg utenlandske arbeidstakere. Derfor møter etatene ofte utenlandske arbeidstakere i kontroller og tilsyn rettet mot trusselaktører. Videre gjennomføres det kontroller og tilsyn innen bransjer der det er forventet å finne et stort innslag av utenlandske arbeidstakere. Dette er ofte bransjer som bruker ufaglært arbeidskraft og hvor etatene har erfart at det kan foregå utnyttelse av sårbar arbeidskraft. Eksempler på bransjer hvor det har vært

kontroller i 2024, er bygg og anlegg, servering, bilverksted, renhold, transport, fiskebruk og i sesongbasert arbeid.

Utenlandske arbeidstakere er ofte sårbare for utnyttelse. Veiledning og samtaler med arbeidstakerne er et viktig virkemiddel for at de skal bli satt bedre i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter. Dette gjennomføres ved alle kontroller og tilsyn der det påtreffes antatt sårbare arbeidstakere. Etatene greier i mange tilfeller å skape god kontakt med arbeidstakerne og gir informasjon om deres rettigheter og plikter. Det deles ut informasjonsmateriell, for eksempel informasjon om Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) og Arbeidstilsynets *Know Your Rights*. Andre tema det informeres om er blant annet anskaffelse av D-nummer, viktigheten av å ha skattekort og at arbeidsgiver foretar forskuddstrekk av lønn, samt informasjon om rettigheter i form av ytelser, inkludert lønnsgarantiordningen. Etatene henviser arbeidstakere både til SUA og eventuelt frivillige organisasjoner hvor de kan motta mer informasjon og veiledning. Flere av a-krimsentrene viser til et tett samarbeid med SUA når det gjelder innsats mot utenlandske arbeidstakere.

Under en kontroll eller et tilsyn er det likevel ikke alltid etatene klarer å bygge den tilliten som er nødvendig for å få arbeidstakerne til å fortelle om de reelle arbeidsforholdene. Dette skyldes blant annet språkutfordringer og ulik kulturforståelse. A-krimsentret i Oslo viser til at de gjennom 2024 har påtruffet arbeidstakere med 40 ulike nasjonaliteter. Å ha med språkressurser på kontroller og tilsyn har derfor stor verdi. Det er viktig at arbeidstakerne får en god forståelse for formålet med kontakten og de ulike etatenes rolle.

Når det under en kontroll eller et tilsyn avdekkes brudd på regelverket som skal beskytte arbeidstakerne i arbeidsforholdet sitt, følges dette opp med reaksjoner og sanksjoner. Arbeidstilsynet har særlig fulgt opp forhold som arbeidskontrakter, korrekt lønn i allmenngjorte bransjer, overtidsgodtgjørelse, arbeidstid, sikkerhet på arbeidsplassen, HMS-kort og forsvarlig innkvartering der arbeidsgiver stiller bolig til rådighet for sine ansatte. Skatteetaten har fulgt opp virksomheter som ikke har innberettet sine arbeidstakere i a-ordningen, og Nav har fulgt opp manglende innmeldinger i Aa-registeret. Politiet følger blant annet opp gjennom utlendingskontroller av oppholds- og arbeidstillatelse.

A-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid gjennomfører noe innsats mot oppdragsgivere og forbrukere. Kunnskap som sentrene har opparbeidet seg over tid, benyttes i veiledning og samhandling med blant annet offentlige oppdragsgivere for å forebygge og hindre arbeidslivskriminalitet i store anskaffelser. Liknende tiltak forekommer overfor næringslivet generelt, for eksempel i landbruket. Sentrene arbeider også sammen med Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ). SMSØ er et samarbeid mellom LO, NHO, KS, YS, Unio, Virke og Skatteetaten og arbeider for å redusere svart økonomi og bidra til like konkurransevilkår, gode arbeidsplasser og velferdstjenester. Informasjon og veiledning gis blant annet gjennom regionale SMSØ, handlehvitt.no og Spleiselaget. Andre aktiviteter i sentrene er oppslag i media, spesielt mot målgruppen forbrukere, se kapittel 3.5.3.

Hovedinnsatsen mot oppdragsgivere og forbrukere foregår likevel gjennom etatenes linjer. Et eksempel på slik innsats er treparts bransjeprogrammer. Dette er nasjonale samarbeidsfora som er opprettet for å bidra til anstendige og seriøse arbeidsforhold innen renhold, transport, uteliv og bilbransjen. Bransjeprogrammene jobber blant annet med konkrete tiltak for å gjøre det enklere for virksomheter å følge reglene, og for oppdragsgivere og forbrukere å velge seriøse leverandører. Arbeidstilsynet leder bransjeprogrammene. For annen innsats, se tabell 3.5.

3.5.2 Eksempler på innsats for å redusere handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet

Eksempel 1

Et a-krimssenter har i 2024 rettet innsats mot en aktør som utførte transport/drosjevirkksomhet på oppdrag for en fylkeskommune. Oppdragene bestod hovedsakelig i å transportere skoleelever med bevegelseshemninger eller andre fysiske og psykiske utfordringer til og fra skole/bopel. Aktøren hadde ti kjøretøy og åtte løyver, men ingen ansatte. Senteret gjennomførte flere kontroller og tilsyn mot aktøren sammen med Utrykningspolitiet, fylkeskommunen, Justervesenet og Statens vegvesen. Kontrollene var lett synlige og ga flere medieoppslag. Kontrollene avdekket en rekke brudd på ulike lover og regelverk, blant annet kjøring uten gyldig kjøreseddel, bruk av uregistrert arbeidskraft, manglende registrering av arbeidstid, manglende innhold i arbeidsavtaler, flere uregistrerte arbeidstakere som hevet stønad fra Nav, ikke innberettet lønn, manglende taksameter og merking av drosje, ulovlig fremleie av løyve og manglende kjøreseddel grunnet vandel. Det ble også observert en utstrakt bruk av utenlandske sjåfører med lav språkkompetanse og lite innsikt i sine rettigheter og plikter i et ansettelsesforhold.

Arbeidstilsynet har gitt flere pålegg og overtredelsesgebyr som følge av funnene. Nav har opprettet utredningssak med mulig krav om tilbakebetaling, og linjen i Skatteetaten har opprettet krav på omtrent 3 millioner kroner for uteholdt omsetning.

På bakgrunn av funnene mot denne enkeltaktøren ble det også gjennomført flere kontroller mot drosjenæringen i samme område. Samtlige var kontroll av drosjer som hadde sluppet av elev(er) på skole. Disse kontrollene avdekket flere funn som kan føre til konkurransevridende vilkår, blant annet bruk av uregistrert arbeidskraft, mangelfulle arbeidsavtaler og lange arbeidsdager. Funn bør også sees i sammenheng med transport av barn, noe som både i et samfunns- og a-krimperspektiv øker alvorlighetsgraden

Fylkeskommunen fikk grunnlag for å tilbakekalle drosjeløyver for å hindre ulovlig drift og oppløsning av virksomhet. Til sammen gir myndighetenes virkemidler et sterkt redusert handlingsrom for kriminell virksomhet både fra den aktuelle aktøren og andre innenfor det samme markedet.

Eksempel 2

Et annet a-krimssenter har hatt innsats mot nettverk av trusselaktører som opererer på tvers av flere bransjer. Det ble gjennomført tverretatlige kontroller og tilsyn mot virksomheter tilknyttet nettverkene. Under tilsyn med to av virksomhetene vurderte Arbeidstilsynet timelistene som ble levert inn, som konstruerte/fiktive. Dette følges opp av senteret for å kunne gi dokumentasjon i senere oppfølgingstilsyn for å bekrefte eller avkrefte om timelister er fiktive. Fiktive timelister kan skjule blant annet svart arbeid, brudd på arbeidstidsbestemmelser og lønnsstyveri. Skatteetaten gjennomførte kassakontroller, og det ble gitt gebyr og bokføringspålegg.

Nav har stanset flere arbeidsmarkedstiltak i virksomhetene. Dette gjelder hovedsakelig lønnstilskudd, men også varig tilrettelagt arbeid. Det er også stanset en sykepengesak etter en

kontroll hvor ble det avdekket at daglig leder, som var 100 prosent sykmeldt, var i arbeid. I tillegg utreder Nav flere saker hvor det er mistanke om at fiktive arbeidsforhold har dannet grunnlag for utbetaling av sykepenger og foreldrepenger.

Det er også avdekket flere saker som gjelder uføretrygd, men i slike saker er Nav avhengige av at Skatteetaten fastsetter inntekt for at uføretrygden kan reduseres. I en av virksomhetene er det avdekket at fiktive arbeidsforhold kamuflerer at uføretrygdete familiemedlemmer jobber svart. Lønn innrapporteres og utbetales til de fiktivt ansatte, og nettverket får dermed tatt ut verdier fra virksomheten på en måte som fremstår legal, uten at uføretrygden reduseres.

Skatteetatens linje følger opp saken videre slik at det kan være grunnlag for anmeldelse og straffesak. Dette er under arbeid. Skatteetatens linje vil også sende konkursbegjæring på en av aktørene primo 2025.

Gjennom innsatsen har det vært et samarbeid med plan- og bygningsetaten i aktuell kommune og el-tilsynet som har brukt sine virkemidler og hjemler.

Eksempel 3

Et a-krimssenter har hatt en innsats opp mot flere gjengangere. En av gjengangerne hadde en lang historikk med en rekke avviklede virksomheter med store skatterestanser hos Skatteetaten, bruk av ulovlig arbeidskraft og brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Det har vært et aktivt samarbeid mellom senteret og linjene i Arbeidstilsynet og Skatteetaten, og brukt kontrolltiltak for å sikre etterlevelse av regelverket. Det har også vært samarbeid med et annet a-krimssenter hvor aktøren har mye av sin virksomhet. Virksomhetens kunder ble identifisert gjennom kontroll og god informasjonsdeling på tvers av etatene. Dette gjorde at man raskt kunne ta utlegg i utestående krav hos kunder for å sikre betaling av restanser hos Skatteetaten. Det er også sendt bistandsanmodning til utlandet for å sikre krav i utenlandske bankkontoer. Anmeldelse knyttet til manglende oppbevaring av skattetreksmidler vurderes.

En annen gjenganger, med tilsvarende bakgrunn, men hvor de involverte personene tidligere var anmeldt og domfelt, er også blitt fulgt opp tett når de har etablert nye virksomheter, med samme drift og ansatte. Arbeidstilsynet har fulgt opp med å ilegge en rekke pålegg. Skatteetaten har gjennomført bokettersyn og etterberegnet virksomheten for merverdiavgift og skatt. To av personene er også på nytt anmeldt for skattesvik. Videre er det sikret betydelige restanser gjennom flere utlegg i utestående fakturaer, blant annet hos en offentlig oppdragsgiver.

Sikring av midler gjennom utlegg i fakturaer gir kunden og oppdragsgiver et varsel om at det kan være utfordringer med leverandøren deres. Videre vil etatenes kontinuerlige oppfølging med ulike kontroller og tilsyn, pålegg og etterberegninger forhåpentligvis vise aktøren at det er enklere å etterleve reglene.

Eksempel 4

Et a-krimssenter har over lengre tid hatt en effektiv arbeidsinnsats i en sak innen transportbransjen. Dette har nå gitt resultat gjennom en nylig avsagt dom i saken for lovbrudd begått i perioden 2019-2021.

Saken ble både avdekket og etterforsket av medarbeidere på senteret. Det ble gjennomført en aksjon på politiets hjemler i mars 2022, med deltakelse fra Nav og Skatteetaten. Samtidig begynte Skatteetaten på et bokettersyn, og Nav så på feilutbetalinger av ytelser. Informasjon og materiell i saken ble delt fortløpende innenfor inngått samarbeidsavtale. Tiltalebeslutning ble sendt retten i februar 2023, og vedtak på bakgrunn av bokettersynet ble ferdig i april 2023. Saken var opprinnelig berammet for retten i november 2023, men måtte utsettes på grunn av forsvarerbytte. Saken gikk derfor for retten først nå nylig. To av de tre tiltalte fikk 11 måneders ubetinget fengsel og 5 års næringsforbud for kostnadsføring av fiktive fakturaer med 2 970 000 kroner, med urettmessig fradrag for inngående merverdiavgift på 742 000 kroner. Videre var det manglende innrapportering av lønn med 1 855 000 kroner, og manglende beregning og innbetaling av arbeidsgiveravgift med 261 600 kroner, samt manglende forskuddstrekk på 508 800 kroner. Den tredje tiltalte fikk 45 dager betinget fengsel for medvirkning til fiktiv fakturering for deler av beløpet. Solidarisk erstatningsansvar ble ilagt de to hovedmennene på 1 538 000 kroner. Dommen er ikke rettskraftig. Nav hadde krevd tilbakebetaling av urettmessige ytelser for totalt 345 900 kroner. Denne delen av anmeldelsen ble henlagt hos politiet.

Fiktiv fakturering reduserer selskapets skatter og merverdiavgift og gjør at selskapet kan konkurrere på andre vilkår enn de som følger lover og regler. Fiktiv fakturering i regnskapet blir ofte brukt for å skjule utbetaling av svarte lønninger, men også for å skjule pengestrømmer til annen kriminell virksomhet, som for eksempel terrorfinansiering og/eller finansiering av narkotika.

Eksempel 5

Et a-krimssenter har i perioden 2022 til 2024 gjennomført omfattende kontroller og tilsyn innen hyttebygging der de møtte mange utenlandske arbeidere. Det ble erfart språkbarrierer, og at noen var instruert i hva de skulle si til myndighetene. Kontroll og tilsyn avdekket at flere jobbet lange dager og ikke fikk den lønnen de hadde krav på. Hos en aktør ble det avdekket lønninger ned til 74 kroner i timen, noe som er mindre enn halvparten av den lovpålagte minstelønnen i byggebransjen. Dette er alvorlig for de berørte arbeidstakerne, og med så lave lønnskostnader utkonkurreres seriøse virksomheter. En større lønnsstyverisak er anmeldt til politiet. Det ble også avdekket brudd knyttet til sikkerhet på arbeidsplassen, uregistrert arbeidskraft, svart arbeid, manglende rapportering av lønn til Skatteetaten og store utestående beløp hos Skatteetaten på grunn av manglende betaling av merverdiavgift og skatt. Kontrollene har resultert i overtredelsesgebyr fra Arbeidstilsynet for brudd på arbeidsmiljøregelverket. Skatteetaten har begjært flere virksomheter konkurs og har tatt arrest og utlegg blant annet i kontrakter, faktura, formuesobjekter og kontoer, for å kreve inn ubetalte skatter og avgifter. Samarbeid med Skatteetaten sin divisjon for Innkreving i en tidlig fase var avgjørende for resultatet, og det er

krevd inn store summer. Noen av virksomhetene er anmeldt til politiet for grove regelbrudd. Blant annet ble en aktør anmeldt av Arbeidstilsynet for gjentatte brudd på bestemmelser om sikring av arbeidsplasser i høyden. Aktøren er nå ilagt et forelegg på 300 000 kroner.

Eksempel 6

Et a-krimssenter har de to siste årene gjennomført kontroller og tilsyn hos renholdsvirksomheter, både for å bygge kunnskap om bransjen, og fordi det er en bransje med stor andel utenlandsk arbeidskraft. De fleste arbeidstakerne som ble påtruffet hadde manglende språkkompetanse i norsk og engelsk, samt manglende kjennskap til lover og regler i Norge. De forholdt seg også ofte til kun én kontaktperson i virksomheten som behersket deres språk, noe som kan bidra til økt sårbarhet. Under kontroller og tilsyn ble det avdekket flere brudd på arbeidsmiljøregelverket knyttet til blant annet manglende HMS-kort, arbeidskontrakter, arbeidstid og allmenngjort lønn.

Det var også manglende registrering i Aa-registeret og uregelmessigheter når det gjelder lønnsutbetalinger – noe som kan indikere lønnstyveri eller svart avlønning. I etterkant av senterets kontroller og tilsyn har Arbeidstilsynet gjennomført tilsyn knyttet til informasjons- og påseplikt hos utvalgte oppdragsgivere/bestillere av renholdstjenester. Tilsynene viste at bestillerne hadde lite kunnskap om informasjons- og påseplikten, og at det generelt var lite bevissthet om arbeidsvilkårene for renholderne. Som et resultat av disse tilsynene har bestillere etablert interne kontroller og revidert kontrakter med leverandører av renholdstjenester. Målet med kontrollene har vært at synlighet og informasjon til både arbeidstaker, arbeidsgiver og bestiller av renholdstjenester vil ha en positiv effekt på forholdene i bransjen.

3.5.3 Omtale i media

Gjennom media når a-krimssamarbeidet viktige målgrupper med budskap og informasjon som underbygger brukermålene. I 2024 var a-krimssamarbeidet totalt omtalt i 595 oppslag.

Talsperson for den nasjonale styringsgruppen er sitert i åtte oppslag, blant annet i en kronikk der anonyme påstander om at a-krimssamarbeidet er et luftslott tilbakevises. Det ble også oppslag på publiseringen av NTAES' rapport om registermanipulasjon.

A-krimssentrene står for størstedelen av medieomtalen av a-krimssamarbeidet, der de fleste sakene er basert på kontroller/tilsyn og funn. Tabell 3.1 viser antall og fordeling av medieoppslag i 2024.

Tabell 3.1. Antall og fordeling, medieoppslag i 2024. Kilde: Retriever

Senter/samarbeid	Antall medieoppslag
A-krimssenteret i Oslo	42
A-krimssenteret i Tønsberg	66
A-krimssenteret i Agder	76
A-krimssenteret i Stavanger	47
A-krimssenteret i Vestland	75
A-krimssenteret i Trøndelag	51
A-krimssenteret i Nordland	70
A-krimssenteret i Troms og Finnmark	56

Lokalt a-krimssamarbeid i Møre og Romsdal	5
Lokalt a-krimssamarbeid i Innlandet	0
Lokalt a-krimssamarbeid i Romerike, Follo og Østfold	2
Samlet	490

Flere a-krimssenter har sendt ut pressemeldinger lokalt om typisk sesongrelaterte tema som bilpleie og oppsøkende håndverkere, basert på et nasjonalt initiativ. Spesielt advarsler mot oppsøkende håndverkere fikk god dekning i media.

De fleste oppslagene fra a-krimssenteret i Oslo kom i forbindelse med de forebyggende pressemeldingene om useriøse oppsøkende håndverkere og dekkskifte.

A-krimssenteret i Tønsberg advarte også mot useriøse oppsøkende håndverkere, og senteret fikk god dekning i både lokale og regionale medier. Senteret var også godt synlige i media i forbindelse med dekkskiftesesongen og kontroller i utelivsbransjen.

A-krimssenteret i Agder opplever i økende grad at media tar kontakt etter å ha gått aktivt ut med flere saker, deriblant da Agder politidistrikt rullet opp saken fra Arendal om skatteunndragelse som hadde blitt fulgt opp på senteret. Bygg og anlegg langs kysten og advarsler mot å bruke oppsøkende håndverkere er andre saker fra senteret som har fått god dekning.

A-krimssenteret i Stavanger har brukt pressemeldinger til å advare forbrukere mot oppsøkende håndverkere, og til å informere om en tverretattlig aksjon på Stavanger lufthavn, Sola der Tolletaten gjennomførte kontroll av utgående valuta og hvor a-krimssenteret bisto. Begge fikk lokal pressedekning.

A-krimssenteret i Vestland har hatt omtale i flere større saker gjennom året. De aller fleste egeninitierte, men media har også selv tatt kontakt. Både kontroller med varebil og med drosjenæringen førte til oppslag i en rekke medier.

A-krimssenteret i Trøndelag har blant annet samarbeidet med Fair Play bygg om en mediasak som omhandlet oppsøkende håndverkere. Senteret har også gått ut med egeninitierte mediasaker på oppsøkende håndverkere og serveringsbransjen, og vært synlige i mediasaker om bilpleie/verkstedbransjen sammen med Statens vegvesen.

A-krimssenteret i Nordland sendte blant annet ut en pressemelding etter at de avdekket svart og uregistrert arbeidskraft. De var også med på å profilere inngåelsen av samarbeidsavtalen mot arbeidslivskriminalitet mellom Skatteetaten og Nordland fylkeskommune, som en stor offentlig innkjøper. Senteret hadde også et forebyggende utspill i forbindelse med julebordsesongen.

A-krimssenteret i Troms og Finnmark fikk mye oppmerksomhet rundt pressemelding om havfisketurisme ved inngangen til sommeren. Senteret hadde avdekket ulovlig fisketurisme og skapte debatt som brakte politikere på banen.

Lokalt a-krimssamarbeid i Møre og Romsdal har hatt noen oppslag i lokale medier i forbindelse med kontroller langs vei i samarbeid med Statens vegvesen. A-krimssamarbeid i Innlandet har ikke vært direkte omtalt i noen mediasaker, men er nevnt generelt i saker som omhandler a-krimssamarbeidet. Lokalt a-krimssamarbeid i Romerike, Follo og Østfold har hatt noen medieoppslag i år. De har kommet etter veikontroll og kontroll i restaurantbransjen i samarbeid med andre myndigheter.

3.6 Oversikt utvalgte aktiviteter og resultater

I det følgende vises utvalgte nøkkeltall for aktiviteter og resultater i 2024, jamfør forenklet resultatkjede i figur 2.1.

3.6.1 Kontroller og tilsyn

Kontroll og tilsyn kan brukes til ulike formål, herunder for å avdekke avvik, for å få kunnskap og for å skape etterlevelse ved å gi informasjon og veiledning. Der avvik avdekkes, utstedes det ulike reaksjoner, sanksjoner eller anmeldelser.

Nav avdekker mulig trygdesvindler knyttet til arbeidslivskriminalitet gjennom stedlige kontroller, og gjennom utredning av tips og meldinger om mulig trygdesvindler som kommer fra a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid, andre myndigheter med flere. Nav har ikke umiddelbare virkemidler som sentrene kan benytte. Saker fra a-krimsentrene oversendes derfor til linjen for videre utredning og eventuell reaksjon og sanksjon. En reaksjon kan være stans i utbetaling og tilbakekreving av utbetalt stønad. Alvorlige forhold blir anmeldt til politiet. Nav mottar ofte tips og bekymringsmeldinger om a-krimrelatert trygdesvindler fra de andre etatene i samarbeidet, og disse tipsene blir også behandlet i linjen. Nav legger også gebyr for manglende registrering i Aa-registeret i henhold til folketrygdloven § 25-3.

I tilsyn kontrollerer Arbeidstilsynet om virksomheter oppfyller kravene i regelverk om arbeidsmiljø, allmenngjort lønn og oppdragsgiveres plikter. Innenfor arbeidslivskriminalitet er tilsynene som hovedregel stedlige, for å observere faktiske forhold og intervju og veilede arbeidstakere på arbeidsplassen. Ved avdekkede brudd på regelverket kan Arbeidstilsynet reagere med pålegg (eventuelt med pressmidler som tvangsmulkt eller stans), stans ved overhengende fare, overtredelsesgebyr eller anmeldelse.

De fleste av Skatteetatens kontroller gjennomføres av ressurser i etatens linje. Kontrollene kan ha ulike formål og innretning avhengig av kontrolltype. Utvidede kontroller er kontroll av bokføringspliktige hvor den skattepliktige må fremlegge opplysninger som kan ha betydning for bokføring eller skatteplikt. De fleste utvidete kontroller er formalkontroller for å verifisere om virksomheten overholder sine formelle plikter. Avdekkingskontroller er en mer tidkrevende og dyptgående utvidet kontroll. Formålet er å avdekke materielle feil på skatte- og avgiftsområdet. Resultater av kontrollene fremkommer når kontroller er lukket med et vedtak. Vedtak kan omhandle fastsettelse av avdekket beløp, formelle konsekvenser, tvangsmulkt, bokføringspålegg, overtredelsesgebyr, tilleggsskatt eller anmeldelser.

Politiet foretar kontroller opp mot mulige brudd på utlendingsloven og andre forvaltningshjemler som ligger til politiet, og bidrar i kontroller langs vei. Politiet har imidlertid ikke mulighet til å hente ut informasjon om denne aktiviteten.

Tverretattlig bruk av kontroller og tilsyn fremheves i a-krimssamarbeidet som den beste virkemiddelbruken overfor aktører som begår arbeidslivskriminalitet. Gjennom kontroll og tilsyn har a-krimssamarbeidet avdekket systematisk og organisert arbeidslivskriminalitet der omfanget av brudd som avdekkes er omfattende og treffer flere etater i samarbeidet.

Tabell 3.2 viser utvalgte kontroller og tilsyn mot arbeidslivskriminalitet. Tabellen viser at det er utført mengder av kontroller og tilsyn slik at innsatsen treffer bredt, samtidig som det er gjennomført mer dyptgående avdekkingskontroller. Det er imidlertid gjennomført noen færre tilsyn og noen færre avdekkingskontroller enn tidligere år, men det er en økning i antall kontrollsaker opprettet av Nav.

Tabell 3.2. Antall utvalgte kontroller og tilsyn mot arbeidslivskriminalitet

Etat	Kontroll og tilsyn	2024
Arbeidstilsynet		
	Antall tilsyn	1 380
Nav		
	Antall kontrollsaker opprettet	552
	Antall stedlige kontroller	488
Skatteetaten		
	Antall utvidede kontroller (lukkede og påbegynte)	5242
	Herav antall avdekkingskontroller	450
Samlet	Totalt antall kontroll og tilsyn	7662

Tabell 3.3 viser utvalgte reaksjoner og sanksjoner mot arbeidslivskriminalitet. Det kan ta tid å utrede og fatte vedtak, og resultatene må derfor ikke leses som en direkte følge av kontroller og tilsyn gjennomført i 2024.

Tabellen viser at a-krimssamarbeidet har resultert i en rekke reaksjoner og sanksjoner. Arbeidstilsynet ga en del færre reaksjoner i 2024 enn i 2023, som følge av både færre tilsyn innenfor arbeidslivskriminalitet og en lavere andel tilsyn med brudd. Antallet overtredelsesgebyr var også noe lavere i 2024 sammenlignet med året før, men beløpene har økt, i snitt med ca. 50 000 kroner per gebyr. Nav har ilagt et betydelig høyere antall gebyrer for manglende registrering i Aa-registeret i 2024 enn i 2023, og antall vedtak om feilutbetaling er også høyere enn de siste årene. Skatteetaten har avdekket høyere beløp på inntekt og merverdiavgift sammenlignet med fjoråret, og både antallet og andelen som er ilagt skjerpet tilleggsskatt, har økt. Dette antyder at dybdekontroller gir resultater i form av økt avdekking. Antall vedtak om bokføringspålegg og overtredelsesgebyr fra Skatteetaten har også økt sammenlignet med fjoråret.

Tabell 3.3. Utvalgte reaksjoner og sanksjoner mot arbeidslivskriminalitet

Etat	Reaksjon og sanksjon	2024
Arbeidstilsynet		
	Antall vedtak – pålegg	1 486
	Antall vedtak – pressmidler	585
	Antall vedtak – stans ved overhengende fare	120
	Antall vedtak – overtredelsesgebyr	171
	Beløp overtredelsesgebyr	19 432 000
Nav		
	Antall vedtak – feilutbetaling	121
	Samlet beløp i feilutbetalingsvedtak	24 943 000
	Antall vedtak – stans av ytelser	7
	Antall vedtak – gebyr om manglende registrering Aa-registeret	85
Skatteetaten		
	Totalt avdekket beløp utenom merverdiavgift (grunnlag) etter utvidet kontroll	645 356 000
	Totalt avdekket merverdiavgift (beregnet) etter utvidet kontroll	79 393 000
	Antall vedtak – med tilleggsskatt etter utvidet kontroll (andel skjerpet tilleggsskatt i parentes)	196 (46.4 %)
	Antall vedtak – bokføringspålegg etter utvidet kontroll (antall tvangsmulkt etter bokføringspålegg i parentes)	85 (39)
	Beløp tvangsmulkt etter bokføringspålegg fra utvidet kontroll	2 945 000
	Antall vedtak – med overtredelsesgebyr etter formalkontroll, personallistekontroll (andel overtredelsesgebyr av totalen på 724)	335 (46.3 %)
	Beløp overtredelsesgebyr etter formalkontroll - personallistekontroll	4 414 000

	Antall vedtak – med formelle konsekvenser etter utvidet kontroll (andel formelle konsekvenser av totalen på 3750)	998 (26.6 %)
--	--	--------------

Tabell 3.4 viser anmeldelser mot arbeidslivskriminalitet. Anmeldelsene kan være et resultat av kontroller og tilsyn fra tidligere år. Det finnes ikke tilgjengelig informasjon om politiets anmeldelser. Tabellen viser at de tre øvrige etater har anmeldt saker som omhandler arbeidslivskriminalitet. I 2024 anmeldte Arbeidstilsynet færre enn i 2023, mens Nav og Skatteetaten anmeldte flere.

Tabell 3.4. Antall anmeldelser mot arbeidslivskriminalitet

Etat	Anmeldelse	2024
Arbeidstilsynet		
	Antall anmeldelser	7
Nav		
	Antall anmeldelser	22
Skatteetaten		
	Antall anmeldelser etter utvidet kontroll	65
Samlet	Totalt antall anmeldelser	94

3.6.2 Informasjon og veiledning

Som nevnt gir de samarbeidende etatene informasjon og veiledning i kontroller og tilsyn, men dette gis også gjennom andre kanaler. Informasjon og veiledning gis særlig til utenlandske arbeidstakere og oppdragsgivere og forbrukere for å styrke deres evne og vilje til å redusere handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet. Informasjon og veiledning gis til enkeltpersoner og virksomheter, til grupper og til større målgrupper.

Tabell 3.5 gir en oversikt over utvalgte resultater av informasjons- og veiledningstiltak i a-krimssamarbeidet i 2024. Kun aktiviteter med tallfestede resultater er inkludert i tabellen.

Tabellen viser at informasjon spres bredt og rekker ut til relevante målgrupper. Aktivitetene er redusert fra tidligere år på noen områder, men styrket på andre områder. Omfanget og resultatene av aktivitetene tilsier imidlertid at målgrupper for a-krimssamarbeidet har fått tilgang til informasjon. De er dermed gitt mulighet til å øke sin kunnskap om rettigheter og plikter og hvordan de kan unngå å bidra til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester.

A-krimssamarbeidet har styrket synlighet og tilstedeværelse i mediene og fremstår nå som særdeles godt med en PR score på 5.9. PR-score går fra $\div 10$ til $+ 10$, og vurderes ut fra vinkling av innhold, rekkevidde for det aktuelle mediet samt hvor stor rolle sentrene og de lokale samarbeidene spiller i oppslagene. Gjennomsnittlig PR-score gir derfor et totalinntrykk av hvordan disse framstår i mediebildet.

Tabell 3.5. Informasjon og veiledning i a-krimssamarbeidet 2024

Informasjon og veiledning	Beskrivelse	2024
Til enkeltpersoner - virksomheter		
Servicesenter for utenlandske arbeidstakere	Tverretatlige sentre i fem byer, hvor arbeidstakere kan motta veiledning og ordne forhold for å kunne jobbe lovlig. I tillegg gir nettsiden gir informasjon om rettigheter og plikter på fem språk.	Antall henvendelser: 70 292
Tettpå:	Samarbeid for å redusere etterspørselen etter useriøs arbeidskraft i byggebransjen. Tettpå: har avtaler med kommuner og banker, samt	Antall avtaler: 25 Antall telefoner: 6 500 Antall brev: 82 300

	telefon tjeneste og en robotisert utsending av informasjonsbrev til forbrukere.	
Skatteetatens landsdekkende samarbeidsavtaler	Avtaler med store oppdragsgivere for å gi disse kunnskap om hvordan de kan velge seriøse leverandører.	Antall avtaler: 29
Skatteattester	Opplysninger om leverandørers skatt og avgift. Gis via de landsdekkende samarbeidsavtalene slik at oppdragsgiverne blir bedre i stand til å vurdere om leverandører er seriøse.	Antall attester: 138 000
Politiets næringslivs-kontakter	Samler inn, og formidler, kunnskap om trusselbildet, gir råd til utbyggere og er pådriver og tilrettelegger for samhandling mellom politi, kontrolletater, næringslivet og organisasjonene.	
Medbyggerne	Prosjektsamarbeid mellom offentlig sektor, partene i arbeidslivet og byggebransjen i Vestfold og Telemark for et seriøst arbeidsliv.	Antall byggevarehus: 34 Antall sertifiserte: 267
Til grupper		
Spleiselaget	Undervisningsopplegg i videregående skole for riktige valg i arbeidslivet. Det er samarbeid mot svart økonomi (SMSØ) som står bak Spleiselaget. Aktørene i SMSØ er YS, LO, NHO, KS, UNIO, Virke og Skatteetaten.	Antall elever: 20 861
Til mange		
Registre over godkjente virksomheter	Registre for at oppdragsgivere og forbrukere kan finne godkjente tilbydere for tjenester der godkjenning er lovpålagt.	
handlehvit.no	Nettside for privatmarkedet initiert av Samarbeid Mot Svart Økonomi (SMSØ) for å fremme hvordan man gjør rett med tanke på skatt og avgift.	Antall visninger: 43 000
spleiselaget.no	Nettside for å bidra til god informasjon om skatt og arbeidsliv for ungdom.	Antall visninger: 332 000
knowyourrights.no	Nettside for utenlandske arbeidstakere om rettigheter og plikter i norsk arbeidsliv, oversatt til 13 språk.	Antall besøkende: 190 000
medbyggerne.no	Nettside for interessenter i byggebransjen for å fremme hvitt arbeid og bekjempe arbeidslivskriminalitet.	Antall visninger: 366 000
Kampanjer	Tettpå: Filmkampanjer SoME	Antall visninger: 5 000 000
Medieomtale	For å øke effekten av a-krimssamarbeidets arbeid, benyttes media proaktivt.	Antall oppslag: 595 PR-score: 5.9

4 Vurdering av brukereffekter

4.1 Formålet med kapittelet

Formålet med dette kapittelet er å gi en vurdering av effekter av a-kriminnsatsen opp mot brukermålene for sentrale trusselaktører, utenlandske arbeidstakere og oppdragsgivere og forbrukere. Vurderingen baserer seg på tilgjengelig informasjon om endringer hos aktørgruppene.

4.2 Vurdering av brukereffekter på sentrale trusselaktører

Hovedinnsatsen i a-krimssamarbeidet skal rettes mot sentrale trusselaktører. Formålet med innsatsen er at aktørene skal få sin kapasitet og intensjon betydelig redusert. Innsatsen skal også hindre andre trusselaktører i å bygge kapasitet.

Innsatsen mot sentrale trusselaktører kjennetegnes av kontroller og tilsyn og medfølgende reaksjoner og sanksjoner som skal føre til at aktørenes kapasitet reduseres. Dette innebærer at

avdekkede lovbrudd må få konsekvenser, herunder at aktørene straffeforfølges og krav innkreves. Økonomisk gevinst utgjør en sentral motivasjonsfaktor for arbeidslivskriminalitet.

For å vurdere endringer i kapasitet og intensjon hos sentrale trusselaktører, benyttes indikatorer på straffeforfølgelse og innkreving for a-kriminnsatsen i stort. Hovedføringen i a-krimssamarbeidet er at innsatsen skal rettes mot sentrale trusselaktører, og det er derfor rimelig å anta at straffeforfølgelse og innkreving som følge av a-krimssamarbeidet hovedsakelig vil treffe sentrale trusselaktører. Indikatorene er valgt ut etter hva som er mulig å tallfeste. Det finnes informasjon om strafferettslige reaksjoner på anmeldelser fra Arbeidstilsynet, Nav og Skatteetaten. Politiet avdekker og mottar anmeldelser som angår arbeidslivskriminalitet, etterforsker disse, herunder ved bruk av tvangsmidler, og sørger for rettskraftige avgjørelser mot de som begår lovbrudd. Det finnes imidlertid ikke tilgjengelig informasjon om strafferettslige reaksjoner på politiets egne anmeldelser. For innkreving finnes det informasjon om skatte- og avgiftskrav knyttet til utlegg, arrest, erstatninger og konkurs som følge av saker fra a-krimssentrene og tidvis fra enkelte lokale a-krimssamarbeid. Videre betales det inn betydelige beløp etter dialog. I 2024 er det registrert at det er innbetalt beløp på 75 millioner kroner etter dialog. Beløp innbetalt etter dialog må imidlertid følges opp manuelt, og det finnes dermed ikke konsis informasjon om disse beløpene som kan følges over tid. Da det generelt er utfordrende å vurdere effekter av innsats mot aktører som forsøker å skjule sine handlinger, samt at effekten av etatenes innsats påvirkes av mange og sammensatte forhold, vil tilgjengelig informasjon kun gi et begrenset bilde av endringer i sentrale trusselaktørers kapasitet og intensjon.

Tabell 4.1 viser tilgjengelige indikatorer for å vurdere sentrale trusselaktørers kapasitet og intensjon for arbeidslivskriminalitet. Det kan ta tid å utstede strafferettslige reaksjoner og kreve inn beløp, og tabellen kan derfor vise effekter av innsats fra tidligere år. Tabellen viser at flere av etatenes anmeldelser ikke fører til strafferettslig reaksjon. Blant Arbeidstilsynets anmeldelser etter a-krimtilsyn i perioden 2020-2024, ble åtte saker avgjort med strafferettslig reaksjon i 2024. Dette utgjør litt over halvparten av sakene avgjort dette året. Det er en liten nedgang i antall avgjorte strafferettslige reaksjoner i saker anmeldt av Nav i 2024 sammenlignet med 2023, men andelen er likevel høyere enn i 2023. Når det gjelder anmeldelser fra Skatteetaten, er det en økning i antall anmeldelser avgjort med strafferettslige reaksjoner sammenlignet med fjoråret. Økningen skyldes hovedsakelig en økning av antall reaksjoner med ubetinget fengsel over 6 måneder. Andelen henleggelse er fortsatt høy, på rundt 44 prosent. Angående innkreving som følge av saker fra sentrene og lokale a-krimssamarbeid, er det noe redusert innkreivingsbeløp sammenlignet med fjoråret. Dette skyldes hovedsakelig et lavere beløp på konkursbegjæringer.

Tabell 4.1. Indikatorer på sentrale trusselaktørers kapasitet og intensjon for arbeidslivskriminalitet

Etat	Indikator	2024
Arbeidstilsynet		
	Antall anmeldelser innenfor arbeidslivskriminalitet avgjort med strafferettslig reaksjon (andel strafferettslige reaksjoner av totale reaksjoner, i parentes)	8 (53 %)
	Antall tilsyn innenfor arbeidslivskriminalitet med reaksjon innfridd	581
Nav		
	Antall anmeldelser avgjort med strafferettslig reaksjon (andel strafferettslige reaksjoner av totale reaksjoner, i parentes)	8 (67 %)
	Innspart beløp i feilutbetalingssaker knyttet til arbeidslivskriminalitet	435 600
Skatteetaten		
	Antall anmeldelser avgjort med strafferettslig reaksjon (andel strafferettslige reaksjoner av totale reaksjoner, i parentes)	36 (56 %)

	Antall sikret ved utlegg, arrest og erstatningskrav og krav som grunnlag for konkursbegjæringer - i saker som har sitt utspring fra a-krimsentre og lokale a-krimssamarbeid	363
	Beløp sikret ved utlegg, arrest og erstatningskrav og krav som grunnlag for konkursbegjæringer - i saker som har sitt utspring fra a-krimsentre og lokale a-krimssamarbeid	108 946 000

Høy opplevd oppdagelsesrisiko anses å bidra til å redusere arbeidslivskriminalitet, fordi aktørene antas å vurdere gevinsten opp mot risikoen for å bli oppdaget og påfølgende straff. Opplevd oppdagelsesrisiko blir ofte målt gjennom spørreundersøkelser i aktuelle målgrupper. Skatteetatens undersøkelse om etterlevelse, rapportering og oppdagelsesrisiko (SERO) måler den opplevde sannsynligheten for at skattemyndighetene oppdager det dersom en virksomhet i bransjen unnlater å rapportere inn alle skatter og avgifter. Andelen som opplever høy sannsynlighet for å bli oppdaget, har steget fra 65 prosent i 2016 til 78 prosent i 2024.

Tabell 4.2 viser tilgjengelige indikatorer relatert til næringslivets opplevelse av handlingsrommet for unndragelse av skatt og avgift. Med unndragelse menes her tilfeller hvor virksomheter med vilje gir uriktige eller ufullstendige opplysninger om faktiske forhold som har betydning for fastsettelse av skatt og/eller avgift. Resultatene er hentet fra Skatteetatens spørreundersøkelse om unndragelser av skatt og/eller avgift (Skrim-undersøkelsen). Undersøkelsen ble gjennomført for første gang i 2024. Tabellen viser at over 50 prosent opplever at det er vanskelig å unndra, og over 50 prosent opplever at oppdagelsesrisikoen ved unndragelser er høy.

Tabell 4.2. Indikatorer på næringslivets opplevelse av handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet. Kilde: Skrim-undersøkelsen 2024

Indikator	2024
Hvor vanskelig tror du det er å unndra skatt og/eller avgift i din bransje? (Andel virksomheter som har svart ganske vanskelig og svært vanskelig)	53 %
Dersom en virksomhet i din bransje unndrar skatt og/eller avgift, hvor sannsynlig tror du det er at dette blir oppdaget? (Andel virksomheter som har svart ganske sannsynlig og svært sannsynlig)	53 %
Dersom en virksomhet i din bransje blir oppdaget i å unndra skatt og/eller avgift, hvor sannsynlig mener du det er at virksomheten blir straffet? (Andel virksomheter som har svart ganske sannsynlig og svært sannsynlig)	64 %

I tillegg til informasjonen over har a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid anslått virkningen av deres innsats på sentrale trusselaktørers kapasitet og intensjon på en skala fra 1 til 5 der 1=ingen virkning og 5=svært god virkning. I 2024 vurderer de innsatsen i gjennomsnitt til 4, og vurderingene er dermed på tilsvarende nivå som året før. Sentrene og de lokale a-krimssamarbeidene trekker frem blant annet tett oppfølging av trusselaktørene, gjerne med gjentakende kontroller og tilsyn over tid, og det å ha et tett samarbeid mellom etatene som gode vilkår for å få redusert kapasitet og intensjon.

4.3 Vurdering av brukereffekter på utenlandske arbeidstakere

Formålet med innsatsen rettet mot utenlandske arbeidstakere er at de skal være satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter. Innsatsen skal føre til at utenlandske arbeidstakere har kunnskap om rettigheter og plikter, tillit til norske myndigheter, lovlige lønns- og arbeidsvilkår, at de er korrekt registrert i påkrevde registre, innrapportert med korrekte opplysninger, og at de ikke misbruker tillatelser og offentlige stønader.

Tabell 4.3. viser antall arbeidstakere som kan ha blitt berørt av Arbeidstilsynets tilsyn og reaksjoner innenfor arbeidslivskriminalitet. Om lag 560 virksomheter med totalt ca. 7 800 registrerte arbeidstakere har iverksatt tiltak for å ivareta arbeidstakeres rettigheter som følge av

slike tilsyn og reaksjoner. Det tas forbehold om at antallet arbeidstakere baserer seg på registrering i Aa-registeret og kan være heftet med feilkilder. Antallet omfatter både norske og utenlandske arbeidstakere.

Tabell 4.3: Indikator på at utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter

Indikator	2024
Antall arbeidstakere i virksomheter som har innfridd reaksjoner fra Arbeidstilsynet (avrundet)	7 800

A-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid har anslått virkningen av deres innsats mot utenlandske arbeidstakeres rettigheter og plikter, på en skala fra 1 til 5 der 1=ingen virkning og 5=svært god virkning. For 2024 vurderer de denne skåren i gjennomsnitt til 3, altså middels måloppnåelse. Dette er på samme nivå som året før. De trekker blant annet frem at vedtak rettet mot arbeidsgivere har god effekt på arbeidstakernes rettigheter, at informasjon fra flere etater kan benyttes for å verifisere lønns- og arbeidsvilkår og registreringer, og at etatene som regel får gitt informasjon til arbeidstakerne under kontroller og tilsyn. Språkbarrierer kan imidlertid være en hindring for god kommunikasjon. Man vet heller ikke i hvilken grad informasjonen blir brukt.

Tabell 4.4 viser utvalgte resultater på indikatorer for næringslivets vurdering av hvor vanlig eller uvanlig de opplever ulike regelverksbrudd i sin bransje. Resultatene er hentet fra Skatteetatens undersøkelse om etterlevelse, rapportering, oppdagelsesrisiko og tillit (SERO). I 2024 er det høyest andel som mener at brudd på regler om helse, miljø og sikkerhet (HMS) var svært eller ganske vanlig, med til sammen 22 prosent. Andelen er imidlertid redusert fra 2023, da andelen var 29 prosent. Det er 20 prosent som opplever at brudd på bestemmelser om lønnsvilkår er vanlig. Dette er på samme nivå som de to årene før, etter en liten nedgang fra undersøkelsene i 2020 og 2021. Omtrent like mange mener at brudd på innleiebestemmelsene er vanlig, en andel som var to prosentpoeng lavere enn i 2023. Videre mener 14 prosent at svart arbeid er vanlig. Denne andelen er fire prosentpoeng lavere enn i 2023, og også lavere enn tidligere år. Andelen som mener at brudd på trygdeytelser er vanlig i 2024, er på 13 prosent, som er på nivå med de to foregående årene. Kun ni prosent mener at brudd på oppholds- eller arbeidstillatelse er vanlig, etter en nedgang fra 13 prosent i 2023.

Tabell 4.4: Indikatorer på næringslivets opplevelse av ulike regelverksbrudd. Andel virksomheter som har svart ganske eller svært vanlig. Kilde: SERO, 2024

Indikator	2024
Brudd på HMS-regler	22 %
Brudd på bestemmelser om lønnsvilkår	20 %
Brudd på bestemmelser om innleie	19 %
Svart arbeid	14 %
Brudd på bestemmelser om trygdeytelser	13 %
Bruk av arbeidere uten lovlig oppholds- eller arbeidstillatelse	9 %

4.4 Vurdering av brukereffekter på oppdragsgivere og forbrukere

Formålet med innsatsen mot oppdragsgivere og forbrukere er at de ikke skal bidra til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester. Hovedinnsatsen mot brukermålet gjennomføres i etatenes linjer og skal føre til at oppdragsgivere og forbrukere har tilgang på informasjon, kunnskap om hva som kjennetegner manglende etterlevelse, at de ikke aksepterer handel med kriminelle, og at de kjenner konsekvensene av å medvirke til arbeidslivskriminalitet.

For å vurdere innsatsen mot oppdragsgivere og forbrukere, benyttes resultater fra spørreundersøkelser i næringslivet og blant forbrukere, samt a-krimsentrenes og de lokale a-krimssamarbeidenes egenvurdering av innsatsen.

Tabell 4.5 viser utvalgte resultater fra spørreundersøkelser. Tabellen viser at aksepten for svart arbeid er lav, få opplever etterspørsel etter svart arbeid, og få oppgir at de selv har kjøpt svart arbeid. 22 prosent kjenner imidlertid andre som har kjøpt svart arbeid. Både andelen som aksepterer og andelen som oppgir å kjøpe svart, er redusert over tid.

Tabell 4.5. Tilgjengelige indikatorer knyttet til om oppdragsgivere og forbrukere bidrar til arbeidslivskriminalitet. Kilder: DFØs anskaffelsesundersøkelse 2024, SMSØs forbrukerundersøkelse om svart arbeid 2024, Skatteetatens undersøkelse av landsdekkende samarbeidsavtaler 2024, Skrim-undersøkelsen 2024

	Indikator	2024
Anskaffelsesundersøkelsen (offentlig sektor)	Hvor ofte ivaretar virksomheten kontraktsoppfølging ved å gjennomføre følgende oppgaver: Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår der det er relevant. Gjennomsnitt på en skala der 1 = aldri, 2 = sjeldent, 3 = av og til, 4 = ofte og 5 = alltid.	3.3
Forbrukerundersøkelsen om svart arbeid	Har du i løpet av de to siste årene kjøpt svart arbeid? (Andel forbrukere som har svart ja)	6 %
	I hvilken grad synes du det er akseptabelt å kjøpe eller tilby svart arbeid? (Andel forbrukere som har svart alltid (5) eller 4)	8 %
	Kjenner du noen i din familie, kollegaer, naboer, venner eller andre som i løpet av de siste to årene har kjøpt svart arbeid? (Andel forbrukere som har svart ja)	22 %
Undersøkelse - landsdekkende samarbeidsavtaler	«Samarbeidsavtalen bidrar til avvisning/utestenging av useriøse aktører» (Andel oppdragsgivere som har svart helt enig eller enig)	100 %
Skrim-undersøkelsen	I min bransje er det sosialt akseptabelt å unndra skatt og/eller avgift. (Andel virksomheter som har svart stor eller svært stor)	6 %
	I hvilken grad opplever du at kunder i din bransje etterspør svart arbeid, varer eller tjenester? (Andel virksomheter som har svart stor eller svært stor)	3 %
	I hvilken grad opplever du at næringsaktører i din bransje arbeider for å redusere muligheten til å unndra skatt og/eller avgift? (Andel virksomheter som har svart stor eller svært stor)	21 %

A-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid har anslått virkningen av deres innsats mot oppdragsgivere og forbrukere på en skala fra 1 til 5 der 1=ingen virkning og 5=svært god virkning. De vurderer innsatsen i gjennomsnitt til 3 i 2024, noe som indikerer at også innsatsen som gjøres i sentrene og lokale a-krimssamarbeid har betydning for målgruppen.

5 Vurdering av samfunnseffekt

5.1 Formålet med kapittelet

Innsatsen overfor sentrale trusselaktører, utenlandske arbeidstakere, og oppdragsgivere og forbrukere skal føre til redusert arbeidslivskriminalitet. Formålet med dette kapittelet er å vurdere samfunnseffekten av a-kriminnsatsen ved å vurdere tilstanden og tilgjengelige indikatorer på utvikling av omfanget.

5.2 Vurdering av tilstanden på arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet representerer en betydelig utfordring for arbeidstakere, virksomheter og samfunnet, og har alvorlige konsekvenser. Det brytes en rekke lover, og kriminaliteten utføres

både i organisert form og av enkeltaktører. Utøvere som begår arbeidslivskriminalitet, er også knyttet til andre kriminalitetsformer. Vurderingen av tilstanden på arbeidslivskriminalitet er basert på informasjon fra a-krimssamarbeidet, samt Økokrims trusselvurdering fra 2024 og NTAES sine rapporter *Når lønnen uteblir* og *Registermanipulasjon* fra 2024. Informasjonen på a-krimområdet speiler hvilke bransjer etatene, a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid har prioritert å kontrollere. Erfaringene fra a-krimssamarbeidet er at det stort sett er de samme typene lovbrudd som går igjen fra år til år. Modus vil kunne endre seg noe, ut fra blant annet kontrolltrykk, men også endringer i økonomisk situasjon og teknologisk utvikling.

Informasjonsgrunnlaget peker på en rekke ulike lovbrudd innenfor arbeidslivskriminalitet der følgende kan trekkes frem: svart avlønning, bruk av fiktive fakturaer og fiktive arbeidsforhold, uoppgitt omsetning, underbetaling, lønnstyveri, Nav-bedrageri og brudd på arbeidsmiljøregelverket. I Økokrims trusselvurdering er det trukket frem at sentrale trusselaktører og gjengangere begår skatte- og avgiftskriminalitet, konkursvirksomhet og fiktiv fakturering. Bransjene hvor det rapporteres om arbeidslivskriminalitet, er hovedsakelig bygg og anlegg, servering, transport, sesongarbeid, fiskeri- og havbruksnæringen og bilpleie. Dette er alle arbeidsintensive bransjer med blant annet lave kompetansekrav, utstrakt bruk av enkeltpersonforetak, og hvor det benyttes en stor andel ufaglært, midlertidig og utenlandsk arbeidskraft.

Økokrims trusselvurdering og NTAES' rapport om lønnstyveri fremhever hvordan utenlandske arbeidstakere i disse arbeidsintensive bransjene er mer sårbare for utnyttning enn norskfødte arbeidstakere. Dette skyldes blant annet språkutfordringer, lite eller ingen utdanning, og at mange av arbeidstakerne har lite kjennskap til norsk regelverk, rettigheter og plikter. Det rapporteres også om kriminalitetsutfordringer knyttet til oppsøkende håndverkervirksomhet med utenlandske arbeidstakere. Det er gjerne eldre personer som blir utsatt for bedragerier i forbindelse med at de får tilbud om tjenester som utvending vask, håndverkertjenester og steinlegging.

Informasjonsgrunnlaget viser at arbeidslivskriminalitet er en særlig kompleks kriminalitetsutfordring med bransjeoverskridende modus. I tillegg er det koblinger til kriminelle nettverk i mange av de bransjene der det tradisjonelt er rapporteringer om arbeidslivskriminalitet. NTAES' analyse av registermanipulasjon viser at aktørene som begår lånebedrageri, også er involvert i lovbrudd knyttet til arbeidslivskriminalitet.

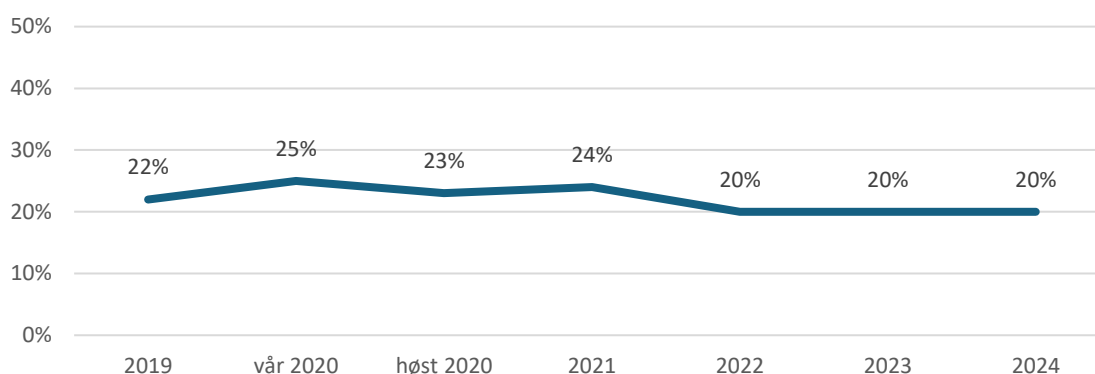
5.3 Vurdering av utvikling av arbeidslivskriminalitet

Denne årsrapporten har fremhevet at a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid har levert godt i 2024. Det er godt samarbeid mellom sentrene og etatenes linjer der etatens linjer sikrer prioritering. Felles nasjonal innsats i 2024 har gitt økt kunnskap, ført til mer deling av kunnskap mellom sentrene og styrket samarbeidet med relevante offentlige aktører. Det er noen færre tilsyn og kontroller, men beløpene på avdekking og sanksjonering har økt. Målgrupper har fått tilgang til informasjon, og dermed gitt mulighet til å øke sin kunnskap. I tillegg er a-krimsentrenes synlighet og tilstedeværelse i mediene styrket og fremstår nå som særdeles god. Dette kan øke den opplevde oppdagelsesrisikoen og gi ønskede effekter. Arbeidslivskriminalitet er imidlertid en kompleks kriminalitetsutfordring med bransjeoverskridende modus. Kriminaliteten er ikke direkte observerbar, og omfanget påvirkes av mange og sammensatte forhold. Det gjør at det er utfordrende å etablere gode indikatorer på utviklingen av omfanget.

Spørreundersøkelser kan benyttes for å få indikasjoner på respondenters opplevelser knyttet til arbeidslivskriminalitet, og hvordan disse opplevelsene endres over tid. Spørreundersøkelser er

imidlertid forbundet med en rekke feilkilder som kan true både påliteligheten og valideten til resultatene. Respondentenes opplevelse av kriminalitet kan for eksempel være et resultat av hvor synlig eller skjult kriminaliteten er, fremfor et reelt bilde av kriminaliteten. Det er likevel sentralt å følge med på respondenters opplevelse da opplevelser kan påvirke atferd. Hvis kriminalitet oppleves som enkelt eller vanlig i egen bransje, kan det øke sjansen for at flere begår lovbrudd. Hvis kriminalitet oppleves som uvanlig, kan dette skape større motstand mot å begå lovbrudd.

I SERO blir det spurt om næringslivets opplevelse av hvor vanlig arbeidslivskriminalitet er i egen bransje. Figur 5.1 viser resultatene fra undersøkelsen.

Figur 5.1 Indikator på opplevelsen av omfanget av arbeidslivskriminalitet «Hvor vanlig eller uvanlig er arbeidslivskriminalitet i din bransje?» Andel som har svart ganske eller svært vanlig. Kilde: SERO 2019-2024

Figuren viser at andelen respondenter som opplever at arbeidslivskriminalitet er ganske vanlig og svært vanlig i sin bransje, har holdt seg stabil på 20 prosent de siste tre år. Resultatene tyder dermed på at det opplevde omfanget av arbeidslivskriminaliteten har holdt seg stabilt i årene etter covid-19 pandemien. Arbeidslivskriminalitet er imidlertid, og som nevnt, et komplekst fenomen. Kriminaliteten kan krysse både bransjer og grenser, og aktørene forsøker å skjule sine handlinger. Dette gjør at kriminaliteten kan være utfordrende å observere for næringslivet.

List of all the people who have been in the country since 1990		Year of birth
1	1990	1990
2	1991	1991
3	1992	1992
4	1993	1993
5	1994	1994
6	1995	1995
7	1996	1996
8	1997	1997
9	1998	1998
10	1999	1999
11	2000	2000
12	2001	2001
13	2002	2002
14	2003	2003
15	2004	2004
16	2005	2005
17	2006	2006
18	2007	2007
19	2008	2008
20	2009	2009
21	2010	2010
22	2011	2011
23	2012	2012
24	2013	2013
25	2014	2014
26	2015	2015
27	2016	2016
28	2017	2017
29	2018	2018
30	2019	2019
31	2020	2020
32	2021	2021
33	2022	2022
34	2023	2023
35	2024	2024
36	2025	2025
37	2026	2026
38	2027	2027
39	2028	2028
40	2029	2029
41	2030	2030
42	2031	2031
43	2032	2032
44	2033	2033
45	2034	2034
46	2035	2035
47	2036	2036
48	2037	2037
49	2038	2038
50	2039	2039
51	2040	2040
52	2041	2041
53	2042	2042
54	2043	2043
55	2044	2044
56	2045	2045
57	2046	2046
58	2047	2047
59	2048	2048
60	2049	2049
61	2050	2050
62	2051	2051
63	2052	2052
64	2053	2053
65	2054	2054
66	2055	2055
67	2056	2056
68	2057	2057
69	2058	2058
70	2059	2059
71	2060	2060
72	2061	2061
73	2062	2062
74	2063	2063
75	2064	2064
76	2065	2065
77	2066	2066
78	2067	2067
79	2068	2068
80	2069	2069
81	2070	2070
82	2071	2071
83	2072	2072
84	2073	2073
85	2074	2074
86	2075	2075
87	2076	2076
88	2077	2077
89	2078	2078
90	2079	2079
91	2080	2080
92	2081	2081
93	2082	2082
94	2083	2083
95	2084	2084
96	2085	2085
97	2086	2086
98	2087	2087
99	2088	2088
100	2089	2089
101	2090	2090
102	2091	2091
103	2092	2092
104	2093	2093
105	2094	2094
106	2095	2095
107	2096	2096
108	2097	2097
109	2098	2098
110	2099	2099
111	2100	2100
112	2101	2101
113	2102	2102
114	2103	2103
115	2104	2104
116	2105	2105
117	2106	2106
118	2107	2107
119	2108	2108
120	2109	2109
121	2110	2110
122	2111	2111
123	2112	2112
124	2113	2113
125	2114	2114
126	2115	2115
127	2116	2116
128	2117	2117
129	2118	2118
130	2119	2119
131	2120	2120
132	2121	2121
133	2122	2122
134	2123	2123
135	2124	2124
136	2125	2125
137	2126	2126
138	2127	2127
139	2128	2128
140	2129	2129
141	2130	2130
142	2131	2131
143	2132	2132
144	2133	2133
145	2134	2134
146	2135	2135
147	2136	2136
148	2137	2137
149	2138	2138
150	2139	2139
151	2140	2140
152	2141	2141
153	2142	2142
154	2143	2143
155	2144	2144
156	2145	2145
157	2146	2146
158	2147	2147
159	2148	2148
160	2149	2149
161	2150	2150
162	2151	2151
163	2152	2152
164	2153	2153
165	2154	2154
166	2155	2155
167	2156	2156
168	2157	2157
169	2158	2158
170	2159	2159
171	2160	2160
172	2161	2161
173	2162	2162
174	2163	2163
175	2164	2164
176	2165	2165
177	2166	2166
178	2167	2167
179	2168	2168
180	2169	2169
181	2170	2170
182	2171	2171
183	2172	2172
184	2173	2173
185	2174	2174
186	2175	2175
187	2176	2176
188	2177	2177
189	2178	2178
190	2179	2179
191	2180	2180
192	2181	2181
193	2182	2182
194	2183	2183
195	2184	2184
196	2185	2185
197	2186	2186
198	2187	2187
199	2188	2188
200	2189	2189
201	2190	2190
202	2191	2191
203	2192	2192
204	2193	2193
205	2194	2194
206	2195	2195
207	2196	2196
208	2197	2197
209	2198	2198
210	2199	2199
211	2200	2200
212	2201	2201
213	2202	2202
214	2203	2203
215	2204	2204
216	2205	2205
217	2206	2206
218	2207	2207
219	2208	2208
220	2209	2209
221	2210	2210
222	2211	2211
223	2212	2212
224	2213	2213
225	2214	2214
226	2215	2215
227	2216	2216
228	2217	2217
229	2218	2218
230	2219	2219
231	2220	2220
232	2221	2221
233	2222	2222
234	2223	2223
235	2224	2224
236	2225	2225
237	2226	2226
238	2227	2227
239	2228	2228
240	2229	2229
241	2230	2230
242	2231	2231
243	2232	2232
244	2233	2233
245	2234	2234
246	2235	2235
247	2236	2236
248	2237	2237
249	2238	2238
250	2239	2239
251	2240	2240
252	2241	2241
253	2242	2242
254	2243	2243
255	2244	2244
256	2245	2245
257	2246	2246
258	2247	2247
259	2248	2248
260	2249	2249
261	2250	2250
262	2251	2251
263	2252	2252
264	2253	2253
265	2254	2254
266	2255	2255
267	2256	2256
268	2257	2257
269	2258	2258
270	2259	2259
271	2260	2260
272	2261	2261
273	2262	2262
274	2263	2263
275	2264	2264
276	2265	2265
277	2266	2266
278	2267	2267
279	2268	2268
280	2269	2269
281	2270	2270
282	2271	2271
283	2272	2272
284	2273	2273
285	2274	2274
286	2275	2275
287	2276	2276
288	2277	2277
289	2278	2278
290	2279	2279
291	2280	2280
292	2281	2281
293	2282	2282
294	2283	2283
295	2284	2284
296	2285	2285
297	2286	2286
298	2287	2287
299	2288	2288
300	2289	2289
301	2290	2290
302	2291	2291
303	2292	2292
304	2293	2293
305	2294	2294
306	2295	2295
307	2296	2296
308	2297	2297
309	2298	2298
310	2299	2299
311	2300	2300
312	2301	2301
313	2302	2302
314	2303	2303
315	2304	2304
316	2305	2305
317	2306	2306
318	2307	2307
319	2308	2308
320	2309	2309
321	2310	2310
322	2311	2311
323	2312	2312
324	2313	2313
325	2314	2314
326	2315	2315
327	2316	2316
328	2317	2317
329	2318	2318
330	2319	2319
331	2320	2320
332	2321	2321
333	2322	2322
334	2323	2323
335	2324	2324
336	2325	2325
337	2326	2326
338	2327	2327
339	2328	2328
340	2329	2329
341	2330	2330
342	2331	2331
343	2332	2332
344	2333	2333
345	2334	2334
346	2335	2335
347	2336	2336
348	2337	2337
349	2338	2338
350	2339	2339
351	2340	2340
352	2341	2341
353	2342	2342
354	2343	2343
355	2344	2344
356	2345	2345
357	2346	2346
358	2347	2347
359	2348	2348
360	2349	2349
361	2350	2350
362	2351	2351
363	2352	2352
364	2353	2353
365	2354	2354
366	2355	2355
367	2356	2356
368	2357	2357
369	2358	2358
370	2359	2359
371	2360	2360
372	2361	2361
373	2362	2362
374	2363	2363
375	2364	2364
376	2365	2365
377	2366	2366
378	2367	2367
379	2368	2368
380	2369	2369
381	2370	2370
382	2371	2371
383	2372	2372
384	2373	2373
385	2374	2374
386	2375	2375
387	2376	2376
388	2377	2377
389	2378	2378
390	2379	2379
391	2380	2380
392	2381	2381
393	2382	2382
394	2383	2383
395	2384	2384
396	2385	2385
397	2386	2386
398	2387	2387
399	2388	2388
400	2389	2389
401	2390	2390
402	2391	2391
403	2392	2392
404	2393	2393
405	2394	2394
406	2395	2395
407	2396	2396
408	2397	2397
409	2398	2398
410	2399	2399
411	2400	2400
412	2401	2401
413	2402</	

Distrikt	Antall ansatte pr des 2018	Antall ansatte pr desember 2024
Agder	747	875
Arendal og Froland politistasjon	103	113
Bygland, Evje og Hornnes politistasjon	12	10
Byremo politistasjon	0	7
Farsund og Lyngdal politistasjon	21	23
Flekkefjord og Kvinesdal politistasjon	20	24
Grimstad politistasjon	30	32
Kristiansand politistasjon	418	528
Kvinesdal politistasjon	0	0
Lillesand og Birkenes politistasjon	18	18
Mandal politistasjon	46	47
Risør og Gjerstad politistasjon	16	23
Søgne og Songdalen politistasjon	20	18
Tvedestrand og Vegårshei politistasjon	10	2
Valle og Bykle politistasjon	11	8
Vennesla og Iveland politistasjon	20	20
Åmli politistasjon	2	2
Åseral politistasjon	0	0
Finnmark	428	535
Alta politistasjon	56	102
Berlevåg politistasjon	4	5
Båtsfjord politistasjon	10	9
Gamvik politistasjon	3	3
Hammerfest politistasjon	65	71
Hasvik politistasjon	2	1
Karasjok politistasjon	10	11
Kautokeino politistasjon	9	10
Kirkenes politistasjon	157	206
Lebesby politistasjon	5	7
Loppa politistasjon	1	0
Måsøy politistasjon	3	3
Nordkapp politistasjon	5	8
Porsanger politistasjon	19	15
Tana politistasjon	13	19
Vadsø politistasjon	28	27
Vardø politistasjon	38	38
Innlandet	974	1 023
Brumunddal politistasjon	31	40
Dokka politistasjon	10	16
Dombås politistasjon	0	6
Engerdal politistasjon	0	2
Elverum politistasjon	72	73
Fagernes politistasjon	34	27
Flisa politistasjon	19	15
Gjøvik politistasjon	143	155
Gran politistasjon	29	38
Hamar politistasjon	349	371
Kongsvinger politistasjon	90	99
Koppang politistasjon	3	3
Lillehammer politistasjon	104	94
Lom politistasjon	1	5
Magnormoen politistasjon	0	7
Otta politistasjon	30	17
Rena politistasjon	1	3
SKARNES POLITISTASJON		4
Stange politistasjon	3	0
Trysil politistasjon	17	12
Tynset politistasjon	19	20
Vang politistasjon	0	0
Vinstra politistasjon	19	16

Møre og Romsdal	625	680
Aure politistasjon	8	7
Geiranger politistasjon	0	0
Haram politistasjon	9	9
Herøy og Sande politistasjon	4	7
Hustadvika politistasjon	8	10
Kristiansund politistasjon	159	117
Molde politistasjon	80	105
Rauma politistasjon	8	9
Smøla politistasjon	1	1
Stranda politistasjon	1	0
Sunndal politistasjon	11	10
Surnadal politistasjon	11	11
Sykkylven politistasjon	13	13
Tingvoll politistasjon	4	4
Ulstein og Hareid politistasjon	23	22
Vanylven politistasjon	3	2
Vestnes politistasjon	5	5
Volda og Ørsta politistasjon	26	36
Ålesund politistasjon	251	312
Nordland	677	780
Alstahaug og Leirfjord politistasjon	20	18
Andøy politistasjon	5	4
Bodø politistasjon	266	358
Brønnøysund politistasjon	18	18
Evenes politistasjon	1	0
Fauske politistasjon	29	25
Grane og Hattfjelldal politistasjon	0	0
Hemnes politistasjon	1	2
Herøy og Dønna politistasjon	3	1
Innhavet politistasjon	4	7
Lurøy og Træna politistasjon	2	2
Mo i Rana politistasjon	63	65
Mosjøen politistasjon	86	80
Narvik politistasjon	61	67
Nesna politistasjon	1	1
Røst politistasjon	0	0
Sortland politistasjon	53	67
Steigen politistasjon	0	4
Svolvær politistasjon	29	28
Tysfjord politistasjon	1	0
Vega politistasjon	0	0
Vest-Lofoten politistasjon	21	18
Værøy politistasjon	1	1
Øksnes politistasjon	1	2
Ørnes politistasjon	11	12
Oslo	3 556	3 619
Asker politistasjon	53	78
Bærum politistasjon	300	287
Grønland politistasjon	2 135	2154
Majorstua politistasjon	277	110
Manglerud politistasjon	153	195
Mortensrud politistasjon	0	0
Røyken og Hurum politistasjon	22	0
Sentrum politistasjon	318	542
Stovner politistasjon	298	253

Sør-Vest	1 338	1 283
Bømlo politistasjon	1	0
Egersund politistasjon	40	34
Etne og Vindafjord politistasjon	19	18
Haugesund politistasjon	209	200
Jæren politistasjon	61	50
Karmøy politistasjon	37	35
Lund politistasjon	1	1
Randaberg politistasjon	2	6
Ryfylkeøyane politistasjon	6	0
Sandnes politistasjon	143	176
Sauda politistasjon	13	19
Sirdal politistasjon	1	0
Sokndal politistasjon	0	0
Sola politistasjon	21	0
Stavanger lufthavn politistasjon	0	37
Stavanger politistasjon	717	644
Stord politistasjon	47	46
Suldal politistasjon	0	0
Søre Ryfylke politistasjon	20	17
Sør-Øst	1 697	1 779
Bamle politistasjon	9	5
Drammen politistasjon	313	332
Drangedal politistasjon	0	0
Grenland politistasjon	257	279
Hemsedal politistasjon	0	0
Hol politistasjon	9	4
Holmestrand politistasjon	0	0
Horten politistasjon	71	53
Hønefoss politistasjon	108	99
Kongsberg politistasjon	54	58
Kragerø politistasjon	27	25
Kviteseid politistasjon	3	0
Larvik politistasjon	64	55
Lier politistasjon	15	0
Midtre Hallingdal politistasjon	24	28
Midt-Telemark politistasjon	22	24
Modum politistasjon	21	13
Nedre Eiker politistasjon	31	28
Nes og Flå politistasjon	4	0
Nissedal politistasjon	3	2
Nore og Uvdal politistasjon	2	3
Notodden politistasjon	31	30
Rjukan politistasjon	12	12
Sandefjord politistasjon	158	180
Seljord politistasjon	6	1
Sigdal politistasjon	0	0
Torp politistasjon	0	0
Tønsberg politistasjon	416	514
Vinje politistasjon	18	18
Øvre Eiker politistasjon	19	16
Troms	525	642
Balsfjord politistasjon	6	2
Bardu politistasjon	11	11
Finnsnes politistasjon	42	48
Harstad politistasjon	79	80
Ibestad politistasjon	1	0
Karlsøy politistasjon	0	0
Lyngen politistasjon	11	7
Målselv politistasjon	26	28
Nordreisa og Kvænangen politistasjon	23	28
Salangen politistasjon	0	0
Skjervøy politistasjon	0	1
Tromsø politistasjon	326	437

Trøndelag	1 100	1 154
Grong politistasjon	4	3
Heimdal politistasjon	68	83
Hemne politistasjon	3	5
Hitra politistasjon	11	11
Levanger og Verdal politistasjon	38	23
Lierne politistasjon	2	2
Midtre Gauldal politistasjon	9	5
Meråker politistasjon	0	0
Namsos politistasjon	42	44
Nærøy politistasjon	21	13
Oppdal politistasjon	12	11
Orkdal politistasjon	40	48
Rissa politistasjon	10	6
Røros politistasjon	9	9
Selbu politistasjon	0	0
Steinkjer politistasjon	106	115
Stjørdal politistasjon	81	85
Trondheim lufthavn politistasjon	0	0
Trondheim sentrum politistasjon	620	668
Verdal politistasjon	0	0
Ørland politistasjon	21	18
Åfjord politistasjon	3	5
Vest	1 419	1 367
Askøy politistasjon	40	28
Aurland politistasjon	3	1
Austevoll politistasjon	3	7
Bergen lufthavn Flesland politistasjon	72	47
Bergen Nord politistasjon	45	31
Bergen sentrum politistasjon	778	783
Bergen Sør politistasjon	68	29
Bergen Vest politistasjon	42	59
Bjørnafjorden politistasjon	29	27
Bremanger politistasjon	3	3
Fjaler politistasjon	7	10
Florø politistasjon	45	59
Fusa politistasjon	6	4
Førde politistasjon	35	49
Gloppen politistasjon	8	9
Hardanger politistasjon	27	21
Høyanger politistasjon	10	7
Kvam politistasjon	16	11
Kvinnherad politistasjon	17	17
Lærdal politistasjon	4	7
Masfjorden politistasjon	1	2
Måløy politistasjon	10	11
Nordhordland politistasjon	37	39
Osterøy politistasjon	1	4
Sogndal politistasjon	26	27
Stad politistasjon	12	15
Stryn politistasjon	10	9
Tysnes politistasjon	0	3
Vaksdal politistasjon	0	0
Vik politistasjon	6	5
Voss politistasjon	34	29
Øygarden politistasjon	18	12
Årdal politistasjon	6	2

Øst	1 893	2 117
Aurskog-Høland politistasjon	33	11
Eidsvoll og Hurdal politistasjon	54	48
Follo politistasjon	441	583
Fredrikstad politistasjon	128	145
Gardermoen politistasjon	225	298
Halden politistasjon	55	50
Hvaler politistasjon	0	0
Indre Østfold politistasjon	54	62
Lillestrøm politistasjon	440	490
Lørenskog politistasjon	24	0
Moss politistasjon	76	61
Nes politistasjon	1	0
Nesodden politistasjon	0	0
Nittedal politistasjon	9	0
Rakkestad politistasjon	0	0
Sarpsborg politistasjon	296	300
Sørumsand politistasjon	0	0
Ullensaker politistasjon	57	69
Totalsum	14 979	15 854

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Årsrapportering 2024

Mangfold og likestilling

Innhold

Innledning	3
Del 1: Faktisk tilstand for kjønnslikestilling.....	4
Kjønnsbalanse	5
Deltidsarbeid	5
Midlertidig ansatte.....	6
Foreldrepermisjon	6
Kartlegging av lønnsforskjeller mellom kjønn	6
Lønns- og arbeidsvilkår	6
Del 2: Politiets arbeid med likestilling og mangfold - risikoer og tiltak.....	7
Retningslinjer og rutiner.....	7
Risikoer og tiltak	7
Organisering og medvirkning	8
Rekruttering og profilering	8
Forfremmelse og utviklingsmuligheter.....	10
Tilrettelegging og arbeidsmiljø	11
Balanse mellom arbeid og familieliv	12
Mobbing, trakassering og seksuell trakassering.....	13
Kompetanse og kunnskap	14
Del 3: Politiets arbeid med likestilling og mangfold som offentlig myndighet... 16	16
Kunnskap om innbyggernes trygghet og tillit til politiet	16
Tilrettelegge for informasjon og kommunikasjon på ulike språk.....	17
Vold og overgrep.....	18
Hatkriminalitet.....	19
Dialog og tillitsbygging.....	20
Rutiner for personkontroller.....	21
Rutiner og informasjon om klageordningen i politiet	22
Del 4: Planer og forventinger for videre arbeid og tiltak.....	23
Del 5: Samarbeid og nettverk	24

Innledning

Politiet er organisert med et sentralt direktorat, POD (Politidirektoratet), med følgende underliggende enheter: tolv politidistrikter¹, fem særorganer med nasjonale oppgaver og fire øvrige underliggende enheter². Politiet har et bredt samfunnsoppdrag og plikten til å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i all sin virksomhet favner derfor svært bredt.

Politiet har som mål å fremme likestilling og hindre diskriminering i tråd med lovens krav § 24 og § 26 i likestillings- og diskrimineringsloven. Politiet har siden 2022 valgt å rapportere på arbeidet med mangfold og likestilling gjennom et eget vedlegg til politiets årsrapport. Dette for å kunne gi en systematisk og grundig oversikt over arbeidet på dette området. Politiet er en stor og variert virksomhet og jobber med mangfold og likestilling innenfor mange ulike fagfelt, både for å levere bedre tjenester til innbyggerne og for å ivareta de ansatte. Det er mye godt arbeid som gjøres, samtidig som vi også har en vei å gå.

[Mangfold, dialog og tillit: Handlingsplan for politiets arbeid \(2022-2025\)](#) ble ferdigstilt i juni 2022. Handlingsplanen har 22 tiltak som viser en tydelig satsing på likestilling og mangfold i politiet. Planen er førende for hvilke tiltak politiet prioriterer. Den er gjort kjent for etaten både gjennom utsendelse til underliggende virksomheter, informasjon på politiets nettsider Kilden (herunder en fast temaside), samt gjennom ulike interne arrangementer hvor temaer knyttet til mangfold, og likestilling profileres. Handlingsplanen er forankret i både politidirektørens ledergruppe og nasjonal ledergruppe som består av alle ledere for underliggende virksomheter.

Handlingsplanen er presentert i en rekke ulike eksterne sammenhenger, blant annet på seminar for departementer og direktorater i regi av Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Det vil i denne rapporteringen redegjøres for tiltak og aktiviteter på feltet, både nasjonalt og i regi av politidistrikter, særorgan og underliggende enheter i politiet. I en samlet rapportering er det ikke mulig å gå i detalj på alle aktiviteter som er utført i den enkelte underliggende enhet. Kilder vil i hovedsak ikke bli satt inn i teksten, men vil være bl.a. brukerinnsett, undersøkelser, forskning, rapporter og handlingsplaner.

Del 1 i redegjørelsen omhandler nøkkeltall for den faktiske kjønnslikestillingen i politiet.

Del 2 i redegjørelsen beskrives identifiserte risikoer for diskriminering og politiets arbeid med tiltak som fremmer likestilling og hindrer diskriminering internt i virksomheten.

Del 3 redegjør for politiets arbeid med likestilling og ikke-diskriminering som offentlig myndighet.

Del 4 omhandler planer og forventinger for videre arbeid og tiltak.

Del 5 omhandler samarbeid og nettverk.

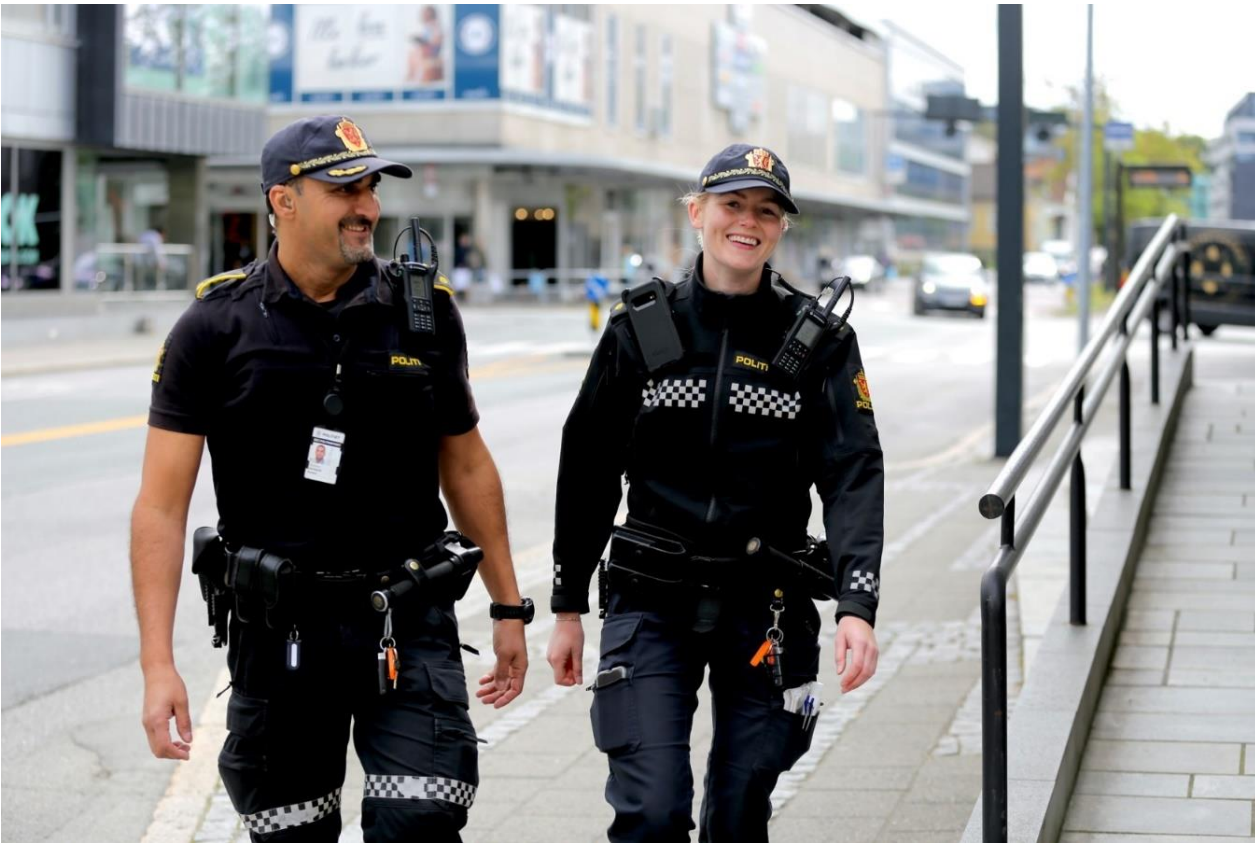
¹ Sysselmesteren på Svalbard er politimester for øygruppa, jf. Svalbardloven § 5. Sysselmesteren etatsstyres fra og er administrativt direkte underlagt JD.

² Politidistrikter: Oslo Politidistrikt, Øst Politidistrikt, Innlandet politidistrikt, Sør-Øst Politidistrikt, Agder politidistrikt, Sør-Vest politidistrikt, Vest politidistrikt, Møre og Romsdal politidistrikt, Trøndelag politidistrikt, Nordland politidistrikt, Troms politidistrikt, Finnmark politidistrikt. Særorgan: Kripos, Økokrim, Politiets utledningsenhet, Utrykningspolitiet, Politihøgskolen. Andre underliggende enheter: Politiets fellestjeneste, Politiets IT-enhet, Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter. Les mer om politiet her: <https://www.politiet.no/om-politiet/>

Del 1: Faktisk tilstand for kjønnslikestilling

Politiet har på de fleste områder opplevd stabil eller økt kjønnsbalanse sammenlignet med 2023.

Nøkkeltall				
Kvinneandel	2021	2022	2023	2024
Totalt alle ansatte	47 %	48 %	48 %	49 %
Politi ansatte	35 %	36 %	37 %	38 %
Sivilt ansatte	64 %	66 %	65 %	65 %
Politijurist ansatte	64 %	66 %	67 %	67 %
Totalt politidistrikt	47 %	48 %	49 %	49 %
Totalt særorgan	47 %	48 %	48 %	48 %
Totalt andre enheter	46 %	46 %	47 %	47 %
Totalt alle ledere	37 %	38 %	38 %	40 %
Politi ledere	25 %	26 %	27 %	28 %
Sivile ledere	61 %	60 %	60 %	59 %
Påtalejurist ledere	53 %	52 %	53 %	58 %
Totalt politidistrikt	36 %	37 %	38 %	40 %
Totalt særorgan	42 %	39 %	38 %	38 %
Totalt andre enheter	46 %	46 %	45 %	44 %

Kjønnsbalanse

Kvinneandelen i politiet har økt gradvis gjennom flere år. Spesielt gjelder dette politistillinger, noe som henger sammen med en økende andel kvinnelige studenter på politihøgskolen³. Den har siden 2012 ligget på over 40 prosent og siden 2019 på over 50 prosent. I 2024 er kvinneandelen blant studenter 54 prosent. I overordnet plan for kjønnsbalanse i lederstillinger er det satt mål om 30 prosent kvinnelige ledere i politistillinger, og 40 prosent kvinnelige ledere totalt innen 2022 og 40 prosent kvinnelige politiledere i 2027. Det er en gradvis økning av kvinneandel i alle kategorier ledere i planperioden, noe som skyldes målrettet arbeid gjennom årlig rapportering av lokale måltall og tiltak. Samtidig er det variasjon i politidistriktene i andelen kvinner i politileder-stillinger. Felles er at alle politidistrikt har hatt en gradvis økning gjennom flere år.

Deltid, midlertidige, foreldrepermisjon 2024

	Kvinner	Menn	Totalt
Deltidsansatte	6,60 %	1,70 %	4,10 %
Midlertidig ansatte	4,50 %	3,20 %	3,80 %
Foreldrepermisjon andel uker			
Politiansatte	66 %	34 %	
Påtalejurist ansatte	83 %	17 %	
Sivilt ansatte	77 %	23 %	
Totalt	69 %	31 %	

Deltidsarbeid

Det er 4 prosent av de ansatte som jobber deltid i politiet per 31.12.24. Av disse er 79 prosent kvinner og 21 prosent menn. Totalt er det 755 personer som jobber deltid i politiet. Dette er en nedgang fra 2022 på 78 personer. 429 personer eller ca. 2 prosent er ansatte i deltidstillinger, mens de resterende har ulike varianter av permisjon. 93 prosent av disse har fast stilling, mens 7 prosent har enten vikariat eller midlertidig stilling. Majoriteten er mellom 32 og 61 år. Deltidsprosent varierer, men vi finner at de fleste har en deltidstilling på mellom 40-80 prosent.

Det er som en oppfølging av undersøkelsen om deltid i 2022, sendt ut en ny undersøkelse i 2024 om årsaker til deltid og om dette var uønsket deltid. 48 prosent svarte på undersøkelsen og av disse var 82 prosent kvinner. 68 prosent av de som svarte jobber i sivile stillinger i politiet. Det er flere ulike grunner til deltidarbeid, men det som oppgis hyppigst er delvis pensjonering grunnet sykdom/skade/helse, omsorgspermisjon og uføre. 8 prosent av de som har svart sier at de ønsker eller er tilgjengelige for å jobbe mer, det er en nedgang på 11 prosent fra forrige undersøkelse. Spørsmål om uønsket deltid ble tatt inn i veiledningen til medarbeidersamtalemalen i 2024.

³ Rapportering fra Politihøgskolens opptak ligger på Politihøgskolen sine hjemmesider – se spesielt del 1 side 20-27 og del 2 side 37-39 og 45-46.
<https://www.politihogskolen.no/om-oss/opptakstill-til-vare-utdanninger/opptaksrapporter/Opptaksrapport-2024.pdf>

Midlertidig ansatte

Politiet har som andre virksomheter også behov for noe midlertidige ressurser. Dette knytter seg for eksempel til store nasjonale prosjekter. Andel midlertidige totalt har økt fra 3,4 i 2023 til 3,8 i 2024. Økningen i politidistriktene skyldes øremerkede midler til satsningen på kriminelle nettverk. I særorgan og andre enheter har midlertidige ansatte hatt en nedgang.

Foreldrepermisjon

Politiet har til enhver tid et stort antall ansatte i vikariater for medarbeidere i permisjon, spesielt foreldrepermisjoner eller permisjoner for å tiltre annen stilling internt i etaten eller utenfor etaten. Det er en 2 prosent økning totalt for kvinner fra 2023. Mannlige politijurister har en økning på 3 prosent fra 2023. Politiet tilrettelegger for god informasjon om rettigheter og plikter ved foreldrepermisjon for å sikre at de ansatte kan ta gode valg for sin familie.

Kartlegging av lønnsforskjeller mellom kjønn

Som statlig virksomhet hvor lønns- og arbeidsvilkår er knyttet til den enkelte stilling, er det i Politiet i hovedsak likelønn for likt arbeid. I flere politistillinger og topplerstillinger ligger kvinner og menn omtrent likt. I den grad det er lønnsforskjeller forklares det ut fra variabler som bl.a. godtgjørelser, ansiennitet, turnover, samt at det fortsatt er flere menn i lederstillinger og reflekterer i liten grad en faktisk forskjell mellom kvinner og menn i fast avtalt lønn for likt arbeid. Menn og kvinner er representert ulikt på flere kriminalitetsområder, hvor en hypotese er overvekt av kvinner som jobber med etterforskning og en overvekt av menn i operative stillinger.

Kvinnens lønn i prosent av menns 2024

Alle ansatte	Alle	95,2 %
Ledere	Nivå 1 (toppledere)	99,9 %
	Nivå 2 (øvrige strategiske ledere)	100,3 %
	Øvrige ledere med personalansvar	99,3 %
Påtalejurister	Politiadvokat/politiadvokat 2	96,6 %
Etterforskning	PB1-PB3	98,8 %
	Politiførstebetjent/politioverbetjent	98,7 %
	Sivile	91,4 %
Patrulje	PB1-PB3	96,2 %
	Politiførstebetjent/politioverbetjent	99,6 %

Lønns- og arbeidsvilkår

Arbeidet med likestilt lønns- og arbeidsvilkår er et kontinuerlig arbeid. Alle enheter har en lokal lønnspolitisk plan for å bidra til å fremme likelønn. Lønnspolitikken har bestemmelser for å sikre likelønn og like utviklingsmuligheter som blir fulgt opp gjennom året. Vurderingene gjøres på bakgrunn av faglige kriterier. Ubegrunnede forskjeller tas opp i lønnsforhandlinger. Alle som har vært ute i svangerskapspermisjon får en vurdering av lønn ved tilbakekomst for å sikre at ubegrunnede forskjeller unngås. Generelle tillegg gis til alle. Den lokale lønnspolitikken revideres i etterkant av hvert hovedtariffoppgjør, og skal revideres når en av partene ønsker det, normalt hvert andre år.

Del 2: Politiets arbeid med likestilling og mangfold - risikoer og tiltak

POD har gjennom lovpålagte plikter i likestillings- og diskrimineringsloven det overordnede ansvar for arbeidet. POD har også et rapporterings- og pådriveransvar for politidistrikter, særorgan og øvrige enheter i politiet. Rapportering fra virksomhetene i politiet skjer gjennom politiets styringssystem (PSV). Sentralt IDF, fagorganisasjonene og verneombud involveres i arbeidet med mangfold og likestilling.

Det er i 2024 igangsatt en rekke tiltak og aktiviteter nasjonalt og lokalt. De fleste av tiltakene er oppfølging av politiets handlingsplan for mangfold, dialog og tillit, som totalt består av 22 tiltak med ulike aktiviteter som gjennomføres i planperioden 2022-2025. Det rapporteres i tillegg på tiltak som er forankret i andre sentrale dokumenter og lovverk. Satsningsområdene, tiltak og tilhørende aktiviteter i handlingsplanen er utarbeidet gjennom en omfattende kartlegging bl.a. med innspillsrunder og dialogmøter med et betydelig antall minoritetsorganisasjoner og flere interne arbeidsseminarer.

Mangfold og likestilling er innført som et fast rapporteringskrav i resultatavtalene POD har inngått med alle underliggende enheter. Resultatavtalene gir prioriterte føringer for alle enheter i løpet av året. POD har i 2024 utviklet en veileder for rapporteringen for likestillingsarbeidet. Enhetene skal redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak som følger av pliktene etter likestillings- og diskrimineringsloven §§ 24 og 26. Enhetene er også bedt om å utarbeide en egen lokal plan for sitt arbeid med likestilling og mangfold.

I 2024 har POD, sammen med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), gjennomført arbeidsseminar og hatt opplæring i aktivitets- og redegjørelsesplikten for representanter fra politiets virksomheter. Formålet er å bidra til at politiets rapportering i større grad svarer ut aktivitets- og redegjørelsesplikten.

POD svarte opp vedtak fra Diskrimineringsnemnda i november 2024, etter at LDO klaget inn politiets likestillingsredegjørelse for 2021⁴. LDO arrangerte i desember 2024 et frokostseminar, hvor POD deltok og svarte ut spørsmål om oppfølgingen av vedtaket. POD har etter vedtaket fra Nemnda systematisert rapporteringen enda mer for å synliggjøre arbeidet etaten har gjort.

Retningslinjer og rutiner

På politiets intranett, i personalhåndboken og personalreglement for POD med underliggende enheter, finnes det eksisterende retningslinjer for blant annet rekruttering, lønnsforhøyelser, fortrinnsrett for deltidsansatte, lønnsfastsettelse, lønnsforhandlinger, lønnspolitikk, tilrettelegging før, under og etter foreldrepermisjoner, medbestemmelse, sykefraværsoppfølging, HMS, kompetanseutvikling og tilrettelegging. Det er også utarbeidet rutiner for varsling om kritikkverdige forhold, for håndtering av konflikt, samt mobbing og trakassering

Risikoer og tiltak

Politiet arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Handlingsplanen har særlig prioritert tiltak som retter

⁴ Diskrimineringsnemnda sak 2023/211. <https://www.diskrimineringsnemnda.no/nyheter/politidirektoratets-likestillingsredegjoerelse-oppfylte-ikke-lovens-krav>

seg mot minoritetsgrupper. Inndelingen av områdene nedenfor er med utgangspunkt i kravene til arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt. Noen risikoer og tiltak som er sortert under ett område kan likevel være til dels overlappende for flere områder.

Organisering og medvirkning

Mangfold- og likestillingsarbeidet i politiet følges opp av en koordineringsgruppe fra ulike avdelinger i POD med møter annenhver uke, i tillegg til en del adhocmøter om ulike saker. I de faste møtene gjennomgås status på arbeidet, identifiserer risikoer, og oppfølging av igangsatte og planlagte tiltak. POD veileder også underliggende enheter ved behov. Det er også opprettet et nettverk med for mangfoldkoordinatorer med representanter fra underliggende enheter. Nettverket har jevnlige møter.

Politiet jobber systematisk med medbestemmelse og trepartssamarbeid. Det gjennomføres månedlige møter mellom tillitsvalgte og arbeidsgiver både sentralt og lokalt, hvor likestilling og mangfold jevnlig er på agendaen. De tillitsvalgte har vært en sentral part i utarbeidelsen av politiets handlingsplan for mangfold, dialog og tillit. I tillegg er de tillitsvalgte involvert i flere av planens tiltak underveis i arbeidet. Politiet har også egne HMS-nettverk hvor verneombud er representert sentralt og lokalt som har jevnlige møter hvor særlig resultater fra medarbeiderundersøkelsen gjennomgås. Det er også utarbeidet en egen HMS handlingsplan som oppdateres årlig.

Rekruttering og profilering

Det er viktig for politiet å ha ansatte med minoritetsbakgrunn som nedsatt funksjonsevne, hull i CV, etniske minoriteter og annen minoritetsbakgrunn. Minoriteter har annen erfaring, bakgrunn og kulturell- og språklig kompetanse politiet trenger for å løse sine oppgaver. Det er et mål for politiet å rekruttere flere ansatte med minoritetsbakgrunn, både til politihøgskolen og til sivile stillinger. Dette er et langsiktig arbeid som følges opp over tid og som har et betydelig utviklingspotensial⁵

Andel innvandrerbakgrunn	2020	2021	2022	2023
Innvandrerbakgrunn politiet	4,9 %	5,0 %	5,4 %	5,6 %
Innvandrerbakgrunn politihøgskolen	3,9 %	3,9 %	4,1 %	4,7 %

* Personer med innvandrerbakgrunn er en samlebetegnelse på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Kategori	2023			2024		
	Søkere	Ansatte	Prosent	Søkere	Ansatte	Prosent
Innvandrerbakgrunn	3612	114	3,2	4878	121	2,5
Nedsatt funksjonsevne	375	12	3,2	514	13	2,5
Hull i CV	432	6	1,4	505	4	0,8
Totalt	4419	132		5897	138	

⁵ SSB publiserer tall for Innvandrerbakgrunn 2024 sommeren 2025. Politistillinger har særskilte krav for rekruttering og opptak. Søkere med nedsatt funksjonsevne og hull i cv vil i mange tilfeller ikke tilfredsstille kravene. Hull i CV som handler om forhold som ikke er forenelig med plettfrivandel eller rusbakgrunn vil være diskvalifiserende.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Politiet har lav andel av ansatte med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne, samer og nasjonale minoriteter.
- I den norske befolkningen var andelen med innvandrerbakgrunn 19,9 prosent i 2023 og 20,8 prosent i 2024. Sett opp mot nasjonale tall er studentmassen på Politihøgskolen og ansatte i politiet i liten grad representativ for befolkningssammensetningen.
- Det er lite kunnskap om samisk kultur, utfordringer ved å skaffe til veie kompetente tolker, samt oversettelse av informasjonsmateriell og skjemaer. Nettsider, både internt og eksternt, er ikke tilgjengelige på noen av de offisielle samiske språk. Det er en risiko for at det påvirker rekruttering av samiskspråklig ansatte og studenter til politihøgskolen.
- Politiet har lavere tillit blant minoritetsbefolkningen, som kan påvirke rekrutteringen og politiet som en attraktiv arbeidsplass.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Det er igangsatt en egen politiutdanning i Alta for å sikre stabil og god rekruttering til de nordligste politidistriktene. Man ønsker å rekruttere søkere fra nord, og det er ønskelig at flere med samisk språkkompetanse tar politiutdanning.
- Det er laget nasjonale råd om politiets omtale av kjønn i media i samarbeid med representanter for LHBT+ organisasjoner. Rådene ble bl.a. presentert på Pride House. Sør-Øst PD og Oslo PD deltok i arbeidet. Rådene er et vedlegg til ny medieintruks og er kommunisert ut til alle underliggende enheter via kommunikasjonsnettverket i politiet. Rådene vil bidra til en bevissthet om begrepsbruk i politiet som kan være positivt både for rekruttering, arbeidsmiljø og tillit til politiet.
- Det er laget en film om mangfold i politiet i samarbeid med politiets fellesforbund som skal brukes til intern og ekstern profilering.
- Det er utarbeidet en karriereside på politiet.no for å vise mangfoldet av oppgaver og behov i politiet for å tiltrekke flere ansatte med minoritetsbakgrunn. Karrieresiden er under stadig utvikling.
- Det blir årlig gjennomført flere karrieredager i ulike deler av Norge hvor både representanter fra POD, politidistrikter og særorgan deltar.
- POD drifter et eget rekrutteringsnettverk med deltakere fra alle politidistrikt, særorgan og øvrige enheter som gjennomføres månedlig. Nettverkets formål er å sikre lik praksis, dele erfaringer og oppdatere kunnskap.
- Flere enheter har hatt opplæring i rekruttering for ledere for å øke kunnskapen om mangfoldsrekruttering (Politiets IT-tjeneste, Oslo PD, Øst PD, Innlandet PD, Sør-Øst PD, Vest PD, Møre og Romsdal PD), Finnmark PD har gjennomført opplæring for ansettelsesrådet.
- Politiets fellestjenester deltar med to kandidater i traineeprogrammet i staten.
- For å sikre mer objektive vurderinger i rekrutteringsprosesser har POD, Kripos, Politiets fellestjeneste, Oslo PD og Finnmark PD tatt i bruk et verktøy som kan

teste evner, egenskaper og kompetanseprofil til kandidater som søker på en stilling.

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

Det skal være like muligheter til forfremmelse og utvikling i politiet. Alle ansatte skal ha minst en medarbeidersamtale årlig hvor utvikling er et sentralt tema. I 2024 er livsfase tatt inn som ett eget tema i veilederen til medarbeidersamtalen. Livsfaseutfordringer som spesielt er satt på dagsorden er seniorfasen, foreldrepermisjon og livshendelser som sykdom mv., men det er også muligheter for å drøfte andre livsfasebehov som må ivaretas. Det er ett mål om å tilrettelegge for å beholde og utvikle ansatte.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Det er gjennom forskning avdekket at politiet ikke er gode nok til å anvende og etterspørre minoritetsansattes kompetanse. Det kan bidra til svekkede karrieremuligheter, påvirke rekruttering og at ansatte med denne kompetansen slutter i politiet.
- For nyansatte med minoritetsbakgrunn kan det ta uforholdsmessig lang tid å få sikkerhetsklarering, noe som kan bidra til at de finner seg en annen jobb og/eller at ledere vegrer seg for å tilsette personer de ikke vet om vil klareres.
- I medarbeiderundersøkelsen i 2024, oppgir 70 % av de ansatte at de har medarbeidersamtale med sin leder som er en økning på 3 % fra 2022. Det er sentralt at alle medarbeidere er sikret forfremmelse og utviklingsmuligheter gjennom en samtale om arbeidsoppgaver og utvikling med sin leder.
- Det er gjennom arbeid med økt kjønnsbalanse i operative stillinger avdekket at mange kvinner slutter i operativ tjeneste i forbindelse med svangerskap og permisjon
- Flere ansatte i politiet har i forbindelse med re-klarering mistet sin sikkerhetsklarering etter endret sikkerhetssituasjon. Det kan føre til nedgradering i stilling, lav motivasjon og svekke omdømme til politiet som en attraktiv arbeidsplass, spesielt for ansatte med innvandrerbakgrunn og/eller flerkulturelle familier.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Det er igangsatt opplæring for ledere i ledelse av mangfold, der det legges vekt på å se mangfold som en ressurs og i større grad anvende mangfoldet. I 2024 ble det gjennomført et kursholderkurs for ansatte, tillitsvalgte fra ulike fagforeninger og verneombud i samarbeid med politiets fellesforbund. Det var representanter fra følgende enheter på kurset: Øst politidistrikt, Oslo politidistrikt, Finnmark politidistrikt, Sør-Øst politidistrikt, Kripes, Politihøgskolen, Politiets IT-tjeneste og politiets fellestjeneste. I tillegg har flere tillitsvalgte fra flere enheter deltatt i regi av Politiets fellesforbund.
- Forfremmelse og utviklingsmuligheter er forankret som en del av ledertrening for førstegangsledere i de fleste politidistrikter.

- Det er utviklet en ny digital løsning for medarbeidersamtaler som skal bidra til bedre notoritet, tilgjengelighet og oppfølging.
- Sikkerhetsklarering ble et tema i 2024, og flere ansatte som har mistet sin klarering, har vært en pådriver for å se på rammer og innhold i vurderingene for sikkerhetsklarering. Det har vært gjennomført flere seminarer om temaet, der flere i politiet har deltatt. Særlig har Oslo politidistrikt satt denne problemstillingen på agendaen.

Tilrettelegging og arbeidsmiljø

Et inkluderende arbeidsmiljø der ansatte blir verdsatt og lederne ser verdien av mangfold er noe politiet stadig jobber med. En kultur der alle føler seg trygge til å si sin mening og bidra i fellesskapet er noe det legges vekt på. Politiet er opptatt av å tilrettelegge for ansatte som bidrar til at de kan fungere så godt som mulig.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Ansatte med nedsatt funksjonsevne kan oppleve at tilretteleggingen ikke er god nok.
- Liten tilgang på dedikerte seremonirom for tro og livssyn kan bidra til at politiet ikke oppfattes som en inkluderende arbeidsplass.
- Lite kunnskap om minoriteter kan påvirke holdninger og arbeidsmiljøet.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak for å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Det er planlagt i 2025 å lage ett skriv med føringer om at alle distrikter, særorganer og underliggende enheter må legge til rette for ett rom som kan anvendes av ansatte med ulike religioner og livssyn ved behov.
- Det gjennomføres flere markeringer i løpet av året som id, samenes nasjonaldag, kvinnedagen og verdensdagen for psykisk helse både nasjonalt og lokalt.
- Lokalt legger alle distrikter til rette for kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold og deltakelse i prideaktiviteter.
- Det er planlagt å markere romfolkets dag 8. april nasjonalt og samtidig spille inn et foredrag med aktuelle organisasjoner for å få økt kunnskap om romer.
- Arbeidstakere som ikke tilhører Den norske kirke har rett til fri fra arbeid i inntil to dager hvert kalenderår i forbindelse med religiøse høytider knyttet til sin religion
- Det er adgang til hjemmekontor 2 dager i uken i de stillingene som har mulighet til det. Adgangen kan også utvides ved behov for tilrettelegging av livsfase, nedsatt funksjonsevne m.m.
- Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse hvert annet år i politiet. Ny undersøkelse ble gjennomført i 2024. Medarbeiderundersøkelsen har spørsmål som omhandler bl.a. uønsket adferd og vold, sjikane og trusler.
 - Diskriminering ble for første gang inkludert i 2024. Resultatene viser at 5,5 % av de ansatte oppgir å ha opplevd diskriminering i løpet av de siste 12 månedene. Det er flere grunner som oppgis, men det som er nevnt oftest

er kjønn og alder. På spørsmål om hvordan diskrimineringen kommer til uttrykk nevnes bl.a. lønn, forfremmelse og utviklingsmuligheter og kommentarer/nedlatende snakk. Vi vil følge opp resultatene fremover.

- Nesten halvparten av respondentene melder at det har opplevd sjikane, trusler om vold eller vold det siste året. Dette gjelder spesielt polititjenestepersoner (62% melder om sjikane, 30% om vold). Å forebygge vold og trusler er et krevende og langsiktig arbeid som politiet prioriterer høyt.
- I ny nasjonal instruks for politiets arrester er det inkludert under *kroppsvistasjon* at dersom arrestanten oppgir å være en transperson skal det særlig grunngis om kjønnspreferanse på tjenestepersonen/e som skal foreta visitasjonen ikke kan etterkommes. Instruksen gir videre særskilte føringer for hvordan visitasjon skal kunne gjennomføres på en så skånsom måte som mulig.

Balanse mellom arbeid og familieliv

Politiet er opptatt av å være en arbeidsplass for alle i ulike livsfaser. Endringene som skjer i samfunnet påvirker arbeidslivet på mange ulike vis. Politiet er avhengig av å rekruttere og beholde nødvendig kompetanse for å ivareta vårt samfunnsoppdrag. For å ivareta våre ansatte og å sikre at politiet er en attraktiv arbeidsgiver må det legges til rette for at medarbeidere i alle livsfaser og gjennom ulike livshendelser opplever mestring og god tilpasning på arbeidsplassen.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Økt pensjonsalder – behov for og forventninger om tilrettelegging. Det er vedtatt nye pensjonsregler som medfører at ansatte vil stå lenger i arbeid.
- Økt belastning for operativt politi, med en økning i vold og trusler, kan føre til emosjonell slitasje.
- Det er en utfordring at mange kvinner i operativ tjeneste slutter i forbindelse med svangerskap og permisjon og går over til kontorarbeid/annet fagområde som eksempelvis etterforskning.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Det er igangsatt et livsfaseprosjekt hvor det er prioritert følgende livshendelser; seniorkarriere, kombinere foreldrerollen med jobb - særlig i operativ tjeneste og stå i en utsatt eller kritisk situasjon. Politiet har en ambisjon om å beholde ansatte gjennom god oppfølging og tilrettelegging. Arbeidet sees i sammenheng med plan for økt kjønnsbalanse i operative stillinger.
- Arbeidet med en plan for økt kjønnsbalanse i operative stillinger er i slutfasen. Planen har satsningsområder og tiltak som skal bidra til å rekruttere og beholde flere kvinner i operativ tjeneste. Analyser av datamaterialet viser at turnusarbeid er den viktigste barrieren for at kvinner skal stå i operativ tjeneste etter at de har fått barn. Det er også et stort potensial for å styrke lederes oppfølging og tilrettelegging før, under og etter graviditet, samt gode utviklingsmuligheter.

- Sør-Vest PD har utarbeidet en handlingsplan for tilrettelegging før, under og etter uttak av foreldrepermisjon. I handlingsplanen er det fokus på tilrettelegging, informasjon og oppfølging som er spesielt aktuelt for å beholde operative kvinner. POD vil vurdere om denne planen skal være nasjonal.
- Økokrim har hatt spesielt fokus på å legge til rette for at medarbeidere skal kunne kombinere familieliv og arbeid og har egen seniorpolitikk som er fulgt opp gjennom flere år

Mobbing, trakassering og seksuell trakassering

Det skal være nulltoleranse for uønsket adferd. Arbeidsgiver skal legge til rette for en inkluderende organisasjonskultur, gjennom å sikre medvirkning, jobbe forebyggende, kontinuerlig og systematisk med å utvikle et helsefremmende arbeidsmiljø. Det må sikres at HMS-systemer og HMS-opplæring i etaten i tilstrekkelig grad inneholder tematikk som beskriver forutsetningene for å lykkes med mangfoldsarbeidet.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- I medarbeiderundersøkelsen i 2024 oppgir 1,1 prosent av de ansatte å ha opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet og 3,8 prosent å ha opplevd mobbing/trakassering.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal hindre diskriminering og fremme likestilling:

- I politiets overordnede HMS-handlingsplan for 2024, var fokus på uønsket seksuell oppmerksomhet satt opp som delmål 1 av 3 delmål. Delmål 1 var som følger: *Ingen skal utsettes for mobbing, trakassering (herunder også seksuell trakassering) diskriminering eller annen uønsket atferd.* På møter i hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) har status på tiltak knyttet til delmålet blitt presentert. Alle politidistrikt og særorgan hadde også lokale tiltak knyttet til delmålet. Delmålet er videreført til 2025.
- Politidistrikt og særorganer har rapportert på deres tiltak i politiets forbedringssystem Synergi, og rapporteringen viser at det har vært et stort fokus på temaet i 2024. Uønsket seksuell oppmerksomhet er fortsatt en del av ledersamtaler og styringsdialogen internt i politiet.
- Det er innført bestemmelser om at arbeidsgiver ikke finansiere alkohol på arrangementer der arbeidsgiver er ansvarlig vertskap i arbeidstiden eller i arbeidsgivers lokaler ved sosiale anledninger. Dette samme gjelder i sosiale anledninger relatert til jobb som jobbreiser, trening, leiropphold, fester, representasjon, konferanser og lignende. Det er heller ikke lov å nyte alkohol i på arbeidsstedet.
- PHS har gjennomført studien "*Speak up!": A practice-oriented research project on the prevention of sexual harassment (SUSH)*". Den konkluderer med at det er foretatt mange innsatser nasjonalt og lokalt for forebygging, og at disse har en effekt. Det er vanskelig å knytte den positive effekten til spesifikke tiltak, men at den samlede mengden tiltak har hatt effekt.

- PHS har utviklet en intervensjon som omhandler tilskuereffekten. Dette har resultert i en dilemmatrening med politispesifikke eksempler. Her er fokuset på at de som observerer uønsket seksuell trakassering skal intervensjonere, samtidig som den er med på å øke fokuset på hva som faktisk er uønsket seksuell trakassering. Denne er rullet ut i 2024.
- Det er til dilemmatrening laget flere dilemmaer som omhandler diskriminering på ulike grunnlag. Dette er gjort tilgjengelig for alle enhetene i politiet.

Kompetanse og kunnskap

Det er avgjørende at politiet har ansatte med variert kompetanse for å løse samfunnsoppdraget. Samtidig er det en forutsetning at ledere ser verdien av og anvender mangfold og at det kan bidra til bedre oppgaveløsning og tillit i befolkningen. Det er et kontinuerlig arbeid å øke kompetanse og kunnskap om mangfold og likestilling som følges opp gjennom opplæring, trening og informasjon i ulike kanaler.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Adgang til lederstillinger for kvinner kan svekkes om de ikke gis tilgang til lederutdanning.
- Lite kunnskap og kompetanse om minoriteter og mangfold kan være en barriere for å utnytte verdifull kompetanse i politiets oppgaveløsning.
- Lite kunnskap og kompetanse om minoriteter og mangfold kan svekke tilliten til politiet blant minoritetsbefolkningen.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal sikre hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Temaside på politiets intranett (Kilden) gir oppdatert informasjon om arbeidet med oppfølgingen av politiets handlingsplan for mangfold, dialog og tillit. Det er også en egen gruppeside på politiets intranett, hvor medarbeidere løpende kan holde seg oppdatert over aktiviteter og dele erfaringer.
- I politiets nasjonale handlingsplan for mangfold og likestilling er det forankret at alle politidistrikter og særorgan i politiet skal ha etablert en egen rolle som mangfoldskoordinator, med fagansvar for mangfoldsarbeidet.
- Det er opprettet ett eget fagnettverk med mangfoldskoordinatorer- og kontakter⁶, for å sikre erfaringsutveksling på tvers av virksomhetene i politiet. Nettverket har i 2024 hatt videreutvikling av arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP) som tema. Det er bl.a. gjennomført et arbeidsseminar med LDO med dette som tema.
- Rosa kompetanse justis gjennomførte 29 kurs i politiet om kjønn- og seksualitetsmangfold. Følgende enheter gjennomførte kurs: Oslo PD, Trøndelag PD, Sør-Øst PD, Sør-Vest PD, Nordland PD, PIT og PHS. I tillegg var kurs i regi av PF gjennomført for Innlandet PD, Sør-øst PD og studenter på PHS. Kurset gir

⁶ I enkelte politidistrikter er det i tillegg til rollen som mangfoldskoordinator, etablert mangfoldskontakter som i større grad arbeider utadrettet ut mot særskilte minoriteter. Dette er blant annet etablert i Oslo PD og i Trøndelag PD.

ansatte i politiet innsikt i hvordan kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold kan bidra positivt både i arbeidsmiljøet og i hvordan politiet møter innbyggerne.

- Politidistrikter og særorgan er gitt informasjon om og oppfordres til å gjennomføre e-læringsprogrammet om samer og nasjonale minoriteter, utviklet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).⁷
- I 2024 har Politiets Nasjonale Beredskapsressurser (NB) og Politihøgskolen (PHS) arrangert informasjonsmøte om utdanning og rekruttering til operative spesialdisipliner i alle politidistrikter, med spesielt søkelys på kvinnelige søkere. Det er også arrangert precamp for å trene til opptak til spesialdisiplinene for kvinner som har motivasjon og intensjon om å søke opptak til operative spesialdisipliner.
- Oslo PD har de siste årene hatt en intern personalpolitisk føring om at kvinner skal prioriteres til etter- og videreutdanningsstudie innen ledelse på Politihøgskolen, og innstiller kvinner på de øverste plassene og sikrer fordeling av formell lederkompetanse til begge kjønn.
- Det er utarbeidet en FOU-plan for politiet hvor ett av tre satsningsområder er relasjonen mellom politiet og innbyggerne. Det presiseres at kompetanse og kunnskap om mangfold er en forutsetning for at politiet skal kunne levere likeverdige tjenester til alle grupper i samfunnet og for å kunne bidra til trygghet for innbyggerne.

⁷ Se <https://dfo.no/kurs>

Del 3: Politiets arbeid med likestilling og mangfold som offentlig myndighet

Innbyggerne i Norge representerer et bredt mangfold og politiet arbeider for å kunne levere likeverdige tjenester til alle grupper i samfunnet. Politiet er avhengig av tillit for å kunne utføre samfunnsoppdraget på en god måte. Innbyggernes tillit til politiet påvirkes av mange faktorer, blant annet hvor effektivt og kompetent politiet er til å løse sine oppgaver og hvordan politiet møter innbyggerne.

Det har i 2024 vært arbeidet med en rekke tiltak og aktiviteter nasjonalt og lokalt. Mange av tiltakene er forankret i politiets nasjonale handlingsplan for mangfold, dialog og tillit, eller gjennom lokale planer som er forankret i den enkelte virksomhet i politiet. Andre tiltak er forankret i andre sentrale dokumenter og lovverk.

Kunnskap om innbyggernes trygghet og tillit til politiet

Politiet arbeider for å få kunnskap om tjenestene treffer brukerne de er ment for og er nyttig for de som trenger dem. For politiet er det viktig å ha kunnskap om mangfoldet i befolkningen, og hvordan ulike grupper av innbyggere opplever møtet med politiet og tjenestene som leveres.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Politiet har for liten kunnskap om trygghet og tillit til politiet blant ulike minoriteter i befolkningen.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Politiet gjennomfører årlig en innbyggerundersøkelse for å få kunnskap om innbyggernes trygghet og tillit til politiet, og hvilke behov innbyggerne har til politiets tjenester.⁸ Undersøkelsen inneholder også spørsmål om prosessuell rettferdighet.⁹
- Flere bakgrunnsvariabler er tatt inn i politiets innbyggerundersøkelse for å få mer dybdekunnskap om variasjon i trygghet og tillit i befolkningen; alder, utdanning, egenidentifisert kjønn, seksuell orientering, og innvandringsbakgrunn.
- Det planlegges for å gjøre ytterligere analyser av innbyggerundersøkelsen med fokus på å få bedre kunnskap om ulike minoritetsgruppers trygghet og tillit til politiet.¹⁰
- Det er i 2024 vært arbeidet videre med tiltaket *"Innbyggerstemmen"*, som handler om å bidra til større involvering av innbyggere fra ulike målgrupper for å

⁸ Innbyggerundersøkelsen er tilgjengelig på politiets nettside: <https://www.politiet.no/om-politiet/tall-og-fakta/innbyggerundersokelsen/>

⁹ Prosessuell rettferdighet omhandler innbyggernes opplevelse av rettferdig behandling. Dette inkluderer at politiet følger loven, håndhever regler på en rettferdig og konsekvent måte, ivaretar innbyggernes rettigheter og fremstår på en måte som er i overensstemmelse med de verdier og holdninger som er rådende i samfunnet for øvrig.

¹⁰ Se for øvrig: POD-rapport 4/2023. *Temarapport – tillit til politiet: En analyse av møtet mellom politi og innbygger.*

få frem ulike innbyggerstemmer. Stemmene har gitt viktig innsikt som har blitt benyttet i både daglig drift, utvikling og beslutningsprosesser. Eksempelvis gjennomfører Innbyggerstemmen årlig en rekke målrettede spørreundersøkelser som har blitt publisert på flere språk. Innbyggerstemmen i politiet har også samarbeidet med Universitetet i Oslo om innsikt fra skeive innbyggerstemmer.¹¹ Innbyggerstemmen har tett samarbeid med Politihøgskolen, både på bachelor- og etter- og videreutdanning om viktigheten av arbeide innbyggerorientert.

Tilrettelegge for informasjon og kommunikasjon på ulike språk

Det er viktig for politiet å tilrettelegge for informasjon og kommunikasjon på ulike språk i møte med innbyggerne. Politiet arbeider for at viktig informasjon som publiseres på politiets nettsider og i andre kanaler skal være tilgjengelig på flere språk.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Manglende tilrettelegging kan medføre at politiet ikke når ut med nødvendig informasjon til ulike grupper av innbyggere.
- Mangel på språkkompetanse, tolkekapasitet og skriftlige oversettelser kan svekke rettssikkerheten.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal bidra til å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Det er inngått en rammeavtale for skriftlige oversettelser for politiet, som omfatter oversettelse av dokumenter, omgjøring av lydfiler til tekst eller ved behov for at oversetter møter hos politiet for å oversette dokumenter. Denne rammeavtalen kommer i tillegg til rammeavtale som omfatter muntlige oversettertjenester (tolk).
- POD har i 2024 blitt tildelt midler fra Stimulab for å starte prosjektet *Tverrspråklig effektiv kommunikasjon (TEK)* for å utforske og forbedre kommunikasjonen mellom politiet og innbyggere som ikke bruker norsk eller engelsk. Politiet ønsker ved bruk av kunstig intelligens (KI) og språkmodeller å finne løsninger på språkbarrierer i kommunikasjonen. Prosjektet løper gjennom 2025.
- POD har i samarbeid med Domstoladministrasjonen, kriminalomsorgen og konfliktrådene fremmet et forslag om å opprette et nasjonalt senter for samisk rettssikkerhet. Domstoladministrasjonen har på vegne av etatene fremmet forslaget overfor Justis- og beredskapsdepartementet. Relevante tjenester som et slikt senter kan tilby bistand til omfatter blant annet oversettelse av dokumenter, tolketjenester, informasjonsarbeid, utvikling av kompetansehevende tiltak og oversettelse, utvikling og fastsettelse av juridiske termer.¹²

¹¹ Se nærmere omtale: <https://www.sv.uio.no/c-rex/forskning/prosjekter/hatecycle/index.html>.

¹² Forslaget er en oppfølging av rapporten *"Samisk rettssikkerhet i justissektoren"*, som ble ferdigstilt og oversendt Justis- og beredskapsdepartementet i 2023. Rapporten var et samarbeid mellom politiet, domstolen, kriminalomsorgen og konfliktrådene.

Vold og overgrep

Vold og seksuelle overgrep er alvorlig kriminalitet, som utgjør både en likestillingsutfordring og et folkehelseproblem. Vold i nære relasjoner er en av de største barrierene for å nå målet om likestilling.¹³ Arbeidet for å forebygge vold og overgrep er gitt høy prioritet i politiet.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Kapasitetsutfordringer knyttet til gjennomføring av risikovurderinger og uklare samhandlingsrutiner kan bidra til at de som er utsatt for kriminalitet møtes på ulik måte og at nødvendige tiltak ikke iverksettes.
- Manglende kompetanse og kunnskap i politiet om ulike minoriteter kan gjøre det vanskeligere å komme i posisjon til å forebygge vold og overgrep.
- Manglende tillit til politiet kan føre til at saker ikke blir anmeldt og at det derfor blir mørketall.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal bidra til å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Politiet har i 2024 arbeidet med en mer helhetlig tilnærming til det forebyggende arbeidet mot vold og overgrep. Flere av tiltakene i regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner er iverksatt.
- Oppfølging og videreutvikling av beskyttelsestiltak har vært et fokusområde i 2024 og da særlig oppfølging av besøksforbud, brudd på besøksforbud, mobil voldsalarm og omvendt voldsalarm (OVA).
- Endring i straffeprosessloven, som gir politiet hjemmel til å ilegge besøksforbud med elektronisk kontroll, trådte i kraft 8. april 2024. Tidligere er det kun domstolen som har kunnet idømme kontaktforbud med elektronisk kontroll i tillegg til straff. Det er gjennomført en rekke tiltak på ulike nivå for å sikre en god implementering og ivaretagelse av ordningen gjennom 2024.
- Implementeringen av arbeidsmetodikken RISK, for å forebygge vold i nære relasjoner, er i gang og oppleves allerede å gi tettere samhandling, felles situasjonsforståelse og raskere iverksettelse av tiltak.
- Politiet er representert i Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Dette er et nasjonalt tverretatlig fagteam som bistår hjelpeapparatet i konkrete saker om tvangsekteskap, kjønnslemlestelse eller andre former for æresrelatert vold.
- Støttesenter for kriminalitetsutsatte er et tilbud som kan hjelpe med informasjon og veiledning om å anmelde, få støtte hele veien fra anmeldelse til saken er avgjort, vitnestøtte før/under/etter en rettssak, og hjelp til å søke voldsoffererstatning. Informasjonsmaterieell fra støttesenteret er oversatt til en rekke ulike språk, herunder samisk og flere av de mest brukte språkene blant personer med innvandrerbakgrunn.
- Fra årsskiftet 2023/2024 er Statens barnehus Finnmark etablert med lokasjoner i Alta og Kirkenes og det nasjonale ansvaret for barn med samisk tilknytning er

¹³ Kultur- og likestillingsdepartementet (2024). *Strategi for likestilling mellom kvinner og menn 2025-2030*.

overført hit. Innen juni 2025 skal lokasjon Karasjok ferdigstilles og åpnes. Da vil Statens barnehus Finnmark anses som ferdig etablert. Bakgrunnen for etableringen er å sikre at samiske barn utsatt for vold og overgrep får et tilbud tilpasset eget språk og kultur.¹⁴

- Politiet arbeider for å sikre at reinpolitiet har kompetanse til å bidra til forebygging og oppfølging av saker om vold i nære relasjoner i samiske områder.¹⁵ Reinpolitiet har i 2024 gjennomført kompetansehevende tiltak gjennom informasjon og foredrag på paroler, samt at noen medarbeidere i tillegg har gjennomført videreutdanning innen vold i nære relasjoner ved PHS.

Hatkriminalitet

Hatkriminalitet er alvorlig for de som rammes, og fordi den bidrar til å skape utrygghet i hele grupper av befolkningen.¹⁶ Politiet arbeider for å bygge kompetanse og kunnskap om hatkriminalitet, og være i stand til å avdekke, forebygge og bekjempe slik kriminalitet uansett hvor i landet den inntreffer.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Manglende kompetanse og kunnskap kan bidra til at de som er utsatt for slik kriminalitet møtes på ulik måte og at saker ikke blir behandlet på riktig måte.
- Manglende tillit til politiet kan føre til at saker ikke blir anmeldt og at det derfor blir mørketall.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal bidra til å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- For å videreutvikle kompetanse og kunnskap i politiet er det etablert et fagmiljø ved Politihøgskolen (PHS), som bidrar med både forskning og etter- og videreutdanning innen forebygging og etterforskning av hatkriminalitet.
- Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet (etablert i 2021), organisatorisk lagt til Oslo politidistrikt, er opprettet for å heve politidistriktenes kompetanse og for å gi veiledning i konkrete saker. Kompetansen omfatter ulike deler av politiets arbeid; forebygging, etterretning, dialog og tillitsskapende arbeid, etterforskning og påtalebehandling.
- Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet har gjennom 2024 arbeidet med kompetanseheving og veiledning innenfor sitt mandat. Det ble i 2023 gjennomført en to-dagers opplæringspakke for kontaktpunkter og opplæringsteam i alle politidistrikter. Gjennom dette er det etablert en struktur for kompetanseutvikling som det bygges videre på.

¹⁴ Forankret i *Frihet fra vold: Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024* (tiltak 66).

¹⁵ Forankret i *Frihet fra vold: Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024* (tiltak 60).

¹⁶ Hatkriminalitet er straffbare handlinger som helt eller delvis har sin bakgrunn i andres hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion eller livssyn, seksuelle orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, eller nedsatte funksjonsevne.

- Nasjonalt kompetansemiljø overtok i 2023 Politidirektoratets rolle som nasjonalt kontaktpunkt innen hatkriminalitet for OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights.
- Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet er fra 2023 gitt oppgaver knyttet til videreutvikling av statistikk og analyse av anmeldt hatkriminalitet. Det utarbeides en nasjonal årsrapport om anmeldt hatkriminalitet i Norge. Rapporten *Hatkriminalitet i Norge i 2023* ble utgitt i mai 2024.¹⁷
- I 2025 vil arbeidet med analyse av hatkriminalitet videreutvikles og flere dybdeanalyser utarbeides. På bakgrunn av tildeling av særskilte midler i 2024 er analysekompetansen på Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet styrket.
- Politidirektoratet arbeider med oppfølging av anbefalingene i rapporten "Holdninger til samer og nasjonale minoriteter i Norge" fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). Politidirektoratet har dialog med Nasjonalt kompetansemiljø om nasjonal statistikk/analyse som omfatter hatkriminalitet mot samer og nasjonale minoriteter.
- Politidirektoratet har i 2023/2024 samarbeidet med Sametinget om en veileder om hvordan man kan rapportere og anmelde samehets. Dette er en oppfølging av tiltak i Sametingets handlingsplan mot samehets.¹⁸ Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet har bistått i arbeidet. Nettportalen *samehets.no* ble lansert i april 2024 i et arrangement i Sametingets bibliotek, med innlegg både fra Sametinget og fra Politidirektoratet.

Dialog og tillitsbygging

Politiet arbeider kontinuerlig for å bidra til nærhet, dialog og trygghet. Tillit er avgjørende for å løse politiets samfunnsoppdrag. Politiet er opptatt av å ha god kompetanse og kunnskap om mangfold og likestilling, være åpent og inkluderende, kommunisere rettferdig og respektfullt, og bygge gode relasjoner til alle grupper av innbyggere.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer for mangfold og likestilling:

- Tilliten til politiet er lavere hos flere minoritetsgrupper.
- Manglende kompetanse og kunnskap om minoriteter kan påvirke holdninger.
- Stereotypier og fordommer kan påvirke kommunikasjon og handlemåte.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal bidra til å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- Det er både på nasjonalt nivå og i politidistriktene gjennomført dialogmøter med representanter fra ulike minoriteter i 2024. Formålet er å sikre gjensidig informasjonsutveksling og bygge relasjoner og tillit. I 2024 har det vært en føring om at alle politidistrikter skal avholde møter med tros- og livssynssamfunn og med lhbt+ organisasjoner og arrangører av Pride og andre skeive arrangementer.

¹⁷ Politidirektoratet og Oslo politidistrikt (2024). *Hatkriminalitet i Norge 2023*.

<https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/oslo/rapporter/anmeldt-hatkriminalitet-oslo/hatkriminalitet-i-norge-2023.pdf>

¹⁸ Se Sametingets handlingsplan mot samehets, <https://sametinget.no/aktuelt/sametinget-lanserer-handlingsplan-mot-samehets.20644.aspx>

Mange politidistrikter har også gjennomført møter med andre minoriteter utover dette.

- Konseptet *Rettferdig politi* er utviklet for å bidra til kompetanseheving innen temaer som dialog, kommunikasjon og konflikthåndtering. Det er i perioden 2022-2024 gjennomført opplæring i samtlige politidistrikter, samt i Politiets utlendingsenhet (PU). Det har vært lagt vekt på å bruke eksempler, case og refleksjonsoppgaver som tar utgangspunkt i regionale og lokale utfordringer i det enkelte politidistrikt.
- I 2024 er det besluttet at prinsippene i Rettferdig politi skal tas inn i øvrige eksisterende opplæringsløp, for å sikre varig effekt av tiltaket. Politidirektoratet har også hatt dialog med Politihøgskolen (PHS) om hvordan det kan ivaretas i politiutdanningen, både i bachelor- og etter- og videreutdanning.
- Politiet har i 2024 arbeidet videre med dialog med ulike grupper av trusselutsatte aktører, både nasjonalt og i det enkelte politidistrikt. I 2024 har dette særlig vært aktuelt overfor trossamfunn, samt overfor LHBT+ organisasjoner og Pride-arrangører. Et av formålene med dialogen er å formidle trusselvurderinger utarbeidet av Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og ha dialog om oppfølgende tiltak fra politiets side.
- POD, i samarbeid med PST, arrangerte i 2024 en trygghetskonferanse for Pride og andre skeive arrangementer med deltakere fra organisasjoner/arrangører fra hele landet.
- I oppfølgingen av den lokale handlingsplanen for mangfold i Oslo pd har det i 2024 særlig vært fokus på tillitsskapende arbeid overfor minoritetsorganisasjoner og miljøer. Det har også i 2024 vært økt fokus på nasjonale minoriteter og urfolk, og særlig relasjonen til den jødiske minoriteten og norske romer.
- En stor andel av norske romer bor i Oslo og det sentrale Østlandsområdet. Oslo pd og Øst pd har arbeidet sammen med mål om å bygge relasjoner og skape tillit. Mangfoldskoordinatorne har vært tett koblet på dette arbeidet.
- Finnmark PD har vedtatt en lokal handlingsplan for mangfold, dialog og tillit i 2024, hvor et av målene er å øke tilliten hos og videreutvikle tjenester til den samiske delen av befolkningen.
- Innlandet pd planlegger en kartlegging av eksisterende utfordringer med sikte på å utvikle og implementere en helhetlig lokal plan for mangfold, dialog og tillit i 2025.

Rutiner for personkontroller

Politiet er opptatt av praktiseringen av personkontroller og hvordan disse oppleves av innbyggerne. Personkontroller skal registreres og dokumenteres etter gjeldende regler, og det skal være lett å finne dokumentasjonen ved behov (f.eks. ved klagebehandling).

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer i arbeidet for mangfold og likestilling:

- Manglende informasjon om grunnlaget for kontroll kan medføre at det oppleves som urettmessig eller diskriminerende.

- Opplevelse av kontroller som urettmessige eller diskriminerende kan bidra til redusert tillit til politiet hos ulike minoriteter.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal bidra til å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- I 2024 ble det lagt frem en evalueringsrapport etter gjennomført prøveprosjekt med en kvitteringsordning knyttet til politiets personkontroller.¹⁹ Proveprosjektet ble gjennomført på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet.
- POD og Oslo politidistrikt fremmet en vurdering overfor Justis- og beredskapsdepartementet med anbefaling om videre oppfølging i etterkant av prøveprosjektet og evalueringen. Flere organisasjoner på feltet bidro i arbeidet med vurderingen og anbefalingen.²⁰
- Opplæringen "Rettferdig politi", som er gjennomført i samtlige politidistrikt, har lagt vekt på hvordan det kan forebygges at kontroll oppleves som urettmessig eller diskriminerende, og formidling og forklaring av grunnlaget for kontroller.
- Politiet har igangsatt et forprosjekt for å vurdere fremtidig innføring av kroppskamera i politiet.

Rutiner og informasjon om klageordningen i politiet

Klager til politiet gir et viktig grunnlag for systematisk erfaringslæring og evaluering. Politiet er opptatt av å sikre gode rutiner for oppfølging av klagesaker og rutiner for å justere praksis etter evalueringer.

Formålet med klageordningen er å ivareta borgernes rettssikkerhet ved betryggende og ensartet behandling av henvendelser. Klageordningen gir politimester eller leder av særorgan et verktøy for legalitetskontroll av egen organisasjon.

Politiet har identifisert flere risikoer som kan være en hemmer i arbeidet for mangfold og likestilling:

- Klageordningen i politiet er ikke tilstrekkelig kjent blant innbyggerne, eller oppleves som lite tilgjengelig og brukervennlig.
- Politiet mottar få klager relatert til diskriminering, og det er grunn til å anta at det foreligger mørketall.

Det er igangsatt eller planlagt følgende tiltak som skal bidra til å hindre diskriminering og fremme likestilling:

- POD publiserer årlig en nasjonal rapport over politiets mottak og behandling av klager.²¹ I rapporten presenteres statistikk over mottatte og behandlede klager, klagebehandlingen i politidistriktene, PODs klagesaksbehandling, samt bruk av klager i erfaringslæring for å sikre oppfølging og etterlevelse ut i organisasjonen.

¹⁹ Oslo Economics og NIBR v/OsloMet (2023). *Evalueringsrapport etter gjennomført prøveprosjekt med kvitteringsordning knyttet til politiets personkontroller*. <https://www.politiet.no/aktuelt-tall-og-fakta/aktuelt/nyheter/2024/01/11/pilotordning-med-kvitteringsordning-ved-personkontroll-er-evaluert/>

²⁰ Antirasistisk senter, Juristforbundet, Minotenk, Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD), Redd Barna og Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO).

²¹ Rapportene publiseres på politiets nettsider. Se Politidirektoratet (2024). *Klager på politiet: Årsrapport 2023*. <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/klager/klager-pa-politiet-2023.pdf>

- Det arbeides med å gjøre klageordningen i politiet mer kjent, både gjennom informasjon som gis fra polititjenestepersoner og gjennom øvrige kanaler som nettsider, sosiale medier, organisasjoner og offentlige tjenester mv.
- Det gis informasjon om politiets klageordning på arrangementer, dialogmøter eller i andre fora hvor politiet møter innbyggere fra ulike minoritetsmiljøer.
- Flere distrikt og særorgan har eller er i ferd med å endre hvordan det arbeides med erfaringslæring som følge av klager. Eksempelvis har flere distrikt/særorgan opprettet tverrfaglig grupper som skal følge opp klager og/eller påtaleavgjørelser fra Spesialenheten for politisaker.
- Flere har tatt i bruk Synergi som avvikssystem i klagesaker. Det er ønskelig at Synergi videreutvikles slik at erfaringslæring kan deles nasjonalt.
- POD har gjennomført seminar for saksbehandlere i klagesaker, med innlegg fra Likestillings- og diskrimineringsombudet bl.a. om regelen om delt bevisbyrde i likestillings- og diskrimineringsloven § 37 første ledd.²²

Del 4: Planer og forventinger for videre arbeid og tiltak

Politiets handlingsplan for mangfold, dialog og tillit gjelder for perioden 2022-2025. I 2025 vil det gjøres en vurdering av hvordan arbeidet skal følges opp videre. Handlingsplanen har vært et viktig verktøy for å bidra til økt fokus på mangfold og likestilling, både internt og eksternt. Det er igangsatt mange aktiviteter knyttet til tiltakene i handlingsplanen, men det gjenstår fortsatt arbeid med oppfølging av flere av tiltakene. Det blir viktig å sikre at dette arbeidet videreføres og videreutvikles.

Nedenfor er noen av aktivitetene som planlegges for 2025:

- Innføring av plan for økt kjønnsbalanse i operative stillinger.
- Videreutvikle konsept for ledelse av mangfold gjennom læringsportalen,
- Innføring av arbeidet med livsfasepolitikk.
- Revidere uniformsreglementet slik at det blir religions- og livssynsnøytralt.
- Prinsippene i Rettferdig politi skal tas inn i ulike eksisterende opplæringsløp i politiet og politiutdanningen, for å sikre varig effekt av tiltaket.
- Det planlegges for økt fokus på tiltak knyttet til kompetanse og kunnskap om samer og nasjonale minoriteter.
- Økt fokus på tiltak som retter seg mot personer med nedsatt funksjonsevne.
- Gjennomføre et forprosjekt for å vurdere fremtidig innføring av kroppskamera i politiet.
- Fortsatt styrke arbeidet med dialog med ulike minoriteter, og legge til rette for flere faste og regelmessige møteplasser.
- Økt bruk av og systematisk tilnærming til risikovurderingsverktøy og beskyttelsestiltak som oppfølging av besøksforbud, mobil voldsalarm og omvendt voldsalarm

²² <https://lovdata.no/lov/2017-06-16-51/§37>

Del 5: Samarbeid og nettverk

Politiet deltar i en rekke samarbeid og nettverk der tema om mangfold og likestilling er satt på dagsorden som:

- Politiet er med i det internasjonale nettverket Nordic-Baltic network of policewomen (NBNP). Nettverkets formål er å inspirere, koordinere og dele kunnskap, erfaring og beste praksis fra likestillingsperspektiver mellom nordiske og baltiske land. Norge deltar med to representanter og nettverket har møter ca. 2 ganger i året. Tema i 2024 var vold i nære relasjoner.
- Politiet er representert i det statlige mangfoldsnettverket som består av ni statlige virksomheter og Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO). Nettverket deler erfaringer og beste praksis innen mangfoldsarbeid og er en aktiv pådriver for å sette mangfoldsarbeidet på agendaen. Politiet er representert med to representanter og det avholdes møter ca. hver sjette uke. I 2024 deltok Politiet på toppledersamling arrangert av nettverket.
- POD deltar i flere direktoratsgrupper som tematisk er relevante for mangfold og likestilling. POD er representert i LHBT+ direktoratsgruppe, som har ansvar for en helhetlig gjennomføring av regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023-2026).²³ POD er også representert i Direktoratsgruppen mot vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn, som blant annet følger opp regjeringens opptrappingsplan på feltet. Videre deltar POD i Etatssamarbeidet for utsatte barn og unge, som er tilknyttet departementenes kjernegruppe (KUBU). POD deltar også i Direktoratsgruppen mot radikalisering og voldelig ekstremisme.

Mangfold og likestilling – årsrapportering 2024

Utgitt: 2025

Utgiver: Politidirektoratet

²³ Se regjeringens nettside, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/regjeringens-handlingsplan-for-kjonn-og-seksualitetsmangfold-20232026/id2963172/>

Vedlegg x – statistikk

Statistikk migrasjon

Det ble avdekket og rapportert om 671 misbrukte ID-dokumenter i 2024. Det var 544 personer som sto bak disse misbrukene og det betyr at flere personer misbrukte mer enn ett dokument. 16 prosent av dokumentene var ekte dokumenter som ble misbrukt av impostere, 61 prosent av dokumentene var totalfalske og 20 prosent forfalskede. I likhet med 2023 var det flest pass som ble misbrukt og med ID-kort på en klar andreplass. 412 av dokumentene ble avdekket på en luft- sjø- eller landegrense inn eller ut av Norge. Av disse er hovedvekten av dokumentene avdekket på Oslo lufthavn gjennom grense- og territorialkontroller. De resterende 259 dokumentene er avdekket av politidistriktene selv eller gjennom anmeldelser fra andre aktører i ID-forvaltningen slik som Skatteetaten, Tollvesenet og Statens vegvesen. Grunnet det høye antallet avdekkinger på grense kan de fleste misbrukene av ID-dokumenter knyttes til irregulær migrasjon, men i 2024 var det også mange dokumenter avdekket misbrukt i saker som omhandler trafikkløvbrydd og arbeidslivskriminalitet i tillegg til en rekke andre kriminalitetsområder.

Kunnskapsutvikling

Politiets FoU-plan peker på flere tiltak som må på plass før politiet har en helhetlig og samlet oversikt over pågående forskningsprosjekter, finansiering og prioriteringer og forventet nytte og videre oppfølging av forskningsfunn. Rapporteringen på disse punktene for 2024 må derfor bli noe mer overordnet.

Pågående FoU-prosjekter

Politihøgskolen står for det meste av forskningsarbeidet som blir utført i etaten i dag og en samlet oversikt over alle deres prosjekter og publikasjoner gis i den årlige [forskningsmeldingen](#).¹ Politiet har i dag ikke en samlet oversikt over alle pågående FoU-prosjekter, utenom PHS, men det er et prioritert arbeid i tiden fremover. I 2024 hadde Politihøgskolen følgende pågående eller avsluttede FoU-prosjekter som er rapporteringspliktige²:

- Gjennomgang av forlikrårdsordningen – en kunnskapsoppdatering
- Nordic Noir: Politikorrupsjon i en nordisk kontekst
- Grooming: Phenomenon and Holistic Consequences (doktorgradsprosjekt)
- Rettslige rammer for politiets kriminalitetsforebyggende virksomhet på internett (doktorgradsprosjekt)
- Politiets bruk av makt

Politidirektoratet gjennomført flere utredninger i 2024 i egen regi, blant annet en utredning om forsterkningsressurser for politiet³, en evaluering av politiets nasjonale beredskapssenter⁴ og en analyse av innbyggernes kontakt- og informasjonsbehov⁵.

Nytte og oppfølging av FoU-prosjekter

PHS viser til at gjennomgangen av forlikrådet og funn i det arbeidet kan bidra til å styrke rettssikkerheten gjennom revisjoner av ordningen, i retning av mer systematikk og transparens. I forbindelse med prosjektet om politikorrupsjon har det blitt etablert et nordisk nettverk for forskning på korrupsjon i politiet og det skal fungere som en plattform for

¹ Forskningsmeldingen (2023). Politihøgskolen.

² Det vi si som er finansiert av POD eller Justisdepartementet over belastningsfullmakt

³ En gripbar forsterkningsressurs for politiet? (2024), POD-rapport 1/2024

⁴ Evalueringsrapport – effekten av politiets nasjonale beredskapssenter (2024), POD-rapport 5/2024

⁵ Analyse av innbyggernes kontakt- og informasjonsbehov (2024), POD-rapport 7/2024

formidling, diskusjon og prosjektsamarbeid. De to doktorgradsprosjektene om grooming og rettslige rammer for kriminalitetsforebyggende virksomhet på internett er begge pågående, men de vil potensielt kunne gi retning for forebygging og bekjempelse av utnyttelse av barn og unge på nett samt mer klarhet om de rettslige rammene for kriminalitetsforebyggende arbeid på nett. Prosjektet om politiets bruk av makt ble initiert av Politidirektøren etter hendelsen på Kongsberg i 2023, og omhandler en rekke forskningsspørsmål knyttet til tjenestepersoners oppfatning av seg selv som maktutøvere og av hva som er kritikkverdig bruk av makt, omfang av maktbruk, gråsoner og kollegiale forhold. Forskningsprosjektet skal ferdigstilles i 2026 og vil potensielt ha en sentral betydning for politiet som helhet, samt en viktig og bredere samfunnsmessig relevans.

Kripos er en annen viktig pådriver for forskning i politiet og de er involvert i flere FoU-prosjekter i 2024. Dette er i stor grad prosjekter som kan kategoriseres som anvendt forskning. Etter Kripos sin vurdering er det knyttet stor nytteverdi til deres deltakelse i de ulike forskningsinitiativene.

De viser blant annet til at flere av prosjektene har gitt muligheten til å samarbeide med tilsvarende aktører og fagmiljø på tvers av andre land som har bidratt med verdifulle innspill, opplæring, og teknisk samarbeid på metodenivå. Gjennom samarbeidet har man fått tilgang til nye metoder og ta del i et nettverk for metodeutvikling. Kripos har også fått tilgang til kurs og opplæring med eksterne aktører, som har vært finansiert gjennom forskningsprosjektene. Kripos viser også til at deltakelse i større forskningssentre i Norge også gitt tilgang til en bred koalisjon av relevante partnere fra både privat og offentlig sektor. Eksempler på dette er Kripos sin deltakelse i CCIS og NORCICS. Her deltar Kripos i viktige arenaer der politiet kan utveksle erfaringer med relevante aktører innen cyber- og informasjonssikkerhets domene. Deltakelse i forskningsprosjekter har også gitt Kripos muligheten til å være med på å forme og forbedre utviklingen av nye tekniske løsninger. Man ser at ved å være med i utviklingsfasen så kan man komme med viktige innspill slik at disse verktøyene blir bedre tilpasset Kripos sitt formål, og den reelle bruksverdien blir høyere.

Regnskapsoversikt

Politiet, inkludert Politihøgskolen, har i 2024 benyttet anslagsvis 45-50 mill. kroner til FoU.⁶ Når det gjelder utviklingsaktiviteter har Politidirektoratet en egen porteføljeseksjon som har ansvaret for å følge opp en rekke utviklingsaktiviteter. Her vises det til eget **vedlegg X** til årsrapporten for en nærmere redegjørelse.

⁶ Det aller meste av dette er knyttet til forskning utført hos PHS og inkluderer lønns- og driftsmidler til egne ansatte som utfører forskning hos PHS, mens resterende er midler som politiet har brukt på å finansiere forskning utført av andre fagmiljøer. Vi gjør oppmerksom på dette er et grovt anslag som er beheftet med usikkerhet.

Vedlegg. Politiets tiltak- og oppfølgingsplan for 25.juni-evalueringen**Samhandling og informasjonsdeling – mellom politiet og andre etater**

Målsetning med tiltak	
Politiet skal utnytte eget handlingsrom for tverretattlig samhandling og informasjonsdeling. Politiet skal være bevisst andre etaters informasjonsbehov for å kunne vurdere risiko for vold/radikalisering og voldelig ekstremisme og risikoreduserende tiltak ovenfor enkeltpersoner, og bidra til å oppnå hensiktsmessig utnytting av etatenes samlede forebyggende virkemidler.	
Tiltak	Status
Utredning av forpliktende tverretattlig samhandlingsmodell, med korresponderende regelverk for tverretattlig deling av opplysninger om enkeltpersoner.	høringssvar inngitt
Utvikle veiledningsmateriell til politiet for deling av opplysninger med helsetjenesten	gjennomført
Utvikle eksempel til overordnet samarbeidsavtale mellom politi og helseforetak	iverksatt
Etablere fast kontaktpunkt i politidistriktene for mottak av henvendelser fra helseforetakene	iverksatt
Implementering av Nasjonal retningslinje for politiets møter med barn	iverksatt
Utrede mulighet for bruk av risikovurderingsverktøy for politiet, PST og Kriminalomsorgen	gjennomført

Samhandling og informasjonsdeling – mellom PST og politiet

Målsetning med tiltak	
Politiet skal styrke samhandlingen med PST, både med hensyn til koordinering av saker mellom etatene, informasjonsdeling og kompetanseheving.	
Tiltak	Status
Overordnet samarbeidsavtale	iverksatt
Liaison fra PST til POD	iverksatt
Faste jevnlige møter på avdelingsdirektørnivå	iverksatt
Utvikle og systematisere samarbeidet mellom politiet og PST om kommunikasjon	iverksatt
Utarbeide nasjonal retningslinje for samhandling mellom politiet og PST	delvis gjennomført
Videreutvikle målrettet etterretningssamarbeid mellom politiet og PST	pågående
Gjennomføre felles dialogmøter med trussel-utsatte minoritetsgrupper	iverksatt

Forebygging/avverging – kompetanse

Målsetning med tiltak	
Politiet skal jobbe kunnskapsbasert og forebygging er politiets hovedstrategi¹, og kunnskapsformidlingen mellom politiet og PST skal styrkes. Radikaliseringskontakter skal ha solid forankring i politidistriktene, ha god kunnskap om fenomenforståelse og forebyggende virkemidler. Politiet skal videreutvikle funksjonen som mangfolds-koordinator.	
Tiltak	Status
Evaluerer radikaliseringskontakt-funksjonen	gjennomført
Utvikle studie-emnet forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme	gjennomført
Opprette mangfolds-koordinatorer i distriktene – med fagnettverk	iverksatt
Rettferdig politi – dialog, kommunikasjon og konflikthåndtering	iverksatt
Gi radikaliseringskontakter overordnet informasjon om begjæringer etter psykisk helsevernloven § 3-6	gjennomført
Konferanse mellom PRIDE-arrangører, politiet og PST	gjennomført
Gjennomgå funn og anbefalinger i evalueringen av radikaliseringskontaktordningen	gjennomført
Utlede tiltak for videreutvikling av radikaliseringskontaktordningen	pågående

Kommunikasjon

Målsetning med tiltak	
Politiet skal kommunisere målrettet, koordinert, oppdatert og rettidig om risiko, trusler, forebyggende tiltak og håndtering av hendelser. Kommunikasjon som virkemiddel skal bidra til å redusere uønskede konsekvenser ved at personer og samfunnsaktører settes i stand til å forebygge og handle riktig.	
Tiltak	Status
Koordinering, fagutvikling og revidering planverk	iverksatt

¹ Politidirektoratet (2020). *I forkant av kriminaliteten: Forebygging som politiets hovedstrategi (2021-2025)*.

Politiets operative håndtering

Målsetning med tiltak	
Politiet skal respondere adekvat og iht. gjeldende planverk, instruksjer og prosedyrer. God intern samhandling samt samvirke med øvrige nødetater og relevante samvirkeaktører er avgjørende for en effektiv og rettidig oppdragsløsning, for å ivareta personers liv og helse.	
Tiltak	Status
Vurdere beredskapsordning for etterretning, kommunikasjon og lederstøtte for operasjonsleder (mfl.) Avtaler inngått for enkelte funksjoner. Iverksettes ila 2024.	gjennomført
Revisjon av PLIVO-prosedyren og trening og øving på denne.	gjennomført
Opprettholde frekvens på nasjonale øvelser	iverksatt
Videreføring av stabs- og lederutviklingsprogrammet	iverksatt
Utarbeide pre-scriptede nasjonale PAV-meldinger og operasjonsordrer	iverksatt
Innføring av NBN-VTC på alle OPS	iverksatt
Sikre nasjonal felles situasjonsforståelse gjennom informasjonsdeling	iverksatt
Videreutvikle konsept for mottak og vurdering av etterretningsprodukter og trusselvurderinger	iverksatt
Dialog med PHS om anbefalinger som faller inn under deres ansvarsområde for videre- og etterutdanning mv.	gjennomført

Rettslige rammer for politiets arbeid i forbindelse med arrangementer på offentlig sted

Målsetning med tiltak	
Politiets virksomhet og tjenesteutøvelse skal være i tråd med de til enhver tid gjeldende lover og regler, og i tråd med menneskerettighetene.	
Tiltak	Status
Rettslig vurdering fra NIM knyttet til de menneskerettslige spørsmålene som står særlig sentralt i rapporten	gjennomført
Videre dialog med NIM vedr. politiets ivaretagelse av menneskerettighetene	gjennomført/ videreføres
Vurdere behov for endring av ordlyden i politiloven § 11 - om politiloven kan utformes mer presist i tråd med forsamlingsfriheten	gjennomført
Revisjon av nasjonal veileder: Politiets håndtering av politiske markeringer på offentlig sted	pågående
Styrke politiets saksbehandling rundt beslutninger om arrangementer – forsvarlige og åpne beslutningsprosesser	pågående
Rettslig vurdering av Politidirektoratets instruksjonsmyndighet overfor underliggende organer i polisære operative saker i lys av 25.juni-utvalgets vurdering	gjennomført